

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Lucianus Samos~~at~~ensis 4

L V C I A N I

SAMOSATENSIS

O P E R A

GRAECE LATINE

CVM NOTIS SELECTIS

TOMVS IV

CYRAVIT

IO. PETR. SCHMIDIUS

MITAVIAE

APVD IACOBVM FRIDER. HINZIVM

MDCCLXXVIII.

88126

I 40.76

v. 4

Ω
Ε
μ
λ
δ
σ

Q
ben
pol
exc
tam
men

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος πρῶτος.

Ὡς περ τοῖς ἀθλητικοῖς καὶ περὶ τὴν τῶν σωμα-
μάτων ἐπιμέλειαν ἡσκημένοις, ἡ τῆς εὐε-
ξίας ἡ) μόνον, ἐδὲ τῶν γυμνασίων Φροντίς ἐστίν,
ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως,
μέρος γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον αὐτὴν ὑπο-
λαμβάνουσιν· ἔτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπα-
δακόσιν ἡγῆμαι προσήκειν μετὰ τὴν πολλὴν τῶν
σπευδαιοτέρων ἀναγνώσιν, ἀντιῶν τε τὴν διά-
φοραν,

Verae historiae liber primus.

Quemadmodum athleticis, et his qui circa cor-
poris curam exercentur, non habitus modo
boni, neque exercitationum cura est, sed op-
portunae etiam remissionis, quippe quam partem
exercitationis vel maximam arbitrentur: ita et-
iam his, qui studium in literis posuerunt, con-
uenire arbitror, ut post multam seueriores le-
ctio-

1. Εὐεξίας] Medicis εὐεξία est perfecta sanitas.
Εὐεξία vero athletica aliquanto plus signifi-
cat: est enim ea quidam excessus sanitatis,
id est corpus musculosum, torosum plenius-
que nutritum exhibens. Reitz.

Luc. Op. T. IV.

A

νοίαν, καὶ πρὸς τὸν ἑπτακάματον ἀημαϊό-
 τέραν παρασκευάζειν.

Γίνωτο δ' ἂν ἐμμελής ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,
 εἰ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνωσμάτων ὁμιλοῖεν,
 ἃ μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀσείας τε καὶ χαρίεντος ψυχῆς
 παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλὰ τινα καὶ θεω-
 ρίαν ἐκ ἁμύσεων ἐπιδείξεται, οἷόν τι καὶ περὶ
 τῶνδε τῶν συγγραμμάτων Φρενὴσεν ὑπολαμ-
 βάνω. ἔ γάρ μόνον τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
 ἔδὲ τὸ χαρίεν τῆς προαιρέσεως ἐπαγωγὸν ἔσται
 αὐτοῖς, ἔδ' ὅτι ψεύσματα ποιήματα, πιθανῶς
 τε καὶ ἐναλλήθως ἐξενήνεχται, ἀλλ' ὅτι καὶ
 τῶν ἰσορραμένων ἕκαστον ἐκ ἀκωμωδῆτος πρὸς
 τινὰς

etionem remittant cogitationem, et ad futuros la-
 bores alacriorem reddant.

2. Conueniens autem illis requies contingat,
 si in iis legendis versentur, quae non nudam mo-
 do ex urbanitate et venustate delectationem praec-
 beant, sed cognitionem etiam non ineruditam
 suppeditent, quale quid etiam de hisce libellis ut
 sentiant *lectores*, futurum existimo. Neque enim
 sola argumenti peregrinitas, neque quod in ipso
 consilio venustum est, ipsos allieiet, neque quod
 mendacia varia probabili et verisimili oratione
 protulimus, sed etiam quod eorum, quae nar-
 rantur, quumquodque non sine comica quadam
 hilaritate respectum occultum, habent ad quosdam
 etc.

Ζινίσσομαι

τινάς ἦνικται τῶν παλαιῶν ποιητῶν τε, καὶ
 συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τεράσια
 καὶ μυθώδη συγγεγραφότας· ἔς καὶ ὀνομαστὶ
 ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτῷ σοι ἐκ τῆς ἀναγνώ-
 σεως φαίνεσθαι ἔμελλε.

Κτησίης ὁ Κτησιόχῃ, ὁ Κνίδιος, συνέγραψε
 περὶ τῆς Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς,
 ἃ μὴτε αὐτὸς εἶδε, μὴτε ἄλλῃ εἰπόντος ἤκουσεν.
 ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγά-
 λῃ θαλάττῃ, πολλὰ παράδοξα· γνώριμον μὲν
 ἅπασιν τὸ ψεῦδος πλασάμενος, ἐκ ἀτερπῆ δ'
 ὁμῶς συνθεῖς τὴν ὑπόθεσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλ-
 λοι τὰ αὐτὰ τέτοις 2) προελόμενοι, συνέγρα-
 ψαν,

veterum poetarum, et historicorum et philoso-
 phorum, qui portentosa multa et fabulosa con-
 scripserunt, quos nominatim scripsissem, nisi
 futurum esset, ut tibi ipsi inter legendum appa-
 reant.

3. Scripsit Ctesias Ctesiochi F. Cnidius de In-
 dorum regione, et his quae ibi sunt, quae ne-
 que vidit ipse, neque alio dicente audiuit. Scri-
 psit autem Iambulus etiam de magni maris rebus
 multa admirabilia, manifestum quidem omnibus
 mendacium fingens, non indelectabile tamen
 componens argumentum. Multi vero alii etiam
 eodem instituto scripsere velut suos quosdam erro-

A 2

res,

2. Τὰ αὐτὰ τέτοις] Eadem atque illi. Sic
 mox

ψαν, ὡς δὴ τινὰς ἑαυτῶν πλάνας τε, καὶ ἀπο-
δημίας, θηρίων τε μεγέθη ἰσορῶντες, καὶ ἀν-
θρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινέτητας. ἀρ-
χηγὸς δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης
βωμολοχίας, ὁ τῶν Ὀμήρου Ὀδυσσεύς, τοῖς
περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγόμενος, ἀνέμων τε δε-
λείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ
ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα
ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ Φαρμάκων τῶν ἐταίρων με-
ταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰδιώτας τὰς
Φαίακας ἐτερατεύσατο.

Τούτοις οὖν ἐντυχὼν ἅπασι τοῦ ψεύσασθαι
μὲν, οὐ σφόδρα τοὺς ἀνδρας ἐμμεψάμην,
οἷων

res, et peregrinationes, vbi bestiarum magnitu-
dines enarrant, et hominum crudelitates, et no-
uas victus rationes. Dux autem illis et magister
eius scurrilitatis, Homericus ille Vlysses, enar-
rans Alcinoο, ventorum seruitia, et coclites,
crudiuiorosque, et filuestres quosdam homines;
ad haec multorum capitum animalia, et versos
in animalia medicamentis quibusdam socios, quod
genus multa ille ad imperitos Phaeaces prodigiōse
enarravit.

4. In hos igitur cum incidissem, omnes, men-
daciōrum causa non valde reprehendi homines,
qui

mox §. 5. τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔχον-
τας. Quem Graecissimum et Latini amant,
dicentes, *idem faciū illi*, pro idem quod
ille. Reitz.

ἐρῶν ἤδη σύνηθας ἐν τᾷτο καὶ τοῖς Φιλοσοφεῖν
 ὑπισχνεμένοις. ἐκεῖνο δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ
 ἐνόμισαν λήσεν ἂν ἀληθῆ συγγράφοντες. διό-
 περ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τὸ
 σπεδάσας τοῖς μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοι-
 ρος ᾧ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ
 μηδὲν ἀληθές ἰσορεῖν εἶχον. (ἔδὲν γὰρ ἐπεκόν-
 θειν ἀξιόλογον) ἐπὶ τὸ ψεῦδος ἐτραπόμην, πολ-
 λῶ τῶν ἄλλων εὐγνωμονέστερον. καὶ ἐν γὰρ δὴ τᾷ-
 το ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ἔτω δ' ἄν μοι
 δοκῶ καὶ τὴν παρὰ τῶν ἄλλων κατηγορίαν ἐκφυ-
 γεῖν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθές λέγειν. γρά-
 φω τοίνυν περὶ ὧν μὴτ' εἶδον, μὴτ' ἔπαθον, μὴ-

ΤΕ

qui viderem, olim solenne hoc esse his etiam,
 qui philosophiam promitterent; at illud miratus
 sum, si putarunt, fieri posse ut lateat, se non
 vera scripsisse. Quare et ego, cum gloriolae quo-
 dam studio impulsus ipse quoque relinquere ali-
 quid vellem posteris, ne solus expertus essem illius
 fingendi libertatis, quando veri nihil narrare pot-
 eram, cui nihil dignum dictu, usu venerit, ad
 mendaciam conuersus sum multo aliorum men-
 dacis rationabilius: quandoquidem vel vnum hoc
 certe verum dico, me mentiri. Ita autem mihi
 videor etiam crimen circa reliqua effugere, qui
 ipse veri nihil me dicere fatear. Scribo igitur,
 de quibus neque vidi; neque expertus sum, ne-

τε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην· ἔτι δὲ μηδὲ ὅλως
 ὄντων, μηδὲ τὴν ἀρχὴν γενέσθαι δυναμένων.
 διὸ δεῖ τὰς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πισθεύειν
 αὐτοῖς.

Ὁρμηθεὶς γάρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων σηλῶν,
 καὶ ἀΦεὶς ἐς τὸν ἐσπέριον Ὀκεανόν, εὐρίω ἀνέμῳ
 τὸν πλῆν ἐποιέμην. αἰτία δέ μοι τῆς ἀποδη-
 μίας, καὶ ὑπόθεσις, ἡ τῆς διανοίας περιεργία,
 καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βάλ-
 εσθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τῷ Ὀκεανῷ, καὶ
 τίνες οἱ πέραν κατοικῆντες ἄνθρωποι. τὰτα
 γέ τοι ἔνεκα, πᾶμπολλα σιτίᾳ ἐνεβλόμεν,
 ἰκνὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην, πεντήκοντα δὲ τῶν
 ἡλικιωτῶν προσεποιήσάμην, τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνῶ-
 μην

que audiui ab aliis; adhaec, quae neque sunt,
 neque fieri omnino possunt. Nullo modo igitur
 fidem adhibere illis par est, si qui lectores mihi
 contigerint.

5. Iam soluens aliquando de columnis Hercu-
 lis, et in Occidentalem Oceanum delatus, secun-
 do vento nauigabam. Causa mihi peregrinatio-
 nis et institutum mentis quaedam inanis seduli-
 tas, nouarumque rerum cupido, et quod discere
 vellem, quis finis esset Oceani, quique in diuer-
 so illius litore habitarent homines. Huius igitur
 rei causa, magnam vim ciborum, et aquae quod
 satis esset imposueram. Porro aequalium quin-
 quaginta mihi adiunxeram, qui consilium idem
 habe-

ἀνίσχων = ἀνέχων

VERAE HISTORIAE LIB. I.

7

μην ἔχοντας· ἔτι δὲ καὶ ὀπλῶν πολὺ τι πλη-
θος παρεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην τὸν ἀρι-
στον μισθῷ μεγάλῳ παίσας, παρελάβον, καὶ τὴν
ναῦν, (ἀνατος δὲ ἦν) ὡς πρὸς μέγαν καὶ βίαιον
πλῆθ' ἐκρατυνάμην.

Ἡμέραν μὲν ἔν καὶ νόντα ἔρπον ἀνέμῳ πλεόν-
τες, ἔτι πῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἔ' σφόδρα
βιαίως ἀνηγόμεθα· τῇ ἐπιέσῃ δὲ ἅμα ἡλίου ἀ-
νίσχοντι, ὃ, τε ἄνεμος ἐπεδίδε, καὶ τὸ κύμα
ῥέανετο, καὶ ῥόφος ἐπεγίγνετο, καὶ ἐκ' ἐτ'
ἐδὲ σείλαι τὴν ὀθιὸν δύνατον ἦν· ἐπιτρέψαν-
τες ἔν τῷ πνεύματι, καὶ παραδόντες αὐτοὺς,
ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἐννέα, καὶ ἐβδομήκοντα,
τῇ ὀγδοηκοστῇ δὲ, ἄφνω ἐκλάμψαντες ἡλίου, / 0
καθο-

haberent: adhaec armorum magnam vim para-
ueram, gubernatoremque optimum magna mer-
cede inductum adsciueram: ac nauim, erat autem
acatium, vt ad magnam violentamque navigatio-
nem, firmaueram.

6. Igitur diem quidem vnum ac noctem secun-
do vento nauigantes, adhuc apparente aliquan-
tum tellure, non admodum violentèr prouecti
fumus. Ast postridie eius diei, cum sole oriente,
et ventus increbuit, et fluctus auctus est, et ali-
go ingruit, et neque velum iam contrahi potuit.
Vento igitur cum concessissemus, nosque tradi-
dissemus, tempestate vnde octoginta dies iactati
fumus: octogesimo vero subito cum sol illuc esce-

καθορῶμεν ἐ πόρρω νῆσον ὑψηλὴν, καὶ δασεῖαν,
 ἃ τραχεῖ περιηχθεμένην τῷ κύματι· καὶ γὰρ ἤ-
 δὴ τὸ πολὺ τῆς ζάλης κατεπαύετο. προσχόν-
 τες ἄν, καὶ ἀποβάντες, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς τα-
 λαιπωρίας πολὺν μὲν ἐπὶ τῆς γῆς χρόνον ἐνεί-
 μεθα· διανασάντες δὲ ὁμῶς, ἀπεκρίναμεν ἡμῶν
 αὐτῶν τριάκοντα μὲν Φύλακας τῆς νεὸς παρα-
 μένειν, εἴκοσι δὲ σὺν ἐμοὶ ἀνελθεῖν ἐπὶ κατα-
 σκοπῇ τῶν ἐν τῇ νήσῳ.

Προελθόντες δὲ ὅσον σαδείας τρεῖς ἀπὸ τῆς
 θαλάττης δι' ὕλης, ὁρῶμεν τινα σῆλην χαλιᾶ 3)

πεποιη-

ret, videmus non procul insulam eminentem at-
 que siluestrem, non aspero fluctu circumsonan-
 tem. Etenim maior tempestatis pars refederat.
 Appulsi igitur et egressi, ut a longa aerumna,
 longo quidem tempore humi iacuimus. Sed fur-
 gentes tamen, delegimus ex nobis ipsis triginta,
 qui custodes navis manerent, viginti autem, qui
 mecum interiora, ad explorandum insulae sta-
 tum, peterent.

7. Progressi vero per siluam stadia ciciter a
 mari tria, videmus columnam ex aere factam
 Grae-

3. Χαλιᾶ] Genitiuus materiae, ut Gramma-
 tici aiunt, ut mox 2. Ver. Hist. c. 33. κε-
 ραμᾶ πεπονημένη. Vere autem est ellipsis
 praeposit. ἀπὸ, quam Noster alibi addit,
 ut in *Asino*, c. 53. κλίνη ἣν μεγάλη ἀπὸ χα-
 λωνης

πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι καταγε-
 γραμμένην, ἀνδροῖς δέ, καὶ ἐκτετριμμένοις
 λέγεσαν· Ἀχρεῖ τέτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος
 ἔφίκοιτο. ἦν δὲ καὶ ἵχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέ-
 τρας, τὸ μὲν, πλεθριαῖον, τὸ δ' ἑλαττον, ἐμοὶ
 δοκεῖν· τὸ μὲν, τῷ Διονύσῃ τὸ μικρότερον,
 θάτερον δὲ, Ἡρακλέας. προσκυνήσαντες οὖν,
 προήειμεν. ἔπειτα δὲ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐφι-
 σάμεθα ποταμῷ οἶνον ῥέοντι ἐμριωτάτῳ μάλι-
 λιστα οἶος ὁ Χιὸς ἐσιν. ἀφθονον δὲ ἦν ῥεῦμα,
 καὶ πολὺ, ὥς ἐνιαιχῆ καὶ ναυσίπορον εἶναι δύ-
 νασθαι. ἐπῆει οὖν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πισεύειν
 τῷ

Graecis inscriptam literis, obscuris autem et ex-
 efsis, in hanc sententiam: *Huc usque Hercules et
 Bacchus pervenere.* Erant autem vestigia duo pro-
 pe in petra, alterum iugeri magnitudine, alte-
 rum vero minus. Vt mihi videbatur, Bacchi
 erat minus illud, alterum vero Herculis. Adora-
 tis igitur *Diis*, progredimur. Nondum autem
 multum progressi eramus, cum adstamus fluvio,
 qui simillimus omnino esset vinum fluenti, ma-
 xime quale Chium est. Flumen erat copiosum
 et multum, vt quibusdam locis etiam posset na-
 vigari. Subiit ergo tanto magis credere inscri-
 ptioni

A 5.

Λώνης Ἰνδικῆς πεποιημένη. Vel potius el-
 lips. τῷ ἐκ. Reitz.

τῷ ἐπὶ τῆς σήλης ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ ση-
μεῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δέ μοι καὶ
ὄθεν ἄρχεται ὁ ποταμὸς καταμαθεῖν, ἀνῆλθον
παρὰ τὸ ῥεῦμα· καὶ πηγὴν μὲν εὐδαμίαν εὗρον
αὐτῆ, πολλὰς δὲ καὶ μεγάλας ἀμπέλεις, πλή-
ρεις βοτρυῶν, παρὰ δὲ τὴν ρίζαν ἐκείνης, ἀνέ-
ρει σαγῶν οἶνα διαυγᾶς, ἀφ' οὗ ἐγένετο ὁ πο-
ταμός. ἦν δὲ καὶ ἰχθὺς ἐν αὐτῷ πολλὰς ἰδεῖν,
οἶνω μάλιστα καὶ τὴν χροιάν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
ποιότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύσαντες αὐτῶν τινάς,
καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν ἀμέλει, καὶ ἀ-
νατεμόντες αὐτοὺς, λευκίσκομας τραγὸς μεσοῦς.
ὑπεροκλήμεντοι ἐπινοήσαντες τὰς ἄλλους ἰχθῦς,
τὰς

ptioni columnae, cum signa praesentiae Bacchi
videramus. Cum autem mihi placeret discere,
vnde oriretur fluuius, aduerso itinere iuxta pro-
fluentem perrexi. Ac fontem quidem illius nul-
lum reperi, sed multas et magnas vites, vuarum
plenas. Ad radicem vero vniuscuiusque gutta-
tim fluebat vinum liquidum, vnde colligebatur
fluuius. Erat autem pisces quoque in eo videre
multos, vino, quantum ad colorem et gustum,
similes. Nos enim captos eorum aliquot cum
deuorassimus, inebriati sumus: quin et resectos
inuenimus faece ac vinaceis plenos. Deinde ve-
ro illud commentum sumus, vt alijs de aqua pi-
scibus

τὰς ἀπὸ τῆς ὕδατος, παραμιγνύντες, ἐκεράννυ-
μεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἴνοφαγίας.

Τότε δὲ τὸν ποταμὸν περᾶσαντες, ἡ διαβα-
τὸς ἦν, εὖρομεν ἀμπέλων χρῆμα τεράσιον· τὸ
μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ σέλεχος αὐτὸς εὐερνῆς
καὶ παχύς· τὸ δ' ἄνω, γυνᾶκες ἦσαν, ὅσον
ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια· τοιαύ-
την παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἄρτι· τῇ
Ἀπόλλωνος καταλαμβάνοντος, ἀποδενδρεμένην.
ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς
οἱ κλάδοι, καὶ μεσὰ ἦσαν βοτρυῶν. καὶ μὴν
καὶ τὰς κεφαλὰς ἐκόμων ἔλιξι τε, καὶ φύλλοις,
καὶ βοτρυσι. προσελθόντας δὲ ἡμᾶς ἡσπάζον-
το καὶ ἐδεξιοῦντο, αἱ μὲν Λύδιον, αἱ δὲ Ἰνδι-
κὴν,

scibus admistis temperaremus, quod in vinoso
cibo nimium erat.

8. Tum traiecto flumine, vbi vadofum est,
prodigiosum vitium genus inuenimus. Quod
enim terrae continens est, truncus ipse viridis et
crassus: superius autem mulieres erant, ab illibus
inde membra omnia perfecta habentes: talem
apud nos Daphnen pingunt, Apolline iam iam
comprehendente in arborem mutatam. Summis
autem digitis enascebantur illis palmites pleni vua-
rum. Verum capita etiam pro coma clauiculas
habebant, et folia et vuas. Caeterum acceden-
tes nos salutabant et prensabant, vocem partim
Lydiam,

κὴν, αἱ πλεῖσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα Φωνὴν προΐε-
μεναι. καὶ ἐφίλυν δὲ ἡμᾶς τοῖς ζώμασιν· ὁ δὲ
Φίληθεῖς, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παράφορος ἦν.
δρέπεσθαι μέντοι ἔπαρεῖχον τῷ καρπῷ, ἀλλὰ
ἤλγυν, καὶ ἐβόων, ἀποσπωμέναι· αἱ δὲ καὶ μί-
γνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἐ-
ταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, ἐκ ἑτ' ἀπελύον-
το, ἀλλ' ἐκ τῶν αἰδοίων ἐδέδεντο· συνεφύοντο
γάρ, καὶ συνερρίζοντο. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι
ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ ταῖς ἑλίζι περιπλεκόμε-
νοι, ὅσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν
ἔμελλον.

Καταλιπόντες δ' αὐτὰς, ἐπὶ ναῦν ἐφεύγομεν,
καὶ τοῖς ἀπολειφθεῖσι διηγέμεθα ἐλθόντες,
τὰ

Lydiam, partim Indicam, Graecam vero plerae-
que emittentes. Sed nos etiam osculabantur:
at is quem osculo contigissent, inebriatus statim
incerto vestigio oberrabat. Vindemiare tamen
de fructu suo non praebebant, sed prae dolore
exclamabant eo detracto. Quaedam etiam mi-
sceri nobis cupiebant: ac duo quidam sociorum
congressi illis, dissolui non amplius potuere de-
uincti genitalibus. Coaluerunt nempe illis, et
ipsis radicibus permisti sunt: iamque palmites qui
modo digiti fuerant, et clauiculis implexi, iam
iam fructum et ipsi laturi videbantur.

9. Nos autem relictis illis ad nauim fugere, et
his qui remanserant, narrare tum reliqua, tum
illam

τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐταίρων τὴν συμπίκτικὴν,
καὶ τὴν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας
τινας, καὶ ὑδρευσάμενοί τε ἅμα, καὶ ἐκ τῶ πο-
ταμῶ οἰνίσάμενοι 4), καὶ αὐτῶ πλησίον αὐλίσά-
μενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν ἐ σφόδρα βικίῳ πνεύ-
ματι. περὶ μεσημβρίαν δέ, ἐκ ἐτι τῆς νήσου
φαινομένης, ἄφνω τυφῶν ἐπιγεγόμενος, καὶ
περι-

illam sociorum complexionem et commistionem
cum vitibus. Tum sumtis aliquot amphoris aqua-
ti cum essemus, vinumque petiissemus de fluuio,
atque in ipsa illa vicinia pernoctassemus; mane
vento non nimis vehementi soluimus. Circa me-
ridiem, cum iam disparuisset insula, subito in-
gruens

4. Οἰνίσάμενοι] Minus etiam quam in aliis
adsequemur in hisce libris Luciani suauita-
tem: quod mollis et in partes omnes sequax
lingua liberrimam illi fingendi voces pote-
statem tribuit, quam Romana refugit mode-
stia. Quis enim ferat nos, si hic presse se-
cuti verba Graeca poneremus, *aquati simul
et ex fluuio vinati*? Atqui a ligno lignari est,
quidni vinari a vino? Simili de causa *Hippo-
gypos, Hippomyrmeces*, et id genus composita,
semel quidem in parenthesi interpretamur
equiuultures, et *equiformicas*: caeterum vt
propriorum formam retineant, et illam pe-
regritinitatis commendationem, Graecis ordi-
narie vtimur. *Gesner*

περιδινήσας τὴν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ
 σαδίας τρισχιλίας, ἔτι καθῆκεν εἰς τὸ πέλα-
 γος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξηρημένην ἀνεμος ἐμ-
 πεσὼν τοῖς ἰσίοις, ἔφερε κολπώσας τὴν ἑθόνην.

Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀερο-
 δρομήσαντες, ὁγδοὴ καθορῶμεν γῆν τινα μεγά-
 λην ἐν τῷ αἱρί, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ
 σφαιροειδῆ, καὶ Φωτὶ μεγάλῳ καταλαμπομέ-
 νην· πρᾶσενεχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι,
 ἀπέβημεν. ἐπισκοπῶντες δὲ τὴν χώραν, εὐρί-
 σκομεν οἰκισμένην τε, καὶ γεωργημένην· ἡμέρας
 μὲν ἔν, ἔδεν αὐτόθεν καθορῶμεν· νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλα νῆσοι πλη-
 σίον, αἱ μὲν μείζας, αἱ δὲ, μικρότεροι, πυρὶ
 τὴν

gruens turbo circumactam vertigine nauim ad
 tria millia stadiorum sustulit, nec demisit iterum
 in mare, sed supra in aëre suspensam ventus in
 vela irruens, eaque sinuans, abstulit.

10. Septem dies et noctes totidem per aëra ve-
 sti, octauo terram videmus magnam in aëre, in-
 sulae instar, splendidam, globosam, et multa
 luce illustratam. Delati ad illam atque appulsi
 exscendimus, explorataque regione habitari eam
 colique inuenimus. Ac interdiu quidem nihil
 inde videmus: superueniente vero nocte, aliae
 in conspectum nobis veniunt in propinquo insu-
 lae, maiores, minores, colore igneo: aliae au-
 tem

τὴν χεῖραν προσεικυῖαι· καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κα-
τω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὶς ἔχουσα,
καὶ πελάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη· ταύτην ἂν τὴν
καθ' ἡμᾶς εἰκασμένην εἰκάζομεν.

Δόξαν 5) δὲ ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω προελ-
θεῖν, συνεληφθήμεν τοῖς Ἱππογυπίοις παρ' αὐ-
τοῖς καλεσμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππο-
γυπιοὶ ἔσται, εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων
ὀρχόμενοι, καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρέοις χρώ-
μενοι· μεγάλοι γὰρ οἱ γυπες, καὶ ὡς ἐπίπαι-
πρικέφαλοι. μάθαι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐ-
τῶν ἐντεῦθεν· νεῶς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἰσῶ,
ἐκα-

tem infra terra, et vrbes in se fluminaque habens,
et maria, et siluas, et montes. Hanc igitur no-
stram esse coniecimus.

II. Cum verò placuisset nobis ultra progredi,
comprehensi sumus ab his, qui Hippogypi (*Equi-
vultures*) apud illos vocantur, in quos incidera-
mus. Sunt autem Hippogypi viri magnis vultu-
ribus vestiti, iisque anibus vtentes velut equis.
Magni enim illi vultures, et vt plurimum trici-
pites: magnitudinem eorum inde discat aliquis,
quod pennam vnamquamque onerariae magnae
navis

5. Δόξαν] Sic absolute, pro, cum placuisset,
cum decretum esset, supra Harman. c. 4. et
hac Hist. c. 7. Reitz.

ἐκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον
 φέρει. τέτοις ἔν τοις Ἱππογύποις προστέ-
 ταται περιπετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις εὐρε-
 θεῖη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα· καὶ δὴ καὶ
 ἡμᾶς ξυλλαβόντες, ἄγξουσιν ὡς αὐτόν· ὁ δὲ θεα-
 σάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σολῆς εἰκόσας, Ἕλληνας
 ἄρα, ἔφη, ὑμεῖς, ὦ ξένοι· συμφησάντων δέ,
 πῶς ἔν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσῶτον ἄερα διελ-
 θόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα·
 καὶ ὃς ἀρξάμενος τὸ καθ' ἑαυτόν, ἡμῖν διεξήκει,
 ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὢν, τῆνομα Ἐδυμίων,
 ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀναρπασθεῖη
 ποτὲ, καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώ-
 ρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν
 κατῶ

navis malo maiorem crassioremq̃ue habent. His
 igitur Hippogypis iniunctum est, vti circumuo-
 lantes terram, si quis peregrinus inueniatur, de-
 ducant ad regem. Itaque nos quoque compre-
 hensos ad eum deducunt. Ille vero, conspectis
 nobis coniectura ex habitu ducta, Graeci ergo,
 inquit, vos estis, hospites? Fatentibus nobis,
 Quomodo igitur, inquit, huc venitis tanto supe-
 rato aere? Et nos, quidquid erat, illi narramus.
 Atque ille exorsus suas nobis res enarrat, vt ipse
 quoque, homo qui esset, Endymion nomine, de no-
 stra terra inter ipsum somnum sursum quondam ab-
 reptus esset, et huc delatus regioni imperitet. Esse
 autem terram illam dicebat eam, quae infra nobis
 luna

κάτω Φαινομένην Σελήνην. ἀλλὰ θαρρῆεῖν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσσεσθαι ὧν δεόμεθα.

Ἦν δὲ καὶ κατορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τὰς τὸν ἥλιον κατοικῶντας, ἀπάντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἐμοὶ καταβιώσετε· καὶ ἡμεῖς ἡρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορᾶς· ὁ δὲ, Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικῶντων βασιλεὺς, (οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ κείνος ὥσπερ καὶ ἡ Σελήνη) πολὺν ἤδη πρὸς ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ ποτε τὰς ἀπορωτάτας συναγαγῶν, ἐβελήθην ἀποικίαν εἰς τὸν ἑωσφόρον στείλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικημένον· ὁ

τοίνυν

luna videatur. Sed bono nos animo esse iussit, et periculum suspicari nullum: praesto quippe nobis futura, quibus opus esset, omnia.

12. Si vero, inquit, bellum feliciter confecero, quod iam Solis incolis infero, felicissimam apud me vitam viuetis. Interrogantibus nobis, quinam hostes essent, et quae dissidiorum causa? ille Phaëthon, inquit, Rex eorum, qui Solem incolunt (habitarum enim ille quoque non minus quam Luna) diu iam bellum aduersus nos gerit. Coepit autem ex causa zali. Collectis aliquando tenuissimis imperii mei, coloniam mittere in Luciferum statui, desertum, et inhabitatum a nemine. At Phaëthon

τείον Φαέθων Φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀποι-
κίαν, κατὰ μέσον τὸν πόρον ὑπαντήσας ἐπὶ
τῶν Ἴππομυρμήκων. τότε μὲν ἔν νικηθέντες
(ὃ γὰρ ἡμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχω-
ρήσαμεν. νῦν δέ, βάλομαι αὐθις ἐξενεγκεῖν τὸν
πόλεμον, καὶ παραγγεῖλαι 6) τὴν ἀποικίαν. ἦν
ἔν ἐθέλητε, κοινωνήσατέ μοι τῷ στόλῳ, γῦπας
δὲ ὑμῖν ἐγὼ παρῆξω τῶν βασιλικῶν ἕνα ἐκάσῳ,
καὶ

*prae inuidia prohibuit coloniam, in media se via
obiiciens nobis in Hipponymecibus (Equiformicis.)
Igitur tum quidem superati discessimus; neque enim
apparatu pares eramus. Iam vero denuo inferre bel-
lum volo, et coloniam deducere. Quodsi ergo vo-
lueritis, in partem expeditionis meae venite. Vul-
tures autem vobis ego praebebo de regis singulos,
et*

6. Παραγγεῖλαι] *Aldina lectio παραστῆλαι*, li-
cet verbum satis infrequens sit, si fides Le-
xicis; tamen multo nobis ad seriem oratio-
nis videbatur commodius accidere, cum non
de imperanda scribendaque colonia, quod est
παραγγεῖλαι, sermo sit, sed de deducenda
et firmanda, misso exercitu, cui rei παραστῆ-
λαι aptissimum esse, si minus aliorum indu-
ctione locorum probari potest, tamen ex usu
verbi simplicis, et ratione qua duplicatum
est verbum, satis apparet. Idque in inter-
pretatione nostra secuti sumus. *Gesner.*

γ θρῦδαξ, καὶ σαλάτα

VERAE HISTORIAE LIB. I. 19

καὶ τὴν ἄλλην ὄπλισιν. αὖριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἐξοδον. ἔτως, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ.

Τότε μὲν ἔν παρ' αὐτῷ ἐσιαθέντες, ἐμείναμεν· ἔωθεν δὲ διανκυσάντες, ἐτασσόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίας. τὸ μὲν ἔν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μηχανοποιῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμάχων. τῶν δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ ἱππόγυποι, δισμύριοι δὲ οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τῶτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν λαχάνοις πάντη λάσιον· τὰ δ' ὠκύπτερα ἔχει, θριδακίναις φύλλοις μά-
λιστα

et armaturam reliquam. Caeterum crastino die egrediemur. Ita fiat, inquam ego, quandoquidem tibi sic videtur.

13. Ac tum quidem in conuiuio ipsius manfimus. Postridie eius diei vero mane surgentes, in aciem processimus, cum prope esse hostem significarent speculatores. Numerus exercitus fuere centum millia, praeter calones et machinarios, et pedites, et auxilia peregrina, nempe octuaginta millia Hippogyporum, et viginti millia qui Lachanopteris (*oleripennibus*) vehuntur. Est illa auis maxima, pro pennis vndique hirsuta oleribus, alas habens lactucae foliis maxime similes.

ὁ κένχρος πρὸς
τὸ σκοροδομαχίαν

λιστα προσεικότα. ἐπὶ δὲ τέτων, οἱ Κένχρο-
βόλοι τετάχατο 7), καὶ οἱ Σκοροδομάχοι.
ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς σύμμαχοι, τρισμύ-
ριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνε-
μοδρόμοι. τέτων δὲ, οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται,
ἐπὶ φυλλῶν μεγάλων ἱππάζονταί, ὅθεν καὶ τὴν
προσηγορίαν ἔχουσι· μέγεθος τῶν φυλλῶν, ὅσων
δώδεκα ἐλέφαντες. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ
μὲν

Iuxta hos collocati in acie erant Cenchroboli
(*iaculatores milii*) et Scorodomachi (*alliis pugnantes*).
Venerant etiam de septentrione auxiliares, trige-
sies mille Pphyllotoxotae (*pulicifagittarii*) quin-
quagies mille autem Anemodromi (*venticursores*).
Horum autem isti magnis in pulcibus equitant,
vnde etiam nomen habent: magnitudo *singulorum*
pulicum, quanta duodecim elephantorum: Ane-
modro-

7. Τετάχατο} Velut τετάχεται, pro τετα-
γμένοι εἰσὶ, et ita τετάχατο pro τεταγμέ-
νοι ἦσαν Iones dicunt. Verum et Atticos
interdum iisdem vti, ex Thucyd. aliisque
probat Cl. *Maittaire* de Dialect. p. 354. Edit.
Haganae. Nec mireris augmentum abesse;
neque credas ἐτετάχατο scribendum; in
huiusmodi enim temporibus, per se satis
poly syllabis ita frequens est abiectio au-
gmenti, etiam in soluta oratione, vt mirer
qui de eo dubitari queat. *Reitz*.

μέν εἰσι, Φέρονται δ' ἐν τῷ αἱρέει ἀνευ τῶν πτερῶν· ὁ δὲ τρόπος τῆς Φορᾶς τοῖός δε. χιτῶνας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, κολπώσαντες αὐτὰς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἰσία, Φέροντάς ὥσπερ τὰ σκῆφη· τὰ πολλὰ δ' οἱ τοιῆτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἀσέρων ἤξεν, Στρυθοβάλανοι μὲν ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέραννοι δὲ πεντακισχίλιοι. τέττας ἐγὼ ἐν ἑθεασάμην, καὶ γὰρ ἀφίκοντο. διόπερ ἐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς Φύσεις ἐτόλμησα· τεράστια γὰρ καὶ ἀπίστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο.

Αὕτη μὲν τῆ Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πάντων ἡ αὐτὴ· κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων·
μεγά-

modromi pedites illi quidem, sed sine alis in aëre feruntur. Ratio progressionis talis. Togas talarum substringunt, easque vento velorum instar sinuandas cum permisere nauigiorum more feruntur. Plerumque hi in praeliis peltastae sunt. Dicebantur vero etiam de stellis Cappadociae imminentibus venturi, Struthobalanorum (*passeriglandium*) septuaginta millia, Hippogeranorumque (*equigrum*) millia quinque. Hos ego non vidi, neque enim venerunt. Ideo neque naturas illorum ausus sum scribere, prodigiosa enim et incredibilia de illis dicebantur.

14. Atque hae Endymionis copiae. Caeterum arma omnium eadem. Galeae de fabis: magnae
B 3 enim

μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι καὶ καρτέ-
ροι. θώρακες δὲ Φολιδωτοὶ πάντες θέρμῖνοι·
τὰ γὰρ λέπη τῶν θέρμων συρράπτοντες, ποι-
ῶνται θώρακας. ἄρρηκτον δ' ἐκεῖ γίνεται τὸ
θήρυμα τὸ λέπος, ὥσπερ κέρας· ἄσπίδες δὲ καὶ
ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά.

Ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δε-
ξιὸν κέρας εἶχον οἱ Ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς
τὰς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων· καὶ ἡμεῖς ἐν τέ-
τοις ἤμεν· τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Λαχανόπτεροι,
τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἑκαστοί, τὸ δὲ
πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριά-
δας· ἐτάχθησαν δὲ ἕτως· ἀράχνας παρ' αὐ-
τοῖς πολλοὶ καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν

Κυκλά-

enim apud illos fabae ac robustae. Loricae squa-
matae omnes de lupinis: lupinorum nempe pel-
liculis confutis loricas sibi faciunt. Impenetrabi-
lis enim ibi nascitur lupini pellicula, cornu instar.
Clypei et gladii Graecis similes.

15. Cum vero opportunum iam esset, aciem
formabant eiusmodi: Dextrum cornu Hippogypi
tenebant, et ipse Rex qui circa se habebat quos-
que fortissimos; in his nos quoque: sinistrum
Lachanopteri: mediam aciem auxiliares, suum
sibi agmen quique implentes. Peditum ad sexa-
gies mille millenos ita collocati. Araneae apud
eos multae magnaeque nascuntur; Cycladum in-
sula-

Κυκλάδων νήσων ἕνατος μείζων. τῆτοις προσ-
έταξε διυφῆναι τὸν μεταξύ τῆς Σελήνης καὶ τῆς
Ἑωσφόρου αἰθέρα. ὡς δὲ τάχιζα ἐξεργάσαντο,
καὶ πεδία δ' ἐποίησαν, ἐπὶ τῇ τε παρέταξε τὸ
πεζόν. ἡγήτο δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιάν-
νακτος, τρίτος αὐτός.

Τῶν δὲ παλαιῶν τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ
Ἰππομύρμηκας, καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θη-
ρία δὲ ἔστι μέγιστα, ὑπόπτερα, τοῖς παρ' ἡμῶν
μύρμηκι προσεικότα, πλὴν τῆ μεγέθους. ὁ γὰρ
μέγιστος αὐτῶν, καὶ δίπλωτος ἦν. ἐμάχοντο
δὲ, ἡ μὲν οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ μά-
χιστα τοῖς κέρασιν. ἐλέγαντο δὲ ἕτοι εἶναι ἀμφὶ
τάς πάντες μυριάδας. ἐπὶ δὲ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν
ἐτάχ-

sularum singulis singulae multo maiores. His
obtexere imperavit interiectum Lunam inter et
Phosphorum aëra. Hoc celeriter perfecto, para-
toque sic campo, in eo instruxit pedestrem aciem,
quam ducebat Nycterion Eudianactis (Nocturnus
Sereni regis) filius, cum tertio collega.

16. At hostium sinistrum cornu tenebant Hip-
pomyrineces, atque in illis Phaëthon. Animalia
autem sunt maxima, volucris, formicis nostris
similia a magnitudine si discesseris: maximum
enim illorum vel duorum iugerum erat. Pugna-
bant autem non fessores modo, sed et ipsa maxi-
me, cornibus dicebanturque esse quinquaginta
circiter millia. In dextro cornu collocati erant

ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκώνωπες, ὄντες καὶ οὗτοι
 ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κώ-
 νωψι μεγάλοις ἐποχήμενοι· μετὰ δὲ τέττες, οἱ
 Ἀεροκόρακες, ψилоὶ τε ὄντες καὶ πεζοὶ, πλὴν
 μάχιμοί γε καὶ ἔτοι· παρρωθεν γὰρ ἐσφαινό-
 νων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις· καὶ ὁ βληθεὶς ἐδ'
 ἐπ' ὀλίγον ἀντέχειν ἐδύνατο· ἀπέθνησκε δέ,
 δυσσομίας τινὸς αὐτίκα τῷ τραύματι ἐπιγενο-
 μένης· ἐλέγοντο δὲ χρεῖν τὰ βέλη μαλαχῆς ἰῶ.
 ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκη-
 τες, ὀπλίται ὄντες, καὶ ἀγχεμάχοι, τὸ πλῆ-
 θος μύριοι· ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι
 ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόρασι δὲ καυ-
 λίνοις, τοῖς ἀπὸ τῶν ἀσπαράγων· πλησίον δὲ
 αὐτῶν,

Aëroconopes, quinquies mille circiter et ipsi, sa-
 gittarii omnes magnis culicibus inequitantes.
 Post hos verò Aërocoraces, levis armaturae pe-
 dites, sed pugnaces ipsi quoque . . . E longin-
 quo enim fundis iaculabantur raphanos supra
 modum magnos, quibus percussus ne paullum
 quidem durare poterat, moriebaturque foedo sta-
 tim odore superueniente vulnere: dicebantur au-
 tem ungere tela veneno maluae. Continuo post
 illos stare iussi Caulomycetes (*Caulifungi*) grauis
 armaturae milites cominus pugnantes, decies
 mille, appellationem inde nacti, quod scutis qui-
 blem e fungis, hastis autem vterentur e caulibus
 asparagorum. Prope hos collocati Cynobalani
 (Cani-

αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἔζησαν, ἃς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸν Σείριον καταικνῆντες, πεντανισχυλίοι, καὶ ἄλλοι ἄνδρες κυνοπρῶσωποι, ἐπὶ βαλάνων πτερωτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δὲ κακίωνων ὑπεριζεῖν τῶν συμμάχων, ἃς τε ἀπὸ τοῦ Γαλαξίᾳ μετεπέμπετο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη κεκραιμένης, ἀφίκοντο, ὥς μὴ ποτε ὦφελον. οἱ σφενδονῆται δὲ, ἃδ' ὅλως παρεγένοντο. διόπερ Φασὶν αὐτοῖς ὕψερρον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν· τοιαύτη μὲν καὶ Φαέθων ἐπὶ παρὰ σκευῇ.

Συμμιζαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἦρθη, καὶ ὠγμήσαντο ἐκατέρων οἱ ὄνοι, (τῆτοις γὰρ ἀντι

τι

(*Caniglandarii*) quos submiserant, qui habitant Sirium, quinquies mille. Hi caninis capitibus viri, in alatis glandibus pugnantes. Dicebantur autem de illorum quoque auxiliis quidam abesse, tum quos de Lactea via arcessiuerat funditores, tum Nephelocentauri (*Nubicentauri*). Verum illi acie iam inclinata venerunt, et utinam nunquam venissent! funditores autem plane non venerunt, propterea aiunt, iratum deinde illis Phaëthontem, regionem illorum igni vastasse. Hoc quidem apparatu Phaëthon inibat praelium.

17. Cum vero commissa esset pugna, sublatis signis, rudituque ab asinis vtrinque edito, his

τὶ σαλπίζων χερῶνται) ἐμάχοντο· καὶ τὸ μὲν
 εὐώνυμον τῶν Ἡλιωτῶν αὐτίκα ἔφυγεν, ἃδ' ἐς
 χεῖρας δεξιόμενον τὰς Ἱππογύπας, καὶ ἡμεῖς
 εἰπόμεθα κτείνοντες· τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
 τει τῷ ἐπὶ τῷ ἡμέτερῳ εὐωνύμῳ· καὶ ἐπεξήλ-
 θον οἱ Ἀεροκώωνες διώκοντες, ἄχρι πρὸς τὰς
 περὶ· ἐνταῦθα δὲ κοκκίων ἐπιβοηθούντων,
 ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ ἦσθον-
 το τοὺς ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ σφῶν νενηκημένους.
 τῆς δὲ τροπῆς λαμπρῶς γενομένης, πολλοὶ μὲν
 ζῶντες ἠλίσκοντο, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνῆραντο, καὶ
 τὸ αἷμα ἔρρει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥς
 αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα
 παρ' ἡμῖν δυσμέμου τοῦ ἡλίου φαίνονταί, πο-
 λὺ

enim utuntur loco tubicinum, certabant. Ac
 sinistrum Heliotarum cornu statim fugere, cum
 nec ad manus admisisset Hippogypas, et nos in-
 sequi caedibus: dextrum vero illorum cornu si-
 nistram nostram aciem superavit, impetuque fa-
 cto persecuti Aëroconopes ad pedites vsque per-
 uenerunt. Hic vero et illis subsidio venientibus,
 inclinata acie fugerunt, et maxime cum sentirent,
 suos in sinistro cornu victos. Cum effuse iam fu-
 gerent, multi quidem viui capti sunt, multi ve-
 ro etiam interfecti, copiosusque tum per nubes
 sanguis fluxit, ut tinctae illo, rubicundae vide-
 rentur, quales apud nos occidente sole apparent;
 tum

αὐτὸ δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν κατέσφαζεν, ὥς τε εἰκά-
 ζειν, μὴ ἄρα τοιόδε τινὸς καὶ πάλαι ἄνω γενο-
 μένα, "Ομηρος ὑπέκαβεν αἵματι ὕσαι τὸν Δία
 ἐπὶ τῷ τῷ Σαρπηδένοιο θανάτῳ.

Ἀναστρέψαντες δὲ ἀπὸ τῆς διώξεως, δύο τρό-
 παια ἐσχάμεν, τὸ μὲν ἐπὶ τῶν ἀραχνίων τῆς
 περσυμαχίας· τὸ δὲ τῆς αἰερομαχίας, ἐπὶ τῶν
 νεφῶν. ἄρτι δὲ τέτων γιγνομένων, ἠγγέλλον-
 το ὑπὸ τῶν σκοπῶν οἱ ΝεΦελοκένταυροι προσ-
 ελαύνοντες, εἰς ὅδε πρὸ τῆς μάχης ἐλθεῖν τῷ
 Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσιόντες, θεά-
 μα παραδοξότατον, εἰς ἵππων πτερωτῶν καὶ
 ἀνθρώπων συγκείμενοι· μέγεθος δὲ, τῶν μὲν
 ἀνθρώπων, ὅσον τῷ Ῥωδία κολοσσαεὶ ἐξ ἡμι-
 σείας

tum stillauit in terram, adeo quidem vt conice-
 rem ego, numquid forte tale quid olim apud su-
 peros factum cum esset, Homerus putauerit, san-
 guine pluuisse Iouem ob mortem Sarpedonis.

18. A persequendis hostibus reuersi tropaea
 duo statuimus, alterum de pedestri praelio, in
 araneorum tela; alterum vero pugnae in aëro
 commissae, in nubibus. Commodum ista gere-
 bantur, cum nuntiantur a speculatoribus aduen-
 tare Nephelocentauri, quos ante pugnam venire
 Phaëthonti oportebat. Et sane apparebat cum
 accederent admirabile in primis spectaculum, ex
 alatis equis et hominibus compositi: hominum
 magnitudo, quanta est qua superiorem partem
 dimi-

σείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεῶς μεγάλης Φορτίδος. τὸ μέντοι πλῆθος αὐτῶν ἐκ ἀνέγραψα, μὴ τὸ καὶ ἄπιστον δοῖται, τοσούτων ἦν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν ὁ ἐκ τῆς Ζωδιακῆ τοξότης. ἐπεὶ δὲ ἦσαν τὰς Φίλκας νενικημένους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν, αὐτοῖς ἐπιβῆναι· αὐτοὶ δὲ διαταξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις περὶ τὴν δῶξιν, καὶ τὰ λαφύρα διεσκεδασμένοις· καὶ πάντας μὲν τρέψουσιν, αὐτὸν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνέων αὐτῶν κτείνουσιν· ἀνέσπασαν δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέδραμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τῶν ἀραχνῶν πεδίον ὑφασμένον, ἐμὲ δὲ, καὶ δύο

τινάς

dimidium Colossi Rhodiorum; equorum, quanta magnae navis onerariae. Numerum eorum non adscripsi, ne cui incredibilis videretur, adeo ingens erat. Dux illorum ille de Zodiaco Sagittarius. Cum vero victos amicos suos esse sensissent, Phaëthontem misso nuncio in praelium reuocant: ipsi vero instructa acie in Selenitas irruunt perturbatos, palantes, et in persequendis hostibus, praedaeque legenda dispersos. In fugam vertunt omnes, ipsumque regem ad urbem usque persequuntur, plerisque volucrum ipsius interfectis: tropaea reuellunt, totumque campum ab araneis textum percurrunt: me vero et sociorum duos

τινάς τῶν ἐταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν
καὶ ὁ Φαέθων, καὶ αὐθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' ἐκεί-
νων ἴσατο. ἡμεῖς μὲν ἔν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἡ-
λιον αὐθιμέρον, τῷ χεῖρε ὀπίσω δεθέντες ἀρα-
χνίς ἀπκόμματι.

Οἱ δὲ πολιορκεῖν μὲν ἔκ ἐγνωσαν τὴν πόλιν·
ἀνασρέψαντες δὲ, τὸ μεταξὺ τῆ ἀέρος ἀπετεί-
χιζον, ὥς μνηέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τῆ ἡλίας πρὸς
τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τεῖχος ἦν διπλῆν,
νεφελωτέν· ὥς σαφὴς ἐκλειψις τῆς Σελήνης
ἐγεγόνει· καὶ νυκτὶ διενεκεῖ πᾶσα κατεΐχετο.
πιεζόμενος δὲ τῆτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἰκέ-
τευε καταιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς
περιεῖν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας· ὑπισχνεῖτο δὲ
καὶ

duos viuos capiunt. Iamque Phaëthon adest, et
rursus aliq. ab illis tropaea statuuntur. Nos qui-
dem igitur eodem adhuc die ad Solem abducimur,
manibus ad terga reuinctis filo de araneae tela
abscisso.

19. Atque oppugnare quidem urbem non sta-
tuunt, reuersi autem quod interiectum est aëris
muro interposito absciderunt, vt splendor a sole
non iam peruenire ad Lunam posset, iam murus
ille duplex erat nubibus constans. Itaque aperta
Lunae eclipsis efficiebatur, vt perpetua nocte
vniuersa tegeretur. His cum vrgeretur malis En-
dymion, legatione missa supplicauit vt demolire-
tur illam munitionem, nec reuiceret se degentes
in te-

καὶ Φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχος ἔσεσθαι,
καὶ μηκέτι πολεμήσειν· καὶ ὁμήρεος ἐπὶ τέτοις
δῶναι ἠθέλεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γενο-
μένης δις ἐκκλησίας, τῇ προτεραίᾳ μὲν, οὐδὲν
παρέλυσαν τῆς ὀργῆς, τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνω-
σαν. καὶ ἐγένετο ἡ εἰρήνη ἐπὶ τέτοις 8).

Κατὰ

in tenebris: promisitque tributa pendere, ac mit-
tere auxilia nec amplius rebellare, obsidesque
harum rerum causa obtulit. Phaëthon autem
cum suis, concilio bis habito, priori quidem
irarum nihil remifere, sed posteriore sententiam
mutarunt. Conuenit autem pax his legibus:

20. In

8. Ἐπὶ τέτοις.] Ἐπὶ de conditione in quam
aliquid paciscimur, frequens. In primis
vero solemne historicis ἐπὶ τέτοις et ἐπὶ
τοῖσδε dicere, in describendis foederis con-
ditionibus. At iam videndum, ἂν igitur
ὁμήρεος ἐπὶ τέτοις δῶναι, quod modo prae-
cessit, non simili fere modo reddendum,
obsides dare in has condiciones, i. e. se in fi-
dem promissorum obsides datuos. Potest
sic intelligi, ac tamen *super* verti, non *insu-*
per; nam obsidum traditio non adeo est noua
actio; sed continuatio et confirmatio prioris.
Etsi non adeo multum intersit, si quis no-
uam actionem statuatur, et *insuper* vertat,
quum distinctio paullo maior quam sim-
plex comma praecedat, quam distinctio-
nem seruandum duxi, quia nouum verbum

ἠθε-

Κατὰ τὰδε συνθήκας ἐποίησαντο οἱ Ἡλιῶται
καὶ οἱ σύμμαχοι πρὸς Σεληνίτας καὶ τὰς συμ-
μάχας, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιώτας
τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι εἰς τὴν Σελήνην
ἐσβάλλειν, ἀποδῶναι δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους,
ἐρητῶν ἑκάσον χρημάτων· τὰς δὲ Σεληνίτας,
ἀφείναι μὲν αὐτονόμας τὰς γε ἄλλας ἀσέρας,
ὄπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις, συμμα-
χεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων ἢν τις ἐπίη· Φόρον δὲ ὑπο-
τελεῖν ἑκάσῃ ἔτης τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν
τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας
μυρίας. καὶ ὀμήρας δὲ σφῶν αὐτῶν δῶναι μυρίας,
τὴν

20. In has conditiones foedus fecere Heliothae
ipforumque focii, cum Selenitis ac sociis illorum,
ut Heliothae quidem demoliantur munitionem inter-
positam, nec amplius irruptionem in Lunam fa-
ciant, reddantque captivos pretio, de quo inter sin-
gulos conuenerit. Selenitae autem uti liberas et sui
iuris esse patiantur stellas reliquas; neque bellum
inferant Heliothis, sed auxilia potius mittant inui-
cem, si quis illos inuadat, tributumque pendat quater-
annis Heliotharum regi rex Selenitarum, roris am-
phoras decies mille eiusque rei obsides decies mille;
colo-

ἢ θελεν sequitur, quod posteriorem sensum
aliquantum dirimit a prioribus, quae ab
alio verbo pendent, nimirum ab ὑπισχνεῖτο.
Reitz.

τὴν δ' ἀποικίαν τὴν ἐς τὸν ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖσθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τὸν βελομένον. ἐγγράψαι δὲ τὰς συνθήκας σῆλη ἡλεκτερίνη, καὶ ἀνασῆσαι ἐν μέσῳ τῷ αἔρι ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμωσαν δὲ Ἑλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος· Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής.

Τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο· εὐθὺς δὲ τὸ τεῖχος κατήρεῖτο, καὶ ἡμᾶς τὰς αἰχμαλώτας ἀπέδωσαν. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν Σελήνην, ὑπηντίαζον ἡμῖν, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δακρύων, οἳ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ἑνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἥξιζ μείναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν
τῆς

coloniam autem in Luciferum communiter mittant, et in partem eius veniat aliorum etiam quisquis voluerit; inscribantque foedus hoc columnae ex electro, eamque statuant in medio aere, ipsisque in finibus. Iurarunt in hoc foedus Heliotarum Pyronides (Igneus) et Therites (Aestivus) et Phlogius; (Flammeus) Selenitarum vero Nyctor (Nocturnus) et Menius (Menstruus) et Polylampes (Multilucius):

21. Haec talis igitur pax facta est. Statimque munitio deiecta, nosque captivos reddiderunt. Cum autem rediissemus in Lunam, occurrerunt nobis et cum lacrimis complexi sunt tum socii, tum ipse Endymion. Et hic quidem rogabat, maneremus apud se, et coloniae nos adscribi patere-
mur,

τῆς ἀποιμίας, ὑπισχνάμενος δώσειν πρὸς γάμον
τὸν ἑαυτῷ παῖδα· γυναῖκες γὰρ ἐν εἰσὶ παρ' αὐ-
τοῖς· ἐγὼ δὲ ἔδαμῶς ἐπειθόμην, ἀλλ' ἤξιον
ἀποπεμφθῆναι κάτω εἰς τὴν θάλατταν. ὥς δὲ
ἔγνων ἀδύνατον ὃν πείθειν, ἀποπέμπει ἡμᾶς,
ἐσιάσας ἐπ' αὐτὰς ἡμέρας.

Ἄ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ Σελή-
νῃ, κατενόησα καινὰ, καὶ παράδοξα, ταῦτα
βέλομαι εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐκ γυναι-
κῶν γεννᾶσθαι αὐτὰς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων·
γάμοις γὰρ τοῖς ἀρρέσι χρῶνται, καὶ ἔδ' ὄνο-
μα γυναικὸς ὅλως ἴσασι. μέχρι μὲν ἔν πεντε
καὶ εἰκοσιν ἐτῶν, γαμεῖται ἕκαστος, ἀπὸ δὲ τῶν
των, γαμεῖ αὐτός· κύκσι δὲ ἐκ ἐν τῇ νηδύϊ,
ἀλλ' ἔτι

mur, pollicitus se nuptui daturum mihi puerum
suum: mulieres enim apud illos non sunt. At
ego nullo modo persuaderi mihi passus sum, sed
demitti in mare petii. Cum vero videret, per-
suaderi mihi non posse, post septem nos dierum
epulas dimittit.

22. Quae autem toto hoc, quo in Luna com-
moratus sum tempore noua atque admiranda anim-
aduerterim, ea dicere iam volo: ac primum il-
lud, non nasci illos ex mulieribus, sed e viris.
Masculis enim nuptiis vtuntur, mulierisque plane
nomen ignorant. Ad quinque igitur et viginti
annos nubit eorum vnusquisque, ab eo inde
tempore alium ipse ducit. Foetum gerunt non

ἀλλ' ἐν ταῖς γαστροκημίαις· ἐπειδὴν γὰρ συλλαβὴ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη, καὶ χρόνῳ ὕψερρον ἀνατεμόντες, ἐξάγασι νεκρά· ἐκθέντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν ἄνεμον κεκρήνота, ζωοποιῶσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἑλλήνας ἐκένθεν ἦκειν τῆς γαστροκημίας τᾶνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ γαστρός κυσφορεῖ. μᾶλλον δὲ τὰτ' ἄλλο διηγήσεται. Γένος ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλεῖσθαι Δενδρίται· γίγνεται δὲ τὸν τρόπον τῆτον· ὄρεχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν, ἐκ δ' αὐτῆ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, οἷον Φαλλός· ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα, ὃ δὲ καρπὸς ἐστὶ βάλανος πηχυαῖος τὸ μέγεθος. ἐπειδὴν
δὲν

in vtero, sed in furis: cum enim conceptus est embryo, crassescit furca: atque aliquando post educunt mortuos, et expositisque hianti ore ad ventum vitam conciliant. Videtur autem inde ad Graecos descendisse furae nomen, quam *furae ventrem* appellant, quod ea apud illos pro ventre grauida est. Sed hoc maius etiam aliud enarrabo. Genus est apud illos hominum Dendritae, (*Arborei*) quod hunc in modum nascitur. Testiculum hominis dextrum resectum in terra depouunt. Ex illo deinde arbor enascitur maxima, carnea, phalli instar. Habet vero etiam ramos et folia. Fructus illius glandes cubitales. Has,
vbi

δὲν ἔν πεπανθῶσι, τρυγίσαντες αὐτὰς ἐκκο-
λάπτει τὰς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μέντοι προσ-
θετὰ ἔχουσιν, οἱ μὲν ἐλεφάντινα, οἱ δὲ πένη-
τες αὐτῶν, ξύλινα, καὶ διὰ τέτων ὀχεύουσι,
καὶ πλησιάζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν.

Ἐπειδὴν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἔκ ἀπο-
θνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλυόμενος, ἀῆρ
γίνεται. τροφή δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή· ἐπειδὴν γὰρ
πῦρ ἀνακαύσῃ, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν
ἀνδρακίων, πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσὶν ἐν τῷ
ἀέρι πετόμενοι· ὀπτωμένων δὲ, περιμαθεσθέν-
τες, ὥσπερ δὴ περὶ τράπεζαν, λάπτει τὸν
ἀναθυμιάμενον καπνὸν, καὶ εὐωχῶνται. σίτῳ
μὲν δὴ τρέφονται τοιᾶντα· ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστὶν
ἀῆρ ἀποθλιβόμενος εἰς κύλικα, καὶ ὕγρον ἀνιείς
ὥσπερ

vbi maturuere, decerpunt, hominesque inde ex-
cudunt. Pudenda habent adsciticia, eburnea alii,
lignea vero pauperes, iisque coëunt, suosque
nuptos subigunt.

23. Cum consenuit homo, non moritur, sed
fumi instar in aërem dissolvitur. Cibus omnibus
vnus est. Accenso enim igne ranas in prunis
assant: sunt autem apud ipsos multae volantes in
aëre. Assidentes vero circa eum in quo assantur
focum, surgentemque inde nidorem ore captan-
tes, epulantur. Ac cibo quidem nutriuntur
eiusmodi. Potus vero illis est expressus aër in
calicem, vbi liquidum quiddam roris instar di-

ὥσπερ δρόσον· ἃ μὲν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ἀφοδεύ-
 σιν, ἀλλ' ἃ δὲ τέτρηνται, ἢ περὶ ἡμεῖς· ἀλλ' ἃ δὲ
 τὴν συνασίαν οἱ παῖδες ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχα-
 σιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστρικὴν
 μίαν· ἐκεῖ γάρ εἰσι τέτρημένοι. καλὸς δὲ νο-
 μίζεται παρ' αὐτοῖς, ἢν περὶ τις Φαλακρὸς καὶ
 ἄκομος ἦ, τὰς δὲ κομήτας καὶ μυσάττονται.
 ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀσέρων, τέναντίον, τοὺς
 κομήτας καλὰς νομίζουσιν· ἐπεδήμην γάρ τινες,
 οἱ καὶ περὶ ἐκείνων διηγῶντο. καὶ μὲν καὶ γέ-
 νεια φύσιν, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ οὐ-
 χας ἐν τοῖς ποσὶν ἃ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ
 μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκάστω αὐ-
 τῶν κράμβη ἐκπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ οὐρά,
 θάλ-

mittit. Verumtamen neque vrinam emittunt,
 neque alterius rei causa secedunt: quin neque
 iisdem quibus nos locis perforati sunt. Sed ne-
 que praebent quod pueri nostri amatoribus, sed
 supra furam poplites, ibi enim perforati sunt.
 Pulcher autem apud illos habetur, si quis calvus
 et sine comis fit: comatos vero etiam abominan-
 tur. Contra ea in Cometis (*stellis comatis*) co-
 matos pro pulchris habent: peregrini enim inde
 quidam aderant, qui de illis etiam narrarent.
 Barbas tamen habent paulum supra genua. Un-
 gues in pedibus non habent, sed unum modo
 omnes *ibi* digitum. Supra podicem brassica uni-
 cuique enata est magna, caudae instar, vi-
 rens

θάλασσα ἐς αἰεῖ, καὶ ὑπὲρ ἀναπίπταντος, οὐ κατακλυμμένη.

Ἀπομύττονται δὲ μέλι δριμύτατον· καὶ πει-
δὴν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, γάλακτι πᾶν
τὸ σῶμα ἰδρῶσιν, ὥστε καὶ τυρᾶς ἀπ' αὐτῶ πη-
γνυσθαι, ὀλίγον τῷ μέλιτος ἐπισάξαντες· ἑ-
λαιοὺν δὲ ποιῶνται ἀπὸ τῶν κρομμύων πᾶν λι-
παρὸν τε, καὶ εὐώδες, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλεις
δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥαγες τῶν
βοτρυῶν εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ,
ἐπειδὴν ἐμπροσθὺν ἄνεμος διασεισῇ τὰς ἀμπέλεις
ἐκείνας, τότε πρὸς ἡμᾶς καταπίπτει ἡ χάλα-
ζα, διαρρέχγόντων τῶν βοτρυῶν. τῇ μέντοι
γαστρὶ, ὅσα πῆρα χρωῶνται, τιθέντες ἐν αὐτῇ
ὅσων δέονται· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πα-

λιν

rens semper, quae nec frangitur, si quis supi-
nus cadat.

24. Emungunt mel acerrimum, et cum aut
laborant aut exercentur, lacte totum corpus dif-
fluunt, adeo ut caseos etiam inde, exiguo instil-
lato melle, efficiant. Oleum sibi parant de cepis
pingue admodum et vnguenti instar fragrans. Vi-
tes habent multas aquae feraces, acinis vuarum
grandini similibus: et, ut mihi videtur, cum
ventus ingruens illas vites commouet, tum ru-
ptis vuis decidit apud nos grando. Ventre vtun-
tur pro pera, in qua reponant, quibus opus est,
aperiri enim ille potest et rursus claudi. Intesti-

λιν κλεισὴ ἔσιν. ἔντερον δὲ ἐν αὐτῇ ἔδὲ ἦπαρ φαίνεται, ἢ τῷτο μόνον, ὅτι δασεὶα ἐντρίσθε, καὶ λάσιός ἐσιν, ὥσε καὶ τὰ νσογνά, ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, ἐς ταύτην ὑποδύεται.

Ἐσθῆς δὲ τοῖς μὲν πλεσίοις, ὑαλίνῃ, μαλθακῇ· τοῖς πένησι δὲ, χαλκῇ ὑφαντῇ· πολυχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία, καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὑδατι ὑποβρέξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. περὶ μάλιστα τῶν ὀφθαλμῶν, οἷας ἔχουσιν, ἐκινῶ μὲν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίση ψεύδεσθαι διὰ τὸ ἄπισον τῷ λόγῳ, ὅμως δὲ καὶ τῷτο ἐρῶ· τὰς ὀφθαλμὰς περιαιρετὰς ἔχουσι· καὶ ὁ βεβλόμενος, ἐξελὼν τὰς αὐτὰς, φυλάττει ἑς' ἂν δεηθῇ ἰδεῖν. ἔτω δὲ ἐνθέρμενος, ὀρᾷ· καὶ πολλοὶ τὰς σφαιτέρας

num autem in eo *nullum*. neque hepar apparet, nisi hoc solum, quod hirsutus intus et villosus est, adeo ut etiam recens nati, cum frigent, in eum irrepant.

25. Vestis diuitibus ex vitro mollis; pauperibus textilis ex aere: aeris enim feraces illae regiones, tractantque illud; affusa paucula aqua, tanquam lanam. Verum de oculis, quales habeant, piget dicere; ne quis mentiri me putet, adeo a fide abhorret oratio. Tamen hoc etiam dicam. Habent igitur oculos exemtiles, et qui vult exemtós suos seruat, dum opus sit videre aliquid, ubi imposito sibi oculo videt: ac multi
cum

τέρως ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησάμενοι δ-
ρῶσιν· εἰσι δ' οἱ καὶ πολλὰς ἀποθέτας ἔχουσιν,
οἱ πλείοσι. τὰ ὦτα δέ, πλατάνων φύλλα ἐστὶν
αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐπει-
νοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι.

Καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις
ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ
Φρεάτος, ἔκ παντοῦ βαθέος. ἂν μὲν οὖν εἰς τὸ
Φρεᾶ καταβῇ τις, ἀνέει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ γῇ λεγομένων· ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον
ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη
ὄρῃ, ὥσπερ ἐφ'esῶς ἐκάστῃς· τότε καὶ τὰς οἰ-
κείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα·
εἰ δὲ καὶ κεινοὶ με ἐώρων, καὶ ἔτι ἔχω τὸ ἀσφαλὲς
εἰπεῖν·

cum suos perdidere, commodatō acceptis alio-
rum oculis cernunt. Sunt autem diuites, qui re-
positos feruent plures. Aures ipsis sunt folia pla-
tanorum, praeterquam his, quos eglandibus na-
sci diximus: ligneas enim foli habent.

26. Vidi etiam aliud in regia miraculum; spe-
culum inpositum est maximum puteo non adeo
profundo. Si quis igitur descendat in puteum,
audit, quae in terra nostra dicuntur, omnia: si
vero in speculum inspiciat, vrbes omnes atque
gentes non minus videt, quam si adstaret singu-
lis. Tum familiares ego quoque vidi, vniuer-
samque patriam. Vtrum vero illi me quoque
viderint, nondum habeo certo dicere. Quisquis

εἰπεῖν· ὅσις δὲ μὴ πιθεύει ταῦτα ἔτις ἔχειν, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω.

Τότε δ' ἐν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν· ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτῶνων, πέντε δὲ χαλκῆς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην· ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμπε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπες χιλίης, παραπέμψοντας ἄχρι σαδίων πεντακοσίων.

Ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρεμείψαμεν, προσέσχομεν δὲ καὶ τῷ ἑωσφόρῳ ἄρτι συνοικιζομένῳ, καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὸν Ζωδιακὸν, ἐν ἄρισερᾷ περιήειμεν τὸν ἥλιον, ἐν χρῶ τὴν γῆν

vero non credit ita rem habere, si quando et ipse eo delatus fuerit, vera a me dici intelliget.

27. Tum igitur salutato Rege et ipsius amicis, consensa naui soluimus. Dedit mihi etiam dona Endymion, duas quidem togas vitreas, aeneas autem quinque, et de lupinis armaturam integram, quae in ceto reliqui omnia. Misit etiam nobiscum Hippogypos mille, qui ad quingenta nos stadia deducerent.

28. Inter nauigandum multas alias praeteruecti terras; appulimus etiam Luciferae colonis nuper auctae, egressique aquatum sumus. Inuecti deinde in Zodiacum, sinistrum solem praeteriuimus, proximo

γῆν παραπλέοντες· ἔ γὰρ ἀπέβημεν, καί τοι
πολλὰ τῶν ἐταίρων ἐπιθυμούντων, ἀλλ' ὁ ἀνε-
μος ἔκ ἀΦῆκεν. ἐθεώμεθα μέντοι τὴν χώραν
εὐθαλῇ τε, καὶ πόσινα, καὶ εὐδρον, καὶ πολλῶν
ἀγαθῶν μεσῇ. ἰδόντες δὲ ἡμᾶς οἱ ΝεΦελοκέν-
ταυροι, μισθοφοροῦντες παρὰ τῷ Φέθοντι,
ἐπέπτησαν ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ μαθόντες ἐνσπόν-
δας, ἀπεχώρησαν.

Ἦδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπεληλύθεισαν·
πλεύσαντες οὐ τὴν ἐπιῆσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν,
περὶ ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν κα-
λεμένην, ἣ δὴ τὸν κάτω πλεῖν διώκοντες· ἡ δὲ
πόλις αὕτη κεῖται μετὰ τῇ Πλειάδων, καὶ τῇ
Ἰάδων αἰέρος, ταπεινότερα μέντοι τῇ Ζωδιακῇ.
ἀπο-

xime terram *illam* praeternavigantes: neque enim
exscendimus, multum licet cupientibus sociis;
sed non sinebat ventus. Vidimus tamen regio-
nem virentem, pinguem, irriguam, et bonis
multis plenam. Sed cum viderent nos Nephelo-
centauroi, qui mercede apud Phaëthontem militant,
inuolarunt in nauim, cognitoque, foedere nos
comprehendi, recesserunt.

29. Iamque Hippogypi etiam discesserant. Na-
vigaueramus noctem proximam et diem; cur-
sum deorsum persequuti, cum versus vesperam
delati sumus in eam quae Lychnopolis vocatur.
Iacet vrbs inter aërem qui Pleiades ambit, et
qui Hyades, humilior tamen Zodiaco. Exscen-

ἀποβάντες δὲ, ἄνθρωπον οὐδένα μὲν εὖρομεν,
 λυχνες δὲ πολλὰς περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγο-
 ρᾷ, καὶ περὶ τὸν λιμένα διατρίβοντας, τὰς μὲν
 μικρὰς, καὶ ὥσπερ εἰπεῖν, πένητας· ὀλίγους
 δὲ, τῶν μεγάλων καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς
 καὶ περιφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς καὶ λυχνεῶ-
 νες ἰδὲ ἐκάσῳ πεποιήντο, καὶ αὐτοὶ ὀνόματα
 εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι, καὶ Φωνὴν προῖς-
 μένων ἤχομεν, καὶ εἰδὲν ἡμᾶς ἠδίναν, ἀλλὰ καὶ
 ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλεν· ἡμεῖς δὲ, ὅμως ἐφοβήμεθα·
 καὶ ἔτε δειπνήσαι, ἔτε ὑπνώσαι τις ἡμῶν ἐτόλ-
 μησεν. ἀρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει πε-
 ποιήται, ἐνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς
 κάθηται, ἀνομασί καλῶν ἕκασον. ὃς δ' ἂν μὴ
 ὑπακού-

sione facta hominem vidimus neminem; lychnos
 vero multos circumcurrentes, et in foro atque
 circa portum versantes, paruos alios et, vt ita
 loquar, pauperes, paucos vero de magnorum et
 potentium numero, claros omnino atque illu-
 stres. Habitationes illis et lucernaria suum vni-
 cuique facta erant: ac nomina habebant velut
 homines. Audiuius etiam voces emittere; ne-
 que vlla nos affecerunt iniuria, sed ad hospi-
 tium nos inuitarunt. Nos vero nihilo secius ti-
 mere, neque cibum capere, - neque somnum
 quisquam nostrum audere. Principis aula in me-
 dia vrbe exstructa est. Hic princeps illorum to-
 ta nocte sedet, nominatim vnumquemque vo-
 cans:

ὑπακᾶσθαι, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν
τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός ἐστι σβεσθῆναι. παρ-
εσῶτες δὲ καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνόμενα, καὶ
ἠκόομεν ἅμα τῶν λύχνων ἀπολογισμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα
καὶ τὴν ἡμέτερον λύχνον ἐγνώρισα, καὶ προσει-
πὼν αὐτὸν, περὶ τῶν κατ' αἶλον ἐπυνθανόμεν
ὅπως ἔχοιεν; ὃ δέ μοι πάντα διήγησατο. τὴν
μὲν ἔν νύκτα ἐκείνην, αὐτὲ ἐμείναμεν· τῇ ἐπι-
σχῇ δὲ, ἄραγτες, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν.
ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν πᾶσιν ἰδόντες,
ἐθαυμάσαμεν, ἃ μέντοι ἐπέβημεν αὐτῆς· ἃ γὰρ
εἶα τὸ πνεῦμα. Βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορω-
νὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀριζο-
Φάνης

cans: qui non obedierit, morte damnatur, vt
stationis suae defertor. Mors autem est exstingui.
Adstantes nos etiam simul audiuiinus causas ly-
chnorum, quas tarditatis suae dicerent. Hic no-
strum etiam lychnum agnoui, eumque allo-
cutus, quomodo domi se res haberent, interro-
gauī: isque enarrauit mihi omnia. Noctem igitur
illam ibi mansimus; sed postridie soluentes
prope nubes nauigauimus; ibi etiam Nephelo-
coccygia (*Nubicucalia*) vrbe conspecta admirati
sumus. Nec tamen in illam egressi sumus, vento
non permittente. Caeterum regnat apud illos
Coronus Cottyphionis F. (*Cornix Merulae*). Ac
recor-

Φάνες τᾷ ποιητᾷ, ἀνδρὸς σοφῆς, καὶ ἀληθῆς, καὶ μάτην ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπισμέναι. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρας, καὶ τὸν Ὀκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν· γῇ δὲ ἕδαμᾷ, πλήν γε τῶν ἐν τῷ αἱρί. καὶ αὐτὰ δὲ, πυρραιδεῖς ἤδη, καὶ ὑπεραυγεῖς ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δὲ περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τᾷ πνεύματος, καὶ συνιζάνοντος, ἐπὶ τὴν θάλατταν κατετέθημεν.

Ὡς δὲ τᾷ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δεῖπνον πᾶσιν ἐκ τῶν παρόντων ἐποιήμεθα, καὶ ἀπορρίψαντες 9), ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχεν γα-
ληνη

recordatus sum Aristophanis poetæ, viri sapientis ac veracis, cuius scriptis fidem frustra negant. Tertio inde die Oceanum satis iam clare videbamus. Terra vero nusquam, præter eas, quæ in aëre *pendent*, atque ipsæ quoque iam igneæ et supra modum fulgentes nobis videbantur. Quarto die circa meridiem, molliter cedente vento, subsidenteque in mare depositi sumus.

30. Cum vero tangeremus iam aquam, mirum quam supra modum delectati et gauisi simus: coenamque omnibus pro præsentī copia præbui-
mus, et *in mare* nos abiicientes natauimus, forte enim

9. Ἀπορρίψαντες, ἐνηχόμεθα] Elliptice pro ἀπορρίψαντες ἑαυτὰς ἐκ τῆς νεῶς, ἐνηχόμεθα. Bos.

λήνη ἔσα, καὶ εὐσταθῆν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μεζόνων γίνεσθαι πολλάκις ἢ πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολή· καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλεύσαντες, τῆς τρίτης ὑποφαινήσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἀφνω ἐρῶμεν θηρία καὶ κήτη, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἐν δὲ μέγιστον ἀπάντων, ὅσον σαδίων χιλίων καὶ πεντακισίων τὸ μέγεθος· ἐπήκει δὲ κεχηγός, καὶ πρὸ πολλῶν ταράττον τὴν θάλατταν, ἀφρῶν τε περικλυζόμενον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρως, ὅξεις δὲ πάντας ὥσπερ σκύλοπας, καὶ λευκὰς ὥσπερ ἐλεφαντίνας. ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ ὕδατι ἀλλήλους προσειπόντες καὶ περιβάλλοντες, ἐμένομεν· τὸ δὲ

enim serenitas erat, et tranquillum mare. Vide-
tur vero maiorum saepe malorum initium esse
mutatio in melius. Etenim nos solos duo dies
in mari cum nauigassemus, illucescente tertio, ad
orientem solem subito videmus belluas ac cetos,
multos quidem etiam alios, vnum vero omnium
maximum mille et quingentorum stadiorum ma-
gnitudine, contra nos autem veniebat hians et
longe ante se mare perturbans, spuma undique
alludente, dentes exserens, multum phallis apud
nos excelsiores, palorum instar omnes acutos, et
eboris in modum candidos. Nos igitur ultimum
allocuti et complexi nos inuicem, expectare: at
ille

δὲ ἤδη παρῆν, καὶ ἀναρρέοφῃσαν ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ
κατέπιεν. ἃ μέντοι ἔφθη συναρρέαζαι τοῖς ὁδῶ-
σιν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀραιωμάτων ἢ ναῦς εἰς τὸ
εἶσω διεξέπεσεν.

Ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος
ἦν, καὶ ἄδεν ἐωρῶμεν· ὕσερον δὲ αὐτῆ ἀναχα-
ρόντος, εἶδομεν κῦτος 10) μέγα, καὶ πάντα
πλατύν,

ille iam adest, et resorbens ipsa nos cum naui
haurit. Neque tamen dentibus nos statim
comminuit, sed per interstitia eorum navis illa-
psa est.

31. Cum vero intus iam essemus, primo tene-
brae, neque videbamus quidquam. Postea illō
hiante, videmus cetum magnum, (*specum alui*)
et

10. Κῦτος] Lubens adripui scripturam Floren-
tinae; nam vulgata κῆτος, *cete*, sensum ex-
hibet satis absurdum. Nihil autem in se-
quentibus est, vnde liqueat, homines in
Ceto sedentes, alium *cetum* vidisse. Sed quid
simplicius est, quam vt in eo latentes, par-
tes eius internas perlustrarint? Quare κῦτος
hic intelligo *tartareum* *capacis alui specum*,
vt Phaedr. loquitur IV. 5. quem tum perspi-
cere dabatur cum bellua hiaret, lumenque
ante negatum per os admitteret. Est vero
κῦτος proprie alueus navis et *venter*. Ver-
sio Cl. *Gesn.* ad vulgatam est composita, ideo
reliqui eam, sed mutatae lectionis versionem.
ei

ἢ ἰλῦς (-όος) μίλις

VERAE HISTORIAE LIB. I. 47

πλατὺν, καὶ ὑψηλόν, ἱκανὸν μυριάνδρῳ πόλει
ἐνοικεῖν. ἔκειντο δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες,
καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοί-
ων ἰζία καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὄσέα, καὶ
φορτία· κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ, καὶ λάφοι ἦ-
σαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλῦος, ἣν κατέπνευ-
σεν Ἰάνης. ὕλη δ' ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παν-
τοῖα ἐπεφύκει, καὶ λάχανα ἐβεβλαστήκει, καὶ
ἐώκει πάντα ἐξεργασμένοις· περίμετρος δέ τῆς
γῆς ἑξάδιοι διακόσιοι καὶ τεσσαράκοντα. ἦν δέ
ἰδεῖν καὶ ὄρεα τὰ θαλάττια, λάρες, καὶ Ἀλ-
κυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα.

Τότε

et latum vndique et altum, satis capacem, vt de-
cies mille hominum in eo vrbs habitaretur. Pro-
iecti in medio et pisces minores, et animalia mul-
ta alia concisa, et nauigiorum vela atque ancorae,
et hominum ossa et sarcinae. In medio et terra
et colles erant, vt mihi videbatur, de limo quem
glutiebatur confidentes. Igitur silua in illis et o-
mnigenae arbores nascebantur, et olera germi-
nauerant, cultisque omnia similia. Ambitus ter-
rae illius stadia ducenta quadraginta. Videre au-
tem erat marinas aues, laros, Halcyones, quae
pulos in arboribus educerent.

32. Tunc

ei adiiciens, ne mihi nimis sumfisse dicar.
Reitz.

Τότε μὲν ἔν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν· ὕστερον δὲ ἀναστήσας τὰς ἐταίρας, τὴν μὲν ναῦν ὑπεσηρίξαμεν· αὐτοὶ δὲ τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀνκηκύσαντες, δεῖπνον ἐκ τῶν παρόντων ἐποίημεθα. παρέκειτο δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι τὸ ἐκ τῆς ἐωσφόρος εἶχομεν. τῇ ἐπιέσῃ δὲ διανασάντες εἴ ποτε ἀναχάνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν ἔρανόν, πολλάκις δὲ καὶ νήσους. καὶ γὰρ ἡσθανόμεθα, Φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἑπτὰ τῶν ἐταίρων, ἐβάδιζον ἐς τὴν ὕλην, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος.

ἔπω

32. Tunc quidem igitur abunde plorauimus. Deinde vero, excitatis a me sociis, nauem firmauimus, atque igni filicibus excusso, coenam de his, quae ad manum essent, parauimus: iacebant autem copiosae et omnis generis carnes piscium; aquam vero de Lucifera adhuc habebamus. Postridie cum surrexissemus, quoties hia-ret cetus, vidimus alias quidem montes, alias caelum solum, saepe etiam insulas; sensimusque adeo, ferri illum celeriter in omnes maris partes. Cum iam huius commorationis consuetudinem quandam contraxissemus, assumtis septem sociis, in siluam ingressus sum, perspecturus omnia.

Quin-

ἡ πρῶτη ἐπεὶ (καὶ αὖτε)
ἀνελθὼς ἐν αὐτῇ τῇ βυρῇ

VERAE HISTORIAE LIB. I. 49

ἡ αὖτις - εἰς αὐτὴν

ἔγω δὲ ὅλως πέντε διελθὼν σαδίους, εὗρον ἱερὸν
Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλα ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ'
ἐ πολὺ, καὶ τάφους πολλὰς, καὶ σήλας ἐπ' αὐ-
τῶν, πλησίον τε πηγὴν ὕδατος διαυγῆς, ἔτι
δὲ καὶ κυνὸς ὑλακὴν ἡμέομεν, καὶ καπνὸς ἐφαί-
νετο πόρρωθεν, καὶ τινα καὶ ἑπαυλιν εἰκάζομεν.

Σπαρδῇ ἔν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πρεσβύ-
τη καὶ νεανίσκῳ, μάλα προθύμως πρασίαν τι-
να ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ'
αὐτὴν διοχετεύουσιν· ἡσθέντες ἔν ἅμα, καὶ φο-
βηθέντες, ἔστημεν· καὶ κῆνοι δὲ ταυτὸν ἡμῖν ὡς
τὸ εἰκὸς παθόντες, ἀνελθοὶ παρεσήμεσαν· χρό-
νῳ δὲ ὁ πρεσβύτερος ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐσὲ ὧ
ξένοι;

Quinque nondum integra stadia progressus, Ne-
ptuni templum inueni, vt indicabat inscriptio:
neque multo post sepulcra etiam multa, et in iis
columellas, atque in proximo fontem aquae pel-
lucidae. Adhaec canis latratum audiuimus, et
fumus apparuit e longinquo. Habitationem et-
iam conuicere quendam potuimus.

33. Diligenter igitur progressi, seniori cuidam
et iuueni adstitimus, studiose exercentibus hor-
tum olitorium, atque de fonte aquam in eum
deriuantibus. Delectati simul et territi constitimus:
et illi quoque eadem qua nos ratione, vt facile
est ad existimandum, affecti, voce interclusa sta-
bant. Post moram aliquam senex, *Qui vos igitur*

ξένοι; πότερον, ἔφη, τῶν ἐναλίω δαιμόνων,
ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφεί-
τες, νῦν θαλάττιοι γεγίναμεν, καὶ συνηχμέ-
θα τῷ περιέχοντι τέτῳ θηρίῳ, εἰ δ' ὁ πᾶσχο-
μεν ἀκριβῶς εἰδότες. τεθνάναι μὲν γὰρ εἰκά-
ζομεν, ζῆν δὲ πισεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ εἶ-
πον, καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδες, ὧ πά-
τερ, ἐσμέν, αὐτῷ σιάφει πρῶτον καταποθέν-
τες. προήλθομεν δὲ νῦν, βεβλόμενοι μαθεῖν τὰ
ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἔχει. πολλὴ γὰρ τις καὶ λάσιος
ἐφαίνετο. δαίμων δὲ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἤγα-
γε, σέ τε ὀφιομένεας, καὶ εἰσομένεας ὅτι μὴ μέ-
νοι ἐν τῷδε καθείεργμεθα τῷ θηρίῳ· ἀλλὰ φρά-
σον

*tur estis, inquit, hospites? Vtrum marini quidam
daemones, an homines infelices, nobis similes? Et
enim nos quoque homines nati et in terra nutriti
marini iam facti sumus, et cum bellua hac, quae
nos continet, natamus, nec accurate, quid de nobis
fiat, scientes: mortuos enim nos esse coniicimus,
vivere tamen credimus. Ad haec ego, Et nos su-
ne, inquam, homines novi advenae sumus, pater,
ipsa cum naui nudius tertius hausti. Modo vero
progressi sumus, exploraturi haec se silua quomodo
habeat: multa enim et prolixa videbatur. Duxit
autem nos genius aliquis, re ut videremus, disce-
remusque, non solos nos in hac includi bellua. Sed*
enarra

Ο τυράννης ἔταξεν οὐδένα πρῶτον

VERAE HISTORIAE LIB. I. 51

σον ἡμῖν τὴν σκαυτοῦ τύχην, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως
δεῦρο εἰσῆλθες· ὁ δὲ, ἔπρετον, ἔφη, ἐρεῖν
ἐδὲ πεύσεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν
παρόντων μεταδῶναι· καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἦγεν ἐπὶ
τὴν οἰκίαν, ἐπεποίητο δὲ αὐτάρκη, καὶ σιβά-
δας ἐνωκοδόμητο, καὶ τᾶλλα ἐξήρτισο· παρα-
θεις δὲ ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόδρυα, καὶ
ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς
ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἂν ἐπεπόνθειμεν· καί-
γὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τὸν τε χειμῶνα,
καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὸν ἐν τῷ ἀέρι πλοῦν,
καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τᾶλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ
κῆτος καταδύσεως.

Ο

*enarra tuam nobis fortunam, qui sis, et qua ra-
tione huc intraveris? Ille vero negavit, se prius
vel dicturum nobis, vel quidquam a nobis quae-
siturum, quam hospitali nos munere: prout co-
pia iam esset, impertiiisset, assumptosque nos in
domum deduxit, quam sibi fecerat vsibus satis
commodam, et lectos in ea struxerat, parauerat-
que reliqua. Hic cum apposuisset nobis olera et
arbores fructus, et pisces, vinumque ministras-
set, satiatos interrogavit, quid nobis accidisset?
Hic ego ordine enarraui omnia, tempestatem,
et quae in insula contigerant, et navigationem
per aëra, et bellum, et reliqua ad descensum vs-
que in piscem.*

‘Ο δ’ ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ
καθ’ αὐτὸν διεξήκει, λέγων, Τὸ μὲν γένος εἰμὶ,
ὧ ξένοι, Κύπριος· ὁρμηθεὶς δὲ κατ’ ἐμπορίαν
ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδός, ἐν ὁρᾷ τε, καὶ
ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἔπλεον εἰς Ἰταλίαν, ποι-
κίλον Φορτίον κομίζων ἐπὶ νεῶς μεγάλης, ἣν
ἐπὶ σκάματι τῇ κήτης διακελυμένην ἴσως ἐωρά-
κατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας, εὐτυχῶς διε-
πλεύσαμεν. ἐκείθεν δὲ ἀρπασθέντες ἀνέμῳ
σφοδρῷ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν,
ἐνθα τῷ κήτει περιτυχόντες, καὶ αἰτάνδροι
καταποθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων ἀποθα-
νόντων, ἐσώθημεν· θάψαντες δὲ τὰς ἐταίρας,
καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι δειμάμενοι, τετρυνί τὸν
βίον ζῶμεν, λάχανα μὲν κηπεύοντες, ἰχθῦς δὲ
σιτᾷ-

34. Ille vero admiratus supra modum, vicissim
iple suas res enarrauit, sic exorsus: *Genere, Ho-
spites, sum Cyprius. Mercaturae causa patria
egressus cum filio, quem videris, et servis multis
aliis, in Italiam nauigavi, onera varia magna naui
rebus, quam in ore ceti solutam forte vidistis. Ac
ad Siciliam usque feliciter nauigauimus. Inde vero
valido vento abrepti, tertio die in Oceanum delati
sumus. Hic incidentes in cetum et viri cum naue
glutiti, duo nos, mortuis reliquis, seruati sumus.
Depulsi vero sociis, atque aede Neptuno aedificata,
banc vitam viuimus, olera in horro colentes, in
reliquo*

σιτέμενοι καὶ ἀκρόδρουα. πολλὴ δὲ ὡς ὁρᾷτε ἡ
ὕλη, καὶ μὴν καὶ αὐπέλας ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν
ἡδίστος οἶνος γίγνεται· καὶ τὴν πηγὴν δὲ ἴσως
εἶδετε καλλιῆ καὶ ψυχροτάτῃ ὕδατος. εὐνὴν
δὲ ἀπὸ τῶν Φύλλων ποιεῖμεθα, καὶ πῦρ ἀφ' ὅου
κον κίεμεν, καὶ ὄρεα δὲ θηρεύομεν τὰ εἰσπε-
τόμενα, καὶ ζῶντας ἰχθύς ἀγρεύομεν ἐξίοντες
ἐπὶ τῇ βραγχίᾳ τῇ θηρίᾳ, ἐνθα καὶ λέεμεθα,
ὅποτεν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὴν καὶ λίμνη οὐ
πρόξω ἐστὶν ἀλμυρὰ, σαδίων εἰκοσι τὴν περίμε-
τρον, ἰχθύς ἔχουσα παντοδαπὴς. ἐν ἡ καὶ νη-
χόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικρῇ, ἃ
ἐγὼ ἐναυπηγησάμην· ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τῆς κατα-
πύσεως ταῦτα ἑπτὰ καὶ εἰκοσι.

Καὶ

reliquo cibo piscibus utentes et arborum fructibus.
Silva autem, ut videtis, prolixa, vites etiam habet
multas, de quibus vinum fit suavissimum. Et fon-
tem forte vidistis pulcherrimae aquae et frigidissimae.
Cubilia facimus de foliis, et igne utimur copioso,
et aves aucupio capimus inuolantes, et viuos pesca-
mur pisces, exeuntes in branchia beluae, ibi etiam
ubi volumus lauamus: nam et lacus non porro est
salsus, viginti stadiorum ambitu, pisces alens omni-
genos, in quo natamus etiam, et in parua scapha na-
vigamus, quam ego fabricatus sum. Anni nobis
processerunt, a quo hausti sumus, septem et vi-
ginti.

Καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἀμικτοὶ τε ὄντες, καὶ ἄγριοι. ἢ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔν, ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπερία καὶ ἐραῖα τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκῶσιν, ἔθνος ἐγκλωυπὸν, καὶ καραβοπρόσωπον, μάχιμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τριτωνομένοντες, τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ὁμοῖοι, τὰ δὲ κάτω, τοῖς γαλεώταις· ἥττεσιν μέντοι ἀδικοὶ εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Θύννοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ

35. *Ac reliqua ferre forte possumus: ast vicini vestri, qui iuxta habitant, difficiles admodum et graues sunt, infociabiles atque feri. Ecquid enim, inquam, alii quoque sunt in ceto? Multi vero, inquit, iique inhospitales, et figura horribili. Occidentales enim partes siluæ et versus caudam sitas, Tarichanes (Sallamentarii) habitant, gens anguillinis oculis, et vultu cancrino, pugnax, audax, crudiuora. Alterum vero latus, ad parietem dextrum, Tritonomendetes tenent, superiori parte hominibus similes, inferiore autem mustelis. Minus tamen hi iniusti sunt reliquis. Sinistra vero Carcinochires, (cancrimani) et Thyynoccephali (canicipites) qui belli*

καὶ Φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς πεποιημένοι. τὴν δὲ
 μεσόγχιαν νέμονται Παγαρέδα, καὶ Ψιττόπο-
 δες, γένος μάχηδον, καὶ δρομικώτατον. τὰ ἑὼα
 δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι; τὰ πολλὰ μὲν, ἔρη-
 μιᾷ ἐσι, προσκαλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δὲ
 ταῦτα ἐγὼ ἔχω, Φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν
 ἑκάστῃ ἑταίᾳ, ὅσρα πεντακόσια.

Τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν· ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν
 ὅπως δυνησώμεθα τασέτοισι ἔθνεσι μάχεσθαι,
 καὶ ἔπως βιοτεύσωμεν. πόσοι δ', ἔφην ἐγὼ,
 ἔτοι πάντες εἰσί; πλείους, ἔφην, τῶν χιλίων
 ὅπλα δὲ τίνα εἰσὶν αὐτοῖς; ἔδεν, ἔφην, πλὴν
 ὅσα τῶν ἰχθύων. ἔκιν, ἔφην ἐγὼ, ἀριστ' αὖ
 ἔχοι διὰ μάχης εἰλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἔσιν ἀνό-
 πλοις,

*belli societatem atque amicitiam inter se fecere. Me-
 diterranea habitant Paguradae et Psittopodes, bellica
 cosum genus et cursu valens maxime. Orientales
 vero et vicinae ori partes, desertae sunt maiorem
 partem, quod mari alluvantur. Tamen haec ego ha-
 beo Psittopodibus vectigal pendens quingenta quo-
 annis ostrea.*

36. *Ac talis quidem est regio. Nobis vero vi-
 dendum est quomodo possimus tot. contra gentes pu-
 gnare, et victum quomodo quaeramus. Quot vero,
 inquam, hi omnes sunt? Mille, inquit, amplius.
 Quae sunt illis arma? Nulla, inquit, praeter spi-
 nas piscium. Igitur optimum, inquam, fuerit
 pugna cum illis congredi, inermibus nempe, nos qui
 arma*

πλοῖς, αὐτὰς γε ὠπλισμέναις. εἰ γὰρ κρατή-
σομεν αὐτῶν, ἀδεῶς τοιοῦτον οἰκήσομεν. ἔδο-
ξε ταῦτα. καὶ ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦν παρεσκευα-
ζόμεθα, αἰτία δὲ τῷ πολέμῳ ἔμελλεν ἔσεσθαι,
τῷ Φόρξῃ ἢ ἐκ ἀπόδοσις, ἥδη τῆς προθεσμίας
ἐνεσώσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμπον, τὸν δασμὸν
ἀπαιτῶντες· ὁ δὲ, ὑπεροπτικῶς ἀποκρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τὰς ἀγγέλους. πρῶτον οὖν οἱ
Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγεράδαι, χαλεπαίνον-
τες τῷ Σκινθάρῳ (τῷτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μετὰ
πολλῷ θορύβῳ ἐπήρσαν.

Ἡμεῖς δὲ, τὴν ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαυ-
λισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον τινὰ προτάξαν-
τες ἀνδρῶν πέντε καὶ εἴκοσιν. εἶρητο δὲ αὐτοῖς
ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπειδὴν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς
πολε-

*arma habemus. Illos enim si vicerimus, sine metu
deinde vivemus. Sic placuit digressique ad nauem,
nos parauimus. Causa belli futuri erat, vectigal
non solutum, cuius iam dies instaret. Atque
illi quidem misere tributum poscentes. Ille vero
superbo cum responso nuntios repulit. Primum
ergo Psittopodes et Paguradae irati, Scintharum
(hoc enim nomen viro) magno tumultu inua-
serunt.*

37. Nos vero suspicati inuasionem, egressi do-
mo expectamus, agmine praeimisso virorum quin-
que et viginti, quibus praeceptum erat, ex in-
fidis, cum praetergressos viderent hostes, insur-
gerent.

VERAE HISTORIAE LIB. I. 57

πολεμίας, ἐπανάστασαν· καὶ οὕτως ἐποίησαν.
ἐπαναστάτες γάρ, κατόπιν ἑλοπτον αὐτὰς, καὶ
ἡμεῖς δὲ καὶ αὐτοί, πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθ-
μὸν ὄντες, καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθαρος, καὶ ὁ
παῖς αὐτῶ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν, καὶ
συμμιζαντες θυμῷ καὶ ἐρώμῃ, διεκινδυνεύομεν.
τέλος δὲ, τροπὴν αὐτῶν ποιησάμενοι, κατεδιώ-
ξαμεν, ἄχρι πρὸς τὰς Φωλεάς. ἀπέθανον δὲ
τῶν μὲν πολεμίων, ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν,
ἡμῶν δὲ, εἰς, καὶ ὁ κυβερνήτης τρίγλης πλευ-
ρᾷ διαπαρεῖς τὸ μετὰφρενον.

Ἐκείνην μὲν ἂν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν νύκτα,
ἐπηυλίσάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρίπαιον ἐσήσα-
μεν, ῥάχιν ξηρὰν δελφίνος ἀναπῆξαντες. τῇ
ὑπεραίᾳ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι παρήσαν,
τὰ

gerent. Et sic fecere. Insurgentes enim a tergo
illos ceciderunt. Nos vero quinque et viginti
numero et ipsi, cum Scintharus ipsiusque filius
vna pugnarent, occurrimus, animoseque et for-
titer confligentes, non sine periculo pugnavimus.
Tandem vero in fugam versos persecuti sumus
ad foueas suas vsque. Ceciderunt hostium qui-
dem centum et septuaginta: de nostris vero vnus
gubernator, costa triglae traiectus a tergo.

38. Illo igitur die ac nocte in pugnae loco
manimus, tropaeumque statuimus, spina dorsi
arida delphini erecta. Postridie vero etiam alii,

τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Ταριχᾶνες, ἡ-
 γαῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμος, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ
 Θυννοκέφαλοι, τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινοχειρες.
 εἰ γὰρ Τριτωνομένδητες τὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐ-
 δετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ
 προαπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον,
 προσεμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει
 δὲ τὸ κῆτος ὥσπερ τὰ σπῆλαια. τρεψάμενοι
 δὲ αὐτάς, ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς
 τὴν ὕλην, τοιοῦτον ἐπεκρατῶμεν τῆς γῆς.

Καὶ μετ' ἔ πολὺ κήρυκας ἀποσεύλαντες, νε-
 κρᾶς τε ἀνηρεῖντο, καὶ περὶ Φιλίας διελέγοντο.
 ἡμῖν δὲ ἐκ ἐδόκει σπένδεσθαι. ἀλλὰ τῇ ὕσε-
 ραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτάς, πάντας ἄρδην ἐξε-
 κόψα-

cognita re adfunt; dextrum cornu tenentes Tari-
 chanes duce Pelamo, finistrum vero Thynnoco-
 phali, medium Carcinochires. Tritonomendetes
 enim quiescebant, neutris auxiliari volentes.
 Nos vero occurrentes illis circa Neptuni aedem,
 ad manus venimus, clamore vtentes multo, re-
 sonuit autem speluncarum instar cetus. Illos au-
 tem in fugam versos vtpote nudos persecuti in
 siluam, campum obtinuimus.

39. Neque multo post caduceatoribus missis et
 mortuos tollunt et agunt de amicitia. Sed nobis
 non placuit fedus: quin postridie eius diei contra
 illos profecti confertim omnes deleuimus, prae-
 ter

κόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδῆτων. ἔτσι
 δὲ ὡς εἶδον τὰ γιγνόμενα, διαδραμόντες ἐκ τῶν
 βραγχιῶν, ἀφῆκαν αὐτὲς εἰς τὴν θάλατταν.
 ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπελθόντες, ἔρημον ἤδη ἔ-
 σαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατωκῶ-
 μεν, τὰ πολλὰ γυμνασίῳ τε καὶ κυνηγεσίῳ
 χρώμενοι, καὶ ἀμπελουργῶντες, καὶ τὰ κερπὸν
 συγκομιζέμενοι τὸν ἐκ τῶν δένδρων. καὶ ὅλως,
 ἐνέκειμεν τοῖς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύ-
 κτῳ τρυφῶσι, καὶ λελυμένοις. ἐν αὐτὸν μὲν ἔν,
 καὶ μῆνας ὅσῳ τῶν διήγομεν τὸν τρόπον.

Τῷ δ' ἐννάτῳ μηνί, πέμπτῃ ἡμέρᾳ, περὶ
 τὴν δευτέραν τῆς σώματος ἀνοίξιν (ἀπαξ γὰρ δὴ
 τῷτο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐποίει τὸ κῆτος,
 ὥς

ter Tritonomendetas. Hi enim quid fieret anim-
 aduerso, cursu petitis branchiis in mare inde
 defilierunt. Nos vero tota lustrata regione, quae
 iam vacua esset hostibus, reliquo tempore metus
 expertes habitabamus, exercitationibus multum
 utentes et venatu, vineasque colentes, et fru-
 ctum comportantes ex arboribus; et in vniver-
 sum similes videbamus hominibus in magno quo-
 dam carcere, vnde fuga non est, delicate viuen-
 tibus ac solutis. Annum igitur et menses octo
 ad hunc modum vixeramus.

40. Sed noni mensis die quinto decimo, circa
 secundam oris apertionem (semel enim in singu-
 las horas hoc faciebat cetus, vt illis hiatibus si-
 gnare

ὥς τε ἡμᾶς πρὸς τὰς ἀνοιξεις τεταμαίρεσθαι τὰς
 ὥρας) περὶ ἔν τὴν δευτέραν, ὡς ἔφην, ἀνοιξίν.
 ἄφνω βοή τε πολλή, καὶ θόρυβος ἤκαστο, ὥς-
 περ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. ταραχθέντες
 ἔν, ἀνείρπυσσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῆ θηρίᾳ,
 καὶ σάντες ἐντὸς τῶν ὀδόντων καθεωρῶμεν ἀ-
 πάντων ὧν ἐγὼ εἶδον θαυμάτων παραδοξότα-
 τον, ἄνδρας μεγάλους ὅσον ἡμισαδιάζεις τὰς ἡλι-
 κίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων προσπλέοντας, ὥσπερ
 ἐπὶ τριηρῶν. οἶδ' αὖ μὲν ἀπίστοις εἰκοῦτα ἰσορή-
 σων, λέξω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν,
 καὶ πάνυ δὲ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκάστη
 τὴν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀν-
 δρῶν ἐκείνων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ ὀκτώ. τῶν

gnare horas possemus) circa secundum ergo, ut
 dicebam, hiatum multus subito clamor, tumultusque exauditur, qualis celeusmatum atque remorum. Perturbati ergo erepsimus in ipsum os bestiae, stantesque intra dentes spectamus omnia: spectaculum nempe omnium, quae vidi ego, maxime admirabile, homines magnos quantum est dimidium stadium, magnis in insulis tanquam triremibus adnavigantes. (Noui me incredibilibus similia referre, dicam tamen). Insulae erant longae illae quidem, sed non vehementer altae, stadiorum circiter centum ambitu. In his navigabant virorum illorum ad duodetriginta. Horum

των δὲ οἱ μὲν παρ' ἐκάτερα τῆς νήσου καθήμε-
νοι, ἐφεξῆς ἐκωπηλάτην, κυπαρίσσοις αὐτο-
κλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτεκόμοις, ὥσπερ εἰ
ἐρετροῖς. κατέπιν δὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδό-
κει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφῳ ὑψηλῷ εἰσῆκει, χαλα-
κὲν ἔχων πηδάλιον, σταδίαϊον τὸ μέτρον. ἐπὶ δὲ
τῆς πρῶρας, ὅσον τεσσαράκοντα ὀπλισμένοι αὐ-
τῶν ἐμάχοντο, πάντα ἐσικότες ἀνθρώποις, πλην
τῆς κέρμης. αὕτη δὲ πῦρ ἦν, καὶ ἐκαίετο, ὥς
ἐδὲ κορύθων ἐδέοντο. ἀντὶ δὲ ἰσίων, ἄνεμος
ἐμπίπτων τῇ ὕλῃ, πολλῇ ἐνέσση ἐν ἐκάσῃ, ἐκεί-
που τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὴν νῆσον, ἣ ἐθέλει
ὁ κυβερνήτης. κελευσὴς δ' ἐφεισῆκει αὐτοῖς,
καὶ

Horum porro alii ad vtrumque insulae latus deinceps affidentes vt remos trahebant cupressos magnas ipsis cum ramis atque foliis. In posteriori vero parte, in puppi, vt videbatur, gubernator excelsio in colle stabat, aeneum tractans gubernaculum stadii longitudine. In prora autem eorum quadraginta circiter armati pugnabant, similes vsqueaque hominibus praeterquam comis, pro his enim ignis erat, isque ardens. Itaque galeis opus non habebant. Pro velis vero irruens in filuam, quae multa in vnaquaque erat, ventus, sinuabat illam, impellebatque quo vellet gubernator, insulam. Hortator autem illis stabat,

καὶ πρὸς τὴν εἰρεσίαν ὀξέως ἐκινῶντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων.

Τὸ μὲν ἔν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἐωρεῖμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ διασάντες, ἐπολέμην, καὶ ἐναυμάχην. πολλὰ μὲν ἔν ἀντίπρωροι συνηράσσοντο ἀλλήλαις, πολλὰ δὲ καὶ ἐκβληθεῖσαι II) κατεδύοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, καρτερῶς διηγωνίζοντο, καὶ ἐρᾷδιως ἀπελύοντο. οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρώτης τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπεδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβλίνοντες, καὶ ἀναιροῦντες. ἐξώγει δὲ ἄδεις ἀντί

bat, atque insulae velut naues longae, ad remigium celeriter mouebantur.

41. Ac primo duas aut tres videbamus, deinde apparuere vel sexcentae, quae intervallo capto praelium committerent, et pugnarent classibus. Multae igitur aduersis proris concurrebant, multae ab impulsu vehementi submergebantur: aliae sibi implicitae pugnant fortiter, nec facile exsoluebantur. Constituti enim in prora alacritatem ostendebant maximam, transilientes in naues alienas, et caedem ibi edentes, captiuum qui-

II. *Ἐκβληθεῖσαι*] Fateor, me non habere, qui *ἐκβληθῆναι* hoc sensu dixerit, quo hic opus est. Itaque analogiam, et vim τῆς ἐκ, quam habet etiam intendendi atque augendi, secutus sum. *Gesner.*

κντὶ δὲ χειρῶν σιδηρῶν, πολύποδας μεγάλους
ἐκδεδεμένους ἀλλήλοις ἐπερρίπτειν. οἱ δὲ περι-
πλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατέειχον τὴν νῆσον. ἔβαλ-
λον μέντοι καὶ ἐτίτρωσκον ἐστέοις τε ἀμαξο-
πληθέσι, καὶ σπόγγοις πλεθρυσιαίοις.

Ἦγεῖτο δὲ τῶν μὲν, Αἰολοκένταυρος, τῶν
δὲ, Θαλασσοπότης· καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένη-
το, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα· ἐλέγετο γὰρ ὁ Θα-
λασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τῷ Αἰο-
λοκένταυρῳ ἐμηλακέναι, ὡς ἦν ἀκχεῖν ἐπιμαλάν-
των ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων
ἐπιβρωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τῷ Αἰολο-
κένταυρῳ. καὶ νῆσος τε τῶν πολεμίων κατα-
δύσιν

quidem duxit nemo. Pro ferreis manibus poly-
podas magnos, reuinctos sibi inuicem iniicie-
bant, qui siluam complexi retinerent insulam.
Iactabant vero ostrea quae singula plaustrum im-
plerent, et iugeri magnitudine spongas, iisque
se inuicem vulnerabant.

42. Dux erat alterius classis Aeolocentaurus,
alterius Thalassopotes (*Maris potior*); pugna inter
illos exorta, vt videtur, fuerat de praeda. Di-
cebatur enim Thalassopotes greges multos delphi-
norum Aeolocentauri abegisse, quantum audire
dabatur cum inclamarent sibi inuicem, et regum
nomina appellarent. Tandem vincunt Aeolocen-
tauri *milites*, atque insulas hostium demergunt
centum

δύεσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα, καὶ ἑκατόν· καὶ
 ἄλλας τρεῖς λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ
 λοιπαί, πρύμναν κρησάμεναι, ἔφευγον. οἱ δὲ,
 μέχρι τινὸς διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, τρα-
 πόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πλείων ἐπε-
 κράτησαν, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνειλοντο. καὶ γὰρ
 ἐκείνων κατέδυσαν νῆσοι ἐκ ἐλάττης τῶν ὀγδοή-
 κοντα. ἔζησαν δὲ καὶ τροπαιον τῆς νησομα-
 χίας, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς κήτης μίαν τῶν πο-
 λεμίων νῆσον ἀνελκυσάμενοι. ἐκείνην μὲν οὖν
 τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρεῖον ἠυλίσαντο, ἐξάψαν-
 τες αὐτὴ τὰ ἀπόγαια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλη-
 σίον ὀρμισάμενοι. καὶ γὰρ ἀγκυραῖς ἐχρῶντο
 μεγάλας, ὑαλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ
 θύσαντες ἐπὶ τῇ κήτῃ, καὶ τὰς οἰκείας θάψαν-
 τες

centum circiter et quinquaginta, tres alias cum
 ipsis viris capiunt: reliquae remis inhibentes fu-
 giunt. Hi vero aliquo vsque eos persecuti, sub
 vesperam conuersi ad naufragia, pleraque in suam
 potestatem redegerunt, et receperunt sua, nam
 ipsorum quoque insulae octoginta non minus sub-
 mersae fuerant. Statuerunt vero tropaeum pu-
 gnae insularis, vna insularum hostilium in capite
 ceti suspensa. Illam igitur noctem circa beluam,
 reuinctis ab ea retinaculis, et iactis circa ancoris,
 transigere: nam ancoris quoque utebantur ma-
 gnis, vitreis, validis. Postridie vero re sacra in-
 ceto peracta, sepultisque in ea fuis, soluerunt
 laeti,

τες ἐπ' αὐτῶ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι, καὶ ὥσπερ
Παῖαντας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νη-
σομαχίαν γιγνόμενα.

laeti, et velut paeanas canentes. Ista sunt circa
insulare pugnam gesta.

Ἀληθὺς ἱστορίας λόγος δεύτερος.

Τὸ δ' ἀπὸ τάτε μῆκετι φέρων ἐγὼ τὴν ἐν τῷ
κῆτει διάιταν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μη-
χανὴν τινα ἐζήτην, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο.
καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξασι κατὰ
τὸν δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι· καὶ ἀρξάμενοι
διεκόπτομεν. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέν-
τε σταδίαις, ἔδὲν ἡνύομεν, τῶ ὀρύγματος ἐπαυ-
σάμεθα.

Verae historiae liber secundus.

Ab hoc inde tempore cum non amplius ferrem
illam in ceto viuendi rationem, et commo-
ratione illa grauarer, exeundi aliquam rationem
machinabar. Ac primo quidem placuit dextro
pariete perfosso aufugere, iamque excidere illud
coeperamus. Cum vero ad quinque stadia pro-
gressi nihil efficermus, fodiendi consilio abiecto,

Luc. Op. T. IV.

E incen-

σάμεθα. τὴν δὲ ὕλην καῦσαι διέγνωμεν. ἔγω
 γὰρ ἂν τὸ κῆτος ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τῆτο γένοι-
 το, ῥαδίᾳ ἔμελλεν ἡμῖν ἔσσεσθαι ἡ ἐξόδος. ἀρ-
 ξάμενοι ἔν ἀπὸ τῶν ῥαίων, ἐκαίομεν· καὶ ἡ-
 μέρας μὲν ἑπτὰ καὶ νύκτας ἴσας ἀναισθήτως
 εἶχε τῷ καύματος· ὀγδοὴ δὲ καὶ ἐννάτῃ συνίε-
 μεν αὐτῷ νοσῶντος· ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε·
 καὶ εἴποτε ἀναχάνοι, ταχὺ συνέμυε. δεκάτῃ
 δὲ καὶ ἐνδεκάτῃ τέλεον ἀπενεκρῆτο, καὶ δυσώ-
 δες ἦν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ μόγις ἐνόησαμεν ὡς,
 εἰ μὴ τις χανόντος αὐτῷ ὑποσηρίξειε τὰς γομ-
 Φίδας, ὥς μὴ κέτι συγληῖσαι, κινδυνεύσομεν
 κατακλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι·
 ἔγω δὲ τὸ σῶμα μεγάλας δοκοῖς διερείσαντες,
 τὴν

incendere filuam statuimus, ita quippe moritu-
 ram beluam, quo facto facilem nobis futurum
 exitum. A caudinis igitur partibus initio facto
 eam incendimus: ac septem dies totidemque no-
 ctes non sensit ardorem, octauo autem nonoque
 aegrotare eum intelleximus: hiabat enim tardius,
 et si hiaret, statim os claudebat. Decimo vnde-
 cimoque plane iam ad mortem spectabat, atque
 olebat male. Duodecimo vix tandem animad-
 uertimus, nisi quis illo hiante discunearet ma-
 xillares, quominus claudere illos posset, pericu-
 lum esse, ne inclusi in cadauere vna periremus.
 Itaque ore illius magnis trabibus discuneato, na-
 ueim

τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖ-
σον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τὰλλα ἐπιτήδεια. κυ-
βερνήσειν δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος· τῇ δ' ἐπὶ-
ση, τὸ μὲν ἤδη τεθνήκει.

Ἡμεῖς δ' ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ διὰ
τῶν ἀραιωμάτων διαγαγόντες, ἐκ τῶν ὀδόντων
ἐξάψαντες, ἡρέμα καθήκαμεν ἐς τὴν θάλατταν·
ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ
Προσειδῶνι, αὐτῷ παρὰ τὸ τροπαιον, ἡμέρας
τρῆς ἐπαυλισάμενοι, (νηνεμία γὰρ ἦν) τῇ τε-
τάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν· ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ
τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπηντῶμεν, καὶ προσω-
κέλλομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετροῦντες,
ἐθαυμάζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινὰς ἐπλέομεν,
εὐκρά-

uem parauimus, et aqua quam plurima imposita,
et necessariis reliquis: gubernaturus autem erat
Scinthus. Proxima luce cetus quidem iam erat
mortuus.

2. Nos vero extractum nauigium, et per den-
tium interstitia traductum, suspensumque e den-
tibus placide in mare demisimus. Tum tergo
confenso, sacraque re Neptuno facta, ibidem
prope tropaeum commorati triduo, quod mala-
cia esset, quarto soluimus. Hic in multos de
pauali illo praelio mortuos incidimus offendimus-
que, ac dimensi corpora cum admiratione sumus.
Ac dies quidem aliquot nauigauimus aëre tempe-

εὐκράτιω ἀέρι χρώμενοι· ἔπειτα βορέα σφοδρῶς
 πνεύσαντός, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτῆς
 πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, καὶ ἐξεπιπολῆς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακιστίας ὀργυίας·
 ὥς τε καὶ ἀποβάντας διαθέειν ἐπὶ τῷ κρυζάλλῃ.
 ἐπιμένοντος ἔν τῷ πνεύματος φέρειν ἂν δυνάμε-
 νοι, τοῖόν δέ τι ἐπενοήσαμεν. (ὁ δὲ τὴν γνώ-
 μην ἀποφηνάμενος, ἦν ὁ Σκίνθαρος)· σκάφαν-
 τες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τῷ
 τῷ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀνακαίον-
 τες, καὶ σιτῶμενοι τῆς ἰχθύος· εὐρίσκομεν δὲ
 ἀνορύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτή-
 δεια, προσελθόντες, καὶ τὴν ναῦν πεπηγυῖαν
 ἀνασπᾶσαντες, καὶ πετάσαντες τὴν ὀδόνην,
 ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλέοντες λείως καὶ προσηνώς,
 ἐπὶ

rato, vñ: deinde borea flante vehementi, frigus
 magnum oritur, a quo totum mare congelatur,
 non in extremitate modo, sed in profundum et-
 iam ad trecentos circiter passus: ita vt egressi
 per glaciem discurreremus. Durante autem ven-
 to, cum ferre non possemus, tale quid excogi-
 tainus; consilii auctore Scintharo. Effosso intra
 aquam specu maximo, triginta in hoc dies man-
 simus, accenso igni, in cibo vtentes piscibus,
 quos inter fodiendum inueniebamus. Deficien-
 tibus vero iam necessariis, aggressi nauem gelu
 firmatam extrahimus, passioque velo, vehimur
 quasi nauigantes leui blandoque motu labentes
 per

ἐπὶ τῷ πάγῳ διολισθαίνοντες. ἡμέρᾳ δὲ πέμ-
πτῃ ἄλῃα τέ ἤν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο, καὶ ὕδωρ
πάντα αὐθις ἐγίγνετο.

Πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίαις σταδίαις, νῆσω
μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ προσηνέχθημεν, ἀφ' ἧς ὕδωρ
λαβόντες (ἐπελεκοίπει γὰρ ἤδη) καὶ δύο ταύ-
ρους ἀγρίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν.
οἱ δὲ ταῦροι ἔτοι, τὰ κέρατα ἔχον ἐπὶ τῆς κε-
φαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσ-
περ ὁ Μῶμος ἤξει. μετ' ἐκ πολὺ δὲ εἰς πέλα-
γος ἐμβαζίνομεν, ἔχον ὕδατος, ἀλλὰ γαλακτος.
καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκὴ, πλήρης ἀμ-
πέλων. ἦν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, πάνυ
συμπεπηγώς, ὥς ὕπερον ἐμφαγόντες ἐμάθομεν,
στα-

per glaciem. Quinto inde die aestus fit, soluitur
glaciēs, in aquam redeunt omnia.

3. Trecenta ferme stadia nauigaueramus cum
delati sumus ad insulam paruum ac desertam.
Hic aqua hausta, iam enim defecerat, confectis-
que sagittarum ope siluestribus, duobus bubus,
rursum nauigauimus. Hi vero tauri non in ca-
pite habebant cornua, sed, quod Momus cense-
bat, sub oculis. Non ita multo post in pelagus
intramus non aquae illud, sed lactis. Insula in
eo conspiciebatur, plena vitibus. Erat autem
haec insula, caseus maximus plane compactus,
vti postea edendo experti sumus, stadiorum quin-

σαδίῳν εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος· αἱ δ' ἄμπελοι,
βοτρυῶν πλήρεις· ἔ μέντοι οἶνον, ἀλλὰ γάλα
ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν· ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ
νῆσῳ ἀνωκοδύμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος,
ὡς ἐδήλα τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον ἔν χρόνον ἐκεῖ
ἐμείναμεν, ὄψον τὲ ἡμῖν καὶ σιτίον ἢ γῆ παρεῖ-
χε, ποτὲν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρυῶν γάλα. βα-
σιλεύειν δὲ τῶν τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρῶ
ἢ Σαλμωνέως, μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴν,
ταύτην παρὰ τῷ Ποσειδῶνος λαβῶσα τὴν τιμὴν.

Μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νῆσῳ πέντε, τῇ
ἑκτῇ ἐξωρμίσαμεν, αὔρας μὲν τινος παραπεμ-
πάσης, λειοκύμονος δὲ ἔσης τῆς θαλάττης. Ἰτῇ
ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, ἐκ ἔτι διὰ τῷ γά-
λακτος,

que et viginti magnitudine: vites porro vis in-
dutaе. verum non vinum inde, sed lac expressi-
mus. Aedes in media insula exstructa erat Gala-
teae (*Lacteae*) Nereidis, quod indicabat inscri-
ptio. Quamdiu igitur ibi mansimus, cibum pa-
riter atque opsonia terra nobis praeбuit, potum
vero lac de vis. Regnare his regionibus diceba-
tur Tyro (*Casaea*) Salmonei filia, hunc sibi ho-
noreм, postquam hinc discessit, naсta.

4. Morati in insula dies quinque, sexto solui-
mus, aura quidem nos quadam prosequente, non
nisi leuibus tamen fluctibus moto mari. Octauo
die, non iam lacteo nauigantes, sed salso mari
et

λακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἀλμυρῷ καὶ κυανῷ ὕδατι,
καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλὰς, ἐπὶ τῇ πελάγῃ
διαθέοντας, ἅπαντα ἡμῖν προσβοιότας, καὶ τὰ
σώματα, καὶ τὰ μέγεθ, πλὴν μόνων τῶν πο-
δῶν· ταῦτα γὰρ Φέλλινα εἶχον· ἅφ' ἧ δὴ, οἵ-
μαί, καὶ ἐκαλῶντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν
ἐν ἰδόντες αὐτοὺς βαπτιζομένους, ἀλλ' ὑπερέχοντας
τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιποροῦντας· οἱ δὲ
καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο ἡμᾶς Ἑλληνικῇ
Φωνῇ, ἔλεγον τε εἰς Φελλῶ τὴν αὐτῶν πηγί-
δα ἐπείγεσθαι· μέχρι μὲν δὴ τίνος συνωδοιπό-
ρην ἡμῖν παραθέοντες· εἶτα ἀποτραπόμενοι τῆς
ὁδοῦ, ἐβάδιζον, εὐπλοῖαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ'
ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφαίνοντο· πλησίον
μὲν

et caeruleo, videmus homines multos per mare
currentes, omni ex parte nobis similes, corpori-
bus et statura, pedibus solum exceptis; hos enim
habent ex subere, a quo nempe etiam appellan-
tur puto Phelhopodes (*suberipedes*). Miramur
igitur eum videmus, illos non mergi, sed emi-
nentes super fluctus, ac sine metu viam facientes.
Atque adeunt nos etiam et Graeca lingua sala-
tant, dicuntque, in suam se patriam Phello (*su-
beriam*) contendere. Et aliquousque iuxta cur-
rentes nobiscum iter faciunt: deinde diuersi ab-
eunt felicem nobis nauigationem precati. Post
paullo insulae apparent multae: in proximo ad

μὲν ἐξ ἀρισερῶν ἢ Φελλῶ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευ-
 δον, πόλις ἐπὶ μεγάλῃ καὶ στρογγύλῃ Φελλᾷ κα-
 τοικημένη. πόρρωθεν δέ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ
 πέντε μέγισται καὶ ὑψηλόταται, καὶ πῦρ πολὺ
 ἀνεκαίετο.

Κατὰ δὲ τὴν πρῶραν, μία πλατεῖα, καὶ τα-
 πενή, σαδίας ἀπέχουσα ἐκ ἐλάττης πεντακκο-
 σίων. ἤδη δὲ πλησίον τε ἤμεν, καὶ θαυμασὴ
 τις αὔρα περιέπνευσεν ἡμᾶς, ἥδεῖα, καὶ εὐώδης,
 οἷαν Φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπὸ ζεῖν
 τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου,
 καὶ ναρκίσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἰων,
 ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης,
 τοῖστον ἡμῖν τὸ ἡδὺ προσέβαλλεν· ἡσθέντες δὲ
 τῇ ὁσμῇ, καὶ χρεστὰ ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίσαν-
 τες,

sinistram Phello, in quam illi festinabant; vrbs
 in magno et rotundo subere aedificata: at e lon-
 ginq̄ et dextrorsum magis quinque maximae
 atque altissimae, in quibus ignis ardebat multus.

5. Versus proram lata vna et humilis, stadiis
 distans non minus quingentis. Iam vero prope
 eramus, et aura circa nos spirabat admirabilis,
 suavis, et odora, qualem Herodotus historicus
 spirare ait a felici Arabia. Quale enim a rosa, et
 narcisso, et hyacintho, et liliis, et violis, myrto
 praeterea et lauro, atque vitis flore, tam suave
 quiddam *ad naves* nobis accidit. Delectati odo-
 re et optima quaeque post longos labores dum
 spera-

τες, κατ' ελίγον ἤδη πλησίον τῆς νήσῃ ἐγίγνον-
μεθα. ἔνθα δὴ καὶ καθεσθωρῶμεν λιμένας τε πολ-
λὰς περὶ πᾶσαν ἀκλῦτος καὶ μεγάλους, ποτα-
μὸς τε διαυγὲς ἐξίοντα ἡρέμα ἐς τὴν θάλατ-
ταν· ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρεα με-
σικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἄδοντα, πολλὰ
δὲ καὶ ἐπὶ τῶν κλάδων. αἷρ δὲ κῆφος καὶ εὐ-
πνὺς περιεκέχυτο τὴν χώραν· καὶ αὖραι δὲ τι-
νες ἡδεῖαν διαπνέσαι, ἡρέμα τὴν ὕλην διεσά-
λευον· ὥς τε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεμένων, τερ-
πνὰ καὶ συνεχῇ μέλη ἀπεσυρίζετο, εἰκόντα τοῖς
ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν πλαγίων αὐλῶν I).

καὶ

Speramus, breuissimo iam interuallo absumus ab
insula. Hic et portus videmus multos circum
circa tutos a fluctibus et spatiosos, fluminaque
pellucida placide exeuntia in mare: ad haec prata,
et silvas, et cantrices aues, tum in litoribus ca-
nentes, tum multas in ramis. Aër porro levis
et molliter spirans circumfusis regioni erat, at-
que aurae quaedam suaves leni statu silvam mo-
tabant. Itaque et a ramis motis, iucunda per-
petuaque cantica sibilabant, similia cantibus qui
ab obliquis fistulis in loco deserto redduntur. Sed

E 5

clamor

- I. Πλαγίων αὐλῶν] Dum quis meliora me
doceat, intelligo fistulas obliquas *Querpfey-
fen* suspensas voti causa a pastoribus in locis
desertis, specubus, arboribus, quas sonum
aura spirante edere, nihil impedit. *Gesner.*

καὶ μὴν καὶ βῶν σύμμικτος ἦκετο, ἔθρομβώ-
 δης, ἀλλ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίῳ, τῶν μὲν
 αὐλόντων, ἄλλων δὲ ἐπαινόντων, ἐνίων δὲ κρο-
 τόντων πρὸς αὐλὸν, ἢ κιθάραν.

Τέτοις ἅπασιν κληόμενοι, κατήχθημεν. ὁρ-
 μίσαντες δὲ τὴν ναῦν ἀπεβαίνομεν, τὸν Σιλίν-
 θαρρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἐταίρων ἀπολιπόν-
 τες. προϊόντες δὲ διὰ λειμῶνός ἐξανθοῦντος,
 ἐντυγχάνομεν τοῖς Φρερεῖς καὶ περιπόλοις· οἱ
 δὲ δῆσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις σεφάνοις, ἔτος γὰρ
 μέγιστος παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνῆγον ὡς τὸν
 ἄρχοντα· παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠέξαμεν, ὡς
 ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν Μανάρων προσαγορευομέ-
 νων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρεῖς Ῥαδάμανθους. καὶ δὴ ἀ-
 ναχθέν-

clamor etiam mistus exaudiebatur, non ille tu-
 multuosus; sed qualis oritur in conuiuio, in-
 flantibus aliis tibias, aliis laudantibus, plauden-
 tibus ad tibiam citharamue aliis.

6. Hisce omnibus dum demulcemur allabimur,
 firmataque in portu naui, exscendimus relictis
 in ea Scintharo cum duobus sociis. Progressi per
 pratum floridum, in praesidiarios litorisque cu-
 stodes incidimus, qui roseis nos coronis vinctos,
 durissimum hoc apud illos vinculum est, ad prin-
 cipem abduxere, a quibus in via audiuiimus, hanc
 esse beatorum qui vocantur insulam, imperi-
 tare in ea Rhadamanthum. Iam deducti ad
 illum,

ναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων
ἔστημεν τέταρτοι.

Ἦν δὲ ἡ μὲν πρώτη δίκη, περὶ Αἴκντος τῷ
Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν συνεῖναι τοῖς ἥρω-
σιν, εἴτε καὶ μὴ· κατηγορεῖτο δὲ αὐτῷ, ὅτι
μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι· τέλος δὲ, πολ-
λῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθς ἀπεφαίνετο, νῦν
μὲν αὐτὸν πτόμενον τῷ ἔλβεβόρῃ, παραδοθῆναι
Ἱπποκράτει τῷ Κῳ ἰατρῷ, ὕστερον δὲ σωφρα-
νήσαντα, μετέχειν τῷ συμποσίῃ.

Δεύτερα δὲ ἦν κρίσις ἐρωτικῇ, Θησέως καὶ
Μενελάου περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, πο-
τέρῳ αὐτὴν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθς,
ἐδίκασε Μενελάῳ συνεῖναι αὐτήν, ἅτε καὶ τοιαῦ-
τα

illum, quarti stetimus in serie eorum qui iudi-
candi erant.

7. Primum iudicium erat, de TelamONIO Aia-
ce, utrum par sit eum versari cum Heroibus nec
ne? Accusabatur autem hoc nomine, quod fu-
riosus fuisset, atque ipse manus sibi intulisset.
Tandem cum multa utrinque dicta essent, pro-
nunciavit Rhadamanthus, *Iam quidem belleboro
poto traderetur Hippocrati Coo Medico, in poste-
rum ubi resipuisset, convivio adhiberetur.*

8. Alterum erat amatorium iudicium, Theseo
et Menelao de Helena contendentibus, cum utro
ea habitare deberet? iudicavitque Rhadamanthus,
*Illam esse cum Menelao, qui nuptiarum illius cau-
sa*

τα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τῷ γάμῳ ἔνε-
κεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυ-
ναῖκας, τὴν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τῷ Μίνωος
θυγατέρας.

Τρίτη δ' ἐδικάσθη περὶ προεδρίας, Ἀλεξάν-
δρῳ τε τῷ Φιλίππῳ, καὶ Ἀντίῳ τῷ Καρχη-
δονίῳ. καὶ ἔδοξε προέχειν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ
θρόνος αὐτῷ ἐτέθη παρὰ Κύρον τὸν Πέρσην,
τὸν πρότερον.

Τέταρτοι δ' ἡμεῖς προσηνέχθημεν. καὶ ὁ μὲν
ἤρετο, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες ἰσθ' χωρίου
ἐπιβαίημεν· ἡμεῖς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα.
ἔτω δὲ μετασησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον
ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδοις ἐκοινῶτο περὶ
ἡμῶν.

*sa tot labores, pericula tot, subiisset. Etenim
Theseo alias esse mulieres, Amazonem illam, et Mi-
nois filias.*

9. Tertia causa iudicata est de loco antiquiore
inter Alexandrum Philippi et Hannibalem Cartha-
giniensem, et primas deberi, visum est, Ale-
xandro, ac sella ei posita iuxta Cyrum maiorem
Persam.

10. Quarti nos admoti sumus. Atque ille qui-
dem interrogat, *Qua re impulsus, viui adhuc sa-
crum regionem ingressi essemus?* Nos vero omnia
deinceps enarramus. Sic vero nobis succedere ali-
quantum iussis, diu considerat, suisque cum
assessoribus de nobis communicat. Aderant au-
tem

ἡμῶν. συνήδρευον δὲ ἄλλοι τὲ πολλοί, καὶ Ἀ-
ριστείδης ὁ δίκαιος, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξεν
αὐτῷ, ἀπεφώνητο, τῆς μὲν πολυπραγμοσύνης
καὶ τῆς ἀποδημίας, ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, δεῖ-
ναι τὰς εὐθύνας, τὸ δὲ νυνί, ῥητὸν χρόνον μεί-
ναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιαιτηθέντας τοῖς
ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔταξε δὲ καὶ τὴν προθε-
σμίαν τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλεῖον μηνῶν ἐπτά.

Τὸν τεῦθεν αὐτομάτων ἡμῖν τῶν σεφάνων πε-
ριερέυνετων, ἐλελύμεθα, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἡγεί-
μεθα, εἰς τὸ τῶν Μακάρων συμπόσιον. αὕτη
μὲν ἔν ἡ πόλιν πᾶσα χερσῇ, τὸ δὲ τεῖχος πε-
ρίκειται σμαράγδινον. πύλαι δὲ εἰσιν ἐπτά πᾶ-
σαι μονόξυλοι κινναμώμιναι. τὸ μέντοι ἔδαφος
τῆς

tem illi in consilio tum alii plures, tum Aristides
iustus Athenienlis. Cum vero visum ipsi esset,
pronunciauit, *Cariositatis quidem et profectiois*
poenas nos, ubi mortui fuissetus, daturus: iam
vero dicto tempore in insula morati, et conuictu He-
roum usq, abiremus. Constituit autem etiam diem
commorationis, ne plus septem mensibus mane-
remus.

II. Hinc sua sponte defluentibus coronis libe-
rati in vibem introducti sumus, ad beatorum con-
uiuium. Haec vrbs tota aurea: moenia circum-
posita Smaragdina: portae septem ex vno singu-
lae trunco elaboratae cinnamominae: solum vr-
bis,

τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τῆς τείχεος γῆ, ἐλε-
 Φαντίνη. ναοὶ δὲ πάντων θεῶν βηρύλα λίθου
 ὠκοδομημένοι, καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι,
 μονόλιθοι, ἀμεθύσινοι, ἐφ' ὧν ποιῶσι τὰς ἐ-
 κατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς
 μύρξ τῆς καλλιῆς, τὸ πλάτος πηχέων ἑκατὸν
 βασιλικῶν, βάθος δὲ, ὥς νεῖν εὐμαρῶς. λα-
 τρὰ δὲ ἔσιν αὐτοῖς, οἴκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ
 κινναμώμῳ ἐγκαιόμενοι. ἀντὶ μέντοι τῆς ὕδα-
 τος, ἐν ταῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἔστιν.

Ἔσθῃτι δὲ χρωῶνται, ἀραχνίοις λεπτοῖς,
 πορφύροις. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν ἔχουσιν,
 ἀλλ' ἀναφείς καὶ ἄσκαρκοί εἰσι, μορφὴν δὲ καὶ
 ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἄσώματοι ὄντες,
 ὅμως

bis, quodque intra muros terrae est, eburneum:
 templa omnium deorum e beryllo gemina aedifi-
 cata, et altaria in iis maxima, ex vna gemma
 amethystina, in quibus hecatombas faciunt. Cir-
 cum urbem fluit amnis vnguenti pulcherrimi, cu-
 ius latitudo centum cubitorum Regionum; pro-
 funditas ea, ut facile sit natare. Balnea sunt illis
 aedes magnae, vitreae: cinnamomo vaporatae.
 Verum pro aqua in foliis ros calidus.

12. In vestitu vtuntur araneorum telis tenui-
 bus, purpureis. Corpora ipsi non habent, sed
 tactum effugiunt, carnis expertes, figuram solum
 et speciem ostendunt, ac licet corpora non ha-
 beant,

ὁμως ἂν ἐσᾶσι, καὶ κινῶνται, καὶ φρονῶσι, καὶ
 Φωνὴν ἀφιάσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνῇ τις ἡ
 ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν τῷ σώματος ὁμοι-
 ότητα περικειμένη. εἰ γὰρ μὴ ἄψαιτό τις, ἂν
 ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ἐρώμενον. εἰσὶ
 γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ἐρθαί 2), ἂ μέλαινα· γηρά-
 σκει δὲ εὐδείς, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, πα-
 ραμένει· ἂ μὴν εὐδὲ νύξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται,
 εὐδ' ἑμέρα πάνυ λαμπρά· ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυ-
 γές ἤδη πρὸς ἑῷ, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοι-
 ᾶτον

beant, tamen stant, mouentur, sapiunt, vocem
 emittunt. Et omnino videtur nuda quodammo-
 do anima illorum obuersari, similitudinem quan-
 dam induta corporis. Nisi enim tetigerit aliquis,
 non conuincatur, corpus non esse id quod videt:
 sunt enim quasi umbrae erectae non nigrae. Se-
 nescit nemo, sed qua aetate huc venerit, ea ma-
 net. Verum neque nox apud illos est, neque
 dies plane clara. Sed quale est mane diluculum
 sole nondum exorto, talis lux terram obtinet.

Vnam

2. Σκιαὶ ἐρθαί] Umbræ aliae in libero loco
 stantis hominis humi iacere ac trahi viden-
 tur: hae, instar hominis ipsius, erectae.
 Aliae defectu lucis, h. e. natura sua nigrae;
 hae coloratae tum carnis colore tum vestium.
 Caeterum ita recte me interpretatum post
 alios hunc locum arbitror, licet aliter summo
 viro videatur. *Gesner.*

ἔτον Φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι καὶ ὠρῶν
μῖαν ἴσασι τῷ ἔτῳ· αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἕαρ-
εῖς, καὶ εἰς ἄνεμος πνεῖ ὁ Ζέφυρος.

Ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυ-
τοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθῃλην· αἱ μὲν γὰρ
ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκα-
σον καρποφορεῖσι· τὰς δὲ ῥοιάς, καὶ τὰς μη-
λέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἔλεγον μὲν εἶναι
τρισηκιδεκάφορον· ἐνὸς γὰρ μηνὸς τῷ παρ' αὐ-
τοῖς Μινῶ, δις καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυρᾶ,
οἱ σάχχες ἄρτας ἐτοίμας ἐπ' ἄνθρωπος Φυεσίν, ὥς-
περ μύκητας. πηγὰ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος
μὲν πέντε καὶ ἐξήκοντα, καὶ τριακόσιοι, μέλι-
τος δὲ ἄλλα τοσαῦτα, μύρκα δὲ πεντακόσια,
μικρο-

Vnam etiam modo anni tempestatem norunt.
Semper enim apud illos ver est, et vnus flat ven-
tus, Zephyrus.

13. Regio floribus omnibus, plantisque tum
mansuetis tum vmbrosis viret. Vites quidem duo-
decies feraces, mensibus singulis fructum ferunt.
Punicas vero arbores, et malos, et reliquas au-
tumni copias, dicebant etiam ter et decies ferre,
bis nempe vno mense, qui Minous apud illos
est. Pro tritico spicae panes iam paratos in-
summo producant, velut fungos. Fontes circa vr-
bem aquae quinque et sexaginta supra trecentos,
mellis totidem alii, vnguenti autem quingenti,
hi

μικρότεραί μέντοι αὐταί· καὶ ποταμοὶ γάλακτος ἑπτὰ, καὶ οἶνε δὲ ὄντω.

Τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποιήται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλαμένῳ πεδίῳ· λειμῶν δέ ἐσι κάλλις, καὶ περὶ αὐτὸν ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τὰς κατακειμένους, καὶ σφωμνὴν μὲν ἐκ τῶν ἀνθέων ὑποβέβληνται. διακοινῶνται δὲ καὶ διαφέρουσιν ἕκαστα οἱ ἄνεμοι, πλήν γε τῶ οἰνοχοεῖν. τὰ τε γὰρ ἄδεν δέονται, ἀλλ' ἐσι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, τῆς διαυγεστάτης ὑάλης· ὁ καρπὸς δ' ἐσι τέτων τῶν δένδρων, ποτῆρια παντοῖα καὶ τὰς κατασκευὰς, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν ἔν παρὶν τις εἰς τὸ συμπόσιον, τρυγῆσας ἐν ἡ καὶ δύο τῶν ἐκπω-

hi tamen minores; fluuii lactis septem, et octo vini.

14. Coenatio extra urbem structa est, in eo qui vocatur campus Elysius. Est autem pratum pulcherrimum, et circa illud filua varia, densa, accumbentibus umbram faciens: stragula de floribus subiecta habent: ministrant omnia, et huc illic ferunt venti, praeterquam quod vinum non infundunt: hoc enim nihil opus est; sed sunt arbores circa coenationem vitreae, magnae, de vitro pellucidissimo. Porro fructus harum arborum sunt pocula varia figuris et magnitudinibus. Cum igitur aduenit aliquis in coenationem, decerptum

Luc. Op. T. IV.

F

vnum

ἐκπωμάτων παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτὰ οἶνον
πλήρη γίνεται· ἄτω μὲν πίνουσιν. ἀντὶ δὲ τῶν
σεφάγων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τὰλλα τὰ μεσικά
ῥνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς σχο-
λοῖσιν ἀνδολογῶντα, κατανύφει αὐτὰς μετ' ὥδης ὑπερ-
πετόμενα, καὶ μὲν καὶ μυρίζονται ὡδί· νεφέ-
λαι πυκναὶ ἀνασπάσασαι μύρον ἐκ τῶν πηγῶν,
καὶ τῶ ποταμῷ, καὶ ἐπισχῶσι ὑπὲρ τὸ συμπό-
σιον, ἡρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλαβόντων, ὕψι
λεπτόν, ὥσπερ δρόσον.

Ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μεσικῇ τε καὶ ὥδῃ σχο-
λάζεσθιν· ᾄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὀμήρου ἔπη μά-
λιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεσι, καὶ συνευχεῖται
αὐτοῖς, ὑπὲρ τὸν Ὀδυσσεῆα κατακείμενος. οἱ
μὲν οὖν χοροὶ ἐκ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων·
ἐξάρ-

vnum alterumque poculum sibi apponit: at illa
statim vini plena fiunt, et sic bibunt. Pro coro-
nis, lusciniae et aves aliae cantrices, ex vicinis
pratis flores rostris lectos, instar niuis in eos spar-
gant cum cantu superuolantes. Unguentis per-
funduntur hunc in modum. Densae nubes bi-
bunt e fontibus ac fluio unguentum, deinde im-
minentes coenationi placide vrgentibus ventis tan-
quam tenuem rorem demittunt.

15. In coena musicae vacant et cantibus. Ca-
nantur ipsis Homeri maxime carmina. Et adest
ipse quoque et cum illis epulatur, accumbens su-
pra Vlyssēm. Chori puerorum sunt et virginum.
Du-

ἐξάραχσι δέ, καὶ συναΐδουσιν, Εὐνομός τε ὁ Λοκρός, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τῶτον παρ' αὐτοῖς ἑθεασάμην, ἥδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὴν δὲ ἔτοι παύσωνται ἄδοντες, δεύτερος χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων, καὶ χελιδόνων, καὶ ἀηδόνων· ἐπειδὴν δὲ καὶ ἔτοι ἄσῳσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τῶν ἀνέμων καταρχόντων.

Μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκείνο ἔχουσι· πηγῇ εἰσι δύο παρὰ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ δὲ, ἡδοιῆς· ἐκ τῶτων ἐκατέρως, πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἡδόμενοι, καὶ γελῶντες διαύουσι.

Βέλο-

Ducunt eum concinuntque Eunomus Locrus, et Lesbius Arion, et Anacreon, et Stesichorus. Et enim hunc quoque apud illos vidi, iam reconciliata illi Helena. Hi vero cum canere desierunt, alter chorus procedit cynnorum, hirundinum, ac lusciniarum: et ubi hi quoque cecinerunt, tum fane filua tota fistulis quasi succinit, ventis ductibus.

16. Maximum et illud ad hilaritatem adiumentum habent, quod fontes sunt duo, circa coenationem, risus alter, alter vero voluptatis, e quarum altero in ipso conuiuii principio bibunt, et quod superest iucunde et cum risu agunt.

ὁ χερὸς = κοί · ὁ χῆρος = ἡ χώρα

· Βέλομαι δὲ εἰπεῖν καὶ τῶν ἐπισήμων ἕς τινας
παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τῆς ἡμι-
θέας, καὶ τῆς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, πλήν
γε δὴ τῷ Λοκρῷ Αἴαντος. ἐκείνον δὲ μόνον ἔφα-
σκον ἐν τῷ τῶν ἀσεβῶν χώρῳ κολάζεσθαι·
βαρβάρων δὲ, Κύρως τε ἀμφοτέρως, καὶ τὸν
Σκύθην Ἀνάχαρσιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολξιν,
καὶ Νεμῶν τὸν Ἰταλιώτην, καὶ μὴν καὶ Λυκῆρ-
γον τὸν Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίωνα, καὶ Τέλ-
λον, τῆς Ἀθηναίης, καὶ τῆς σοφῆς, ἀνευ Πε-
ριάνδρου· εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν Σωφρονί-
σκη ἀδολεσχῆντα μετὰ Νέστορος καὶ Παλαμή-
δης· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν Τάκινθος τε ὁ Λακε-
δαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ἴλ-
λας, καὶ ἄλλοι καλοί. καὶ μοι ἐδόκει εἶναι τῷ
Τα-

17. Dicere iam volo, nobilium hominum quos
apud illos viderim. Semideos quidem omnes,
et qui ad Ilium pugnarunt, praeter Locrum Aia-
cem: illum solum dicebant in loco impiorum
dare poenas. Barbarorum vero Cyrum vtrumque,
et Scytham Anacharfin, et Zamolxin Thracem,
et Numam Italum: ac praeter hos Lycurgum La-
cedaemonium, et Phocionem ac Tellum Athe-
nienfes, et Sapientes, Periandro excepto. Vidi
etiam Socratem Sophronisci F. sermones caeden-
tem cum Nestore et Palamede. Circa illum erant
Hyacinthus Lacedaemonius, et Thespiensis Nar-
cissus, et Hylas, et pulchri alii. Et videbatur
mihi

Ῥαδίνθε· τὰ πολλὰ δ' ἐν ἐκείνῳ διήλεγχε·
 ἐλέγετο δὲ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθους,
 καὶ ἡπειλημέναι πολλὰς ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς
 νῆσς, ἢ Φλυαρῇ, καὶ μὴ θέλῃ ἀφείς τὴν εἰρω-
 νείαν, εὐωχεῖσθαι· Πλάτων δὲ μόνος ἔπαρῃν,
 ἀλλ' ἐλέγετο καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλα-
 σθεΐσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ,
 καὶ τοῖς νόμοις αἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι.

Οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίστιππὸν τε καὶ Ἐπίκρου-
 τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδέεις τε ὄν-
 τες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι.
 παρῇν δὲ καὶ Αἰσωπος ὁ Φρύξ. τῶν δὲ ὅσα
 καὶ γελωτοποιῶ χερῶνται. Διογένης μὲν γε ὁ
 Σινωπεύς, τὸςδετον μετέβαλε τῷ τρόπῳ, ὥς τε
 γῆμα,

mibi amare Hyacinthum: multa sane illum red-
 arguebant. Dicebatur autem iratus illi Rhada-
 manthus, et saepe minatus esse, de insula se il-
 lum eieciurum, si nugas agere pergeret, et nol-
 let dissimulationē omīssa conuiuari. Plato solus
 non aderat, sed dicebatur ipse quoque ciuitatem
 habitare a se confictam, eaque forma reipubli-
 cae, eisque, quas scripserat, legibus uti.

18. Aristippus quidem et Epicurus, primas hic
 ferebant, suauēs homines, et gratiosi, et con-
 uiuae commodi. Aderat etiam Aesopus Phryx,
 quo ut scurra ridiculario utuntur. Verum Sino-
 pensis Diogenes ita mutauit mores, ut Laida du-

γῆμαι Λαίδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαι τε ὑπὸ
 μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν
 δὲ Στωϊκῶν, ἁδείς παρῆν· ἔτι γὰρ ἐλέγοντο ἀ-
 ναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἠκού-
 μεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἔ πρότερον αὐ-
 τῷ ἐπιβῆναι τῆς νῆτος θέμις, πρὶν τὸ τέταρ-
 τον ἑαυτὸν ἐμβορίσῃ· τὰς δὲ Ἀκαδημαϊκὰς
 ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ
 διασκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τῷ πῶς κα-
 ταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν.
 ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῇ Ῥαδαμάνθους, οἶμα,
 κρίσιν ἐδεδοίκεσαν, ὅτε καὶ τὸ κριτήριον αὐτοὶ
 ἀνηρηκότες. πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὀρμη-
 θέντας ἀκολουθεῖν τοῖς ἀφικνεμένοις, ὑπὸ ναι-

θείας

ναιθίης? , ναιθίης? = ἕλκα, πολυγαν

xerit meretricem, ebriusque saepe ad saltandum
 confurgat, et vinolentas nugas agat. Stoicorum
 aderat nemo: dicebantur enim adhuc adscendere
 arduum illum virtutis collem. Audiebamus et-
 iam de Chrysippo, non prius illi fas esse insulam
 ingredi, quam elleboro quartum usus esset. Aca-
 demicos vero dicebant velle quidem venire, sed
 sustinere se adhuc, et considerare: neque enim
 hoc ipsum illos percipere, an insula talis sit.
 Alioquin etiam Rhadamanthi, puto, iudicium
 metuunt, qui ipsum iudicandi instrumentum su-
 stulerint. Multos vero illorum, narrabant, im-
 petu capto sequi eos qui veniant in insulam, sed
 igna-

θείας δὲ ἀπολείπεσθαι, μὴ καταλαμβάνοντας 3),
καὶ ἀναστρέφειν ἐκ μέσης τῆς ὁδῆς.

Οὗτοι μὲν ἂν ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρ-
όντων. τιμῶσι δὲ μάλιστα τὸν Ἀχιλλεῦα, καὶ
μετὰ τῶτον, Θησέα. περὶ δὲ συγχύσεως καὶ ἀ-
φροδισίων ἄτω φρονῶσι· μίσγονται μὲν ἀνα-
φανδόν, πάντων ἁρώντων, καὶ γυναιξί, καὶ ἄρ-
σεσι, καὶ οὐδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ.
μόνος

ignavia quadam deficere ante quam assequantur,
et de media via reuerti.

19. Hi quidem igitur eorum qui aderant ma-
xime commemorabiles. Maximo autem in ho-
nore habent Achillem, et post hunc, Theseum.
De coitu et rebus vencreis ita sentiunt. Miscunt
corpora publice, et in conspectu omnium, cum
mulieribus pariter et cum maribus, et nequa-
quam malum hoc illis videtur. Solus Socrates

F 4

deie-

3. Καταλαμβάνοντ.] Καταλαμβάνοντας il-
lud pertinet ad ἀκαταληψίαν Academicor-
um; itaque comprehendendi verbo usus essem:
si illud de eo quoque dici sciuissem, qui se-
cutus alterum, tandem assequitur. Neque
enim hic de fure, aut seruo fugitiuo sermo
est, sed de viatoribus vel currentibus in sta-
dio: ubi assequendi verbum quasi domici-
lium habet, quod tamen ipsum etiam ad il-
lam mentis facultatem transfertur, qua com-
prehendere dicimur, quae plane intelligi-
mus. Gesner.

μόνος δὲ Σωκράτης διώμνυτο, ἥ μὲν καθαρῶς
 πλησιάζειν τοῖς νέοις· καὶ μέντοι πάντες αὐτᾶ
 ἐπιορκεῖν κατεγγίνωσκον. πολλὰν γὰρ ὁ μὲν
 Ἰάκινθος, ἢ ὁ Νάρκισσος, ὡμολόγαν, ἐκεῖνος
 δὲ ἡγεῖτο· αἱ δὲ γυναῖκες εἰσὶ πᾶσαι κοιναί,
 καὶ εἰς Φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰς τῷτο
 μάλισα Πλατωνικώτατοι· καὶ οἱ παῖδες δὲ παρ-
 ἔχουσι τοῖς βελομένοις, εἰδὲν ἀντιλέγοντες.

Οὕτω δὲ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διεληλύθεισαν,
 καὶ προσελθὼν ἐγὼ Ὀμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχο-
 λῆς εἰσὶν ἀμφοῖν, τότε ἄλλα ἐπυνθανόμην, καὶ
 ὅθεν εἶη, λέγων τῷτο μάλισα παρ' ἡμῖν εἰσέτι
 νῦν ζητεῖσθαι· ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν·
 οἱ μὲν γάρ, Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κο-
 λοφώ-

deierabat, se caste accedere ad iuvenes: sed omnes
 peierare illum iudicabant. Saepe enim Hyacin-
 thus aut Narcissus fatebantur; at ipse negabat.
 Mulieres vero communes omnes, neque invidet
 quisquam viro alteri, sed hac in re maxime sunt
 Platonici. Praebent etiam pueri volentibus nihil
 repugnantes.

20. Duo nondum aut tres dies praeterierant,
 et accedens ad Homerum poetam cum ambobus
 esset otium, tum reliqua ex eo quaesivi, tum
 unde esset? dicens illud maxime apud nos in
 hunc diem disputari. At ille aiebat, illos igno-
 rare, cum bi Cbium, Smyrnaeum alii, multi Colo-
 pbonium

λοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν· εἶναι μέντοι ἔλεγε
 Βαβυλωνίος, καὶ παρὰ γε τοῖς πολίταις, ἔχ
 "Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕψρον δὲ
 ὀμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλάξαι τὴν προσ-
 ηγορίαν. ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀδεταμένων σί-
 χων ἐπηρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνῃ εἰσι γεγραμμένοι·
 καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτῶ εἶναι. κατεγίνω-
 σκον ἔν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρ-
 χον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν·
 ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπεκέρριτο, πάλιν αὐτὸν
 ἱρώτων, τί δῆποτε ἀπὸ τῆς μηνίδος τὴν ἀρχὴν
 ἐποίησατο, καὶ εἶπεν ὃς, ἔτιως ἐπελθεῖν αὐτῶ,
 μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κῆκεῖνο ἐπεθύ-
 μων εἰδέναι, εἰ προτέραν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν
 τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν· ὁ δὲ ἠρνεῖτο· ὅτι
 μὲν

*phonium putent: se vero, dicebat, Babylonium esse,
 et apud ciues non Homerum vocari, sed Tigranem:
 deinde cum obses (Homerus) apud Graecos esset,
 nomen mutasse. Ad haec de versibus illius reie-
 ctis interrogabam, num scripti ab ipso essent?
 atque ille suos esse omnes confirmavit. Damna-
 bam itaque Zenodoti et Aristarchi Grammatico-
 rum frigidis disputationes. Ad haec cum satis
 respondisset, rursus interrogaui, cur tandem ab
 ira Achillis initium carminis fecisset? Et ille, ita
 sibi temere in mentem venisse. Etiam illud scire
 volebam, prioremne scriptisset Vlyssream Iliade,
 ut multi referunt? negabat. Caecum enim non
 fuisse,*

μὲν γὰρ εἰδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτῆς
 λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην, ἑώρα γὰρ, ὥς εἰδὲ
 πυνθανέσθαι ἐδεόμην· πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε
 πᾶτο ἐποίην, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα
 εἴρων. προσιὼν γὰρ ἂν τι ἐπυνθανάμην αὐτῆς,
 καὶ ὅς προθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλι-
 στα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ ἐκράτησεν· ἦν γὰρ
 τις γραφὴ κατ' αὐτῆς ἀπεννηεγμένη ὑβρεως ὑπὸ
 Θερσίτῃ, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε,
 καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορῶντος.

Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνας τέτρες ἀφίκετο καὶ
 Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπτάκις ἀλλαγείς, καὶ
 ἐν τοσάτοις ζώοις βιοτεύσας, καὶ ἐκτελέσας
 τῆς ψυχῆς τὰς περιόδους· ἦν δὲ χρυσᾶς ὅλον
 τὸ

fuisse, quod ipsum quoque de illo narrant, sta-
 tim sciebam. Vtebatur enim oculis: ut nec in-
 terrogatione opus esset. Saepe etiam alias hoc
 faciebam, si quando otiosum illum viderem, ut
 accedens ipsum interrogarem aliquid: atque ipse
 promte ad omnia respondebat, in primis secun-
 dum iudicium cum vicisset. Erat enim dica illi
 scripta iniuriae, a Therſite, quod contumeliose
 in ipsum lusisset in carmine: vicitque Homerus,
 causam illius vna agente Vlyſſe.

21. Iisdem temporibus Pythagoras etiam Sa-
 mius aduenit, septies mutatus, vita in totidem
 acta animalibus, perfectisque tot animae circuiti-
 bus. Erat vero dextro toto latere aureus. Il-
 lud

τὸ δαξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐκρίθη μὲν συμπολι-
τεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον
Πυθαγόραν ἢ Εὐφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή.
ὁ μὲντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ ἔτος πε-
ρίεφθος, καὶ τὸ σῶμα ὅλον ὠπτημένος· ἔ μὴν
παρεδέχθη γε, καίτοι πολλὰ ἰκστεύων.

Προϊόντος δὲ τῆς χρόνης, ἐνέστη ὁ ἀγὼν, τὰ
παρ' αὐτοῖς Θανατῆσια. ἡγωνωθῆται δὲ Ἀχιλ-
λεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἑβδесμον. τὰ
μὲν ἔν ἄλλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· τὰ δὲ κε-
φάλαια τῶν πραχθέντων διηγήσομαι. πάλιν
μὲν ἐνίκησε Κᾶρος ὁ ἀφ' Ἡρακλέους, Ὀδυσσεὺς
περὶ τῆς σεφάνης καταγωνισάμενος. πυγμὴ δὲ
ἴση ἐγένετο Ἀρεῖς τε τῆς Αἰγυπτίας, ὅς ἐν Κο-
ρίνθῳ

lud quidem iudicatum est, eum versari secum:
hoc vero dubitabatur, vtrum Pythagoram vocare
an Euphorbum oporteret. Venit et Empedocles,
circum vstulatus, et toto assatus corpore. Neque
tamen, quantumvis multis verbis supplicaret,
receptus est.

22. Procedente tempore certamen instabat, quae
Thanatusia (*Morrmalia*) apud illos vocantur. Prae-
sdebant Achilles quintum, Theseus septimum. Re-
liqua longum fuerit dicere: summa capita rerum
enarrabo. Lucta vicit Carus Heraclides, victo in
certamine de hac corona Vlyssē. Pugilatus ae-
qua laus fuit Arei Aegyptii, qui Corinthi sepultus
est,

ρίνθῳ τέθραπται, καὶ Ἐπειᾷ, ἀλλήλοισι συνελ-
θόντων· παγκρατίῃ δὲ ἔτιθεται ἄθλα παρ'
αὐτοῖς. τὸν μέντοι δρόμον, ἐκ ἔτι μέμνημαι
τίς ἐνίκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πα-
ραπολὺ ἐκράτει Ὅμηρος, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσί-
οδος. τὰ δ' ἄθλα ἦν ἅπασι ζέφανος, πλακείς
ἐκ πτερῶν ταωνίων.

Ἄρτι δὲ τῷ ἀγῶνος συντετελεσμένῃ ἡγγέλ-
λοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν ἀσεβῶν κολαζόμενοι,
ἀπορρήξαντες τὰ δεσμά, καὶ τῆς Φρερεᾶς ἐπι-
κρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖσθαι
δὲ αὐτῶν, Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ
Βέσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδην τὸν Θρα-
κίαν, καὶ τὰς περὶ Σκυρίωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην.
ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Ῥαδάμανθους, ἐκτάσ-
σει

est, et Epei, inter se congressorum. Pancrati
praemia apud illos non proponuntur. Cursu quis
vicerit, non amplius recorder. Inter poetas re
quidem vera multum Homerus praestabat, vince-
bat tamen Hesiodus. Praemia omnibus plexa e
pauoninis pennis corona.

23. Iam consummato autem certamine nun-
tiantur ii, qui in loco impiorum puniuntur, ru-
ptis vinculis superataque custodia, pergere ad in-
sulam, ducibus Phalari Agrigentino, et Aegy-
ptio Bufiride, et Diomede Thrace, Scirone item
atque Pityocampte. His auditis Rhadamanthus
emit-

ρει τὰς ἥρωας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος· ἡγεῖτο δὲ Θη-
 σεύς τε καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος,
 ἡδὴ σωφρονῶν. καὶ συμμίζαντες ἐμάχοντο,
 καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλλεύς τὰ πλεῖστα
 κατορθώσαντος. ἡρίσευσε δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ
 τῷ δεξιῷ ταχθεὶς πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ
 Δηλίῳ ἐμάχετο. προσιόντων γὰρ τῶν πολε-
 μίων, ἐκ ἔφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος
 ἦν· ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἀριστεῖον,
 καλὸς τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν τῷ προαεῖω.
 ἔνθα συγκαλῶν τὰς ἐταίρας, διελέγετο, Να-
 κραιαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας.

Συλλαβόντες ἔν τας νενικημένους, καὶ δῆσαν-
 τες, αὐτοὶς ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομέ-
 νους.

emittit ad litora Heroas, quos ducunt Theseus
 et Achilles, et, qui iam resipuerat, Ajax Tela-
 monius. Hi commisso praelio pugnant: vincunt
 Heroës, egregia praesertim Achillis opera. Multo
 etiam melius Socrates in dextro cornu collocatus
 hic rem gerit, quam cum viuis ad Delium pu-
 gnaret. Accedentibus enim hostibus non fugit,
 nec auertit faciem. Ea propter deinde virtutis
 ipsi praemium eximium decretum est, pulcher
 magnusque hortus suburbanus. Hic *postea* con-
 uocatis sodalibus disputabat, mortuorumque Aca-
 demiae loco nomen faciebat.

24. Victos itaque comprehensos vinctosque ite-
 rum remis(er)unt, magis iam puniendos. Scripsit
 hanc

νας. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος, καὶ ἀπιδόντι μοι ἔδωκε τὰ βιβλία κομίζεν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις· ἀλλ' ὕσερον καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήματος αὕτη, Νῆν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκρῶν ἡρώων. τότε δ' ἔν κυάμεις ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴν πόλεμον κατορθώσωσιν, εἰσιῶντό τε ἐπινίκια, καὶ ἐορτὴν μεγίστην ἤγον· μόνος δὲ ταύτης ἔμετειχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσσάττομενος τὴν κυάμοφαγίαν.

Ἦδη δὲ μηνῶν ἕξ διεληλυθότων, περὶ μεσσηντα τὸν ἑβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τῷ Σκινθάρει παῖς, μέγας τε ὢν καὶ

hanc quoque pugnam Homerus, ac discedenti mihi dedit libros nostratibus hominibus adferendos. Verum postea hos non minus quam alia perdidimus. Initium poematis hoc fuerat: *Musa, mihi Heroum dic praelia defunctorum.* Tum fabis coctis, qui apud illos mos est, bello feliciter administrato, epulas victoriae causa instituunt, celebritatemque agunt maximam. Solus in partem illius non venit Pythagoras, sed cibo abstinens procul sedit, abominatus illam fabas edendi consuetudinem.

25. Iam sex menses peracti fuerant, cum circa medium septimum, noui quid actum est. Cinyrus Scinthari filius, magnus et pulcher qui esset, diu

καὶ καλῶς, ἥρα πολὺν ἤδη χρόνον τῆς Ἑλένης,
καὶ αὕτη δὲ ἐν ἀφανῆς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα
τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ διένευον ἀλ-
λήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πρᾶπινον, καὶ μύ-
ροι ἐξανισάμενοι, ἐπλανῶντο περὶ τὴν ὕλην. καὶ
δὴ ὑπ' ἔρωτος καὶ ἀμνηστίας ἐβλεύσατο ὁ Κί-
νυρος ἀρπάσαι τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ καμεινῇ
ταῦτα, οἶχεσθαι ἀπὸντας ἐς τινὰ τῶν ἐπιει-
μένων νήσων, ἥτοι ἐς τὴν Φελλῶ, ἢ ἐς τὴν Τυ-
ρόεσσαν. συνωμότας δὲ πάλαμ προσεβλήφεναν
τρεῖς τῶν ἐταίρων τῶν ἐμῶν, τὰς θρασυτάτας·
τῷ μὲντοι πατρὶ, ἐν ἐμήνυσεν ταῦτα· ἠπίεστο
γὰρ ὑπ' αὐτῷ κωλυθισόμενος. ὥς δ' ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐτέλεον τὴν ἐπιβελήν. καὶ ἐπεὶ νύξ ἐγγε-

NE TO

diu iam amabat Helenam, et ipsum iuuenem ap-
parebat ad furorem ab illa amari: saepe enim et
innuebant sibi inuicem in conuiuio, et propina-
bant, et soli surgentes oberrabant per siluam.
Atque adeo prae amore et consilii alterius inopia
consilia agitabat Cinyrus rapiendae Helenae. Pla-
cuit autem mulieri quoque aufugere in quendam
adiacentium insularum, siue in Phello, siue in
Tyroëssam. Coniuratos autem olim adfunferant
tres sociorum meorum audacissimos. Patri tamen
haec non indicauerat, qui nosset ab eo se prohi-
bitum iri. Cum vero visum esset, cogitata per-
fecerunt: obortaque nocte, me non praesente;
forte

νετο (ἐγὼ μὲν ἔπαρην, ἐτύγχανον γάρ ἐν τῷ
 συμποσίῳ κεκοιμημένος·) οἱ δὲ λαθόντες τὰς
 ἄλλας, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σπερδῆς
 ἀνήχθησαν.

Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέ-
 λαος, ἐπεὶ ἔμαθε τὴν εὐνὴν κενὴν τῆς γυναικὸς,
 βοήν τε ἴση, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἦεν
 πρὸς τὰ βασίλεια τῷ Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ'
 ὑποφαιέσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ καθορᾶν τὴν
 ναῦν πολὺ ἀπέχουσαν· ἔτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ
 Ῥαδάμανθους πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν
 μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν·
 οἱ δὲ, ὑπὸ προθυμίας ἐλαύνοντες περὶ μεσημ-
 βρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὰς, ἄρτι ἐς τὸν γα-
 λακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς
 Τυροῦσ-

forte enim in coenatione obdormiueram, clam
 reliquos adsumpta Helena, festinanter auecti sunt.

26. Circa mediam vero noctem euigilans Me-
 nelaus, cum vacuum vxore torum sensisset, cla-
 morem sustulit, assumtoque fratre ad regiam
 Rhadamanthi perrexit. Die exorto, videre se na-
 uim, dicebant speculatores, quae multum iam
 abesset. Itaque impositos Heroum quinquaginta
 in nauim, vno ex ligno cauatam, asphodelinam,
 iussit *fugitiuos* persequi. Hi studiose nauigantes
 circa medium illos diem assequuntur, iam intran-
 tes in lactens mare prope Tyroëssam; tantillum
 aberat,

Τυροέσσης, παρὰ τοσῶτον ἤλθον διαδράναι· καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἄλυσεν ῥοδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν ἔν Ἑλένῃ, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἡσχύνετο, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακρίνας πρότερον ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴτινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς εἰδέναι εἶπον, ἐκ τῶν αἰδοίων δήσας, ἀπέπεμψεν ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, μαλακῇ πρότερον μασιγωθέντας.

Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμᾶς ἐμπροθέσμους ἐκπέμπειν ἐκ τῆς νήσε, τὴν ἐπιῆσαν ἡμέραν μόνην ἐπιμεΐνοντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἡνιώμην τε καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελον ἀγαθὰ καταλιπὼν, αὐτοῖς πλανηθήσεσθαι. αὐτοὶ μέντοι παρεμυθοῦντο λέγον-

aberat, quin aufugissent! reuinctaque naui catena rosacea, in portum redeunt. Helena igitur lacrumari, pudorem prae se ferre, caput obuolueret. Cinyrum vero cum sociis, cum interrogasset ante Rhadamanthus, si qui alii quoque illorum essent conscii? negantes, in impiorum locum relegauit, pudendis reuinctos, et malua verberatos antea.

27. Decreuerunt autem etiam nos intra diem statutum insula emittere, solo die proximo manendi facultate concessa. Ibi ego quidem maesteferre et lacrimari, quibus relictis bonis iterum oberraturus essem. Ipsi tamen consolari me ac

Luc. Op. T. IV. G dice-

λέγοντες, ἔ' πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτάς· καὶ μὲν ἤδη θρόνον τε καὶ κλισίαν ἐς τὸ πῖον παρεδείκνυσαν, πλησίον τῶν ἀρίστων. ἐγὼ δὲ προσελθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἡμέτερον εἶπεν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑπαδαῖξά μοι τὸν πλεῖν, ὃ δὲ ἔΦασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ πρότερον πλανηθέντα, καὶ κινδυνεύσαντα· τὸν δὲ χρόνον ἔτι ἔτι τῆς ἐπανόδου προσθεῖναι ἠθέλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεινὸς τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δὲ πέντε τῶν ἀριθμῶν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν) ταύτας μὲν εἶναι ἔΦασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὄρε'ς τὸ πολὺ πῦρ καίόμενον. ἕκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις· μετ' αὐτῇ δὲ, ἡ

τῆς

dicere, post annos non ita multos fore, ut ad se redeam, iamque mihi fellam, et accubitum in posterum adsignandum ostendebant, propter optimos. Ego vero ad Rhadamanthum adiens suppliciter petii, ut futura mihi diceret, et navigationem praemonstraret: Respondit, venturum me post errores multos atque pericula in patriam. Tempus autem reditus non iam volebat adiicere: sed ostensis insulis propinquis, apparebant autem numero quinque et sexta alia e longinquo, has quidem proximas dicebat esse impiorum, e quibus, inquit, ignem multum vides ardentem. Sexta vero illa somniorum ciuitas; post illam Calypsus

insu-

VERAE HISTORIAE LIB. II. 99

τῆς Καλυψῆς νῆσος, ἀλλ' ἐδέπω σοι φαίνεται.
ἐπειδὴν δὲ ταύτας παραπλεύσης, τότε δὴ ἀφί-
ξις ἐς τὴν μεγάλην ἡπειρον τὴν ἐναντίαν τῇ ὕφ'
ὑμῶν κατοικημένη. ἐνταῦθα δὲ πολλὰ παθὼν,
καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμί-
κτοις ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἤξεις εἰς τὴν
ἐτέραν ἡπειρον. τοσαῦτ' εἶπε.

Καὶ ἀνασπᾶσας ἀπὸ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν,
ᾧ ῥέξέ μοι ταύτην, κελεύσας ἐν τοῖς μεγίστοις
κινδύνοις ταύτῃ προσεύχεσθαι· παρήνευσε δὲ καὶ
εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τήνδε τὴν γῆν, μήτε πῦρ
μαχαίρῃ σκαλεύειν, μήτε θέρμας ἐσθίειν, μή-
τε παιδί ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν.
πύτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τῆς εἰς
τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν ἄν τὰ περὶ τὸν
πλᾶν

*insula, sed nondum eam vides. Has vero cum prae-
ternavigaueris, tum peruenies in magnam continen-
tem, habitatae a vobis oppositam. Ibi vero multa
passus, gentibus praegratis multis, inter homines
versatus infociabiles, tandem aliquando in continen-
tem alteram peruenies.*

28. Haec dixit, extractamque e terra maluae
radicem mihi porrexit, iubens in maximis vt pe-
riculis hanc inuocarem, praecepitque, si quando
in hanc terram venissem, vt neque gladio ignem
foderem, neque lupinos ederem, neque puero duode-
viginti annis maiore fruerer. Horum memor si
essem, spem haberem reditus in hanc insulam. Tum
igitur

πλὴν παρεστέναζέ μην· καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συν-
εσιώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς
Ὅμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτῶ ποιῆσαι
μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε,
ζήτην βηρύλλου λίθου ἀνασῆσας, ἐπέγραψα πρὸς
τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοῖον δε·

Λουκιανὸς τάδε πάντα Φίλος μακάρεσσι
θεοῖσιν

Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε Φίλην ἐς πατρί-
δα γαίαν.

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῆς ἐπιούσης
ἀνηγόμην, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων, ἔνθα
μοι καὶ Ὀδυσσεὺς προσελθὼν, λάθρα τῆς Πη-
νελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆ-
σον Καλυψοῖ κομίζεσθαι. συνέπεμψε δὲ μοι ὁ
Ῥαδά-

igitur ad navigationem necessaria paravi, et cum
tempus esset, cum illis epulatus sum. Postridie
eius diei accedens ad Homerum poetam rogavi,
ut duorum mihi versiculorum inscriptionem face-
ret; et cum fecisset, columellae de beryllo gem-
ma erectae ad ipsum portum, inscripsi. Erat au-
tem epigramma hoc:

Lucianus diuis carus felicibus isthac

Omnia contuitus, patrias remeavit ad urbes.

29. Moratus hunc diem proximo solui, dedu-
centibus Heroibus. Hic accedens etiam Vlysses
clam Penelopen dat mihi epistolam in Ogygiam
insulam ferendam Calypso. Miserat mihi comi-
tem

ἡ ὁμιλία. μαζα

VERAE HISTORIAE LIB. II. 102

Ῥαδάμανθους τὸν πορθεμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατ-
αχθείμεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλα-
βοί, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορίαν πλέοντας. ἐπεὶ
δὲ τὸν εὐώδη αἶρα προϊόντες παρεληλύθειμεν,
αὐτίκα ἡμᾶς ὁδμὴ τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον
ἀσφάλτου, καὶ θείας, καὶ πίσεως, ἅμα καιομέ-
νων. καὶ κνίσσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσ-
περ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ αἶρ ζο-
φερός, καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατέσασεν ἐξ αὐτῆς
δρόσος πιττίνη. καὶ μέντοι καὶ μαζίων ψόφος
ἤκετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν.

Ταῖς μὲν ἐν ἄλλαις ἐπροσέσχομεν· ἥ δ' ἐπέ-
βημεν, τοιαύδε ἦν· κύκλω μὲν πᾶσα κρημνώδης,
καὶ ἀπὸ ξυροῦ, πέτραις καὶ τράχωσι κατεσπλη-

ἔσται ξυροῦ

κυῖα,

ὅκ' ἐλῶ

ἐσκέλη κα

ποταμὸν

tem Rhadamanthus portitorem Nauplium, ut, si
deferremur in insulas, nemo nos comprehende-
ret, qui alterius negotii causa nauigaremus. Cum
vero bene olentem illum aërem prouecti existiis-
semus, statim cum teter odor nos excepit, tan-
quam asphalti et sulfuris picisque vna ardentium,
tum nidor malus atque intolerabilis, velut ab vstu-
latis hominibus: aërque obscurus et caliginosus,
a quo stillaret ros quidam piceus. Verum et ver-
berum sonus exaudiri, et ploratus hominum
multorum.

30. Ad reliquas non accessimus: in quam vero
exscendimus, ea erat eiusmodi. Tota in circuitu
praeceps et squalida, saxis et asperis locis rigida.

κυῖα, δένδρον δὲ ἔδὲ ὕδωρ ἐνῆν· ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως κατὰ τὰς κρημνὰς, προΐμεν διὰ τινὸς ἀκκινθώδους, καὶ σκολόπων μεσῆς ἀτραπῶ, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δὲ ἐπὶ τὴν εἰρηκτὴν, καὶ τὸ κολασήριον, πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τῆς τόπῃ ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκόλοψι πάντῃ ἐξηνθήκει, κύκλῳ δὲ ποταμοὶ περιέρρεον, ὁ μὲν βορβορέα, ὁ δεῦτερος δὲ αἵματος, ὁ δὲ ἐνδον, πυρὸς, πάνυ μέγας ἔτος καὶ ἀπέρατος· καὶ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ, καὶ ἐκυματᾷτο, ὥσπερ θάλασσα· καὶ ἰχθυὺς δὲ εἶχε πολλὰς, τὰς μὲν δαλοῖς προσεικότας, τὰς δὲ μικρὰς ἀνθραξι πεπυρωμένοις, ἐκάλαν δὲ αὐτὰς λυχνίσκας,

Εἶσο-

Nequē arbor, neque aqua inest. Enixi tamen rependo per praecipitia, progredimur per trami-tem spinis et aculeis oblitum, superataque regio-
ne deformi admodum, ad carcerem delati ac sup-
pliciorum locum, primo admiramur regionis in-
genium. Solum enim ipsum gladiis et aculeis
vndique effloruit, in circuitu amnes tres fluunt,
coeni vnus, alter sanguinis, intimus autem ignis:
ingens hic et insuperabilis: fluit enim instar a-
quae, fluctus vt mare agit: piscesque habet mul-
tos, torribus quosdam similes, minores vero pru-
nis, lychniscos appellabant.

31. In-

Εἴσοδος δὲ μία, γενὴ διὰ πάντων· καὶ πυλῶρες ἐφεισήμε Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὁμῶς, τῇ Ναυπλίᾳ κατηγεμέναι, ἐωρῶμεν κολαζομένους, πολλὰς μὲν βασιλέας, πολλὰς δὲ ιδιώτας, ὧν ἐνίκα καὶ ἐγνωρίζομεν· εἶδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον καπκῶ ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν εὐδοίων ἀπηρητημένον. πρᾶσσι θέσαν δὲ οἱ περιηγηταὶ καὶ τὰς ἐκείνων βίβας, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται· καὶ μεγάρας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευδάμενοί τι παρὰ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τὰ ληθῆ συγγεγραφότες· ἐν αἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλαι πολλαί. τέτταρ' ἂν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον καὶ τὰ πεινῶντας ἐλπίδας· εὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ ψεῦδος εἰπόντι συνηπισάμην.

Ταχέως

31. Ingressus vnus per vniuersos tres annes, isque angustus, cui ianitor adstat Timon Atheniensis. Ultra progressi tamen duce Nauplio, vidimus puniri reges quidem multos, multos vero etiam priuatos; quorum quosdam etiam agnouimus. Vidimus etiam Cinyrum pudendis suspensum fumigari. Adiciebant monstratores nostri vitas singulorum, et causas, propter quas punirentur: maximas omnium poenas sustinebant, qui in vita mentiti essent aliquid, et qui vera non scripsissent, in quibus Ctesias etiam Cnidius erat, et Herodotus, et multi alii. Hos cum viderem, optimam de futuro spem concepi, qui nullius mihi mendacii essem conicius.

Ταχέως ἔν' ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ἃ γὰρ ἐδυνάμην φέρειν τὴν ὄψιν, ἀσπασάμενος τὸν Ναυπليون ἀπέπεμψα· καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἢ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν· ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ ταῖς ὀνείροις τί παραπλήσιον· ὑπεχώρει γὰρ προσαυῶσιν ἡμῖν, καὶ ὑπέφευγε, καὶ παρ' ῥωτέρῳ ὑπέβαινε. κατὰ ταλαβόντες δὲ ποτε αὐτήν, καὶ ἐσπλεύσαντες ἐς τὸν Ὑπνον λιμένα προσαγορευόμενον πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἥ τὸ τῷ Ἀλεκτρυόνος ἱερὸν ἐστὶ, περὶ δειλὴν ὄψιν ἀπεβαίνομεν· παρελθόντες δ' ἐς τὴν πύλην, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποιικίλους ἐωρῶμεν. πρῶτον δὲ βέλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδ' ἄλλῳ τινὶ γέγρα-

32. Celeriter igitur ad nauim reuersus, neque enim ferre spectaculum poteram, salutatum Nauplium dimissi. Neque ita multo post Somniorum ex propinquo insula apparebat, obscura, et vix distinguenda visu. Accidebat quiddam et ipsi *insulae*, somniis simile. Recedebat enim accedentibus nobis, et subterfugiebat, subducebatque se longius. Tandem vero cum illam teneremus, inuecti in portum qui Hypnus (*Somnus*) dicitur, prope portas eburneas, vbi Alectryonis (*Galli Gallinacei*) sacrum est, sero crepusculo descendimus, progressique intra portam somnia multa variaque vidimus. Primo autem de vrbe dicam, cum nemo quidquam de ea scripserit; qui

γέγραπται περὶ αὐτῆς. δὲ δὲ καὶ μόνος ἐπεμνή-
σθη Ὅμηρος, ἔ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε.

Κύκλῳ μὲν περὶ πᾶσαν αὐτὴν ὕλη ἀνέσκηκε,
τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μῆκωνες ὑψηλαί, καὶ μανδρα-
γόραι, καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τι πλῆθος νυκτερί-
δων· τῆτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον.
ποταμὸς δὲ παραρρέει πλησίον, ὑπ' αὐτῶν κα-
λέμενος Νυκτιπόρος, καὶ πηγαὶ δύο παρὰ ταῖς
πύλαις· ὀνόματα καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νήγρε-
τος, τῇ δὲ Παννυχία· ὁ δὲ περιβόλος τῆς πό-
λεως, ὑψηλός τε καὶ ποικίλος, Ἰριδι τὴν χροί-
αν ὁμοιότατος· πύλαι μέντοι ἕκαστιν, ἔ δύο,
καθάπερ Ὅμηρος εἶρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες, δύο
μὲν πρὸς τὸ τῆς Βλακείας πεδίου ἀποβλέπου-
σαι, ἡ μὲν σιδηρᾷ, ἡ δὲ κεράμου πεποιημένη,
καθ'

qui autem solus mentionem illius fecit, Homerus,
non satis scripserit accurate.

33. In ambitu totius insulae stat silua; arbo-
res in ea sunt procera papauera, et mandragorae,
atque in illis magna vis vespertilionum; sola haec
in insula auis nascitur. Fluvius ex propinquo
alluit, Nyctiporus (*Noctiuagus*) ab illis dictus:
et fontes duo circa portas: nomina his quoque,
Negretos (*Inexperrectus*) et Pannychia (*Pernox*).
Vallum urbis altum atque diuersicolor, Iridi si-
millimum. Portae eius sunt non duae, ut Ho-
merus dixit, sed quatuor: quarum duae stuporis
campum respiciunt, ferrea altera, altera lateritia,

καθ' ἃς ἐλέγοντο ἀποδημεῖν αὐτῶν οἱ τε Φοβε-
ροί, καὶ Φονικοί, καὶ ἀπηνεῖς· δύο δὲ πρὸς τὸν
λιμέναν, καὶ τὴν θάλατταν· αἱ μὲν κεράτιναι,
αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν, ἐλεφάντιναι.
εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐκ δεξιᾶ μὲν ἐστὶ τὸ
Νυκτῶον. σέβχσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιχα,
καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα· ἐκείνῳ δὲ πλησίον τῆ λι-
μένος τὸ ἱερὸν πεποιήται. ἐν ἀριστερᾷ δὲ, τὰ
τῆ Ἰππυα βασιλεία. ἔπος γὰρ δὴ ἀρχεῖ παρ'
αὐτοῖς, σατράπας δύο καὶ ὑπάρχους πεποιημέ-
νος, Ταρραξιώνά τε τὸν Ματαιιογένης, καὶ Πλα-
τοκλέα τὸν Φαντασιώγος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγο-
ρᾷ, πηγὴ ἐστίν, ἣν καλεῖσι Καρεῶτιν· καὶ πλη-
σίον ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἐνθα
καὶ

quibus commeare dicuntur *somnia* terribilia, cruen-
ta, crudelia: duae versus portum et mare, cornea
altera, altera qua nos transiuimus, eburnea. In-
gradientibus in urbem ad dextram est Noctis tem-
plum; hanc enim deorum maxime colunt, et
Alectryonem: illi vero prope portum aedes collo-
cata est: ad sinistram Somni regia. Hic scilicet
apud illos imperat, facitque sibi Satrapas et im-
perii sui vicarios duo, Taraxionem Mataeogenis
F. (*Terriculum Vanipori*) et Plutoclen Phantasio-
nis, (*Diuitiglorium Imaginarij.*) In medio foro
fons est, Careotin (*Grauisomnem*) appellant, et
templa prope duo, Deceptionis ac Veritatis. Ibi
ady-

καὶ τὸ ἀδύτον ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ἃ
προεισηκεῖ προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ἀνεί-
ρων ὑποκριτῆς, ταύτης παρὰ τῷ Ἰππῳ λαχὼν
τῆς τιμῆς.

Αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων 4), ἔτε Φύσις, ἔτε
ἰδέα ἢ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν μακροὶ τε ἦσαν, καὶ
καλοὶ καὶ ἡδέεις, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἄμορφοι, καὶ
οἱ μὲν χρύσειοι, ὡς ἐδόκην, οἱ δὲ ταπεινοὶ τε
καὶ εὐτελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί
τινες καὶ τετραπόδες, καὶ ἄλλοι καθάπερ ἐς
πομ-

adytum quoque illis est et oraculum, cuius an-
tistes propheta Antiphon (*Contradictor*) somnio-
rum coniectior, hunc a Somno honorem nactus.

34. Ipsorum autem somniorum neque natura
eadem, neque species: sed alia procera, et for-
mosa, atque iucunda, parua alia et informia, et
alia quidem aurea, ut videbantur, humilia alia
viliaque. Erant in illis et alata quaedam et pro-
digiosae figurae, alia tanquam ad pompam or-
nata,

4. Ὀνείρων] Difficultas hic Latino interpreti
oboritur non facile superabilis, quod perso-
nam adfingit Somniis Lucianus, et ciues
huius reipublicae facit, quod Graeco facile,
qui non neutro solum genere σύντηκτον dicere
possit, sed masculino etiam ὀνείρον; nega-
tum Latinis. *Gesner.*

πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἱ δ' ἐς θεάς, οἷδ' ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰς δὲ αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακότες. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἡσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες. καὶ παραλαβόντες ἡμᾶς, καὶ κατακοιμίσαντες, πᾶν λαμπρῶς καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῇ παρασκευάσαντες, καὶ ὑπισχνέμενοι βασιλέας τε ποιήσεν καὶ σατραπίας· ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπεδείκνυνον, καὶ αὐθημερόν ἐπ' ἀνῆγον.

Ἡμέρας μὲν ἔν τριακοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες, εὐωχέμενοι. ἔπειτα δὲ ἄφνω βροντῆς μεγάλης καταρράγ-
γείσης,

nata, in reges, in Deos, *inquam*, inque alia eiusdem modi ornata. Quaedam agnoscebamus olim domi nostrae visa. Quaedam adibant nos, et salutabant, tanquam familiaria; prehensoque nos et sopitos, Iplendide admodum et dextre accipiebant, tum reliquo paratu magnifico, tum quod reges nos Satrapasque se factura pollicebantur. Quaedam nos etiam in patriam quemque suam abducebant, et familiares nobis nostros ostendebant, eodemque die reducebant.

35. Dies igitur triginta noctesque totidem apud illa mansimus dormientes, coenantes. Deinde vero, tonitru subito erumpente maximo excitati
et

VERAE HISTORIAE LIB. II. 169

γείσης, ἐγγρόμενοι, καὶ ἀναθορόντες, ἀνηχθ-
 μέν ἐπιστίτισταμενοι. τριταῖσι δ' ἐκέθην τῇ Ὠ-
 ψυγίᾳ νήσω προσχόντες, ἀποβαίνομεν. πρό-
 φερόν δ' ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον
 τὰ γεγραμμένα. ἦν δὲ τοῖάδε· ὍΔΥΣΣΕΥΣ
 ΚΑΛΥΨΟΙ χαίρειν. Ἴσθι με, ὡς τὰ πρῶτα
 ἐξέπλευσα παρὰ σῶ, τὴν σχεδίαν κατασκευα-
 σάμενος, ναυαγία χρησάμενον, καὶ μόλις ὑπὸ
 Λευκοθέας διασωθέντα, εἰς τὴν τῶν Φαιακῶν
 χώραν, ὅφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς,
 κατέλαβον πολλὰς τῆς γυναικὸς μνηστῆρας, ἐν
 τοῖς ἡμετέροις τρυφῶντας. ἀποκτείνων δ' ἄ-
 παντας, ὕσερόν ὑπὸ Τηλεγόνῃ τῷ ἐκ Κίρκης μοι
 γενομένῃ, ἀνήρεθην. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ Μανά-
 ρων νήσῳ, πᾶν μετὰ νοῶν ἐπὶ τῷ καταλίσ-
 πειν

et exsiliētes, cibariis navi impositis, soluimus.
 Tertio indē die ad Ogygiam insulam appulsi ex-
 scendimus. Prius autem ego soluta epistola, quae
 scripta in ea fuerant, legi. Erant ista: *VELYSSES CALYPSO S.* Noueris, me cum primum abs
 re nauicula constructa auēctus essem, factō naufrā-
 gio, vix seruatum a Leucorhea in Phaeacum regio-
 nem; a quibus domum dimissus, procūs uxoris mul-
 tos deprehendi, luxuriose nostris rebus fruentes:
 interfectis vero omnibus, deinde a Telegono, qui ex
 Circe mihi natus fuerat, interemptus sum, et nunc
 in beatorum versor insula. Valde autem me poeni-

πειν τὴν παρὰ σοὶ δίαιταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ
προτεινομένην ἀθανασίαν. ἦν ἔν καιρῷ λάβωμαι,
ἀποδράς ἀφίξομαι πρὸς σέ. ταῦτα μὲν ἐδήκx
ἡ ἐπιστολή, καὶ περὶ ἡμῶν, ὅπως ξενισθείμεν.

Ἐγὼ δὲ προελθὼν ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, εὗ-
ρον τὸ σπήλαιον τοιῷτον, οἷον Ὅμηρος εἶπε,
καὶ αὐτὴν ταλασιργῆσαν· ὡς δὲ τὴν ἐπιστολὴν
ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο 5), πρῶτα μὲν ἐπιστολὴν
ἐδάκρυεν· ἔπειτα δὲ παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν,
καὶ εἰς ἰα λαμπρῶς, καὶ περὶ τῷ Ὀδυσσεῶς ἐ-
πυνθά-

ret reliquisse illam apud te commorationem, promissanque a te immortalitatem. Si igitur opportunizem nactus fuero, fugam capeſſam atque ad te veniam. Haec significabat epistola, praetereaue de nobis aliquid, vt hospitaliter tractaremur.

36. Ego vero aliquantum progressus a mari, speluncam inueni, qualem Homerus dixerat, ipsamque intentam lanificio. Cum vero sumtam epistolam in sinum repositisset, primo quidem multum lacrumarum fudit; deinde in hospitium nos inuitavit, accepitque splendide, ac de Vlyſſe inter-

5. Ὑπεδέξατο] Quid sibi velit ὑπεδέξατο a vi verbi ἔλαβε diuersum, non comminiscabar aliud, quam quod in interpretatione expressi. Cogitabam etiam, an ὑπεδέξατο vim legendi habere possit? quod nihil fere ab altero illo, ὑπεδέξατο distat in MSS. Gesner.

VERAE HISTORIAE LIB. II. EII

πυνθάνετο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὅποια εἴη
τὴν ὄψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσ-
σεὺς πάλαμ περὶ αὐτῆς ἐκρίμαζε· καὶ ἡμεῖς τοι-
αῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζμεν εὐφρανεῖ-
σθαι αὐτήν. τότε μὲν ἔν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῶν
πλησίον τῆς ἡϊόνος ἐκοιμήθημεν.

Ἔωθεν δὲ ἀνηγόμεθα, σφοδρότερον κατίον-
τος τῆ πνεύματος. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέ-
ρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν τοῖς Κολοκυν-
θοπειραταῖς· ἀνδρωποὶ δὲ εἰσιν ἔτσι ἀγριοί,
ἐκ τῶν πλησίον νήσων λησεύοντες τὰς περιπλέ-
οντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκυνθίνα,
τὸ μῆκος πηχέων ἕξ. ἐπειδὴν γὰρ ξηρανθῶσι,
κολώναντες αὐτήν, καὶ ἐξελόντες τὴν ἐντερώννην,
ἐμπλέ-

interrogavit, et de Penelope, qualis esset facie,
adcone casta esset, prout Ulysses olim de illa sit
gloriatu? Nos respondere ea, quibus delectari
illam coniceremus. Tum reuerſi in nauim prope
litus dormiuimus.

37. Mane vero, vehementiori exorto vento,
soluimus. Biduo inde tempeſtatibus iactati die
tertio in Colocynthopiratas incidimus. Hi sunt
homines feri, de propinquis insulis latrocinia ex-
ercentes contra hos qui praeternauigant. Naues
habent maximas de colocynthide, longitudine
cubitorum sex. Cum enim ficcatae sunt, colo-
cynthides excauatas, demtis medullis, instruunt,
malis

ἐμπλέσιν· ἰσοῖς μὲντοι χρώμενοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ τῆς ὀφόνης, τῷ Φύλλῳ τῆς κολοκύνθης. προσβαλόντες ἐν ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολλὰς κατετραυματίζον, βάλαντες ἀντὶ λίθων, τῷ σπέρματι τῶν κολοκυνθῶν. ἀγχωμαλῶς δ' ἐπιπολὺ ναυμαχοῦντες περὶ μεσημβρίαν, εἶδομεν κητόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναῦτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὥς ἐδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἤσθοντο αὐτὰς ἐπιόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν, τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν.

Ἡμεῖς δ' ἐν τοσάτῳ ἐπάραντες τὴν ὀφόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένους, καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτε καὶ

πλείους

malis vtentes arundineis, pro velo autem foliis colocynthidis. Hi igitur impetu in nos facto, duarum nauium fociis pugnant, multosque vulnerant iaculantes lapidum loco cucurbitarum feminibus. Cum diu aequo Marte pugnassemus, circa meridiem videmus a tergo Colocynthopiratarum adnauigantes Caryonautas, (*nucinautas*) erant autem, vt demonstrarunt, inimici. Nam illi etiam cum aduentare hos sentirent, omiſſis nobis, conuerſi ad ipſos pugnarunt de nauibus.

38. Nos interim velo iubſtrato fugimus, pugnantisque eos reliquimus. Et apparebat victores futuros Caryonautas, vt plures, plenas enim fociis

VERAE HISTORIAE LIB. II. 113

πλείας (πέντε γὰρ εἶχον πληρώματα) καὶ ἀπὸ
ἰσχυροτέρων νεῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν
αὐτοῖς κελύφη, καρύων ἡμίτομα, κεκνωμένα,
μέγεθος ἐκάστω ἡμιτόμῳ ἐς μῆκος, ὄργυιαι πεν-
τεκαίδεκα. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτὰς, ἰώ-
μεθα τε τὰς τραυματίας, καὶ τολοῖπὸν ἐν τοῖς
ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἤμεν, αἰεὶ τινὰς ἐπιβουλάς
προσδοχόμενοι, ἃ μάλιστα.

Οὕτω γοῦν δεδύκει ὁ ἥλιος, καὶ ἀπὸ τινὸς
ἐρήμης νήσῃ προσήλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄν-
δρες, ἐπὶ δελφίνων μεγάλων ἐχέμενοι· λησάει
καὶ ἔτοι· καὶ οἱ δελφῖνες αὐτὰς ἔφερον ἀσφα-
λῶς, καὶ ἀναπηδῶντες ἐχρήμετιζον, ὥσπερ ἴπ-
ποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, διασάντες οἱ μὲν
ἐνθεν,

lociis quinque naues habebant, pugnabantque de
robustioribus nauigiis. Nempe naues ipsis erant
de putaminibus, dimidiatae nuces et excavatae.
Magnitudo vniuscuiusque nucis dimidiatae in lon-
gum passus quindecim. E conspectu horum cum
venissemus, curauimus saucios, atque ab eo tem-
pore in armis plerumque fuimus, semper aliquas
suspicati insidias. Neque frustra.

39. Nondum enim sol occiderat, cum a de-
serta quadam insula versus nos perrexere viri cir-
citer viginti, delphinis magnis vecti. Latrones
hi quoque: quos delphini sui tuto ferebant, ex-
sultantesque equorum instar hinniebant. Cum ve-
ro prope essent, ex internallo hinc illinc consisten-

ἐνθεν, οἱ δὲ ἐνθεν ἔβαλλον ἡμᾶς σπητῆαις ξηραῖς,
 καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξενόντων δὲ ἡμῶν,
 καὶ ἀποντιζόντων, ἐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλὰ τρω-
 θέντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέ-
 φυγον.

Περὶ δὲ τὸ μεσσημέριον, γαλήνης ἔτης, ἐλά-
 θομεν προσωκείλαντες Ἀλκυόνος καλλιᾶ παμμε-
 γέθει. σαδίων περὶ ἑξήκοντα ἦν αὐτῇ τὸ περί-
 μετρον· ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ εἰς θάλασ-
 σα, ἔκ πολλοῦ μείων τῆς καλλιᾶς· καὶ δὴ ἀναπτα-
 μένη, μικρὸν μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ
 τῶν πτερῶν. ὥχετο γὰρ Φεύγασα, ὑπεράντι-
 τα Φωγὴν προῖεμένη· ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέ-
 ρας ἤδη ὑποφαινήσης, ἐδεώμεθα τὴν καλλιὰν,
 σχεδία μεγάλη προσεοικυῖαν, ἐν δένδρων συμ-
 πεφο-

tes iaculati in nos sunt sepias ficcatas et oculos
 cancrorum. Nobis vero sagittas et iacula mitten-
 tibus, non durarunt, sed vulnerati plerique con-
 fugerunt ad insulam.

40. Circa mediam noctem, tranquillo mari,
 imprudentes offendimus ad Alcionis nidum ma-
 ximum; stadiorum circiter sexaginta erat illi am-
 bitus. Imminebat autem Alcyon oua incubans,
 non multo minor nido suo. Atque illa exolans
 parum aberat quin mergeret navim nostram vento
 alarum: aufugiebat enim lugubrem vocem edens.
 Descendimus cum iam illucesceret, nidumque
 inspeximus, magnae rati similem, constructae
 ex

πεφορημένην. ἐπὶ δὲ καὶ ὡς πεντακάσια, ἕκα-
σον αὐτῶν Χίς πίθας περιπληθύνετον. ἤδη μὲν-
τοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἐνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκρω-
ζον. πελέκει γοῦν διακόψαντες ἐν τῶν ὠν,
νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολλάψαμεν, εἴκοσι γυπῶν
ἀδρότερον.

Ἐπεὶ δὲ πλείοντες ἀπέσχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον
σαδίης διακοσίας, τέρατα ἡμῖν μεγάλα καὶ θαυ-
μάσια ἐπεσήμαινεν· ὃ, τε γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χη-
νίσκος ἄφνω ἐπτερεύατο, καὶ ἀνεβόησε· καὶ ὁ
κυβερνήτης Σμίνδαρος Φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνε-
κόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον, ὁ
γὰρ ἰσὸς τῆς νεῶς ἐξεβλάσησε, καὶ κλάδους ἀνέ-
φυσε, καὶ ἐπ' αἰρὶ ἐκαρποφόρησεν, ὁ δὲ καρ-
πὸς ἦν σῦκα καὶ σαφυλαὶ μεγάλαι, οὕτω πέ-
πειροι.

ex arboribus; inerant vero ova quingenta, Chio
dolio nunquamque capacius. Iam quidem pulli
intus apparebant et crocitabant. Securibus igitur
quo vno relictis, pullum implumem excudimus,
vulturibus viginti ampliore.

41. Cum vero nauigando discessissemus a nido
ad ducenta stadia, portenta nobis magna et mi-
rifica euenere. Nam cheniscus (*anserculus*) in
prora subito concussis alis exclamauit, et guber-
natori Scintharo caluo redire coeperunt comae;
quodque omnium iam admirabilissimum, malus
navis germinauit, et emisit ramos, et in summo
fructus tulit. Fructus erat ficus, et vuae ma-

πειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἶκος, ἐταράχθημεν, καὶ ἠυχόμεθα τοῖς θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀλλόκοτον τῷ Φαντάσματι.

Οὕτω δὲ πεντακοσίας σταδίους διελθόντες, εἰδομέν ὕλην μεγίστην καὶ κάσιον, πύτων καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἡπερτεν εἶναι· τὸ δ' ἦν πέλαγος ἄβυσσόν, ἀρίζοις δένδροις καταφυτευόμενον· εἰσῆκει δὲ τὰ δένδρα ὁμῶς ἀκίνητα, ὅρθα, καθάπερ ἐπιπλέονται· πλησιάσαντες δ' αὖν, καὶ τὸ πᾶν κατανόησαντες, ἐν ἀπόρῳ εἰχόμεθα τί χρὴ δρᾶν. ἔτε γὰρ διὰ τῶν δένδρων πλεῖν δυνατόν ἦν· πυκνὰ γὰρ καὶ προσεχῇ ὑπῆρχεν, ἅτ' ἀναστρέφον ῥαῖόν τε

gnae, nondum maturae. Haec videntes perturbati sumus, vt facile est ad existimandum, et deos rogauimus, vt auerterent, si quid mali visum hoc portenderet.

42. Nondum quingenta stadia prouecti eramus, cum siluam vidimus maximam et prolixam, pinuum atque cypressorum. Ac nos quidem putabamus continentem eam esse: at illud pelagus erat profundum, arboribus radice carentibus confitum. Stabant tamen arbores inmotae, rectae, quasi innatantes. Appropinquantibus igitur, vniuersa re considerata, in dubio eramus quid agendum esset. Neque enim nauigare inter arbores poterat, quae densae essent et continuae; neque reuer-

ἔδοκεν ἐγὼ δ' ἀναλθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον,
ἀπεσκόπεν τὰ ἐπέκεινα ὅπως ἔχῃ, καὶ εὗρων
ἐπὶ σταδίας μὲν πευτῆκόντα ἢ ὀλίγω πλείους, τὴν
ὕλην ἔσαν· ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἐκ-
δεχόμενον. καὶ δὴ ἔδοκεν ἡμῖν ἀναθεμένους τὴν
ναῦν ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν,
ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναμέθα, εἰς τὴν ἑτέραν θα-
λάτταν, καὶ ἔτως ἐποιῶμεν. ἐκδήσαντες γὰρ
αὐτὴν καλῶ μεγάλῃ, καὶ ἀναλθόντες ἐπὶ τὰ
δένδρα, μόλις ἀνιμῆσάμεθα. καὶ θέντες ἐπὶ τῶν
κλάδων, πετάσαντες τε τὰ ἰσία, καθάπερ ἐν
θαλάττῃ ἐπλέομεν, τῷ ἀνέμῳ προωθῆντος ἐπι-
συρόμενοι· ἔνθα με καὶ τὸ Ἀντιμάχῃ τῷ ποιη-
τῷ ἔπος εἰσῆλθε. Φησὶ γὰρ πρὸ κάμεινος·
Τοῖσιν δ' ὕληντα διὰ πλόον ἐρχομένοισι.

Διελ-

reuerſi facile videbatur. Ego vero, conſenſa
arbore maxima, proſpexi, quomodo vltiora
ſe haberent, ac vidi ad ſtadia quinquaginta aut
paullo plura, eſſe ſyluam: tum mare ruſſus exci-
pere aliud. Itaque placuit nauem in comas ar-
borum, denſae enim erant, impoſitam traducere,
ſi poſſemus, in mare alterum. Idque fecimus.
Reuinctam enim magno fune, arboribus conſen-
ſis, magno labore eo pertraximus, ramisque eam
ſuperimpoſuimus, vbi velis paſſis velut in mari
nauigauimus, a vento impellente promoti. Hic
mihi Antimachi poëtae verſus in mentem venit,
qui ait alicubi:

Per ſilueſtre illis nauī venientibus aequor.

Διελθόντες δ' ὁμῶς τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα
 πρὸς τὰ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταθέντες
 τὴν ναῦν, ἐπλέομεν διὰ καθαρᾶ καὶ διαυγῆς ὕ-
 δατος, ἄχρι δὲ ἐπέστημεν χάσματι μεγάλῳ ἐν
 τῷ ὕδατος διεσῳτος γεγενημένῳ, καθάπερ ἐν
 τῇ γῇ πολλαῖς ὀρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα
 διαχωρήματα. ἡ μὲν ἔν ναῦς, κατελόντων
 ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥαδίως ἔστη, παρ' ὀλίγον ἐλθῆ-
 σα κατενεχθῆναι. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ὠ-
 ρῶμεν βάθος ἑσσαν σταδίων χιλίων, μάλα φοβε-
 ρὸν καὶ παρὰδοξαν· εἰσῆκει γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ
 μεμερισμένον· περιβλέποντες δὲ κατὰ δεξιὰ,
 ὀρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπὶ βεβρυγμένην ὕδα-
 τος συνάπταντος τὰ πελάγη κατὰ τὴν ἐπιφά-
 νειαν,

43. Superata tamen silua, ad aquam perueni-
 mus, vbi similiter demissa naui per puram pellu-
 cidamque aquam nauigauimus, donec ad hiatum
 confisteremus magnum ex aqua discedente ortum,
 vt in terra saepe videramus a motu illius factas
 discessiones. Nauis quidem nostra vela nobis
 contrahentibus facile stetit, cum parum abfuisset
 quin deferretur. Nos vero capitibus porrectis
 despicientes, profundum videbamus vel mille sta-
 diorum, terribile admodum atque admirandum.
 Stabat enim velut diuisa aqua. Circumspicien-
 tes ad dextram videmus elonginquo pontem in-
 iunctum ex aqua, quae iungeret vtriusque pelagi
 sum.

νεῖαν, καὶ τῆς ἐτέρας θαλάττης εἰς τὴν ἐτέραν διαρρέοντος. προσελάσαντες οὖν ταῖς κώπαις, κατ' ἐκεῖνο παρεδράμομεν, καὶ μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεράσαμεν, ἔπειτα προσδοκήσαντες.

Τὸν τεῦθεν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πέλαιγος τε προσ-
 ηγές, καὶ νῆσος ἑ μεγάλη, εὐπροσίτως συνοικη-
 μένη 6)· ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι,
 Βυκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν
 τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττεσιν. ἀποβάντες
 δέ, προσήειμεν ὑδρευόμενοι, καί τοι καὶ σιτίᾳ
 ληψό-

summas oras, et ex vno mari in alteram trans-
 flueret. Huc igitur agentes *naum* remis cur-
 sum fleximus, multoque labore traiecimus, quod
 nunquam speraueramus.

44. Hinc excepit nos mare placidum et insula
 non magna, accessu facilis, habitata. Habebant
 illam homines feri, Bucephali, (*Tauricipites*)
 cornua habentes, qualem apud nos fingunt Mi-
 notaurum. Cum exscendissemus, aequatum per-
 reximus, etiam ciborum aliquid, si possemus,

H 4

abla-

6. Εὐπροσ. συν.] Verti, ac si legeretur εὐπρο-
 σιτος, συνοικημένη. Gratias agam, qui me
 docuerit, quae sit εὐπροσίτως συνοικημένη.
 Ita mox pro προσήειμεν ὑδρευόμενοι, de-
 disse arbitror Lucianum προήειμεν, et sic in-
 terpretatus sum. Gfner.

ληφόμενοι, εἶποθεν δυνηθεῖμεν· ἔκ ἐτι γὰρ εἶχομεν· καὶ ὕδωρ μὲν αὐτῷ πλησίον εὕρομεν, ἄλλο δὲ ἐδὲν ἐναφαίνετο, πλὴν μυκηθμός πολλὸς ἔ πορρωθὲν ἤκετο· δόξαντες ἂν ἀγέλην εἶναι βοῶν, κατ' ἄλγον προχωρῶντες, ἐπέστημεν τοῖς ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκαν, καὶ τρεῖς μὲν τῶν ἐταίρων λαμβάνουσιν· οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγοντες, εἴτα μέντοι πάντες ὀπλισάμενοι (ἔ γὰρ ἐδῶκε ἡμῖν ἀτιμωρήτως περιιδεῖν τὰς Φύλας) ἐμπίπταμεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων διαίρεσμενοι· Φοβήσαντες δὲ πάντας ἐδίωκαμεν, καὶ κτείνομεν γε ὅσον πενήτηνοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖτις ὀπίσω

ablaturi; nihil enim amplius habebamus. Et aquam quidem ibi in proximo inueniebamus, aliud vero nihil apparebat, praeterquam quod mugitus multus non ex longinquo audiebatur. Cum igitur boum gregem esse putaremus, paulum progressi, stamus apud homines. At illi conspectos nos persequuntur, ac tres quidem sociorum nostrorum comprehendunt; reliqui vero ad mare confugimus. Deinde vniuersi armis captis, neque enim placebat inultos negligere amicos, irruimus in Bucephalos, carnes interfectorum diuidentes, atque in terrorem coniectos vniuersos persequimur, eorumque circiter quinquaginta interficimus, duosque capimus viuos.

Sic

πάνω ἀνεσρέφομεν, τὰς ἀχμαλώτας ἔχοντες.
 πητίον μέντοι ἐδὲν εὖραμεν. οἱ μὲν ἔν' ἄλλῃ
 παρήκην ἀποσφάττειν τὰς παρελημμένες. ἐγὼ
 δὲ ἐκ ἐδοκίμαζον, ἀλλ' αἱ δήσας, ἐφύλακτον αὐ-
 τὰς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βυκεφάλων
 πρεσβεῖς, ἀπαιτῶντες ἐπὶ λύτροις τὰς συνε-
 λημμένες· συνίσμεν γὰρ αὐτῶν διανεμόντων, καὶ
 γυρόν τι μυκαμένων, ὥσπερ ἰατευόντων· τὰ
 αὐτὰρ δ' ἦν τυροὶ πολλοί, καὶ ἰχθύες ξηροί, καὶ
 κρέμμυα, καὶ ἑλαφοὶ τέτταρες, τρεῖς ἐκάστη
 πρόας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν, οἱ δὲ πρό-
 σω ἐς ἓνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τέτοις ἀποδόν-
 τες τὰς συνελημμένας, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμεί-
 ναντες, ἀνῆχθήμεν.

Ἦδη

Sic reuertimur cum captiuis: cibi vero nihil in-
 ueneramus. Reliqui igitur hortabantur, vt ca-
 ptos interficeremus; ego vero hoc non probaui,
 sed victos assernaui, dum venirent a Bucephalis
 legati, qui pretio comprehensos repeterent. In-
 telligebamus quippe illos innuere, ac lugubre
 quiddam, suppliciter rogantium instar, mugire.
 Pretium vero redemptionis erant casei multi, et
 sicci pisces, et cepae, et cerui quatuor, trium
 singuli pedum, cum binos quidem posteriores
 haberent, priores autem in vnum coalitos. Pro
 his cum reddidissemus captiuos, et diem vnum
 morati essemus, soluimus.

Ἦδη δὲ ἰχθυῖς τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρεα
 παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὅποσα γῆς πλησίον ἔσης
 σημεῖα προφαίνετο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας
 εἶδομεν καινῷ τρόπῳ ναυτηλίας χρωμένους· αὐ-
 τοὶ γὰρ καὶ ναῦται καὶ νῆες ἦσαν. λέξω δὲ τῷ
 πᾶσι τὸν τρόπον· ὑπτιοὶ κείμενοι ἐπὶ τῷ ὕδα-
 τος, ὀρθώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα δὲ φέρε-
 σιν, ἐξ αὐτῶν ὀθόνην πετάσαντες, καὶ ταῖς
 χερσὶ τὰς ποδαῶνας κατέχοντες, ἐμπίπτοντες
 τῷ ἀνέμῳ, ἐπλεον, ἄλλοι δὲ μετὰ τάτας, ἐπὶ
 φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφίνας ἡ-
 λαυρόν τε, καὶ ἡνιόχευον· οἱ δὲ προϊόντες ἐπο-
 σύροντο τὰς φελλὰς· οὗτοι ἡμᾶς ἄτε ἠδίκουν,
 ἄτε ἐφευγον, ἀλλ' ἡλαυρον ἀδεῶς τε καὶ εἰρη-
 νικῶς

45. Iamque pisces in conspectum venire, et
 circumvolare aues, aliaque, quotquot sunt ter-
 rae propinquae signa, apparere. Paullo post vi-
 demus viros nouo nauigandi genere vtentes. Ii-
 dem enim et nautae erant et naues. Dicam vero
 nauigationis rationem. Supini in aqua iacentes
 pudenda erigunt; habent autem iaculenta. ex
 his porro velum pandentes, manibusque tenentes
 funes veli inferiores, vento implente nauigabant.
 Alii post hos insidentes in suberibus, duos del-
 phinos iunctos agebant regebantque habenis, qui
 progressi traherent post se subera. Hi neque ini-
 iuria nos afficiebant, neque fugiebant, sed sine
 metu et pacate iuxta nos inequitabant, speciem
 nauis

νικῶς, τὸ εἶδος τῶ ἡμετέρων πλοῖα θαυμάζοντες,
καὶ πάντοθεν περισκοπεῖντες.

Ἐσπέρας δὲ ἤδη προσήχθημεν νῆσῳ ἡ μεγά-
λῃ· κατωκίετο δὲ αὐτῇ ὑπὸ γυναικῶν εἰς ἐνο-
μίζομεν, Ἑλλάδα Φωνὴν προϊεμένων· προσή-
σαν γάρ, καὶ ἐδεξιέοντο, καὶ ἡσπάζοντο πάν-
ῃταιρικῶς κεικοσμημέναι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεα-
νίδες, παῖδες τῶς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ
μὲν ἔν νῆσος, ἐκαλεῖτο Καβαλῆσα 7)· ἡ δὲ πό-
λις

navigii nostri admirati, et perspicientes vi-
dique.

46. Vespera iam ingruerat cum appulimus ad
insulam non magnam. Habitat ea a mulieribus,
ut putabamus, Graece loquentibus. Accedentes
enim nos prensabant et complectebantur, orna-
tae more meretricio, formosae omnes et iuven-
culae, talaria vestimenta trahentes. Insula voca-
batur Cabalusa (*Deiciens*) vrbs autem Hydama-
dia.

7. Καβαλῆσα] Καβαλῆσα forte est καββα-
λῆσα id est καταβαλῆσα deiciens homi-
nes ad illa χαμαιτυπεία. Circa Ἰδαμα-
δίαν res difficilior. Si euentum narrationis
spectes, possis suspicari ὑδαμυρίαν dedisse
Lucianum, διὰ τὸ εἰς ὕδωρ ἀμαυρεῖσθαι τὰς
γυναῖκας ut nempe in aquam, in fumum,
et, si quid his fugacius est, abeunt volupta-
tes venereae, postquam deiecere ignavos,
et similes libidinosi asinis homines. *Gesner.*

λης αὐτῇ, Ἰθαμαρδία· λαβῆσαι δ' ἔν ἡμῶς
 αἱ γυναῖκες, ἐκάστη πρὸς ἑαυτὴν ἀπῆγε, καὶ ξέ-
 νον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ μίμρον ὑποσᾶς, ἔ γάρ χρη-
 σά ἐμάντυόμην, ἀκριβέστερόν τε περιβλέπων,
 ὄρω πολλῶν ἀνθρώπων ὅσῃ καὶ κρανία κείμενα·
 καὶ τὸ μὲν, βοὴν ἰσάναί, καὶ τὰς ἐταίρας συγ-
 καλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὄπλα χωρεῖν, ἐκ ἐδοκίμαζον.
 προχειρισάμενος δὲ τὴν μαλάχην, πολλὰ ἠυχό-
 μην αὐτῇ διαφυγεῖν ἐκ τῶν παρόντων κακῶν.
 μετ' ὀλίγον δὲ, τῆς ξένης διακονεμένης, εἶδον
 πὰ σκέλη ἃ γυναῖκος, ἀλλ' ὄντ' ὄπλᾶς· καὶ δὴ
 σπασάμενος τὸ ξίφος, συλλαμβάνω τε αὐτήν,
 καὶ δῆσας, περὶ τῶν ὀλῶν ἀνέκρινον· ἡ δὲ, ἀκκ-
 σα μὲν, εἶπε δὲ ὁμῶς, αὐτὰς μὲν εἶναι θαλασ-
 σίας

dia. (*Aqueſcentia*) Aſſumptos igitur nos mulieres
 ſuam quaeque domum deducere, ſuamque ſibi
 facere hōſpitem. Ego autem cunctatus paullum,
 cui nihil boni praelagiret animus, et circumſpi-
 ciens accuratius, video multorum hominum oſſa
 iacere et cran̄ia. Et clamorem quidem tollere,
 et conuocare ſocios, atque ad arma ire, non pla-
 cuit. Maluam autem depromptam multis verbis
 obſecraui, vt effugere liceret ex malis praefenti-
 bus. Non ita multo poſt autem miniſtrante ho-
 ſpita, video illius non mulieris crura, ſed vngu-
 las aſſini. Hic ſtricto enſe illam comprehendendo,
 vinctamque de rebus omnibus interrogauī. Illa
 inuicta quidem, ſed dicit tamen, ſe marinas eſſe
 mulie-

οἷας γυναῖκας, Ὀνοσκειλάς προσαγορευομένας, προφὴν δὲ ποιεῖσθαι τὰς ἐπιδημῶντας ξένους· ἐπειδὴν γὰρ, ἔφη, μεθύσωμεν αὐτάς, συνευνηθεῖσιν, κοιμημένοις ἐπιχειρεῖμεν. ἀκῶσας δὲ ταῦτα, ἐκείνην μὲν κατέλιπον αὐτῇ δεδεμένην, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ σέγος ἐβῶν τε, καὶ τὰς ἐταῖρας συνεκάλεσεν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμύησον αὐτοῖς, καὶ τὰ τε ὅσα ἐδείκνυσεν, καὶ ἤγεν εἰσὶνὰ πρὸς τὴν δεδεμένην· ἡ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὁμῶς δὲ τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ καθῆκα πειρωμένος. τὸ δὲ αἶμα ἐγένετο.

Ταχέως ἂν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀπεπλεύσαμεν· καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ὑπνύγαζε, τὴν τε ἡπει-
ρον

mulieres, Onosceleas (*Asinocruras*) vocari: cibum sibi parare ex aduenientibus hospitibus: *me ebriatos enim, inquit, sopitosque in lectum adscitae inuadimus.* His auditis, illam quidem vinctam ibi relinquo: consensu autem tecto, clamore conuoco socios: congregatis indico omnia, ossa ostendo, intra eos deducto ad vinctam. At illa statim in aquam diffluens, conspectum nostrum effugit. Tamen experienti causa in ipsam aquam demitto gladium: hic aqua in sanguinem abiit.

47. Celeriter itaque ad nauem digressi solui-
mus. Cum illucesceret, continentem conspici-
mus,

ρον ἀποβλεπόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τὴν ἀντι-
 πέραν τῇ ὕφ' ἡμῶν εἰκαμένην κειμένην. προσκυ-
 νήσαντες δὲ καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελ-
 λόντων ἐσκοπᾶμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει ἐπιβᾶσι
 μόνον, αὐθις ὀπίσω ἀνασρέφειν. τοῖς δὲ, τὸ
 μὲν πλοῖον αὐτὰ καταλιπεῖν· ἀνελθόντας δὲ εἰς
 τὴν Μεσόγαιαν περαθῆναι τῶν ἐνοικόντων. ἐν
 ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμῶν σφοδρὸς
 ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῷ αἰ-
 γιαλῷ, διέλυσεν· ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα
 τὰ ὅπλα ἑκάστος, καὶ εἴ τι ἄλλο οἶός τε ἦν ἀρ-
 पासάμενοι. Ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἐτέρας
 γῆς συνερχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πα-
 ρὰ τὸν πλῆν ἐν ταῖς νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἁέρι, καὶ
 μετὰ

mus, quam coniicimus eam esse, quae ex aduer-
 sum nostro orbi trans Oceanum, iacet. Adora-
 tione hic votisque peractis, quid deinde facto
 opus esset, deliberamus. Atque aliis videbatur,
 post breuem descensum, iterum nos retro redi-
 re; aliis autem, relicta ibi nave pergere versus
 mediterranea, atque tentare inhabitantes. Dum
 ista disputamus, tempestas valida ingruens, et
 litori allidens nauigium, illud dissoluit. Nos
 vix, arma quisque sua, et si quid forte aliud
 quis posset, eripientes, enatamus. Haec sunt,
 quae vsque ad aduentum in alteram illam tellu-
 rem configere mihi in mari, et per nauigationem,
 in insulis, et in aëre, et post haec in ceto, et
 cum

μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν,
παρὰ τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις καὶ τα τε-
λευταῖα, παρὰ τοῖς Βυκεφάλοις, καὶ ταῖς Ὀ-
νοσκελαῖς· τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἐξῆς βί-
βλοις διηγῆσομαι.

cum inde exiissemus, tum apud Heroas, tum
inter Somnia, itemque extrema illa apud Buce-
phalos et Onosceles: quae vero in illa altera tel-
lure gesta sunt, ea proximis libris persequar.

Τυραννοκτόνος.

Ἀνὰ δέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ὡς ἀποκτενῶν
τὸν τύραννον· καὶ αὐτὸν μὲν εἶδε. τὸν δὲ
υἱὸν αὐτοῦ ἀποκτείνων, κατέλιπε τὸ ξίφος ἐν
τῷ σώματι. ἐλθὼν δὲ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν
ιδὼν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτῷ ξίφει αὐτὸν ἀπέ-
κτεινεν,

Tyrannicida.

Argumentum.

*Ascendit aliquis in arcem, tyrannum interfectorius.
Ex ipsum quidem non inuenit. Sed in filii ipsius
a se occisi corpore reliquit gladium. Superue-
niens tyrannus, conspecto filio iam mortuo, eo-
dem se gladio ipse interemit. Petit ille, qui
ascen-*

κτείνεν. αὐτεῖ δ' ἀνελθὼν, καὶ τὸν τῷ τυράννῳ
υἱὸν ἀνελών, γέρας, ὡς τυραννοκτόνος.

Δύο τυράννους ἀποκτείνας, ὧς ἄνδρες δικασαί,
μιάς ἡμέρας, τὸν μὲν ἤδη παρηβηκότα,
τὸν δὲ ἀκμαζόντα, καὶ πρὸς διαδοχὴν τῶν ἀδι-
κημάτων ἐτοιμότερον, ἤκω μίαν ἔμῳ ἐφ' ἀμ-
φοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνος τῶν πώποτε
τυραννοκτόνων πληγῇ μιᾷ δὴ πονηρὰς ἀποσπασ-
σάμενος, καὶ φανεύσας τὸν μὲν παῖδα τῷ ξίφει,
τὸν πατέρα δὲ, τῇ πρὸς τὸν υἱὸν φιλοσοφίᾳ.
ὁ μὲν ἔν τῷ τυράννῳ, ἀνδ' ὧν ἐποίησεν, ἱκανὴν ἡμῶν
δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν υἱὸν ἐπιδὼν
προανηρῆμένον παρὰ τὴν τελευταίην, τελευταῖον
δὲ

*ascenderat et filium tyranni interfecerat, prae-
mium, ut tyrannicida.*

Qui duos eodem die tyrannos interfeci, iudi-
ces, alterum vigoris annos iam egressum,
florentem alterum aetate, et ad iniuriarum suc-
cessionem paratiorem, venio, unum tamen duo-
rum causa petiturus praemium: unus ego omnium,
qui unquam fuere tyrannicidarum, ictu uno ma-
los amolitus duo, qui interfecerim gladio filium,
patrem naturali erga filium pietate. Ac tyran-
nus quidem dignas factis tuis poenas nobis de-
dit, qui vivus adhuc, circa suae vitae finem, fi-
lium suum ante se interentum viderit, tandem-
que

δὲ ἡναγχασμένος τὸ παραδοξότατον αὐτὸς αὐ-
τῷ γενέσθαι τυραννοκτόνος. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνη
τέθνης μὲν ὑπ' ἐμῆ, ὑπηρετήσῃ δὲ μοι καὶ ἀ-
ποθανῶν πρὸς ἄλλον Φόνον, ζῶν ἔτι μὲν συνα-
δικῶν τῷ πατρὶ, μετὰ θάνατον δὲ πατροκτο-
νῆσας, ὡς ἐδύνατο.

Τὴν μὲν ἔν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμι ἐγὼ, καὶ
τὸ ξίφος, ὃ πάντα εἰργασαί, ἐμὸν· τὴν δὲ τὰ-
ξιν ἐνῆλλαξα τῶν Φόνων, καὶ τὸν τρόπον ἐκαινοτό-
μησα τῆς τῶν πονηρῶν τελευτῆς· τὸν μὲν ἰσχυ-
ρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, αὐτὸς ἀνελών·
τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ παραχωρήσας τῷ ξίφει.

Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ περιττότεράν τι ἐπὶ τέτοις
ᾧμην γενέσθαι μοι παρ' ὑμῶν, καὶ θωρεῖας
λήψε-

que, quod maxime admirabile est, suus ipse fieri
tyrannicida coactus sit: filius autem illius mea
quidem manu periit, sed mortuus tamen alterius
mihi caedis fuit minister: qui vivus quidem in-
iuriarum patris socius, post mortem autem suam
parentis interfector, quatenus licuit, fuerit.

2. Tyrannidi ergo finem imposui ego, gladius
perfector omnium meus est. Ordinem vero cae-
dium immutavi, rationem interitus impiorum
excogitavi novam: robustiorem, qui propugnare
poterat, ipse confeci; senem soli delegavi gladio.

3. Ergo pro hisce factis etiam cumulatius quid-
dam a vobis mihi datum iri putabam, ac totidem

λήψεσθαι ἰσχυρίσμενος τοῖς ἀντισηκούμενοις, ὥς ἂν ἐ
 τῶν παρόντων ἐπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ
 καὶ τῆς τῶν μελλόντων κακῶν ἐλπίδος, καὶ τῇ
 ἐλευθερίαν βέβαιον παρασχών, ἔδενός παραλα-
 λημένῃ κληρονομία τῶν ἀδικημάτων· μεταξύ δὲ
 κινδυνεύω, τὰ ταῦτα κατορθώσας, ἀγέραςος
 ἀπελθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ μόνος εἶσεσθαι τῆς
 παρὰ τῶν νόμων αἰοιβῆς, ἑξ-διεφύλαξα. ὁ μὲν
 ἐν ἀντιλέγων ἔτσος, δοκεῖ μοι εἰ κηδόμενος, ὥς
 Φησι, τῶν κοινῶν τῆτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς
 τετελευτηήσιν· λελυπημένος, καὶ ἀμυνόμενος τὸν
 ἐκείνοις τῶ θανάτῳ αἴτιον γεγεννημένον.

Τρεῖς δὲ ἀνάσχεσθέ με, ὡ ἄνδρες δικασταί,
 πρὸς εὐλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καί περ εἰδότες
 ὑμῖν

me praemia accepturum, quot interfecti essent,
 quippe qui non praesentibus modo vos liberaue-
 rim, sed imminentiam etiam spe malorum, liber-
 tateinque firmam praestiterim, nullo relicto in-
 iuriarum herede. Interim in periculum venio,
 ne post rem praecclare adeo gestam discedam a vo-
 bis sine praemio, solusque legum, quas ab op-
 pressionē servavi, compensatione caream. Ac vi-
 detur meus iste aduersarius non publicae rei cura,
 ut videri vult, hoc facere, sed quod dolet inter-
 fectis, et vlcisci cupit eum, qui causa illis mor-
 tis fuit.

4. Vos autem, iudices, ferte me quaeso paul-
 lulum, dum vobis, accurate licet scientibus, ea
 quae

ὑμῖν ἀκριβῶς διηγεμένε· καὶ γὰρ τὸ μέγεθος αὐ-
 τῶ μάθοιτ' ἂν τῆς εὐεργεσίας τῆς ἐμῆς, καὶ αὐ-
 τοὶ μᾶλλον εὐφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπλη-
 λῆγῃτε. ἔ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις τισὶν ἤδη συνέβη
 πῦλλαις, ἀπλῆν καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν
 δαλείαν ὑπεμείναμεν, ἀδ' ἐνὸς ὑπ' ἐνέγκαμεν ἐπι-
 θυμίαν δεσπότη, ἀλλὰ μόνον τῶν πώποτε τὰ
 ὅμοια δυσυχεσάντων, δύο ἂνθ' ἐνὸς τυράννου
 εἶχομεν, καὶ πρὸς διττὰ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήμα-
 τα διηρέμεθα. μετριώτερος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἦν
 παραπολὺ, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἡπιώτερος, καὶ
 πρὸς τὰς κολάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς
 ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὥς ἂν ἤδη τῆς ἡλικίας
 τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὀρμῆς ἐπεχέσσης, τὰς
 δὲ

quae sunt in tyrannide charro: sic enim et ma-
 gnitudinem beneficii mei cognoscetis, et ipsi ma-
 gis gaudebitis, cogitantes quibus *malis* liberati
 sitis. Neque enim, vt aliis saepe contigit, sim-
 plicem nos quoque tyrannidem, et seruitutem
 vnā sustinuius, nec vnus cupiditatem do-
 mini tolerauimus, sed soli omnium, qui vn-
 quam in simili calamitate vixere, duos pro vno
 habuimus tyrannos, inter duplices miseri iniū-
 rias distracti fuimus. Moderatior autem multo
 erat senex, placidiorque ad iras, et ad supplicia
 hebetior, tardiorque ad cupiditates, cum vehe-
 mentiores impetus coliberet aetas, et volupta-
 tum

δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλινὰ γέσσης· καὶ πρὸς
γε τὴν ἀρχὴν τῶν ἀδικημάτων ὑπὸ τῆ παιδὸς
ἁλῶν πρὸς ἡχθὰ ἐλέγετο, ὃ πᾶν τυραννικὸς
αὐτὸς ὦν, ἀλλ' ἐκείνῳ· Φιλότεκνος γὰρ
ἐς ὑπερβολὴν ἐγένετο, ὡς ἔδειξε, καὶ πάντα ὁ
παῖς ἦν αὐτῷ, καὶ ἐκείνῳ ἐπείθετο, καὶ ἡδίκη
ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν ἐς πρὸς ἅττοι, καὶ
πάντα ὑπακούει, καὶ ὅλως ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐ
τῆ, καὶ δορυφόρος τῶν τῆ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἦν.

Ὁ νεανίας δὲ, τῆς μὲν τιμῆς παρεχόμενος καθ'
ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνῃ ἐξίσατο τῆ τῆς ἀρχῆς
ὀνόματος· τὸ δ' ἔργον τῆς τυραννίδος καὶ τὸ κέ
φάλαιον αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀ
σφαλές, ἀπ' αὐτῆ παρέιχε τῇ δυναστείᾳ· τὴν
δ'

rum appetitiones frenaret. Quin ad initia iniu-
riarum a filio praeter voluntatem dicebatur im-
pulsus, qui non tyrannico ipse ingenio esset, sed
illi concederet, vir supra modum amans libero-
rum, quod *suo exitu* comprobavit. Omnia ipsi
filius, illi obsequi; quidquid ille imperaret, in-
iuste agere; quos iuberet ille, supplicio afficere;
omnia illi ministrare. Tandem sub illius erat ty-
rannide, satellites erat cupiditatum filii.

5. At iuuenis aetatis respectu honore isti cessit,
siloque imperii nomine abstinuit: res quidem
ipsa tyrannidis et caput ipse fuit: ut fida esset et
secura potentia a se praestitit. Fructum autem
iniu-

δ' ἀπολαυσιν μόνος ἐναρπᾶτο τῶν ἀδικημάτων.
ἐκείνος ἦν ὁ τὰς δορυφόρους συνέχων, ὁ τὴν Φρε-
ρὰν κρατῦντων, ὁ τὰς τυραννημένους ἐκκόπτων, ὁ
τὰς ἐπιβλεπόντας Φόβων ἐκείνος, ὁ τὰς ἐΦή-
βους ἀνασπῶν 1), ὁ ἐνυβρίζων τοῖς γάμοις ἐ-
κείνους

iniuriarum solus ille percipit. Ille erat, qui sa-
tellites contineret, qui firmaret praesidia, qui
subiectos tyrannidi excideret, qui insidiantes ter-
reret, qui spadones faceret adolescentulos, qui
contumelia nuptias afficeret: ad hunc deduce-
I 3 ban-

1. 'Ο τὰς ἐΦήβους ἀνασπῶν] Vix dubium est,
quin illud genus iniuriae notetur, quo ado-
lescentuli vel castrantur plane, vel nervis
certe *convulsis* aut contritis ad generandum
redduntur inhabiles: tyrannorum opus quod
ab Orientis regibus didicere. Huic rei aptum
esse verbum *σπῶν*, faciunt *spadones*. Vid.
viri docti ad l. 128. de V. S. Sed est etiam
apud τὰς ἑ, *Leuit. XXII, 24. ἀποσπασμένον*,
respondens τῷ *תור* atque τῷ *שלאדיא*, et
ἐκτεδαιμμένῳ et *ἐκτομία* iunctum. Habet
ἀποσπάδας *Suidas*, τὰς ἀποσπασθέντας,
quibus iungit ἀποσπασόντας τὰς ἀποκο-
πέντας. Quae cum ita sint, legendum pu-
to ὁ τὰς ἐΦήβους ἀποσπῶν et vertendum,
ut posui. Quod si ἀνασπῶν eodem modo
accipi posse doceat aliquis, mutatione plane
opus non fuerit. Neque tamen, si cui ista
displiceant, vehementer repugnauerim, si
ἀνα-

καίνω αἱ παρθένοι ἀνήγοντο, καὶ εἴ τινες σφα-
γαί, καὶ εἴ τινες Φυγαί, καὶ χρημάτων ἀφαι-
ρέσεις, καὶ βάσανοι, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα
τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρων δ' ἐκείνος ἠκο-
λᾷ, καὶ συνηδίκη, καὶ ἐπὶ ἡνέκον τὰ τῶν
παιδῶν ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφό-
ρητον καθεισήμεν. Ὅταν γὰρ αἱ τῆς γνώμης
ἐπιθυμίαι τὴν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν προσλά-
βωσιν, εἰδέναι ὅραν ποιεῖν τῶν ἀδικημάτων.

Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μακρὰν,
μᾶλλον δὲ αἰδῖον τὴν δαλείαν ἐσομένην, καὶ ἐκ
δια-

bantur virgines: et si quae caedes, si qua exilia,
et bonorum ereptiones, et tormenta, et con-
tumeliae, omnia haec ausa erant iuuenilia. Se-
nex autem ille obsequi, iniuriae socius esse, lau-
dare solum filii sui iniusta facinora. Intolerabi-
lem nobis hanc rem esse inter omnes constabat.
Cum enim cupiditates animi ab imperio nanci-
scuntur insuperpotentiam, modum nullum iniu-
riarum faciunt.

6. Maxime vero illud nos angebat, quod scire-
mus, longam, potius vero aeternam, futuram
serui-

ἀνασπᾶν retinere velit, et interpretari con-
trahere, sibi adiungere, quasi sursum in ar-
cem suam trahere. Gesner.

διαδοχῆς παραδοθησόμενην τὴν πόλιν, ἄλλοτε
 ἄλλω δεσπότη, καὶ πονηρῷ, κληρονομίᾳ γε-
 νησόμενον τὸν δῆμον, ὡς τοῖς γε ἄλλοις ἔμι-
 κρε τις ἐλπίς αὐτῇ, τὸ λογίζεσθαι, καὶ πρὸς
 αὐτὰς λέγειν, ἀλλ' ἤδη παύσεται, ἀλλ' ἤδη τε-
 θνήσκειται, καὶ μετ' ὀλίγον ἐλεύθεροι γενησόμε-
 θα. ἐπ' ἐκείνων δὲ ἔδεν τοιῶτον ἡλπίζετο, ἀλλ'
 ἑώραμεν ἤδη ἑτοίμον τὸν τῆς ἀρχῆς διάδοχον.
 τοιγάρ ἐγ' ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμα τῶν γεννη-
 κῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἐμοὶ προαιρεμένων, ἀλλ' ἀπ-
 ἐγνώσο πάντα πασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἀμαχος
 ἡ τυραννὶς ἐδόκει, πρὸς τοσάδετος ἔσομένης τῆς
 ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλ'

servitutem, et successionem quadam traditum iri
 urbem; alii, post alium domino, eique malefico,
 obuenturum hereditate populum. Itaque caeteris
 quidem non parva illa spes, cum sic ducunt ra-
 tionem, et apud animum suum dicunt: *Verum-*
tamen iam desinet, verumtamen iam mortuus erit,
et paullo post liberi nos erimus. In illis vero tale
 nihil quidquam sperabatur, sed paratum iam vi-
 debamus imperii successorem. Igitur nec manum
 adinovere operi quisquam ausus est generosorum
 alioquin hominum, qui eadem quae ego cogita-
 bant: sed spes omnis libertatis abiecta, inuicta
 videbatur tyrannis, cum aduersus ita multos co-
 nandum esset.

Ἄλλ' ἐκ ἐμῆ ταῦτ' ἐφόβησέν, ἔδδ' τὸ δύσχε-
 ρές, τῆς πράξεως λογισάμενος ἀπώκησα, ἔδδ'
 πρὸς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος δὲ μόνος
 πρὸς ἔτῳς ἰσχυρὰν καὶ πολλὴν τὴν τυραννίδα,
 μᾶλλον δὲ ἔδδ' μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῷ ξίφει ἀνήεν
 τῷ συμμεμάχῃμένῃ, καὶ τὸ μέρος συντετυραν-
 νοντανηκότος, πρὸ ὀφθαλμῶν μὲν τὴν τελευ-
 τὴν ἔχων, ἀλλαζόμενος δὲ ὅμως τὴν κοινὴν
 ἐλευθερίαν τῆς ἰσφαγῆς τῆς ἐμῆς. ἐντυχὼν δὲ
 τῇ πρώτῃ Φερρῇ, καὶ τρεψάμενος ἃ ῥαδίως
 τὰς δορυφόρους, καὶ τὸν ἐντυχάνοντα κτείνων,
 καὶ τὰ ἀνθίσταμενον πᾶν διαφθείρων, ἐπὶ τὸ
 κεφάλαιον αὐτὸ τῶν ἔργων ἰσμήν, ἐπὶ τὴν μό-
 νην τῆς τυραννίδος ἰσχύν, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῶν
 ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπιστὰς τῷ τῆς ἀερο-
 πο-

7. Me vero ista non terruerunt, neque diffi-
 cultate operis perpensa conatum abiecti, neque ad
 periculi conspectum metu resiliī: sed solus, solus
inquam ad validam adeo et multiplicem tyranni-
 dem; quin non solus, sed gladio meo comitatus
 escendi, qui auxilio mihi fuit; et pro sua parte
 tyrannum vna interfecit, mortem prae oculis cum
 haberem, caede tamen mea communem libera-
 tem redempturus. Cum autem in primum praesi-
 dium incidissem, nec sine difficultate in fugam
 vertissem satellites, interfecto si quis occurreret,
 et quidquid obstaret trucidato, ad ipsum caput
 operum iui, ad solum robur tyrannidis, ad cala-
 mitatum nostrarum argumentum. Imminens igitur

πόλεως Φρουρίῳ, καὶ ἰδὼν γυναικῶς ἀμυνόμενον
καὶ ἀνθιστάμενον, πολλοῖς τραύμασιν, ὅμως ἀ-
πέκτεινα.

Καὶ ἡ μὲν τυραννὶς ἤδη καθήρητα, καὶ πέρας
εἶχέ μοι τὸ τόλμημα, καὶ τὸ ἀπ' ἐκεῖνα, πάν-
τες μὲν ἐλεύθεροι, εἰλείπετο δ' ὁ γέρον ἔτι μό-
νος, ἀνοπλος, ἀποβεβληκῶς τὰς Φύλακας, ἀ-
πολωλενῶς τὸν μέγαν ἐκεῖνον αὐτῷ δορυφόρον,
ἔρημος, εἰδὲ γυναικίης ἔτι χειρὸς ἄξιος. ἐνταῦ-
θα τοῖσιν πρὸς ἐμαυτὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὰ
τοιαῦτα ἐλογισάμην, πάντ' ἔχει μοι καλῶς,
πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται, τίνα
ἂν ὁ περιλοίπος κολασθεῖν τρόπον; ἐμὲ μὲν γάρ
ἀνάξιός ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα
ἐπ'

tur huic arcis ipsius praesidio, videns illum for-
titer pro se propugnantem et resistantem, multis
vulneribus, interfeci tamen.

8. Atque ipsa quidem tyrannis iam destructa
erat, finem suum habuit meus mihi conatus. Ab
eo inde tempore omnes eramus liberi, supererat
senex solus, inermis, amissis custodibus, amisso
magno illo suo satellite, desertus, forti manu
iam non amplius dignus. Hic igitur talia, iudi-
ces, apud me agitabam. Bene iam habent mihi
omnia: perfecta sunt omnia: feliciter, ut oportē-
bat, omnia acta sunt. Quemadmodum vindica-
bitur ille relictus? Me quidem, et hac dextra in-
dignus est, maxime si post facinus ita clarum,

ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, καὶ νεανικῷ, καὶ γενναίῳ
 ἀνδρῆμένος, καταισχύων καὶ κείνην τὴν σφαγὴν.
 ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον, ἀλλὰ μετὰ
 τὴν συμφορὰν, μὴδὲ τὴν αὐτὴν κερδαίνειν· ἰδέ-
 τω, κολασθῆτω, παρακείμενον ἔχέτω τὸ ξί-
 φος· τάτω τὰ λοιπὰ ἐντέλλομαι ταῦτα βε-
 λευσάμενος, αὐτὰς μὲν ἐκποδὼν ἀπ' ἡλιττομένην,
 ὁ δὲ 2), ὅπερ ἐγὼ πρᾶξαντες αὐτήν, διεπρά-
 ξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε
 τῷ ἐμῷ δράματι.

Πάρεμι ἐν κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν,
 καὶ θάρρειν ἤδη προκηρύττων ἅπασιν, καὶ τὴν
 ἐλευθερίαν εὐαγγελίζομενος. ἤδη οὖν ἀπολαύε-
 τε

et iuvenile, et generosum interficiatur, et illam
 quoque eadem dehonestet. Quaerendus autem
 est dignus illo carnifex neque post calamitatem
 aequum est, eam istum lucrifacere. Videat: pu-
 rriatur: adiacentem habeat gladium: huic mando
 reliqua. Hoc capto consilio, ipse e vestigio dis-
 cessi. At ille, quod diuinaveram, perfecit, oc-
 cidit tyrannum, finem meae actioni imposuit.

9. Adsum igitur, portans vobis populi impe-
 rium, et bono animo esse iubens vniuersos, et
 laetum de libertate nuntium adferens, iam ergo fru-

2. 'Ο δέ] De gladio tam forti, quasi vir esset,
 loquitur. *du Soul.*

τὰ τῶν ἔργων τῶν ἐμῶν. καὶ μὲν ὡς ὄρατε
πονηρῶν ἢ ἀνέροπολις, ἐπιτάττει δὲ ἑοδαίς, ἀλ-
λά καὶ τιμῶν ἔξῃσι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀντιλέ-
γειν κατὰ τὰς νόμους, καὶ πάντα ταῦτα γεγένη-
ται δι' ἐμὲ ὑμῖν, καὶ διὰ τὴν τόλμαν τὴν ἐμὴν·
καὶ τῷ ἐνὸς ἐκείνῃ Φόνε, μεθ' ὃν ἐκ ἐτι ζῆν
πατὴρ ἐδύνατο. ἀξιῶ δ' ἐν ἐπὶ τέτοις, τὴν
ὀφειλομένην δεδῆναι μοι παρ' ὑμῶν δωρεάν, καὶ
Φιλοκερδῆς, ἑδὲ μικρολόγος τις ὢν, ἑδ' ἐπὶ
μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετῶν προσηρημένος, ἀλ-
λά βεβαιωθῆναι μοι βεβλόμενος τὰ κατορθώ-
ματα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ διαβληθῆναι, μηδ' ἁ-
δοξον γενέσθαι τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς
ἀτελῆ καὶ γέρωσ ἀναξίαν κεκριμένην.

Οὗτοσι

fructum percipitis meorum operum: vacua, ut
videtis, malis arx est: imperat nemo; sed honore
afficere licet, et in ius ire, et contra dicere se-
cundum leges. Atque haec omnia mea vobis
opera contigerunt, perque meam audaciam, et
ex vna illa caede, post quam vivere pater non
amplius potuit. Peto igitur pro his debitum dari
mihi a vobis praemium, non luxu cupidis aut
sordidus, qui mercede inductus bene de patria
mereri voluerim; sed quod firmari mihi volo prae-
mio isto rem bene gestam, nec detrahi de illa,
aut ingloriam reddi susceptam a me, actionem,
velut imperfectam indignamque iudicatam prae-
mio.

10. At

Οὐτοσὶ δὲ ἀντιλέγει, καὶ Φησὶν, ἐκ εὐλογον
 ποιεῖν με τιμᾶσθαι θέλοντα, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν. οὐ γὰρ εἶναι τυραννοκτόνον, εἰδὲ πε-
 πράχθαι μοι τί κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι
 τῷ ἔργῳ τῷ ἐμῷ, πρὸς ἀπαιτήσιν τῆς δωρεᾶς.
 πυνθάνομαι τοίνυν αὐτῷ, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς
 παρ' ἐμῷ; ἐκ ἐβλήθην; ἐκ ἀνῆλθον; ἐκ ἐφύ-
 νευσα; ἐκ ἠλευθέρωσα; μή τις ἐπιτάττει; μή
 τις κελεύει; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις
 με τῶν κακῶν διέφυγεν; ἐκ ἂν εἴποις ἄλλ-
 λὰ πάντα εἰρήνης μεσῶ, καὶ πάντες οἱ νόμοι,
 καὶ ἐλευθερία σαφής, καὶ δημοκρατία βέβαιος,
 καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδελφοί, καὶ παρ-
 θενοί

10. At iste contradicit, et praeter rationem fa-
 cere me ait, qui honorari postulem, et accipere
 praemium: neque enim esse me tyrannicidam,
 neque peractum a me quidquam secundum legem;
 sed deesse aliquid operi meo ad id, ut postulare
 praemium possim. Interrogo igitur illum, Quid
 reliquum a me poscis? non volui? non escendi?
 non interfeci? non liberaui? numquid imperat?
 numquid iubet? numquid Dominus minatur?
 numquid me malefactorum effugit? Non sane di-
 xeris. Sed pace omnia plena, et leges valent
 omnes, et libertas liquida, et firmum populi im-
 perium, et matrimonia contumeliis non obnoxia,
 et liberi metus expertes, et virgines securae, et
 commu-

θένοι ἀσφαλείς; καὶ ἐορτάζουσα τὴν κοινὴν εὐ-
 τυλίαν ἢ πόλιν. τίς ἐν ὁ τῶν ἀπάντων αἰ-
 τῖος; τίς ὁ ἐκεῖνα μὲν παύσας, τὰδε παρεσχη-
 μένος; εἰ γὰρ τις ἐς τῶν 3) πρὸ ἐμῶν τιμᾶσθαι
 δίκαιος, παραχωρῶ τοῦ γέρω, ἐξίσταμαι τῆς
 δουρεᾶς. εἰ δὲ μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην,
 πολμῶν, κινδυνεύων, ἀνιῶν, ἀναιρῶν, κολάζων,
 δι' ἀλλήλων τιμωρέμενος, τί με διαβάλλεις τὰ
 κατορθώματα; τί δὲ ἀχάριστον πρὸς με τὸν δῆ-
 μον ποιεῖς εἶναι.

Οὐ

communis felicitatis causa festos dies agit ciuitas.
 Quis igitur auctor horum omnium? quis est qui
 istis omnibus finem imposuit, haec praestitit? Si
 quis enim est prae me dignus honore, cedo illi
 praemio, renuntio muneri. Sin solus ego per-
 feci omnia, audendo, periculum subeundo, ascen-
 dendo, interficiendo, puniendo, alterum alterius
 opera viciscendo, quid calumniaris res praeclarè
 a me gestas? quid populum, ut ingratus aduer-
 sum me sit, inducis?

II. Ne-

3. Τῶν] Illud τῶν officere videtur sententiae.
 Nam si eius rationem habeas, ita vertendum
 fuerit, *si quis est eorum, qui ante me fuere,
 praemio dignus: quod a nemine factum puto.*
 Et sane aut omittendum videtur, aut in πω,
 aliamue particulam mutandum. *Gesner.*

Οὐ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τυραννόν· ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὴν δωρεάν· διαφέρει δὲ εἰπέ μοι, τί, ἢ αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ τοῦ θανάτου παρασχεῖν τὴν αἰτίαν; ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔδεν, οἶμαι· ἀλλὰ τῆτο μόνον ὁ νομοθέτης οἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν· τὰτ' ἐτίμησε, τὰτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅπερ ἐκ ἂν εἴποις, μὴ δὲ ἐμὲ γεγενῆσθαι· εἰ γὰρ ἐφόνευσας δι' ὃν ἐκεῖνος ζῆν ἐκ ἐδύνατο, αὐτὸς εἰργασμαι τὴν σφωγὴν· ἐμὸς ὁ Φόνος, ἡ χεὶρ ἐκεῖνα. μὴ τοίνυν ἀκριβολογῇ ἐτι περὶ τῆς τρόπης τῆς τελευτῆς, μηδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπέθανεν, ἀλλ' εἰ μὴκέτ' ἐστίν, εἰ δὲ ἐμὲ τὸ μὴκέτ' εἶναι ἔχει, ἐπεὶ κακείνῳ

προσ-

II. *Neque enim inquit, tyrannum ipsum interfecisti: at lex tyrannicidae decernit praemium. Interestne autem, dic mihi, vtrum quis ipsum interfecerit, an causam illi mortis prae-buerit? Equidem nihil puto; sed hoc. solum legislator spectavit, libertatem, potestatem populi; liberationem ab iniuriis. Hoc honoravit, hoc dignum iudicavit praemio, quod sane mea opera factum non negaveris. Si enim eum interfeci, propter quem interfectum iste vivere iam non potuit, caedem ipse patraui. Caedes mea est, illius manus. Noli igitur tenuiter porro disputare de genere mortis, neque exquire, quomodo perierit? sed vtrum esse desierit? vtrum a me illud habeat, quod desierit?*

Alio-

προεξετάσσει μοι δοκῆς, καὶ συκοφαντήσῃ
 τὰς εὐεργέτας, εἴ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ
 ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτανε. τί δὲ εἰ
 λιμῷ ἐξεπολιόρκησα τὸν τύραννον, τὴν ἀνάγκη
 τῆς τελευτῆς παρέχων, ἀπήτης ἂν καὶ τότε
 παρ' ἐμῆ αὐτόχειρα τὴν σφαγὴν; ἢ ἐνδεὴν ἔλε-
 γες μοι τι πρὸς τὸν νόμον; καὶ ταῦτα, χαλε-
 πώτερον τῶ κακῶργῳ πεφονευμένῳ; ἐν μείον
 ἐξέταξε, τῷτο ἀπαίτει, τῷτο πολυπραγμόνει;
 τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπίς τῶ Φό-
 βῳ, ἢ τί ὑπόμνημα τῶν συμφορῶν; εἰ δὲ κα-
 θαρὰ πάντα, καὶ εἰρηνικῶς, συκοφαντοῦντός
 ἐς τῷ τρόπῳ τῶν πεπραγμένων χρωμένου 4);
 ἀπο-

Alioquin illud etiam quaesiturus videris, et ca-
 lumniaturus benemeritos, si quis non ferro, sed
 lapide, aut fuste, aut alio modo interfecerit.
 Quid vero si fame expugnasset tyrannum, ob-
 icta illi necessitate moriendi, numquid tum et-
 iam a me reposceres caedem manu mea factam,
 aut deesse aliquid mihi diceres ad legem? idque,
 licet difficiliori mortis genere interfectus sit ma-
 leficus? Quin tu unum solum exquire; illud re-
 posce; circa illud curiosus esto: quis impiorum
 relictus sit? aut quae metus suspicio? aut quod
 calamitatum monumentum? Si vero pura omnia,
 et pacata; calumniatoris est, modo et ratione fa-
 cinoris

4. Χρωμένῳ] Retulit librarius ad συκοφάντην-
 τος.

ἀποσερεῖν ἐθέλειν τὴν ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις
δωρεάν.

Ἐγὼ δὲ καὶ τῷτο μέμνημαι διηγούμενον ἐν
τοῖς νόμοις, ἐκτὸς εἰ μὴ διὰ τὴν πολλὴν δαλείαν
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν αὐτοῖς εἰρημένων, αἰτίας
θανάτου εἶναι διττάς, εἴ τις αὐτὸς ἀπέκτεινεν,
ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲν ἀπέκτεινε, μὴδὲ τῇ χειρὶ
ἔδρασε τὸ ἔργον, ἡνάγκασε δὲ, καὶ παρέσχετο
ἀφθρημὴν τῷ Φόνι· τὰ ἴσα καὶ τῷτον ἄξιόν ἐ
νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μάλιστα δικαίως 5).

οὐ

cinoris ad hoc vti velle, vt intercīpiās praeium
laboribus propositum.

12. Quin ego hoc etiam diserte dictum in le-
gibus memini, nisi per longam seruitutem eo-
rum quae ibi dicuntur oblitus sum, causas mor-
tis esse duplices, si quis ipse interfecit; aut si ipse
quidem non interfecit, neque manu perpetravit
opus; coegit autem, et causam caedis praebuit;
aequaliter hunc etiam ipsum lex censet vicissim
debere puniri: iuste sane. Non enim voluit ipso

facto

τος. Sed esse debet accusatiuus iunctus in-
finito ἀποσερεῖν. Quam proum fuerit v
mutare in v, apparet. *Gesner.*

5. Οὐ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἴσον γί-
νεσθαι τὸ τῆς αἰτίας] Sic vertere visum,
vt ipsa argumentandi ratio magis pateret.
Opponuntur, vt arbitror, τὸ πεπραγμένον,
(vt μοκ κεφαλῇ, τῶν πεπραγμένων et alia)

id

ὃ γὰρ ἐβέλετο τῷ πεπραγμένῳ ἥσσον 6) γίνε-
σθαι

facto minorem esse *suppeditatam plenam faciendi* facul-

id quod sua quis manu fecit τὸ τῆς ἀδείας.
"Αδείαν autem puto, quam modo ἀφορμὴν
τῷ Φόνι dixit. Obuerfantur mihi alia et-
iam loca, ubi ἀδεία et ἀδεῶς similiter po-
nuntur, et non tam ad metus absentiam et
impunitatem, quod ad plenam, cui nihil
deest, facultatem, opportunitatemque refe-
rantur. Gesner.

6. ἥσσον] Quia probis Codd. nititur, et bel-
lam argumentationem efficit, recepi, et pro
nonne . . . aequalem; non enim minorem, in
versione reposui, ut quam minime multa in
Cl. Gesneri interpretatione mutarem; quae
ad vulgatam ὃ γὰρ — ἥσσον composita, sic
habebat: nonne enim voluit ipsi facto aequa-
lem esse *suppeditatam plenam faciendi faculta-*
tem? Quam versionem ut non reiicio, sic
tamen illud ἥσσον eo planiorem sensum ex-
hibere existimo, quae ipse sic est simplicior,
si sine interrogatione procedat. Est enim
sensus: *Lex non minus respicit consilium, quam*
ipsum factum. "Αδεία enim temerariam at-
que audacem molitionem hic significare vi-
detur, quare, si liceret, omnia sic redderem:
Non enim voluit (lex) facto ipso lenius cen-
seri audax consilium, vel potius: conatum
istius, qui eo minore cum poenae metu
agit, quod tutius per alium, quam per se

σθαι τὸ τῆς ἀδείας. καὶ περιττὴ λοιπὸν ἡ ἐξέτασις τῆς τρόπῃ τῆς σφαγῆς. εἴτα τὸν μὲν ἔτιως ἀποκτείνοντα, κολάζειν ὡς ἀνδροφόνου δικαιοῖς; καὶ ἑδαμῶς ἀφ᾽ ἑσθαι θέλεις; τὸν δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τέτῳ τρόπον εὖ πεποιηκότα τὴν πόλιν, ἢ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὖεργέταις;

Οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν ἀπλῶς αὐτὸ ἐπραξα, ἡκολούθησε δὲ τι τέλος ἄλλως χρηστὸν, ἐμῇ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἔτι
ἐδε-

facultatem. Caeterum superuacuum est quaerere de modo caedis. Deinde eum, qui ita interfecit, punire ut homicidam iustum arbitraris, et nullo modo vis dimitti; eum vero, qui eadem plane qua hic ratione beneficio urbem affecit, non iisdem, quibus *alios* bene meritos *praemiis* dignum censet?

13. Neque enim illud possis dicere, me simpliciter illud ac temere fecisse, consecutum autem aliunde finem bonum praeter meam voluntatem. Quid

caedem perficit. Verum et recte *licentiam*, siue *potestatem agendi*, quam alteri facio, veritas; ideoque hac in parte nihil quidem Cl. Gesnero aduersor, modo ea agendi facultas per *ἀδειαν* intelligatur, quae simul securitatem quandam aut impunitatem promittit. Reitz.

ἔδεδίειν, τοῦ ἰσχυροτέρου πεφονευμένου; τί δὲ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ προεμαντευόμην; ἐκτός εἰ μὴ τᾷτο Φῆς, ὡς ἔτυραννος ὁ τεθνεὺς ἦν, ἔδὲ ταύτην εἶχε τὴν προσηγορίαν, ἔδὲ δωρεὰς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμεῖς ἐδώκατε. ἀλλ' ἐκ ἂν εἴποις. εἴτα τᾷ τυράννῃ πεφονευμένῃ, τῷ τὴν αἰτίαν παρασχόντι τῆς σφαγῆς, ἐκ ἀποδώσεις τὴν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλει δέ σοι πῶς ἀπέθανεν, ἀπολαύοντι τῆς ἐλευθερίας, ἢ τὸν τὴν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, περιττότερόν τι προσπαίτεις; καίτοι ὁ γε νόμος, ὡς Φῆς, τὸ κεφάλαιον ἐξετάζει τῶν πεπραγμένων· τὰ διὰ μέσση δέ

Quid enim amplius metuebam, interfecto, qui erat fortior? Quid vero gladium in iugulo reliqui, nisi omnino quod futurum erat diuinari? Nisi forte hoc dicis, tyrannum non fuisse, qui periiit, neque illam habuisse appellationem, neque vos de ipso, si moreretur, praemia plura libenter fuisse datuos. Tum tu caeso tyranno, ei qui caussam illi caedis praebuit, praemium non reddes? Vah curiositatem! Curas autem quomodo mortuus sit, cum libertate fruaris? an ab eo, qui populo restituit imperium, amplius quid postulas? Quamquam lex quidem, ut ais, caput factorum exquirat; quae vero in medio sunt, re-

δὲ πάντα ἑᾶ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γάρ; καὶ οὐκ ἔξελαάσας τίς τύραννον, ἤδη τιμὴν ἔλαβε τυραννοκτόνα; καὶ μάλα δικαίως· ἐλευθερίαν γὰρ καὶ κείνος ἀντὶ δολείας παρέσχηται. τὸ δ' οὐκ ἐμὲ γεγεννημένον, οὐ φυγὴ, οὐδὲ δευτέρως ἐπαναστάσεως ἐλπίς, ἀλλὰ πάντελης καθάρσεως, καὶ πανωλεθρία παντός τ' ἑνός, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκκομμένον.

Καὶ μοι πρὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξετάσατε, εἴ τι τῶν πρὸς τὸν νόμον παραλείπεται, καὶ εἰ ἐνδεῖ τῶν προσεῖναι ὀφειλόντων τυραννοκτόνῳ. πρῶτα μὲν δὴ γνώμην πρὸςπαρχειν χρὴ γενναίαν, καὶ Φιλόπο-

linquit omnia, nec amplius curiosa est. Quid enim? nonne etiam qui expulit tyrannum, iam praemium tyrannicidae accepit? Et iuste quidem. Libertatem enim et ipse pro sermitute praestitit. At meum factum non exilium, non nouae metus inuasionis, sed perfecta vndique destructio, et plenus vniuersi generis interitus, radicitusque malum omne extirpatum.

14. Et iam mihi, obsecro, ab initio inde usque ad finem, exquirite, si videtur, omnia, si quid eorum, quae ad legem implendam pertinent, praetermissum sit: et si quid desit eorum, quae inesse in tyrannicida debent. Primo sane animum ante adesse oportet generosum, et amantem

ἄπολιν, καὶ πρὸ τῶν κοινῶν κινδυνεύειν ἐθέλ-
σαν, καὶ τῷ οἰκείῳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν
σωτηρίαν ὠνησομένην· ἃρ' ἔν πρὸς τῷτο ἐνεδέ-
σθαι, εὐαλακίσθην, ἢ προειδόμενός τινα τῶν δια-
μέσθαι κινδύνων ἀπώκησα; ἐκ' αὖν εἴποις. μένε-
τοῖσιν ἐπὶ τέττε ἐτι μόνον, καὶ νόμιζε τῷ θεῷ
σῶμα μόνον, καὶ τῷ βελεύσασθαι ταῦτα, εἰ καὶ
μὴ χρῆσθον ἀποβεβήκει· ἐκ γὰρ τῆς γνώμης αὐ-
τῆς κατασάντα 7) μὲν, γέρας ἀξιεῖν, ὡς εὐεργε-
τήν λαμβάνειν. ἐμὲ μὲν δ' ἀδυνάτουτος ἄλλα δὲ
μετ' ἐμὲ τετυραννοκτονημένος, ἄλογον εἰπέ μοι,
ἢ ἀγνώμον ἦν παρὰσχῆν; καὶ μάλα εἰ ἔλεγον,
ἄνδρες;

tem ciuitatis, et pro publica re periclitari volen-
tem, et sua morte salutem multitudinis emturum.
Num quid igitur ad hoc defeci, emollitus sum,
aut praeuiso aliquo eorum quae interuenire so-
lent, periculorum, conatum abieci? Non dixe-
ris. Mane vero in hoc iam solo, et puta me vo-
luntatis solius et consilii huius, etsi vtile patriae
non euenerit, et de solo ipso animo, consistentem,
postulare praemium, vt bene meritum, accipere.
Si igitur non potuissim, alius autem post me in-
terfecisset tyrannum, absurdum, dic mihi, aut
irrationabile fuerit praestari mihi praemium? in
K 3 primis

7. Κατασάντα] Accipio κατασάντα iudiciali
significatione, vbi significat stare in iudicio.
Gefner.

ἄνδρες, ἐβελόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπει-
 ρήθην τῆς γυνάμης, μόνος ἄξιός εἰμι τιμᾶσθαι,
 τί ἂν ἀπεκρίνω τότε;

Νῦν δὲ, ἔ τῷτο Φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ
 ἐκινδύνευσα, καὶ μυρία πρὸ τῆς τοῦ νεανίσκου
 σφαγῆς ἐποίησα. μὴ γὰρ ἔτω ῥᾶσον, μηδ' εὐ-
 χερές ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, Φρερᾶν ὑ-
 περβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ τρέψα-
 σθαι τοσάυτας μόνον· ἀλλὰ σχεδὸν τὸ μέγιστον
 ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξ-
 γων, τῷτο ἐσιν. ἔ γὰρ δὴ αὐτός γε ὁ τύραννος
 μέγα καὶ δυσάλωτον καὶ δυσκατέρχασόν ἐστιν,
 ἀλλὰ τὰ Φρερᾶντα καὶ συνέχοντα τὴν τυραννί-
 δα· ἃ τις ἂν νικήσῃ, πάντα ἔτος κατώρθωσε,
 καὶ

primis si dicam, Viri, cogitavi, volui, conatus
 sum, experimentum animi dedi: solus honore di-
 gnus sum: quid tum mihi respondeas?

15. Iam verò non hoc dico, sed etiam escen-
 di, periclitatus sum, et sexcenta ante caedem
 iuuenis feci. Nolite enim putare facillimum adeo,
 et proclive esse negotium, praesidia superare,
 satellites vincere, tot homines in fugam conii-
 cere vnum: sed maximum fere in tyrannicidio,
 et caput operum hoc est. Neque enim sane ty-
 rannus ipse magnum quiddam est, captuque et
 confectu adeo difficile; sed ea quae custodiunt,
 continentque tyrannidem, quae si quis vicit,
 omnia ille praeclare confecit; paruum quiddam
 est,

καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δὲ δὴ ἄχρι τῶν τυ-
ραννων προσελθεῖν; εἰ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ἔχι
τῶν περὶ αὐτὰς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀ-
πάντων κεραιτηκότι, καμίνεας ἅπαντας προγε-
νικηκότι. εἰδὲν ἔτι προσέειπεν, ἀλλ' ἐπὶ τέττων
κυῖθις μένω· φυλακῆς ἐκράτησα, δορυφόρος ἐνί-
κησα, τὸν τύραννον, ἀφύλακτον, ἀναπλον, γυ-
μνὸν ἀπέθωκα· τῆς αἰτίας ἄξιός ἐστι τέτοις εἶναι σκε-
δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπακτεῖς παρ' ἐμῶ τὸν φόνον;
Ἀλλ' εἰ καὶ φόνον ζητεῖς, εἰδὲ τέτο ἐνδεῖ, εἰδὲ
ἀνάμακτός εἰμι, ἀλλ' εἰργασίᾳ μεγάλῃν καὶ
γενναῖαν σφαγὴν, νεανίσκου ἀκμάζοντος, καὶ πᾶ-
σι φοβεροῦ, δι' ὃν ἀνεπιβέλευτος καμίνεας ἦν
εἰ μὲν ἐδάρεται, ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρει δορυφό-
ρων.

est, quod superest. Accedere autem ad tyrannos
mihi non contigit, nisi superatis deiectisque prius,
quos circa se habebant, custodibus, satellitibus-
que uniuersis. Nihil iam adiicio; sed in hoc
rursus maneo. Praesidium superavi, vici satelli-
tes: tyrannum custodibus exui, inermem, nu-
dum reddidi. Num propter haec honore dignus
tibi videor: an insuper caedem a me poscis?

16. Verum si caedem quoque poscis, neque
haec deest: neque incruentus sum, sed caedem
feci magnam et fortem, iuuenis in ipso vigore
constituti, et omnibus formidabilis, propter
quem iste quoque superior erat insidiis, in quo
solo habebat fiduciam, qui pro multis sufficebat

ρων. ἄρ' ἐν ἐκ ἀξίος, ὦ ἔτος, δωρεᾶς, ἀλλ' αἰτιμος ἐπὶ τηλικούτοις γένωμα; τί γὰρ εἰ δορυφόρον ἓνα, τί δὲ εἰ ὑπηρέτην τινὰ τῷ τυράννῃ ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκίστην τίμιον; εἰ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τῷτο, ἀνελθόντα ἐν μέσῃ τῇ ἀκροπόλει, ἐν μέσοις τοῖς ὅπλοις, φόνον τινὸς ἐργάσασθαι τῶν τῷ τυράννῃ φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸν πεφονευμένον αὐτὸν ἴδε. υἱὸς ἦν τυράννῃ, μάλλον δὲ τυράννος χαλεπώτερος, καὶ δεσπότης ἀπαραίτητος, καὶ κολαῆς ὁμότερος, καὶ ὑβριστὴς βιαιότερος· τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τῶν ὅλων, καὶ διάδοχος, καὶ ἐπιπολὺ παρατεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενος.

Βέλει

satellitibus. Numquid igitur, mi homo, non dignus praemio, sed inhonoratus post tot ac tantā ero? Quid enim si satellitem vnum, quid si ministrum tyranni vnum, interfecissem? Quid vero si seruum illi carum? nonne magnum videatur hoc quoque, ascendere aliquem, et in media arce, inter media arma, caedem facere alicuius amicorum tyranni? Iam vero interfectum vide ipsum. Filius erat tyranni: potius vero tyrannus asperior, et implacabilis dominus, et suppliciorum exactor crudelior, et in facienda iniuria violentior: quod vero maximum, heres vniuersorum et successor, quisque multum extendere calamitates nostras posset.

17. Vis

Βέλει τῆτο μόνον πεπραχθῆαι μοι; ζῆν δ' ἐπὶ τὸν τύραννον διαπεφευγότα; γέρας δὲ ἐπὶ ταῖς τοῖς αὐτῷ· τί φατέ; εἰ δώσετε; εἰ καὶ κείνον ὑφωρᾷσθε; εἰ δεσπότης; εἰ βαρὺς; ἐκ ἀφόρητος ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐννοήσατε· ὁ γὰρ ἔτος ἀπαιτεῖ παρ' ἐμῆς, τῆτο ὡς ἐνῆν; ἄριστα διεπραξάμην, καὶ τὸν τύραννον ἀπέκτεινα ἐτέρῳ φόρῳ, εἰς ἀπλῶς, εἰς πλὴν μὲν ὅπερ εὐκτατότατον ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπη προβασανίσας πολλῇ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς προκείμενα, υἱὸν ἐν ἡλικίᾳ 8), εἰ καὶ πονηρὸν, ἀλλ'

17. Vis hoc solum a me perfectum? vivere autem et effugisse tyrannum? Praemium equidem et ob haec peto. Quid dicitis? non dabitis? nonne illum quoque suspectum habebatis? non dominus? non grauis? non intolerabilis erat? Iam vero caput ipsum rei cogitate. Quod enim iste a me poscit, hoc ipsum, quam poteram pulcherrime perfecti, et alia tyrannum caede interemi, non simpliciter, nec vna plaga, quod optabile illi quam maxime fuerat, in tot tantisque maleficiis: sed postquam illum dolore multo ante excruciaui, et ante oculos ei ostendi, quod carissimum habebat, misere proiectum, filium ad-

K 5

vltum,

8. 'Τίς ἐν ἡλικίᾳ' Ἡλικία, κατ' ἐξοχὴν de adolescentia dicitur, et illi qui in ἀκμῇ, in flore aetatis sunt, dicuntur εἶναι ἐν ἡλικίᾳ,

Vlpiā.

ἀλλ' ἐν καὶ ἀμαχζόντα, καὶ ἑμοιον τῷ πατρί,
 αἵματος καὶ λυθρε ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἔστι
 πατέρων τὰ τραύματα, ταῦτα ξίφει δικαίων
 τυραννοκτόνων, ἔσται θάνατος ἄξιος ὧμῶν τυ-
 ράννων, αὕτη τιμωρία πρέπασα τοσέτοις ἀδι-
 κήμασι· τὸ δ' εὐθύς ἀποθανεῖν, τὸ δ' εὐθύς
 ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιᾶτο θέαμα ἰδεῖν, ἔσθ' ἔ-
 σται τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον.

Οὐ γὰρ ἠγνόεν, ὡς ἔτος 9), ἐκ ἠγνόεν, ἔσθ' ἔ-
 τῶν ἄλλων ἔδειξ, ὅσῃν ἐκείνος εὐνοίαν πρὸς τὸν
 υἱὸν

ultum, et si malum, at in ipso constitutum vigo-
 re, et patri similem, sanguine et tabo oppletum.
 Haec sunt patrum vulnera, hi gladii iustorum
 tyrannicidarum, haec mors digna crudelissimis
 tyrannis, hoc conveniens tot iniuriis supplicium.
 Statim mori, statim *sensu et cognitione* priuari,
 nullum tale spectaculum videre, nihil habet ty-
 ranni vindicta dignum.

18. Neque enim ignorabam, mi homo, non
 ignorabam, neque aliorum quisquam, quantam
 ille

Vlpien. ad Olynth. I. *Demosth.* ἡλικία ἐξαι-
 ρητος ἐπὶ τῶν νεωτέρων. In Philipp. III.
Demosth. ὁ ἐν ἡλικίᾳ opponitur πρεσβυτέ-
 ροις. *Bos.*

9. Ως ἔτος] Frequens compellandi formula,
 non tamen nimis honorifica, sed plerum-
 que aliquid reprehensionis habens. *Reitz.*

υἱὸν εἶχε, καὶ ὥς ἐκ ἂν ἡξίωσεν ἐπιβιῶναι καὶ
 ὀλίγον αὐτῷ χρόνον. πάντες μὲν γὰρ πατέρες
 ἴσως πρὸς τὰς παῖδας τοιῆτοι· ὁ δὲ, καὶ περι-
 τότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μό-
 νον ἐκείνον κηδεμάναι, καὶ φύλακα τῆς τυραννί-
 δος, καὶ μόνον προκινδυνεύοντα τῷ πατρὸς, καὶ
 τὴν ἀσφάλειαν τῇ ἀρχῇ παρεχόμενον. ὥς εἰ
 καὶ μὴ διὰ τὴν εὐνοίαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπέγνω-
 σιν, εὐθύς ἠπιστάμην τεθνηζόμενον αὐτὸν, καὶ
 λογιζόμενον ὡς ἔδεν ἔτι τῷ ζῆν ὄφθαλος τῆς ἐκ τῷ
 παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοί-
 νυν αὐτῷ ἀδρόα περιέσκησα, τὴν φύσιν, τὴν
 λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ
 τῶν μελλόντων ἐλπίδας, χρόνων ἐπ' αὐτὸν ἐ-
 χρησά-

ille ^{si qua} ~~adversus~~ filium benevolentiam haberet, et
 quam nollet vel paucillo ei tempore superstes esse.
 Nam omnes quidem patres ita forte affecti erga
 filios. At hic etiam amplius quiddam praeter
 caeteros habuit merito, videns solum illum stu-
 diosum et custodem tyrannidis, solum pericula
 pro patre subeuntem, solum securitatem praesta-
 re imperio. Itaque sciebam, etsi minus propter
 benevolentiam, at certe propter desperationem
 mox illum perituum esse, cum ita rationes sub-
 ducturus esset, nihil sibi prodesse vitam, sublata
 quam a filio habuisset securitate. Omnia igitur
 illi confertim obieci, naturam, dolorem, despec-
 rationem, terrorem, futuri metum temporis.

His

χρησαμένη τοῖς συμμάχοις, καὶ πρὸς τὴν τελευ-
 ταιάν ἐκείνην σκέψιν κατηνάγκασα· ἀπέθανεν
 ὑμῖν ἄτεκνος, λελυπημένος, ὀδυρόμενος, δακρύ-
 ων, πεπενθηκῶς πένθος ὀλιγοχρόνιον μὲν, ἀλλ'
 ἱκανὸν πατρί· καὶ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ'
 αὐτῷ, ὅσπερ θανάτων οἰκτιςος, καὶ πολλῷ χα-
 λεπώτερος, ἢ εἰ ὑπ' ἄλλῃ γίγνοιτο.

Πῶς μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τῷτο γινώσκει;
 μή τινος ἄλλῃ ὄπλον τῷτο ἦν; τίς αὐτὸ ἐκ
 τὴν ἀκρόπολιν ἀνεκόμισε; πρὸ τῷ τυράννῃ τίς
 ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκείνῳ ἀπέστειλε; ὦ
 ξίφος κοινωνὸν καὶ διάδοχον τῶν ἐμῶν κατορ-
 θωμάτων, μετὰ τῶν σάτῃς κινδύνῃς, μετὰ τῶν
 σάτῃς φόνῃς ἀμελέμεθα, καὶ ἀνάξιοι δοκῶμεν
 δωρεᾶς.

*His contra illum auxiliis usus sum, et ad ultimam
 illam deliberationem eum adegī. Interiit vobis
 orbis, plorans, lacrumans, luctum lugens bre-
 uem illum quidem, sed patri conficiendo qui suffi-
 ceret: et quod grauissimum est, interiit sua ipsius
 manu, quae miserima omnium mors est, mul-
 tumque, quam si ab alio inferretur, difficilior.*

19. Vbi est gladius meus? Num eum agno-
 scit alius? Numquid alterius cuiusquam telum
 illud fuit? quis illum in arcem detulit? ante ty-
 rannum quis eo usus est? quis eum isti immisit?
 o gladii particeps et successor praeclare a me fa-
 ctorum, post tot pericula, post tot caedes ne-
 gligimur: et indigni videmur praemio. Si enim
 pro

δωρεᾶς. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνον τάττα τὴν τιμὴν ἦ-
ταν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποθα-
νεῖν ἐθέλησαντι τῷ τυράννῳ, καὶ ἀνόπλιον ἐπὶ
τῷ κακῷ κατελθήμενῳ, ξίφος τῷτο ἐμὸν ὑπη-
ρέτησε, καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐλευθερίας συν-
ἤρνησε παντὶ, τῷτο τιμῆς τε καὶ δωρεᾶς ἄξιον
νομίζατε, δεσπότην ἔγω δημωτικῷ κτήματος
ἢ ἂν ἡμεῖψασθε; ἢ ἂν ἐν τοῖς εὐεργέταις ἀνα-
γράψατε; ἢ ἂν τὸ ξίφος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθί-
κατε (10); ἢ ἂν μετὰ τῶν θεῶν ἐκεῖνο προσε-
κυνήσατε;

NUN

pro hoc solo honorem a vobis peterem; si enim
dicerem, Viri, tyranno mori volenti, cum in-
ermis a tempore deprehensus esset, gladius hic
meus ministravit, et ad finem libertatis restitu-
endae unicuique adiutor fuit; hunc honore et prae-
mio dignum iudicate! dominum rei ita popula-
ris nonne remuneraremini? non in bene meri-
tis illum scriberetis? non ipsum enssem in tem-
pli donariis reponeretis? non cum diis illum ad-
oraretis?

20. Iam

10. Ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνεθ.] Non ut ipse quoque
inter Deos referatur gladius; quamquam
apud Scythas cultum acinacem legimus: sed
quoniam ad donaria in templis suspensa pars
etiam cultus et religionis illius peruenire vi-
detur. Gesner.

Νῦν μοι ἐννοήσατε, οἷα πεποιηκέναι εἰκὸς τὸν
 τύραννον, οἷα δὲ εἰρημέναι πρὸ τῆς τελευτῆς.
 ἐπεὶ γὰρ ὑπ' ἐμῆ Φονευόμενος, καὶ τιτρωσκό-
 μενος πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ Φανερά τε σώ-
 ματος, ὥς ἂν μάλιστα λυπήσεν ἔμελλον τὸν γε-
 γεννηκότα, ὥς ἂν ἐκ τῆς πρώτης θέας διατα-
 ράξεν, ὁ μὲν ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπιβώμενος
 τὸν γεγεννηκότα, καὶ βοηθὸν, καὶ δὲ σύμμαχον, ἥ-
 δει γὰρ πρεσβύτην ὄντα καὶ ἀσθενῆ, ἀλλὰ
 θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπηλλατ-
 τόμην, ποιητῆς μὲν τῆς ὅλης τραγωδίας γεγεν-
 νημένος, καταλιπεὶν δὲ τῷ ὑποκριτῇ τὸν νεκρὸν,
 καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξέφος, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῆς δράματος· ἐπιστὰς δ' ἐκεῖνος, καὶ ἰδὼν υἱόν,

ὅν

20. Iam mihi animum aduertite quid tyran-
 num fecisse probabile fuerat, et quid dixisse ante
 obitum? Cum enim trucidatus a me, et vulne-
 ratus multis vulneribus in apertas partes corporis
infiectis, (vt nempe maximum dolorem patri ob-
 iicerem, vt primo illum spectaculo perturbarem)
 ipse quidem miserabile quiddam exclamaret, pa-
 rentem aduocans, non adiutorem neque auxilia-
 rium, (norat enim senem esse et imbecillum)
 sed spectatorem malorum domesticorum. Ego
 nempe abieram, auctor quidem totius tragoe-
 diae, sed reliqueram huic actori mortuum, sce-
 nam, gladium, et reliqua fabulae *peragenda*)
 superueniens autem ille, vidensque filium, quem
 solum

ὃν εἶχε μόνον ὀλίγον ἐμπνέοντα, ἡμαγμένον,
ἐμπεπλησμένον τῷ Φόνι, καὶ τὰ τραύματα συν-
εχῇ, καὶ πολλὰ, καὶ καίρια, ἀνεβόησε τῷτο,
Τέκνον, ἀνηγήμεθα, πεφονεύμεθα, τετυραν-
νοκτονήμεθα, πᾶ ὁ σφαγεύς; τίني με τηρεῖ;
τίني με φυλάττει; διὰ σὲ, τέκνον, προανηρη-
μένον, ἢ μήτι ὡς γέροντος ὑπερφρονεῖ; καὶ τῇ
βραδύτητι κολάζειν δέον, καὶ παρατείνει μοι
τὸν Φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν
ποιεῖ;

Καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος· αὐτὸς
γὰρ ἄνοπλος ἦν, διὰ τὸ πάντα τῷ παιδί θάρ-
ρειν. ἀλλ' ὅδε τῷτο ἐνεδέησε, πάλας δ' ἦν ὑπ'
ἐμῷ καὶ τῷτο προπαρεσκευασμένον, καὶ πρὸς τὸ
μέλλον τόλμημα καταλελειμμένον· ἀποσπάσας
δὴ

solum habebat, vix spirantem, cruentatum, op-
pletum caede, vulneraque eius continua, et mul-
ta, et letalia: haec exclamavit, *Filii, perimus,*
trucidati sumus, pro tyrannis caesi sumus. Vbi
est interfector? cui rei me servat? cui me custodit?
per te, fili, iam ante caesum? aut numquid senem
contemnir; et ipsa tarditate ut puniat, extendit
mortem meam, et longiorem mihi caedem efficit?

21. Et haec dicens quaerit ensē, inermis
ipse, cum filio in omnibus confideret. Sed ne
hic quidem illi defuit: olim autem erat a me ille
praeparatus, et ad facinus futurum relictus. Ex-
trahens

δὴ τῆς σφαγῆς, καὶ τὸ τραύματος ἐξελὼν τὸ
 ξίφος, Φησί, Πρὸ μικρῶ μὲν με ἀπέκτεινας,
 νῦν δ' ἀνάπαυσον ξίφος, πατρὶ πενθῶντι πα-
 ραμύθιον ἐλθέ, καὶ πρεσβυτικῇ χειρὶ δυσυχᾶ-
 σι συναγώνισαι, ἀπόσφαξον, τυραννοκτόνησον,
 καὶ τὸ πενθεῖν ἀπάλλαξον, εἶθε πρῶτως σοι
 ἐνέτυχον, εἶθε τὴν τάξιν πρῆλαβον τὸ Φόνε.
 ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἢ II) ὡς τύραννος μόνον,
 ἀλλ' ἔτι νομίζων ἔχειν ἔκδικον. νῦν δ' ὡς ἄτε-
 κνος, νῦν δ' ὡς ἔδδὲ Φονέως εὐπορῶν καὶ ταῦθ'
 ἄμα

trahens nempe de caede et vulnere gladium, Paul-
 lo-ante, inquit, me interfecisti, nunc vero recrea,
 gladię; veni lugenti patri solarium, et infelicem
 manum senilem adiuua: macta, tyrannum interfice,
 luctu libera; utinam prius in te incidissem! utinam
 ordinem caedis praecepissem! mortuus essem, sed so-
 lum ut tyrannus, sed putans habiturum me vindi-
 cem: nunc vero ut orbus, nunc ut is cui ne interfe-
 ctoris quidem sit copia. Dum haec dicit, virget
 cae-

II. 'Αλλ' ἢ] Solanus particulum ἢ deletam cu-
 pit; Nec ego desiderarem, si abesset; Ve-
 rum, etsi ἀλλ' ἢ etiam pro ἀλλὰ μόνον acci-
 piatur, vt Viger. de partic. docet, quid pro-
 hibet μόνον vel ἢ per pleonasmum addi. Nam
 et alibi abundat ἢ. Sed ἢ μὴν in iurandi for-
 mulis vsitatum circumflecti solet, quare et
 forsan hic scribendum ἀλλ' ἢ, vt significet
 certe quidem. Retz.

ἄμα λέγων, ἐπῆγε τὴν σφαγὴν, τρέμων, οὐ
δυνάμενος, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀσθενῶν δὲ πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τῆς τολμήματος.

Πόσαι κολάσεις ταῦτα; πόσα τραύματα;
πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι
δωρεαί; καὶ τέλος, ἐώρακατε πάντες τὸν μὲν
νεανίαν προκείμενον, καὶ μισρὸν, καὶ εὐκατα-
γώνισον ἔργον. τὸν πρεσβύτερον δὲ αὐτῷ περι-
κεχυμένον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμέ-
νον, τὴν ἐλευθέριον ἐκείνην, καὶ ἐπὶ νίκῃ σπον-
δὴν, καὶ τὰ ἔργα τῆς ξίφους τῆς ἐμῆς· αὐτὸ δὲ τὸ
ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς
καὶ ἀνάξιον γεγενῆσθαι τῆς δεσπότης, καὶ μαρτυ-
ρόμενον ὅτι μοι πισῶς διηκονήσατο, τῆτο ὑπ'
ἐμῇ

caedem, tremens, perficere nequiens, cum cu-
peret ille quidem, sed viribus ad ministerium co-
natus deficeretur.

22. Quot hae sunt poenae? quot vulnera?
quot mortes? quot tyrannicidia? quot praemia?
Denique vidistis omnes iuuenem quidem iacen-
tem in conspectu, opus neque paruum, neque
superatu ita facile; senem autem illi circumfu-
sum; permistum vtriusque sanguinem, libatio-
nem Liberatori Ioui sacram pro victoria; eaque
gladii mei opera, ipsumque adeo gladium in me-
dio vtriusque ostentantem se, quam non indignus
fuerit domino, testantemque, fideliter se mihi.

ἐμὲ γεγόμενον, μικρότερον ἦν. οὐδὲ λαμπρό-
τερόν ἐστι τῇ κακότητι. καὶ ὁ μὲν καθελὼν τὴν
τυραννίδα πᾶσαν, εἰμὶ ἐγώ· μεμέρισα δ' ἐς
πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράματι. καὶ τὰ
μὲν πρῶτα ἐγὼ ὑπεκρίναμην, τὰ δεύτερα δὲ ὁ
παῖς, τὰ τρίτα δὲ ὁ τύραννος αὐτός· τὸ ἔκφρος
δὲ πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

ministrasse. Hoc *uniuersum* mea manu factum,
minus futurum erat. Iam ipsa nouitate clarius
est. Ac destructor totius tyrannidis ego sum:
opus autem ipsum in plures descriptum, vt in
fabula: primarum partium actor ego, secundarum
filius, tertiarum ipse tyrannus, gladius ministra-
uit vniuersis.

Sequebatur in Parisina Editione Declama-
tio D. *Erfasini Rotterodami*, non illa qui-
dem e Graeco conuersa, sed quae superiori
Declamationi Lucianae respondeat. Ve-
rum quia ad opera LVCIANI non
pertinet, eam ad calcem operis
reiecimus.

Απο-

Ἀποκηρυττόμενος.

Ἀποκηρυχθεὶς τις, ἰατρικὴν ἐξέμαθς· μανέν-
τα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν
ἀπεγνωσμένον ἰασάμενος Φαρμάκx δόσει, ἀ-
νελήφθη αὖθις εἰς τὸ γένος. μετὰ ταῦτα,
μεμνηυῖαν τὴν μητριαν ἰάσασθαι κελευόμε-
νος, ἀποκηρύττεται.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα, ὧ ἄνδρες δικασαί, ἐδὲ
παράδοξα, ὑπὸ τῷ πατρὸς ἐν τῷ παρόντι
γινόμενα· ἐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζε-
ται, ἀλλὰ πρόχειρος ἔτος ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ
συνήθως ἐπὶ τῷτ' ἀφικνεῖται τὸ δικασήριον.
ἐκείνο

Abdicatus.

Argumentum.

Abdicatus aliquis Medicinam didicit. Patrem
furiosum, et ab aliis relictum medicis cum me-
dicamento dato sanasset, receptus est in fami-
liam. Post haec nouercam furiosam sanare ius-
sus cum non pareret, denuo abdicatur.

Non noua ista, Iudices, aut praeter spem a
patre iam fiunt, neque nunc primum sic
irascitur; sed in promptu illi ista lex, consuetudo
more ad hoc venit tribunal. Illa autem noua

ἐκεῖνο δὲ καινότερον νῦν δυσυχῶ, ὅτι ἐγκλημα
 μὲν ἰδίου ἔκ ἔχω, κινδυνεύω δὲ τιμωρίαν ὑπο-
 σχεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάντα δύναται
 πείθεσθαι τᾷ τῷ κελεύοντι· ἔ τί γένοιτ' ἂν ἀ-
 τοπώτερον; θεραπεύειν ἐκ προστάγματος, οὐκ
 ἐθ' ὡς ἡ τέχνη δύναται, ἀλλ' ὡς ὁ πατήρ βέ-
 λεται· ἐβλόμην μὲν ἂν τὴν ἰατρικὴν, καὶ τοιῶ-
 τόν τι ἔχειν Φάρμακον; ὃ μὴ μόνον τὰς μεμη-
 νότας, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀδίκως ὀργιζομένους παύειν
 ἐδύνατο, ἵνα καὶ τῷ τῷ πατρός νόσημα
 ἰασαίμην· νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῷ τέ-
 λειονπέπαυται· τὰ δὲ τῆς ὀργῆς μᾶλλον ἐπιτεί-
 νεται. καὶ τὸ δεινότατον, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀπα-
 σι σωφρονεῖ, κατ' ἐμὲ δὲ τῷ θεραπεύσαντος
 μόνου μαινέται. τὸν μὲν οὖν μισθὸν τῆς θε-
 ραπείας

mea nunc est infelicitas, quod proprium quidem
 crimen non habeo, sed artis subire poenam pe-
 riclitior, si ea non potest per omnia istius impe-
 riis obsequi. Quo quid fieri potest absurdius?
 curare pro imperio, non iam quantum ars potest,
 sed ut vult pater. Vellein igitur medicina tale
 quoque medicamentum haberet, quod non fu-
 riosos solum, verum etiam iniuste irascentes pos-
 set liberare, quo patris etiam hunc morbum sa-
 narem. Iam vero furiosus ille morbus plane de-
 fiit; iracundus vero magis intenditur, et quod
 gravissimum est, aliis sapit omnibus, contra me
 vero, qui sanavi, solum furit. Quam igitur
 cura-

ραπείας ὁρᾶτε οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρύττο-
μενος ὑπ' αὐτῆς πάλιν, καὶ τῇ γένεσι ἀλλοτριε-
μενος δεύτερον, ὥσπερ διὰ τῆς ἀναληφθεὶς
πρὸς ὀλίγον, ἵν' ἀτιμότερος γένωμαι πολλὰν
ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας.

Ἐγὼ δὲ ἐν μὲν τοῖς δυνατοῖς ἔδην κηλευσθῆ-
ναι περιμένω· πρῶτον γὰρ ἀκλήτος ἦν ἐπὶ βοή-
θειαν· ὅταν δέ τι ἢ τελέως ἀπεγνωσμένον, ἔδ'
ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δὲ τῆς γυναικὸς ταύ-
της εἰκότως, καὶ ἀτολμότερός εἰμι. λογίζομαι
γὰρ οἷα πάθοιμι ἂν ὑπὸ τῆς πατρὸς ἀποτυχῶν·
ὅς, ἔδ' ἀρξάμενος τῆς θεραπείας, ἀποκηρύττο-
μαι. ἀχθομαι μὲν ἔν, ὡς ἄνδρας δικασαί, ἐπὶ
τῇ μητρί, χαλεπῶς ἔχῃ, χρηστὴ γὰρ ἦν.
καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δι' ἐκείνην ἀνιωμένω. τὸ δὲ
μέγιστον

curationis mercedem accipiam, videtis, qui de-
nuo ab illo abdicor, familia iterum excludor,
quasi ea ipsa causa ad breue tempus receptus, ut
tanto hanc inhonestior domo eiectus saepius.

2. Ego vero in his quae possum, imperia non
exspecto, quare nuper inuocatus veni ad auxiliand-
um. Vbi vero aliquid est plane desperatum,
neque adiuuere manum volo. In hac muliere
autem merito minus etiam audeo. Reputo enim,
quae a patre mihi impendeant, si excidam, qui
nondum coepta curatione abdicor. Quare graui-
ter equidem fero, iudices, nouercae morbum;
(bona enim erat) et patris ob eam rem tristitiam;

μέγιστον, ἐπ' ἑμαυτῷ ἀπειθεῖν δοκῶντι, καὶ ἂν
 προσάττομαι ὑπουργεῖν οὐ δυναμένῳ, καὶ δι'
 ὑπερβολὴν τῆς νόσος, καὶ ἀσθένειαν τῆς τέχνης.
 πλὴν ἔδίκαιον οἶμαι ἀποκηρύττεσθαι, τὸν ἂν
 μὴ δύναται πειθεῖν, μηδὲ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ σκηνῶν.

Δι' ἧς μὲν ἔν αἰτίας καὶ πρότερον ἀπεκήρυξέ
 με, ῥᾶδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δὲ
 καὶ πρὸς ἐκείνας μὲν, ὡς οἶομαι, ἱκανῶς τῷ με-
 τὰ ταῦτα βίῳ ἀπελογησάμην, καὶ ταυτὶ δέ,
 ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ᾧ, ἀπολογήσο-
 μαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ
 δυσάγωγος καὶ δυσπείθης ἐγὼ, ὁ κατασχύνων
 τὸν πατέρα, καὶ ἀνάξια πράττων τοῦ γένους,

τότε

maxime vero, quod ipse obsequium recusare vi-
 deor, cum quae imperantur ministrare, tum ob
 morbi magnitudinem, tum propter imbecillita-
 tem artis, non possum. Verum enim vero ius-
 tum non arbitror abdicari eum, qui, quae face-
 re non potest, ea nec omnino promittat.

3. Propter quas causas prius me abdicauerit,
 facile ex praesentibus perspicitur. Ego vero ad
 illas quidem, ut puto, satis respondi ipsa vita,
 quae infecuta est: atque ea, quae nunc dat cri-
 mini, quantum potero, diluam, paucula de meis
 rebus ubi vobis enarravero. Ego enim ille in-
 tractabilis et refractarius, pudore ille patrem affi-
 ciens et indigna genere nostro perpetrans, tum
 qui-

τότε ρέν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα βοῶντι καὶ δια-
πεινομένῳ, ὀλίγα χρῆναι ἀντιλέγειν ὥσπερ
ἀπελθὼν δὲ τῆς οἰκίας, ἐνόμιζόν μοι δικαστήριον
ἔσεσθαι μέγα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ, τὸν μετὰ
ταῦτα βίον, καὶ τὰ φαίνεσθαι πάντοτε τῶν
τῷ πατρὶ ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφελήματα, καὶ
περὶ τὰ καλῶς τῶν ἐπιτηδεύματων ἐσπεδα-
κῶτα, καὶ τοῖς ἀρίστοις συνόντα, προσωρῶμην
δὲ καὶ τοιῶτόν τι, καὶ ὑπώπτευσον ἤδη, ὡς εἰ
σφόδρα καθεσθηνόκος πατὴρ, ἀδίκως 1). ὀργί-
ζεσθαι, καὶ ἐγκλήματα ψευδῆ κατ' οὐκ ἐκ συνή-
θους, καὶ ἡσῶν πινες, οἱ μανίας ἀρχὴν ταῦτι
εἶναι

quidem, multum illa et contenta voce clamanti,
paucis reponenda putabam. Egressus autem do-
mo iudicium mihi magnum, et suffragium ve-
rum fore sperabam vitam post ea agendam, si ap-
pareret multum me a patris illis criminibus ab-
esse, qui et in optimis studiis elaborarem, et
cum *uiris* versarer optimis. Praeuidebam vero
etiam tale quiddam, et suspicabar iamtum illud
non satis mente constantis patris *iudicium*, quod
iniuste irasceretur, et falsa contra filium crimina
componeret. Et erant, qui furoris initium ista
puta-

L 4

1. *Adίκως*] Arbitror, excidisse articulum τὰ
ante *ἀδίκως*, quo restituto omnia recte co-
haerebunt. Ita certe interpretatus sum. *Gesi-*
ner

εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλήν, καὶ ὑπερβολισμόν, καὶ ἐς μακρὰν ἐπιπεσεσμένον τὸ κακόν, μῖσος ἀλογον, καὶ νόμον ἀπηνή, καὶ βλασφημίας προχείρεας, καὶ δικαστήριον σκυθρωπόν, καὶ βοήν, καὶ ὀργήν, καὶ ὅλως, χολῆς μεσὰ πάντα. διὸ δὴ τάχα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν πατέρι προσεδόκων.

Ἀποδημήσας οὖν, καὶ τοῖς εὐδοκίμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῆς ἀλλαδαπῆς ἰατρῶν συγγενέμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ, χρησάμενος, ἐξέμαθον τὴν τέχνην. ἐπανελθὼν δέ, καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, ἐκ ἐς βάθος ὀρώντων, καὶ ἀκριβῶς φιλοκρινέντων τὰς νόσους· πλὴν ὅπερ γὰρ εἰκὸς ἦν ποιεῖν

putarent, et minas, et quaedam quasi praeludia mali non multo post ingruentis, odium irrationale, legem inimitem, conuicia in promptu, triste iudicium, et clamorem, et iram, et omnino bile plena omnia. Propter haec sane, opus mihi forte aliquando medica, arte futurum, expectabam.

4. Peregrinatus ergo, et probatissimorum apud externos medicorum consuetudine, tum labore multo et studio indefesso usus, artem perdidici. Redux patrem inuenio, aperte iam furentem, et a patriis medicis depositam, qui scilicet intima non peruiderent, neque accurate satis morbos discernere. Verum quod decebat facere filium

ποιεῖν χρηστὸν υἱὸν, ἔτε ἐμνησιμάκησα τῆς ἀπο-
κηρύξεως, ἔτε μετ' ἀπεμύκτος γενέσθαι περιέ-
μεινα. ἔδὲ γὰρ εἶχεν τι αὐτῷ ἴδιον ἐγκαλέειν,
ἀλλὰ πάντα ἐκείνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἀμαρτήμα-
τα, καὶ ὥσπερ ἔφην ἤδη, τῆς νόσε. παρελθὼν
ἔν ἀκλήτος, ἐν εὐθύς ἰασάμεν, ἔ γὰρ οὕτω
ποιεῖν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, ἔδὲ ταῦτα ἡ τέχνη παρ-
αινῇ, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα συν-
ορᾶν εἴτε ἰάσιμέν ἐς τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνῆκετον,
καὶ ὑπερβεβηκὸς τῆς ὁρᾶς τῆς τέχνης. καὶ τη-
νικαῦτα, ἢ μὲν εὐμεταχειρίζον ἢ, ἐπιχειροῦμεν,
καὶ πᾶσαν ἐπεδὴν ἐσφερόμεθα σῶσαι τὸν νο-
σῶντα. ἦν δὲ κηκρατηκὸς ἤδη, καὶ νενικηκὸς τὸ
πάθος ἰδόμεν, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν πρὸς ἀπτόμεθα,
νόμον

filium bonum, neque abdicationis memoriam
adhibui, neque dum arcefferer expectavi. Ne-
que enim proprium quidquam ipsius, quod accu-
sarem habebam; sed aliena illa peccata erant o-
mnia, atque ut modo dicebam, morbi. Acce-
dens igitur invocatus, non statim curavi, neque
enim mos est nobis ita facere, neque ars hoc prae-
cipit, sed docemur primo omnium considerare,
sanabilisne sit morbus, an incurabilis, et fines
artis egressus? ac tum, si tractabilis sit, manum
admouemus, et diligentiam adferimus omnem
ad servandam aegrotum. Sin videamus superasse
morbum ac vicisse, omnino non aggredimur,
L 5 servan-

νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν προπατόρων τῆς τέχνης
 ἱατρῶν φυλάττοντας, οἳ Φασι μὴ δεῖν ἐπιχει-
 ρεῖν τοῖς κεκρατημένοις. ἰδὼν ἔν τὸν πατέρα
 ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδας, καὶ τὸ πάδας ἔχ' ὑπὲρ
 τὴν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξε-
 τάσας ἕκασον, ἐπεχείρην ἤδη, καὶ τὸ Φάρμα-
 κὸν τεθαρρημένως ἐνέχεον, καὶ τοὶ πολλοὶ τῶν
 παρόντων ὑπώπτεον τὴν δόσιν, καὶ τὴν ἱασιν
 διέβαλλον, καὶ πρὸς κατηγορίας παρεσκευάζοντο.

Παρὴν δὲ καὶ ἡ μητρὶς Φοβεμένη, καὶ ἀπὶ
 εἴσα, ἔ τῷ μισεῖν ἐμέ, ἀλλὰ τῷ δεδιέναι, καὶ
 ἀκριβῶς εἰδέναι πανήρως ἐκείνον διακείμενον. ἡ
 πίσατο γὰρ μόνῃ τὰ πάντα συνῆσα, καὶ ὁμοῦ
 δίαυτος τῇ νόσῳ. πλὴν ἀλλ' ἐγὼ γε οὐδὲν ἀπα-
 δευα-

servantes legem antiquam progenitorum artis me-
 dicae, qui negant manum admouendam his, qui
 superati iam sint. Videns igitur patrem intra
 spem, malum artis fines non multum egressum,
 observatis et accurate exploratis omnibus, ma-
 num iam admouebam, audacter infundebam me-
 dicamentum: multis licet praesentium suspectam
 dationem habentibus, calumpniantibusque cura-
 tionem, et ad accusandum se parantibus.

5. Aderat etiam puerca metuens ac diffidens,
 non quod odio me haberet, sed quod metueret,
 et male illum habere, accurate sciret. Sciebat
 enim sola omnia, quae semper una, et in con-
 suctu quasi morbi esset. Verum enim vero nihil

ego

δειλιάσας (ἡπιστάμην γὰρ ἔ· ψευδόμενά με τὰ
σημεῖα, ἔδδ' προδώσσαν τὴν τέχνην) ἐπῆγον
τὴν ἰασιν ἐν καιρῷ τῆς ἐπιχειρήσεως. καί τοι
καί μοι τινες τῶν φίλων συνεβέβηον μὴ θρασυ
σύνεσθαι, μὴ καὶ διαβολὴν τινα μείζω ἐνέγκη
μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὥς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα
Φαρμάκῳ, καὶ μνηστιακῆσαντι, ὧν ἐπεπένθη
ὑπ' αὐτῷ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῆος μὲν οὗτος
εὐθύς ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διε-
γίνωσκεν· οἱ παρόντες δὲ ἐθαύμαζον, ἐπῆνε
δὴ καὶ ἡ μητρὺς, καὶ Φανερά πᾶσιν ἦν χαίρε-
σα, καί μοι εὐδοκιμῶντι, καὶ κείνῳ σωφρονῶντι.
ἔτος δ' ἐν (μαρτυρεῖν γὰρ αὐτῷ ἔχω) μήτε μελ-
λήσας, μήτε σύμβελον τινα περὶ τῶν προ-
λαβῶν,

ego deterreri me passus, qui scirem, non futu-
rum vt signa me fallerent, vt ars me proderet,
curationem, quo tempore coeperam, vrsi: licet
consulentibus mihi amicis quibusdam, ne aude-
rem, ne frustratus euentus calumniam mihi quan-
dam induceret maiorem, vt qui vlcisci vellem
patrem medicamento, et memoriam adhiberem
eorum, quae ab illo passus essem. In summa,
saluus ille mox esse, resipiscere, dignoscere o-
mnia: laudare nouerca, et palam gaudere, quod
bene audirem ego, quod ille resipuisset. Hic
igitur, testari hoc ipsi possum, neque cunctatus,
neque adhibito consiliario, cum audisset ab his,
qui

λαβὼν, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκεσε τῶν παρόντων,
 ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, υἱὸν δὲ ἐξ ὑπαρχῆς
 ἐποδιδότο με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν,
 ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ περὶ τῶν
 ἔμπροσθεν ἐκείνων ἀπολογούμενος. τῆτο γενό-
 μενον εὐφρανε μὲν πολλὰς, ὅσοι παρεῖσαν χρη-
 στοί· ἐλύπει δ' ἐκείνους, ὅσοις ἀποκήρυξις υἱοῦ,
 ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γοῦν τότε καὶ πάντα
 ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' εὐθύς τι-
 σος καὶ χρόαν τρεπόμενῃν, καὶ βλέμμα τετα-
 ραγμένον, καὶ πρόσωπον ὠργισμένον, οἷον ἐκ
 φθόνου καὶ μίσους γίγνεται. ἡμεῖς μὲν οὖν, ὡς
 εἰκός, ἐν εὐφροσύνῃς καὶ θυμῷ δίαίς ἤμεν, ἀλ-
 λήλας ἀπειληφότες.

H

qui adfuerant omnia, soluit abdicationem, fi-
 lium me sibi de nouo adsumsit, seruatore[m] et bene
 meritum appellans, fassus experimentum se iam
 certum habere, excusans illa superiora. Id fa-
 ctum exhilarauit quidem multos, qui aderant viri
 boni, contristauit autem, quibus abdicatione filii
 iucundior rezeptione fuerat. Videbam igitur tunc
 non aequaliter omnes delectari negotio, sed sta-
 tim cuiusdam et versum colorem, et conturbatum
 visum, et vultum iratum, quale quid ex inuidia
 et odio solet fieri. Nos igitur, vt facile est ad
 existimandum, in iucunditate et animi oblecta-
 tione esse, qui recepissemus alter alterum.

Ἡ μητριά δὲ μετὰ μικρὸν εὐθὺς νόσῃν ἤρξα-
 τε, νόσον, ὧ ἄνδρες δικασαί, χαλεπὴν καὶ πα-
 ράλογον. ἀρχόμενον γὰρ εὐθὺς τὸ δεινὸν παρε-
 Φύλαξα· εἰ γὰρ ἀπλὲν, εἰδ' ἐπιτόλαιον τῆς μα-
 νίας τὸ εἶδος, ἀλλὰ τι παλαιὸν ὑποικαρῆν ἐν τῇ
 ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τὰ μφάνες ἐξενί-
 κησε. πολλὰ μὲν ἐν καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστὶ σημεῖα
 τῶν ἀνιάτως μεμνηνόντων. ἐν δὲ ἐκείνο καινὸν
 ἐπὶ τῇ γυναικὶ ταύτῃ παρεΦύλαξα· πρὸς μὲν
 γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρᾳ καὶ πράξι' ἐστὶ, καὶ
 παρόντων, εἰρήνην ἄγει ἡ νόσος· ἂν δὲ τίνα ἰα-
 τρὸν ἴδῃ, καὶ τὰτ' ἀκέρῃ μόνον, κατ' ἐκείνου
 μάλιστα παροξύνεται· ὅπερ καὶ αὐτὸ τῷτο, τῷ
 πονήρως καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐστὶ τεκμήριον. ταῦθ'
 ἐρῶν,

6. Nouerca autem paullo post statim aegrotare
 coepit, morbum, iudices, difficilem et irratio-
 nabilem; incipiens enim statim malum obseruauit.
 Neque enim simplex, aut innatans modo furoris
 species; sed antiquum aliquod desidens in animo
 malum ruptis quasi uinculis euicit in publicum.
 Sunt quidem alia quoque signa nobis multa sine
 spe sanationis furentium: vnum autem illud no-
 vum hac in muliere obseruauit. Etenim ad reli-
 quos mitior est et mansueta, praesentibus iis, in-
 ducias agit morbus: at si quem medicum videat,
 et hoc solum nomen audiat, ad illud maxime ex-
 acerbatur; quod quidem ipsum quam male illa
 habeat et insanabiliter, est indicium. Haec vi-
 dens

ὄρων, ἐγὼ μὲν ἡνιώμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὥκτε-
ρα Ἀξίαν ἔσαν 2), καὶ παρὰ τὸ προσῆκον δυσ-
χοῦσαν.

Ὁ πατὴρ δὲ ὑπὸ ιδιωτείας (ὃ γὰρ οἶδεν ἔτε
ἀρχὴν τῆ κατέχοντος κακῆ, ἔτε τὴν αἰτίαν,
ἔτε τὸ μέτρον τῆ πάθης), ἐκέλευεν ἰᾶσθαι, καὶ
τὸ ὁμοιον ἐγγέαι Φάρμακον. ὥστο γὰρ ἐν εἴ-
ναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ τὰ ῥ-
ῥώσημα ταυτὸν, καὶ παραπλησίαν τὴν θερα-
πείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δὲ, ὅπερ ἀληθέστατον,
ἀδύ-

dens aegre tuli equidem, et miseratus sum femi-
nam, quod merebatur, praeter fas infortunatam.

7. At pater prae imperitia, qui neque princi-
pia mali, quod eam tenet, neque causam, ne-
que modum novit, curare illam iussit, atque
idem infundere ei medicamentum: putavit enim
vnum esse furoris genus, morbum vnum, infir-
mitatem eandem, quae similem curationem reci-
peret. Cum vero, quod verissimum est, negotio
fieri

2. Ἀξίαν ἔσαν] Vt multa hic sunt oblique,
ambigue, figurate denique in nouercam di-
cta, quae seruare in conuersione nostra stu-
duimus: ita hic insignis est ambiguitas. Pot-
est enim illud Ἀξίαν ἔσαν varie accipi, *me-
rebatur, digna erat*, quae in furorem ex in-
uidia incideret. At priuignus videri vult
dicere, illam misericordia sua dignam sibi
visam. *Gesner.*

ἀδύνατον εἶναι Φημι σώζεσθαι τὴν γυναῖκα, καὶ
ἡττάσθαι ὑπὸ τῆς νόσου ὁμολογῶ, ἀγανακτεῖ,
καὶ ὀργίζεται, καὶ Φησὶν ἐκόντα καθυφίσθαι,
καὶ προδιδόναι τὴν ἀνθρωπίνην, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν
ἀσθενείαν τῆς τέχνης. καὶ πάσχει μὲν σύνηδες
τοῖς λυπαιμένοις ὀργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς
μετὰ παρρησίας τάληθ' ἔλεγον. πλὴν ἐγὼ γε
ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτὸν,
καὶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ, καὶ τῆς τέχνης.

Καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τῆς νόσου ἄρξομαι, καθ'
ὃν ἔτός με ἀποκηρύξαι βέλεται, ἵν' εἰδῇ ἐκ ἑθ'
ὁμοίαν ἔσαν αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξέσaiαν.
οὐ γὰρ ἅπασιν, ὦ πάτερ, ὁ νομοθέτης, οὐδὲ
πάντας υἱέας οὐδὲ ὁσάνεις ἂν ἐθέλωσιν ἀποκη-
ρύττειν συνεχώρηκεν, ἐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις,

ἀλλ'

fieri posse ut seruetur mulier, cum superari eam
a morbo fateor; indignatur, irascitur, me ultro
ait subtrahere me, et mulierem prodere; ob ar-
tis imbecillitatem me accusat. Atque usu illi ve-
nit, quod solet dolentibus: irascuntur enim o-
mnes his, qui libere vera illis dicunt. Verum
ego, quantum potuero, causam apud illum di-
cam, et pro me, et pro arte.

8. Ac primum a lege incipiam, ex qua abdi-
care me vult, ut sciat, non iam similem esse sibi
ut prius potestatem. Neque enim, Pater, omni-
bus, neque omnes filios, neque quoties volue-
rint, abdicare legislator permittit, neque omni-
bus

ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τηλικαῦτα ὀργίζε-
σθαι ἐφῆκεν, ἔτι καὶ τῶν παιδῶν πρὸνόησεν,
ὥς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. καὶ διὰ τῆτο ἐκ
ἐλευθέραν ἐφη γίνεσθαι, ἐδ' ἀκριτον τὴν τι-
μωρίαν, ἀλλ' εἰς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκι-
μασίας ἐκάθισε, τὰς μὲν πρὸς ὀργὴν, μὲν δια-
βολὴν τὸ δίκαιον κρινέντας. ἦδει γὰρ πολλοὺς
πολλὰς αἰτίας ὀργῆς παρισταμένους, καὶ
τὸν μὲν ψευδεῖ τινι διαβολῇ πειθόμενον, τὸν δὲ
οἰκῆτην πισεύοντα ἢ γυναῖκα ἐχθρῶν. ἔκιν ἡγεῖ-
το ἀδίκασον γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα, οὐδ' ἐξ
ἐρήμης τὰς παῖδας εὐθύς ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ
ὑδὼρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδεται, καὶ ἀν-
εξέτασον ἐδὲν καταλείπεται.

Ἐπει

bus de caussis. Sed quemadmodum patribus sic
irasci permisit, ita etiam filiis, ne iniuste hoc pa-
tiantur, prospexit. Ac propterea non liberam
esse dixit, neque sine iudicio poenam, sed ad tri-
bunal eos vocavit, et aestimatores sedere iussit,
neque irate, neque calumniose quid iustum sit
iudicatueros. Notat enim multis saepe irrationa-
biles irae caussas esse, et alium mendaci cuidam
calumniae fidem habere, alium seruo credere aut
mulierculae inimicae. Quare voluit non sine iu-
dicio hoc negotium transigi, neque inauditos fi-
lios statim damnari, sed aqua illis quoque infun-
ditur, et ratio redditur, et nihil non examina-
tum relinquitur.

9. Quan-

Ἐπεὶ τοίνυν ἔξεσι καὶ τῷ μὲν ἐγκαλεῖν μόνῃ ὁ
 πατὴρ κύριος, τῷ κρῖναι δὲ εἰ εὐλογα αἰτιάται,
 ὑμεῖς οἱ δικάζοντες. αὐτὸ μὲν ὁ μοι ἐπιφέρει,
 καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδέπω σιοπεῖτε·
 πρότερον δ' ἐκείνο ἐξετάσατε, εἰ ἔτι δοτέον ἀ-
 ποκηρύττειν αὐτῷ ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, καὶ χρη-
 σαμένῳ τῇ παρὰ τὸ νόμῳ ἐξουσίᾳ, καὶ ἀποπλη-
 ρώσαντι τὴν πατρικὴν ταύτην δυναστείαν· εἴτ'
 αὐτοῖς ἀναλαμβάνοντι, καὶ λύσαντι τὴν ἀποκη-
 ρύξιν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναι φημι τὸ
 τοιοῦτον, ἀπεράντως γενέσθαι καὶ τῶν παιδῶν
 τὰς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τὰς καταδίνας, καὶ
 τὸν φόβον αἰδίων, καὶ τὸν νόμον ἄρτι μὲν συν-
 οργίσεσθαι, μετὰ μικρὸν δὲ λύσεσθαι, καὶ πάλιν

9. Quandoquidem igitur licet; et accusatio-
 nem solam in potestate habet pater, iudicium au-
 tem, an cum ratione accuset, vestrum est, iudi-
 ces: ipsum quidem quod mihi obiicit, et de quo
 nunc indignatur, nondum considerate: prius vero
 illud exquirite, sitne concedendum illi abdicare,
 qui semel iam abdicavit, et potestate legis usus
 est, illudque patrium imperium explevit, deinde
 vero rursus recepit, abdicationemque rescidit.
 Equidem iniustissimum esse tale quid aio, infinitas
 sic fieri filiorum poenas, et condemnationes mul-
 tas, et metum perpetuum, et legem nunc qui-
 dem adiuvare iras, paullo post autem solui, et

Luc. Op. T. IV.

M

rur-

λιν ὁμοίως ἰσχυρὸν εἶναι, καὶ ὅπως, ἄνω καὶ
 κάτω σφάλλεσθαι τὰ δίκαια, πρὸς τὸ ἐπὶ καὶ ὑπο-
 δοκεῖν τοῖς πατέσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον ἄξιον
 εἶδέναι, καὶ ἀγανακτῆντι συναγανακτεῖν, καὶ
 κύριον τῆς τιμωρίας ποιεῖν τὸν γεγεννηκότα. ἥ
 δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ τὴν ἐξουσίαν, καὶ καταχρή-
 σῃται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἴ-
 τα, μετὰ ταῦτα ἀναλάβῃ, χρηστὸν εἶναι μετα-
 πεισθεῖς, ἐπὶ τέκων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ
 μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβελύεσθαι, μη-
 δὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. τῷ μὲν γὰρ τὸν γεν-
 νηθέντα πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποβήσεσθαι, ἔδεν
 οἶμα, γνώρισμα ἦν. καὶ διὰ τῆς ἀναξίτης

v. 5

rursus aequè valere, atque omnino sursum deorsum
 iura vèrti, prout quoque tempore videatur
 patribus. Sed primo quidem aequum est permit-
 tere *aliquid*, et in partem indignationis venire,
 et puniendi potestatem tribuere ei, qui genuit.
 Cum vero semel consumserit potestatem, cum le-
 ge abusus fuerit, cum expleuerit iram, deinde
 post haec receperit, bonum esse contra priorem
 sententiam persuasus: in his iam necessario ma-
 nendum, nec transiliendum, neque mutandum
 consilium, neque iudicium retractandum. Vtrum
 enim filius malus, an bonus futurus esset, signo
 dignosci nullo poterat: ac propterea indignos fa-
 milia

v. 6

v. 7

v. 8

τῷ γένει παραιτῆσθαι συγχεώρηται, τοῖς δὲ
τα ἡγνόναν ἀναδραμαμένους.

Ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας
αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῶ καὶ δοκιμασίας ἀναλάβῃ,
τίς ἔτι μηχανὴ μεταβαλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆ-
σις ὑπόλοιπος τῷ νόμῳ; Φαίη γὰρ εἶναι πρὸς σὲ δὲ
κομοθέτης, εἰς πονηρὸς ἔτος ἦν, καὶ τῷ ἀποκη-
ρυχθῆναι ἄξιός, τί παθὼν ἀνσεκάλεται; τί δ'
αὖτις ἐπανήγες εἰς τὴν κρίσιν; τί δ' ἔλυσες τὸν
νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ τῷ μὴ ποιεῖν
ταῦτα κύριός. ἔ γὰρ δὴ ἐντροφῶν σοι δοτέον
τοῖς νόμοις, ἔδὲ πρὸς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀνά-
γεσθαι τὰ δικαστήρια, ἔδ' ἄρτι μὲν λύεσθαι,
ἄρτι δὲ κυρίως εἶναι τὰς νόμους, καὶ τὰς δικαστάς
καθῆ-

milia reprobare concessum est iis, qui tum cum
ignorarent, aluere.

10. Vbi vero non necessitate quadam, sed li-
bera potestate pro se aliquis quem probauit, re-
cepit; quomodo iam mutare sententiam potest,
aut quis legis usus ei relictus est? Dixerit enim
ad te legislator: Si malus hic fuit et abdicari dignus,
quid tibi in mentem venit ut reuocares; quid rursus
reduxisti in domum? quid legem rescidisti? liber
enim eras, integrum tibi erat hoc non facere. Ne-
que enim concedendum tibi est, ut ad animi tui lu-
bidinem utaris legibus, neque ad tuas inconstantias
circumagas iudicia; neque ut nunc abrogentur, nunc
valeant leges; et iudices sedeant testes, vel ministri

καθ' ἡσθαί, μάρτυρας· μᾶλλον δὲ ὑπηρέτας τῶν
 σοὶ δοκούντων· ὅτε μὲν κολεῶντας, ὅτε δὲ δια-
 λάττοντας, ὁπότε σοὶ δοκῇ. ἅπαξ γεγέννη-
 κας, ἅπαξ ἀναστρέφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀπο-
 κηρύττειν ἀντὶ τέτων ἔχεις, καὶ τότε, ἣν δι-
 καίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇ· τὸ δ' ἅπαυσον τέτο,
 καὶ αἰδίου, καὶ πολὺ, καὶ ῥαδίου, μείζον ἤδη
 τῆς πατρικῆς ἐστὶν ἐξουσίας.

Μὴ δὲ, πρὸς Διός, ὧ ἄνδρες δικασαί, συγ-
 χωρήσητε αὐτῷ, ἐκέσιον τὴν ἀνάληψιν πεποιη-
 μένω, καὶ λύσαντι τὴν γνῶσιν τῆς πάλας δικα-
 στήρι, καὶ ἀκυρώσαντι τὴν ὀργήν, αὐθις ἐπὶ τὴν
 αὐτὴν τιμωρίαν ἀνακαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν
 τὴν πατρικὴν ἀνατρέχειν, ἥς ἔξωρος ἤδη, καὶ
 ἔωλος

*potius, eorum, quae tibi placent, nunc punientes,
 nunc reconcilians, prout tibi visum fuerit. Semel
 genuisti, aluisti semel, semel etiam abdicandi pro-
 bis potestatem habes, idque cum, si iuste illud videa-
 ris facere. Illud autem indefinenter facere ex per-
 petuo, et saepe, et temere, maius iam est potestate
 patria.*

II. Nolite sane, obsecro, iudices, concedere
 illi, postquam sponte receptionem fecit, et supe-
 rioris iudicii cognitionem reddidit irritam, et
 iram suam retractavit, ut ad eandem rursus poe-
 nam me reuocet, ad patriam potestatem recurrat,
 cuius iam tempus illi praeteriit, et olim dies ela-
 psus

ἔωλος ἢ προθεσμία, καὶ μόνῳ τῷ αὐτοῦ, καὶ
προδεδωπημένη. ὁρᾶτε γὰρ περὶ καὶ ἐν ταῖς
ἄλλοις δικαστηρίοις, ὡς ἀπὸ μὲν τῶν κληρῶ λα-
χόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἴηται γεγενῆ-
σθαι τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος ἐς ἕτερον ἐφεθί-
ναι δικαστήριον. ἢν δέ τινες ἐκόντες αὐτοὶ συν-
θῶνται δικαστὰς, καὶ προσελόμενοι ἐπιτρέψωσι
δικαίαν, ἐκ ἐστίν. οἷς γὰρ ἐξῆν μηδὲ τὴν ἀρχὴν
ἐμμένειν, εἰ τέτῳ τις αὐθαίρετος εἴλετο, ζέ-
γειν ἐς δίκαιον τοῖς ἐγνωσμένοις. ἔγω δὲ καὶ
σύ, ὃν ἐξῆν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἂν ἄ-
ξιος ἐδόκει τῷ γένει, τῷτον εἰ χρῆσθον ἡγησά-
μενος εἶναι πάλιν ἀνείληφας, ἐκ ἐτ' ἀποκηρύτ-
τειν ἔξεις. ὅτι γὰρ ἐκ ἄξιος αὐθις παθεῖν ταῦτα
ὑπ'

pius est, quaeque illo solo actu vim suam ami-
sit et consumpta est. Videtis quodam modo in aliis
etiam iudiciis, ut a iudicibus fortitione lectis, si
quis iniustum factum puter iudicium, permittat
lex ad aliud prouocare et abire tribunal: sin ali-
qui ultro de iudicibus conuenerint, et delectis
a se permiserint arbitrium, non iam permittat.
Quibus enim initio licebat non stare, hos si quis
sua sponte legerit, iustum est, eorum illum co-
gnitione contentum esse. Ita sane tu etiam, quem
licebat non iterum recipere, si indignus genere
tuo videbatur; hunc si, bonum arbitratus esse,
denuo recepisti, non iam poteris abdicare. Non
enim dignum esse, qui ista denuo a te patiat, tu

ὕπ' αὐτῷ σὲ μεμαρτύρηται, καὶ χρηστὸς ἤδη ἀ-
νωμολόγηται. ἀμετανόητον ἔν τήν ἀνάληψιν,
καὶ τὴν διαλλαγὴν βέβαιον εἶναι προσήκει, με-
τὰ κρίσιν ἄτω πολλήν, καὶ δύο δικαστήρια, ἐν
μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρητήσω, δεύτερον δὲ
τὸ σὸν, ὅτε μετεβλεύσω, καὶ ἀνάδασεν ἐπαίη-
σας· τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς
τὰ μετ' ἐκείνα βεβλευσμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ
τῶν τελευταίων, καὶ Φύλαττε τὴν σαυτῷ κρί-
σιν· πατέρα σε εἶναι δεῖ. τῷτο γὰρ ἔδοξέ σοι,
σὲ τ' ἐδοκίμασας, τῷτ' ἐκύρωσας.

Ἐγὼ μὲν ἔδ'· εἰ μὴ Φύσει παῖς ἦν, θέμενος
δὲ, ἀποκηρύττειν ἠθέλες, ἐξεῖναι ἂν σοι ὥομην.
ὁ γὰρ

tu ipse testatus, et bonum iam esse confessus es.
Quare receptionem poenitentiae non iam subie-
ctam, ratam conciliationem esse conuenit, post
multum adeo iudicium, et duo tribunalia, vnum
prius illud, quo me eiecisti, alterum tuum ipsius,
cum mutato consilio irritum prius illud fecisti.
Cum priora decreta rescindis, firmas quae post
ea, deliberaſti. Mane ergo in vltimis, tuere iu-
dicium tuum: patrem te esse oportet; ita enim
ipsi tibi placuit, hoc probasti, hoc sanxisti.

12. Equidem neque, si non natura essem fi-
lius, sed adoptatum me abdicare velles, licere
tibi

δ γὰρ τὴν ἀρχὴν 3) μὴ ποιεῖν δυνατόν ἦν, τὰτ' ἀδικον λύειν ἅπαζ γενόμενον. τὸν δὲ καὶ Φύσει, καὶ αὐθις παραρρέσει καὶ γνώμῃ ἐσπεποιημένον, πῶς εὐλογον αὐτὸν ἀποδείξαι, καὶ πολλάκις τῆς μιᾶς οἰκειότητος ἀποσερεῖν; εἰδ' οἰκίτης ὧν ἐτύγχενον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενος, ἐπὶ δησας, μεταπεσθεὶς δὲ ὡς ἔδεν ἡδίκην, ἐλευθερον ἀφῆκας εἶναι, ἅρ' ἂν σοι πρὸς καιρὸν ἐργισθέντι, αὐθις ἐξῇν ἐς τὴν ὁμοίαν δαλείαν ἐπανάγειν; ἔδαμῶς. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιούσιν.

ὑπὲρ

tibi putarem, Quod enim omnino non facere licebat, illud, vbi semel factum, dissolvere ini-
quum est. Illum autem qui natura, deinde rur-
sus voluntate et sententia tua in domum adscitus
est, quomodo rationabile est rursus expellere, et
vno familiae iure priuare saepius? Si vero feruus
fuissem, tuque primo, malum me putans, vin-
xisses; ac deinde mutata persuasione arbitratus,
nihil me iniustum egisse, liberum dimisisses;
numquid tibi aliquando irato liceret in similem
me seruitutem retrahere? Minime. Haec talia
enim firma et perpetuo rata esse leges iubent. De

M 4.

eo

3. τὴν ἀρχὴν] Hic significari initio, certum est; quare vides non ubique valere: omnino, prae-
cipue. Reitz.

ὑπὲρ μὲν ἔν τῃ μνηστ' ἐξεῖναι τέττα ἀποκηρύτ-
τειν, ὃν ἅπαξ ἀποκηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι
πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὁμῶς παύσομαι.

Σκέψασθε δὲ ἤδη οἷον ὄντα καὶ ἀποκηρύξει
με· καὶ εἰδέπω τέττα Φημι, ὡς τότε μὲν ιδιώ-
την, νῦν δ' ἰατρὸν. εἰδέν γὰρ ἂν πρὸς τέτο ἡ
τέχνη συναγωνίσαιτο, εἰδ' ὅτι τότε μὲν νέον,
νῦν δὲ ἤδη καὶ προβεβηκότα, καὶ τὸ πισὸν τοῦ
μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν παρὰ τῆς ἡλικίας ἔχοντα·
μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τέτα. ἀλλὰ τότε μὲν, εἰ
καὶ μηδὲν ἠδικημένος ὡς ἂν ἔγωγε Φαίην, ἀλλ'
εἰδ' εὖ πεπονθώς, παρητέϊτο τῆς οἰκίας· νῦν
δὲ σωτῆρα ἔναγχος, καὶ εὐεργέτην γεγεννημένον,
εἰ τί γένοιτ' ἂν ἀχαριστότερον, σωθέντα δι' ἐμέ,
καὶ

eo igitur, quod non liceat isti abdicare, quem
semel a se abdicatum sponte receperit, licet multa
adhuc quae dicam supersint, tamen desinam.

13. Videte autem nunc, qualem me hominem
abdicatum eat: Et nondum hoc dico, tum impe-
ritum, iam vero medicum; nihil enim ad hanc
rem ars iuuerit: neque, tum iuuenem, nunc au-
tem iam prouectum, qui ab ipsa iam aetate argu-
mentum habeam, iniuriam me non temere facere:
paruum enim fortasse hoc etiam fuerit. Verum
illo tempore, licet iniuria nulla laesus, ut ego
possem dicere, tamen nec auctus beneficio, do-
mo me exclusit: iam vero seruatorem recens et
bene de se meritum, quo quid fieri possit ingra-
tius?

καὶ τηλικῶτον κίνδυνον διαπεφευγόντα, τοῖς τοι-
στοῖς εὐθὺς ἀμείβεσθαι, τῆς θεραπείας ἐκείνης
ἂν ἓνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ἔτω ῥαδίως ἐπιλε-
λῆσθαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἐρηαίαν ἐλαύνειν, τὸν ἐφη-
σθέντ' 4) ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλη-
το,

tius? seruatum mea opera, tali superato periculo,
talem statim mercedem persolvere: nec vlla cura-
tionis illius ratione habita, statim obliuisci, et
in solitudinem eiicere eum, qui iure meminisse
poterat, quam iniuste eiectus fuerit, sed idem

M 5

non

4. Τὸν ἐφησθέντ'] Ego, quem locum hic ob-
tinere potuerit ἐφησθέντα, plane non video;
cum vis eius verbi ad obsequium inuiti, tri-
stis, queruli, pertinere non possit. Quo-
modo quaeso δικαίως delectari potest, abdi-
catus, vt sibi videtur, iniuste? Neque enim
de martyre vel confessore Christiano sermō
est, qui gaudeat sibi contigisse vt patiatur
aliquid etc. Multo minus δικαίως locum ha-
bet, cum, iniustam fuisse priorem quoque
abdicationem, ponat filius. Verbo, locus
planissime corruptus, nec verō sanabilis diffi-
culter, si et contextum orationis in consi-
lium adhibeas, et cogites saeculo octauō
Christianο ὡγυρας literarū ε et υ itemque
Φ et γ misceri non difficulter potuisse. Le-
gendum omnino videtur, τὸν μὴσθέντ' ἂν
δικαίως· sic optime connexa et Lucianicē
deuincta erit oratio, quod ex interpretatione
nostra intelligitur. Gesner.

το, μὴ μόνον δ' ἐμνησιμακῆσαντα, ἀλλὰ καὶ
σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν παρασκευάσαντα;

Οὐ γὰρ μικρὸν, ὦ ἄνδρες δικασαί, ἐδὲ τὸ
τυχὸν εὖ πεποιηκώς αὐτὸν, ὅμως τῶν τοιῶντων
νῦν ἀξιῶμαι. ἀλλ' εἰ καὶ ἔτας ἀγνοεῖ τὰ τότε,
πάντες ὑμεῖς ἴτε οἷα ποιῶντα αὐτὸν, καὶ πά-
σχοντα, καὶ ὅπως διακείμενον, ἐγὼ παραλα-
βὼν, τῶν μὲν ἄλλων ἱατρῶν ἀπεγνωκότων, τῶν
δ' οἰκείων Φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον πρᾶ-
ξέναι τολμῶντων, τοιῆτον ἀπέφηνα, ὡς καὶ κατ-
ηγορεῖν δύνασθαι, καὶ περὶ τῶν νόμων διαλέγε-
σθαι. μᾶλλον δὲ ὁρᾷς, ὦ πάτερ, τὸ παρά-
δειγμα, τοιῆτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον, οἷα νῦν
ἡ γυνὴ ἐστὶ, πρὸς τὴν ἀρχαίαν Φρόνησιν ἐπανή-
γαγον.

non solum memoriam iniuriae non adhibuit, ve-
rum salutem praestitit et sanitatem.

14. Neque enim paruum est, Iudices, neque
quotidianum beneficium, quo affeci illum, qui
talibus nunc *poenis* me dignum censet. Sed etsi
forte iste ignoret quae tum acta sunt; at vos no-
stis, qualia agentem illum et patientem, et quo-
modo affectum, ego illum receperim, desperan-
tibus reliquis medicis, familiaribus autem fugien-
tibus, ac ne prope quidem accedere ausis, ac ta-
lem reddiderim, qui etiam accusare possit, et de
legibus disputare. Potius *hæc dicam*, vides, pa-
ter, tui *status* specimen. Talis fere cum esses,
qualis nunc mater est, ad pristinam te mentem
reuo-

γαγον. ἔδίκαιον ἔν τοιαύτην μοι γενέσθαι ἀντ'
ἐκείνων τὴν ἀμαιβήν, ἔδὲ κατ' ἐμῆ σε μόνον σω-
φρονεῖν. ὅτι γὰρ μὴ μικρὰ ὑπ' ἐμῆ εὐηγγελή-
σαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν ὧν ἐγκαλεῖς, δῆλόν ἐστιν.
ὅν γάρ, ὡς ἐν ἐσχάτοις ἔσαν τὴν γυναῖκα, καὶ
παμπονήρως ἔχουσάν, ἐκ ἰώμενον, μισεῖς, πῶς
ἔ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τῶν ὁμοίων ἀπῆλλαξα,
ὑπεραγαπᾷς, καὶ χάριν ὁμολογεῖς, τῶν ἔτω
δενῶν ἀπῆλλαγμένος; σὺ δὲ, ὑπερ ἀγνωμόνεσα-
τον, σωφρονήσας, εὐθύς ἐς δικαστήριον ἄγεις,
καὶ σεσωσμένος κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ ἀρχαῖον
ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τὸν αὐτὸν ἀναγι-
γνώσκεις νόμον. καλὸν γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδί-
δως

reuocauit. Non igitur iustum est eam mihi pro
illis mercedem tribui, teque aduersus me solum
sapere. Minime enim paruum tibi beneficium
a me tributum esse, ex ipsa tua accusatione ma-
nifestum est. Quem enim odio iam habes, qui
non sanam uxorem tuam cum extremis confi-
stantem malis, et pessime omnino habentem, cur
non multo potius vehementer amas, quod fini-
libus te liberaui, et gratiam habes tantis malis
solutus? Tu vero, quod ingratisimum, recepta
mente statim trahis ad tribunal, et seruatus pu-
nis, et ad antiquum illud odium recurris, et le-
gem eandem legis. Praeclaram igitur arti mer-
cedem

δως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβῆς τῶν Φαρμάκων, ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ὑγιαίνων μόνον.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες δικασαί, τὸν εὐεργέτην τῷ νότῳ κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τὸν σώσαντα ἐξελαύνειν, καὶ τὸν σωφρονίσαντα μισεῖν, καὶ τὸν ἀνασῆσαντα τιμωρεῖσθαι; ἔκ, ἦν γε τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἀμαρτάνων ἐτύχχανον, ἦν μοί τις ἔμικρά προσφειλομένη χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέποντα τῷ νότῳ, καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς εἶχε, τῶν μὲν παρόντων καταφρονεῖν, δι' ἐπεῖνα δὲ πρόχειρον τὴν συγνώμην ἔχειν· καὶ μάλιστα εἰ τηλικαύτη τις ἡ εὐεργεσία τυγχάνοι, ὥς πάντα ὑπερκαίειν τὰ μετὰ ταῦτα. ὅπερ οἶμαι καὶ μοι πρὸς τῷ νότῳ ὑπάρχειν,

cedem exsoluis, et digna medicamentorum prae-
mia, qui contra solum medicum sapias.

15. Vos autem, Iudices, huic permittetis punire bene de se meritum, servatorem expellere, sanae mentis restitutorem odisse, afficere supplicio, qui *iacentem* erexit? Minime, si quidem iuste agatis. Etenim si maxima nunc peccata commisisset; ante debebatur mihi gratia non parva, ad quam iste respiciens, cuius recordatus, iure meritoque praesentia contemnerent, in promptu propter ista haberet veniam: maxime vero, si tale tantumque sit beneficium, ut longe ea quae post facta sunt, superet. Quod quidem apud
istum

ἀρχειν, ὃν ἔσωσα, καὶ ὃς τᾷ βίᾳ πάντας χρεώ-
 ζης ἐσί μοι, καὶ ὧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν,
 καὶ τὸ συνιέναι παρέσχημαι, καὶ μάλιστα ὅτε οἱ
 ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώμεσαν, καὶ ἤττας εἶ-
 ναι ὁμολογῶν τῆς νόσε.

Τᾷτο γὰρ μείζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν εὐερ-
 γεσίαν, ὥς ἔτε υἱὸς ὢν τότε, ἔτε ἀναγκάσιαν
 τῆς θεραπαίας ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλεύθερος καθ-
 εώς, καὶ ἄλλότριος, τῆς Φυσικῆς αἰτίας ἀ-
 φειμένος, ὁμῶς ἔπερικίδον, ἀλλ' ἐθελοκτῆς,
 ἀκλήτος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον, ἐβοήθησα,
 προσελιπαρήσα, ἰασάμην, ἀνέστησα, καὶ τὸν
 πατέρα ἐμαυτᾷ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπο-
 κηρύξεως ἀπελογησάμην, καὶ τῇ εὐνοίᾳ τὴν ὀρ-
 γήν.

istum mihi ita se habere arbitror, quem seruau-
 rim, qui vitam mihi ipsam debeat, cui quod est,
 quod sapit, quod intelligit, praestiterim, idque
 eo maximè tempore cum reliqui omnes spem ab-
 iecissent; leque impares morbo facti essent.

16. Illa enim re augeri beneficium meum ex-
 istimo, quod neque filius eo tempore, neque ne-
 cessariam habens curationis causam, sed in liber-
 tate constitutus, alienus, naturali necessitudine
 solutus, tamen non neglexi patrem; sed sponte,
 inuocatus, meo ipsius instinctu veni, opem tuli,
 assiduus fui, sanavi, excitavi, patrem seruavi
 meum, causam de abdicatione dixi, iram illius
 mea

γὴν ἔπαυσα, καὶ τὸν νόμον ἔλυσα τῇ Φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης εὐεργεσίας τὴν ἐς τὸ γένος ἐπάνοδον ἐκρίαμην, καὶ ἐν ἔτῳ ἐπισφαλῆ κατὰ τὴν πρὸς τὸν πατέρα πίσιν ἐπεδείξαμην, καὶ μετὰ τῆς τέχνης ἑμαυτὸν εἰσέποιήσα, καὶ γνήσιος υἱὸς ἐν τοῖς θενοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴσθε παθεῖν με, πόσα καμῆν, παρόντα, ὑπερστᾶντα, καιροφυλακτᾶντα· νῦν μὲν, εἰκόντα τῇ τῷ πάθεις αἰμῇ· νῦν δέ, τὴν τέχνην ἐπάγοντα, πρὸς ὀλίγον ἐνδιδόντος τῷ κακῷ; ἔσι δὲ τῶν ὄντων ἀπάντων τέτων 5) ἐν τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέςατον, τὰς τοιούτας ἰᾶσθαι, καὶ πλησιάζειν ἔτῳ διακοιμένοις. ἐς γὰρ τὰς πλη-

σίαν.

petea beneuolentia sedavi, legem dissolui pietate, magnoque beneficio reditum in familiam redemi, atque ancipiti adeo tempore ostendi meam in patrem fidem, et una cum arte me ipsum quasi adoptavi, germanumque me filium difficili tempore ostendi. Quae enim subisse me putatis? quantum laborasse praesentem, ministrantem, tempora observantem omnia, cum nunc viribus summis morbi concederem, nunc remittenti aliquantum malo, artem opponerem. Est vero omnium in Medicina hoc periculosissimum, curare tales, et ad ita constitutos accedere. Saepe enim in proximos

5. Τέτων] Videtur legendum τῷτο. Sic certe interpretatus sum. *Gesner.*

σόν πολλάκις ἀφιάσι τὴν λύτταν, ἐπιζέσαν-
τος τῷ πάθῃ. καὶ ὅμως πρὸς ἑδὲν τέτων ἀπ-
ώκησα, ἑδ' ἀπεδειλίασα. συνὼν δὲ καὶ πάν-
τα πρόπον ἀντεξεταζόμενος τῇ νόσῳ, τὸ τελευ-
ταῖον ἐκράτησα τῷ Φαρμάκῳ.

Μὴ γὰρ τὰτ' ἀκῆσας εὐθέως ὑπολάβῃ τις,
ποῖος δὲ ἢ πόσος ὁ κῆματος ἐγγέει Φάρμακον;
πολλὰ γὰρ πρὸ τέτῃ γενέσθαι δεῖ, καὶ προσδο-
ποιῆσαι τῇ ποσει, καὶ προπαρσιγεύασαι ἐχθρὸν
ἐς ἱάσιν τὸ σῶμα, καὶ τῆς ἀπάσης ἕξεως φρον-
τίσαι, κενῶντα, καὶ ἰσχυαίνοντα, καὶ οἷς χρὴ
τρέφοντα, καὶ κινῶντα ἐς ὅσον χρήσιμον, καὶ
ὑπὸν ἐπινοῶντα, καὶ ἡρεμίας μηχανώμενον, ἀ-
περ

ximos quosque rabiem, efferuescente morbo, e-
mittunt. Ego tamen ad nihil horum vel patien-
tiam amisi, vel despondi animum. Sed congre-
diens et omni modo contra morbum decertans,
medicamento tandem illum expugnaui.

17. Noli enim, si quis ista audis, statim pu-
tare, *Qualis aut quantus labor est infundere medi-
camentum?* Multa enim ante hoc fieri oportet, et
viam munire potioni, et parare habile ad cura-
tionem corpus, et habitus totius habere ratio-
nem, euacuando, extenuando, iis, quibus o-
portet, nutriendo, et mouendo quantum opus
est, et somno parando, et machinanda quiete,
ad

περ οἱ μὲν ἄλλοι τι νοσῶντες, ῥαδίως πεισθῆεν
 ἂν· οἱ μεμνηότες δὲ, διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ
 νῆ(ς), δυσάγωγοι, καὶ δυσηνιόχῃτοι, καὶ τῷ
 ἱατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατα-
 γώνισοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ἤδη
 πλησίον γενέσθαι τῷ τέλους, καὶ ἐλπίσωμεν,
 ἐμπεσόν τι μικρὸν ἀμάρτημα, ἐπαυμάσαντος τῷ
 πάθους, ἅπαντα ῥαδίως ἐκείνω ἀνέτρεψε, καὶ
 ἀνεπέδισε τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέ-
 σφηλε.

Τὸν

ad quae morbo laborantes alio facile inducantur,
 furiosi autem propter mentis libertatem, duci re-
 gique difficiles, periculosi medico, et curatione
 vix superabiles. Cum enim saepe effecimus, ut
 prope finem simus, cum speramus; incidens par-
 vulum quoddam peccatum, ingrauescente de-
 nuo morbo, omnia illa facile evertit, retro a-
 git curationem, artem fallit.

18. Eum

6. Τῷ νῆ] Νῆς cogitandi vis hic est, et ima-
 gines rerum formandi. Haec ab imperio
 rationis τῷ λόγῳ libera, et effrenis temere
 huc illuc impellitur, aegreque adeo ad quie-
 tem et tranquillitatem reducitur. Quam ita-
 que *mentis libertatem*, verbum de verbo red-
 didi, hanc maluissem tali circumscriptione
 verborum exprimere, *propter mentem exsuffla-
 tionis frenis libere vugantem*. Gesner.

Τὸν ἔν ταῦτα πάνθ' ὑπομεμενηκότα, καὶ ἔ-
τω χαλεπῷ νοσήματι προσπαλαίσαντα, καὶ
πάθος ἀπάντων παθὼν τὸ δυσκαλωτότατον νε-
νικηκότα, ἔτι τέτω ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε,
καὶ τὰς νόμους ὡς βέλεται ἐρμηνεύειν κατ' εὐ-
εργέτη, συγχωρήσετε, καὶ τῇ φύσει πολεμεῖν
αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει περὶδόμενος, σώ-
ζω καὶ διαφυλάττω, ὦ ἄνδρες δινασταί, τὸν
πατέρα ἐμαυτοῦ, καὶ ἀδικῇ ἔτος· εἰ δὲ τὸν εὐ-
εργετηκότα παῖδα τοῖς νόμοις, ὡς Φησὶν, ἀκο-
λouth διαφθείρει, καὶ τῷ γένει ἀποσερεῖ, μι-
σέπαις ἔτος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι· ἐγὼ
τὴν φύσιν ἀσπάζομαι, ἔτος τὰ τῆς φύσεως
παροῦ, καὶ καθυβρίζει δίκαια. ὦ πατὴρ,
μισῶν-

18. Eum igitur, qui illa omnia sustinuit, qui
cum graui adeo aegritudine conflictatus est; qui
morbum morborum omnium superatu difficilli-
mum vicit, isti adhuc abdicare permittetis; et
pro sua lubricitate interpretari leges contra optime
de se meritum patiemini, et contra ipsam pugna-
re naturam finetis? Ego naturae obsecutus, iu-
dices, seruo et custodio mihi patrem, etiam si
iniuriam ipse mihi faciat. Si vero filium a quo
beneficium accepit, legibus, vt ait, obtemperans
perdit, et genere priuat, ipse liberorum osor est;
amans ego patris; ego amplector naturam, ipse
naturae vim despicit, et ius ipsum contumeliose
conculcat. Vah patrem iniuste odio habentem,

μισῶντος ἀδίκως· ὡ παιδὲς, Φιλῶντος ἀδικώ-
τερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἑμαυτῷ, τῷ πατρὸς ἀναγκά-
ζοντες, ὅτι μισῶμενος, ἔδεον Φιλῶ, καὶ Φι-
λῶ πλέον ἢ προσῆκε. καίτοι γε ἡ Φύσις τοῖς
πατέρας τὰς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τὰς
πατέρας ἐπιτάττει Φιλεῖν. ἀλλ' ἔτος ἐκὼν
καὶ τὰς νόμους παρορῶ, οἳ τὰς ἐδὲν ἡδονηκότας
παῖδας τῷ γένει φυλάττεται, καὶ τὴν Φύσιν,
ἣ τὰς γεννήσαντας ἔλκει πρὸς πόθον τῶν γεγεν-
νημένων πολὺν, ἔχ' ὅπως μείζους ἀρχαῖς εὐνοίας
ἔχων πρὸς ἐμέ, μείζονα τὰ δίκαιά μοι τῆς εὐ-
τοίας ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν· ἢ, τότε ἐλατ-
τον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ τῷ Φίλτρει. ἀλλ',
αἵ μοι τῆς συμφορᾶς, προσέτι καὶ μισῶ Φιλῶ-
τα,

vah filium amantem etiam iniustius! Me enim
ipsum accuso, patre ita cogente, qui exosus prae-
ter officium amem, et magis amem quam conue-
nit: cum tamen natura patribus magis iniungat
amare liberos, quam hisce patres. Sed iste ultro
et leges despicit, quae liberos nullius iniuria
reos servant generi, et naturam, quae parentes
ad vehementem eorum qui nati sunt desiderium
trahit; tantum abest, ut, cum maiores habeat,
benevolentiae erga me causas, maiora etiam be-
nevolentiae officia mihi, tribuat atque cumulet,
aut certe, me imitetur, et amoris mei se prae-
beat aemulum. Sed heu calamitatem! insuper
etiam

καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ εὐεργετῶντα
ἀδικεῖ, καὶ ἀσπαζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τὰς
Φιλόπαιδας νόμους, ὡς μισόπαιδας κατ' ἐμᾶ με-
ταχειρίζεται. ὦ μάχης, ἣν ἐσάγεις πᾶτερ τοῖς
νόμοις κατὰ τῆς Φύσεως.

Οὐκ ἔσι ταῦτα, ἐκ ἔσιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρ-
μηνεύεις, ὦ πᾶτερ, καλῶς κειμένους τὰς νόμους.
ἔ πολεμεῖ Φύσις καὶ νόμος ἐν ταῖς εὐνοίαις· ἀκο-
λεθῶσιν ἀλλήλῃς ἐνταῦθα, καὶ συναγωνίζονται
τῇ λύσει τῶν ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸν εὐερ-
γέτην, ἀδικεῖς τὴν Φύσιν, τί καὶ τὰς νόμους συν-
αδικεῖς τῇ Φύσει; ἔς καλὰς, καὶ δικαίας, καὶ
Φιλόπαιδας εἶναι θέλοντας, ἔ συγχωρεῖς, καθ'
ἐνός

etiam odit amantem, et diligentem exigit, et
bene merentem afficit iniuria, et amplectentem
abdicat, et leges liberis fauentes, tanquam in-
fensas liberis in me torquet. Vah pugnam, qua
committis, pater, leges et naturam.

19. Non sunt, non sunt ista vt tu vis. male in-
terpretaris, pater, leges bene constitutas. non
pugnant natura et lex circa beneuolentiam; se-
quuntur hac in re se inuicem, et mutuo se dissol-
uendis iniuriis adiuuant. Contumeliose tractas
bene de te meritum: in naturam iniurius es. Quid
etiam leges vna cum natura iniuria complecteris?
quas, bonae, iustae, liberorum amantes esse
cum velint, tales esse non concedis, cum eas

ένος παιδός ως κατὰ πολλῶν κινῶν πολλάκις
καὶ ἡσυχάζειν ἐκ ἐῶν ἐν ταῖς τιμωρίαις, τὰς ἐν
ταῖς τῶν παίδων πρὸς τὰς πατέρας εὐνοίας ἡ-
συχάζειν ἐθέλοντας· καίτοι γε ἐπὶ τοῖς μηδὲν
ἡμαρτηκόσι, μηδὲ κειμέναις. καὶ μὴν οἱ γε νόμοι
καὶ ἀχαριστίας διδάσσεσθαι διδάσσι κατὰ τῶν τὰς
εὐεργέτας μὴ ἀντευποιούντων. ὁ δὲ πρὸς τῷ μὴ
ἀμείβεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πέπονθε κο-
λάζειν ἀξίων, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδι-
κίας ἀπολείπειν. ὥς μὲν ἔν τε ἀποκηρύττειν
ἔτι τάτῳ ἔξεσιν, ἀπαξ ἤδη τὴν πατρικὴν ἐξ-
σίαν ἀπὸ πληρώσαντι, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νό-
μοις, ἔτε ἄλλως δίκαιον, εὐεργέτην ἐς τὰ τηλι-
καῦτα

contra vnum filium, tanquam aduersus plures,
saepius moueas, et quiescere non patiaris a poe-
nis, quae in liberorum aduersus patres beneuo-
lentiā quiescere cupiunt, atque adeo iis, qui ni-
hil peccarunt, neque sunt propositae. Et sane
ingrati animi iudiciū dant leges contra eos, qui
bene de se meritis gratiam non retulere. Ille au-
tem, qui praeterquam quod vicem non reddit,
insuper propter ipsa quibus affectus est beneficia
punire cupit, considerate, si quem iniuriæ ex-
cessum reliquerit. Quae cum ita sint, neque in-
tegrum amplius isti esse abdicare, qui semel iam
patriam potestatem expleuerit, et vsus sit legi-
bus: neque alioquin iustum esse, bene adeo me-
ritum

καὺτα γεγενημένον ὡπωθεῖσθαι, καὶ τῆς οἰκίας
 παρατεῖσθαι, ἱκανῶς, οἶμα, δεδεδεικται.

"Ἦδη δὲ καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς
 ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἐγκλημα ἐξετάσωμεν ὁ-
 ποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη δὲ αὖθις ἐπὶ τὴν γνώμην ἀνα-
 δραμεῖν τῷ νομοθέτῃ. ἵνα γὰρ σοι τῷτο πρὸς
 ὀλίγον δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι ὅσακις ἂν ἐθέλῃς ἀπο-
 κηρύττειν, καὶ κατὰ γε τῷ εὐεργέτῃ προσέτι
 τὴν ἐξέσιν ταύτην συγχωρήσωμεν, εἴ μὴ ἀπλῶς,
 οἶμα, εἰδ' ἐπὶ πάσας αἰτίας ἀποκηρύξεις· εἰ-
 δὲ τῷδ' ὁ νομοθέτης Φησὶν, ὅ, τι ἂν τύχῃ ὁ
 πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυττέτω, καὶ ἀπό-
 χρη θελῇσαι μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γὰρ ἂν
 εἴδῃ δικασθεῖς; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τῷτο, ὡ ἄνδρες
 δικα-

ritum reiici, et expelli domo, satis, puto, de-
 monstratum est.

20. Iam vero ad ipsam quoque causam venia-
 mus abdicationis, et crimen ipsum, quale sit,
 examinemus. Opus vero est rursus ad senten-
 tiam legislatoris recurrere. Vt enim tibi hoc ad
 paruum tempus demus, licere abdicare, quoties
 velis, et contra bene meritum insuper hanc tibi
 potestatem concedamus: non tamen simpliciter,
 puto, neque omnibus de causis abdicatis. Ne-
 que hoc ait legislator, *Quidquid accusauerit pater,*
abdicato, et sufficit velle tantum, et arguere. Quid
 enim opus fuisset iudicio? Sed vos, iudices, iu-

δικασαί, σκοπεῖν, εἴτ' ἐπὶ μεγάλαις καὶ δικαίαις
ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε καὶ μὴ. ἔκκ' ἐν τούτῳ
ἤδη ἐξετάσατε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν
μαϊνίαν εὐθύς.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης τῶ πατρὸς,
λύσις ἦν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ, καὶ εὐ-
εργέτης, καὶ πάντα ἦν ἐγὼ. καὶ ἔδ' ἐν, εἶμαι,
τέτοις ἔγκλημα προσεῖναι ἐδύνατο. τὰ μετὰ
ταῦτα δὲ, τί τῶν πάντων αἰτιᾶ; τίνος θερα-
πείαν, τίνα ἐπιμέλειαν ἰᾶ παρήκα; πότε ἀπό-
κοιτος ἐγενόμην; τίνος πότμος ἀκούρης, τίνος
κώμης ἐγκαλεῖς; τίς ἀσωτεία; τίς πορνοβοσκὸς
ὑβρίζω; τίς ἠτιχάσατο; ἔδ' εἰς. καὶ μὴν ταῦ-
τα

bet considerare, magnifice et iustis de causis ira-
scatur pater, an minus. Igitur hoc iam exquirite.
Incipiam autem ab his, quae furorem statim con-
secuta sunt.

21. Primum quidem quod sanitate restituta
egit pater, hoc fuit, quod abdicationem rescidit;
iunior servator, bene meritus, et omnia eram ego.
Nec ullum in his crimen, puto, esse potuit. Eo-
rum autem, quae secuta sunt, omnium quid ac-
cusat? quem cultum, quam curam filii praeter-
misi? quando abnoctavi? quas computationes in-
tempestivas, quas comminationes accusas? quae
luxuria mea est? quis leno pulsatus? quis accusa-
vit me? nemo vnus. Atqui haec sunt, propter
quae

τά ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀποκηρύττειν
ἐφίησιν. ἀλλὰ νόσῃν ἤρξατο ἡ μητέρα· τί ἔν
ἐμοὶ τῆτ' ἐγκαλεῖς, καὶ νόσε δίκην ἀπαιτεῖς;

Οὐ, Φησιν. ἀλλὰ τί; ὅτι θεραπεύειν προσ-
ταττόμενος, ἔ θέλεις, καὶ διὰ τῆτ' ἂν ἄξιός
εἴης ἀποκηρύξεως, ἀπειθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δὲ
τὸ μὲν οἷα προσάττοντι αὐτῷ, ὑπακούειν ἔ θυ-
νάμενος, ἀπειθεῖν δοκῶ; πρὸς ὀλίγον ὑπερβή-
σομαι. πρότερον δ' ἀπλῶς ἐκεῖνό φημι, ὡς ἔ
πάντα προστάττειν ἔτε τῆτω δίδωσιν ὁ νόμος,
ἔτ' ἐμοὶ τὸ πείθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον.
ἐν δ' ἔν τοις τῶν προσαγμάτων τὰ μὲν ἀνεύθυ-
νά ἐστι, καὶ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια· ἐάν
νόσῃς.

quae maxime abdicare lex permittit. Sed aegro-
tare coepit nouerca. Quid igitur? me hoc no-
mine accusas? et morbi rationem a me repetis?

22. Non, inquit. Quid ergo? Quod curare
eam iussus non vis; et propter hoc dignus fueris ab-
dicarione, parere recusans patri. Ego vero, qua-
lia praecipienti patri, cum obsequi non possim,
obedientiam negare videar, *dispuare* paullum dif-
feram. Prius vero simpliciter illud dico, Neque
isti lex permittit iniungere omnia, neque parere
omnibus omnino mihi necessarium. In his ergo,
quae imperantur a patre, alia quidem alienq ar-
bitrio non sunt obnoxia, alia vero ira atque sup-
plicio, si violentur, digna: si aegrotas ipse, ego
vero

νοσῆς αὐτός, ἐγὼ δὲ ἀμελῶ· εἴν τῶν κατ' οἶκον
 ἐπιμελεῖσθαι κελεύης, ἐγὼ δὲ ὀλιγωρῶ· εἴν
 τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν προσάττης, ἐγὼ δὲ
 ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα εὐλόγως
 ἔχει τὰς προφάσεις, καὶ τὰς μέμφεις πατρικᾶς·
 τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐσι τοῖς παισίν, ὅντα τῶν
 τεχνῶν, καὶ τῆς τέτων χρησέως, καὶ μάλιστα,
 εἰ μηδὲν αὐτός ὁ πατὴρ ἀδικοῖτο. ἐπεὶ ται ἂν
 τῷ γραφεῖ πατὴρ προσάττη, ταῦτα μὲν τέκνον
 γράφε, ταυτὶ δὲ μή· καὶ τῷ μεσικῷ, τὴν δὲ
 μὲν τὴν ἀρμονίαν κρῆε, τὴνδε δὲ μή. καὶ τῷ
 χαλκεύοντι, τοιαῦτα μὲν χάλκευε, τοιαῦτα δὲ
 μή· ἄρα ἂν τις ἀνάσχοιτο ἀποκηρύττοντα, ὅτι
 μὴ κατὰ τὰ ἐκείνῳ δοκῶντα ὁ παῖς χρῆται τῇ
 τέχνῃ;

Οὐδέ

vero negligam, si rem familiarem curare iubeas,
 ego vilipendam, si rem rusticam inspicere iniun-
 gas, ego piger. Omnia haec, et quae sunt in
 eodem genere, rationabiles habent causas et re-
 prehensiones patrias: sed altera illa in nostra, li-
 berorum, potestate sunt, quae nimirum ad artes,
 earumque usum pertinent, in primis si ipse pater
 nulla inde laedatur iniuria. Quandoquidem si pi-
 eteri pater iniungat, *Ista quidem, fili, pinge, illa*
non; et musico, *Hanc pulsa harmoniam, illam*
non; et fabro, *Talia fabricare, talia non:* num
 quis ferat abdicare volentem, quod filius non
 prout ipsi placet, arte utatur?

23. Ne-

Οὐδὲ εἷς, οἶμαι. τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσω
σεμνότερον ἐστὶ, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, το-
σούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς
χρωμένοις, καὶ τινὰ προνομείαν ἔχειν τὴν τέ-
χνην δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως· ἀναγκα-
ζεσθαι δὲ μηδέν, μηδὲ προσάττεσθαι, πρᾶγμα
ἱερὸν, καὶ θεῶν παιδεύμα, καὶ ἀνθρώπων σο-
φῶν ἐπιτήδευμα· μηδ' ὑπὸ δαλείαν γενέσθαι
νόμῳ, μηδ' ὑπὸ φόβον, καὶ τιμωρίαν δικαστη-
ρίῳ, μηδ' ὑπὸ ψῆφον, καὶ πατρὸς ἀπειλὴν, καὶ
ὀργὴν ἰδιωτικὴν. ὥς καὶ εἰ τῆτό σοι σαφῶς
ἔτωσιν, καὶ διαρρήδην ἔλεγον, ἔ βέλομαι, ἔδὲ
θεραπεύω δυνάμενος, ἀλλ' ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέ-
χνην οἶδα, καὶ τῷ πατρὶ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπα-
σιν ἰδιώτης εἶναι βέλομαι· τίς τύραννος οὕτω
βίαιος,

23. Nemo vnus, arbitror. Medicina vero quo
honestior est et vitae vtilior, tanto liberior esse
debet vtentibus; et praerogatiuam habere hanc
artem iustum est in ipsa vtendi potestate; cogi
autem nihil, nec imperari, rem sanctam, tradi-
tam a Diis, sapientium virorum studium; nec
seruituti legum subiici, neque metui et poenae
iudicii neque suffragio, et minis patris, et irae
hominum imperitorum. Itaque etiamsi hoc aperte
tibi ac diserte dixissem, *Nolo, neque curo, licet
possim, sed mihi soli artem noui, atque patri, re-
liquis omnibus indoctus esse volo:* quis tyrannus

βίαιος, ὡς ἀναγκάσαι ἂν καὶ ἄκοντα χρῆσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἰκετείας καὶ δεήσεων, ἐ νόμοις καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν, οἶμαί, προσήκει· πείθεσθαι τὸν ἰατρὸν χρὴ, ἔ κελεύεσθαι, βέλεσθαι, ἔ φοβεῖσθαι, ἐπὶ τὴν θεραπείαν ἐκ ἄγεσθαι, ἐκόντα δὲ ἐρχόμενον ἥδεσθαι· πατρικῆς δ' ἀνάγκης ἄμοιρος, ἀτελὴς ἡ τέχνη, ὅπερ γε τοῖς ἰατροῖς καὶ δημοσία αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προσδρίας, καὶ ὀτελείας, καὶ προνομείας διδῶσι.

Ταῦτα μὲν ἔν ἀπλῶς ἂν εἶχον εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδασκαμένε με, καὶ πολλὰ ἐπιμεληθέντος, καὶ ἀναλώσαντος, ὡς μάθοιμι, πρὸς

ita violentus, qui cogere audeat, et inuitum arte sua vti aliquem velit? Haec enim talia supplicationibus et precibus, non legibus et iris, et iudiciis fublicere, puto, convenit. Persuasionem vinci medicum oportet, non imperio; velle, non terreri; ad curationem non compelli, sed sponte venientem gaudere. Necessitatis autem a patre impositae experta et immunis ars est, cum medicis publice etiam ciuitates, honores, et sedem antiquiorem, et immunitates, et praerogatiuas tribuant.

24. Haec igitur haberem, quae simpliciter pro arte dicerem, etiam si tibi, cum docendum me curasses, et prouidisses multum, et in doctrinam meam

πρὸς μίαν ὁμῶς θαρσύνειαν, καὶ ταύτην δυνατὴν
ἔσαν, ἀντέλθον. νυνὶ δὲ καὶ κείνῳ ἐννόησον, ὡς
παντάπασιν ἄγνωμον ποιεῖς, ἐκ ἑῶν με χρῆ-
σθαι μετ' ἐλευθερίας ἐμῷ κτήματι. ταύτην
ἐγὼ τὴν τέχνην ἔχ' ὑπὸς ὧν σὸς ἐξέμαθον, ἐδὲ
τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος, καὶ ὁμῶς αὐτὴν με-
μάθηκά σοι, καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ 7) σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων. τίνα
διδά-

meam impendisses, in vna tamen hac curatione,
eaeque meae potestatis, repugnarem. Iam vero
illud etiam cogita, quam praeter omnem ratio-
nem facias, cum meo me peculio libere uti non
pateris. Hanc ego artem, cum tuus non essem
filius, edidici, cum tuae legi subiectus non essem:
et tamen tibi eam didici: primus fructum illius
percepisti. Nihil a te ad discendum praesidii ha-
beo.

7. Μεμαθηκά σοι — ἐδὲν παρὰ] Transpo-
nantur. *Guicius*. Mens *Guiceti* videtur haec
esse, legendum nempe ordine mutato: καὶ
ὁμῶς αὐτὴν μεμαθηκά σοι, ἐδὲν παρὰ σὲ
πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, καὶ πρῶτος αὐτῆς
ἀπολέλαυκας. Et sic sane sensus vulgatae
non cohaerens fit apertissimus. *Reitz*.

Πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας] Non bene ista
continuantur, πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλαυκας,
ἐδὲν παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχων, *Primus*
artis medicae, quam ego didici, fructum per-
cepisti o pater, nihil habens a re ad discendum
filius. Nec est, quod dicas, nominatiuum
hic

διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα Φαρμάκων πα-
ρασκευήν; οὐδ' ἦντιναοῦν· ἄλλὰ πενόμενος
ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ
ὑπὸ

beo. Quem magistrum conduxisti? quem medi-
camentorum apparatus *emisti*? Nihil quidquam.
Sed pauper ego, et necessariis rebus destitutus,
mise-

hic poni pro genituo consequentiae: nihilo
enim minus contorta erit, et minime Lucia-
nea oratio. At erit digna Luciano, si deleta
vnica literula sic legamus et interpungamus;
Καὶ πρῶτος αὐτῆς ἀπολέλυκας. Οὐδέν
παρὰ σὲ πρὸς τὸ μαθεῖν ἔχω. Τίνα δι-
δάσκαλον κ. τ. λ. Hoc certe in interpretan-
do secutus sum. *Gesner*. Non inficior emen-
dationem a *Gesnero* propositam ita corrigere
vulgatam, vt sensus sic melior prodeat; nec
dubitarem sic edere, si filius adhuc discens
inducatur; sed cum non amplius sit discipu-
lus, at iam in arte magister, magis natura-
lis et simplex fit oratio *Guieti* more in ordi-
nem redacta. At si ordinem inuerti non
placet, pro ἔχων possis legere, *παρέχων*.
Nam *παρὰ* facile omitti potuit propter latis
prope praecedens *παρὰ*. Ita vt *παρέχων*
tum ad patrem pertineat, sensusque sit: *pri-
mus artis meae fructum percepisti; nihil a te
(de tuo) ad discendum praebens*. Habes hic,
Lector, tres coniecturas; tu elige *Gesneri*
aut *Guieti* emendationem, quas meae prae-
pono. *Reitz*.

ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεῶμενος, ἐπαιδευόμεν.
καὶ μοι τοιαῦτα παρὰ τῆ πατρὸς ἦν πρὸς τὸ
μαθεῖν ἐφόδια, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία,
μῖσος οἰκείων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀντὶ
τῶν τοίνυν χρῆσθαι μετὰ τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ
δεσπότης εἶναι θέλεις τῶν ὅτ' ἐν ἡσθα δεσπό-
της, πεπορισμένων. ἀγάπα, εἴ τι σε καὶ πρό-
τερον ἐκὼν & προσφείλων, εὖ ἐποίησα, μηδε-
μίαν μηδὲ τῆ γε χάριν ἀπαιτεῖσθαι δυνάμενος.

Οὐ δὴ δεῖ τὴν εὐποίησιν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκην ἐς
τὸ λοιπὸν μοι γενέσθαι, εἰδὲ τὸ, ἐκόντα εὖερ-
γετῆσαι, ἀφ' ἑμὴν τῆ ἀκοντα κελεύεσθαι κα-
τασηῆναι, οὐδ' ἔθος ὑπάρχει τοῦτο, τὸ ἀπαξ
τινὰ ἰασάμενον, πάντας ἐς αἰεὶ θεραπεύειν,
ὅπο-

miseriordia magistrorum eruditus sum. Talia
mihi erant a patre ad discendum viatica, tristitia,
solitudo, inopia, odium familiare, auersatio
cognatorum. Pro his igitur uti arte mea postu-
las, et dominus esse eorum, quae suppeditata
mihi sunt, cum dominus non esses. Satis habe-
to, si quid tibi prius ultro, cum nihil deberem,
benefeci, cum nullam, nedum huiusce tanti mu-
neris, gratiam possem reposci.

25. Non sane debet beneficentia mihi mea ne-
cessitas reliquo tempore fieri, neque, quod vo-
lens bene merui, causa constitui, cur inuito im-
perari possit: neque illa consuetudo existere, ut
qui semel aliquem sanauerit, omnes in perpe-
tuum

ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ· ἐπεὶ δεσπότας
 ἂν ἔτω καὶ ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους
 κειροτονηκότες, καὶ μισθὸν τὸ δαλεῦσιν αὐ-
 τοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύειν ὑπαρετεῖν προδε-
 δωκότες· ἔτι γένοιτ' ἂν ἀδαιώτερον; διότι σε
 νοσήσαντα χαλεπῶς ἔτως ἀνέστησα, διὰ τὴν
 νομίζεις ἐξῆναί σοι καταχρησθῆναι μετὰ τῇ τέχνῃ;

Ταῦτα μὲν ἔν εἶχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυνατὰ
 μοι ἔτος προσέταττεν. ἐγὼ δὲ μὴ πάντως
 ἅπασι, μηδὲ πρὸς ἀνάγκην ὑπήκουον. νῦν δὲ ἡ-
 δὴ σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτὰ τὰ ἐπιτάγματα·
 ἐπεὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσω, Φησὶ, μεμνηνότες, μέ-
 μνην δὲ καὶ ἡ γυνή, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει (τὴν
 γὰρ οἶσται) καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμοίως ἀπ-
 ἔγνω-

tuum curet, quotquot is, qui curatus est, volue-
 rit. Alioquin dominos ea ratione in nos consti-
 tuerimus quos curamus, et mercedem vltro ipsis
 dederimus, seruiendi illis, et quidquid imperent
 ministrandi: quo quid fieri possit iniustius? Quo-
 niam te difficili adeo morbo laborantem fuscitavi,
 propter ea licere tibi putas abuti arte mea?

26. Haec haberem dicere, etiam si ea mihi iste
 imperaret, quae possem; ego vero nec omnibus
 omnino, neque ut necessitate coactus, parerem.
 Nunc vero iam considerate etiam, qualia sint
 istius imperia. Cum enim me sanaueris, inquit,
 furiosum; furiosa autem sit etiam uxor eodemque
 modo affecta, sic enim arbitratur, et ab aliis simi-
 liter

ἐγνώσαι, δύνασθαι δὲ σὺ πάντα ὡς εἰδείξας, ἰῶ
καὶ ταύτην, καὶ ἀλλάττε ἤδη τῆς νόσου. τῷ-
πο δὲ ἔτωσί μὲν ἀπλῶς ἀκῆσαι, πάντα εὐλογον
ἂν δόξαι, καὶ μάλιστα ἰδιώτῃ, καὶ ἀπειρῷ ἰα-
τρικῆς. εἰ δέ με ἀκῆσετε ὑπὲρ τῆς τέχνης δι-
καιολογεμένῃ, μάθοιτ' ἂν ὡς ἔτε πάντα ἡμῖν
δυνατά ἐσιν, ἔθ' αἱ τῶν νοσημάτων. φύσεις πα-
ραπλήσιοι, ἔτ' ἰασίς ἢ αὐτῇ, ἔτε φάρμακα τὰ
αὐτὰ ἐπὶ πάντων ἰσχυρὰ, καὶ τότ' ἔσται δῆλον,
ὡς παμπόλυ τῷ μὴ βέλεσθαι τι, τὸ μὴ δύνα-
σθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δὲ με τὰ περὶ τῶ-
ν φιλοσοφῶντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδ'
ἐξαγώνιον, μηδ' ἀλλότριον, ἢ ἀκαιρον ἡγήση-
σθε τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον.

Πρῶτα

*liter deposita; possis autem tu omnia, quod ostendi-
sti: sana hanc etiam, et morbo libera. Hoc au-
tem si ita simpliciter audias, rationabile omnino
videatur, indocto praefertim, et medicinae im-
perito. Si vero me audieritis causam pro arte
dicentem, intelligetis, neque omnia esse in no-
stra potestate, neque naturas morborum esse si-
miles, neque curationem eandem, neque eadem
medicamenta valida ad omnia. Et tunc appare-
bit, quantum distent, non velle aliquid, et,
non posse. Sed ferte me de hisce rebus philoso-
phantem, nec ineptam, aut euagantem extra
causam, aut alienam aut intempestivam earum
rerum disputationem putate.*

Πρῶτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις
 ἔχαι αὐταί, καὶ ὅτι μάλιστα ἐν τῶν ὁμοίων
 συνεσάναι ὁμολογῶνται. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶνδε,
 τὰ δὲ τῶνδε, μᾶλλον ἢ ἑλάττω μετέχει. καὶ
 λέγω τῷτο ἔτι περὶ τῶν ἀνδρείων, ὡς ἔδὲ ταῦ-
 τα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὅμοια, ἔτε τῇ κράσει, ἔτε
 τῇ συστάσει, διάφορα γὰρ δὴ καὶ μετέθει, καὶ
 εἶσει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐ-
 τοῖς· καὶ τὰ μὲν, εὐίατα εἶναι, καὶ πρὸς τὴν
 θεραπείαν ἀναπεπταμένα, τὰ δὲ, τέλειον ἀπε-
 γνώσμενα, καὶ ῥαδίως ἀλυσκόμενα, καὶ κατὰ
 κράτος ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ
 τοίνυν οἶεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθόνην,
 ἢ περιπνευμονίαν, ἢ μανίαν, μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τήν

27. Ac primum quidem naturae corporum ac
 temperaturae non sunt eadem, licet maxime si-
 milibus ea constare *elementis* notum sit; sed illo-
 rum alia aliorum maiorem minoremue partem ha-
 bent. Et loquor adhuc de solis virorum corpo-
 ribus: cum neque haec paria omnibus aut similia
 sint, neque temperatura, neque consistentia; di-
 versos sane et magnitudine et specie morbos in
 illis existere necesse est; et alia quidem sanatu
 esse facilia, et curationi opportuna; alia autem
 plane desperata, quae et capiantur facile, et vi a
 morbis superentur. Putare igitur febrem omnem,
 aut tabem, aut pulmonum morbum, aut furo-
 rem

τὴν ἔσαν τῷ γένει, ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι
σώματος, & σωφρονάντων, & δὲ λελογισμένων,
ἐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξητανότων ἐσὶν ἀνθρώπων·
ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐν μὲν τῷδε, ῥάδιον ἰᾶσθαι, ἐν
δὲ τῷδε, & ἔτι. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ πυρὸν,
ἦν τὸν αὐτὸν ἐς διαφόρους χώρας ἐμβάλης, ἄλ-
λως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτι-
ζομένῃ, καὶ εὐηλίῳ, καὶ εὐηνέμῳ, καὶ ἐξεργασ-
μένῃ, ἀναφύσεται, εὐθαλής, οἶμαι, καὶ εὐ-
τροφος, καὶ πολύχας καρπὸς, ἄλλως δὲ ἐν ὄρει,
καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ, ἄλλως δὲ ἐν δυσηλίῳ, ἄλ-
λως δὲ ἐν ὑπωρείᾳ, καὶ ὅλως, διαφόροις κατ'
ἐκαστας τόπους. ἔτω δὲ καὶ τὰ νοσήματα παρὰ
τὰς ὑπαδεξαμένους τόπους, ἢ εὐφορα, ἢ εὐτροφα,
ἢ

rem, vnum eundemque esse in omni corpore, ge-
nere similem, non est hominum prudentium, qui
rationes harum rerum subduxerint, et exquisiue-
rint. Verum idem morbus in hoc sanatu facilis
est, in alio non item. Quemadmodum, puto,
triticum si idem in diuersos agros spargas, aliter
in campestri et profundo, et irriguo, et aprico,
et bonis ventis opposito, et culto, enascetur;
laetum puto, et pingue, et fructus inde multi-
plex: aliter autem in monte, et lapidoso tenui-
que solo; aliter in eo quod solem non habet, ali-
ter ad montis radices, et in vniuersum pro loco-
rum diuersitate diuersimode. Sic vero etiam mor-
bi pro locis, qui eos suscipiunt, aut facile auge-
scunt,

ἢ ἐλάττω γίγνεται. τὲτο τοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατήρ, καὶ ἔλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἀξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὴν ἐν ἅπαντι σώματι, ὁμοίαν εἶναι, καὶ τὴν θεραπείαν ἴσην.

Πρὸς δὲ τέτοις τρεσάτοις ᾔσιν, ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πάμπολυ τῶν ἀνδρείων διαφέρει, πρὸς τε νόσῃ διαφορὰν, καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδα, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥαδίον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν εὐπαγῇ, καὶ εὐτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα, τὰ δὲ, ἔκλυτα, καὶ ἀσυμπαγῇ, ἐν σκιᾷ τετραφημένα, καὶ λευκὰ αἵματος ἐνδεία, καὶ θερμοῦ ἀπορία, καὶ ὑγροῦ περιττοῦ ἐπιέρῃα· εὐαλωτότερα τοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ
ταῖς

seunt, ac nutriuntur, aut minuuntur. Hoc igitur praeteriens pater, ac vniuersum inexploratum relinquens, postulat furorem omnem, in quocunque sit corpore, similem esse, et parem eius curationem.

28. Praeter haec vero tot ac tanta, illud etiam facile est ad intelligendum, corpora muliebria, multum a virilibus distare, tum ad morbi differentiam, tum ad spem vel desperationem curationis. Virorum quippe corpora solida, nervosa, laboribus et motionibus, et subdiali victu exercitata: altera vero soluta, mollia, in umbra nutrita, alba sanguinis et caloris defectu, et humoris multi affluentia; magis proinde, quam sunt virilia,

ταῖς νόσοις ἐκκείμενα, καὶ τὴν ἰασιν ἐ περιμέ-
νοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχερέεσθα. ἄτε
γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῆΦον, καὶ ὀξυκίνη-
τον ἔχουσαι, ὀλίγην δὲ τὴν τῷ σώματος αὐτῷ
δύναμιν, ἐκείνως ἐς τὸ πάθος τῷ κατολισθαί-
νουσιν.

Οὐ δίκαιον τοίνυν παρὰ τῶν ἰατρῶν τὴν ὁ-
μοίαν ἐπ' ἀμφοῖν θεραπείαν ἀπαιτεῖν, εἰδόμενα
ὡς πολὺ τὰν μέσῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν
ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς εὐ-
θύς κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέ-
μνη, προστίθει ὅτι καὶ γυνὴ ἔσα μέμνη· καὶ
μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῷ τῆς μανίας ὑπά-
γων ὀνόματι, ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δοκῶντι· ἀλλὰ
χωρί-

virilia, obnoxia et exposita morbis, et curatio-
nem non sustinentia, et ad furores praesertim
magis inclinata. Cum enim multum iracundiae
habeant et leuitatis, et valde sint irritabiles, cor-
poris autem parum robusti, facile in hunc mor-
bum labuntur.

29. Iniustum ergo fuerit a medicis similem vtro-
rumque curationem poscere, cum sciamus quam
multum intersit, inter homines vita tota, et o-
mnibus actionibus, et studiis omnibus, statim
a principio inde separatos. Cum ergo dicis, eam
furere, hoc adde, mulierem furere: nec confun-
de ista omnia sub furoris nomen cogens, quod
vnum idemque videtur: sed separa, vt etiam est

χωρίσας ὥσπερ ἐστὶ καὶ ἐν τῇ φύσει, τὸ δυνα-
τὸν ἐφ' ἐκάστῃ σκοπεῖ. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅπερ ἐν
ἀρχῇ τῶν λόγων εἰπὼν μέμνημαι, τῷτο πρῶ-
τον ἐπισκοπεῖμεν, φύσιν σώματος τῆ νοσῆντος
καὶ κράσιν, καὶ τίνος πλείονος μετέχει, καὶ εἰ
θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρ-
ηβηκός, καὶ μέγα, ἢ μικρὸν, καὶ πιμελές, ἢ
ἐλαγίσσαρρον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅπως
ἂν τις αὐτὰ προεξετάσῃ, πάντῃ ἀξίόπιστος ἂν
εἴη, ἀπογινώσκων τί, ἢ ὑπισχνόμενος.

Ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἶδει ἐστὶ, καὶ
καμπόδους ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ εἰδὲ τὰς προσ-
ηγορίας αὐτὰς ὁμοίας. εἰ γὰρ ταυτὸν παραινέειν,
καὶ παραπαίειν, καὶ λυττᾶν, καὶ μεμηνέναι,
ἀλλὰ

in natura: quid in vnoquoque fieri possit, consi-
dera. Nos etenim, quod initio orationis huius
me dicere memini, primum videmus naturam
corporis et temperamentum; et cuius *qualitatis*
plus habeat, et vtrum calidius an frigidius, ma-
turae aetatis an iam inclinatae, magnum an par-
vum, pingue an extenuatum, et omnia in eo
genere. Et sane si quis ista ante explorauerit, fi-
de omnino dignus fuerit, siue spem superesse ne-
get, siue promittat aliquid.

30. Quandoquidem etiam furoris ipsius sex-
centae sunt species,isque multas habet causas,
neque appellationibus similes. Neque enim idem
est desipere, delirare, rabiosum esse, furere; sed
haec

ἀλλὰ ταῦτα πάντα τῷ μᾶλλον ἢ ἥττον ἔχεισθαι
 τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν ἀπὸ τῆς τε, τοῖς μὲν ἀν-
 δράσιν ἄλλαι, ταῖς δὲ γυναῖξιν ἕτεραι, καὶ τῶν
 ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις ἄλλαι, τοῖς δὲ
 γεγενηκόσι διάφοροι, οἷον, νέοις μὲν πλεῖστος ὡς
 τὸ πολὺ, γέρεσι δὲ διαβολῇ ἀκαιρος, καὶ ὀργῇ
 ἄλογος πολλάκις κατ' οἰκείων ἐμπροσθέν, τὸ μὲν
 πρῶτον, διετάραξεν, εἴτα, κατ' ὀλίγον ἐς μα-
 νίαν περιστρέψε· γυναικῶν δὲ πολλὰ καθιμνέ-
 ται, καὶ ῥαδίως ἐς τὴν νόσον ἐπάγεται, μάλιστα
 δὲ μῖσος κατὰ τινος πολὺ, ἢ Φθόρος ἐπ' ἐχ-
 θρῷ εὐτυχῶντι, ἢ λύπη τις, ἢ ὀργή· κατ' ὀ-
 λίγον ταῦτα ὑποτυφόμενα, καὶ μακρῷ χρόνῳ
 ἐντρέφόμενα, μανίαν ἀποτελεῖ.

Τοιαῦ-

haec omnia vel asperioris vel mitioris morbi no-
 mina sunt. Tum causae in viris aliae, aliae in
 mulieribus; ipsorumque virorum aliae in iuveni-
 bus, diuersae in senibus; verbi causa, in iuue-
 nibus multitudo plerumque *bilis et acrium humo-
 rum*; in senibus vero calumnia intempestiua, et
 irrationabilis ira, contra familiares saepe ingruens,
 primo perturbare *solet animum*, deinde paulatim
 in furorem agere. Mulieres autem multa infe-
 stant, quibus facile in hunc morbum concitantur,
 maxime vero odium contra aliquem vehemens,
 aut inuidia aduersus inimicum felicem, aut dolor
 aliquis aut ira. Haec paulatim sub cineribus quasi
 gliscentia, et alita longo tempore, furorem efficiunt.

Τοιαῦτά σοι, ὦ πάτερ, καὶ ἡ γυνὴ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηθεν αὐτὴν ἑναγχος. οὐδὲν γὰρ ἐκείνη ἐμίσει, πλὴν ἔχετά γε, καὶ ἐκ ἂν ἐκ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶ θεραπευθῆναι δύναιτο, ὥς εἴγε ἄλλος τις ὑπόσχοιτο, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τότε ὡς ἀδικνῶντα ἐμέ. καὶ μὴν καὶ κείνο, ὦ πάτερ, ἐκ ἂν ἐκινήσασμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελῶς ἔτιωσ ἀπέγνωσ, ἀλλὰ τις ἔτι σωτηρίας ἐλπίς ὑπεφαίνετο, ἐκ ἂν ἔδὲ ἔτω ῥαδίως προσηψάμην, ἔδ' αὖ προχείρως Φάρμακον ἐγγεῖαι ἐτόλμησα, δεδιὼς τὴν τύχην, καὶ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δυσφημίαν· ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναι τι μῖσος πρὸς τὰς προγόνους πάσαις μητρυαῖς, καὶ ὥσι χρησαί, καὶ τινὰ κοινὴν

31. Talia, Pater, vxori tuæ euenerunt, et forte nuper aliquid illam dolore affecit: nihil enim illa oderat: veruntamen tenetur, neque a praesentibus *malis* sanari medici opera potest. Quare si quis alius promiserit, si quis liberauerit eam; tum odio me, tanquam iniuriæ auctorem, persequere. Quin illud, pater, non pigebit dixisse: etiam si non ita plane desperata res esset, sed aliqua adhuc salutis spes adfulgeret; ne sic quidem ita facile attingerem, nec prompte medicamentum auderem infundere, fortunam veritus et *imminet* a multis infamiam. Vides, vt omnes arbitrentur, esse quoddam in *pruignos* odium novercis omnibus, quantumvis bonæ sint, et communem

ποινήν μανίαν ταύτην γυναικίαν αὐτὰς μεμηνέ-
 ναί· τάχα ἔντις ὑπώπτευσεν, ἄλλως χωρήσαν-
 τος τῷ κακῷ, καὶ τῶν Φαρμάκων ἔδυνηθέντων,
 κακοήθη καὶ δολερὰν τὴν θεραπείαν γεγονέναι.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς, ὦ πάτερ, ἔτιωσ
 ἔχει· καὶ πάνυ σοι τεττηρηκῶς λέγω· ἔποτε
 ῥᾶον ἔξει, καὶ μωρίαις πῖν τῷ Φαρμάκῳ· διὰ
 τῷ ἐπιχειρεῖν ἐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ
 ἀποτυχεῖν με κατεπείγεις, καὶ κακοδοξία περι-
 βλεῖν θέλεις. ἔασον ὑπὸ τῶν ὁμοτέχων Φθο-
 νεῖσθαι. εἰ δὲ με ἀποκηρύξης πάλιν, ἐγὼ μὲν,
 καίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, ἔδὲν κατὰ σὲ
 θεῶν ἐὺχομαι. τί δ' ἂν, ὅπερ μὴ γένοιτο, αὖ-

θις

munem quendam muliebrem furorem omnes fu-
 rere. Facile igitur aliquis, si secus malum cue-
 niat, nec potentia satis sint medicamenta, suspi-
 cetur, malignam et subdolan curacionem fuisse.

32. Ita se habent, Pater, res vxoris tue: et
 omnino tibi post obseruationem institutam dico,
 nunquam illa habebit mollius, si decies millies
 de medicina biberit; propterea conari non est ope-
 rae pretium, nisi me ad hoc solum vrges, vt
 exeidam conatu, et infamiam vis mihi contrahere.
 Patere, vt inuideant mihi artis aemuli. Si
 vero denuo me abdicaueris, nihil equidem, licet
 desertus ab omnibus, malum tibi imprecabor.
 Quid si vero, quod abominor, redeat morbus?

Θις ἡ νόσος ἐπανέλθοι; (Φιλεῖ γὰρ πως τὰ τοιαῦτα ἐρεθιζόμενα, καλινδρομεῖν) τί με πρᾶξαι δεήσει; θερραπέυσω μὲν εὖ ἴσθι καὶ τότε, καὶ ἔπατε λείψω τὴν τάξιν, ἣν τὰς παῖδας ἔταξεν ἡ Φύσις, εὐὲ τῷ γένεσι τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἴτ' ἂν σωφρονήσης, αὐθις ἀναλαμβάνειν πώποτε πισεῦσαι με δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα ποιῶν, ἐπισπᾷ τὴν νόσον, καὶ ὑπαμιμνήσκεις τὸ πάθος· χθές, καὶ πρῶν, ἐκ τηλικύτων κακῶν ἀνασφύλας, διατείνῃ, καὶ βοᾷς, καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, καὶ πρὸς μῖσος τρέπη, καὶ τὰς νόμους ἀνακαλεῖς. οἶμαι πᾶτερ, τοιαῦτ' ἦν σου καὶ τῆς πάλαι μανίας τὰ προοίμια.

Solent enim quodammodo tales, si irritentur, recurrere, quid mihi faciendum erit? Curabo quidem tunc etiam, bene noueris, et stationem, in qua collocavit natura liberos, nunquam deferam, neque vnquam generis mei obliuiscar. Deinde vbi resipueris, rursus quondam terecepturum me, credendum est. Vides iam, dum ista facis, arcessis morbum, et malum quasi admiones. Heri et nudius tertius e tantis malis recreatus contendis, et clamas, et, quod maximum, irasceris, et ad odium verteris, et leges iterum aduocas. Hei mihi! Pater, talia erant etiam superioris furoris tui exordia!

Φάλα-

Φάλαρις πρῶτος.

Ἐπεμψεν ἡμᾶς, ὦ Δελφοί, ὁ ἡμέτερος δυνά-
 σης Φάλαρις, ἄξοντας τῷ θεῷ τὸν ταῦρον
 τέτον, καὶ ὑμῖν διαλεξομένους τὰ εἰκότα ὑπέρ
 τε αὐτῷ ἐκείνῃ, καὶ ὑπὲρ τῷ ἀναθήματος. ὦν
 μὲν ἄν ἐνεκα ἤκομεν, ταῦτά ἐσιν· ἃ δέ γε πρὸς
 ὑμᾶς ἐπέσειλεν· Ἐγὼ, Φησιν, ὦ Δελφοί, καὶ
 παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἑλλήσι, τοῖσδε ὑπο-
 λαμβάνεσθαι, ὅποῖός εἰμι, ἀλλὰ μὴ ὅποῖον ἢ
 παρὰ τῶν μισάντων καὶ φθονόντων Φήμη ταῖς
 τῶν ἀγνοάντων ἀκοαῖς παραδέδωκεν, ἀντὶ τῶν
 πάντων ἀλλαγαίμην ἄν. μάλιστα ἐς παρ' ὑμῖν,
 ὅσω ἱεροί τέ ἐσε, καὶ πάρεδροι 1) τοῦ Πυθίου,
 καὶ

Phalaris Prior.

Misit nos, Delphi, dynasta noster Phalaris, qui
 ferremus Deo taurum hunc, et apud vos, quae
 opportuna viderentur, de ipso pariter ac de munere
 differeremus. Cuius igitur rei gratia venimus, haec
 est. Quae autem vobis nuntiari iussit, ista: Equi-
 dem, inquit, Delphi, cum apud omnes Graecos
 talis haberi, qualis sum, non qualem orta ab ini-
 micis et invidis fama ignorantium auribus tradi-
 dit, rebus omnibus redemerim, tum in primis
 apud vos, in quantum et sacrosancti estis, et ac-

O 5

colae

1. Πάρεδροι] Qui in eodem folio sedent, eius-
 dem

καὶ μονονὲ συνοικοί, καὶ ὁμωρόφιοι τῷ θεῷ. ἡ-
 γῶμαι γὰρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαι-
 μι μάτην ὧμός ὑπελῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἄ-
 πασι δι' ὑμῶν ἀπολελογημένος ἔσσεσθαι. καλῶ
 δὲ, ὧν ἐρῶ, τὸν θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ
 ἔστι δὴ πᾶ παραλογίσασθαι, καὶ ψευδεῖ λόγῳ παρ-
 αγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γὰρ ἴσως ἐξαπατῆσαι
 ῥᾶδιον· θεὸν δὲ, καὶ μάλιστα τῷτον, διαλαθεῖν
 ἀδύνατον.

Ἐγὼ γὰρ ἔ τῶν ἀφανῶν ἐν Ἀκράγαντι ὦν,
 ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος εὖ γεγονώς, καὶ τραφεὶς
 ἐλευθε-

colae Pythii, et tantum non contubernales sub
 eodem tecto Dei. Arbitror enim, si probare vo-
 bis causam possim, et persuadere, temere crude-
 lem me putari; etiam reliquis omnibus per vos
 me fore purgatum. Aduoco autem eorum, quae
 dicam, testem illum Deum, quem non licet ni-
 mirum arguto sermone fallere, vel mendaci ora-
 tione circumuenire. Etenim homines forte falle-
 re facile est, Deum autem, hunc maxime, ut quis
 subterfugiat, fieri non potest.

2. Ego enim non ignobilium Agrigenti vnus,
 sed si quis alius bene natus, et educatus liberali-
 ter,

dem honoris imperiique participes, de Diis
 non modo vsitatum, sed et de mortalibus,
 quos ad Deorum dignitatem euectos συνθρό-
 νης et παρέδρες vocabant. Reitz.

ἐλευθερίως, καὶ παιδείᾳ προσεσχηκώς, αἰεὶ διέ-
 τέλῃν, τῇ μὲν πόλει δημοτικὸν ἑμαυτὸν παρέ-
 χων, τοῖς δὲ συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῇ, καὶ
 μέτριον. βίαιον δὲ, ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικόν, ἢ
 αὐθέκασον, ἔδεις ἔδδεν ἐπεκάλει με τῷ προτέ-
 ρῳ ἐκείνῳ βίῳ. ἐπειδὴ δὲ ἑώρων τὰς τᾶναντία
 μοι πολιτευομένας ἐπιβλεύοντας, καὶ ἐξ ἅπαν-
 τος τρόπου ἀνελεῖν με ζητῶντας (διήρητο δὲ ἡ-
 μῶν τότε ἡ πόλις) μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ
 ἀσφάλειαν εὗρισκον, τὴν αὐτὴν ἅμα καὶ τῇ πό-
 λει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνας
 μὲν ἀνασεύλαιμι, καὶ πύσαιμι ἐπιβλεύοντας,
 τὴν πόλιν δὲ σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ
 ἦσαν

ter, studiis doctrinae animum applicui, semper
 popularem me in ciuitate praestiti, iisque, qui
 mecum in republica versarentur, aequum et mo-
 deratum. Vim autem a me factam, aut finisteri-
 tatem, aut superbam contumeliam, aut nimiam
 pertinaciam ad suum omnia arbitrium referentem,
 nemo vnquam in priori illa vita mea accusauit.
 Cum vero viderem, qui mihi obtreant in re-
 publica, eosdem insidias mihi struere, et omni
 modo necem meam quaerere, dissidiis autem tum
 nostra vexabatur ciuitas, solum illud perfugium
 et securitatem inueni, eandemque simul salutem
 ciuitatis, si vindicato mihi imperio, cum reprim-
 erem illos insidiatores, tum ciuitatem sana sequi
 consilia cogerem. Erant etenim non pauci qui
 ista

ἦσαν γὰρ ἐκ ὀλίγοι ταῦτ' ἐπανῆντες ἄνδρες μα-
τριοί, καὶ Φιλοπόλιδες, οἱ καὶ τὴν γνώμην ἤδε-
σαν τὴν ἐμὴν, καὶ τῆς ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην.
τέτοιοις συναγωνισαῖς χρησάμενος, ῥαδίως ἐκρά-
τησα τῆς ἐπιχειρήσεως.

Τέντεῦθεν οἱ μὲν ἐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ'
ὑπήκουον· ἐγὼ δὲ ἤρχον, ἡ πόλις δ' ἄσασίαςος
ἦν. σφαγὰς δὲ, ἡ ἐλάσεις, ἡ δημεύσεις, ἐδὲ
κατὰ τῶν ἐπιβεβελευνότων εἰργαζόμεν, καὶ τοι
ἀναγκαῖον τὰ τοιαῦτα τολμᾶν ἐν ἀρχῇ τῆς δυ-
ναθείας μάλιστα. Φιλανθρωπία γὰρ, καὶ πραό-
τητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰστοιμίᾳς, θαυμα-
σίως ἐγὼ ἠλπιζον εἰς τὸ πείθεσθαι πρᾶτᾶξομαι
τέτῃς. εὐθύς γὰρ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἐσπείσμεν,
καὶ

ista laudarent viri moderati, et ciuitatis amantes,
qui et consilium scirent meum, et conatus illius
necessitatem. Hisce adiutoribus vsus, facile co-
gitata perfeci.

3. Ab eo inde tempore nihil illi amplius tur-
bare, sed obsequi; imperium vero ego tenere,
ciuitas ipsa seditionibus esse libera. Caedes au-
tem; aut exilia, aut publicationes bonorum, ne-
que contra hos, qui insidiati mihi fuerant, exer-
cui, quamquam necessarium talia audere, in prin-
cipio potestatis maxime. Humanitate enim, et
mansuetudine, et miti atque civili ratione eos
tractandi, mirifice sperabam ad obsequium illos
me redacturum. Quare celeriter induciis et pace
facta

καὶ διηλλάμην, καὶ συμβέλοις καὶ συνεσίοις ἐ-
 χρώμην τοῖς πλείοις αὐτῶν. τὴν δὲ πόλιν αὐ-
 τὴν ὄρων ὀλγωρέα τῶν προεσώτων διεφθαρμέ-
 νην, τῶν πολλῶν κλεπτόντων, μᾶλλον δὲ ἀρ-
 παζόντων τὰ κοινὰ, ὕδατων τε ἐπιρροίαις ἀνε-
 κτησάμην, καὶ οἰκεδομημάτων ἀναστάσειν ἐκόσ-
 μησα, καὶ τειχῶν περιβολὴν ἐκράτυνα, καὶ τὰς
 προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοινὰ τῇ τῶν ἐφεσώτων
 ἐπιμελείᾳ, ῥαδίως ἐπήυξησα, καὶ τῆς νεολαίας ^{μολογίας}
 ἐπεμελέμην, καὶ τῶν γερόντων πρέξουσιν, καὶ ^{νέως +}
 τὸν δῆμον ἐν θέαις καὶ διανομαῖς, καὶ πανηγύρε-
 σι, καὶ δημοθοιναῖς, διηγόν· ὕβρεις δὲ παρθέ-
 νων, ἢ ἐφύβων διαφθοραῖ, ἢ γυναικῶν ἀπα-
 γωγαί, ἢ ἐοφυφόρων ἐπιπέμψεις, ἢ δεσποτικῇ
 τις ἀπειλῇ, ἀποτρόπαιά μοι καὶ ἀκῆσαι ἦν.

Ἡδη
 facta conciliatus sum hostibus, et consilio atque
 conuictu plerorumque usus sum. Urbem porro
 ipsam videres magistratuum negligentia perditam,
 quum vulgo homines furtis, vel rapinis potius,
 rem publicam vastarent; hinc aquaeductibus re-
 creavi, hinc aedificiis excitatis exornaui, hinc
 mœnibus circumpositis muniui, publicosque re-
 ditus eorum, quos praefeci, cura auxi facile, et
 iuventutis curam suscepi, et prospexi senibus, et
 populum spectaculis, congiariis, diebus festis, et
 epulis publicis, detinui. Virginum vero contu-
 meliae, aut corruptiones adolescentum, aut con-
 iuges abductae, aut immissi satellites, aut heriles
 minae, res auditu etiam mihi abominabiles.

Ἦδη δὲ καὶ περὶ τῷ ἀφῆναι τὴν ἀρχὴν, καὶ καταθέσθαι τὴν δυναστείαν, ἐσκοπέμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἂν τις ἐννοῶν. ἐπεὶ τό γε ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἦδη, καὶ σὺν φθόνῳ καματηρὰν ἐδόκει μοι εἶναι· τὸ δ' ὅπως μνησέτι τοιαύτης τινὸς θεραπείας δεήσεται ἡ πόλις, τῷτ' ἐζήτην ἔτι· καὶ γὰρ μὲν ὁ ἀρχαῖος περὶ ταῦτα εἶχον. οἱ δὲ ἤδη τε συνίσαντο ἐπ' ἐμέ, καὶ περὶ τῷ τρόπῳ τῆς ἐπιβελῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπῶντο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουσαν, καὶ ὅπλα ἡθροίζον, καὶ χρήματα ἐπορίζοντο, καὶ τὰς ἀστυγείτονας ἐπεκαλῶντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ Λακεδαιμονίας καὶ Ἀθηναίας ἐπρεσβεύοντο. αὐτὸς μὲν γὰρ
περὶ

4. Iamque de dimittendo imperio, de potestate deponenda, cogitabam, illud solum deliberrans, quomodo secure hoc facere quis posset? cum ipsum imperare, et agere omnia, iam molestum mihi, et cum invidia laboriosum videretur. Iamque illud quærebam, quomodo *eo adduci res posset, ut* tali quadam curatione non amplius indigeret ciuitas. Atque ego antiquae nimium simplicitatis homo haec agitabam. At illi iam contra me consurgere, ac de insidiarum defectionisque ratione dispicere, et comparare coniuratos, et arma congerere, et conferre pecunias, et vicinos aduocare, et in Graeciam ad Spartanos Atheniensesque legatos mittere. Quae de
me

περὶ ἐμῶν αὐτῶν, εἰ ληφθεῖν, ἐδεδόκτο ἤδη αὐ-
 τοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρία διασπάσασθαι
 ἠπεῖλεν, καὶ ὥς κολάσεις ἐπενόεν, δημοσίᾳ σρε-
 βλόμενοι ἐξείπον. τῶ μὲν δὲ μηδὲν παθεῖν τοιζ-
 τον, οἱ θεοὶ αἴτιοι, Φωράσαντες τὴν ἐπιβου-
 λήν. καὶ μάλιστα γὰρ ὁ Πύθιος, ὀνείρατά τε προ-
 δείξας, καὶ τὰς μηνύσοντας ἔκαστα ἐπιπέμπων.

Ἐγὼ δὲ ἐνταῦθα ἤδη ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, ἐπὶ
 τῶ αὐτῶ δέξας νῦν τῷ λογισμῷ γενομένους ἄξιόν
 περὶ τῶν τότε πρακτέων μοι συμβαλεῦσαι, ὅτε
 ἀφυλάκτως ὀλίγη δεῖν ληφθεῖς, ἐζήταν τινα
 σωτηρίαν περὶ τῶν παρόντων. πρὸς ὀλίγον ἔν
 τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκράγαντα παρ' ἐμὲ ἀποδημήσαν-
 τες,

me ipso, si caperer, iam decreta ipsis essent, et
 ut suis me manibus discerpere minati sint, quas-
 que poenas excogitauerint, in publica tormen-
 torum quaestione facti sunt. Quod quidem nihil
 tale passus sum, Dii causa fuerunt, deprehen-
 dendis insidiis; et in primis quidem Pythius, qui
 somnia mihi ostenderet, et indices omnium ad
 me mitteret.

5. Iam hic ego vos, Delphi, rogo, ut in eo-
 dem metu *animis et cogitatione* constituti, ipsi
 consulatis, quid mihi tum faciendum fuerit, cum
 tantum non per imprudentiam meam captus, sa-
 lutis aliquam in re praesenti viam quaererem. Pa-
 rumper igitur animis Agrigentum ad me peregri-
 nati,

τες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ
 τὰς ἀπειλὰς ἀκέσαντες, εἶπατε τί δεῖ ποιεῖν
 Φιλανθρωπία. χρήσασθαι πρὸς αὐτοὺς ἔτι καὶ
 Φείδεσθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐτίκα μελλή-
 σοντα πείσεσθαι τὰ ὕστατα; μᾶλλον δὲ γυμνῇ
 ἤδη ὑπέχειν τὴν σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφ-
 θαλμοῖς 2) ὄρᾳ ἀπολλύμενα; ἢ τὰ μὲν τοιαῦτα
 πάνυ ἡλιθία τινὸς εἶναι, γενναῖα δὲ, καὶ ἀνδρώδη
 διανοηθέντα, καὶ χολὴν ἐμφρονος, καὶ ἡδονη-
 μένη

nati, conspectis illorum apparatibus, minis illorum
 auditis, dicite mihi, quid agendum sit? vtrum hu-
 manitate porro in illos vti *me vultis*, et parcere et
 tolerare, iam statim vltima ab illis subiturum?
 aut potius nudum iam iugulum praeberere, et prae
 oculis interire videre, *quae mihi sunt carissima*?
 an ista quidem plane stupidi hominis esse *cenferis*,
 meque fortiter viriliterque cogitantem, ac bile viri
pru-

2. Ἐν ὀφθαλμοῖς] Gaudet hac locutione Ho-
 mer. In quibus tamen pleonasmum praepo-
 sitionis ἐν statuere possis, quia saepissime
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδεσθαι sine praepositione di-
 cit. In nostro tamen non adeo simplex est
 pleonasm. sed significat *coram videre*, nec prae-
 positio commodè abesse poterit. At si totum
 ἐν ὀφθαλμοῖς tamen pleonasmum esse statuās
 quod ὄρᾳ sufficiat, non nego quidem: ve-
 rum aio tamen neutrum esse otiosum. Reitz.

μένε ἀνδρὸς ἀναλαβόντα, μετέλθειν ἐκεῖνος·
ἐμαυτῷ δ' ἐκ τῶν ἐνόντων, τὴν ἐς τὸ ἐπιὸν
ἀσφάλειαν παρασχέειν; ταῦτ' οἶδ' ὅτι συνεβη-
λεύσατε ἄν.

Τί ἔν ἐγὼ μετὰ τῆτ' ἐποίησα, μετασειλάμε-
νος τὰς αἰτίαις, καὶ λόγῳ μεταδὲς αὐτοῖς, καὶ
τὰς ἐλέγχους παραγαγὼν, καὶ σαφῶς ἐξελέγ-
χας ἕκαστα, ἐπεὶ μηδ' αὐτοὶ, ἔτι ἔξαρνοι ἦσαν,
ἡμυνόμην ἀγανακτῶν τὸ πλεον, ἔχ' ὅτι ἐπεβε-
βουλευμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν
ἐκείνῃ τῇ προαιρέσει μένειν, ἣν ἐξ ἀρχῆς ἐνεση-
σάμην. καὶ τὸ ἀπ' ἐκεῖνε, φυλάττων μὲν ἐ-
μαυτὸν, διατελῶ· ἐκεῖνων δὲ τὰς αἰεὶ ἐπιβου-
λεύοντάς μοι κολάζων· εἶθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ
τῆς

prudentis atque iniuria laesi assumpta, illos vlcisci,
mihique pro praesenti facultate, futuri temporis
securitatem praestare? Haec, noui ego, mihi
confuleretis.

6. Quid igitur post ea feci? Arcessitos noxios,
et causae dicendae copia illis facta, prolatis ar-
gumentis, plane de singulis conuictos, quando-
quidem negare nec ipsi poterant, vltus sum, ae-
gerrime ferens, non quod factae mihi essent in-
fidiae, sed quod mihi per illos integrum non
esset in illa ratione permanere, quam initio in-
stitueram. Atque ab eo inde tempore ita viuo,
vt me custodiam, illorum vero ex numero eos,
qui mihi semper insidiantur, puniam. Deinde

τῆς ὁμότητος αἰτιῶνται, ἐν ἐτι λογιζόμεναι
 παρὰ ποτέρῃ ἡμῶν ἦν ἡ πρώτη τέτων ἀρχή·
 συνελόντες δὲ τὰν μέσῳ, καὶ ἐφ' οἷς ἐκολάζον-
 το, τὰς τιμωρίας αὐτὰς ἡτιῶντο, καὶ τὰς δο-
 κῆσας ἐν αὐταῖς ὁμότητας. ὅμοιον ὥς εἴ τις
 παρ' ὑμῖν ἱερόσυλον τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆς πέτρας
 ξιπτόμενον, ἃ μὲν ἐτόλμησε, μὴ λογίζοιτο, ὥς
 νύκτωρ ἐς τὸ ἱερόν παρῆλθε, καὶ κατέσπασε τὰ
 ἀναθήματα, καὶ τῷ ξόανῳ ἤψατο, κατηγοροίη
 δὲ ὑμῶν πολλὴν τὴν ἀγριότητα, ὅτι Ἕλληνές τε,
 καὶ ἱεροὶ εἶναι λέγοντες, ὑπεμείνατε ἄνθρωπον
 Ἕλληνα πλησίον τῷ ἱερῷ (καὶ γὰρ ἐ πᾶν πόρ-
 ρῳ τῆς πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα) κολάσει
 τοιαύτη περιβαλεῖν. ἀλλ', οἶμαι, αὐτοὶ τε
 κατα-

crudelitatis me accusant homines, non cogitantes
 illud, ab vtro nostrum prima horum origo sit.
 Nimirum omiſſis iis, quae erant in medio, et
 propter quae puniebantur, poenas accusabant
 ipsas, et quae viderentur in illis *versari* crudi-
 litates. Perinde ac si quis apud vos sacrilegum de-
 rupe videns praecipitari, quae ille ausus sit, non
 cogitet, vt noctu in templum intrauerit, ac do-
 naria detraxerit, signumque *ipsum* contrectarit;
 sed multam vestram feritatem accuset, qui Grae-
 cos vos et sanctos homines cum dicatis, sustinue-
 ritis tamen Graecum hominem prope templum
 (etenim non procul ab vrbe dicitur esse rupes illa)
 tali supplicio afficere. Sed ipsi puto ridebitis,
 si

καταγελάσεσθε, ἣν ταῦτα λέγει τις κατ' ὑμῶν,
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὴν κα-
τὰ τῶν ἀσεβάντων ὠμότητα.

Τὸ δ' ὅλον, οἱ δῆμοι ἐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός
τις ὁ τοῖς πράγμασιν ἐφесῶς ἐστίν, εἴτε δίκαιος,
εἴτ' ἀδικος, αὐτὸ ἀπλῶς τὸ τῆς τυραννίδος ὄνο-
μα μισῶσι, καὶ τὸν τύραννον καὶ Αἰακός, ἢ
Μίνως, ἢ Ραδάμανθυς ἢ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος
ἀνελεῖν σπεύδουσι, τὰς μὲν πονηρὰς αὐτῶν πρὸ
ὀφθαλμῶν τιθέμενοι, τὰς δὲ χρηστὰς, τῇ κοι-
νωνίᾳ τῆς προσηγορίας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμ-
περιλαμβάνοντες. ἐγὼ γ' ἔν ἀκῶ καὶ παρ' ὑμῶν
τοῖς Ἕλλησι πολλὰς γενέσθαι τυράννας σοφοὺς
ὑπὸ Φαύλῳ ὀνόματι δοκᾶντι, χρηστὸν καὶ ἡμε-
ρον

si quis talia contra vos dicat, et reliqui omnes
laudabunt vestram contra impios crudelitatem.

7. In vniuersum populi, non explorato qualis
sit, qui rebus praeest, iustusne an iniustus,
ipsum simpliciter nomen tyrannidis odio habent;
et tyrannum, etsi Aeacus, aut Minos, aut Rhada-
manthus fuerit, similiter vniuersim student tol-
lere, dum malos eorum ob oculos sibi ponunt,
bonos autem, ob communionem nominis, odio
simili complectuntur. Equidem audio, apud
vos etiam Graecos, multos tyrannos fuisse sapien-
tes, sub nomine, quod male vulgo audit, man-
suetum et placidum ostendentes ingenium: et

ρον ἡθος ἐπιδεδειγμένους· ὧν ἐνίων καὶ λόγους εἶ-
 ναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀ-
 γάλματα καὶ ἀναθήματα τῷ Πυθίῳ.

Ὅρατε δὲ καὶ τὰς νομοθέτας τῷ κολασικῷ
 εἶδει τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τῶν γε ἄλλων εἰδὲν
 ὄφελος, εἰ μὴ φόβος προσεῖη, καὶ ἐλπίς τῆς
 κολάσεως. ἡμῖν δὲ τῷτο πολλῷ ἀναγκαιότερον
 τοῖς τυράννοις, ὅσω πρὸς ἀνάγκην ἐξηγέμεθα,
 καὶ μισῶσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβαλεῦσθιν ἀνθρώ-
 ποις σύνεσμεν, ὅπως μὴδὲ τῶν μορμολυκείων ὄ-
 φελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῷ περὶ τῆς Ἰ-
 δρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' εἴοικεν. ἔσω γὰρ ἀν-
 κώπτωμεν, τοσῶδε πλείους ἡμῖν ἀναφύοντα
 τῷ

quorundam adeo ex illo numero, brevia dicta in
 vestro templo reposita, *quasi* signa quaedam et
 donaria, Pythio.

8. Videtis leges etiam poenali sanctioni
 plurimum tribuere, cum reliquorum nullus sit
 usus, nisi metus adsit et expectatio poenae. No-
 bis vero tyrannis multo magis illud necessarium
 est, in quantum inuitis imperamus, et cum ho-
 minibus versamur, qui odio nos habent et insi-
 diis appetunt, ubi terriculamentis laruatis nihil
 proficitur; sed Hydrae fabulam res refert: quo
 plures enim exciderimus, tanto plures subna-
 scuntur

τοῦ κολάζειν ἀΦερμαί. Φέρειν 3) δ' ἀνάγκη,
καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἐκκόπτειν αἰεὶ, καὶ ἐπι-
καίειν, νῆ Δία, κατὰ τὸν Ἰόλεων, εἰ μέλλοι-
μεν ἐπικρατήσειν. τὸν γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦ-
τα ἐμπεσεῖν ἡναγασμένον, ὁμοιον χρὴ τῇ ὑπο-
θέσει καὶ αὐτὸν εἶναι· ἢ Φειδόμενον τῶν πλη-
σίον, ἀπολωλένα. ὅλως δέ, τίνα οἶσθε ἔτι
ἄγριον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἡδεσθαί
μασι-

scuntur puniendi occasiones. Auferre autem oportet quod subnascitur, et excidere semper, et vrere Iolai instar, vincere si velimus. Eum enim qui semel in hanc vitam incidere coactus est, oportet aut similem esse argumento, *quod agendum suscepit*, aut, dum aliis parcit, ipsum perire. Quem vero omnino putatis hominem ferum adeo et imitem esse, qui delectetur flagellandis aliis, et

P 3

plora-

3. Φέρειν] Nisi placet verbo Φέρειν hic tribuere auferendi significationem, videndum an non fuerit in libris antiquis ἀΦαιρῆν. *Gesner*. Si tolerandi, perseverandi sensu accipias, stare poterit vulgata: quo sensu notum est, Φέρειν πόνους, id quod non mera est passio, sed et actionem inuoluit. Nemini tamen hoc obtrudō: nam cum Φέρειν modo sit *adferre*, modo etiam significet *auferre*, ideo posteriore hoc sensu cum *Gesn.* accipere malim. *Reitz.*

μασιγῆντα καὶ οἰμωγῶν ἀκρόντα, καὶ σφαττο-
μένους ὀρώντα, εἰ μὴ ἔχοι τινα μεγάλην τῷ κο-
λάζειν αἰτίαν; ποσάνεις γὰρ ἐδάκρυσα μασιγ-
μένων ἄλλων, ποσάνεις δὲ θρηνεῖν καὶ ὀδυρεσθαι
τὴν ἑμαυτῇ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν
αὐτὸς καὶ χρονιωτέρων ὑπομένων; Ἄνδρι γὰρ
Φύσει μὲν ἀγαθῷ, διὰ δ' ἀνάγκην πικρῷ, πο-
λὺ τῷ κολάζεται τὸ κολάζειν χαλεπώτερον.

Εἰ δὲ δεῖ μετὰ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲν εἰ
αἵρεσίς μοι προτεθείη, πότερ' βέλομαι, κολά-
ζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, εὖ ἴξε,
ὥς ἔδεν μελδήσας, ἐλοίμην ἂν τεθνᾶναι μᾶλλον,
ἢ μηδὲν ἀδικῆντας κολάζειν. εἰ δέ τις Φαίη
βέλει, ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνᾶναι ἀδίκως, ἢ
δικαίως

ploratu illorum audiendo, et spectandis caedibus,
nisi magnam aliquam habeat puniendi causam?
Quoties ego, dum flagellis alii caederentur illa-
crimari, quoties deplorare lamentarique meam
fortunam cogor, maiorem ipse et longiorem poe-
nam sustinens! Viro enim natura bono, sed quem
acerbum esse cogat necessitas, punire multo quam
puniri difficilius est.

9. Si vero libere dicendum est, equidem optio-
ne proposita, vtrum malim iniuste quosdam pu-
nire, quam ipse mori; scitote me nulla cuncta-
tione interposita mortem potius electurum, quam,
qui nihil iniuste egerint, punire. Si quis vero
dicat, Vtrum vis, Phalari, ipse iniuste mori, an
iuste

δικαίως κολάζειν τὰς ἐπιβέλας, τῆτο βελκώ-
μην ἄν. αὐτὸς γὰρ ὑμᾶς, ὦ Δελφοί, συμβού-
λας καλῶ, πότερον ἀμείνουν εἶναι ἀδίκως ἀποθα-
νεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸν ἐπιβεβελευκότα; οὐ-
δεὶς ἄτως, οἶμαι, ἀνόητός ἐστιν, ὃς ἐκ ἂν προ-
τιμύσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων τὰς ἐχθρὰς ἀπο-
λωλέναι. καίτοι πόσος ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρη-
σάντων μοι, καὶ Φανερώς ἐληλεγμένων, ὅμως
ἔσωσα; οἷον Ἀκανθοῦ τετονί, καὶ Τιμοκράτην,
καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆ, παλαιᾶς συν-
ηθείας τῆς πρὸς αὐτὰς μνημονεύσας.

Ἦ "Οταν δὲ βεληθῇτε τὲμόν εἰδέναι, τὰς εἰς-
Φοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε,
ὅποῖας ἐγὼ περὶ αὐτὰς εἶμι, καὶ εἰ Φιλανθρώ-
πως

iuste punire insidiatores? hoc sane *posterius* ma-
luerim. Denuo enim vos, Delphi, in consilium
mihi aduoco, meliusne sit iniuste mori, an iniu-
ste seruare insidiatorem? Nemo ita, puto, stu-
pidus est, quin viuere potius praeferat, quam
inimicis seruandis ipse perire. Quamquam quot
ego eorum etiam, qui insidias mihi struxerant,
manifeste licet conuictos, tamen seruauī? velut
Acanthum hunc et Timocratem, et Leagoram il-
lius fratrem, memoria antiquae cum illis consue-
tudinis adhibita.

10. Si vero meam vitae rationem nosse volue-
ritis, peregrinos Agrigentum venientes interro-
gate, qualem me illis praebeam, vtrum humane
tractem,

πως προσφέρωμαι τοῖς καταίρεσιν, ὥς γε καὶ
 σκοπὸς ἐπὶ τῶν λιμένων ἔχω, καὶ πειθῆνας,
 τίνες καὶ ὅθεν καταπεπλευκασιν, ὡς κατ' ἀξίαν
 τιμῶν, ἀποπέμποιμι αὐτάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξε-
 πίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμέ, οἱ σοφώτατοι τῶν
 Ἑλλήνων, καὶ ἔφεύγασιν τὴν συνασίαν τὴν ἐμὴν·
 ὥσπερ ἀμέλει καὶ πρῶην ὁ σοφὸς Πυθαγόρας
 ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἀλλὰ μὲν ὑπὲρ ἐμῶ ἀκηκώς. ἐπεὶ
 δ' ἐπειράθη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τῆς δικαιο-
 σύνης, καὶ ἐλεῶν τῆς ἀναγκαίας ὁμότητος. εἴ-
 τα οἶεσθε τὸν πρὸς τοὺς ὀθνεῖους Φιλάνθρω-
 πον, οὕτως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι,
 εἰ μὴ τι διαφερόντως ἡδίκητό.

Ταῦ-

tractem, qui eo deferuntur: qui in portibus spe-
 culatores habeam, exploraturos, qui et vnde na-
 vibus venerint? ut pro dignitate cuiusque hono-
 ratos dimittam. Quidam vero etiam dedita opera
 ad me ventitant, Graecorum sapientissimi, nec
 consuetudinem meam refugiant. Ut nempe et-
 iam nuper sapiens Pythagoras ad nos venit, qui
 cum alia de me audisset, experimento facto di-
 scessit, meam laudans iustitiam, et necessariae mi-
 sertus crudelitatis. Deinde putatis, hominem per-
 egrinis adeo humanum, iniuste tractaturum suos,
 nisi insigni affectum iniuria?

II. At-

Ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἑμαυτῶ ἀπολελόγημαι
 ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνε μᾶλλον,
 ὡς ἑμαυτὸν πείθω, ἢ μίσσε ἀξία. ὑπὲρ δὲ τῶ
 ἀναθήματος, καὶ ὑμᾶς ἀκῆσαι ὅθεν καὶ ὅπως
 τὸν ταῦρον τῶτον ἐκτησάμην, ἔκ ἐκδὲς αὐτὸς
 τῷ ἀνδριαντοποιῷ. μὴ γὰρ ἔτω μανείην, ὡς
 τοιούτων ἐπιθυμῆσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περι-
 λαος ἦν τις ἡμεδαπός, χαλκεὺς μὲν ἀγχθός,
 πονηρὸς δὲ ἀνθρώπος· ἔτος πάμπλου τῆς ἐμῆς
 γνώμης διημαρτηκώς, ὥστε χαριεῖσθαι μοι, εἰ
 καινὴν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν, ὡς ἐξ ἅπαντος
 κολάζειν ἐπιθυμῶντι. καὶ δὴ κατασκευάσας
 τὸν βῆν, ἥκε μοι κομίζων, κάλλισον ἰδεῖν, καὶ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένον· κινήσεως γὰρ
 αὐτῷ καὶ μυκηθμοῦ ἔδει μόνον πρὸς τὸ καὶ
 ἐμφυ-

II. Atque haec quidem pro me dixi, vera, iusta,
 laude potius quam odio digna. Iam de donario
 vos audire tempus est, quomodo dominus huius
 tauri factus sim, quem non locaverim statuario.
 Absit enim a me ille furor, ut tale quid possidere
 cupiam. Sed fuit Perilaus aliquis nostras, faber
 bonus, sed homo idem pessimus. Hic multum a
 coniectando animo meo aberrans, gratum se mi-
 hi facturum rebatur. tanquam poenis omnino
 gaudenti, si novam quandam poenam excogitasset.
 Fabrefactum igitur bouem mihi attulit, pulcher-
 rima specie, et ad exactissimam similitudinem el-
 boratum: solo enim motu et mugitu deficiebatur,

ἐμφυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δὲ, ἀνέκρας ἐν-
θὺς, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίῳ· πεμπτέες δ'
παῦρος τῷ Θεῷ. ὁ δὲ Περίλαος παρῆναι, τί
δ' εἰ μάθοις, ἔφη, τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ,
καὶ τὴν χρείαν, ἣν περὶέχεται; καὶ ἀνοίξας ἅμα
τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα, ἔφη, κο-
λάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχανημα τῷ-
το, καὶ κατακλείσας, προσιθέσθαι μὲν τὰς αὐ-
λὰς τὰςδε πρὸς τὰς μυκτῆρας τῷ βόσκι, πῦρ δ'
ὑποκαίειν κελεύειν· καὶ ὁ μὲν οἰμώζεται, καὶ
βοῇσεται, ἀλήτικοις ταῖς ὁδύνας ἐχόμενος· ἡ
βοή δὲ, διὰ τῶν αὐλῶν μέλη σοι ἀποτελέσει,
οἷα λιγυρώτατα, καὶ ἐπαυλήσει θρηνηῶδες, καὶ
μυκήσεται γοερώτατον, ὥς τὸν μὲν, κολάζεσθαι,
σὲ δὲ τέρπεσθαι μεταξὺ καταυλόμενον.

Ἐγὼ

quo minus animatus esse videretur. Ad primum
autem conspectum exclamaui, dignum opus,
quod habeat Pythius. Mittendus hic taurus Deo.
Adstans autem Perilaus, *Quid si*, inquit, *noris*
artem in illo adhibitam, et quem usum praebeat?
et, simul aperiens prope tergum bouem, si quem pu-
nire, inquit, *volueris, imposito illo in hanc machi-*
nam, eaque clausa, applicari has tibiās iube naribus
bouis, et succendi ignem. Sic iste eiulabit et clama-
bit, dolore infinito cruciatus; clamor autem iste per
tibiās modulos tibi efficiet canoros maxime, et threnis
apertos sonos accinet, ac lugubre quiddam mugiet: adeo
ut dum ille punitur, tibiā tu sonis interim demulceare:

12. Ego

Ἐγὼ δὲ ὡς τῷτ' ἤμισα, ἐμυσάχθην τὴν κα-
κομηχανίαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίση-
σα τῷ κατασκευάσματος, καὶ οἰκειὰν αὐτῷ τι-
μιωρίαν ἐπέθηκε. καὶ ἄγε δὴ, ἔφην, ὦ Περί-
λαε, εἰ μὴ κενὴ ἄλλως ὑπόσχεσις ταῦτά ἐσι,
δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὴν ἀλήθειαν τῆς
τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶντας, ἵν' εἰδῶμεν
εἰ καὶ ἂ Φῆς μέλη, διὰ τῶν αὐλῶν φθέγγεται.
πείθεται μὲν τέτοις ὁ Περίλαος· ἔγὼ δὲ, ἐπεὶ
ἔνδον ἦν, κατακλείσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν
ἐκέλευον, Ἀπολάμβανε εἰπὼν τὸν ἄξιον μισθὸν
τῆς θαυμαστῆς σε τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τῆς
μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλῆς. καὶ ὁ μὲν δίκαια
ἐπάσχει, ἀπολαύων τῆς αὐτῷ εὐμηχανίας· ἐγὼ
δὲ,

12. Ego vero his auditis, infelix artificium ho-
minis abominatus, et exosus ingenium huius ma-
chinae, propriam illi poenam imposui: et, *Age*
sane, inquam, *Perilae*, nisi vana temere illa sunt
promissa, ostende nobis ingressus ipse veritatem artis
 tuae, et imitare clamantes, ut sciamus verum, quos
 praedicat modulor, ii per tibias sonent. Obsequi-
tur *Perilaus*: at ego, cum intus esset, concluso
 homine, ignem succendi iussi, *Habe tibi*, dicens,
 dignam mercedem admirabilis illius artis tuae, ut
 magister illius *Musices primus ipse canas*. Atque
 ille digna factis suis passus est, fructum percipiens
 ingeniosae machinationis. Caeterum ego viven-
 tem

δὲ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνευεν ὄντα τὸν ἄνδρα, ἐξ-
αιρεθῆναι κελεύσας, ὡς μὴ μιάγῃς τὸ ἔργον ἐνα-
ποθανῶν, ἐκείνον μὲν ἄταφον κατὰ κρημνῶν
ρίπτειν ἐκέλευσα· καθάρσας δὲ τὸν βᾶν, ἀπέ-
πεμψα ὑμῖν ἀνατιθεσόμενον τῷ θεῷ· καὶ ἐπι-
γράψαι γε ἐπ' αὐτῷ ἐκέλευσα τὴν πᾶσαν διή-
γησιν· τῷ ἀνατιθέντος ἐμᾶ τᾶνομα, τὸν τεχνί-
την τὸν Περιλάον, τὴν ἐπίνοιαν τὴν ἐκείνη, τὴν
δικαιοσύνην τὴν ἐμὴν, τὴν πρέπξαν τιμωρίαν,
τὰ τᾶ·σοφῆ χαλκείως μέλη, τὴν πρώτην πεῖ-
ραν τῆς μεσικῆς.

Ἑμεῖς δὲ, ὦ Δελφοί, δίκαια ποιήσατε, θύ-
σαντες μὲν ὑπὲρ ἐμᾶ μετὰ τῶν πρέσβων, ἀνα-
θέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάν-
τες εἰδῆεν οἷος ἐγὼ πρὸς τὰς πονηρὰς εἰμι, καὶ
ὅπως

tem adhuc et spirantem hominem eximi iussi, ne
intra moriendo opus pollueret, et insepultum per
praeceps abiici. Expiatum vero bouem vobis mi-
hi dedicandum Deo, et inscribi totam narratio-
nem iussi, meum, dedicantis, nomen, artificem
Perilaum, ipsius commentum, meam iustitiam,
poenam decentem, sapientis fabri modulos, pri-
mum Musices experimentum.

13. Vos vero, Delphi, quod iustum est fece-
ritis, si pro me cum Legatis rem sacram feceritis,
dedicaueritisque taurum honesto sacri loco, ut
sciant omnes, qualis ego in malos sim, et quo-
modo

ὅπως ἀμύνομαι τὰς περιττὰς ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τῷτό μόνον δηλώσαι με τὸν τρόπον, Περίλαος κολασθεὶς, καὶ ὁ ταῦρος ἀνατεθείς, καὶ μηκέτι Φυλαχθεὶς πρὸς ἄλλων κολαζομένων ἀνλήματα, μηδὲ μελωδήσας ἄλλο ἔτι, πλὴν μίνα τὰ τῷ τεχνίτῃ μυκήματα· καὶ ὅτι ἐν μόνῳ αὐτῷ καὶ πείραν ἔλαβεν τῆς τέχνης, καὶ κατέπυσσα τὴν ἄμαρτον ἐκείνην καὶ ἀπάνθρωπον ὥδην. καὶ τὰ μὲν παρόντα ταῦτα παρ' ἐμὲ τῷ θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπειδὴν μοι παράσχῃ μηκέτι δεῖσθαι κολάσεων.

Ταῦτα μὲν, ὦ Δελφοί, τὰ παρὰ τῷ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα· καὶ

modo vlciscar nimias illorum ad mala cupiditates. Sufficit enim vel hoc solum ad declarandum ingenium meum, Perilaus punitus, dedicatus taurus, neque servatus amplius ad aliorum puniendorum cantus, nulla dum alia melodija edita, praeter solos artificis mugitus: et quod in illo solo et experimentum cepi artis, et finem imposui cantui illi a Musis et humanitate abhorrenti. Et in praesens ista quidem a me Deo oblata sunt. Dedicabo autem saepe etiam alia, si hoc mihi praestitit, ut poenis non amplius indigeam.

14. Haec, Delphi, quae a Phalaride, dicere iussi sumus, vera omnia, et qualia gesta sunt singula.

Ac

καὶ δίκαιοι ἂν εἶημεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρ-
τυροῦντες, ὡς ἂν καὶ εἰδότες, καὶ μηδεμίαν τῶν ψεύ-
δεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ δεηθῆναι
ὑπὲρ ἀνδρὸς μάτην πονηρῶς δοκῆντος, καὶ ἄκοντος
κολάζειν ἡναγκασμένον, ἵκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ
Ἀκράγαντινοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ ἀρχαῖ-
ον Δωριεῖς, προσήσεται τὸν ἄνδρα, Φίλον εἶναι
ἐθέλοντα, καὶ πολλὰ καὶ δημοσία καὶ ἰδία ἕκασον
ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ὥρμημένον. λάβετε ἔν αὐτοὶ τὸν
ταῦρον, καὶ ἀνάθετε, καὶ εὐξασθε ὑπέρ τε τῆς Ἀ-
κράγαντος, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς Φαλαρίδος, καὶ μήτε
ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκείνον ὑβρί-
σητε, μήτε τὸν θεὸν ἀποσερήσητε καλλίστη τε
ἅμα, καὶ δικαιοτάτῃ ἀναθήματος.

*Ac digni videmur esse, quibus fides habeatur a vobis,
cum perhibeamus testimonium, tanquam qui sciamus,
et nullam iam mentiendi causam habeamus. Si vero
etiam preces interponendae sunt pro viro, qui sine
caussa videtur malus, quique praeter voluntatem
suam punire cogitur, supplicamus vobis nos Agrigen-
tini, qui Graeci sumus, et antiqua origine Diores,
ut admittatis virum, amicum vobis esse cupientem,
et multa in vos publice et priuatim in singulos ve-
strum bona conferre paratum. Accipite ergo ipsi
taurum et dedicate, et pro Agrigento, ipsoque Pha-
laride vota facite: et nec infecta re nos dimiseritis,
nec illum affeceritis contumelia, nec Deum pulcher-
rime iustissimoque donario priuaueritis.*

Φάλα-

Φάλαρης. δεύτερος.

Οὔτε Ἀγριαγαντίνων, ὧ ἄνδρες Δελφοί, πρέ-
 ξενος ὢν, ἔτε ιδιόξενος αὐτῷ Φαλάριδος,
 ἔτ' ἄλλην ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ εὐνοίας ἰδίαν αἰ-
 τίαν, ἢ μελλέσχης Φιλίας ἐλπίδα· τῶν δὲ πρέσ-
 βων ἀκέσας τῶν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῇ
 καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ εὐσεβὲς ἅμα, καὶ
 τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέ-
 πον προορώμενος, ἀνέστην παρανέσων ὑμῖν, μή-
 τε ὑβρίζειν ἄνδρα δυνάσῃν εὐσεβέσντα, μητ' ἀ-
 νάθημα ἤδη τῷ θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλ-
 λωτρίξιν· καὶ ταῦτα, τριῶν τῶν μεγίστων ἐς
 αἰὲν ὑπόμνημα γενησόμενον, τέχνης καλλιείης
 καὶ ἐπινοίας κακίης καὶ δικαίας κολάσεως.

Ἐγὼ

Phalaris Alter.

Neque cura mihi Agrigentinarum hospitum pu-
 blice data, Delphi, neque priuatum cum
 Phalaride hospitium intercedit, neque aliam ha-
 beo aut peculiarem beneuolentiae erga illum caus-
 sam, aut futurae spem amicitiae. Caeterum au-
 ditis Legatis ab eo venientibus, aequa et modera-
 ta disferentibus, atque id quod pium, et publice
 vtile est, et Delphos maxime decet, spectans, fur-
 rexi adhortaturus vos, vt neque contumelia affi-
 ciatis virum potentem, religiosum, neque dona-
 rium iam nuncupatum Deo, abalienetis, quod
 trium maximarum rerum omni aeuo monumentum
 futurum est, artis praestantissimae, commentum
 pessimi, et iusti supplicii.

2. Equi-

Ἐγὼ μὲν ἔν, καὶ τὸ ἐνδοιαῖσαι ὑμᾶς ὅλως πε-
ρὶ τούτου, καὶ δημιουργὸς ἡμῖν προθεῖναι τὴν διά-
σκεψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπί-
σω αὐτῷ ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομί-
ζω· μᾶλλον δὲ, ἐδ' ὑπερβολὴν ἀσεβείας ἀπο-
λελοιπέναι· ἐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ ἱεροσυλία τὸ πρᾶ-
γμα ἐστὶ, μακροῦ τῶν ἄλλων χαλεπωτέρα, καὶ
ὅσα τὰ ἤδη ἀνατεθέντα συλῶν, τὸ μηδὲ τὴν
ἀρχὴν τοῖς ἀνατιθέναι βελομένοις ἐπιτρέψειν
ἀσεβέστερον.

Δέομαι δὲ ὑμῶν Δελφὸς καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ
τὸ ἴσον μετέχων τῆς τε δημοσίᾳ εὐκλείας, εἰ
Φυλάττοιο, καὶ τῆς ἐναντίας δόξης, εἰ ἐκτῶν
παρόντων προσγέναιτο, μὴτ' ἀποκλείειν τὸ ἱε-
ρόν

2. Equidem ipsum hoc, dubitare vos omnino
hac de re, ipsum hoc, quod eam proposuere
nobis magistratus disputationem, *Sit ne recipien-
dum donarium, an retro rursus remittendum?* irre-
ligiosum esse arbitror, vel potius, nullum im-
pietati gradum ultra quem ascendat, reliquisse.
Nihil enim aliud quam sacrilegium hoc est, longe
aliis grauius, quanto nimirum maior est impie-
tas, quam spoliare dedicata, ne permittere qui-
dem dedicare volentibus.

3. Rogo autem vos, Delphus ipse quoque, et
in partem veniens tum publicae bonae famae, si
ea seruetur, tum contrariae opinionis, si qua ex
praesenti negotio contrahatur, ne claudatis sa-
crum

ρὸν τοῖς εὐσεβῶσι, μήτε τὴν πόλιν πρὸς ἅπαν-
τας ἀνθρώπους διαβάλλειν, ὡς τὰ πεμπόμενα
τῷ θεῷ συκοφαντῶσαν, καὶ ψῆφον καὶ δικαση-
ρίῳ δοκιμάζουσαν τὰς ἀνατιθέοντας. ἔδει γὰρ
ἐτι ἀναθεῖναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἔπρροση-
σόμενον τὸν θεόν, ὅ, τι ἂν μὴ πρότερον Δελ-
φοῖς δοκῇ.

Ὁ μὲν ἔν Πύθιος, τὴν δικαίαν ἤδη περὶ τῶ
ἀναθήματος ψῆφον ἤνεγκεν· εἰ γὰρ ἐμίσει τὸν
Φάλαριν, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσάττετο, ῥάδιον
ἦν ἐν τῷ Ἰονίῳ μέσῳ καταδῦσαι αὐτὸ, μετὰ
τῆς ἀγῶνης ὀλκάδος. ὁ δὲ πολὺ τέναντίον ἐν
εὐδίᾳ τε διαπεραιωθῆναι, ὡς Φασί, παρέσχεν
αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κατ᾿ᾶραι.

Ω

crum religiosis, neque ciuitati nostrae infamiam
apud omnes homines concilietis, quasi ea quae
mittuntur Deo calumniatur, et calculo iudicio-
que exploret, qui aliquid donant. Nemo enim
amplius donare quidquam temere audebit, si sciat,
non admissurum esse Deum, quod non prius
Delphis *admittendum* videatur.

4. Ac Pythius quidem iustum iam de donario
suffragium tulit. Si enim odisset Phalarin, aut
munus illius abominaretur, facile illi erat medio
in Ionio illud, cum ipsa naui, quae uehebat, de-
mergere. Verum ille contra per serenitatem uti
traicerent, ut aiunt, ipsis tribuit, et salui ad
Cirrhā uti appellerent.

Luc. Op. T. IV.

Q

5. Qua

Ὡς καὶ δῆλον, ὅτι προσίεται τὴν τῷ μονάρχῃ εὐσεβείαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ψήφισαμένους, προσθεῖναι καὶ τὸν ταῦτον τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἱερῷ. ἐπεὶ πάντων ἂν εἴη τῷ ἁπλοῦς, πέμψαντά τινα μεγαλοπρεπὲς ἔτῳ δῶρον θεῷ, τὴν καταδικάζουσιν ἐκ τῷ ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κερῖσθαι μηδὲ τῷ ἀνατιθέ-
ναι ἄξιον.

Ὁ μὲν ἔν τῶν ἀντιπάλῳ μοι ἐγνωκῶς, καθάπερ ἐκ τῷ Ἀκράγαντος ἄρτι καταπεπλευκῶς, σφαγᾶς τινος, καὶ βίας, καὶ ἀρπαγᾶς, καὶ ἀπαγωγᾶς ἐτραγώδει τοῦ τυράννου, μόνον οὐκ αὐτόπτης γεγενῆσθαι λέγων, ἐν ᾧ οὐδ' ἄχρι τῷ
πλοῖε

5. Qua re etiam manifestum est, admitti ab eo monarchae pietatem. Oportet autem vos quoque eadem decernere, et adiacere hunc taurum reliquis templi ornamentis. Omnium enim absurdissimam fuerit, magnifici adeo muneris Deo missi auctorem, damnans ex templo suffragium referre, et mercedem hanc religionis suae habere, ut ne dignus quidem sit habitus qui aliquid donet.

6. Ille quidem, qui contraria mihi decrevit, quasi qui Agrigento modo huc appulerit, caedes quasdam, et vim factam, et rapinas, et abduktiones tyranni tragica oratione retulit, tantum non visa a se narrari dicens; quem tamen neque
ad

πλοῖς ἀποδεδημηκότα. χρηὲ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μηδὲ τοῖς πεπονθέναι Φάσκεισι πάνυ πισεῦεν διηγεμένοις. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἔχ' ὅπως αὐτὰς, ἢ μὴ ἐπισάμεθα, κατηγορεῖν.

Εἰ δ' ἔν τι καὶ πέπρακται τοιῆτον ἐν Σικελίᾳ, τῶτ' ἔ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμανεῖν, εἰ μὴ ἀντὶ ἱερέων ἤδη δικασαὶ εἶναι ἀξιζομεν· καὶ δεῖν θύειν, καὶ τ' ἄλλα θεραπεύειν τὸν θεόν, καὶ συνανατιθέναι, εἰ πέμψει τις, σιοπῆντες καθήμεθα, εἴ τινες τῶν ὑπὲρ τὸν Ἴονιον δικαίως ἢ ἀδίκως τυραννῶνται.

Καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἐχέτω ὅπῃ καὶ βέλετα· ἡμῖν δὲ ἀναγκαῖον, οἶμαι, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν

ad nauem vsque peregrinatum esse, nouimus. Oportet autem talia ne his quidem, qui se passos esse dicunt, omnino credere narrantibus; cum, vtrum vera dicant, incertum sit: nedum vt ipsi, quae non certo scimus, accusemus.

7. Vtrum igitur tale quidquam in Sicilia factum sit, hoc Delphis necesse non est studiose quaerere; nisi pro sacerdotibus iam iudices esse postulamus; et cum maclare nos oportebat, et reliquum Dei cultum peragere, et vna ponere donaria si quis mittat, sedemus disceptaturi, si qui trans Ionium mare iuste aut iniuste tyrannidem gerant.

8. Aliorum quidem res quomodoecumque lubuerit se habeant. Nobis autem necessarium ar-

αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πάλα διέκειτο, καὶ
 ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιῇσι λῶον ἔσαι. ὅτι
 μὲν δὴ ἐν κρημνοῖς τε οἰκῶμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας
 γεωργῶμεν, ἔχ' Ὀμηρον χρὴ περιμένειν, δηλώ-
 σοντα ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεσι ταῦτα· καὶ ὅσον
 ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῶι αἰεὶ συνῆμεν ἄν. τὸ δ'
 ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ
 οἱ θύοντες, καὶ οἱ εὐσεβῶντες, ταῦτα Δελ-
 φῶν τὰ πεδία, ταῦθ' ἡ πρόσοδος, ἐντεῦθεν
 ἡ εὐπορία, ἐντεῦθεν αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ
 τάληθ' ἡ πρός γε ἡμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ
 λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν καὶ
 ἀνῆροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ γεωργῶ τῷ
 θεῷ, ὃς ἔ μόνον τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν
 ἀγαθὰ

bitror nostra ipsorum scire, cum vt olim consti-
 tuta fuerint, tum vti nunc se habeant, et quid
 facientibus melius futurum sit. Ac nos in prae-
 cipitiis habitare, et saxa arare, non Homerus no-
 bis expectandus est, qui nos doceat; sed videre
 ista licet: et quantum ad terram, proluxa semper
 cum fame essemus. Sed templum, et Pythius,
 et oraculum, et maclantes, et religiosi, hi Del-
 phorum agri, hi reditus, hinc bona copia, hinc
 alimenta, (oportet enim vera, inter nos quidem
 certe, dicere,) et quod a poetis dicitur, sine se-
 mine nostro, sine aratro, proueniunt omnia:
 agrum nostrum colente Deo, qui non ea solum,
 quae apud reliquos *Graecus* nascuntur, bona no-
 bis

ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχει, ἀλλ' εἴ τι ἐν Φρυγίῳ,
ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν,
ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα
ἐς Δελφὸς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δεύτερα μετα
τὸν θεὸν ἡμεῖς τιμῶμεθα ὑφ' ἀπάντων, καὶ
εὐπορεῖμεν, καὶ εὐδαιμονοῦμεν· ταῦτα τὸ ἀρχαῖον
ταῦτα τὸ μέχρι νῦν, καὶ μὴ παυσαίμεθα γε
ἔτι βιῶντες.

Μέμνηται δὲ εἰς πρότερον ψῆφον ὑπὲρ ἀνα-
θήματος παρ' ἡμῖν ἀναδοθεῖσαν, εἰς κωλυθέν-
τα τινὰ θύειν ἢ ἀνατιθέναι. καὶ διὰ τῆς, οἴ-
μαι, καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν ἡύξηται τὸ ἱερὸν,
καὶ ὑπερπλεῖται ἐν τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν
μηδ' ἐν τῷ παρόντι καινοτομεῖν μηδὲν, μηδὲ
παρὰ

bis praebet; sed si quid apud Phrygas, Lydos,
Perfas, Assyrios, aut Phoenices, aut Italos, aut
iplos Hyperboreos, nascitur, Delphos omnia per-
ueniunt. Et secundo post Deum loco nos colimur
ab omnibus, et abundamus, et beati sumus. Haec
antiqua ratio, haec adhuc obtinet, et vtinam ita
vivere non desinamus!

9. Recordatur autem nemo vnquam suffragium
de donario apud nos latum, nec prohibitum
quemquam, quo minus sacrificaret, vel dedicaret
aliquid. Ac propter hoc ipsum, puto, supra mo-
dum auctum est sacrum, et abundat donariis. Qua-
re nec in praesenti nouandum quidquam, neque

παρὰ τὰ πατρία νόμον καθιστάναι, Φιλοκρινεῖν
τὰ ἀναθήματα, καὶ γενεαλογεῖν τὰ περιπόμενα,
ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτ' , καὶ ὅποια· δεξαμένους δὲ
ἀπραγμόνως ἀνατιθέναι, ὑπηρετῶντας ἀμφοῖν,
καὶ τῷ θεῷ, καὶ τοῖς εὐσεβέσι.

Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες Δελφοί, ἄριστα βε-
λεύσεσθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσεσθε
πρῶτον ὑπὲρ ὄσων καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις·
πρῶτον μὲν ὑπὲρ τῆς θεᾶς, καὶ τῆς ἱερᾶς, καὶ θυ-
σιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθνῶν ἀρχαίων, καὶ
θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης τῆς μαντείας· ἐπει-
τα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόν-
των τῷ τε κοινῷ ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ Δελ-
φῶν· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τῆς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις
εὐκλείας

praeter patrium morem lex constituenda, vt scrupulose iudicentur donaria, et eorum quae mittuntur origo inquiratur, vnde, a quo, et qualia sint? sed accepta sine operosa quaestione dedicare, tum Deo ministrantes, tum religiosi.

10. Videmini autem mihi, Delphi, sic demum optime de praesentibus iudicaturi, si primum consideraueritis, de quot quantisque rebus sit quaestio. Primo quidem de Deo, et templo, et victimis, et donariis, et moribus antiquis, et legibus vetustis, et gloria oraculi: deinde de tota ciuitate, et his, quae cum reipublicae nostrae, cum priuatim unicuique Delphorum conducant: super omnia vero de bona aut mala apud omnes

εὐκλείας ἢ κακοδοξίας. τέτων γὰρ ἐκ οἶδα εἶ-
τι μείζον, εἰ σωφρονεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡ-
γήσησθε ἂν.

Περὶ μὲν ἔν ὧν βεβηυόμεθα, ταῦτά ἐσιν. ἔ-
Φάλαρις τύραννος εἷς, ἐδὲ ταῦρος ἕτος, οὐδὲ
χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάν-
τες δυνάται, ὅσον νῦν χερῶνται τῷ ἱερῷ, καὶ
χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολ-
λὰ πολλάκις ἀνατεθρομένη τῷ θεῷ. πρῶτον
μὲν γὰρ τὸ κατὰ τὸν θεὸν ἐξετασθῆναι ἄξιον.

Τίνος ἔν ἕνεκα, μὴδ' ὡς αἰεὶ, μὴδ' ὡς πά-
λαι τὰ περὶ τῶν ἀναθημάτων ποιήσομεν; ἢ τὸ
μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, κληροτομήσο-
μεν; καὶ ὁ μὴδὲ πώποτε, ἀφ' ἧ τὴν πόλιν οἰ-
κῶμεν,

*mnes homines fama. Hisce enim si quid maius,
magisque necessarium, modo sanum abhibeatis
iudicium, existimetis, non noui.*

II. Haec ergo sunt, de quibus deliberamus;
non Phalaris vnus tyrannus, neque taurus iste,
neque aes tantum; sed reges omnes, et omnes
Dynastae, qui iam sacro vtuntur, et aurum,
et argentum, et quaecumque alia pretiosa dedi-
canda sunt in posterum Deo. Primo quidem,
quod ad Deum p̄tinet, exploratu dignum.

12. Qua igitur de causa non vt semper, neque
vt olim, quae ad donaria referuntur, faciemus?
aut quid reprehendentes in vetusto more nouabi-
mus; et quod nunquam a nobis, ex quo urbem

κἄμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρεῖ, καὶ ὁ τρίπους Φθέ-
γεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, γεγέννηται ἡμῖν,
νῦν κατασησόμεθα, κρίνεσθαι, καὶ ἐξετάζεσθαι,
τὰς ἀνατιθέντας; καὶ μὴν ἐξ ἐκείνων μὲν τῷ πα-
λαιῷ ἔθει, τῷ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁρᾷτε
ῥῶσιν ἀγαθῶν ἐμπέπλησαι τὸ ἱερόν, ἀπάντων
ἀνατιθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν
ἐνίων δωρεμένων τὸν θεόν.

Ei δ' ὑμᾶς αὐτὰς δοκιμασίας, καὶ ἐξετάσεις
ἐπισήσετε τοῖς ἀναθήμασιν, ὅπως μὴ ἀπορήσω-
μεν τῶν δοκιμασθησομένων ἔτι, ἔθενός ὑπομέ-
νοντος, ὑπόδικον αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλί-
σκοντα, καὶ καταδαπανῶντα, παρ' αὐτῷ κρί-
νεσθαι,

habemus, et Pythius respondet, et tripus loqui-
tur, et sacerdos inspiratur, factum est, nunc con-
stituemus, ut iudicentur, et explorentur, qui
aliquid dedicant? Atqui ex antiquo illo more,
quo promiscue et omnibus hoc licet, videtis quot
quantisque bonis templum impletum sit, dedican-
tibus omnibus, et supra vires suas quibusdam Deo
donantibus.

13. Si vero vos cognitores quaesitoresque donariis
constitueritis, metuo ne non habeamus amplius,
quae explorentur; cum futurum sit, ut nemo su-
stineat reum se constituere, et sumptibus atque
impensis e sua re familiari factis insuper iudicari,
et pe-

νεσθαι, καὶ ὑπὲρ τῶν ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κριθήσεται τῷ ἀντιθέναι ἀνάξιος.

et periclitari adeo de capite. Quis enim viuentium sibi putet, si indignus, qui donet aliquid, iudicetur.

Ἀλέξανδρος, ἢ Ψευδόμαντις.

Σὺ μὲν ἴσως, ὦ Φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τῷτο καὶ Φαῦλον οἶει τὸ πρόσταγμα, προστάττειν τὸν Ἀλέξανδρον σοι τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ τῷ γόητος βίον, καὶ ἐπινοίας αὐτῷ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα πέμψαι τὸ δέ, εἴ τις ἐθέλοι πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστον ἐπαξιέναι, καὶ μείον ἐσιν, ἢ τὰς Ἀλεξάνδρου τῷ Φιλίππῃ πράξεις ἀναγράψαι· τοσῶτος εἰς καλίαν ἔτος, ὅσος εἰς ἀρετὴν ἐκείνος. ὁμῶς δὲ εἰ μετὰ

Alexander, seu Pseudomantis.

Paruum tu forte, Celse carissime, et leue existimas, quod iussisti, Alexandri me tibi Abonoteichitae impostoris vitam, et commenta, et ausus, et praestigias, in librum relatas mittere. At illud, si quis accurate velit singula persequi, non minus est, quam Alexandri Philippi F. actiones describere. Quantus enim ille ad virtutem, tantus hic ad malitiam. Verumtamen si cum ve-

μετὰ συγγνώμης ἀναγνώσεσθαι μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδόντα τοῖς ἰσορκεμένοις προσλεγειῖσθαι, ὑπο-
 ῥήσομαι σοι τὸν ἄθλον, καὶ τὴν Αὐγείᾳ βασι-
 σίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δυνάμιν γε τὴν
 ἑμαυτῷ, ἀνακαθήρασθαι πειράσσομαι, ὀλίγους
 ὅσους τῶν κοφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων
 τεκμαιροιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμέτρητος ἦν ἡ
 κόπρος, ἣν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλαῖς ἔτεσι
 ποιῶσαι ἐδύναντο.

Αἰδῶμαι μὲν ἔν' ὑπὲρ ἀμφοῖν, ὑπὲρ τε σοῦ,
 καὶ ὑπὲρ ἑμαυτῷ· σὲ μὲν, ἀξιῶντος μνήμη καὶ
 γραφῇ παραδοθῆναι ἄνδρα τρισηκατάρατον· ἐμῷ
 δὲ, σπερδὴν ποιημένα ἐπὶ τοιαύτῃ ἰσορίᾳ, καὶ
 πράξεσιν ἀνθρώπου, ὃν οὐκ ἀναγιγνώσκεσθαι
 πρὸς

nia lecturus es, et, quae deerunt narrationi im-
 putare et adicere de tuo, laborem tibi illum su-
 stinebo, et Augiae stabulum, etsi non uniuersum,
 certe pro viribus repurgare studebo, pau-
 cos certe aliquot cophinos egerens, ut ex illis
 certe iudicare possis, quantum omne quam im-
 mensum fuerit stercus, quod ter mille boues plu-
 ribus annis facere potuerunt.

2. Ac verecundia quadam afficior amborum
 nomine, tuo pariter ac meo: tuo, qui petas me-
 moriae et scriptis commendari hominem omni-
 bus modis execrabilem: meo, qui studium in
 tali historia ponam et actionibus hominis, quem
 non

πρὸς τῶν πεπαιδευμένων ἦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παν-
 δήμῳ τινὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὀρεῖσθαι, ὑπὸ πιθή-
 κων, ἢ ἄλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ἦν τις
 ἡμῖν ταύτην ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν, ἔχομεν καὶ
 αὐτοὶ εἰς παράδειγμά τι τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. καὶ
 Ἀρρίανος γὰρ ὁ τῷ Ἐπικτῆτι μαθητῆς, ἀνὴρ
 Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείᾳ παρ' ὅ-
 λον τὸν βίον συγγενόμενος, ὁμοίον τι παθὼν,
 ἀπολογήσασθαι ἂν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Τίλλιβόρου
 γὰρ τῷ ληστῇ κακῆντος βίον ἀναγράψαι ἠξίωσεν.
 ἡμεῖς δὲ πολὺ ὠμοτέρῃ ληστῇ μνήμην ποιησόμε-
 θα, ὅσω μὴ ἐν ὕλῃ καὶ ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν
 ἔστος ἐλήψευσεν, καὶ Μινύαν μόνην, καὶ δὲ τὴν Ἰδην
 κατα-

non legi conueniebat ab eruditis hominibus, sed
 in maximo theatro totisque populis confluentibus
 frequentissimo, spectari a similibus lacerandum aut
 vulpibus. Verum si quis hoc nos crimine accu-
 set, habebimus ipsi exemplam ad quod illum
 ablegemus. Etenim Arrianus Epicteti discipulus,
 vir ex primis Romanorum et tota vita in doctri-
 nae studiis versatus, cui simile quid usu venit,
 causam etiam pro nobis dixerit. Tillibori enim
 latronis vitam scribere ipse quoque dignatus est.
 Nos autem crudelioris longe latronis monumen-
 tum faciemus, quatenus non in silua et montibus,
 sed in urbibus hic latrocinatus est, qui non Mi-
 nyam solam neque Idam percurrerit, neque so-
 las

κατατρέχων, ἔδὲ ὀλίγα τῆς Ἀσίας μέρη τὰ ἐρη-
μότερα λεηλατῶν, ἀλλὰ πᾶσαν, ὡς εἶπεν, τὴν
Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐμπλήσας τῆς λεηθείας τῆς
αὐτῆς.

Πρότερον δέ σοι αὐτὸν ὑπογράψω τῷ λόγῳ,
πρὸς τὸ ὁμοιότατον εἰκάσας τὴν μορφήν, ὡς ἂν
δύνωμαι, καίτοι μὴ πάνυ γραφικός τις ὢν. τὸ
γὰρ δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τῆτο δείξω, μέγας
τε ἦν, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ θεοπρεπὴς ὡς ἀλη-
θῶς· λευκὸς τὴν χροάν, τὸ γένειον ἔ πάνυ λά-
σιος, κόμην τὴν μὲν ἰδίαν, τὴν δὲ καὶ πρόσθε-
τον ἐπικείμενος, εὖ μάλα εἰκασμένην, καὶ τὰς
πολλὰς, ὅτι ἦν ἄλλοτρία, λεηθυῖαν. ὀφθαλ-
μοὶ πολὺ τὸ γοργὸν καὶ ἔνθεον διεμφαίναντες·

Φώνη-

las Asiae partes desertiores fit depraedatus: sed
omne, fere dixerim, Romanorum imperium la-
trocínio suo oppleuerit.

3. Prius vero ipsum tibi oratione describam,
formamque illius quam simillime potero, non
multum licet pingendi arte valeam, delineabo.
Corpore enim, ut hoc etiam tibi ostendam, et
magnus erat, et honesta specie, et quae Deo di-
gnum aliquid re vera prae se ferret: Colore can-
didus, mento non nimis hirsuto, comatus tum
sua coma, tum adscita, praeclare illa assimulata,
ut plerorumque oculos, alienam esse, fugeret:
oculi viuaci lumine, et Deo plenum ostendentes:

VOX

Φώνημι
ὄλως,

Τοῖς

γνώμη,

παίε,

ἐχθροί

ἔτω τ

δριμύτ

τοῦτε

κόν, γ

ταῦτα

χρηστο

τα γε

vox fr

ut ablo

henfic

4.

et m

piter

stes n

verser

tia,

curior

discipi

que si

pessim

testate

Φώνημα ἥδισόν τε ἅμα καὶ λαμπρότατον· καὶ ὅλως, ἔδαμόθεν μεμπτός ἦν ταῦτά γε.

Τοῖος δὲ μὲν τὴν μορφήν· ἡ ψυχὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτῆρες, πολεμίοις, καὶ ἐχθροῖς ἐντυχεῖν γένοιτο, ἢ συγγενέσθαι τοι-
 ἔτω τινί. συνέσει μὲν γὰρ καὶ ἀγχινοῖα, καὶ *δριμύτητι*, *πάμπολυ* τῶν ἄλλων διέφερε· καὶ τόγε περίεργον, καὶ εὐμαθές, καὶ τὸ μνημονι-
 κόν, καὶ πρὸς τὰ μαθήματα εὐφύες, πάντα ταῦτα εἰς ὑπερβολὴν ἔκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ· ἐ-
 χρήτο δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ χεῖρίζον· καὶ ὄργανα ταῦ-
 τα γενναῖα ὑποβεβλημένα ἔχων, αὐτίκα μάλαι
 τῶν

vox suavissima simul et splendidissima: et paucis
 ut absoluiam, nulla pars, quantum ad haec, repre-
 hensionem habebat.

4. Talis quidem erat forma. Animus autem
 et mens hominis, auerruncator Hercules, et Iu-
 piter depulsor, et servatores Ioui liberi! in ho-
 stes nostros et inimicos potius incidamus, quam
 versemur cum tali. Nam intelligentia, et soler-
 tia, et acumine, multum alios excelluit, tum
 curiositas, et docilitas, ac memoria, et ingenium
 disciplinae capax, omnia haec, et ad excelsum vs-
 que singula ipsi aderant. Verum utebatur illis
 pessime: et cum instrumenta ista virtutis in po-
 testate haberet, mox famosissimae malitiae homi-
 num,

τῶν ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ἀνθρώτου ἀπετελέ-
 σθη, ὑπὲρ τῆς Κέρκωπας, ὑπὲρ τὸν Εὐρύβα-
 τον, ἢ Φρυωνῶταν, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον.
 αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ Ρετιλλιανῷ ποτε γρά-
 φων, καὶ τὰ μέτριώτατα ὑπὲρ αὐτῷ λέγων,
 Πυθαγόρα ὅμοιος εἶναι ἤξις. ἀλλὰ ἰλεως μὲν ὁ
 Πυθαγόρας εἶη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν γνώμην
 θεσπέσιος· εἰ δὲ κατὰ τῷτον ἐγεγέννητο, πᾶσι
 ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι πρὸς αὐτὸν εἶναι ἔδοξε· καὶ
 πρὸς Χαρίτων, μὴ με νομίσης ἐφ' ὕβρει ταῦτα
 τῷ Πυθαγόρᾳ λέγειν, ἢ συνάπτειν πειρώμενον
 αὐτὰς εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἰ
 τις τὰ χεῖρισα καὶ βλασφημώτατα τῶν ἐπὶ
 διαβολῇ περὶ τῷ Πυθαγόρᾳ λεγομένων, οἷς ἔγω-

γε

num, summus ipse factus est, supra Cercopas,
 supra Eurybatum, aut Phrynondam, aut Aristo-
 demum, aut Sostratum. Ipse enim suo genero
 Rutiliano aliquando scribens, et modestissime
 de se loquens, Pythagorae similis esse praedica-
 bat. Sed propitius sit mihi Pythagoras, sapiens
 vir et diuina mente praeditus. Si vero huius ae-
 tate vixisset, puer, bene noui, ad illum visus
 esset. Et per Gratiarum numen noli putare, me
 contumeliae in Pythagoram causa ista dicere, aut
 quo componere illos audeam, quantum ad actio-
 num similitudines. Verum si quis pessima quae-
 que, et contumeliosissima, quae per calumniam
 dicuntur de Pythagora, quibus ego fidem vt ve-

ris

γε ἐκ ἂν πεισθεῖν, ὡς ἀληθέσιν ἔσιν, ὅμως
 συναγάγοι ἐς τὸ αὐτὸ, πολλοσὸν ἂν μέρος ᾗ
 παντα ἐκεῖνα γένοιτο τῆς Ἀλεξάνδρου δεινότη-
 τος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ
 διατύπωσον ποικιλωτάτην τινὰ ψυχῆς κρᾶσιν,
 ἐκ ψεύδους, καὶ δόλων, καὶ ἐπιτοκῶν, καὶ κα-
 κοτεχνῶν συγκειμένην, ῥαδίαν, τολμηράν, πα-
 ράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι τὰ νοηθέν-
 τα, καὶ πιθανὴν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑποκριτι-
 κὴν τῷ βελτίονος, καὶ τῷ ἐναντιωτάτῳ τῆς βε-
 λήσεως εὐοικυῖαν. εἰδὲς γὰρ τοπρῶτον ἐντυχὼν,
 ἐκ ἀπῆλθε δόξαν λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη
 πάντων ἀνθρώπων χρηστότατος, καὶ ἐπιεικέ-
 στατος, καὶ προσέτι ἀπλοϊκώτατος τε, καὶ ἀφε-
 λέςτατος.

ris nunquam adhibuero, tamen in vnum condu-
 cat omnia; vix minima pars ea fuerit eius quae
 in Alexandro fuit calliditatis. Omnia enim co-
 gita mihi, et in animo effinge, variam vehemen-
 ter animae temperaturam, ex mendacio, dolis,
 periuriis, malis artibus compositam, agilem, au-
 dacem, periculis se obicientem, laboriosam in
 perficiendis cogitatis, probabilem, quae fidem
 facile inueniat, quae optima simulet, et maxime
 his, quae vult, aduersari videatur. Nemo igitur,
 qui primo illum conuenisset, non sic ab eo
 discessit, ut putaret, omnium illum hominum
 optimum, et aequissimum, et adhaec simplicissi-
 mum, atque ab omni fucō alienum. Super ea
 vero

λέσματος. ἐπὶ πᾶσι δὲ τέτοις, τὸ μεγαλουργεῖν προσῆν, καὶ τὸ μηδὲν αἰεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' αἰεὶ μεγίστοις ἐπέχειν τὸν νῦν.

Μειράκιον μὲν ἔν ἐτι ὢν, πάνυ ὠραῖον, ὡς ἐνῆν ἀπὸ τῆς καλᾶμης τεκμαίρεσθαι, καὶ ἀνέειν τῶν διηγμένων, ἀνέειν ἐπόρευε, καὶ συνῆν ἐπὶ μισθῷ τοῖς βελομένοις. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, λαμβάνει τις αὐτὸν ἐρασῆς γόης, τῶν μαγείας καὶ ἐπωδᾶς θεσπεσίας ὑπισχνυμένων, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἐπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀναπομπὰς I), καὶ κλήρων διαδοχάς. ἔτος ἰδὼν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ

vero omnia inerat quaedam in viro magnificentia, et quod nihil vnquam cogitaret paruum, sed rebus semper maximis mentem applicaret.

5. Cum igitur adolescens adhuc esset formosus admodum, quod licebat e stipula *quasi et reliquiis formae* colligere, et audire a narrantibus, effuse impudicus, pretio copiam sui faciebat rogantibus. Inter alios ducit illum amator aliquis, praestigator, ex eorum genere, qui magicas artes et divinas incantationes pollicentur, et philtrea venerea, et inimicorum illicia, et thesauros eruendos, et hereditates. Hic videns ingeniosum puerum, et

I. Ἀναπομπὰς] Nam promittunt magi se suis incantationibus thesauros alte sub terra defos-
sos, sursum euocatu-
ros. Reitz.

καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν αὐτῶν πράξεων ἐτοιμό-
 τατον, ἔ μείον ἐρῶντα τῆς κακίας τῆς αὐτοῦ,
 ἢ αὐτὸς τῆς ἀρας τῆς ἐκείνης, ἐξεπαίδευσέ τε
 αὐτόν, καὶ διετέλει ὑπεργῶ, καὶ ὑπηρετῇ, καὶ
 διακόνῳ χρώμενος. ὁ δ' αὐτὸς ἐκεῖνος, δημοσίᾳ
 μὲν δῆθεν ἰατρὸς ἦν, ἠπίσματο δὲ κατὰ τὴν Θῶ-
 νος τῶ Αἰγυπτίᾳ γυναῖκα,

Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολ-
 λὰ δὲ λυγρὰ.

Ὡς ἀπάντων κληρονόμος, καὶ διάδοχος αὐτὸς
 ἐγένετο. ἦν δὲ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, καὶ ἐρα-
 σῆς, τὸ γένος Τυανεύς, τῶν Ἀπολλωνίῳ τῷ
 Τυανεῖ τῷ πάνυ συγγενομένων, καὶ τὴν πᾶσαν
 αὐτῶ τραγωδίαν εἰδότης. ὅσῳς ἐξ οἷας σοι δια-
 τριβῆς ἀνθρώπων λέγω;

Ἦδη

et ad suarum actionum ministeria paratissimum,
 non minus suae cupidum malitiae, quam ipse
 florem illius aetatis deperierat: instituit illum, et
 adiutore, ministro, atque famulo perpetuo usus
 est. Caeterum ipse ille publica quidem professio-
 ne medicus, sciebat non minus, quam Thonis
 illius Aegyptii vxor,

Pharmaca multa remissa bona, ast idem mala multa;
 Quorum iste omnium heres et successor factus
 est. Fuerat autem magister illius et amator Tya-
 neus genere, ex familiarissimis Apollonii Tyanei,
 qui omnem illius tragoediam nossent. Vides e
 qua tibi schola hominem narrem?

Luc. Op. T. IV.

R

6. Iam

Ἦδη δὲ πώγωνος ὁ Ἀλέξανδρος περιπλάμενος,
καὶ τῷ Τυανέως ἐκείνῃ ἀποθανόντος, ἐν ἀπορίᾳ
καθεστώς, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς
τρέφεσθαι ἐδύνατο, ἔτι ἔτι μικρὸν ἔδὲν ἐπενόει·
ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονογράφῳ,
τῶν καθιέντων ἐς τὰς ἀγῶνας πολὺ καταρατο-
τέρῳ τῇ Φύσιν (Κοκκωνᾶς δὲ ἐπεκαλεῖτο, οἵ-
μαι) περιήεσαν γοητεύοντες, καὶ τοὺς παχεῖς
τῶν ἀνθρώπων (ἔγω γὰρ αὐτοὶ τῇ πατρίᾳ τῶν
μάγων Φωνῇ τὰς πολλὰς ὀνομάζουσιν) ἀποκείρον-
τες. ἐν δὲ τέτοις, καὶ Μακέτιν γυναῖκα πλε-
σίαν, ἔξωρον μὲν, ἐράσμιον δὲ ἔτι εἶναι βουλο-
μένην, ἐξευρέντες, ἐπεσιτίσαντό τε τὰ ἀρκύν-
τα παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολάθησαν ἐκ τῆς Βιθυ-
νίας

6. Iam barbatus Alexander, mortuoque illo
Tyanenſi, in paupertate conſtitutus, cum iam
deſloruiſſet aetatula, qua ali poterat, nihil par-
vum cogitabat: ſed ſocietate inita cum Byzantio
quodam annalium ſcriptore ex eo genere, qui in
certamina deſcendunt, multum etiam execrabilio-
riſ ingenii homine, Cocconas, puto, vocabatur,
circumibant praeſtigiis vtentes, et pingues ho-
minum (ſic ipſi patrio magorum nomine vulgus
appellabant) detondentes. In hiſce vero etiam e
Macedonia mulierem diuitem, effoetam illam qui-
dem, ſed quae amabilis eſſe vellet, cum inueniſ-
ſent, annonae quantum opus eſſet ab illa naſti,
e Bi-

νίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δὲ ἦν ἐκεῖνη, πάλαι μὲν εὐδαίμονος χωρὶς κατὰ τὰς Μακεδόνων βασιλέας, νῦν δὲ ταπεινὴς καὶ ὀλίγους τὰς οἰκήτορας ἔχοντος.

Ἐνταῦθα ἰδόντες δράκοντας παμμεγέθεις, ἡμέρους πάνυ, καὶ τρεπασσούς, ὥς καὶ ὑπὸ γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίσκας συγκαθεύδειν, καὶ πατουμένους ἀνέχεσθαι, καὶ θλιβομένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς κατὰ ταῦτα τοῖς βρέφεσι, (πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸν περὶ τῆς Ὀλυμπιάδος μῦθον διαφοιτῆσαι πάλαι εἰκός, ὅποτε ἐκείναι τὸν Ἀλέξανδρον, δράκοντος τινός, οἶμαι, τοιοῦτου συγκαθεύδοντος αὐτῇ) ὠνοῦν-

e Bithynia illam in Macedoniam secuti sunt. Ex Pella autem ea fuit, beato quondam oppido Macedonum regum temporibus, iam vero paucos eosque humiles ciues habente.

7. Hic visis draconibus ingenti specie, mansuetis plane et cicuribus, qui etiam alerentur a mulieribus, et iacerent cum pueris, et calcari se paterentur, atque vrgeri non aegre ferrent, et infantis instar lac e mamma sugerent. Multi autem tales apud illos nascuntur, vnde etiam illam de Olympiade fabulam olim exiisse probabile est, cum Alexandrum vtero ferret. tali, puto, angue cum illa.

ὠνοῦνται τῶν ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλισον, ὀλίγων ὀβολῶν.

Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ πρὸς τὸ κακουργεῖν προχειρότατοι, ἐς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥαδίως κατενόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ὑπὸ δυσὶν ἄντοιν μεγίστοις τυραννέμενον, ἐλπίδος, καὶ Φόβου· καὶ ὅτι ὁ τῶν ἐκατέρω ἐς δέον χρησάσθαι δυνάμενος, τάχιστα πλετῆσειεν αὐν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιῶτι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἐώρων τὴν πρόγνωσιν ἀναγκασιωτάτην τε, καὶ ποθεινοτάτην ἔσαν, καὶ Δελφὸς ἔτω πάλα πλετῆσαι, καὶ ἀοιδίμους γενέσθαι, καὶ Δῆλον,

καὶ

illa cubante. Emunt horum serpentium vnum pulcherrimum paucis obolis.

8. *Ex hinc*, ut ait Thucydides, *iam belli principia*. Tanquam enim pessimi duo *mortales*, et audacissimi, et ad maleficiū promptissimi, societatem coeuntes, facile intelligebant, a duobus hisce maximis quasi tyrannis vitam regi, spe et metu, eumque, qui alterutro horum, prout opus sit, uti queat, ad diuitias celeriter peruenturum. In utroque enim horum, quoties vel metueretur aliquid, vel speraretur, videbant futuri scientiam et maxime necessariam et in primis desiderabilem esse: eaque ipsa ratione Delphos olim diuites factos esse atque celebres, et Delum, et Clarum,

et

καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τῶν ἀνθρώπων
αἰεὶ, δι' ἧς προεῖπον τυράννης, τὴν ἐλπίδα, καὶ
τὸν φόβον, φοιτῶντων ἐς τὰ ἱερά, καὶ προ-
μαθεῖν τὰ μέλλοντα δεομένων, καὶ δι' αὐτὸ ἐ-
κατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς πλίνθας ἀνα-
τιθέντων. ταῦτα πρὸς ἀλλήλους σρέφοντες, καὶ
κυκλῶντες, μαντεύειον συστήσασθαι καὶ χρησῆριον κωκλ
ἐβαλεύνοντο. εἰ γὰρ τῷτο προχωρήσειεν αὐτοῖς,
αὐτίκα πλάσιοί τε καὶ εὐδαίμονες ἔσεσθαι ἤλ-
πιζον. ὅπερ μείζονως ἢ κατὰ τὴν πρώτην προσ-
δομίαν, ἀπῆντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διεφά-
νη τῆς ἐλπίδος.

Τὸν τεῦθεν τὴν σκέψιν ἐποιῶντο, πρῶτα μὲν
περὶ τῆ χωρίε, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχή, καὶ
ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁ μὲν
οὖν

et Branchidas, hominibus semper, propter eos,
quos tyrannos dixi, spem ac metum, ad templa
euntibus, et praediscere futura cupientibus, ac
propter ipsum hecatombas sacrificantibus, et au-
reos lateres dedicantibus. Haec inter se versan-
tes ac miscentes, de oraculo constituendo deli-
berarunt. Hoc enim si sibi processisset, statim
se diuites ac beatos sperabant futuros; quae qui-
dem res magis illis, quam pro prima exspecta-
tione, respondit, et spe melior apparuit.

9. Hinc dispiciebant primum de loco, deinde
quod principium, quae ratio esset incepti. Cor-

οὖν Κοικωνᾶς, τὴν Χαλκηδὸνα ἐδοκίμαζεν ἐπι-
 τήδειον εἶναι, καὶ ἐμπορίων χωρίον, τῇ τε Θρά-
 κῃ καὶ τῇ Βιθυνίᾳ προσοικᾶν, ἔχ ἐκὰς ἑδὲ τῆς
 Ἀσίας, καὶ Γαλατείας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων
 ἔθνων ἀπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαινον τὰ
 οἴκοι πρᾶξις, λέγων, ὅπερ ἀληθὲς ἦν, πρὸς
 τὴν τῶν τοιᾶτων ἀρχὴν καὶ ἐπιχείρησιν, ἀν-
 θρώπων δεῖν παχέων καὶ ἡλιθίων τῶν ὑποδει-
 ξομένων, οἷος τὰς Παφλαγόνας εἶναι ἔφασκεν,
 ὑπεροικᾶντας τὸ τὰ Ἀβώνη τεῖχος, δεισιδαί-
 μονας τὰς πολλὰς, καὶ ἡλιθίας, καὶ μόνον εἰ
 Φανείη τις αὐλητὴν, ἢ τυμπανιστὴν, ἢ κυμβά-
 λοις κροτοῦντα ἐπαγόμενος, κοσκίνω, τὸ τοῦ
 λόγῃ,

conas quidem Chalcedonem probabat aptam, quod
 commercia multa haberet, atque Thraciae pariter
 ac Bithyniae esset contermina, nec procul dista-
 ret Asia, nec Gallograeci, gentesque quae su-
 periacent omnes. Vicissim Alexander suam pa-
 triam praeferre, dicens quod verum erat, ad ta-
 lium rerum initia et conatum opus esse homini-
 bus pinguibus et stupidis, qui recipiant, quales
 esse Paphlagonas dicebat, eos qui ad Aboni ca-
 strum habitarent, superstitiosum vulgus, et sto-
 lidos, qui si quis modo illis se ostendat, qui ti-
 bicinem, aut tympanistam, aut strepentem cym-
 balis adhibeat, qui cribro, ut in proverbio est
 vati-

λόγου, μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάντας
κεχηγνότας πρὸς αὐτόν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπ-
κρανίων προσβλέποντας.

Ὀλίγης δὲ περὶ τῆτο σώσεως αὐτοῖς γενομέ-
νης, τέλος ἐνίκησεν ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀφικό-
μενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (χρήσιμον γάρ τι ὅμως
ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν) ἐν τῷ Ἀπόλλω-
νος ἱερῷ, ὅπερ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίοις,
κατορύττεσι δέλτες χαλκᾶς, λεγῶσας, ὡς αὐ-
τίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλ-
λωνι, μέτεισιν 2) εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθέξει
τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος. αὐταὶ αἱ δέλτοι ἐξε-

πίτη-

vaticinetur, statim omnes hianti ore, tanquam cae-
lestium quendam, illum adipisciant.

10. Hac de re cum aliquamdiu discedissent,
vincit tandem Alexander: ac delati Chalcedonem
nam utile tamen aliquid vrbs ea habere illis visa
est, in templo Apollinis, quod antiquissimum
est Chalcedonensibus, tabulas defodiunt aeneas,
in quibus scriptum esset, propediem Aesculapium
cum patre suo Apolline, in Pontum venturum
esse, et Aboni castrum inhabitaturum. Hae ta-

R 4

bulae

2. Μέτεισιν] Praefens pro futuro; sic ἐστὶ pro
ἔσται et similia. Id vero in verbo εἶμι per-
petuum fere esse, vid. Commentt. ad *Ari-*
stopb. Plut. 70. vbi Ἀπειμι, abibo; et
Hemst. idem dicentem ad T. I. Somn. §. 7.
Reizz.

πίτηδες εὔρεθεῖσαι, διαφοιτῆσαι ῥαδίως τῆτον
 τὸν λόγον ἐς πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόν-
 τον ἐποίησαν, καὶ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων, ἐς τὸ
 τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος. καὶ κείνοι γὰρ καὶ νεῶν αὐτί-
 κα ἐψηφίσαντο ἐγείρειν, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη
 ἔσκαπτον. ἐνταῦθα ὁ μὲν Κοικωνᾶς ἐν Χαλ-
 κηδόνι καταλείπεται, διττὰς τινὰς καὶ ἀμφι-
 βόλους καὶ λοξὰς χρησμάς συγγράφων. καὶ μετ'
 ὀλίγον ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὑπὸ ἐχίδνης, οἴ-
 μαϊ, δηχθεῖς.

Προεισπέμπεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος κομῶν ἤδη,
 καὶ πλοκάμους καθεμένος, καὶ μεσόλευκον χι-
 τῶνα πορφυρεὲν ἐνδεδυκώς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ
 αὐτῷ λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων κατὰ
 τὸν

bulae dedita opera inuentae, facile hunc sermo-
 nem per vniuersam Bithyniam atque Pontum di-
 stulere, et multum ante alias *urbes*, ad Aboni
 castrum. Illi enim et templum statim excitare
 decreuerunt, et fundamentis fossam iam fodie-
 bant, cum Cocconas quidem Chalcedone relin-
 quitur, ambigua quaedam et duplicia atque per-
 plexa oracula scribens, nec ita multo post diem
 obiit, morsus, opinor, a vipera.

II. Praemittitur autem Alexander iam coma-
 tus, demissisque cincinnis, tunicam indutus pur-
 puream ex albo virgatam, et pallium superinie-
 ctum gerens candidum, falsem gestans qualis
 Persei,

τὸν Περσέα, ἀφ' ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρό-
θεν, καὶ οἱ ὅλεθροι ἐκείνοι Παφλαγόνες, εἰδό-
τες αὐτὲς ἀμφω τὰς γονέας ἀφανεῖς καὶ ταπει-
νὰς, ἐπίστανον τῷ χρησμῷ λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, Φοῖβω Φίλος ἔτος ὀρᾷται,
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ποδαλεῖρις αἷμα λε-
λογχῶς.

Οὕτως ἄρα ὁ Ποδαλεῖριος μαχλός καὶ γυναικο-
μανής τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἀχει Πα-
φλαγονίας στέλλεσθαι 3) ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου
μητέρα. εὖρητο δὲ χρησμὸς ἥδη, ὡς Σιβύλλης
προμαντευσαμένης,

Εὐξείνου Πόντοιο παρ' ἡῖος' ἀγχι Σινώπης,
Ἔσαί

*Persei pingitur, a quo maternum genus deduce-
bat. Et perdit illi Paphlagones, qui scirent
vtrosque illius parentes humiles atque ignobiles,
oraculo credere dicenti,*

*Perfides genus hic, Phoebō carusque, videtur,
Diuus Alexander, Podaliri sanguine cretus.
Hic ergo Podalirius, libidinofus, et natura ad
furorem vsque mulierofus, qui a Tricca inde vs-
que in Paphlagoniam in Alexandri matrem arre-
xerit. Inuentum etiam oraculum, quasi Sibyllae
praedicentis:*

Litora ad Euxini Ponti vicina Sinopae,

R 5

Ad

3. Στέλλεσθαι] Versio *Gesn.* σῦσεσθαι seruat.

Ἔσται τις κατὰ Τύρσιν ὑπ' Αὐσονίοισι προ-
φήτης,

Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος, τρισσῶν δε-
κάδωντε,

Πένθ' ἑτέρας μονάδας, καὶ εἰκοσάδα τρισ-
ἀριθμον,

Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος 4) ὁμωνυμίην τετρά-
κυκλον.

Εἰς-

*Ad Turres erit Ausonio sub Rege Propheta,
Post primam ostendens monadem, ternas deca-
dasque,*

*Quinque alias monadas, viginti et ter nume-
rata:*

Nomen Alexeteris habens ex orbe quaterno.

12 Ad-

4. Τύρσιν — ἀλεξητῆρος] Ineptorum versuum bonam interpretationem dare, ne si possem quidem, vellem. Τύρσις muros, moenia, castrum, significat: notatur itaque Ἀβων-τεῖχος. *Ausoniorum* mentio indicat sub imperatore Romano rem geri debere. *Monas* est A, *tres decades* Λ etc. Ἀλεξητῆρος nomen retinendum fuit in versione. Metuebat astutus Apollo, ne non satis clare apud Paphlagonas signasset nomen Prophetæ sui per notas numerales ΑΛΕΞ. nisi adiiceret, eas primas quatuor literas esse in voce Ἀλεξητῆρος. *Gesner.*

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τοιαύτης
 τραγωδίας, διὰ πολλὰ ἐς τὴν πατρίδα περιβλε-
 πτός τε καὶ λαμπρὸς ἦν, μεμνηνέαι προσποιέ-
 μενος ἐνίοτε, καὶ ἄφρ᾽ ὑποπιμπλάμενος τὸ σό-
 μα· ἐκδιῶς δὲ τᾷτο ὑπῆρχεν αὐτῷ, σκευθίου
 τῆς βαφικῆς βοτάνης τὴν εἶζαν διαμασσησαμέ-
 νῳ. τοῖς δὲ θεῖον τι καὶ φοβερόν ἐδόκει ὁ ἄφρός.
 ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσνεύας ο.
 κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίη, ἀνθρωπόμορφόν τε
 ἐπιφαίνεσα, κατάγραφος, πάνυ εἰκασμένη,
 ὑπὸ θριξίν ἱππείαις ἀνοίγασά τε καὶ αὐθις ἐπι-
 κλείεσα τὸ σόμα· καὶ γλῶττα, οἷα δράκόντων,
 διττὴ, μέλαινα πρέκνυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ
 αὐτὴ ἐλκομένη, καὶ ὁ Πελλαῖος δὲ δράκων πρὸς
 πῆρξε,

12. Adueniens igitur cum hac histrionia Ale-
 xander post aliquod intervallum in patriam suam,
 conspicuus erat et splendidus, furere interdum
 se simulans, et spuma os oppletum habens, quod
 facile illi contingebat, struthii, tinctoriae herbae
 radicem mandenti: at illis divinum quiddam et
 terribile spuma illa videbatur. Factum autem
 illis et praeparatum olim caput Draconis linteam,
 humanae formae affine quiddam habens, pictum,
 accurate assimilatam, equina seta, speriens os et
 iterum claudens; et lingua qualis serpentum, bi-
 sulca, nigra, prominebat, fetis et ipsa mobilis.
 Pellaeus autem ille Draco ipsis iam ante fuerat,
 qui

πῆρχε, καὶ οἶκοι ἐτρέφετο, κατὰ καιρὸν ἐπι-
 Φανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραγωδήσων, μάλ-
 λον δὲ πρωταγωνισῆς ἐσόμενος.

"Ἦδη δὲ ἄρχεσθαι δέον, μηχανᾶται τι τοῖς-
 δε· Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τῶ
 νεῷ τὰς ἄρτι ὀρυττομένους (συνεισῆκει δὲ ἐν αὐ-
 τοῖς ὕδωρ, ἣ αὐτόθεν ποτὲν συλλεμβόμενον, ἣ
 ἐξ ἔρανθ' πεσόν) ἐνταῦθα κατατίθεται χήνειον
 ὠὸν προκεκενωμένον, ἔνδον φυλάττον ἐρπετόν
 τι ἀρτιγέννητον· καὶ βυθίσας τῆτο ἐν μυχῶ
 τῇ πηλᾷ, ὀπίσω αὐθις ἀπηλλάττετο. ἔωθεν
 δὲ γυμνὸς ἐς τὴν ἀγορὰν προπηδήσας, διάζωμα
 δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατάχρυσον καὶ τῆ-
 το, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην φέρων, σείων ἅμα
 τὴν

qui domi alebatur, suo tempore appariturus, et
 adiuturus tragoediam, vel primarum potius par-
 tium ipse actor futurus.

13. Cum iam faciendum esset initium, tale
 quid machinatur. Accedens noctu ad fundamen-
 ta templi recens effossa, in quibus aqua constite-
 rat, vel ibidem vndecunque collecta, vel caele-
 stis, deponit ibidem anserinum ouum ante ex-
 cauatum, in quo inclusus serpens recens natus.
 Hoc in recessu quodam luti defixo, domum re-
 dit. Postridie vero nudus in forum profiliens,
 segestri circa pudenda victus aureo illo quoque,
 illamque falcem gestans, solutam simul comam
 qua-

ἐν ἁγίᾳ = *sancta*

ἐν ἁγίᾳ = *sancta, scilicet, virtus*

SEV PSEVDOMANTIS 269

τὴν κόμην ἀνέτον, ὥσπερ οἱ τῇ μητρὶ ἀγείρον-
τές τε, καὶ ἐνθεάζοντες, ἐδημηγόρει ἐπὶ βω-
μόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμα-
κάριζεν, αὐτίκα μάλα δεξιομένην 5) ἐναργῆ τὸν
θεόν. οἱ παρόντες δὲ (συνδεδραμῆκει γὰρ σχε-
δὸν ἅπανσα ἡ πόλις, ἅμα γυναῖξί, καὶ γέρεσσι,
καὶ παιδίοις) ἐτεδήπесαν, καὶ ἠύχοντο, καὶ
προσεκύναν. ὁ δὲ Φωνῆς τινος ἀσκήματος Φθεγ-
γόμενος, οἷά τι γένοιτ' ἂν Ἑβραίων, ἢ Φοινίκων,
εξέπληττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι
λέγοι.

quatiens, vt qui matri deorum *coetum* colligunt
fanatici, concionatur conscenso altari quodam
excelso, beatam urbem praedicat, quae prae-
sentem iam statim Deum susceptura esset. Qui prae-
sentes erant; concurrerat enim tota fere ciuitas
cum mulieribus, senibus, pueris, stupere, pre-
cari, adorare. At ille vocibus quibuscum prola-
tis obscuris, quales fuerint forte Ebraeorum aut
Phoenicum, perculit homines, quid sibi vellet
nescien-

5. Δειξιμένην] Haec lectio mihi fere melior
videbatur, quam si δεξιμένην dixisset; non
modo quia *palam* additur, quo significatur,
Deum ante non conspicuum, nunc omnibus
spectandum iri propositum; sed et quia c. 12.
praedixit, *eum adpariturum*. At si quem se-
quens ἡμεῖν magis mouet, et quod δεῖξ. non
actiua, sed media forma hic ponatur, ille
δεξιμένην legat. Reitz.

λέγει· πλὴν τῆτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγκατεμί-
γνυε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἀσκληπίον.

Εἶτ' ἔθει δρόμῳ ἐπὶ τὸν ἐσόμενον νεώ· καὶ
ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν προωκονομημέ-
νην τῇ χρησθεῖς πηγὴν, ἐμβὰς ἐς τὸ ὕδωρ, ὕ-
μνος τε ἦδεν Ἀσκληπιῶ καὶ Ἀπόλλωνος μεγά-
λῃ τῇ Φωνῇ, καὶ ἐκάλεε τὸν θεὸν ἦκειν τύχῃ
τῇ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν· εἶτα Φιάλην αἰτήσας,
ἀναδόντος τινός, ῥαδίως ὑποβαλὼν, ἀνιμάταί
μετὰ τῇ ὕδατος καὶ τῇ πηλῇ τὸ ὠδὸν ἐκείνο, ἐν
ᾧ ὁ θεὸς αὐτῷ κατεκύνειτο, κηρῷ λευκῷ, καὶ
ψιμυυδίῳ τὴν ἀρμογὴν τῇ κώματος ζυγυεολ-
λημένον· καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχεν
ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀτενὲς ἀπέ-

βλε-

nescentes, praeter illud solum, quod omnibus
immiscebat Apollinem et Aesculapium.

14. Tum curriculo petit futurum templum, de-
latusque ad fossam, praeparatamque ante oraculi
scaturiginem, in aquam ingressus, hymnosque
magna voce canit Aesculapii et Apollinis, Deum-
que faustis auspiciis in urbem venire iubet. Tum
phialam poscit, quam cum dedisset aliquis, fa-
cile subiicit, hauritque cum aqua et luto ouum
illud, in quo Deum ipse incluserat, commissuris
operculi cera alba et cerussa ferruminatis. Hoc
in manus sumto, habere se iam proclamat Aescu-
lapium. At illi defixis oculis videre quid tandem
fieret,

βλεπον ὅ, τι καὶ γίγνοιτο, πολὺ πρότερον θαυμάσαντες τὸ ὦν ἐν τῷ ὕδατι εὐρημένον. ἐπεὶ δὲ καὶ κατὰξας αὐτὸ ἐς κοίλῃν τὴν χεῖρα, ὑπαδέξατο τὸ τῷ ἐρπετῷ ἐκείνῳ ἐμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινέμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἰλάμενον, ἀνέκρουον εὐθύς, καὶ ἡσπάζοντο τὸν θεόν, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζον, καὶ χανδὸν ἑκάστος ἐνεπίμπλατο τῶν εὐχῶν, θησαυρὸς, καὶ πλάτης, καὶ ὑγείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτῷ. ὁ δὲ δρομαῖος αὐθις ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἴετο, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀρτιγέννητον Ἀσκληπιὸν δις τεχθέντα, ὅτε ἄλλοι ἅπαξ τίκτονται ἄνθρωποι, ἢ ἐκ Κορωνίδος, μὴ Δι', οὐδ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χηνὸς γεγεννημένον.

fieret, qui multum ante iam admirati essent ovum in aqua inuentum. Cum vero fracto illo in causam manum susceperet foetum serpentis, viderentque praelentes moueri illum et circa digitos volui, exclamant statim, et Deum salutant, et beatam ciuitatem praedicant, et magno hiatu omnes plenisque faucibus precantur, thesauros, diuitias, sanitates, bona reliqua, ab eo sibi quique expetunt. At ille curriculo rursus domum repetit, ferens secum etiam recens natum Aesculapium, bis natum, cum alii semel tantum nascantur homines, non ex Coronide, medius fidius, neque ex cornice, sed ex anseris natum.

Popu-

νημένον. ὁ δὲ λεὼς ἅπας ἠκολούθει, πάντες ἔν-
θεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῶν ἐλπίδων.

Ἡμέρας μὲν ἔν οἱμοι ἔμεινεν, ἐλπίζων ὅπερ ἦν,
ὑπὸ τῆς Φήμης αὐτίκα μάλα παμπόλλας τῶν
Παφλαγόνων συνδραμεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ ὑπερεπέ-
πληστο ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἀπάντων τὰς ἐγκε-
φάλας καὶ τὰς καρδίας προεξυρημένων, ἔδεν εἰ-
κότων σιτοφάγοις ἀνδράσιν, ἀλλὰ μόνη τῇ μορ-
φῇ μὴ ἔχι πρόβατα εἶναι διαφερόντων, ἐν οἰ-
κίσκῳ τινὶ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα θεο-
πρεπῶς ἐσαλμένος, λαμβάνει εἰς τὸν κόλπον
τὸν Πελλαῖον ἐκείνον Ἀσκληπιὸν, μέγιστον τε,
καὶ κάλλιστον, ὡς ἔφην, ὄντα. καὶ ὅλον τῷ αὐ-
τῷ τραχήλῳ περιεελήσας, καὶ τὴν ἑρᾶν ἔξω ἀ-
Φεῖς

Populus autem vniuersus sequitur, fanatico omnes
instinctu pleni, et prae spe furentes.

15. Dies igitur aliquot domi manet, sperans
futurum quod res erat, vt a fama illa plurimi mox
Paphlagones concurrerent. Cum autem supra
modum plena hominibus vrbs esset, qui iam ante
cerebra pariter et corda detonsa haberent, nulla
re similes hominibus frumento vesci solitis, sed
sola forma ab ouibus distincti, in quadam aedi-
cula in lecto assidens, vestitu, qui plane Deum
deceret, longo indutus, sinu suscipit Pellaeum
illum Aesculapium, maximum, vt dixi, pul-
cherrimumque: ac totum suae ceruici circumpo-
nens, cauda extra vestem relicta, (adeo autem
magnus

Φεῖς (πολὺς δὲ ἦν, ὡς καὶ ἐν τῷ προκολπίῳ προ-
 κεχύσθαι αὐτῶ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεσθαι.)
 μόνην τὴν κεφαλὴν ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀπο-
 κρύπτων, ἀνεχομένη πάντα ἐκείνου, προὔφανε
 τὴν ὀφυνίην κεφαλὴν κατὰ θάτερα τῶ χιτῶνος,
 ὡς δῆθεν ἐκείνῃ τῶ Φαινομένου πάντως ἔσαν.
 Εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἔκ παντὶ Φαῖδρον,
 ἔδὲ ἐς κόρον τῶ Φωτὸς δεχόμενον, καὶ πλήθος
 ἀνθρώπων συγλυδῶν, τετραγαγμένων, καὶ
 προεκπεπληγμένων, καὶ ταῖς ἐλπίσιν ἐπαλω-
 ρουμένων· οἷς εἰσελθοῦσι, τεράσιον ὡς εἰκὸς
 τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ἐκ τῶ τέως μικρῶ ἐρ-
 πετῶ, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τοσούτον δράκοντα
 πεφηνέναι· καὶ ταῦτα, ἀνθρωπόμορφον, καὶ
 τιθασ-

magnus erat draco, vt et in gremio ipsius prouo-
 lutus iaceret, et humi pars ipsius traheretur) ca-
 put solum sub ala habens et abscondens, susti-
 nente illó omnia, linteum illud caput inter tuni-
 cam protendit, velut nimirum illius *draconis*, qui
 videndum se praebebat, omnino esset.

16. Tum cogita mihi aediculam non omnino
 illustrem, neque quantum satis est lucis capien-
 tem, et multitudinem hominum confluentiam,
 perturbatorum, et iam ante *admiratione* perculso-
 rum: et ad spes sublatorum, quibus ad primum
 ingressum portentosa nec immerito res videbatur,
 ex paruo tum serpente, intra paucos diēs Draco-
 nem tantum prodiisse eumque humana forma ca-

τιθασσόν. ἠπείγοντο δὲ αὐτίκα πρὸς τὴν ἔξο-
 δον· καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ
 τῶν αἰεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετρώπητο δὲ κατὰ τὸ
 ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷόν τι τῆς Μακεδόνας
 ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσῶντι λό-
 γος, ὅτε ὁ μὲν ἤδη πονήρως εἶχεν, οἱ δὲ, περι-
 σάντες τὰ βασίλεια, ἐπόθεν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ
 προσεῖπεν τὸ ὕστατον. τὴν δὲ ἐπιδείξιν ταύ-
 τὴν ἔχ' ἅπαξ ὁ μισθός, ἀλλὰ πολλάκις ποιῆσαι
 λέγεται, καὶ μάλιστα εἴ τινας τῶν πλεσίων ἀφί-
 κοιντο νεαρώτεροι.

Ἐνταῦθα ὦ Φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ τάληθῃ λέ-
 γειν, συγγνώμην χρὴ ἀπονέμειν τοῖς Παφλαγό-
 σι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παχέσι καὶ ἀπαιδεύ-
 τοις

pizis, et mansuetum: urgebantur autem statim
 ad exitum, et ante quam accurate vidissent, exi-
 gebantur ab his, qui novi semper accederent.
 Perforatus autem fuerat e regione ianuae exitus
 alius, quale quid Macedonas Babylone fecisse,
 aegrotante Alexandro, sermo est, cum ille male
 iam haberet; illi vero Regiam circumstantes vi-
 dere illum desiderarent, et ultimum alloqui. Cae-
 terum hanc ostensionem non semel impurus ho-
 mo, sed saepe fecisse dicitur, praesertim si qui
 ditiores recens aduenissent.

17. Hic, mi Celse, si verum dicendum est,
 ignoscere par est Paphlagonibus illis et Ponticis,
 pingui ingenio et ineruditis hominibus, si con-
 tacto

τοῖς ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπάτηθησαν ἀπτόμενοι
 τῷ δράκοντος (καὶ γὰρ τὸ παρῆχε τοῖς βου-
 λομένοις ὁ Ἀλέξανδρος) ἐρῶντές γε ἐν ἀμυδαῖ
 τῷ Φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτῷ ἀνοίγασάν
 τε καὶ συγμείβαν τὸ σῶμα, ὥς πάντῃ τὸ μη-
 χάνημα ἐδεῖτο Δημοκρίτε τινός, ἢ καὶ αὐτοῦ
 Ἐπικράτους, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινος ἄλλου, ἀδα-
 μαντίνην πρὸς ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώ-
 μην ἔχοντος, ὡς ἀπισήσας, καὶ ὅπερ ἦν εἰκόσιαι,
 καὶ εἰ μὴ εὐρεῖν τὸν τρόπον ἐδύνατο, ἐκέλευε γὰρ
 προπεπεισμένους, ὅτι λελήθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς
 μαγγανείας, τὸ δ' ἐν πανί ψεῦδος ἐστίν, καὶ γε-
 νέσθαι ἀδύνατον.

Κατ' ὀλίγον ἔν καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,
 καὶ ἡ Θράκη συνέρρει, ἐκάσας τῶν ἀπαργελλόν-
 των,

tactō ipso Dracone, (nam hoc quoque volenti-
 bus dabat Alexander) decepti sunt, cum viderent
 certe in tenui luce caput ipsius, aperiens pariter
 os et claudens: adeo ut plane indigeret machina-
 tio illa Democrito quodam, aut ipso Epicuro, aut
 Metrodoro, aut alio quodam, inuictam ad haec
 et talia nientem habente, qui diffideret, et quid
 res esset conuiceret, et si ipsum inuenire modum
 non posset, at illud certe iam ante persuasum ha-
 beret, licet ipsum ratio praestigiarum fugiat, to-
 tum tamen hoc mendacium esse, ac fieri non posse.

18. Paullatim igitur et Bithynia, et Gallograecia,
 et Thrace confluxit, unoquoque renuntian-

των, ὡς τὸ εἶκος, λέγοντος, ὡς καὶ γεννώμενον ἴδοι τὸν θεόν, καὶ ὕσερον ἄψαιτο μετ' ὀλίγον παμμεγέθους αὐτῆ γεγενημένης, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ εἰκότος· γραφαί τε ἐπὶ τέτρω, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν ἐν χαλκῷ, τὰ δὲ ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα, καὶ ὄνομά γε τῷ θεῷ ἐπιτεθέν· Γλύκων γὰρ ἐκαλεῖτο, ἐν τινὸς ἐμμέτρῃ, καὶ θείᾳ προστάγματος· ἀνεφώνησε γὰρ Ἀλέξανδρος·

Εἰμὶ Γλύκων, τρίτον αἶμα Διὸς, Φάος ἀνθρώποισι 6).

Καὶ

tum, ut credere par est, dicente, et nascentem a se visum Deum, et postea contactum, cum ingens brevi tempore interiecto factus esset, et vultu in haberet humano similem. Super haec picturae, et imagines, et simulacra, ex aere partim, partim ex argento assimilata: et nomen Deo impositum, Glycon enim appellabatur, ex diuino iussu carmine concluso. Exclamaret enim Alexander:

Tertius ecce, Glycon, sanguis Iouis, atque hominum lux.

19. Et

6. Φάος ἀνθρώποισι.] Sic Graecos vocare hominem qui ingens emolumentum, magnam salutem adfert hominibus, monet Boi ad *Evang. Ioan. I, 4. Reisz.*

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔπερ ἔνεκα τὰ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις, καὶ θεσπίζειν παρ' Ἀμφιλόχου τῷ ἐν Κιλικίᾳ τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν 7) (καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν τῷ πατρὸς τελευτήν τῷ Ἀμφιαρέῳ, καὶ τὸν ἐν Θήβαις ἀφανισμόν αὐτῷ, ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ἐπὶ πονήρῳ ἀπήλλαξε, προφθεσπίζων καὶ αὐτὸς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δὴ ὁ βολὰς ἐφ' ἐκείνῳ χρησμῷ λαμβάνων) ἐκείθεν ἔν τὸ ἐνδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικόμενοις, ὡς

19. Et cum tempus esset eius rei, propter quam instituta fuerant omnia, *nimirum* oracula edendi rogantibus ac vaticinandi, praecentorem quasi secutus Amphilochem, qui in Cilicia colitur. Et enim ille quoque post Amphiarai patris mortem, cum Thebis ille periisset, eiectus domo et in Ciliciam delatus, non male rem gessit, praedicens et ipse futura Cilicibus, et duo pro vnoquoque oraculo obolos accipiens. Ab hoc igitur quasi cantus initio accepto Alexander, aduenientibus

S 3

omni-

7. Τὸ ἐνδ. λαβ.] Τὸ ἐνδόσιμον λαβεῖν e muscis interpretari malui, quam ex equestri ratione, vbi pedis ictum et concussas habenas notar, quibus equus admonetur eundum esse. *Gesner.*

ὡς μαντεύσεται ὁ θεός, ῥητὴν τινα ἡμέραν προ-
 ειπών. ἐκέλευσε δὲ ἕκαστον, ἃ δέοιτο ἂν καὶ μά-
 λιστα μάθεῖν ἐθέλοι, ἐς βιβλίον ἐγγράψαντα,
 καταρξάσθαι τε, καὶ κατασημῆνασθαι κηρῷ, ἢ
 πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιχῆτι· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ βι-
 βλία, καὶ ἐς τὸ ἄδυτον κατελθὼν (ἤδη γὰρ ὁ
 νεὼς ἐγνήγερτο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκευάσθη) κη-
 λέσειν ἔμελλε κατὰ τάξιν τὰς δεδωκότας, ὑπὸ
 κήρυκι, καὶ θεολόγῳ· καὶ ὡς παρὰ τῷ θεῷ ἀ-
 κέων ἕκαστος, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδώσειν σεση-
 μασμένον ὡς εἶχε, τὴν δὲ πρὸς αὐτὸ ἀπέκρισιν
 ὑπογεγραμμένην πρὸς ἔπος 8), ἀμειβομένην τῷ
 θεῷ περὶ ὅτι τις ἔροιτο.

Ἦν

omnibus denuntiat, oracula redditurum deum,
 diemque certum praedicat. Iubet autem, vnum-
 quemque, quod sibi opus sit et maxime velit di-
 scere, in libellum inscribere, eumque traiectum
 filo obsignare cera, aut creta, aut id genus re
 alia. Ipse autem in adytum ubi descendisset, (iam
 enim aedificatum erat templum, et parata scena)
 ordine vocaturus eo erat per praeconem, et ad-
 hibito Theologo, illos, qui dedissent, et auditis
 quasi a Deo omnibus, libellum cuique suum ut si-
 gnatus fuit, redditurus, responsumque illius sub-
 scriptum (inscriptum) carmine, reponente Deo,
 de quocumque aliquis interrogasset.

20. Erat

8. Πρὸς ἔπος] Hic significat *pro re nata*, vel
 ad

Ἦν δὲ τὸ μηχανήμα τῆτο, ἀνδρὶ μὲν οἶω σοί, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἶω ἐμοί, πρόδηλον, καὶ γινῶναι ῥῶδιον, ταῖς δὲ ἐδιώταις, καὶ κορυζῆς μεσοῖς τὴν ῥῖνα, τεράσιον, καὶ πάνυ ἀπίστω ὁμοιον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τῶν σφραγίδων τὰς λύσεις, ἀνεγίνωσκε τε τὰς ἐρωτήσεις ἐκίσας, καὶ τὰ δοκῶντα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο, εἴτα κατελήσας αὐθις, καὶ σημενόμενος, ἀπεδίδα μετὰ πολλῷ θαύματος τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ ἦν παρ' αὐτοῖς τό, πόθεν γὰρ ἔτος ἡπίστατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σημενόμενος,

20. Erat vero machinatio ista, viro quidem qualis tu, et, si non est insolens dictu, etiam qualis ego sum, inanimata, et cognitu facilis; imperitis autem et *obesae ac plenae pituita naris* hominibus, prodigiola, et vndique incredibili similis. Excogitatis enim diuersis soluendi figilla generibus, legit interrogationes singulas, et quae viderentur ad eas respondit, tum inuolutas iterum et obliqnatas, reddidit multa cum admiratione accipientibus: et frequens inter illos haec erat oratio, *unde enim iste sciret, quae firmiter ad-*

S 4

modum

ad rem adposuit, quod quidem notum. Nam etsi *carmine* respondere solitus sit, et locutio ἔδὲν πρὸς ἔπος, *nihil ad rem*, quoque idem sit quod *nihil ad rhythmum*, tamen πρὸς ἔπος γράφειν significare *carmine conscribere*, non video. Reitz.

νος, αὐτῷ ἔδωκα ὑπὸ σφραγίσιν δυσμιμήτοις,
εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν;

Τίνες ἔν αἱ ἐπίνοιαί; ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε
τοῖνυν, ὥς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ πρῶ-
τη μὲν ἐκείνη, ᾧ Φίλτατε Κέλσα· Βελόνην πυ-
ρώσας, τὸ ὑπὸ τὴν σφραγίδα μέρος τῆς κηροῦ
διατήκων, ἐξήρει, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, τῇ
Βελόνῃ αὐτῇς ἐπιχλιάνας τὸν κηρὸν, τὸν τε κα-
τω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸν αὐτὴν τὴν σφραγίδα
ἔχοντα, ῥαδίως συνεκόλλα. ἕτερος δὲ τρόπος
ὁ διὰ τῆς λεγομένης κολλυρίης· σκευαστὸν δὲ τῆτος
ἐσιν ἐκ πίττης Βρυττίας, καὶ ἀσφάλτε, καὶ λί-
θι τῆς διαφανῆς τετρίμμενης, καὶ κηρῷ, καὶ μα-
σίχῃς· ἐκ γὰρ τῶν ἀπάντων ἀναπλάσας τὸ
κολλύ-

modum obfigmata ipsi dedi sub sigillis imitatu diffi-
cillimis, nisi reuera Deus esset cognoscens omnia?

21. *Quae sunt igitur, forte me interrogabis, illa*
commenta? Audi ergo, ut habeas, qui conuin-
cas talia. Primum, Celse carissime, illud est:
Acu ignita partem cerae, quae infra signum est,
ubi liquefecit; signum ipsum detraxit, lectoque
libello, acus ope liquefactam iterum ceram, tum
quae infra sub lino est, tum eam, quae sigillum
ipsum continet, facile conglutinavit. Altera est
ratio per illud, quod vocatur collyrium. Para-
tur hoc e pice Bruttia, et asphalto, et speculari
lapide trito, ceraque et mastiche. Fictum ex his
omni-

κολλύριον, καὶ θερμῆνας πυρὶ, σιάλω τὴν σφρα-
γίδα [προχρίσας, ἐπετίθει, καὶ ἀπέματτε τὸν
τύπον. εἶτα αὐτίκα ξηρᾷ ἐκείνῃ γενομένῃ, λύ-
σας ῥαδίως, καὶ ἀναγνῆς, ἐπιθεῖς τὸν κηρὸν,
ἀνετύπη, ὥσπερ ἐκ λίθου τὴν αὐτὴν σφραγίδα
εὖ μάλα τῷ ἀρχετύπῳ ἐοικυῖαν. τρίτον ἄλλο
πρὸς τέτοις ἀκχοσον· τιτάνη γὰρ ἐς κόλλαν ἐμ-
βαλὼν, ἥ κολλῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τέ-
τε ποιήσας, ἐτι ὑγρὸν ὄντα ἐπετίθει τῇ σφρα-
γίδι, καὶ ἀφελὼν (αὐτίκα δὲ ξηρὸν γίγνεται,
καὶ κέρατος, μᾶλλον δὲ σιδήρου παγιώτερον)
τέτῳ δὴ ἐχρῆτο πρὸς τὸν τύπον. ἔσι δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ πρὸς τῆτο ἐπινενσχημένα, ὧν ἐκ ἀναγ-
καῖον μεμνήσθαι ἀπάντων, ὡς μὴ ἀπειρέκαλοι
εἶναι

omnibus collyrium, et igni calefactum, in fi-
gnum, salua prius madefactum, imposuit, et
typum expressit. Deinde collyrio celeriter sicca-
to, solutās facile tabellas legit; tum cera impo-
sita idem figillum optime conueniens archetypo,
tanquam gemina expressit. Tertiam aliam prae-
ter has *rationem* audi. Calcem glutini, quo li-
bros glutinant, iniectam, et in massam cerae si-
milem redactam, mollem adhuc sigillo impone-
bat: ablata deinde (nam siccatur statim, et cornu,
quin ferro fit solidior) ad exprimendum vtebatur.
Sunt vero alia etiam multa ad hoc ipsum excogi-
tata, quorum mentionem facere omnium nihil

εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σὲ, ἐν οἷς κατὰ μά-
γων συνέγραψας, καλλίσοις τε ἅμα, καὶ ὠφελι-
μωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις σωφρο-
νίζειν τὰς ἐντυγχάνοντας, ἱκανὰ παραθεμένου,
καὶ πολλῶν τέτων πλείονα.

Ἐχρη ἔν, καὶ ἐθέσπιζε, πολλῇ τῇ συνέσει ἐν-
ταῦθα χρώμενος, καὶ τὸ εἰκαστικὸν τῇ ἐπινοίᾳ
πρὸς αὐτῶν, τοῖς μὲν λοξὰ καὶ ἀμφίβολα
πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος, τοῖς δὲ
καὶ πάνυ ἀσαφῆ. χρησμοδικὸν γὰρ καὶ τοῦ-
το αὐτῷ ἐδόκει. τοὺς δὲ ἀπέτρεπεν, ἢ προὔ-
τρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι.
τοῖς δὲ θεραπείας πρᾶττε καὶ διαίτας, εἰδὼς
(ὅπερ

opus est, ne inepti videamur; praesertim cum
tu in libris, quos contra magos scripsisti, pulcher-
rimis pariter atque vtilissimis, quique prudentes
reddere lectores possunt, satis multa proposue-
ris, et multo his nostris plura.

22. Oracula ergo fundebat, et responsa dabat
diuina, multa hic prudentia usus: et probabili-
tatem adiungens commentis suis, qui perplexa
quibusdam et ambigua responderet ad interroga-
tiones, aliis vero plane obscura: etenim hoc et-
iam ad oracula pertinere ipsi videbatur: alios au-
tem vel dehortatus est, vel impulit, prout me-
lius esse coniiceret. Aliis curationes praecepit et
victus rationem, qui, quod primum dicebam,
multa.

(ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔφην) πολλὰ καὶ χρήσιμα Φάρμακα. μάλιστα δὲ εὐδοκίμην παρ' αὐτῷ αἱ κυτμίδες, ἀπόπε τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐν λίπας αἰγείας συνταθειμένον. τὰς μέντοι ἐλπίδας, καὶ προκοπὰς, καὶ κλήρων διαδοχὰς εἰσαῦθις αἰεὶ ἀνεβάλλετο, προστιθείς ὅτι ἔσται πάντα, ὅπου ταν ἐθέλῃσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ προφήτης μὲ δειθῇ, καὶ εὐξήται ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἐτέτακτο δὲ καὶ μισθὸς ἐφ' ἐκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ καὶ δύο ὀβολῶ. μὴ μικρὸν δὲ οἰηθῆς, ὧ ἐταῖρε, μὴδ' ὀλίγον γεγενῆσθαι τὸν πόρον τῆτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ μυριάδας ἐκάστα ἔτας ἡθροίζειν, ἀνὰ δέκα καὶ πεντεκαίδεκα χρησμάς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀπλησίας ἀναδιδόντων.

multa etiam vtilia medicamenta sciret. Maxime vero probabantur illi cytmides, fictum nomen vnguenti ad lassitudinem et dolorem, ex caprino adipe confecti. Spes vero, et bonorum incrementa, et hereditatum successiones in futurum semper rejiciebat, adiiciens, *sicut omnia, si voluero ego, sique Alexander Propheta meus rogauerit, et vota pro vobis fecerit.*

23. Constituta autem erat etiam merces unicuique responso drachma, cum duobus obolis. Ne paruum putes, amice, aut minutum fuisse hunc redditum; ad septuaginta vel octuaginta milia quotannis concessit, dena vel quindena responsa hominibus prae inexplebili cupiditate sibi reddi

των. λαμβάνων δὲ, ἔκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνος, ἔδ' εἰς πλῆτον ἀπεθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργούς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ πευθῆνας, καὶ χρησιμοποιοῦς, καὶ χρησιμοφύλακας, καὶ ὑπογραφέας, καὶ ἐπισφραγιστάς, καὶ ἐξηγητάς, ἅπασιν ἔνεμεν ἐκάσῳ τὸ κατ' ἀξίαν.

"Ἦδη δέ τις καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, Φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τῶν μαντείεω, καὶ διηγησομένους, ὡς προεῖποι, καὶ ἀνεύροισι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγχοισι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παράσχοισι, καὶ νοσῶντας ἰάσαιτο, ἐνίοις δὲ καὶ ἤδη ἀποθανόντας ἀναστήσειε. δρόμος ἔν καὶ ὠθισμὸς ἀπανταχό-

reddi petentibus. Quae autem acceperat, iis non solus usus est, neque in thesauros reposuit: sed cum multos iam circa se haberet administratos, et operarios, et exploratores, et scriptores oraculorum pariter ac custodes, et exceptores, et obfignatores, et coniectores, illis omnibus suam cuique partem pro dignitate tribuit.

24. Iam vero in peregrinas etiam regiones quosdam emiserat, qui famam apud gentes excitarent de oraculo, ac narrarent, ut praedicat, et inueniat fugitivos, ac fures et latrones conuincat, et effodiendos thesauros praebeat, sanetque aegrotos, ut aliquot iam mortuos resuscitauerit. Concurfus igitur et vrgentium se vndique turba orta est:

ταχόθεν ἐγίγνετο, καὶ θυσία, καὶ ἀναθήματα, καὶ διπλάσια τῷ προφῆτῃ καὶ μαθητῇ τῷ θεοῦ. καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ οὗτος ἐξέπεσεν ὁ χρησμός,

Τιμένον κέλομαι τὸν ἐμὸν θεράποντα προφῆτην.

Οὐ γὰρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλ' ὑποφήτα.

Ἐπεὶ δὲ ἤδη πολλοὶ τῶν νῦν ἐχόντων, ὥσπερ καὶ ἐκ μέθης βαθείας ἀναφέροντες, συνίσαντο ἐπ' αὐτὸν, καὶ μάλιστα ὅσοι Ἐπικῆρε ἐταῖροι ἦσαν, καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἢ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκευὴ τῷ δράματος, ἐκφέρει φοβητρὸν τι ἐπ' αὐτάς, λέγων, ἄθῳ ἐμπεπλησθαι καὶ Χριστιανῶν τὸν Πόντον, οἱ περὶ αὐ-

est: Hinc sacrificia, et donaria, et duplex Prophetæ discipuloque Dei merces. Nam hæc etiam fors exierat:

Vasum ornare meum iubeo vos atque ministrum:

Divitias nec enim curo, sed curo Prophetam.

25. Cum multi iam prudentes viri, quasi ex profunda se ebrietate recipientes, contra ipsum consisterent, in primis quotquot Epicuri sodales essent, et in urbibus deprehensæ paulatim essent omnes illius praeftigiae, ac totus fabulae apparatus, terriculamentum quoddam contra illos expedit, dicens Atheis plenum esse, et Christianis Pon-

εἰ αὐτῷ τολμῶσι τὰ κήκισα βλασφημεῖν, οὐδὲ
 ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἶγε ἐδέλκωσιν ἴλεω ἔ-
 χειν τὸν θεόν. περὶ δὲ Ἐπικύρου, καὶ τοιοῦτόν
 τινα χρησμὸν ἀπεφθέγγετο. ἐρριμένε! γάρ τι-
 νος τί πρᾶττει ἐν ἅδῃ ὁ Ἐπικύρεος; μολυβδαί-
 νας, ἔφη, ἔχων πέδας, ἐν βορβόρῳ κάθηται.
 εἶτα θαυμάζεις εἰ ἐπὶ μέγα ἦρθη τὸ χρηστήριον,
 ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων συνετὰς,
 καὶ πεπαυδευμένους; ὅλως δὲ, ἄσπονδος καὶ ἀκή-
 ρυκτος αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπικύρεον ἦν, μά-
 λα εἰκότως. τίτι γὰρ ἄλλῳ δικαιοτέρον προσε-
 πολέμει γόης ἄνθρωπος, καὶ τερατεία φίλος,
 ἀληθεία δὲ, ἔχθιστος, ἢ Ἐπικύρεος, ἀνδρὶ τὴν
 φύσιν τῶν πραγμάτων καθεωρακότι, καὶ μόνῳ
 τὴν

Pontum, qui audeant pessima de se maledicta
 spargere, quos lapidibus iussit abigi, si propi-
 tium habere vellent Deum. De Epicuro tale red-
 didit oraculum. Interrogante quodam, *Quid*
agat apud inferos Epicurus? Plumbeis, inquit, pe-
dicis vinctus desideret in coeno. Deinde miraris, si
 ad magnam gloriam elatum est oraculum, cum
 videas interrogationes accedentium prudentes adeo
 atque eruditae? Uniuersum implacabile ipsi et in-
 finitum bellum erat contra Epicurum. nec profe-
 cto iniuria. Contra quem enim iustius pugnaret
 homo praestigiator, et portentosarum fraudum
 amans, veritatis autem inimicissimus, quam con-
 tra Epicurum, hominem, qui naturam rerum
 per-

Τέσσα = Δυσωχία

ἡ τεχνικὸς = Κηρὶ καὶ τοῖς ἀποσπῆσι, ἀνεκρίσι.

SEV PSEVDOMANTIS 287

τὴν ἐν αὐτοῖς ἀλήθειαν εἶδοσι; οἱ μὲν γὰρ Ἀμφί τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν Φίλοι, καὶ εἰρήνη βαθεῖα πρὸς ἐκείνους ἦν. ὁ δὲ ἄτεχνος Ἐπίκερος (ἔτω γὰρ αὐτὸν ὠνόμαζεν) ἔχθιστος, δικαίως πάντα ταῦτα ἐν γέλωτι καὶ παιδιᾷ τιθέμενος. διὸ καὶ τὴν Ἀμαστριν ἐμίσει μάλιστα τῶν Ποντικῶν πόλεων, ὅτι ἡπίστατο, τὰς περὶ Λέπιδον καὶ ἄλλας ἐμοίως αὐτοῖς, πολλὰς ἐνόντας ἐν τῇ πόλει· ἔδὲ ἐχρησμάδῃσεν πῶποτε Ἀμαστρινῶν ἀνδρὶ· ὅποτε δὲ καὶ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκλητικῷ χρησμάδῃσαι, καταγελασῶς ἀπὴλλαξεν, ἐχ' εὐρὼν ἄτ' αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δεξιόν, ἔτε τὸν ποιῆσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ σομάχου ὀδύνην, προσάξαί βουλόμενος

perspexisset, solusque verum in illis vidisset? Nam Platonici, Stoici, Pythagorei amici, profunda cum illis pax. Sed Epicurus ille molliri nescius; sic enim ipsum appellabat, inimicissimus, qui iuste omnia ista pro risu et ludibrio sibi haberet. Propter ea etiam Amastrin oderat maxime urbium Ponticarum, quod sciebat, Lepidum, et alios illi similes plures, in ea urbe esse: nec unquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit. Cum vero ausus etiam esset fratri Senatorii viri respondere, ridicule discessit, cum nec ipse posset responsum fingere callidum, nec inueniret, qui in tempore illud facere sibi posset. Querenti enim illi ventriculi dolores, cum comedendum impetare

νος ὕειον πόδα μετὰ μαλάχης ἐσκευασμένον ἔσθιεν, ἔτως ἔφη,

Μάλβακα χοιρείων ἱερῇ κυμίνευε σιτύδων.

Πολλάκις μὲν, ὡς προεῖπον, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, ἔχ' ὅλον, ἀλλὰ τὴν ἑρὰν μάλισα· καὶ τὸ ἄλλο σῶμα προβεβληκώς, τὴν κεφαλὴν δὲ ὑπὸ κόλπα ἀθέατον φυλάττων. ἔθελήσας δὲ καὶ μειζρόνως ἐκπλήξαι τὸ πλῆθος, ὑπέσχετο καὶ λαλῶντα παρέξειν τὸν θεὸν αὐτόν, ἄνευ ὑποφῆτα χρησμοδῶντα. εἴτα οὐ χαλεπῶς γεράνων ἀρτηρίας συνάψας, καὶ διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκείνης τῆς μεμηχανημένης πρὸς ὁμοιώτατα διείρας, ἄλλα τινὸς ἕξωθεν ἐμβοῶντος, ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῆς Φωνῆς

διὰ

rare vellet suillum pedem, cum malua paratum, sic dixit,

Maluaca porcinae sacratio vase cumina.

26. Saepe quidem, ut dixi antea, ostendit draconem rogantibus, non totum, sed caudam maxime et reliquum corpus protendens, caput autem in sinu, ubi videri non posset, occultans. Cum verò magis percellere multitudinem vellet, promisit se loquentem etiam Deum illis praestitutum, oracula reddentem sine vatis excipientis ministerio. Commisissis deinde non difficulter gruum arteriis, et per caput illud, ad similitudinem humani fabricatum, transmissis, alio quodam extra inclamante, ad interrogata respondit, voce per

lintheum

ὁ κροτάφος ἀφαιρούμενος
ἡ λήτις, ἵνος, ἐκπύματα, γαλκὰ

SEV PSEVDOMANTIS 289

διὰ τὴν ὁδὸν ἐκείνην Ἀσκληπιὸς προσπιπτέσης.
ἐκαλῶντο δὲ οἱ χρησμοὶ ἅτοι αὐτόφωνοι, καὶ
ἐπᾶσιν ἐδίδοντο, ἐδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπα-
ρύφοις, καὶ πλεσίοις, καὶ μεγαλοδώροις.

Ὁ γὰρ Σευηριανῷ δοθεὶς ὑπὲρ τῆς ἐς Ἀρμε-
νίαν εἰσόδου, τῶν αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἦν.
προτρέπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἰσβολὴν, οὕτως
εἶπεν·

Πάρθας Ἀρμενίους τε ^{θροῦ} θοῶ ὑπὸ δουρὶ δα-
μάσας,

Νοσήσεις Ῥώμην, καὶ Οὐμβριδὸς ἀγλαὴν
ὑδωρ,

Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον
ἀκτίγεσσιν.

Εἴτ'

lintheum illum Aesculapium accidente. Vocaban-
tur oracula ista vocalia, nec reddebantur omni-
bus, neque pro lubitu, sed vestitis magnifice, et
locupletibus, et magna munera offerentibus.

27. Itaque illud Seueriano datum, de suo in
Armeniam introitu, e vocalium numero ipsum
quoque fuit. Adhortans illum ad impressionem
faciendam, sic dixerat:

Partibusque Armeniisque basta domiture fu-
renzi,

Urbem ad Romanam Tiberisque fluentia redibis,
Permixta radiis lauro tua tempora vincis.

Luc. Op. T. IV.

T

Dein-

290 LVCIANI ALEXANDER

Εἶτ' ἐπειδὴ πεισθεῖς ὁ ἡλίθιος ἐκείνος Κελτὸς,
εἰσέβαλε, καὶ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ
Ὀθρυάδῃ κατακόπεις, τῷτον μὲν τὸν χρησμὸν
ἐξαίρει ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐντίθῃσι δ' ἄλ-
λον ἀντ' αὐτῶν.

Μὴ σὺ γ' ἐπ' Ἀρμενίᾳς ἐλάαν στρατὸν, εἰ γὰρ
ἄμεινον,

Μὴ σοι, θηλυχίτων τις ἀνὴρ τόξῳ ἀπο λυ-
γρὸν

Πότμον ἐπιπροΐεις, παύσῃ βιότοιο Φάκς τε.

Καὶ γὰρ αὖ καὶ τῷτο σοφώτατον ἐπενόησε,
τὰς μεταχρονίους χρησμούς ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν κα-
κῶς προτεθεσπισμένων, καὶ ἀποτετευγμένων.
πολλὰ γὰρ τοῖς μὲν νοσήσι, πρὸ τῆς τελευ-
τῆς,

Deinde cum persuadere sibi passus stolidus ille
Gallus, irruptionem fecisset, sed male ei (nam
cum exercitu suo ab Othryade caesus est) expe-
ditio cessisset: hoc oraculum exemit e commen-
tariis, posuitque pro eo aliud:

*Ducere in Armenios noli: nec enim bene cedit.
Ne tibi femineo vir amictu triste per arcum
Immittens fatum perimat cum lumine vitam.*

28. Nam illud quoque callidum fuit viri com-
mentum, oracula post euentum facta, quibus
emendarentur ea, quae male praedicta aberrave-
rant. Saepe enim aegrotantibus ante mortem sa-
nita-

SEV PSEVDOMANTIS 291

τῆς, ὑγίαιαν ἐπηγγέλλετο, ἀποθανόντων δέ,
χρησμός ἄλλος ἔτοιμος ἦν παλινωδῶν,

Μηκέτι διζησθαι νέσοιο λυγρῆς ἐπαρωγῆν·

Πότμος γὰρ προΦανῆς, ἔδ' ἐκφυγέειν δυ-
νατόν σοι.

Εἰδὼς δὲ τὰς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ
Μαλλῷ, καὶ αὐτὰς εὐδοκιμῶντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ
μαντικῇ ταύτῃ, Φίλῃς αὐτὰς ἐποιεῖτο, πολλὰς
τῶν προσιόντων πέμπων ἐπ' αὐτὰς, λέγων·

Ἐς Κλάρον ἴεσο νῦν, τέμῃ πατέρος ὡς ὅπ'
ἀκέρση.

καὶ πάλιν·

Βραγχιδεων ἀδύτοισι πελάζεο, καὶ κλῦε
χρησμῶν.

καὶ αὖθις·

Ἐς

nitatem promiserat: mortuis autem illis oracu-
lum praesto aliud fuit, quo prius retractaretur,

Auxilium tristi modo desine quaerere morbo;

Nam fatum apparet, tibi nec vitare licebit.

29. Caeterum quod sciret etiam Clarios, ac Di-
dymaeos et Mallenses celebrari simili vaticinandi
arte, eos sibi conciliauit, multis eorum, qui ad
se venirent eo ablegandis, dicens:

Iam Claron iso mei vocem patris auditurus:
et rursus:

Branchiaden adytis accede, oracula et audi.
et iterum:

Ἐς Μαλλὸν χώρει, θεσπίσματα τ' Ἀμφι-
λόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἐντὸς τῶν ὅρων μέχρι τῆς Ἰωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τῶ μαντεῖε τὸ κλέος, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, ἄδεις ὅσις ἐκ ἄλλος πρὸ ἄλλου ἡ πείγεται· οἱ μὲν αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες, καὶ μάλιστα οἱ δυνατώτατοι, καὶ μέγιστον ἔξιωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες· ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐγένετο Ῥετιλλιανὸς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἐν πολλαῖς πράξεσσι (9) Ῥωμαῖναῖς ἐξητασμένος, τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς

Ad Mallum, Amphilochoique auditum oracula vade.

30. Haec quidem intra terminos, usque ad Ioniam, et Ciliciam, et Paphlagoniam, et Gallograeciam. Cum vero in Italiam usque percrebisset oraculi fama, et in Romanorum urbem incidisset; nemo fuit, quin alius prae alio festinaret; alii quidem venientes ipsi; alii vero mittentes alios: et in primis potentissimi, maximaque dignitate in ciuitate praediti. Primus horum et caput quasi Rutilianus fuit, vir caetera bonus et honestus, et in multis magistratibus Romanis probatus: sed circa Deos religioso quodam

9. Τάξεσι] Verte magistratibus. Guietus.

Πράξε-

θεῖς πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν
 πεπιτυκώς, καὶ εἰ μόνον ἀλημιμένον πα λή-
 θον, ἢ ἐξεφανωμένον θεάσαιτο, προσπίπτων
 αἰεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπιπολὺ παρεσῶς, καὶ
 εὐχόμενος, καὶ τὰγαθὰ παρ' αὐτῷ αἰτῶν. οὗ-
 τος τοίνυν ἀκέσας τὰ περὶ τῆ χρηστηρίας, μικρῶ
 μὲν ἐδέησεν ἀφείς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν,
 εἰς τὸ τῷ Ἀβώνῃ τεῖχος ἀναπτῆναι. ἔπεμπε
 δ' οὖν ἄλλους ἐπ' ἄλλοις· οἱ δὲ πεμπόμενοι,
 ἰδιῶται τινες οἰκέται φραδίως ἐξαπατηθέν-
 τας,

dam morbo laborans, et absurdas de iis persua-
 siones habens, qui si qua vinctum lapidem aut
 coronatum videret, accideret statim adorandi caus-
 sa, multumque adstans vota faceret, bonaque ab
 illo peteret. Hic de oraculo cum audisset, pa-
 rum aberat, quin mandato sibi munere relicto,
 ad Aboni castra aduolaret: misit certe alios super
 alios. Misit vero *qui essent*, imperiti quidam ser-

T 3

vi,

Πράξει.] Quia Soulius iam sic mutauerat ex
 tribus Codd. et quartum quoque sic habere
 cognoui, quatuor Mss. hoc dandum censui,
 vt illorum consensum vulgatae praeferrem,
 in lectione, quarum vtraque defendi potest.
 Πράξεις hic de negotiis publ. possunt accipi;
 nam de bellicis eo minus putem accipiendum,
 quod Ῥωμαϊαῖς additur, quod vrbaniis re-
 bus magis proprium. Ἐξετάζεσθαι autem
 pro εὐδοκιμεῖσθαι. Renz.

τες, ἐπαινέσαν, τὰ μὲν ἰδόντες, τὰ δὲ ὡς ἰδόν-
τες καὶ ὡς ἀκῆσαντες διηγέμενοι, καὶ προσεπι-
μετρῶντες ἔτι πλείω τέτων, ὡς ἐντιμότεροι εἶεν
παρὰ τῷ δεσπότῃ. ἐξέκλιον γὰρ τὸν ἄθλιον γέ-
ροντα, καὶ εἰς μανίαν ἐρῶμένην ἐνέβαλλον.

Ὁ δὲ, ὡς ἂν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις
Φίλος ὢν, περιήει, τὰ μὲν διηγέμενος ὡς ἀκῆ-
σαιε παρὰ τῶν πεμφθέντων, τὰ δὲ καὶ παρ'
αὐτῷ προστιθείς. ἐνέπλησε δ' ἔν τὴν πόλιν,
καὶ διεσάλευσεν ἔτος, καὶ τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τὰς
πλείους διεθορύβησεν, οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἡ-
πείγογτο ἀκῆσαι τι τῶν καθ' αὐτὰς. ὁ δὲ τὰς
ἀφικνεμένους Φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις
τε καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐργαζό-
μενος

vi, facile decepti post reditum, alia a se visa,
alia tanquam visa et audita narrant, et plura his
corollariorum instar adiiciunt, ut gratiosiores nem-
pe essent apud dominum. Accendunt ergo mi-
sellum senem et in robustam illum insaniam con-
iiciunt.

31. At ille qui amicus esset plerisque et poten-
tissimis, circumire et narrare partim quidem ut
audierat ex his quos miserat, partim etiam de suo
adiecta. Implet igitur urbem, et commouet hic
vir, et de aula plerosque sollicitat, qui statim
ipsi quoque festinant de suis rebus aliquid audi-
turi. At noster blande qui exciperet venientes,
hospitalibusque et aliis magni pretii muneribus
suos

μενος αὐτῷ, ἀπέπεμπεν, ἐκ ἐπαγγελῶντας μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ ὑμνήσοντας τὸν θεόν, καὶ τεράσια ὑπὲρ τῶ μαντεῖα καὶ αὐτοῦ ψευδομένους.

Ἀλλὰ καὶ μηχανᾶται τι ὁ τρισηκατάρατος ἐκ ἄσσοφον, εἰς τῶ προστυχόντος ληστῆ ἄξιον. λῶν γὰρ τὰ πεμπόμενα βιβλία, καὶ ἀναγινώσκων, εἴ τι εὖροι ἐπισφαλές καὶ παρακεκινδυνευμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὸς, καὶ ἐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ὑποχειρίας, καὶ μονονεχὶ δέλως διὰ τὸ δέος ἔχει τὰς πεπομφότας, μεμνημένες οἷα ἦν αἱ ἤροντο. συνίης δὲ οἷας εἰκὸς τὰς πλαστὰς καὶ μέγα δυναμένους τὰς πύσεις πυν-
θάνε-

fuos faceret, dimisit illos, qui non renuntiarent modo interrogata, sed Deum etiam celebrarent, et prodigia de oraculo, seque ipso mentirentur.

32. Ac machinatur quiddam homo execrabilis, non insipiens et latrone minime vulgari dignum: soluens enim libellos sibi missos et legens, si quid inueniret audax et periculosum in interrogationibus, retinuit ipse nec remisit, ut obnoxios et tantum non seruos sibi retineret isto metu eos, qui miserant, memores nimirum, qualia fuissent, de quibus interrogassent. Probe autem intelligis quas interrogationes proponi a diuitibus et potentibus proba-

θάνεσθαι. ἐλάμβανεν ἔν πολλὰ παρ' ἐκείνων,
εἰδότες ὅτι αὐτὰς ἐντὸς ἔχει τῶν ἀρκύων.

Βέλομαι δέ σοι καὶ Ῥατιλλιανῷ δοθέντων
χρησμῶν ἐνίς εἰπεῖν· πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ
περὶ τῆ παιδὸς ἐκ προτέρας γυναικὸς, παιδείας
ᾧραν ἔχοντος, ὅν τινα προσήσαιο διδάσκαλον
τῶν μαθημάτων αὐτῆ; ἔφη·

Πυθαγόρην, πολέμων τε διάκτορον ἐσθλὸν
αἰοδόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τῆ παιδὸς ἀποθανόν-
τος, ὁ μὲν ἠπόρει, καὶ ἔδεν εἶχε λέγειν πρὸς
τὰς αἰτιωμένας, παρὰ πόδας ἔτως ἐληλεγμέναι
τῆ χρησμῶ. ὁ δὲ Ῥατιλλιανὸς αὐτὸς Φθάσας
ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τῆ μαντείας, λέ-
γων, τῆτο αὐτὸ προοδηλωκέναι τὸν θεόν, καὶ
δι'

probabile fit. Ab his ergo multa accepit, qui
scirent se intra illius retia conclusos.

33. Volo autem tibi oraculorum Rutiliano da-
torum quaedam dicere. Interroganti de filio suo
e priori vxore suscepto, qui iam ad aetatem in-
stitutionis capacein peruenisset, *Quem discendi
magistrum ei praefereret?* respondit:

Pythagoram, egregieque cauentem praelia vatem.
Puero deinde paucis post diebus mortuo, ipse qui-
dem aestuare, nec habere quod accusantibus re-
sponderet, oraculo ita rebus praesentibus refu-
tato. At ipse bonus vir Rutilianus ultro suscepta
oraculi defensione dixit, hoc ipsum indicatum a
Deo,

δι' αὐτὸ, ζῶντα μὲν κελεύσαι μηδὲνα διδάσκα-
λον ἐλέσθαι αὐτῷ, Πυθαγόραν δὲ καὶ Ὅμηρον
πάλαμ τεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεираκίον ἐν ἅδᾳ
νῦν συνεῖναι. τί τοίνυν μέμφεσθαι ἄξιον Ἀλεξάν-
δρῳ, εἰ τοιᾶτοις ἀνθρωπίσκοις ἐνδιατρίβειν ἤξικ;
Αὔθις δὲ πυνθανομένῳ αὐτῷ τὴν τίνος ψυ-
χὴν αὐτὸς διεδέξατο; ἔφη

Πρῶτον Πηλείδης ἐγένε· μετὰ ταῦτα Μέ-
νανδρος·

Εἴθ' ὅς νῦν Φαίνη, μετὰ δ' ἔσσεαι ἡλιάς
ἄκτις,

Ζήσεις δ' ἐγδῶκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκά-
ραντας.

Ὁ δ' ἐβδομηκοντῆτης ἀπέθανε μελαγχολήσας,
ἔδὲ περιμείνας τὴν τᾷ θεῷ ὑπέσχεσιν.

Καὶ

Deo, ac propterea, non vivum illi praeceptorem
capi iussisse, sed Pythagoram atque Homerum
vita olim functos, quibuscum versari nunc pue-
rum apud inferos probabile sit. Quid vero repre-
hendendus est Alexander, si tales inter homun-
ciones versari voluit?

34. Rursus interroganti, cuius ipse animam na-
ctus esset? ait:

Pelides primum fueras, post ista Menander,
Tum, qui nunc vivis; radius post omnia Solis,
Cum supra centum octoginta exegeris annos.

At ille septuagenarius diem suum obiit, morbo
atrabiliario, non expectata promissione Dei.

298 LUCIANI ALEXANDER

Καὶ ἔτος ὁ χρησμὸς τῶν αὐτοφώνων ἦν. ἐρο-
μένῳ δὲ αὐτῷ ποτε καὶ περὶ γάμου, ῥητῶς ἔφη·

Γῆμον Ἀλεξάνδρε τε Σεληναίῃς τε θυγάτρα.

Διεδεδῶκε δὲ πάλαι λόγον ὡς τῆς θυγατρὸς,
ἣν εἶχεν, ἐκ Σελήνης αὐτῷ γενομένης· τὴν γὰρ
Σελήνην ἔρωτι ἀλῶναι αὐτῷ, καθεύδοντά ποτε
ἰδῶσαν, ὅπερ αὐτῇ ἔθος, κοιμωμένων ἐρᾶν τῶν
καλῶν. ὁ δ' ἄδὲν μελλήσας ὁ συνετώτατος Ῥε-
τιλιανός, εὐθύς ἐπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ
τὰς γάμους συνετέλει ἐξηκοντούτης νυμφίος,
καὶ συνῆν, τὴν πενθερὰν Σελήνην ἐκατόμβαις
ὅλαις ἱλασκόμενος, καὶ τῶν ἐπικρανίων εἰς καὶ
αὐτὸς οἶόμενος γεγονέναι.

Ὁ δ'

35. Etiam hoc erat vocalium vnum oraculorum.
Interroganti quondam de nuptiis diserte dixit:

Ducito Alexandro natam Lunaque puellam.

Nempe olim rumore sparferat, filiam, quam
habebat, ex Luna sibi natam esse. Lunam
enim amore ipsius captam, quum dormientem
vidisset. Mos scilicet illius, dormientes formosos
amare. Prudentissimus autem ille Rutilianus ni-
hil cunctatus, statim misit ad arcessendam puel-
lam, nuptias celebrauit sexagenarius sponsus, et
cum illa cubuit, placata prius focru Luna, totis
hecatombis, putansque se quoque iam caelestium
vnum esse factum.

36. At

Ὁ δ' ὡς ἅπαξ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ἐλάβετο, μείζω αἰεὶ προσεπένει, καὶ πάντοσε τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπεμπε χρησιμοφόρους, ταῖς πόλεσι προλέγων, λοιμῶς καὶ πυρκαϊὰς φυλάσσεισθαι, καὶ σεισμῶς, καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν, ὡς μὴ γένοιτό τι τέτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἓνα δὲ τινα χρησμὸν αὐτόφωνον καὶ αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῷ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἓν·

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμῶν νεφέλην ἀπερύκει.
Καὶ τῷτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχῶς ἐπὶ τῶν πυλῶν γεγραμμένον, ὡς τῷ λοιμῷ ἀλεξιφάρμακον. τὸ δ' ἐς τὰν ἀντίον τοῖς πλείστοις πρὸςχώρει. κατὰ γὰρ τινα τύχην αὐταὶ μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐκένωθη-

36. At ille cum semel res Italicas attigisset, maiora semper adinuenit, et per omnes Romani imperii partes misit oraculorum nuntios, praedicens ciuitatibus, pestilentias et incendia vt caueant, et terrae motus: promisitque illis, ne quid tale fiat, valide se adiuturum. Vnum sane oraculum vocale ipsum quoque ad omnes gentes de pestilentia misit: erat autem versiculus vnus:

Intonsus nubem pestis depellis Apollo:

Eratque videre hunc versum vbique inscriptum portis, tanquam depellendae luis remedium. Hoc vero contra plerisque euenit. Forte enim fortuna quadam illae maxime domus exhaustae sunt, quibus

νώθησαν, ἐν αἷς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μὴ με νομίσης τῆτο λέγειν ὅτι διὰ τὸ ἔπος ἀπώλυντο, ἀλλὰ τύχη τινὶ ἔτως ἐγένετο. τάχα δὲ οἱ πολλοὶ καὶ καταθαρρῶντες τῷ σίχῳ, ἡμέλυν, καὶ ῥαθυμότερον διητῶντο, ἔδεν τῷ χρησμῷ πρὸς τὴν νόσον συντελῶντες, ὡς ἂν ἔχοντες προμαχομένους αὐτῶν τὰς συλλαβάς, καὶ τὸν ἀνερσεκόμην Φοῖβον ἀποτοξεύοντα τὸν λοιμόν.

Πευθῆνας μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεσῆσατο πάνυ πολλὰς τῶν συνωμοτῶν, οἱ τὰς ἐκάστου γνώμας διήγγελλον αὐτῷ, καὶ τὰς ἐρωτήσεις προεμήνυσον, καὶ ὧν μάλιστα ἐφίενται· ὡς ἔτοιμον αὐτὸν πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, καὶ πρὶν ἤκειν τὰς πεμπομένους, καταλαμβάνεσθαι.

Καὶ

quibus inscriptus fuerat versiculus. Et ne putes me hoc dicere, per ipsum illos versiculum perisse. Quin forte quadam ita factum est. Forte etiam vulgo homines fiducia versiculi, negligentius agebant, omissa victus cura, nihil adiuuantes oraculum contra vim morbi, qui haberent propugnaturas pro se illius syllabas, et intonsum Phoebum telis abacturum pestilentiam.

37. Verum etiam exploratores in ipsa Roma multos sane constituerat coniuratorum, qui sententias vniuscuiusque sibi nuntiarent, et ante indicarent interrogationes, quaeque maxime cuperent, ut paratum ad responsiones, iam ante adventum suum missi inuenirent.

38. Et

SEV PSEVDOMANTIS 301

Καὶ πρὸς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἰο), ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα προεμνησανῶτο. τελετὴν τε γάρ τινα συνίσταται, καὶ δοδραχίας, καὶ ἱεροφαντίας, τριῶν ἐξῆς αἰεὶ τελεχθέντων ἡμερῶν. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, πρόρρησις ἦν, ὥσπερ Ἀθηνησι, τοιαύτη· εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστιανός, ἢ Ἐπικουρείος, ἢ καὶ κατὰ σκοπος τῶν ὀργίων, Φευγέτω· οἱ δὲ πιστεύοντες τῷ θεῷ, τελείσθωσαν τύχη τῇ ἀγαθῇ. εἴτ' εὐθύς ἐν ἀρχῇ ἐξέλασις ἐγγίγνεται. καὶ ὁ μὲν ἡγεῖτο, λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγετο, ἔξω Ἐπικουρείας, εἴτα Λητᾶς ἐγγίγνεται λοχεύει, καὶ Ἀπόλ-

38. Et ad res Italicas haec et similia praeparabat. Myſteria etiam quaedam instituit, et facum gestationes, et sacrorum disciplinam, tribus deinceps diebus festo ritu peractis. Ac primo die edicebatur, vt Athenis, in hanc formulam, Si quis Atheus, aut Christianus, aut Epicureus venerit, orgiorum speculator, fugio: qui autem Deo credunt, inuictior bonis auspiciis! Deinde statim a principio fiebat exaetio. Atque ipse initio dicebat Foras Christianos! Multitudo vniuersa subiiciebat, Foras Epicureos! Tum Latonae agebatur puer-

10. Τὰς ἐν τῇ Ἰτ.] Videtur legendum τὰ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Neque enim est, quo commodè referatur τὰς. Ita certe interpretatus sum. Gesner.

Ἀπόλλωνος γοναί, καὶ Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκληπιὸς ἐτίκτετο. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ Γλύκωνος ἐπιφάνεια καὶ γένεσις τῷ θεῷ.

Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδαλειρίε τε ἦν καὶ τῆς μητρὸς Ἀλεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκαλεῖτο, καὶ δᾶδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ τελευταῖον, Σελήνης καὶ Ἀλεξάνδρου ἔρωσ, καὶ τικτομένη τῷ Ῥετιλιανῷ ἡ γυνή. ἐδαδᾶχει δὲ καὶ ἱεροφάντει ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ μὲν καθεύδων δῆθεν, κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατῆει δὲ ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῆς ὀροφῆς ὡς ἐξ ἔρανῶ ἀντὶ τῆς Σελήνης, Ῥετιλία τις ὠραιωτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκονόμων τινὸς γυνή, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἀντερωμένῃ ὑπ' αὐτῷ, καὶ ἐν ὀφθαλ-

puerperium, et Apollinis partus, et Coronidis nuptiae, et nascebatur Aesculapius: altero autem die Glyconis aduentus et natiuitas Dei.

39. Tertio, Podalirii erant et matris Alexandri nuptiae. Dadis (*facularia*) autem illa dies vocabatur, et faces accendebantur. Tandem agebantur Lunae et Alexandri amores, nascentisque vxor Rutiliani. Facem porro gestabat, et praeibat cerimonias alter Endymion, Alexander. Ac ipse quidem dormiens iacebat in medio, descende-
debat autem ad illum ex tecto tanquam e caelo pro Luna, Rutilia quaedam formosissima, procuratorum Caesaris cuiusdam vxor, vere illa amans Alexandrum, et amata vicissim ab illo, atque in oculis

ὀφθαλμοῖς τῷ ἑλεθρίᾳ ἐκείνης ἀνδρὸς, φιλήμα-
τά τε ἐγίνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περιπλοκαί, εἰ
δὲ μὴ πολλά ἦσαν αἱ δαῖδες, τάχ' ἂν τι καὶ τῶν
ὑπὸ κόλπῃ ἐπράττετο. μετὰ μικρὸν δὲ εἰσῆλ-
πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκευασμένος ἐν πολλῇ τῇ
σιωπῇ· καὶ αὐτὸς μὲν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ,
ἐν Γλύκων. ἐπεφθέγγοντο δὲ αὐτῷ ἐπακολου-
θῶντες, Εὐμολπίδῃ δῆθεν καὶ Κήρυκες τινες
Παφλαγῶνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολ-
λὴν τὴν σκοροδάλμην ἐρυγγάνοντες, ἐν Ἀλέ-
ξανδρῃ.

Πολλάκις δὲ ἐν τῇ δαδελίᾳ καὶ τοῖς μυσικοῖς
σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μὴρὸς αὐτῷ ἐξεπίτη-
δες, χρυσῆς διεφάνη, δέρματος, ὡς εἰκὸς, ἐπὶ
χρύσε

oculis miseri illius viri, osculaque intercedebant
in medio, et complexus; si vero minus multae
essent faces, forte etiam quiddam eorum quae
sub veste fieri solent, patratum est. Paruo au-
tem interiecto temporis spatio rursus intrabat, ut
Antistitem ceremoniarum decet, exornatus multo
cum silentio: magnaue voce dicebat, *Io Glycon*.
Succlamabant autem illum secuti, Eumolpidae
nimirum et Ceryces quidam e Paphlagonia, car-
batinis calceati, acrem alii odorem multum ru-
stantes, *Io Alexander*.

40. Saepe autem in illa facum gestatione et
mysticis saltationibus nudatum ipsius de industria
femur, aureum apparuit, circumposita, ut pro-
babile

χρῦσε περιτεθέντος, καὶ πρὸς τὴν αὐγὴν τῶν
λαμπάδων ἀποσίλβοντος. ὥς τε καὶ γενομένης
ποτὲ ζητήσεως δύο τισὶ τῶν μωροσόφων ὑπὲρ
αὐτῆς, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχοι διὰ τὸν χρυ-
σὲν μηρόν, εἴτε ἄλλην ὁμοίαν αὐτῇ, καὶ τὴν ζή-
τησιν ταύτην αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπανένεγκόν-
των, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀ-
πορίαν.

Πυθαγόρου ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνει, ἄλλο-
τε δ' αὖξει.

Ἡ δὲ προφητεία, δῖος Φρενὸς ἐστὶν ἀπόρ-
η
ρῶξ.

Καὶ μιν ἐπεμψε πατὴρ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐπα-
ρῶγόν.

Καὶ πάλιν ἐς Διὸς εἰσι, Διὸς βληθεῖσα κε-
ραυνῷ.

Προ-

babile est, pelle inaurata, et ad lucernarum splen-
dorem refulgente. Itaque exorta aliquando di-
sputatione de illo inter duos stultitiae illius con-
sultos, *utrum Pythagorae animam haberet propter
aureum illud femur, an aliam illius similem?* eam-
que quaestionem ad ipsum Alexandrum referen-
tibus; Glycon rex oraculo dubitationem illam
dissoluit:

*Pythagorae vicibus mens alma peritque reditque:
Vatis at est animus Iouiali e mente propago:
Missus adest iussu patris auxiliator honestis,
Ex redit ad patrem Iouiali fulmine caesus.*

41. Cum

Προλέγων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδίσκων συνουσίας, ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτοῖς τοῖόνδε τι ὁ γεννάδας ἐτεχνήσατο. ταῖς γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς καὶ ταῖς Παφλαγωνικαῖς, ἐπήγγελλε θεοπρόφως πέμπειν ἐς τριετίαν, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν θεόν. καὶ ἔδει δοκιμασθέντας, καὶ προκριθέντας τὰς εὐγενεστάτας, καὶ ὠραιότατας, καὶ κάλλει διαφέροντας πεμφθῆναι. οὓς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἀργυρωνήτοις ἐχρῆτο συγκαθεύδων, καὶ πάντα τρέπον ἐμπαραινῶν. καὶ νόμον δὲ ἐπέποιήτο, ὑπὲρ τὰ ἐκτωκαίδεκα ἔτη, μηδένα τῷ αὐτῷ σώματι δεξιῶσθαι, μηδὲ φιλήματι ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις προτείων τὴν χεῖρα κῦσαι, μόνας τὰς ὠραίους κατε-
 Φίλει.

41. Cum pueri concubitu omnibus interdiceret, tanquam re impia, ipse tale quid vir ingeniosus commentus est. Civitatibus Ponticis atque Paphlagonicis iniunxit, ut diuini cultus ministros sibi in triennium mitterent, qui laudes Dei apud se canerent: oportebatque probatos ac praelatos caeteris generosissimos quosque, et formosissimos et honestissimos, mitti: quibus inclusis tanquam emtis pecunia sua utebatur, dormiens cum illis et omni genere intemperantis contumeliae in illos vtens. Insuper legem tulerrat, ne quis duodeuiginti annis maior inter salutandum complectendumque ipsum oscularetur; verum alius manum ad osculum cum offerret, so-
 Luc. Op. T. IV. V los

Φίλει· καὶ ἐκαλεῖντο οὗτοι οἱ ἐντὸς τοῦ Φιλήματος.

Τοιαῦτα ἐντρύφων τοῖς ἀνοήτοις διετέλει, γυναῖκας τε ἀνέδην διαφθείρων, καὶ παισὶ συνών. καὶ ἦν μέγα καὶ εὐκτόν· ἐκάσῳ, εἴ τις γυναικὶ προσβλέψειεν· εἰ δὲ καὶ Φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθροῖαν τὴν ἀγαθὴν τύχην ᾤετο ἕκαστος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῷ εἰσρῆσσεσθαι· πολλὰ δὲ καὶ ἡύχουν II) τετοιέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμαρτύρουν ὅτι ἀληθεῖς λέγουσιν.

Ἐθε-

los aetate florentes osculabatur: dicebanturque hi intra osculum esse.

42. Hunc ad modum stupidis hominibus ad delicias usque illudebat, corrumpebat, prout collibitum esset, mulieribus, et pueris constuprandis. Et magnum erat unicuique atque optabile, si cuius uxorem adspiceret: si vero osculo etiam dignaretur, confertim ut bona fortuna in domum suam influeret, futurum unusquisque putabat. Multae vero etiam se peperisse ex eo gloriabantur, et vera illas dicere, mariti illis testabantur.

43. Vo-

II. Ἠύχων] Si ab εὐχομαι formatum esset hoc verbum, ἡύχοντο ex marg. Ald. recepissem, quia actiuum εὐχω non est in usu, nec εὐχέω satis probatum; sed quum sit ab αὐχέω, recte se habet vulgata. Reitz.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ διάλογον διηγήσασθαι τῷ
Γλύκωνος, καὶ τῷ Σακέρδωτος, Τίανῃ τινος ἀν-
θρώπου, ὁποῖα τινὸς τὴν σύνεσιν εἴσῃ ἀπὸ τῶν
ἐρωτήσεων. ἀνέγνων δὲ αὐτὸν, χρυσοῖς γραμ-
μασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τῷ Σακέρδω-
τος οἰκίᾳ. εἶπε γάρ μοι, ἔφη, ὦ θεόποτα Γλύ-
κων, τίς εἶ; ἐγὼ ἦδ' ὅς, Ἀσκληπιδὸς νέος. ἄλ-
λος παρ' ἐκείνον τὸν πρότερον. πῶς λέγεις; οὐ
θέμις ἀκῶσά σε τῷτό γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη
παρὰμενεῖς χρησμοδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χι-
λίοις. εἴτα, ποῖ μετασῆσῃ; ἐς Βάντρα καὶ τὴν
ἐκεῖ γῆν. δεῖ γάρ ἀπολαῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους
ἐπιδημίας τῆς ἐμῆς. τὰ δ' ἄλλα χρησθήρια, τὸ
ἐν Διδύμοις, καὶ τὸ ἐν Κλάρῳ, καὶ τὸ ἐν Δελ-
Φαῖς,

43. Volo tibi etiam colloquium referre Glyco-
nis et Sacerdotis, Tianeus cuiusdam hominis,
qui quam prudens fuerit, ex interrogationibus
discere poteris. Legi autem illud colloquium, au-
reis literis scriptum in Tio vrbe in domo Sacer-
dotis. Nempe, *Dic mihi*, inquit, *Domine Gly-*
con, quis es? Ego, inquit ille, *Aesculapius iunior,*
diuersus ab illo priore. Quomodo ais? Non fas
est te hoc audire. *Quot vero annos manebis apud*
nos et dabis responsa? Tres supra mille annos. De-
inde quo te conferes? *Bactra*, et ad vicinam regio-
nem: oportet enim barbaros etiam frui mea inter
homines peregrinatione. *Oracula vero reliqua, Di-*
dymaeum, Clarium, Delphicum, habent progenito-

Φοῖς, ἔχῃσι τὸν προπάτορα τὸν Ἀπόλλω χρη-
 σιμωδῶντα· ἢ ψευδεῖς εἰσιν οἱ νῦν ἐκπίπτοντες
 ἐκεῖ χρησμοί; μηδὲ τῆτ' ἐθελήσης εἰδέναι, οὐ
 γὰρ θέμις. ἐγὼ δὲ τίς ἔσομαι μετὰ τὸν νῦν
 βίον; κάμηλος, εἴτα ἵππος, εἴτ' ἀνὴρ σοφός,
 καὶ προφήτης ἔμειν Ἀλεξάνδρῃ. τοιαῦτα
 μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωτι διηλέχθη. ἐπὶ
 τέλει δὲ χρησμὸν ἑμμετρον ἐφθέγγετο, εἰδὼς
 αὐτὸν Λεπιδῷ ἐταῖρον ὄντα·

Μὲ πείθῃ Λεπιδῷ· ἐπεὶ οἱ λυγρὸς οἶτος
 ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκρουν, ὡς προεῖπεν,
 ὡς τινα ἀντίτεχνον, καὶ ἀντισοφιστὴν τῆς μαγ-
 γανείας αὐτῆς.

Ἔνα

*rem meum Apollinem reddentem sibi oracula. Num
 mendacia sunt, quae ibi exeunt oracula? Neque
 hoc scire postules, neque enim fas est. Ego vero
 quid ero post hanc vitam? Camelus, post equus,
 post vir sapiens, et Prophetia non minor Alexandro.
 Haec cum Sacerdote Glycon locutus est. In fine
 autem oraculum versu conclusum pronuntiavit,
 cum Lepido sodalem esse sciret:*

*Ne Lepido credas, tristis manet exitus illum.
 Vehementer enim, ut ante dixi, metuebat Epi-
 curum, tanquam hominem arte sua et sapientia
 praestigias ipsius oppugnantem.*

Ἐνα γὰρ τινὰ τῶν Ἐπικουρείων τολμήσαντα
 καὶ διαλέγεσθαι αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εἰς
 κίνδυνον ἔμικρόν κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ προσ-
 ελθὼν ἔλεγε μεγάλη τῇ Φωνῇ, Σὺ μέντοι γε,
 ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν δαῖνα Παφλαγόνα προσαγα-
 γεῖν οἰκίας αὐτῆς τῷ ἡγεμένῳ τῆς Γαλατίας,
 τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀνέπεισας, ὡς ἀπεκτονότα τὸν
 υἱὸν αὐτῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παιδευόμενον, ὁ δὲ
 νεανίσκος ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μετὰ τὴν
 τῶν οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σῆ παραδο-
 θέντων. τοιοῦτον δὲ τι ἐγγένητο. ἀναπλῦ-
 σας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τῆς Κλύσμα-
 τος (12), πλείους ἀναγομένους, ἐπέισθη καὶ αὐτὸς
 εἰς

44. Vnum igitur quendam Epicureorum au-
 dentem etiam multis praesentibus ipsum confu-
 tare, in periculum non paruum adduxit. Ille
 enim accedens ait magna voce, *At tu, Alexan-
 der, Papblagoni* (quem nominabat) *persuasisti,*
ut apud Praesidem Gallograeciae postulares servos
suos ultimi supplicii, tanquam qui filium suum Ale-
xandreae doctrinae causa versantem interfecissent.
Vivit autem adolescens, et saluus rediit post ser-
vorum interitum, bestiis a te obsectorum. Factum
 vero eiusmodi quid fuerat. Adolescens, qui ad-
 verso flumine navigarat in Aegyptum ad Clysmā
 usque, solvente commodum naui persuaderi sibi
 V 3 passus

12. Κλύσματος] Interpretatio nostra et verbis
 Lucia-

εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι, καὶ περὶ δὴ τὰς ἐβραδύνειν, οἱ
 δυσυχεῖς ἐκείνοι οἰκόμεναι αὐτῶν, οἰηθέντες ἢ ἐν
 τῷ Νεῖλῳ πλεόντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον,
 ἢ καὶ ὑπὸ ληστῶν, (πολλοὶ δὲ ἦσαν τότε) ἀνη-
 ρῆσθαι, ἐπανήλθον ἀπαγγέλλοντες αὐτῶν τὸν ἀ-
 Φανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς, καὶ ἡ καταδίκη·
 μεθ' ἣν ἐπέση ὁ νεανίσκος, διηγούμενος τὴν
 ἀποδημίαν. ὁ μὲν ταῦτα ἔλεγεν.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγ-
 χῳ, καὶ μὴ φέρων τοῦ ὀνείδους τὴν ἀλή-
 θειαν, ἐκέλευε τοὺς παρόντας λίθοις βάλλειν
 αὐτὸν, ἢ καὶ αὐτοὺς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ Ἐ-
 πίπαι-

passus est, vt et ipse nauigaret in Indiam. Cum-
 que cunctaretur, infelices illi serui ipsius, rati
 aut in Nili nauigatione periisse adolescentulum,
 aut a latronibus, qui multi tum erant, sublatum,
 redierunt, amissum illum nuntiantes. Tum se-
 cutum est oraculum, et condemnatio, post quam
 adfuit iuuenis, suam peregrinationem enarrans.
 Haec ille dixit.

45. Alexander vero indigne ferens se redargui,
 veraeque reprehensionis impatiens, iussit, qui
 praesentes erant lapidibus illum petere, alioquin
 ipsos quoque deuoti capitis futuros, eiusque ad-
 iutores

Luciani satisfacere nobis videbatur, constan-
 tique vsui verbi ἀνάγεσθαι quod soluere, na-
 uigationem incipere significat; et Geographi-
 cae nulli obseruationi contradicere. Gesner.

πικάρης 13) κληθήσεσθαι. τῶν δὲ βάλλειν ἀρ-
ξαμένων, Δημόστρετός τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ,
πρῶτος περιχυθεὶς, ἐρρύσατο τῷ θανάτῳ τὸν
ἄνθρωπον, μικρὰ δὲ καταλευσθέντα, πάντα
δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον Φρονεῖν ἐν τοσού-
τοις μεμνηόσι, καὶ παραπολαῦσαι τῆς ΠαΦλα-
γόνων μωρίας; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκείνον, τοι-
αῦτα.

Εἰ δέ τινι προσκαλιμένῳ κατὰ τάξιν τῶν
χρησμάτων (πρὸ μιᾶς δὲ τῆτο τῷ θεσπίζειν ἀγί-
γνωστο,)

iutores vocatum iri. Cum iam lapidare incipe-
rent, Demonstratus aliquis peregrinatus in Ponto,
circumfusus primum homini, morti illum eripuit,
cum parum abesset, quin obrueretur lapidibus;
merito ille quidem. Quid enim referebat solum
sapere inter tot insanientes, et luere alienam Pa-
phlagonum stultitiam? Et haec de illo eiusmodi
erant.

46. Si vero eorum alicui, qui aduocarentur or-
dine oraculorum (fiebat autem hoc pridie quam
V 4 respon-

13. Ἐπικάρης] Si constans sit lectio, non du-
bito, ad ipsam appellationem respexisse vel
Lucianum, vel ipsum adeo Alexandrum;
idque expressi, cum ambiguitatem non ferat
Latinus sermo. Ἐπικάρην proprie esse, qui
adiunet oppugnatum ab aliis, observat Schol.
ad Il. B, 130. Gesner.

γνετο,) καὶ ἐρομένα τῶ κήρυκος εἰ θεσπίσαι·
 τῷ δὲ ἀνείπεν ἄνδοθεν· Ἐς κόρακας, καὶ ἐτιτὸν
 τοιᾶτον ἔτε σέγη· τις ἐδέχετο, ἔτε πυρὸς, ἢ
 ὕδατος ἐκοινώνει, ἀλλ' ἔδει γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνε-
 σθαι 14), ὡς ἄσεβῃ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικου-
 ρεῖον· ἥπερ ἦν ἡ μεγίστη λοιδορία.

Ἐν γὰρ καὶ γελοιάτατον ἐποίησεν ὁ Ἀλέξαν-
 δρος· εὐρὼν γὰρ τὰς Ἐπικύρου κυρίας δόξας, τὰ
 κήλλισον, ὡς οἶσθα, τῶν βιβλίων, καὶ κεφα-
 λαιωδῶς περιέχον τῆς τάνδρος σοφίας τὰ δόγ-
 ματα, κομίσας ἐς τὴν ἀγορὰν μέσσην, ἑκαυθεν
 ἐπὶ ξύλων συνίων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καταφλέ-
 γων,

responderet) atque interrogante praecone, *An re-
 sponderet?* intus diceret: *Ad coruos!* hunc talem
 neque tectum amplius recipiebat, neque ignem
 ei neque aquam impertiebat quisquam; sed coge-
 batur e terra vna vagari ad aliam, tanquam im-
 pius homo, et atheus, et Epicureus, quod qui-
 dem maximum erat conuicium.

47. Vnum ergo maxime ridiculum fecit Ale-
 xander. Cum inuenisset sententias Epicuri prin-
 cipes, pulcherrimum, quod nosti, illius libro-
 rum et capitalem, qui placita sapientiae huius
 viri contineat, in medium forum prolatas ficul-
 neis lignis cremavit, quasi ipsum videlicet exu-
 reret,

14. Ἐλαύνειν] Ἐλαύνειν γῆν, *peruagari ter-
 ram*. Sic infra *Rhet. pr. c. 5.* et *Aelian. l. 33.*
Reitz.

γαν, καὶ τὴν σποδὸν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔ-
τι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγγάμενος·

Πυρπολσειν κέλομαι δόξας ἀλαοῖο γέροντος·
Οὐκ εἰδὼς ὁ κατάρματος ὄσων ἀγαθῶν τὸ βι-
βλίον ἐκείνο τοῖς ἐντυχῆσιν αἴτιον γίγνεται, καὶ
ὄσων αὐταῖς εἰρήνην, καὶ ἀταραξίαν, καὶ ἐλευθε-
ρίαν ἐνεργάζεται, δειμάτων μὲν καὶ Φασμάτων,
καὶ τεράτων ἀπαλλάττον, καὶ ἐλπίδων ματαιῶν,
καὶ περιττῶν ἐπιθυμιῶν· νῦν δὲ καὶ ἀληθείαν
ἐντιθέν, καὶ καθάϊρον, ὡς ἀληθῶς, τὰς γνώ-
μας, ἃ δαδί καὶ σκίλλη, καὶ ταῖς τοιαύταις
Φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὁρθῶν, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ
παρρησίᾳ.

Ἐν

reret, et in mare abiecit cineres, oraculo ad-
iecto:

Edico decreta senis comburere caeci;

Ignorabat nempe homo execrabilis, quantorum
bonorum liber ille legentibus causa fiat, quan-
tam in illis pacem, tranquillitatem, libertatem
efficiat, qui a timoribus, et spectris, et prodigiis
non minus, quam a spe vana et non necessariis
cupiditatibus eos liberet; sed intelligentiam et ve-
ritatem inferat, et vere mentes purget non face,
aut squilla, et nugis similibus, sed recta ratione,
et veritate, et libertate.

Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ἐν τῇ καὶ μέγιστον τάλημ-
 μῃ τῷ μιᾷ ἄνδρὶ ἀνέστη· Ἐχὼν γὰρ οὗ μι-
 κρὰν ἐπίβασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλήν,
 καὶ τὸν Ῥετιλιανὸν εὐδοκίμῶντα [παρόδον, 15])
 διαπέμπεται χρησμὸν τῷ ἐν Γερμανίᾳ πολέμου
 ἀκμά-

48. Inter reliqua vero vnum quoddam et au-
 dacissimum facinus impuri hominis audi. Cum
 aditus faciles haberet ad Regiam atque aulam, et
 Rutilianum gratia florentem, mittit ad illum ora-
 culum vigente bello Germanico, cum Diuus
 Mar-

15. Παρόδον] Adparet et *Gesnerum*. hoc voca-
 bulum cum *Ienſio* electum velle, quod in
 versione id non attigerit; nec ego ingererem,
 si abesse a pluribus viderem. Posses autem
 παρόδιον legere, ac vertere: *habens Rutilia-
 num adiutorem*, pro *fulcro* enim columnae,
 ex *Plat. Dom. Kubn.* ad *Polluc.* VI. S. 121.
 adfert, vncinis tamen inclusi vt suspectum.
 Alioqui cum παρόδος significet carmen quod
 chorus primus in theatro canebat, vt *prolo-
 gus* tam de oratore ipso quam de sermone ac-
 cipitur: ita possis et παρόδος vtrouis more
 accipere, et cogitare an *Rutilianus* non item
 hic dicatur *praecensor* Alexandri, qui prae-
 stigiatori suo praeludat ac populum allicit? *Sed*
totum παρόδον eiicere, quam nimis ar-
 gutari malo. Si vero probare possem, id
introducτοrem significare, omnino retinerem.
Reitz.

ἀκμάζοντος· ὅτε θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκο-
μάνοις καὶ Κβαδοῖς συνεπλέετο. ἤξιε δὲ ὁ χρη-
σμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας εἰς τὸν
Ἰστρον μετὰ πολλῶν ἀρωμάτων, καὶ θυσιῶν μεγα-
λοπρεπῶν. ἀμεινὸν δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸν χρησμόν.

Ἐς δύναις Ἰστροιο διηπετέος ποταμοῖο,

Ἐμβαλέειν κέλομαι δοιὰς Κυβέλης θαλά-
ποντας,

Θῆρας ὀρεित्रεφέας· καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδι-
κὸς αἰήρ

Ἀνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδους· αὐτίκα δ'
ἔσσι

Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἀμ' εἰρήνην ἐρα-
τεινῇ.

Γενομένων δὲ τῶτων, ὡς προσέταξε, τὰς μὲν
λέοντας, ἐκνηξαμένους εἰς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρ-
βαροι

Marcus iam Marcomannis et Quadis esset implici-
tus. Postulabat autem illud oraculum Leones
duo coniici vivos in Istrum multis cum aromatis,
et sacrificiis magnificis. Sed melius est ipsum po-
nere oraculum:

Istri vorticibus, lapsis diuinitus undis,

Præcipitare duos Cybeles, edico, ministros

Montibus eductos: et, quos alit Indicus ær

Flores, atque verbas fragrantæ, euenietque

Mox victoria, maxima gloria, paxque benigna.

Factis autem hisce uti iusserat, leones cum in ho-
sticum enataissent, lignis confecere barbari, uti

canes

βαρὺι ξύλοις κατεργάσαντο, ὥς τινὰς κύνας, ἢ κύνας ξενικὰς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, διαμυρίων πε σχεδὸν ἄνθρώπων ἀπολομένων. εἶτα ἠκολέθησε τὰ περὶ Ἀκυληίαν γενόμενα, καὶ ἡ παρὰ μικρὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ἄλωσις. ὁ δὲ, πρὸς τὸ ἀποβεβηκὸς τὴν Δελφικὴν ἐκείνην ἀπολογίαν, καὶ τὸν τῷ Κροίσῳ χρησμὸν ψυχρῶς παρήγε, νίκην μὲν γὰρ προειπεῖν τὸν Θεόν, μὴ μὲντοι δηλῶσαι, Ῥωμαίων ἢ τῶν πολεμίων.

Ἦδη δὲ πολλῶν ἐπιρρέαντων, καὶ τῆς πόλεως αὐτῶν θλιβομένης ὑπὸ τῷ πλήθει τῶν ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνεμένων, καὶ τὰ ἐπιτήδεια διαρκῆ μὴ ἐχέσης, ἐπινόει τὰς νυκτερινὰς καλεμέ-

νας

canes quosdam, aut lupos peregrinos: statimque maximum vulnus nostri accepere, vicies mille fere vno loco amissis. Deinde consecuta sunt ea, quae ad Aquileiam contigere, vrbisque illa pene capta. At ille ad euentum *excusandum*, Delphicam illam defensionem, et Croesi oraculum frigide protulit, victoriam nempe praedixisse Deum, neque tamen declarasse, Romanorumne ea esset an hostium?

49. Iam vero confluentibus multis, ipsaque vrbe pressa a multitudine venientium ad oraculum, nec satis rerum necessariarum habente, oracula excogitat, quae nocturna vocaret. Sumtis enim

νας χρησμούς. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἔπε-
κοιμᾶτο, ὡς ἔφαπτεν αὐτοῖς; καὶ ὡς ἓναρ πα-
ρὰ τοῦ θεοῦ ἀκούων ἀπεκρίνετο; οὐ μέντοι σα-
φεῖς τοὺς πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους. καὶ
τεταραγμένους, καὶ μάλιστα εἴ ποτε θεάσαι-
το περιεργότερον τὸ βιβλίον κατεσφραγισμέ-
νον. ὁ γὰρ παρακινδυνεύων τὸ ἐπελθὼν ἄλλως
ὑπέγραφε, χρησμοῖς πρέπαν καὶ τὸ τοιῶτον οἴ-
μενος· καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τῷ καθε-
μένοι, καὶ μισθὰς ἐκ ὀλίγης ἐκλέγοντες παρὰ
τῶν τὰς τοιῶτας χρησμούς ἀπολαμβάνόντων
ἐπὶ τῇ ἐξηγήσει καὶ διαλύσει αὐτῶν. καὶ τὸτο
αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπόμισθον ἦν. ἐτέλεον γὰρ οἱ
ἐξηγηταὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τάλαντον· Ἀττικὸν ἐ-
κάτερος.

Ἐνίο-

enim libris, incubabat, prout dicebat, et quasi
per quietem audita a Deo respondebat *oracula*;
non tamen aperta pleraque, sed ambigua et per-
turbata; in primis si quando videret curiosius ob-
signatum libellum. Periculum enim *aperiendi*
non subiens, quidquid in mentem veniret, sub-
scribebat temere, oraculis illud quoque *conueni-*
re ratus. Et erant constituti ad hoc ipsum inter-
pretes, qui mercedes non tenues acciperent, in-
terpretationis et explicationis causa, ab his, qui-
bus talia oracula reddita fuerant. Hoc quoque illo-
rum opus tributarium erat: pendebant enim inter-
pretes Alexandro talentum unusquisque Atticum.

50. In-

318 LVCIANI ALEXANDER

Ἐνίοτε δέ, μήτε ἐρομένῃ τινός, μήτε πεμ-
φθέντος, ἀλλ' ἑδὲ ὅλως ἄντος, ἐχρησιμῶσαι
πρὸς ἐκπληξῶν τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τὸτο·

Δίξεαι ὅσις σὴν ἄλοχον μάλα πάγχυ λε-
ληθώς

Καλλιγένειαν ὑπὲρ λεχέων σαλεύει κατὰ
δῶμα;

Δῆλος πρωτογενής, τῷ δὴ σύ γε πάντα
πέποιθας.

Ὡπίεις γὰρ ἐκείνον, ὃδ' αὖθις σὴν παρὰ
κοιτίν;

Ἀντίδοσιν ταύτην ὑβρεως ἰδίας ἀποτίνων.

Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ Φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ
τέτυκται,

Ὡς μὴτ' εἰσαίοις, μὴτ' εἰσοράας ἃ ποιεῖσιν.

Εὐρή-

50. Interdum vero, licet neque interrogaret
quisquam, neque missus esset, quin neque o-
mnino esset, (ad quem pertineret oraculum) ora-
cula fundebat ad stuporem hominum insipientium:
quale est hoc quoque:

Scire cupisne tuam quis nuptam, Calligeniam,

In stratis furtim subigat lecto sub herili?

Serius Protogenes, is, cui tute omnia credis:

Is tibi quod dederat, dat ei rursus tua coniux;

Vindictam is repetit factis pro turpibus istam:

Tristia iamque tibi per utrosque venena parata,

Vt neque quae faciunt videas, nec ea audiat

auris.

Ad

Εὐρήσεις δὲ καὶ τῷ ὑπὸ σῶ λέξει ἀγχιθε-
τοίχῃ,

Πρὸς κεφαλῇς· καὶ σὴ θεράπαινα συνοιδε
καλυψώ.

Τίς ἐκ αὐτῶν Δημόκριτός διαταράχθη, ἀκέσας ἐνό-
ματα, καὶ τόπῃς ἀκριβῶς; εἴτα μετ' ὀλίγον
κατέπευσεν αὐτῶν, συνεῖς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν;

Ἀλλὰ καὶ βαρβάροις πολλάκις ἔχρησεν, εἰ τις
τῇ πατρίῳ ἔροιτο Φωνῇ Συριεῖ, ἢ Κελτιεῖ, οὐ
ἐραδίως ἐξευρίσκων τινὰς ἐπιδημῶντας ὁμοεθνεῖς
τοῖς δεδωκόσι. διὰ τῆτο καὶ πολὺς ἐν μέσῳ
χρόνος ἦν τῆς τε δόσεως τῶν βιβλίων, καὶ τῆς
χρησμοδίας, ὥς ἐν τῷ σάκτῳ κατὰ σχολὴν λύνον-
τό τε οἱ χρησμοὶ 16) ἀσφαλῶς, καὶ εὐερίσκειν-
τό

Ad murum inuenies haec, et supposita cubili

Ad caput: est horum tua conscia serua Calypso.
Quis non Democritus confundatur auditis nomi-
nibus accurate et locis, ac deinde paullo post non
despuat intellectum illorum contentum?

51. Verum respondit saepe etiam barbaris, si
quis patria lingua interrogaret, Syriace aut Cel-
tice, non facile inueniens commorantes in vrbe
eiusdem gentis, cuius essent, qui darent libellos.
Propterea et multum temporis intercedebat inter
datos libellos, et ipsa oracula, vt interea per o-
tium soluerentur libelli secure, inuenirenturque

16. Λύνοντο. — χρησμοὶ] Λύειν χρησμούς est
inter-

το οἱ ἐρμηνεύσαι δυνάμενοι ἕκαστα, πῶς καὶ ὁ τῷ
Σκύθῃ δοθεὶς χρησμός ἦν.

Morphi 17) ἐβάργυλεις σκίην χνέγχιχραγκ
λεῖπει Φάος.

"Ἄλλως

qui interpretari possent singula. Quale etiam fuit
oraculum Scythae datum:

*Morphi ebargulis Cbuentchicranc morietur at
alter.*

52. Rur-

interpretari oracula. Sed hāc de re hic ser-
mo non est, verum de resignandis caute, et
iterum obsignandis libellis eorum, qui ora-
cula poscerent. Itaque χρησμός accipio
illos libellos, s. tabellas, in quibus subscri-
bendum erat interrogationi oraculum. Ita
paullo post χρησμοὶ ὀκτώ sunt. quæstiones,
sive petitiones oraculorum octo. Gesner.

17. Morph.] Vestigia quaedam linguae Scy-
thicae vid. in Wachteri Glossario Germanico.
Vel in specimine, quod prodiit Lipsiae an.
1727. in praef. §. XIV. *Mori marusa* mare
mortuum, quod *mori* iis erat *mare*, et *maruv*,
mori. *mork*, mors. Sed rimari per tempus
non licet; quia non confido omnia explora-
ri posse; tantum tamen forsitan adparebit, cre-
do, mortem alicui praedici hoc carmine;
nec plane desperarem ex Persica lingua et
Gimbricae reliquiis pleraque eruere. Retz.

"Ἄλλως πάλιν, ἔτε παρόντι, ἔτε ὅλως τινὶ ὄντι ἔφη ἄνευ μέρους, ἀναστρέφειν ὑπίστω. ὁ γὰρ πέμψας σε, τέθνηκεν ὑπὸ τῷ γείτονος Διοκλέους τήμερον, ληστῶν προσελθόντων Μάνγῃ, καὶ Κέλῃ, καὶ Βουβάλου, οἱ καὶ ἤδη δέδονταί ληφθέντες.

Ὀλίγας δὲ καὶ τῶν ἐμοὶ δοθέντων ἀκουσον. ἐρομένη γάρ με, εἰ Φαλακρός ἐστιν Ἀλέξανδρος; καὶ κατασημνησμένη περὶ ἐργῶς, καὶ προφανῶς, ὑπογράφεται χρησμός νυκτερήσιος,

Σαβαρδαλάχῃ μάλαχ Ἄττις ἄλλος ἦν.

Καὶ πάλιν ἐμὴ ἐρομένη ἐν δύο βιβλίοις διαφόροις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πόθεν ἦν Ὀμηρος ὁ ποιητής; ἐπ' ἄλλου καὶ ἄλλου ὀνόματος, τῷ ἐτέρῳ

52. Rursus neque praesenti, neque omnino viventi cuiquam dixit extra versum, „ *Retro abi: qui enim te misit, interfectus est a Diocle vicino hodie, accedentibus latronibus Mango, et Celere, et Bubalo, qui etiam capti iam sunt et vincti.*

53. Pauca etiam eorum quae reddita mihi sunt, audi. Interrogante me, *An calvus sit Alexander?* et curiose obliquante atque manifeste, subscribitur nocturnum oraculum

Sabardalachu malach Attis alius erat.

Rursus, cum duobus libris interrogassem diuersis, et sub nominibus diuersis, interrogationem eandem, *Cuius Homerus Poeta fuisset?* alteri sub-

ἐτέρῳ μὲν ὑπὸ γράφειν, ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἐμῷ
νεανίσκῃ· ἐρωτηθεὶς γὰρ ἔφ' ὅ, τι ἦκε, θερα-
πείαν, ἔφη, αἰτήσων πρὸς ὀδύνην πλευρᾶ·

Κυτμιδὶ σε χρίσθαι κέλομαι, δροσίην τέ
κε Λητᾶς.

Τῷ δὲ ἐτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τῆτο ἡμικῶσι, ὡς ἐρο-
μένε τῷ πέμψαντος, εἴτε μοι πλεῦσαι ἐπ' Ἰτα-
λίαν, εἴτε πεζοπορεῖσαι λαῶν; ἀπεκρίνατο ἄδεν
πρὸς τὸν Ὅμηρον·

Μὴ σὺ γε πλωέμεναι, πεζὴν δὲ κατ' οἶμον
ὀδεύε.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπεμηχανησά-
μην αὐτῷ· οἷον καὶ ἐκεῖνο. μίαν ἐρώτησιν ἐπε-
ρωτήσας, ἐπέγραψα τῷ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἔθος·
τῷ

scripsit, deceptus a meo puero, qui quaerenti,
Cuius rei caussa veniret? responderat, *petitum cu-*
rationem ad dolorem lateris: ab hoc igitur indu-
ctus, scripsit:

Cytmide te iubeo ac Latonae roribus ungi.

Alteri αὖτε, cum et hoc audisset, interrogare
eum qui mitteret, *navigare melius esset in Ita-*
liam, an pedestre iter facere? respondit nihil ad
Homerum:

Nauibus ire caue, pedibus sed iter peragendum.

54. Multa enim in eo genere et ipse illi machinas
rus sum, ut illud quoque. Vnam modo quaestio-
nem cum rogarem, inscripsi libro ex consuetudi-
ne:

τῷ δαίνος χρησμοὶ ὀκτώ, ψευδάμενός τι ὄνομα,
καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ γιγνόμενον ἔτι
πρὸς ταύταις πέμψας· ὁ δὲ πιθεύσας τῇ ἀπο-
πομπῇ τῷ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιγραφῇ τῷ βιβλίῳ,
πρὸς μίαν ἐρώτησιν (ἣν δὲ αὕτη· πότε ἀλώσε-
ται μαγγανεύων Ἀλέξανδρος;) ὀκτὼ μοι χρη-
σμοὶ ἐπέμψεν, ἕτε γῆς, Φασιν, ἕτε ἔρακτοῦ
ἀπτομεύης, ἀνστήτες δὲ καὶ δυσνόητες ἀπαν-
τας. ἀπερ ὕστερον αἰσθόμενος, καὶ ὅτι Ῥατιλ-
λιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον τῷ γάμῳ, καὶ τῷ πάνυ
προσκειῖσθαι ταῖς τῷ χρησθῆρις ἐλπίσιν, ἐμίσει,
ὡς τὸ εἶδος, καὶ ἔχθισον ἠγεῖτο. καὶ ποτε περὶ
ἐμῷ ἐρομένῳ τῷ Ῥατιλλιανῷ, ἔφη·

Νυκτι-

ne: *Illius* (ponebam fictum nomen) *oracula octo*,
et drachmas octo, quodque insuper efficitur, mi-
si. At ille mercedi missae credens, et inscriptioni
libelli, ad vnam quaestionem, erat autem haec:
Quando deprehenderetur ut praestigiator Alexander?
octo mihi responsa misit, quae neque terram,
aiunt, neque caelum tangerent, sensu carentia
autem et difficilia vniuersa. Quae postea cum
sensisset, et illud quoque, dehortatum me esse
Rutilianum a nuptiis, et ne nimis intentus esset
spei ab oraculo ostensae, oderat me, ut facile est
ad existimandum, et inimicissimum sibi putabat:
interrogantique aliquando de me Rutiliano re-
spondebat:

Νυκτιπλάνοις ἑαροῖς χαίρει, κοίταις τε
δυσάγνοις.

Καὶ ὅλως ἔχθιστος εἰκότως ἦν ἐγώ· καὶ πειδὴ
ἐσελθόντα με εἰς τὴν πύλιν ἤσθετο, καὶ ἐμ-
θεν ὡς ἐκείνος εἶην ὁ Λεκιανὸς (ἐπηγόμενῃ δὲ καὶ
στρατιώταις δύο, λεγχοφόρον καὶ κοντοφόρον,
παρὰ τῷ ἡγεμένῳ τῆς Καππαδοκίας, Φίλῳ τότε
ὄντος, λαβὼν, ὡς μὲ παραπεμπείαν μέχρι πρὸς
τὴν θαλάτταν) αὐτίκα μετασέλλεται δεξιῶς
πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς Φιλοφροσύνης· ἐλθὼν
δὲ ἐγὼ καταλαμβάνω πολλὰς περὶ αὐτόν· συνε-
πηγόμενῃ δὲ καὶ τὰς στρατιώταις τύχη τινὶ ἀγα-
θῇ. καὶ ὁ μὲν πρῶτενέ μοι κῶσα τὴν δεξιάν,
ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς, ἐγὼ δὲ προσφύς
ὡς

Noctiuago gaudet coitu incestoque cubili.

55. Et in summa infensissimum merito sibi me
habuit. Cumque sensisset in urbem me ingres-
sum, et didicisset me illum esse Lucianum (ad-
duxeram autem mecum milites duo, hastatum et
contarium, quos a praeside Cappadociae, qui
amicus tum erat, acceperam, qui me ad mare
usque deducerent) statim inuitari me iubet de-
xtere sane et cum multa humanitatis significatione.
Adueniens ego multos cum illo deprehendo, ad-
duxeram autem mecum bona fortuna mea, mili-
tes. Et ille protendit mihi osculandam manum,
ut solebat vulgo: at ego applicito ore tanquam
ad

ὡς Φιλήσων, δῆγματι χρησῶ 18) πάνυ μικρῶ
 δεῖν χωλὴν αὐτῷ ἐποίησα τὴν χεῖρα. οἱ μὲν ἐν
 παρόντες, ἄγχειν με καὶ παῖειν ἐπειρῶντο, ὡς
 ἱερόσυλον. καὶ πρότερον ἔτι ἀγανακτήσαντες
 ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ προφήτην
 προσεῖπον· ὁ δὲ πάνυ γενναίως καρτερήσας, κα-
 τέπαυε τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο τιθασσόν με
 ἐαδίως ἀποφανεῖν, καὶ δεῖξεν τὴν Γλύκωνος ἀ-
 ρετήν, ὅτι καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένους φίλους
 ἀπεργάζεσθαι, καὶ μετασησάμενος ἅπαντας, ἐδι-
 καιολογεῖτο πρὸς μὲ, λέγων· πάνυ με εἰδέναι
 καὶ τὰ ὑπ' ἐμῶ Ῥατιλλιανῶ συμβεβηκόμενα·
 καὶ

ad osculum, praeclaro morsu tantum non clau-
 dam feci viro manum. Praesentes ergo angere
 me et pulsare tentabant, pro sacrilego, iam prius
 irati quod Alexandri ipsum nomine non Prophe-
 tae salutaueram. Ille vero generosa illud patientia
 sustinens, et ipsos sedauit, promisitque se man-
 suetum facile me redditurum, et vim Glyconis
 ostensurum, qui valde asperos ad amicitiam ad-
 duceret. Tum arbitris remotis, mecum expo-
 stulat, dicens: *Me sibi omnino notum, et quid Ru-
 tiliano*

X 3

18. Δῆγματι χρησῶ] Bene monuerat Solan.
 conferendum infra Sympos. Inuenies enim
 ibi c. 4. χρησῶ τραχύματι similiter dictum
 de magno vulnere, vel potius opportuno, i. e.
 quali et quo loco voluit is qui intulit. Reitz.

καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμειος
 ὑπ' ἐμᾶ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ; καὶ γὰρ
 αἰσμενος ἤδη ἐδεχόμην τὴν ΦίλοΦροσύνην ταύ-
 την, ὁρῶν οἱ κινδύνους καθεισθήσειν· καὶ μετ' ἐλί-
 γον προῆλθον Φίλος γεγενημένος. καὶ τῷτο οὐ
 μικρὸν θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ἔτῳ μοι ῥα-
 δίας γενομένης μεταβολῆς.

Εἶτα δὴ με ἐκπλεῖν προαρχμένον, ξένια, καὶ
 δῶρα πολλὰ πέμψας (μόνος δὲ σὺν τῷ Ξενο-
 Φῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, τὸν πατέρα καὶ τοὺς
 ἐμὰς ἐς Ἀμασρίν πρὸς κτεπομφῶς) ὑπισχνεῖται
 καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν καὶ ἐρέτας τὰς ἀπά-
 ξοντας· καὶ γὰρ μὲν ὥμην ἀπλᾶν τρεῖς εἶναι, καὶ δε-
 ξίον. ἐπεὶ δὲ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην,
 δακρύ-

*ziliano auctor fuerim: et, qua de caussa, inquit,
 haec mihi fecisti, cum possis a me in magnum gra-
 dum apud ipsum prouehi? Hic ego lubens iam il-
 lam humanitatem accepi, videns quo in periculo
 constitissem; ac paullo post prodii factus illi ami-
 cus. Idque miraculum videbatur non paruum
 videntibus, ita facili circa me mutatione facta.*

56. Postea cum inde nauigare vellem, xeniis
 muneribusque multis missis; (solus autem cum
 Xenophonte iter faciebam, patrem et meos Ama-
 strim praemiseram) promittit etiam nauim se praε-
 bituram et remiges, qui me abducerent. Ac
 simpliciter illum et dextre facere ista putabam
 equidem. Cum vero medio in traiectu essem,
 flentem

δακρύοντα ἐρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύ-
ταις τι ἀντιλέγοντα, ἐν ἀγαθὰς εἶχον περὶ τῶν
μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσαλ-
μένον ὑπὸ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἀρχμένεος ῥίψαι ἡμᾶς
εἰς τὴν θάλασσαν· ὅπερ εἰ ἐγγεγνήτο, ῥαδίως
αὐτῷ ἐπεπολέμητο τὰ πρὸς ἐμὲ. ἀλλὰ δακρύων
ἐκείνος ἔπεισε καὶ τὰς συνναύτας μηδὲν δεδιὼν ἡ-
μᾶς ἐργάσασθαι· καὶ πρὸς ἐμὲ ἔφη, "Ἐτη ἐξή-
κοντα, ὡς ὄρεᾶς, ἀνεπύληπτον βίον καὶ ὅσιον
προβεβιωκώς, ἐκ ἂν βυλοίμην ἐν τάτῳ τῆς ἡ-
λικίας καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα ἔχων, μιᾶναι Φό-
νῳ τὰς χεῖρας· δηλῶν ἐφ' ὅπερ ἡμᾶς ἀνειλή-
φει, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προστεταγ-
μένα.

Κατα-

flentem videns gubernatorem, et nautis aliqua
in re contradicentem, non multum boni de his,
quae futura essent, sperabam. Erat autem illis
ab Alexandro praeceptum, uti arreptos nos in
mare praecipitarent: quod si factum esset, facile
contra me debellatum erat. Sed ille lacrimis suis
reliquis etiam nautis persuasit, ne quid durum
in nos consulerent; atque ad me, *sexaginta an-
nos, inquit, ut vides, irreprebensam et sanctam
vitam cum vixerim, nolim hac aetate, qui coniugem
habeam et liberos, caede maculare manus*: indicans,
quo nos consilio recepisset, et quae sibi essent
mandata ab Alexandro.

πρὸ

nein

19. Καλὸς "Ομηρος] Pulchrum nominat Homerum, ut Sappho poëtriam pulchram vocare solebat Socrates apud *Maximum Tyrium*, diff. 8. p. 90. *Dauis.* διὰ τὴν ὥραν τῶν μελῶν, καὶ τοὶ μικρὰν οὔσαν καὶ μέλαναν. *Gesner.*

πρὸ τῆς ἐπιβελῆς ἤδη μισῶν αὐτόν, καὶ ἔχθισον ἡγέμενος διὰ τὴν τῷ τρόπῳ μιανίαν, καὶ πρὸς τὴν κατηγορίαν ὠρμήμην, πολλὰς συναγωγὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους τῷ Ἡρακλεώτῃ Φιλοσόφῃ· ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας καὶ τῷ Πόντῳ, αὐτὸς ἐπέσχε, μονοναχί ικετεύων καὶ ἀντιβολῶν πύσασθαι. διὰ γὰρ τὴν πρὸς Ῥουτιλιανὸν εὐνοίαν, μὴ ἂν δύνασθαι, καὶ εἰ Φανερώς λάβοι ἀδικήντα, κολλάσαι αὐτόν. ἔγω μὲν ἀνεκόπην τῆς ὀρμῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, ἐκ ἐν δέοντι θρασυνόμενος ἐφ' ἔγω δικαστὴ διακειμένῃ.

Ἐκεῖνο δὲ πῶς ἔμεγα ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα τῷ Ἀλεξάνδρῃ, τὸ αἰτῆσαι παρὰ τῷ αὐτοκρα-

nem cupiens, quem et ante infidias iam odissem, et infensissimum propter morum impuritatem haberem: iamque accusationem meditabar, subscriptores habens multos, praesertim philosophos et schola Timocratis Heracleotae. Sed qui tum Bithyniam et Pontum regebat, impediit ipse, tantum non supplicans obsecransque uti quiescerem. Se enim propter amicitiam Rutiliani, non posse, manifestis in criminibus licet deprehensum, supplicio afficere. Itaque ab impetu repulsus acquievi, intempestive audax sub iudice sic affecto futurus.

58. Illa vero nonne magna in reliquis audacia Alexandri, quod petiit ab Imperatore, nomen

τοκράτορος μετωνομασθῆναι τὸ Ἀβώνος τῆχος
καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν
ἐκμεχαράγμενον, τῇ μὲν τῷ Γλύκωνος, κατὰ
θάτερα δὲ Ἀλεξάνδρου, σέμματά 20) τε τοῦ
πάππου Ἀσκληπιῶ, καὶ τὴν ἄρπην ἐκείνην τοῦ
πατρομήτορος τῷ Περσείῳ ἔχοντος;

Προειπὼν δὲ διὰ χρησμοῦ περὶ ἑαυτοῦ, ὅτι
ζῆσαι εἴμαρται αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τὸν, εἴτα κεραιυνῶ βληθέντα ἀποθανεῖν, οἰκτί-

59

mutari Aboni castrō, eamque urbem Ionopolin
vocari: et quod nouus nummus percussus est,
hinc Glyconis imaginem habens, ab altera vero
parte Alexandri, coronam aui sui gerentis, Ae-
sculapii, et falcem illam materni progenitoris sui
Persei?

59. Cum vero praedixisset reddito de se ora-
culo, vitam sibi fato attributam annorum quin-
quaginta et centum, deinde fulminis ictu se mo-
ritu-

20. Στέμματα] Non occurrebat, quod po-
tius σεμμάτων nomine intelligerem, quam
corona laurea, quam, ab Apollinei forte pa-
tre suo acceptam, tribuit illi Festus sub ti-
tulo: *In insula*. p. 139. Ed. *Amstel*. Et mox
ipse noster τὸ ἱεροφαντικὸν καὶ προφητι-
κὸν σέμμα nominat, quo σεφανωθῆναι vo-
lebant iucessores Alexandri huius. Sic apud
Aristoph. Plut. 39. Φοῖβος ἔλαμεν ἐκ τῶν
σεμμάτων. *Gesner*.

ζέω κίρρη
Φαβίαν, putrefacto, P. abh. πέντε

SEV PSEVDOMANTIS 331

ἐπὶ τέλει, ἔδὲ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ἀπέ-
θανεν, ὡς Ποδαλειρίε υἱός, διασαπείς τὸν πό-
δα μέχρι τῆς βεβῶνος, καὶ σικωλήκων ζέσας,
ὅτεπερ καὶ ἐΦωράθη Φαλακρός ὢν, παρέχων
τοῖς ἰατροῖς ἐπιβρέχειν αὐτῇ τὴν κεφαλὴν διὰ
τὴν ὀδύνην· ὃ ἂν ποιῇσαι ἐδύναντο, μὴ οὐ-
χὶ τῆς Φενάκης ἀΦηρημένης.

Τοῖςτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγωδίας, καὶ
αὕτη τῇ παντός δράματος ἡ καταστροφή ἐγένε-
το· ὡς εἰκάζειν προνοίας τινὸς τὸ τοιῆτο, εἰ
καὶ κατὰ τύχην συνέβη. ἔδει δὲ καὶ τὸν ἐπιτά-
φιον 21) αὐτῇ ἄξιον γενέσθαι τῇ βίᾳ, καὶ ἀ-
γῶνα

riturum: miserrimo fine, annos nondum septua-
ginta natus, periit, ut filius Podalirii, putrefa-
cto ad inguen usque pede, et scatens vermibus:
quo tempore etiam caluus esse deprehensus est,
dum praeberet propter dolorem medicis caput per-
fundendum, quod nisi ablato ficticio capillamen-
to facere non poterant.

60. Ille finis tragoediae Alexandri, haec to-
tius fabulae conuersio fuit, ut conicere quis pos-
sit, a quadam hoc providentia fuisse, et si forte
tantum fortuna euenerit. Oportebat autem et-
iam parentari ei prout ista vita dignum erat, et
certa-

21. Τὸν ἐπιτάφιον] Quia Latinis *epitaphium*
neutro genere efferi solet, credent etiam
tirones τὸ ἐπιτάφιον scribendum. Sed ma-
sculi-

γῶνα τινα συστήσασθαι ὑπὲρ τῆ χρηστηρίᾳ τῶν
 συνωμοτῶν, καὶ γοήτων, ὅσοι κορυφαῖοι ἦσαν,
 ἀνελθόντων ἐπὶ διαιτητὴν τὸν Ῥατιλλιανόν, τί-
 να χρὴ προκριθῆναι αὐτῶν, καὶ διαδόξασθαι τὸ
 μαυτεῖον, καὶ σεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ
 καὶ προφητικῷ σέμματι. ἦν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ
 Παῦτος ἰατρός τὴν τέχνην, πολιώδης 22) ὢν,
 ἔτε

certamen institui pro oraculo *obtinendo*, cum con-
 iuratorum praestigiatorumque principes ad Ruti-
 lianum arbitrum venirent, quis ipsorum praelatus
 reliquis suscipere deberet oraculum, coronarique
 sacerdotali illa et prophetica corona. Erat inter
 illos etiam Paetus arte Medicus, cuius, (iam fere
 canus)

sculino genere Graeci utuntur, quia intelli-
 gitur ἄγῶν. Vid. Bos. de Ellips. p. 8. Sed
 et λόγος intelligitur alibi. Vid. eumd. p. 81.
Reitz.

22. Πολιώδης.] Etsi nescio qua auctoritate *Sal-*
murienfis Ed. id exhibeat ab omnibus priscis
 Edd. recedens, quae πολίτης habent; ta-
 men eius lectionem retinere malui quam
 πολίτης restituere, quod ad sensum nihili est.
 Medicum enim senem hic denotari ex statim
 sequentibus aequae ac praecedentibus patet,
 et sic iam *Erasmum* legisse verosimile est, qui
canus vertit. Deest πολιώδης in Lexicis vul-
 garibus, sed habet *Steph.* vnum eius exem-
 plum. *Reitz.*

ἔτε ἰατρῷ πρέποντα, ἔτε πολιῷ ἀνδρὶ ταῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥετιλλιανὸς, αἰσε-
Φανώτους αὐτῶς ἀπέπεμψεν, αὐτῷ τὴν προ-
φητείαν Φυλάττων μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀπαλ-
λαγὴν.

Ταῦτα, ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δειγ-
ματος ἕνεκα γράψαι ἤξιώσα, καὶ σοὶ μὲν χαρι-
ζόμενος ἀνδρὶ ἐτάξω, καὶ Φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ
πάντων μάλιστα θαυμάσας ἔχω, ἐπὶ τε σο-
φίᾳ, καὶ τῷ πρὸς ἀλήθειαν ἔρωτι, καὶ τρόπῳ
πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίᾳ, καὶ
δεξιότητι πρὸς τὰς συνόντας. τὸ πλεόν δέ, ἔ-
περ καὶ σοὶ ἴδιον, Ἐπικέρω τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς
ἀληθῶς ἰερῷ, καὶ θεσπεσίῳ τὴν Φύσιν, καὶ μό-
νω

canus) qui quod neque medicum deceret, ne-
que canum hominem, hac in re egit. Sed prae-
ses huius certaminis Rutilianus, non condatos
reunifit, Prophetæ munus illi, postquam hinc
discesserat, adhuc seruans.

61. Haec, amice, pauca de multis scribere
speciminis causa volui, partim quidem tibi gra-
tificatus, sodali, et amico, quemque ego ma-
xime admior, cum propter sapientiam et verita-
tis amorem, et mores mansuetos, tum propter
aequitatem, et vitae tranquillitatem, dexterita-
temque in conuictu: partim vero Epicuri vici-
scendi causa, viri vere sancti, et diuino ingenio,
quique

νώ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ παρα-
 δεδωκότι, καὶ ἐλευθερωτῇ τῶν ὀμιλησάντων αὐ-
 τῷ γενομένῳ. οἶμαι δὲ, ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχᾶσι,
 χρησιμὸν τι ἔχειν δόξει ἢ γραφῇ, τὰ μὲν διεξε-
 λέγχουσα, τὰ δὲ ἐν ταῖς τῶν εὖ φρονούντων γνώ-
 μαις βεβαιῶσι.

quique solus cum veritate quae pulchra sunt co-
 gnouerit, tradideritque, liberatorque auditorum
 suorum factus sit. Puto vero *aliis* etiam qui in-
 ciderint, vtile quiddam continere visum iri hanc
 scriptionem, quae alia quidem refellat, alia vero
 in bene sentientium animis confirmet.

Περὶ ὀρχήσεως.

ΛΥΚ. **Ε**πεὶ τοίνυν, ὦ Κράτων, δεινὴν τινα
 ταύτην κατηγορίαν ἐκ πολλῶ, οἶμαι,
 παρεσκευασμένος, κατηγορήκας, ὀρχήσεών τε,
 καὶ αὐτῆς ὀρχησικῆς, καὶ προσέτι ἡμῶν γε τῶν
 χαίρον-

De Saltatione.

LYC. **Q**uandoquidem ergo, Crato, grauem
 hanc accusationem, olim, puto, ad
 eam paratus, protulisti saltationum et ipsius sal-
 tandi artis, et nostrum insuper, qui tali specta-
 culo

DE SALTATIONE 335

χαίροντων τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, ὡς ἐπὶ Φαύλῳ καὶ
γυναικίῳ πράγματι μεγάλην σπαδὴν ποιημέ-
νων, ἀκισσον ὅσον τῷ ὀρθῷ διημάρτηκας, καὶ ὡς
λέληθας σεαυτὸν, τῷ μεγίστῳ τῶν ἐν τῷ βίῳ
ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἐξ
ἀρχῆς βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ σκλη-
ρὸν ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατ-
ηγορίας ἄξια εἶναι νοούμεκας.

ΚΡΑΤ. Ἀνὴρ δέ τις ὢν, ὃ λῶζε, καὶ ταῦ-
τα, παιδείᾳ σύντροφος, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέ-
τρια ὀμιληκώς, ἀφόμενος, ὃ Λυκίῃ, τῷ περὶ
τὰ βελτίῳ σπαδαίνει, καὶ τοῖς παλαιοῖς συνεῖ-
ναι, καὶ ἄθῃσιν καταυλόμενος, θηλυδρίαν ἄνθρω-
πον ὄρων, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀκο-
λάσοις

culo gaudemus, ut qui in vili et muliebri nego-
tio magnum studium adhibeamus: audi iam,
quantum a recta via aberras, et quam imprudens
maximum in vita bonum accuses. Et ignoscen-
dum tibi, si ab initio inde tristi vitae generi ad-
fuetus, et, quod durum est, solum bonum esse
iudicans, prae ignorantia earum rerum, dignas
accusatione putasti.

2. CRATO. Tu vero quis vir es, o bone, is-
que eruditioni innutritus, et cum philosophia ver-
satus mediocriter, qui relicto optimarum rerum
studio, et antiquorum consuetudine, sedens ti-
biis mulcendum te praebeas, effeminatum spe-
ctans hominem, molli vestitu, et lascivis canticis deli-

λάσοις ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμνήμενον ἐρωτικά γύναια τῶν πάλαι, τὰς μαχλοτάτας Φαίδρας καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας τινὰς, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ κρῆμασι, καὶ τερετίσμασι, καὶ ποδῶν κτύπῳ καταγέλασα ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἤκιστα ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ, καὶ οἷῳ σοὶ πρέποντα· ὥς ἐγωγε πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ θεᾷ σχολάζοις, εἴ ἡδέσθην μόνον ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ ἡνιάθην, εἰ Πλάτωνος καὶ Χρυσίππου καὶ Ἀριστοτέλους ἐκλαθόμενος, κἀθησαι, τὰ ὅμοια πεπονθῶς τοῖς τὰ ὦτα πτερῶ κινωμένοις· καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ὄντων ἀκασμάτων καὶ θεαμάτων σπαδαίων, εἰ τῶν τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν
αὐλη-

delicatum, et amatorias imitantem ex antiquitate mulierculas, libidinofissimas, Phaedras, et Parthenopas, Rhodopas quaedam: et haec omnia ad pulsationes, et frequentamenta, et pedum (*scamillorumque*) strepitus, quae res oppido ridiculae, et minime virum liberalem et tui similem decentes. Itaque ipse ego cum audirem talite spectaculo vacare, non erubui modo vicem tuam, sed moleste tuli, si Platonis, et Chrysippi, et Aristotelis oblitus sedeas, iis similis, qui pinula aures titillant: idque cum sexcentae sint honestae aurium et oculorum voluptates, si quis istos in circulis tibicines desideret, et qui ad citharam

αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθάρα τὰ ἔννομα 1) προσαι-
δόντων, καὶ μάλιστα τῆς σεμνῆς τραγῳδίας, καὶ
τῆς Φαιδροτάτης κομῳδίας, ἅπερ καὶ ἐναγώνια
εἶναι ἡξίωται.

Πολλῆς ἐν, ὧ γενναῖε, τῆς ἀπολογίας σοι δεή-
σει πρὸς τὰς πεπαιδευμένους, εἰ βέλει μὴ παν-
τάπασιν ἐκκεκρίσθαι, καὶ τῆς τῶν σπερδαίων ἀ-
γέλης ἐξεληλάσθαι. καίτοι τόγχε ἄμεινον ἐκεῖνο
ἔστιν, οἶμαι, ἀρνήσει τὸ πᾶν ἰσασθαι, καὶ μη-
δὲ τὴν ἀρχὴν ὁμολογεῖν τι τοιῆτον παρανενομή-
σθαι σοι. πρὸς δὲ τῆς πρὸν, ὅρα ὅπως μὴ λά-
θης ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς τῆς πάλας, Λυδὴ τις ἢ Βακ-

Χη

tharam legitimos modos accinunt; illa praesertim
gravis tragoedia, et comoedia hilaris, quae et-
iam certaminum publicorum materia esse merue-
runt.

3. Quare longa tibi, o generose, defensione
opus erit apud eruditos, si eici non omnino ve-
lis, et ab honestis viris segregari. Quamquam
illud, puto, optimum erit, negatione totum hoc
sanare, neque fateri omnino tale quidpiam abs-
te peccatum esse. In futurum quidem vide, ne
inscientibus nobis ex viro, qui olim fueras, Ly-
da

I. Τὰ ἔννομα.] Τὰ ἔννομα sunt cantica con-
cinna, quae ad modum canuntur. contra,
ἀνομα. νόμος enim, quando de re mulica
sermo est, modum denotat. Βός,

Luc. Op. T. IV.

Y

χη γενόμενος. ὅπερ ἔσόν ἂν ἔγκλημα εἴη μόνον,
ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε κατὰ τὸν Ὀδυσσεά τῃ
λωτῇ ἀποσπάσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις διατρι-
βάς ἐπανέζομεν, πρὶν λάθης τελῶς ὑπὸ τῶν
ἐν τῷ θεάτρῳ σιρηνῶν κατεσχημένος. καίτοι
ἐκείνοι μὲν, τοῖς ὡς ἰμόνοις ἐπεβέλευεν, καὶ διὰ
τοῦτο κηροῦ ἐδέησε πρὸς τὴν παράπλου αὐτῶν.
σύ δὲ καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἑοικας ὅλος δεδουλώ-
σθαι.

ΛΥΚΙ. Παπαί, ὦ Κράτων, ὥς κέρχαρόν
τινα ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸν σαυτῇ κύνα. πλὴν
τόγε παράδειγμα τὴν τῶν Λωτοφάγων καὶ Σει-
ρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰ-
ρηκέναι, ὧν πέπονθα. παρ' ὅσον τοῖς μὲν τῇ
λωτῇ

da quaedam aut Baccha factus sis: quod quidem
non tuum solius crimen fuerit, sed etiam nostrum,
nisi te Vlyssis instar a loto abstractum ad consueta
studia prius reduxerimus, quam non sentiens ab
illis in theatro Sirenibus occuperis. Quamquam
illae solis insidiabantur auribus, propter quod cera
opus erat, ut quis praeternaugaret: at tu etiam
per oculos omnino in servitutem videris redactus.

4. LYCL. Vah, Crato, quam asperum in nos
laxasti canem tuum. Veruntamen exemplum
illud, illam Lotophagorum et Sirenum imagi-
nem, usque quaque dissimilem eorum protulisse
mihi videris, quae mihi accidunt: in quantum
his

λωτῷ γευσάμενοις, καὶ τῶν Σειρήνων ἀκέσασινι,
 ὁλεθροῦ ἦν τῆς τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως
 τῆς ἐπιτίμιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν πα-
 ραπολὺ ἡδίω πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν ἀ-
 ποβέβηκεν. ἔ γάρ εἰς λήθην τῶν οἴκοι, ἔδ' εἰς
 ἀγνώσϊαν τῶν κατ' ἐμαυτὸν περιΐζαμαι, ἀλλ' εἰ
 χρὴ μὴδὲν ὀκνήσαντα εἰπεῖν, μακροῦ πιτυώτε-
 ρος, καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ διορατικώτερος, ἐκ τοῦ
 θεάτρα σοι ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τῷ Ὀ-
 μῆρῳ αὐτὸ εἰπεῖν καλόν, ὅτι ὁ τοῦτο ἰδὼν τὸ
 θέαμα.

— τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.

ΚΡΑΤ. Ἡράκλεις, ὦ Λυκίνε, οἷα πέπονθας,
 εἰς ἔδ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνομέ-

ναι

his qui Lotum gustauerant, quique audierant
 Sirenas, interitus, tanquam praemium efus il-
 lius auditionisue propositum erat; mihi vero,
 praeterquam quod voluptas multo suauior. visa
 est, etiam finis euenit bonus. Neque enim in
 obliuionem rerum domesticarum, neque igno-
 rantiam mei ipsius incidi; sed siabsque cunctatio-
 ne dicendum est, multum prudentior et perspi-
 caciior ad negotia vitae ex theatro redii. Quin
 Homeri illud dicere fas est, qui vidit illud spe-
 ctaculum:

Doctior is patrias lapsus peruenit ad oras.

CRAT. Hercules, Lycine, quid tibi est, quem
 adeo non pudeat harum rerum, vt tibi etiam pla-

νω ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτό ἐστιν, ὅτι
μηδὲ ἰάσεως τινὰ ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐ-
παινῶν τολμῶν τὰ ἔτως αἰσχροῖα, καὶ κατὰ-
πτυσσας.

ΛΥΚ. Εἰπέ μοι, ὦ Κράτων, ταυτί δὲ περὶ
δουλοῦσεως, καὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ γενομένων
ιδῶν, πολλάκις αὐτὸς ἐπιτιμᾷς, ἢ ἀπειράτος ὢν
τῷ θεάματι, ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ καὶ κατὰπτυ-
σον, ὡς Φῆς, νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες 2), ἐξ
ἴσσε ἡμῖν καὶ σὺ γεγνήσθαι· εἰ δὲ μὴ, ὅρα μὴ ἄ-
λογος ἡ ἐπιτίμησις εἶναι σε δόξη, καὶ θρασεία,
κατηγοροῦντος, ὧν ἀγνοεῖς. ΚΡΑΤ. Ἐτι γὰρ

τῶτό

cere iis videre. Grauiſſimum enim hoc est, quod
neque curationis ullam nobis spem ostendis, qui
laudare audeas turpia adeo ac despuenda.

ς. LYC. Dic mihi, Crato, istane de saltatione
atque his, quae in theatro fiunt, reprehendis,
cum saepe ea videris; aut spectaculum nunquam
a te vsurpatum tamen turpe et despuendum, ut
ais, arbitrare? Si enim vidisti, nobis exaequa-
tus es: sin minus; vide, ne irrationabilis repre-
hensio tua esse videatur, et audax, qui quae
nescis, ea tamen accuses. CRAT. Nempe illud

adhuc

2. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες] Puto hic dilemmate uti
Lucianum. Aut vidisti, aut non vidisti spe-
tacula. Si illud, non est, quod nobis ob-
iicias, idem enim fecisti; si hoc, parum
idoneus es iudex. *Gesner.*

τὰτὸ μοι τὸ λοιπὸν ἦν ἐν βαθεῖ τῷ πύγωνι,
 καὶ πολὺ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσον ἐν τοῖς γυ-
 ναιοῖς, καὶ τοῖς μεμνημένοις ἐκείνοις θεαταῖς, κρο-
 τᾶντά τε προσέτι, καὶ ἐπαίνους ἀπρεπείας τοὺς
 ἐπιβοῶντας, ὁλέθριον τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἄδεν δέον
 κατακλωμένῳ; ΛΤΚ. Σύγνωνσά σε ταῦτα,
 ὦ Κράτων· εἰ δέ μοι πεισθείης ποτέ, καὶ ὅσον
 πείρας ἕνεκα παράσχεις ἑαυτὸν, ἀναπετάσας
 τὰς ὀφθαλμούς, εὖ οἶδα, ὡς ἔκ· ἀνάσχοιο αὖ,
 μὴ ἔχι πρὸ τῶν ἄλλων θέαν ἐν ἐπιτηδείῳ κα-
 ταλαμβανῶν· ὁθεν καὶ ὄψει ἀκριβῶς, καὶ ἀκρί-
 σῃ ἅπαντα. ΚΡΑΤ. Μὴ ὥραιοις ἄρα ἰκοίμην, X
 εἰ τι τοιαῦτον ἀνάσχοίμην ποτέ, ἔς· ἂν δαυὺς τε
 εἶην τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαράτιλτος, ὡς
 νῦν

adhuc mihi supererat, cum proluxa istac barba,
 et cano capillo federe medium inter mulierculas,
 et spectatores furiosis similes, plaudentem insu-
 per, et laudes indecentissimas inclamantem per-
 dito alicui homini, praeter decorum se frangenti.
 LYC. Ignoscendum tibi, Crato. Si vero mihi
 obsecutus aliquando, vel experimenti causa te
 des *ad spectandum*, et oculos aperias: bene novi,
 te nihil intermissurum, quo ante alios specacu-
 lum idoneo loco octupes, unde et videas accu-
 rate omnia, atque audias. CRAT. Male vero
 peream, si quid tale unquam sustineam, quam
 diu quidem hirsuta crura habuero, et mentum

νῦν γε καὶ σὲ ἤδη ἐλεῶ, τελέως ἡμῖν ἐκβαβῆ-
χευμένον.

ΛΥΚ. Βάλει ἔν' ἀφένεμος, ὦ ἐταῖρε, τῶν
βλασφημιῶν τέτων, ἀκῆσά με τι περὶ ὀρχή-
σεως λέγοντος, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς
ἔ'τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς
θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὅσα διδάσκει,
καὶ ὡς ῥυθμίζει τῶν ὀρώντων τὰς ψυχὰς, καλ-
λίτοις θεάμασιν ἐγγυμνάζεσα, καὶ ἀρίστοις ἀκού-
σμασιν ἐνδιατρίβεσα, καὶ κοινόν τι ψυχῆς καὶ
σώματος κάλλος ἐπιδεικνυμένη; τὸ γὰρ καὶ με-
τὰ μεσικῆς καὶ ῥυθμῆς, ταῦτα πάντα ποιεῖν,
ἔ'ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. ΚΡΑΤ.
Ἐμοὶ

non vulsum: itaque tui me iam miseret, plane
bacchico furore correpti.

6. LYC. Vis igitur, amice, omiſſis maledictis
hiſce, audire me de ſaltatione aliquid dicentem,
et quae in illa bona inſint, et quam non ad de-
lectationem modo pertineat, ſed utilis etiam ſit
ſpectantibus, et quot ad res inſtituat, et quae
doceat, quamque in ordinem redigat ſpectantium
animos, dum pulcherrimis illos in ſpectaculis
exercet, et optimis in rebus audiendis continet,
et communem quandam animi atque corporis
pulchritudinem oſtendit. Quod enim etiam cum
muſica et rhythmo facit haec omnia, ea non re-
prehenſio illius; ſed laus fuerit. C R A T. Mihi
quidem

Ἐμοὶ μὲν ἔ πανυ σχολή μεμνηνός τοι ἀνθρώπου
ἀκροῶσθαι, τὴν νόσον τὴν αὐτῇ ἐπαινῶντος, σὺ
δὲ, εἰ βέλεις, λῆρόν τινα κατασκευάσαι με, ἔ-
τοιμος Φιλικὴν ταύτην λειπεργίαν ὑποσῆναι, καὶ
παρσχεῖν τὰ ὦτα, καὶ ἄνευ κηρῶ παρακοῦειν
τῶν Φαύλων δυνάμενος. ὥς ἤδη σιωπήσομαι σοι,
καὶ λέγε ὅποσα ἐθέλοις, ὡς μηδὲ ἀκούοντός τινος.

ΑΤΚ. Εὖγε, ὦ Κράτων, καὶ τέττα. ἐδδο-
μην μάλιστα. εἴση γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λῆρος εἶ-
ναί σοι δοῖται τὰ λεχθησόμενα. καὶ πρῶτόν γε
ἐκείνο πάνυ ἡγενημέναι μοι δοκεῖς, ὡς ἔ νῦν τε-
ρον τὸ τῆς ὀρχήσεως ἐπιτήδευμα τέτό ἐστιν, εἰδὲ
χθρὲς καὶ πρῶν ἀρξάμενον, οἷον κατὰ τὰς προ-
πάτο-

quidem non omnino otium est, ad furiosum ho-
minem audiendum, qui morbum laudet suum.
Interea tu si velis nugis me tuis perfundere, pa-
ratus sum hoc tibi amici ministerium subire, et
praeberae aures, qui sine cera etiam tanquam non
auditas transmittere res nauci possim. Itaque
iam silentium tibi praebebo, et dic quidquid vo-
lueris, quasi nemo plane audiret.

7. LYC. Bene sane, Crato, hoc maxime pe-
tebam. Scies enim paullo post, num nugae tibi,
quae dicturus sum, videantur. Ac primo qui-
dem illud omnino videris mihi ignorare, quam
non recens sit hoc saltandi studium, neque heri
aut nudius tertius coeperit, verbi causa proge-
nitorum nostrorum aetate, eorumque, qui ha-

πάτορας ἡμῶν, ἢ τὰς ἐκείνων, ἀλλ' οἱ γὰρ τὰ
 ληθέεατα ὀρχήσεως πέρι γενεαλογῶντες, ἅμα
 τῇ πρώτῃ γενέσκει τῶν ὅλων Φαῖεν ἂν σοὶ καὶ
 ὀρχησιν ἀναΦῦναι, τῷ ἀρχαίῳ ἐκείνῳ Ἐρωτι
 συναναΦανῆσαν. ἢ γὰρ χορεῖα τῶν ἀσέρων, καὶ
 ἢ πρὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκή,
 καὶ εὐρυθυμὸς αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτὰς ἀρ-
 μονία, τῆς πρωτογόνου ὀρχήσεως δείγματα ἐσι-
 κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τῆς πρὸς τὸ
 βέλτιον αἰεὶ πρόσθινης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν
 ἐς τὸ ἀκρότατον ἀποτετελεῖσθαι, καὶ γεγενῆ-
 σθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολὺ-
 μισσον ἀγαθόν.

Πρῶτον δὲ Φασι Ῥεᾶν ἡσθεῖσαν τῇ τέχνῃ, ἐν
 Φρυγίᾳ μὲν τὰς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ τοὺς
 Κερῆ-

rum fuere maiores; sed qui verissimas tibi salta-
 tionis origines enarrant, illi cum primo omnium
 ortu natam tibi dixerint, quippe quae cum anti-
 quo illo Amore simul in conspectum prodierit.
 Etenim illa astrorum chorea, planetarum illa ad
 inerrantes coniunctio, et concinna illorum com-
 munio, et ordinatus ille concentus, primigeniae
 illius saltationis documenta sunt. Cum autem
 paulatim creuerit, et accessionem subinde in me-
 lius nata sit, iam ad summum videtur perfecta,
 et euasisse varium quoddam, et consentiens vn-
 dique, et musarum plurium bonum.

8. Primum autem dicunt Rheam, delectatam
 arte, in Phrygia Corybantes, Curetes autem in
 Creta,

Κρητὰς ὄρχεσθαι κελεύσαι, καὶ ἔτα μέτρια
 ὦνατο τῆς τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ περιορχάμε-
 νοι διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥς καὶ σῶσρα
 εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλῃν ὁμολογοῖν αὐτοῖς,
 ἐκφυγῶν διὰ τὴν αὐτῶν ὄρχησιν τὰς πατρῴας
 ὁδόντας· ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ
 ξίφη μεταξὺ κροτέντων πρὸς τὰς ἀσπίδας, καὶ
 πηδῶντων ἐνθεόν τι, καὶ πολεμικόν. μετὰ δέ,
 Κρητῶν οἱ κρᾶτισοι ἐνεργῶς ἐπιτηδεύσαντες αὐ-
 τὰ, ἀριστοὶ ὄρχησαι ἐγένοντο, ἔχοντες οἱ ἰδιώται
 μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτεροι, καὶ πρω-
 τεύειν ἀξιοῦντες. ὁ γὰρ Ὅμηρος τὸν Μηριόνην
 ἐν αἰσχύνῃ βελλόμενον, ἀλλὰ κοσμήσαι, ὄρχη-
 σῆν

Creta, saltare iussisse, nec mediocrem retulit ar-
 tis illorum fructum. Illi enim circum saltando
 Iouem illi seruauerunt, vt credibile sit etiam Io-
 vem fateri, se salutis suae illis praemia debere,
 qui saltationis illorum beneficio dentes patris sui
 effugerit. Armata autem fuit illorum saltatio,
 qui interim gladios incuterent clypeis, et tan-
 quam diuinitus immisso furore bellico insultarent.
 Postea vero Cretensium fortissimi quique, ope-
 roso studio hoc agentes, saltatores optimi facti
 sunt, neque de plebe modo homines et priuati,
 sed regibus proximi, et qui ad primatum adspi-
 rarent. Homerus enim Merionen non contume-
 liosa nota afficere volens, sed ornare, saltatorem

σὴν προσεῖπε, καὶ ἔτως ἄρα ἐπίσημος ἦν, καὶ
 γνωρίμος ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, ὥστε ἔχ' οἱ
 Ἕλληνες μόνον ταῦτα ἠπίσαντο περὶ αὐτῶ, ἀλ-
 λά καὶ οἱ Τρῶες αὐτοί, καὶ τοὶ πολέμιοι ὄντες.
 εἰώρων γὰρ, οἶμαι, καὶ τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐ-
 τῶ κρυφότητα, καὶ εὐρυθυμίαν, ἣν ἐξ ὀρχήσεως
 ἐκέντητο. Φησὶ δὲ τὰ ἔπη ὧδέ πως.

Μηρίονη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχησὴν περ ε-
 ὄντα,

"Εγὼχος ἐμὸν κατέπαυσε"

καὶ ὅμως οὐ κατέπαυσεν αὐτόν. ἅτε γὰρ ἠσκη-
 μένος ἐν τῇ ὀρχησικῇ, ῥαδίως οἶμαι διεδίδρασκε
 τὰς ἐπ' αὐτόν ἀφέσεις τῶν ἀκοντίων.

Πολλὰς

appellavit. Et ita fane insignis erat et notus o-
 mnibus hac arte, vt non Graeci solum haec de
 illo scirent, sed Troiani quoque, licet hostes.
 Videbant enim, puto, etiam ipsius agilitatem
 in pugna, et concinnam mobilitatem, quam sal-
 tatione sibi parauerat. Ita autem fere versus di-
 cunt:

*Merione quamquam saluator maximus audis,
 Ista tamen forsitan mea te confecerit hasta:*

Et tamen non confecit illum. Tanquam enim
 exercitatus saltandi arte, facile puto effugit emissā
 in ipsum iacula.

Πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας τῶν ἡρώων εἰπεῖν ἔχων τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, καὶ τέχνην τὸ πρᾶγμα πεπορημένους, ἱκανὸν ἡγᾶμαι τὸν Νεοπτόλεμον, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ δὲ διαπρέψαντα ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ, καὶ εἶδος τὸ κάλλισον αὐτῇ προστεθεικότα, Πυρρήχιον ἀπ' αὐτῷ κεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τῶ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν, οἶμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. Τοιγαρὲν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον ἔσαν ἡ εὐκλείνου ὀρχησικὴ καθεύλε καὶ εἰς ἑδάφος κατέρριψε.

Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δακνῆντες, παρὰ Πολυδεύκους, καὶ Κάστωρος καρυατίζειν μαθόντες (ὀρχήσεως δὲ καὶ τῶτο εἶδος, ἐν

9. Multos autem alios etiam Heroum dicere cum possim iisdem in rebus exercitatos, qui illam tanquam artem habuere, satis puto, Neoptolemum, Achillis filium, saltandi arte praestantissimum, qui genus pulcherrimum adiecit Pyrrhichiam ab ipsius nomine (*Pyrrho*) dictam: et Achilles audiens ista de filio, magis arbitror eis gauisus est, quam pulchritudine et virtute illius reliqua. Itaque Ilium inuictam ad eum diem urbem, illius saltatoria destruxit et solo aequauit.

10. Lacedaemonii quidem, qui fortissimi Graecorum esse videntur, a Polluce et Castore Caryaticam edocti (saltationis id genus est, quod Caryis,

ἐν Καρυαῖς τῆς Λακωνικῆς διδασκόμενον) ἅπαν-
 τα μετὰ μουσῶν ποιῶσιν, ἄχρι τῆς παλσεμεῖν
 πρὸς αὐλὸν καὶ ῥυθμὸν, καὶ εὐτακτον ἔμβασιν
 τῆς ποδός· καὶ τὸ πρῶτον σύνθημα Λακεδαιμο-
 νίαις πρὸς τὴν μάχην ὁ αὐλὸς ἐνδίδωσι. τοιγαρ-
 ῶν καὶ ἐκράταν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτοῖς καὶ
 εὐρυθμίας ἡγεμένης. ἰδοὺς δ' αὖν καὶ τὰς ἐφή-
 βους αὐτῶν ἔμειον ὀρχεῖσθαι ἢ ὀπλομαχεῖν
 μανθάνοντας. ὅταν γὰρ ἀπροχειρισάμενοι, καὶ
 παίσαντες, καὶ παισθέντες, ἐν τῷ μέρει παύ-
 σονται, εἰς ὀρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελευτᾷ
 καὶ αὐλητῆς μὲν ἐν τῷ μέσῳ καθήται ἐπαυλῶν
 καὶ κτυπῶν τῷ ποδί, οἱ δὲ, κατὰ σοῖχον ἀλ-
 λήλοισι ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυν-
 ται,

ryis, Laconicae pago, discitur) cum musis o-
 mnia faciunt; adeo ut etiam ad tibiam et rhyth-
 mum pugnent, et ordinatum pedis ingressum;
 et primum signum pugnae Lacedaemoniis canat
 tibia. Igitur etiam vicerunt omnes musica duce,
 et motuum concinnitate, videasque illorum ado-
 lescentes non minus saltare, quam pugnare ar-
 mis discere. Cum enim manibus iam conser-
 tis percussere, et percussi sunt, cum per vices
 quiescunt, in saltationem illis certamen exit. Ac
 sedet in medio tibicen, canens, pede solum per-
 cutiens; illi vero, ut in versus diuisi sunt, se in-
 vicem secuti habitus ostendunt omnis generis,
 ince-

ται, πρὸς ῥυθμὸν ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, καὶ μετ' ὀλίγον δὲ χορευτικά, ἃ Διονύσω καὶ Ἀφροδίτῃ Φίλα.

Τοιγαρὲν καὶ τὸ ἄσμα, ὃ μεταξὺ ὀρχαζόμενοι ἄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι καὶ Ἑρώτων, ὡς συγκωμάζοιεν 3) αὐτοῖς, καὶ συτορχοῖντο. καὶ θάτερον δὲ τῶν ᾠσμάτων (δύο γὰρ ἄδε-ται) διδασκαλίαν ἔχει ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πέρ-ξω γὰρ Φασιν, ὦ παῖδες, πόδα μετὰβατε, καὶ κωμάξατε βέλτιον, τετέστιν, ἄμεινον ἐρχήσα-σθε. ἅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν ἄρμον καλόμενον ὀρ-χόμενοι ποιῶσιν.

Ὁ δὲ

incedentes ad numeros, iam quidem bellicos, paullo post autem saltatorios, Baccho et Veneri gratos.

11. Quare etiam canticum, quod inter saltandum canunt, Veneris inuitatio est et Cupidinum, ut saltent secum, et tripudiant: alterum vero canticum, duo enim canuntur, institutionem continet, quomodo saltandum sit. Porro enim aiunt, *o pueri promouete pedem, et saltate melius*. Similia vero faciunt illi quoque, qui Horum saltant.

12. Εἰτ

3. Συγκωμάζοιεν] Hic pariter et paullo post ad συγκωμάζειν et κωμάζειν interpretationem addit; hic testius, apertius deinde. Nempe videtur Dorum inprimis fuisse, quibus accensentur Lacedaemonii, verbo κωμάζειν, uti de saltatione hilarī. Gesner.

Ὁ δὲ ὄρμος ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε καὶ παρθένων, παρ' ἓνα χορευόντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὄρμῳ εἰκότων. καὶ ἡγεῖται μὲν ὁ ἐφήβος τὰ νεανικά ὀρχάμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρῆσεται, ἢ παρθένος δὲ ἔπεται κοσμίως, τὸ θῆλυ χορεύειν διδάσκεισά, ὡς εἶναι τὸν ὄρμον 4) ἐν σωφροσύνης καὶ ἀνδρίας πλεκόμενον, καὶ αἱ γυμνοπαίδαι δὲ αὐτοῖς 5) ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν.

Ἄ δὲ

12. Est autem Hormus saltatio communis adolescentium atque virginum, alterna serie choreas agentium, monilique, qui Hormus est, re vera similitum. Ac ducit choream iuuenis, iuueniles gressus saltans, et quibus deinde in bello usus est: sequitur virgo decenter saltare suum sexum docens, ut adeo sit *monile* quasi ex modestia et fortitudine plexum. Gymnopaediae similiter saltatio apud eos est.

13. Quae

4. Τὸν ὄρμον] Ratio appellationis ea videtur, quod ὄρμος in quantum *monile* est, habet bacas, vniones, gemmas, diuersas, ordine tamen certo alternoque eadem linea sibi iunctas. *Gesner.*

5. Γυμνοπαίδαι] Festum erat apud Lacedaemonios celeberrimum, et in eo saltatio. Nudi saltabant chori duo, puerorum vnus, virorum alter. *du Soul.*

δε νῆφιν = αἰ-ῖ-χῆ/τε

ἡ μαρμαρυγή ᾄδεται, ὡς micante
DE SALTATIONE 351

Ἄ δὲ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι
πεποίηκε, καὶ τῷ χορῷ, ἐν αὐτῇ Δαίδαλος ἡσ-
κησεν, ὡς ἀνεγνωκότι σοι παρήμι· καὶ τὰς ὀρ-
χιστὰς δὲ τὰς δύο, αἷς ἐκεῖ ὁ ποιητὴς κυβισθητῆ-
ρας καλεῖ, ἡγαμένους τῷ χορῷ· καὶ πάλιν, ἃ ἐν
τῇ αὐτῇ ἀσπίδι λέγει· Κῆροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδί-
νεον. ὡς τι κάλλισον τῆτο τῷ Ἡφαίστῃ ἐμποι-
ῆσαντος τῇ ἀσπίδι. τὰς μὲν γὰρ Φαίαικας καὶ
πάνυ εἰκὸς ἦν ὀρχήσασθαι χαίρειν, ἀβρὰς τε ὄντας,
καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γὰρ οὖν
Ὅμηρος τῆτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πε-
ποίηκε τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς τῶν
ποδῶν θεωόμενον.

Ἐν

13. Quae autem Homerus de Ariadne in Cly-
peo Achillis describendo fecit carmina, et de choro,
quem illi exercuit Daedalus, apud te, qui lege-
ris, praeterinitto, et saltatores duo, quos ibi
poëta in caput saltantes appellat, chori duces.
Et quae rursus ait in clypeo, Saltantes iuvenes
conuertebantur in orbem, velut pulcherrimum hoc
quiddam in clypeo Vulcanus elaborauisset. Phaeac-
es quidem maxime consentaneum erat saltatione
gaudere, delicatos homines, et in felicitate omni
vitam agentes. Itaque Homerus hoc maxime in
illis miratum induxit Vlysslem, Spectantemque pe-
des motu trepidante micantes.

14. In

Ἐν μὲν γέ Θεσσαλίᾳ, τοσῶτον ἐπέδωκε τῆς ὀρχησικῆς ἢ ἀσκήσεως, ὥς τε τὰς προστάτας καὶ προαγωνιστὰς αὐτῶν, προορχηστῆρας ἐκάλειν. καὶ δηλᾷσι τῷτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ἕως τοῖς ἀρισεύχουσιν ἀνίστασαν. Πρᾶκτε γάρ, Φησι, προορχηστῆρα ἡ πόλις. καὶ αὐθις, Εἰλατίωνι τὰν εἰκόνα ὁ δᾶμος εὖ ὀρχησαμένῳ τὰν μάχην.

Ἐὼ λέγειν ὅτι τελετὴν ἀρχαίαν ἐδεμίαν ἐστὶν εὐρεῖν, ἀνευ ὀρχήσεως, Ὁρφέως δηλατὴ καὶ Μεσαίης καὶ τῶν τότε ἀρίστων ὀρχηστῶν κατασησμένων αὐτὰς, ὥς τι κάλλιστον καὶ τῷτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' ἄτως ἔχει, (τὰ μὲν ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τῶν ἀμυή-

14. In Thessalia tantum aucta fuerat saltatoriae exercitatio, ut suos duces et propugnatores Praefules dicerent: indicantque illud statuarum inscriptiones, quas viris fortibus ob rem bene gestam posuere, *Elegit* enim ait una, Praefulem ciuitas: et rursus, *Ilarioni statuam dedit populus bene saltata pugna.*

15. Omitto dicere, quod initia antiqua inuenire nulla est sine saltatione, cum nempe Orpheus et Musaeus et qui optimi erant illa aetate saltatores, ea constituerint, qui tanquam pulcherrimum quiddam illud quoque in legibus posuerint, ut cum rhythmō et saltatione homines initiarentur. Rem ita se habere, ipsa quidem orgia tacere oportet,

ἀμυήτων ἔνεκα.) ἐκείνο δὲ πάντες ἀκῶσιν, ὅτι
τὰς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, ἐξορχεῖσθαι λέ-
γουσιν οἱ πολλοί.

Ἐν Δῆλῳ δὲ γὰρ οὐδὲ αἱ θυσίσαι ἀνευ ὀρχήσεως,
ἀλλὰ σὺν ταύτῃ, καὶ μετὰ μουσικῆς ἐγίνοντο.
παίδων χορῶν συνελθόντες ὑπ' αὐλῶ καὶ κιθάρα
οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπὸρχόντο δ) δὲ οἱ ἄριστοι,
προκρι-

portet, propter non initiatos: at illud omnes
audiunt, eos qui enuntiant mysteria, extra sa-
crum chorum saltare vulgò dici.

16. In Delo autem neque sacrificia sine salta-
tione peragebantur, sed cum hac et cum musica
fiebant. Nempe puerorum chori conuenientes
ad tibiam ac citharam partim quidem agebant
choreas, partim vero cantum et modos praeibant

prae-

6. Ὑπὸρχόντο] Ὑπορχεῖσθαι non esse sub-
saltare vel saltationem aliis accommodare; sed
cantum accommodare saltantibus, vult Span-
hem. ad Callim. p. 514. Malui tamen con-
vertere ita, vt appareat, doctores esse illos
ὑπορχομένους ac magistros saltandi, quos
sequantur reliqui. Nimis apertus est locus
Athenaei lib. 14. p. 628. E. Συνέταττον οἱ
ποίηται τὰς ὀρχήσεις, καὶ ἐχρῶντο τοῖς
σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδομένων —
ὅθεν καὶ ὑπορχήματα τοιαῦτα ἠγόρευον.
Habet ὑπὸ in hac compositione eam vim,
quam in ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς, ὑποτύ-
πωσις, et similibus. Etiam infra §. 66.

Luc. Op. T. IV.

Z

ὑπορ-

στροκριθέντες ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ τοῖς χοροῖς γρα-
φόμενα τέτοις ᾠσματα, ὑπορχήματα ἐκαλεῖτο,
καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα.

Καὶ τί σοι τὰς Ἑλλήνας λέγω, ὅτε καὶ Ἰνδοί,
ἐπειδὴν ἔωθεν ἀναστάντες, προσεύχονται τὸν
Ἥλιον, ἔχ' ὥσπερ ἡμεῖς τὴν χεῖρα κύσαντες, ἡ-
γάμεθα ἐντελῇ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' ἐκεῖ-
νοι πρὸς τὴν ἀνατολὴν σάντες, ἐρχήσεται τὸν Ἥ-
λιον ἀσπάζονται, σχηματίζοντες ἑαυτὰς σιωπῇ,
καὶ μιμήμενοι τὴν χορείαν τῆ θεᾶ· καὶ τῷ ἔξιν
Ἰνδῶν καὶ εὐχῇ, καὶ χοροῖ, καὶ θυσίᾳ. διὸ καὶ
τέτοις ἱλεῖνται τὸν θεὸν δις, καὶ ἀρχομένης καὶ
δυομένης τῆς ἡμέρας.

Aiθίο-

*praestantissimi ex eorum numero delecti. Car-
mina igitur scripta his choris, vocabantur hyp-
orchemata, quorum pleni sunt poëtae Lyrici.*

17. Et quid Graecos tibi commemoro, cum
etiam Indi, postquam mane surrexerunt, ado-
rent Solem, non ut nos, qui ubi manum sumus
osculati, perfectam putamus a nobis esse adora-
tionem: sed stantes in orientem conuersi saltatio-
ne Solem salutant, silentio conformantes se, et
Dei huius saltationem imitantes. Et haec est In-
dorum adoratio, et chori et sacrificium: quare
etiam his rebus bis placant Deum, tum incipien-
te die tum occidente.

18. Ae-

ὑπορχεῖσθαι dici, qui exemplum praeit sal-
tando reliquis, apparet. Sic *ὑπαυλεῖ*, qui
tibia modos praeit. *Gesner.*

Αἰθίοπες δὲ γε καὶ πολεμῆντες, σὺν ὀρχήσῃ αὐτὸ δρῶσι· καὶ ἐκ αὐτῆς ἀφίη τὸ βέλος Αἰθίοψ ἀνὴρ, ἀφελὼν τῆς κεφαλῆς (ταύτη γὰρ ἀντὶ Φαρέτρας χρεῶνται, περιδόντες αὐτῇ ἀκτινὴν δὸν τὰ βέλη) εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιντο καὶ τῷ σχήματι ἀπειλήσειε, καὶ προσεκφοβήσειε τὴν ὀρχήσῃ τὸν πολέμιον.

"Ἄξιον δὲ, ἐπεὶ τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξεληλύθαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον καταβῆναι τῷ λόγῳ. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, ἐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχησὴν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνδρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδα-

18. Aethiopes autem etiam dum praeliantur, cum saltatione hoc faciunt: nec emisit sagittam vir Aethiops capite ablatam, (hoc enim utuntur pro pharetra, cui radiorum instar sagittas circumponant): nisi saltaverit prius et habitu minatus sit, et saltatione hostem ante terruerit.

19. Operae pretium autem est, cum Indiam et Aethiopiam narraverimus, etiam in vicinam illis Aegyptum oratione descendere. Videtur enim mihi antiqua fabula Aegyptium Protea nihil aliud quam saltatorem quendam fuisse dicere, virum imitandi facultate magna praeditum, qui ad figuras se componere omnes, et mutare in

ὕδατος ὑγρότητα μιμῆσθαι καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν
τῇ τῆς κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγριότη-
τα, καὶ παρδαλεως θυμὸν, καὶ δένδρεα δόνημα· καὶ
ἔλως, ὃ, τι καὶ θελήσειεν. ὁ δὲ μῦθος παρα-
λαβὼν πρὸς τὰ παραδοξότερα, τὴν φύσιν αὐτῆ
διηγῆσατο, ὡς γιγνομένη ταῦτα, ἅπερ ἐμιμῆ-
το· ὅπερ δὴ καὶ τοῖς νῦν ὀρχομένοις πρόσσεσιν,
ἴδοις τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν
ὡκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμωμένους
τὸν Πρωτέα. εἰκάσειν δὲ καὶ τὴν Ἑμπύσαν
τὴν εἰς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην
τινὰ ἄνθρωπον ὑπὸ τῆ μύθου παραδεδοῖσθαι.
Ἐπὶ τῆτοις δίκαιον, μηδὲ τῆς Ῥωμαίων ὀρ-
χίσεως ἀμνημονεῖν, ἣν οἱ εὐγενέστατοι αὐτῶν
τῷ

omnia posset, adeo ut aquae mobilitatem imita-
retur et celeritatem ignis motus vehementia, et
leonis feritatem, et pardalis iracundiam, et agi-
tationem arboris, et quidquid denique vellet.
Sed fabula ea parte rem assumens, qua erat ad-
mirabilior, naturam eius narrabat, quasi fieret
illa omnia, quae imitaretur. Quod his etiam,
qui nunc saltant, inest. Videas enim illos eo-
dem tempore celeriter immutari, ipsumque ae-
mulari Promethea. Coniicere licet, Empusam
etiam illam in sexcentas species verti solitam, ex
eo genere hominem a fabula esse traditam.

20. Praeter haec neque Romanorum saltatio
obliuione praetermittenda est, quam generosissi-
mi

τῶ πολυμυμητάτῳ τῶν θεῶν Ἄρει, οἱ Σάλιοι
καλέμενοι (ἱερωσύνης δὲ τῆτο ὄνομα) ὄρχανται
σεμνοτάτην τε ἄμα, καὶ ἱερωτάτην.

Βιθυνὸς δὲ μῦθος καὶ ἔτος, ἔ πάνυ τῶν Ἰτα-
λιωτικῶν ἀλλότριος, οἱ τὸν Πρίαπον δαίμονα
πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων οἰμαῖνα ἢ τῶν Ἰδαίων.
Δακτύλων, τῆτο ἔργον πεποιημένων, τὸ ἐνό-
πλια παιδεύειν, παραλαμβάντα παρὰ τῆς Ἥρας.
τὸν Ἄρη, παῖδα μὲν ἔτι, σκληρὸν δὲ καὶ πέρα-
τῃ μετρίᾳ ἀνδρικόν, μὴ πρότερον ὀπλομαχεῖν.
διδάσκει, πρὶν τέλειον ὄρχησθαι ἀπειργάσατο.
καὶ ἐπὶ τῷ καὶ μισθὸς αὐτῷ παρὰ τῆς Ἥρας.
ἐγένετο, δεκάτην αἰεὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου πε-
ριγιννομένων τῷ Ἄρει, παρ' αὐτῇ λαμβάνειν.

Τὰ

mi illorum, Salii vocantur, quae Sacerdotii ap-
pellatio est, Deorum bellicosissimo, Marti, ob-
eunt, grauissimam sanctissimamque.

21. Bithyna autem fabula et ista est, ab Itali-
cis non multum abhorrens, quae aiunt Priapum,
bellatorem genium, Titanum puto unum aut
Dactylorum Idaeorum, disciplinam vibrandi ar-
ma professum, acceptum a Iunone Martem, pue-
rum illum quidem adhuc, sed durum et supra
modum virilem, non prius armis pugnare do-
cuisse, quam saltatorem perfectum reddidisset.
Hac de re merces illi a Iunone attributa, ut de-
cimam semper eorum, quae bello ad Martem
peruenirent ab eo acciperet.

Τὰ μὲν γὰρ Διονυσιακὰ καὶ Βακχικὰ, οἷμά σε μὴ περιμένειν ἐμᾶ ἀκῆσαι, ὅτι ὄρχησις ἐκείνα πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ἑσῶν τῶν γενικωτάτων ὄρχησεων, Κόρδακος, καὶ Σικιννίδος καὶ Ἐμμελείας, οἱ Διόνυσος θεράποντες οἱ Σάτυροι ταύτας ἐφευρόντες ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενος ὁ Διόνυσος Τυρρηνὰς καὶ Ἰνδοὺς καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ Φῦλον ἔτω μάχιμον τοῖς αὐτοῖς θιάσοις κατωρχήσατο.

Ὡς, ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ἦ, κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θεῖς τε ἅμα, καὶ μουσικῆ, καὶ ποσέτοις θεοῖς ἐσπεδασμένε, καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένε, καὶ τοσαύτην τέλειν ἅμα, καὶ παιδείαν ὠφέλιμον παρεχομένε. θαυμάσω

22. Dionysiaca enim et Bacchica non puta te expectare ut ex me audias, saltationem fuisse illa omnia. Cum enim tria summa genera essent saltationis, Cordax, Sicinnis et Emmeleia; ministri Dionysi Satyri has inuentas a se nominarunt singulas. Et hac arte usus Dionysius Tyrrenos et Indos et Lydos domuit, et gentem adeo pugnacem iisdem thiasis inducendis subegit.

23. Quae cum ita sint, vir admirabilis, vide ne impium sit accusare studium diuinum simul, et mysticum, et a tot diis cultum, et illorum honori exercitum, et tantam delectationem simul, et utilem lufum praebens. Miror vero illam etiam
ratio-

μάζω δὲ σε καὶ κείνο, εἰδὼς Ὅμηρον καὶ Ἡσιόδε
 μάλισα ἐραστὴν ὄντα σε (αὐθις γὰρ ἐπὶ τὰς ποιη-
 τὰς ἐπάνειμι) πῶς ἀντιφθέγγεσθαι ἐκείνοις
 τολμᾷς, πρὸ τῶν πάντων ὀρχησιν ἐπανῶσιν.
 ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος τὰ ἡδίστα καὶ κάλλιστα κατα-
 λέγων, ὕπνον καὶ Φιλότητα καὶ μολπὴν, καὶ
 ὀρχησιν μόνην ταύτην ἀμύμονα ὠνόμασε, προσ-
 μαρτυρήσας, νῆ Δία, καὶ τὸ ἡδὺ τῇ μολπῇ,
 ἅπερ ἀμφοτέρω τῇ ὀρχησικῇ πρόσεσι, καὶ ὥδῃ
 γλυκερά, καὶ ὀρχηθμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν με-
 μᾶσθαι ἐπινοεῖς. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς
 ποιήσεως·

"Ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,

"Ἄλλω δ' ὀρχησύν τε, καὶ ἱμερόεσσιν ἀοιδὴν.

Ἰμε-

rationem tuam, cum amatorem te Homerī atque
 Hesiodi in primis norim, rursus enim ad poetas
 redeo; quomodo contradicere illis audeas, salta-
 tionem ante omnia laudantibus. Etenim Home-
 rus suauissima et pulcherrima dum enarrat, so-
 num et amorem et cantum, et saltationem solam
 hanc nominavit reprehensionis expertem, qui et-
 iam suauitatem suo testimonio cantui tribuat;
 quorum vtrumque sane saltatoriae adest, cum
 cantus dulcis, tum saltatio reprehensionis expers,
 quam tu tamen nunc reprehendere audes. Et rur-
 sus alia parte poëteos:

*Istum namque Deus concinnat bellipotentem,
 Hunc alium choreaeque, et cantus amabilis ornat.*

Ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ' ὀρχήσεως
ὦδῃ, καὶ δῶρον θεῶν τᾶτο κάλλισον. καὶ εἰ-
πεν εἰς δύο διηρηκώς ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγ-
ματα, πόλεμον καὶ εἰρήνην, τοῖς τᾶ πολέμου
μόνα ταῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιτεθεικέναι.

Ὁ δὲ Ἡσιόδος, ὃ παρ' ἄλλας ἀκέσας, ἀλλ'
ἰδὼν αὐτὸς ἔωθεν εὐθὺς ὀρχαμένους τὰς Μῆσας,
ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τᾶτο περὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον
ἐγκώμιον διηγείται, ὅτι περὶ κρήνην ἰοειδέα πρὸς
ἀπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, τᾶ πατρὸς τὸν βωμὸν πε-
ριχορεύουσαι. ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, μονόνα-
χι θεομαχῶν, ὑβρίζεις εἰς τὴν ὀρχησίην.

Ὁ Σω-

*Amabilis enim re vera cantus cum chorea, et do-
num Deorum hoc pulcherrimum. Et videtur in
classes duas diuississe Homerus res omnes, bel-
lum et pacem, ac bellicis rebus sola haec tanquam
pulcherrima opposuisse.*

24. Hesiodus vero, qui non audisset ab alio,
sed ipse vidisset mane statim saltantes Musas, in
principio carminis hanc maximam earum laudem
enarrat, quod

*Caeruleum circa fontem tenero pede saltant,
Et patris circum ducunt altare choreas.*

At tu, generose, tantum non Deos oppugnans
contumeliose de saltatoria loqueris.

25. At

Ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἶγε πι-
 ζευτῶν τῆτο περὶ αὐτῷ λόγοντι τῷ Πυθίῳ, ἔ-
 μόνον ἐπὶ τὴν ὀρχησικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐμαθεῖν
 αὐτὴν ἤξιζέ μάλιστα νέμων εὐρυθμίᾳ καὶ εὐμυσίᾳ,
 καὶ κινήσει ἐμμελεῖ, καὶ εὐσχημοσύνη τῷ κινε-
 μένῳ, καὶ ἐκ ἡδέϊτο γέρον ἀνὴρ, ἐν τῶν σπυ-
 δαιοτάτων μαθημάτων καὶ τῆτο ἡγούμενος εἶναι.
 καὶ ἐμελλέ γε ἐκεῖνος περὶ ὀρχησικὴν ἔμετρίως
 σπεδάσθαι, ὅσγε καὶ τὰ μικρὰ ἐκ ὧναι μαν-
 θάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλη-
 τριδῶν ἐφοῖτα, καὶ παρ' ἐταίρας γυναικὸς οὐκ
 ἀπηξίε σπεδαῖν τι ἀκχεῖν τῆς Ἀσπασίας· καί-
 τοι ἐκεῖνος ἄρτι ἀρχομένην ἑώρα τότε τὴν τέ-
 χνην, καὶ ἔδεπτο εἰς τοσούτον κάλλος διησθῆναι
 μένην.

25. At Socrates, vir sapientissimus, siquidem fi-
 des habenda dicenti hoc de ipso Pythio, non lau-
 dabat modo saltatoriam, sed discere etiam illam
 operae pretium putabat, qui plurimum tribueret
 concinnitati, et musicae venustati, et numerosis
 motibus, et decenti inter mouendum habitui;
 nec pudebat virum senem, qui nempe discipli-
 nam hanc quoque maxime seriam putaret. Nec
 mediocriter ille circa saltatoriam elaboraturus erat,
 qui parua etiam impigre disceret, quin tibicina-
 rum scholas frequentaret, et a meretrice Aspasia
 graue quiddam audire non dedignaretur. Quam-
 quam ille nascentem demum videbat artem, et
 nondum ad tantam pulchritudinem quasi articulis

μένην. εἰ δὲ τὰς νῦν ἐπὶ μέγιστον προαγαγόντας αὐτὴν ἐθεῶτο, εὖ οἶδα, πάντων ἂν ἐκείνός γε ἀφόμενος, μόνῳ τῷ θεάματι τῷ τὸν νῦν ἂν προσεῖχε, καὶ τὰς παῖδας ἔκ. ἂν ἄλλο τι πρὸ αὐτῶ ἐδιδάξατο.

Δοκεῖς δέ μοι ὅταν κωμωδίαν καὶ τραγωδίαν ἐπανηῆς, ἐπιλελῆσθαι ὅτι καὶ ἐν ἑκατέρῃ ἐκείνων ὀρχήσεως ἰδίον τι εἶδος ἐστίν, οἷον τραγικῇ μὲν, ἡ Ἑμμέλεια, κωμωδικῇ δὲ ὁ Κόρδαξ, ἐνίσταται δὲ καὶ τρίτης, Σικιννίδος προσλαμβανομένης. ἐπεὶ δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ προετίμησας τῆς ὀρχήσεως, τὴν τραγωδίαν καὶ τὴν κωμωδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίης, καὶ κιθαρῳδίαν, ἐναγώνια ταῦτα, καὶ διὰ
τῷτο

omnibus perfectam. Si vero eos vidisset, qui nunc ad summum eam *fastigium* eucxerunt, omnibus ille, bene noui, relictis, soli huic spectaculo aduertisset animum, nec prius quidquam pueros doceri iussisset.

26. Videris autem mihi eum comoediam laudas et tragoediam, oblitus esse, etiam in vnaquaque illarum suum quoddam saltationis genus inesse, nempe Tragicæ *poësi* eam, quæ Εμμελεῖα vocatur, Comicæ autem Cordacem: interdum vero tertium quoque, assumpta Sicinnide. Cum vero in principio etiam praetuleris saltationi Tragoediam et Comoediam, et illos in circulis tibicines, citharoedorum artem, quæ certaminis
mate-

τὸ σείναι προσειπὼν· Φέρε νῦν ἀντεξέτασ-
 μεν τῇ ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. καίτοι τὸν
 μὲν αὐλὸν, εἰ δοκεῖ, καὶ τὴν κιθάραν παρῶμεν·
 μέρη γὰρ τῆς τῷ ὀρχήστῃ ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα.

Τὴν τραγωδίαν δέ γε ἀπὸ τῷ σχήματος πρῶ-
 τε καταμάθωμεν, οἷα ἐσὶν, ὡς εἰδεχθῆς ἅμα
 καὶ φοβερὸν θέαμα εἰς μῆκος ἀρρένυμον ἡσκημέ-
 νος ἀνδρῶπος, ἐμβάταις ὑψηλοῖς ἐποχόμενος,
 πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικεί-
 μενος, καὶ σῶμα κεχηνὸς πάμμεγα, ὡς κατα-
 πτόμενος τὰς θεατάς. εἰ δὲ λέγειν προσερινίδι
 καὶ προγασρίδι, προσθετὴν καὶ ἐπιτεχνητὴν
 παχύτητα προσποιούμενος, ὡς μὴ τῷ μήκει ἢ
 ἀρρένυθ-

materiem, et ob id ipsum honesta, appellares:
 age iam componamus vnumquodque eorum cum
 saltatione. Quamquam tibiam citharamque, si
 videtur, praetermittamus: partes enim istae quo-
 que ministerii saltatoris.

27. Tragoediam verò a primo illius habitu,
 qualis sit, contemplemur. Quam otiosum simul
 et terribile spectaculum in longitudinem incon-
 cinnam excultus homo, cothurnis inuectus altis,
 personam impositam gerens, quae ultra caput
 emineat, et os latissime hians, quasi deuoraturus
 esset spectatores: omitto dicere, antepectoralia,
 et anteuentralia, adsciticiam et artificialem crassi-
 tiem assumens; ne inconcinna longitudo in te-
 nui

ἀρρενθμία ἐν λεπτῷ μᾶλλον ἐλέγχοιτο· εἴτ' ἐν-
δοθεν αὐτὸς κεκραγώς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν 7) καὶ
κατακλῶν, ἐνίοτε καὶ περιάδων τὰ ἱαμβεῖα,
καὶ τὸ δὴ αἰσχισον, μελωδῶν τὰς συμφοράς,
καὶ μένης τῆς Φωνῆς ὑπεύθυνον 8) παρέχων ἐ-
αυτόν.

nui corpore magis deprehendatur: deinde intra
personam ipse clamans, nunc sublata nunc de-
missa voce et fracta, nunc circumducta, canens
iambicos versus, et, quod turpissimum est, ad
modos praescriptos cantans *alienas* calamitates, et
soli se vocis auctorem praestans: reliqua enim
poetae

7. Ἐαυτὸν ἀνακλῶν] Ad verbum *refringens*
se et *infringens* interdum *circumcinciens*.
Nempe verbum κλάω ad vocem relatum vim
quamdam sono-naturali et voci adeo illatam
notat. Ἀνακλῶν ἑαυτὸν est sursum vi qua-
dam agere vocem, vt altior, quam fert na-
tura, vox exeat: κατακλῶν contrarium est,
nempe infra modum illum et tonum natu-
ralem vocem deprimere: utraque ratio effi-
cit κεκλασμένον *fractum* aliquid, quia non
pleno gutture vox funditur, etc. περιάδων
autem ex compositionis ratione intelligo de
circumducta in altum et profundum eadem
syllaba canticī. Quod ἱαμβεῖα hic memo-
rantur, meminisse oportet, iambicis senariis
maiorē partem constare Tragoedias etc.
Gesner.

8. Ὑπεύθυνον] Cum proprie *reus* sit ὑπεύθυ-
νος,

αὐτόν. τὰ γὰρ ἄλλα τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε προ-
πολλᾶ ποτε γενομένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρο-
μάχη τις, ἢ Ἑκάβη ἐστὶ, Φορητὸς ἢ ὠδή. ὄ-
ταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσελθὼν μονωδῇ, ἐπι-
λαθόμενος αὐτᾶ, καὶ μήτε τὴν λεοντὴν αἰδε-
σθεῖς, μήτε τὸ ῥόπαλόν ὃ περικείται, σολοιμίαν
εὖ Φρονῶν εἰκότως Φαίη ἂν τις τὸ πρᾶγμα.

Καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐνεκάλεις τῇ ὀρχησικῇ, τὸ
ἄνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας· κοινὸν τοῦ-

το

poëtae qui olim fuere curarunt. Et quamdiu An-
dromache quaedam aut Hecuba est, quae agitur,
tolerabilis cantus. Cum vero ingressus in scenam
ipse Hercules solus canit, oblitus sui, nec leo-
ninam reueritus, neque clauam, quibus indutus
est, soloecismum eam rem prudens merito voca-
verit.

28. Rursus enim, quod reprehendebas saltato-
riam, quod viri nati imitentur mulieres, illud
commu-

nos, vel certe *ad rationem reddendam obliga-
tus*, quod non cadit nisi in eum, qui actio-
nis alicuius auctor est: hic mediam quandam
significationem habet, et simpliciter *aucto-
rem* notat. Tragico actori nihil neque ad
laudem neque ad turpitudinem imputatur,
praeter vocem, prout bene vel male pronun-
tiauit verba poëtae. Solius itaque vocis au-
ctor est. *Gesner.*

το καὶ τῆς τραγωδίας καὶ τῆς κωμωδίας ἔγλη-
μα ἂν εἴη. πλείους γοῦν ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν
αἱ γυναῖκες.

Ἡ κωμωδία δὲ καὶ τῶν προσώπων αὐτῶν τὸ
καταγέλασον μέρος τῷ τερπνῷ αὐτῇ νενόμικεν,
οἷα Δαίων καὶ Τιβίων καὶ Μαγείρων πρόσωπα·
τὸ δὲ τῷ ὀρχηστῷ σχῆμα ὡς μὲν κόσμιον καὶ εὐ-
πρεπές, ἐκ ἐμὲ χρή λέγειν· δῆλα γὰρ τοῖς μὴ
τυφλοῖς ταῦτα· τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς
κάλλισον, καὶ τῷ ὑποκειμένῳ δράματι εἰκός, ἔ-
κεχηνός δὲ ὡς ἐκεῖνα, ἀλλὰ συμμεμυκός· ἔχει
γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ αὐτῆ βοῶντας.

Πάλαί μὲν γὰρ αὐτοὶ καὶ ἦδον καὶ ὤρχεοντο·
εἴτ' ἐπειδὴ κινουμένων τὸ ἄσθμα τὴν ὥδην ἐπε-
τάρατ-

commune Tragoediae pariter et Comoediae cri-
men fuerit: plures enim viris in vtraque mulieres.

29. Comoedia vero ridiculas sibi personas ipsas
quoque, vt partem delectationis attribuit, quales
sunt Dauorum et Tibiorum et coquorum perso-
nae. Contra saltatoris habitus, quam ornatus et
decorus sit, non opus est vti dicam. Manifesta
enim sunt ista his, qui coeci non sunt. Persona
autem ipsa vt pulcherrima est, et subiectae actio-
ni apta! non hians vt ille, sed clauso ore: nam
multos habet pro se clamantes.

30. Etenim olim iidem canebant saltabantque:
deinde cum mouentium se spiritus difficiliter com-
means

τάραπτεν, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπάδειν.

Αἱ δὲ ὑποθέσεις κοινὰ ἀμφοτέροις, καὶ ἑδὲν τι διακεκριμέναι τῶν τραγικῶν αἰ ὀρχησικαῖ, πλὴν ὅτι ποικιλώτεραι αὐταί, καὶ πολυμαθέστεραι, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχουσαι.

Εἰ δὲ μὴ ἐναγώνιος ἡ ὀρχησις, ἐκείνην Φημί εἶναι αἰτίαν, τὸ δόξα τοῖς ἀγωνοθέταις μείζον καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐγὼ λέγειν ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, τῇ Χαλκιδιᾷ γένες ἡ ἀρίστη, καὶ τῆτο ὥσπερ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι προστέθεικεν.

Ἐθέ-

means turbaret cantum, commodius visum est alios illis succinere.

31. Caeterum argumenta vtrisque communia, neque differunt a Tragicis saltatoria, nisi quod haec maiorem varietatem habent, et plus doctrinae, et mille mutationes.

32. Si vero certaminum publicorum materia non est saltatio, eius rei hanc aio esse causam, quod praesidibus certaminum maior res videtur atque honestior, quam quae ad tale examen vocetur. Omitto dicere illud, quod vrbs Italiae, Chalcidici generis praestantissima, etiam hoc quasi ornamentum quoddam certaminibus, quae apud se aguntur, adiecit.

Ἐθέλω δέ σοι ἐνταῦθα ἤδη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ τῶν παραλελειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλων ὄντων, ὥς μὴ δοξάν ἀγνοίας ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. εἰ γάρ με λελήθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ ὀρχήσεως συγγεγραφότες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῆς γραφῆς ἐποίησαντο, πάντα τῆς ὀρχήσεως τὰ εἶδη ἐπεξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἐκάστη, καὶ ὑφ' ὅτῃ εὐρέθῃ, πολυμαθείας ταύτην ἐπίδειξιν ἡγόμενοι παρέξουσιν. ἐγὼ δὲ μάλιστα μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοτιμίαν, ἀπειρόκαλόν τε, καὶ ὀψιμαθῆ; καὶ ἑμαυτῷ ἀκαιρον οἶομαι εἶναι, καὶ διὰ τῆτο παρήμι.

Ἐπει-

33. Volo autem hic tibi iam causam dicere pro his, quae in oratione mea, et multa quidem, praetermisi, ne ignorantiae aut inscitiae opinionem praebeam. Neque enim fugit me, multos ante nos de saltatione qui scriberent, maiorem scriptorum suarum partem in eo consumsisse, ut omnes saltationis species percurrerent, et nomina illarum recenserent, et quae esset unaquaeque, et a quo inuenta esset, rati, se hanc multiplicis doctrinae demonstrationem exhibituros. Ego vero in primis ambitiosum circa talia studium ineptum, et hominis feri studiorum, et mihi intempestivum esse arbitror, ac propterea omitto.

34. De-

Ἐπειτα δὲ καὶ κείνός σε ἀξιῶ ἐννοεῖν καὶ μεμνησθαι, ὅτι μοι νῦν ἐπ' αὖσαν ὄρχησιν πρόκειται γενεαλογεῖν, ἔδὲ τῶτον τὸν σκοπὸν ὑπέσθαι μιν τῷ λόγῳ, ὄρχησεων ὀνόματα καταριθμῆσασθαι, πλὴν ὥσων ἐν ἀρχῇ ὀλίγων ἐπεμνήσθην τὰς γενικωτέρας αὐτῶν προχειρισάμενος. ἀλλὰ τότε ἐν τῷ παρόντι μοι κεφάλαιον τῆς λόγου, τῶτό ἐστι, τὴν νῦν ὄρχησιν καθεστῶσαν ἐπαυτέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα ἐν αὐτῇ τερπνὰ καὶ χρήσιμα περιλαβῆσα ἔχει, ἐπ' αὖλαι ἀρξαμένη ἐς τοσῶτον ἄλλος ἐπιδιδόνα, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σεβασὸν μάλιστα. αἱ μὲν γάρ πρῶται ἐκείναι, ὥσπερ τινὲς ῥίζαι καὶ θεμέλιοι τῆς ὄρχησεως ἦσαν· τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸν τελειώτατον καρπὸν

34. Deinde vero illud etiam te cogitare et meminisse iubeo, mihi iam non propositum hoc esse, ut uniuscuiusque saltationis origines persequar, neque hunc libro huic scopum a me constitutum, enumerare saltationum nomina, praeter pauca illa, quorum ab initio mentionem feci, cum summa earum genera proferrem. Sed summa mihi praesentis libri haec est, laudare saltationem ut nunc constituta est, atque ostendere quantum illa delectationis et utilitatis complexa habeat, cum non olim inceperit tanta pulchritudinis incrementa habere, sed Augusto maxime imperante. Nam primae illae quasi radices quaedam et fundamenta erant saltationis: sed florem

καρπὸν, ὅπερ νῦν μάλισα ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπο-
τετέλεσται, τῷτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρ-
χεται, παρείς τὸ θερμαῦσθαι, καὶ γέρανον ἐρ-
χεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύ-
τῃ ἔτι προσήκοντα. εἰδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον
τῆς ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παροίνιον καὶ συμπετι-
κὸν, μετὰ μέθης γιγνόμενον, ἀγροίκων πολλα-
κίς πρὸς αὐλημα γυναικῶν ὀρχαζμένων, σφο-
δρὰ καὶ καματηρὰ πηδήματα, καὶ νῦν ἔτι ταῖς
ἀγροικίαις ἐπιπολάζοντα, ὑπ' ἀγνοίας παρῆλ-
πον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν ὀρχήσει κοι-
νωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ
μὲν τινα εἶδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ πάντα πα-
ξιοῖ,

illius, et perfectissimum fructum, qui nunc ma-
xime ad summum perfectionis fastigium perue-
nit, haec nunc oratio nostra persequitur, omisso,
quid sit Thermaystrida vel gruem saltare, et re-
liqua, quae nihil iam ad hodiernam pertineant.
Neque enim illud Phrygium saltationis genus,
vinolentum illud et in ebriorum conuiujs excer-
ri solitum, rusticorum saepe ad tibicinae cantum
saltantium saltus vehementes et laboriosos, qui
nunc adhuc inter rusticos frequentantur, igno-
rantia quadam praetermissi; verum quod haec ta-
lia nihil cum hodierna saltatione commune ha-
bent. Etenim Plato in legibus, quaedam huius
genera laudat, quaedam vero plane reiicit, diui-
dens

ξιοῖ, διαιρῶν αὐτὰ ἐς τε τὸ τερπνὸν καὶ τὸ
χρησίμον, καὶ ἀπελαύνων αὐτῶν τὰ ἀσχημονέ-
φερα, προτιμῶν δὲ καὶ θαυμάζων θάτερα.

Καὶ περὶ μὲν αὐτῆς ὀρχήσεως τοσαῦτα. τὸ γὰρ
πάντα ἐπεξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπειρόκαλον.
ἃ δὲ τὸν ὀρχησὴν αὐτὸν ἔχεν χρῆ, καὶ ὅπως δεῖ
ἡσκήσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν
τὸ ἔργον, ἥδη σοι δίδειμι, ὡς μάθης, ἔ τῶν ῥαδίων
καὶ τῶν εὐμεταχειρίζων ἔσαν τὴν τέχνην, ἀλ-
λὰ πάσης παιδεύσεως ἐς τὸ ἀνρότατον ἀΦινε-
μένην, ἔ μωσικῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικῆς, καὶ
γεωμετρικῆς, καὶ τῆς σῆς Φιλοσοφίας μάλιστα,
τῆς τε Φυσικῆς καὶ τῆς ἡθικῆς, τὴν γὰρ δια-
λεκτι-

dens illa ipsa in delectationem et vtilitatem, et
remouens inde indecora, praeferens autem et
admiratione prosequens altera.

35. Ac de saltatione ipsa tantum. Omnibus
enim persequendis producere orationem, ine-
ptum fuerit. Quae vero saltatorem ipsum habere
oporteat, quomodo exercitatus esse debeat, et
quae didicisse et quibus rebus confirmare opus
suum, iam tibi enarro, vti discas, non inter fa-
ciles et leues tractatu esse hanc artem, sed ad
summum omnis doctrinae fastigium pertinere, non
músicae modo, sed rhythmicæ etiam, et geome-
tricæ, et philosophiæ illius tuæ maxime, tum
naturalis tum moralis, nam disputatricem illius
subti-

λεκτικὴν αὐτῆς περιεργίαν ἀκαίρουν αὐτῇ νενόμικεν. ἔ μὴν ἔδὲ ῥητορικῆς ἀΦέσηκεν, ἀλλὰ καὶ ταύτης μετέχει, καθ' ὅσον ἡθῶς τε καὶ πάθος ἐπιδεικτικὴ ἐστίν, ὧν καὶ οἱ ῥήτορες γλίσχονται. καὶ ἀπὴλλαντα δὲ καὶ γραφικῆς καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν ταύταις εὐρυθυμίαν μάλις αἰμαμένη φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν.

Πρὸ πάντων δὲ Μνημοσύνην καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνειαν ἴλεων ἔχειν αὐτῇ πρέσβηται, καὶ μεμνησθαι πειρᾶται ἀπάντων. κατὰ γὰρ τοι τὸν Ὀμηρικὸν Κάλχαντα τὸν ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ τὰ τ' ἔοντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸτ' ἔοντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν διαλανθάνειν, ἀλλ' εἶναι

subtilitatem intempestiuam sibi putauit. Verum ab oratoria non remouit se, sed huius quoque partem sibi vindicauit, in quantum mores atque affectus declaret, cuius rei etiam oratores cupidi sunt. Neque vero abhorret a pictura et plastice, sed harum artium concinnitatem in primis imitari deprehenditur, vt nihilo melior neque Phidias, neque Appelles illa esse videatur.

36. Ante omnia vero Mnemosynen eiusque Polymneian filiam propitiam habere illi propositum est, ac meminisse tentat omnium. More enim Homericus illius Calchantis scire oportet saltatorem *omnia quae sunt, et quae fient, quaeque fuere*, vt nihil ipsum fugiat, sed prompta sit illorum

εἶναι πρόχειρον τὴν μνήμην αὐτῶν, καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητικὴ τίς ἐστὶ ἐπισήμη, καὶ δεικτικὴ, καὶ τῶν ἐννοηθέντων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῶν ἀφανῶν σαφηνιστικὴ. καὶ ὅπερ ὁ Θουκυδίδης περὶ τῆς Περικλέους ἔφη, ἐπαυῶν τὸν ἄνδρα, τᾶτο καὶ τὸ τῆς ὀρχήσεως ἀκρότατον ἂν ἐγκώμιον εἶη, γινώσκαι τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεύσαι αὐτά. ἐρμηνεύειαν δὲ νῦν τὴν σαφηνείαν τῶν σχημάτων λέγω.

Ἡ δὲ πᾶσα τῷ ἔργῳ χορηγία ἡ παλαιὰ ἰσορία ἐστίν, ὡς προεῖπον, καὶ ἡ πρόχειρος αὐτῆς μνήμη τε καὶ μετ' εὐπρεπείας ἐπίδειξις. ἀπὸ γὰρ χάρις εὐθύς, καὶ τῆς πρώτης τῆς κόσμεως νέσεως ἀρξάμενον, χρὴ αὐτὸν ἅπαντα εἰδέναι, ἀχρεῖ

rum memoria. Et quantum ad capitale argumentum et propositum artis, scientia est imitandi, ostendendique et cogitata proferendi, et obscura declarandi; et quod Thucydides in laude Periclis dixit, illa summa etiam saltatoris laus fuerit, intelligere quid oporteat, et explicare. Explicationem autem nunc dico claram, vniuscuiusque habitus expressionem.

37. Apparatus omnis huius operis antiqua historia est, vt praedixi, et promta illius tum memoria tum decora repraesentatio. Oportet enim illum, captis ab ipso statim Chao et prima mundi origine initiis, scire omnia, ad Cleopatram

ἄχρι τῶν κατὰ τὴν Κλεοπάτραν τὴν Αἰγυπτίαν.
 τέτρω γὰρ τῷ διασῆματι περιωρίσθω ἡμῖν ἡ τῆ
 ὀρχηστῆ πολυμάθεια, καὶ τὰ διὰ μέσσα μάλιστ'
 ἰσώ, Οὐρανῶ τομήν, Ἀφροδίτης γονάς, Τिता-
 νῶν μάχην, Διὸς γένεσιν, Ῥέας ἀπάτην, Λίδου
 ὑποβολήν, Κρόνου δασμὰ, τὸν τῶν τριῶν Ἀδελ-
 φῶν κληρὸν.

Εἴτα ἐξῆς Γιγάντων ἐπανάστασιν, πυρὸς κλο-
 πὴν, ἀνθρώπων πλάσιν, Προμηθεῶς κόλασιν,
 Ἔρωτος ἰσχὺν ἐκατέρω· καὶ μετὰ ταῦτα Δήλη
 πλάνην, καὶ Λητᾶς ὠδίνας, καὶ Πύθωνος ἀναι-
 ρεσιν, καὶ Τιτυῶ ἐπιβελήν, καὶ τὸ μέσον τῆς
 γῆς εὐρισκόμενον πτήσει τῶν αἰετῶν.

Δευ-

usque Aegyptiam. Hoc enim intervallo definia-
 tur nobis saltatoris scientia; eaque praesertim
 sciat, quae interiecta sunt, Caeli castrationem,
 natales Veneris, Titanum pugnam, Iovis nati-
 vitatem, fraudem Rheae, subiectumque lapideum,
 Saturni vincula, fratrum trium sortem.

38. Tum deinceps Gigantum seditionem,
 ignem furto subductum, homines formatos, Pro-
 methei poenam, vim utriusque Amoris. Et post
 ista Deli *insulas sublatos* errores, et Latonae par-
 tum, et Pythonem sublatum, Tityi insidias,
 mediumque teluris *locum* volatu aquilarum de-
 prehensum.

39. Den-

Δευκαλίωνα ἐπὶ τέτοιοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ
 τέττε τῷ βίῳ ναυαγίαν, καὶ λάρνακα μίαν λεί-
 ψνον τῷ ἀνθρωπείῳ γένει. Φυλάττεσαν· καὶ
 ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν· εἴτα Ἰάκχῃ σπα-
 ραγμοῖν, καὶ Ἡρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατὰ-
 Φλεξίν, καὶ Διανύσῃ ἀμφοτέρας τὰς γονάς, καὶ
 ὅσα περὶ Ἀθηνᾶς, καὶ ὅσα Ἡφαίστε, καὶ Ἐρι-
 χθονίδ, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς,
 καὶ Ἀλκίρρόδιον, καὶ τὴν πρώτην ἐν Ἀρείῳ πᾶ-
 γῳ κρίσιν, καὶ ὅλως τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθο-
 λογίαν.

Ἐξαιρέτως δὲ τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κό-
 ρης εὐρεσιν, καὶ Κελεῶ ξενίαν, καὶ Τριπτολέμῃ
 γεωργίαν, καὶ Ἰκαρίῃ ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἡ-
 ρυγό-

39. Deucalionem super haec, et magnum hoc
 viuentis saeculi naufragium, et arcam vnā re-
 liquias humani generis seruāntem, et *enaios* rur-
 sus ex lapidibus homines. Tum Iachum lacera-
 tum, et Iunonis dolum, et combustam Semelen,
 et vtramque Dionysi natiuitatem, et quaecumque
traduntur de Minerua, et de Vulcano, et Erich-
 thonio, et contentione de Attica, et *interfe-*
ctum a Marte Halirrhodium, et primum *de ea re*
 in Areopago iudicium, et Atticam in vniuersum
 mythologiam.

40. Praeter caetera vero errorem Cereris, in-
 ventamque Liberam, et Celei hospitium, et agri-
 culturam Triptolemi, et vineam ab Icario cul-

εργόνης συμφορὰν, καὶ ὅσα περὶ Βορέα, καὶ ὅσα
 περὶ Ὀρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως· ἔτε
 δὲ τὴν Μηδείας ὑπαδοχὴν, καὶ αὐτὴς εἰς Πέρσας
 Φυγὴν, καὶ τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τὰς
 Πανδίωνος· ἅτε ἐν Θράκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν.
 εἶτα ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλίς, καὶ ἡ προτέρα δὲ
 τῆς Ἑλένης ἀρπαγὴ, καὶ ἡ σφατεία τῶν Διοσκύ-
 ρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὰ Ἰππολύτου πάθος,
 καὶ Ἡρακλείδων κἀθάδος. Ἀττικὰ γάρ καὶ
 ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιτο. ταῦτα μὲν τὰ Ἀ-
 θηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα ἐκ πολλῶν
 τῶν παραλελειμμένων διήλθον.

Ἐξῆς δὲ τὰ Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα,
 καὶ πορφυρεὺς πλόκαμος, καὶ Μίνως πόρος, καὶ
 περὶ

fam, et calamitatem Erigones, et quaecumque de
 Borea, et de Oreithyia, et Theseo, et Aegeo narra-
 tur. Ad haec receptionem Medae, et rursus fugam
 ad Perlas, et Erechthei filias, et Pandionis, quae
 in Thracia vel passae sunt vel fecerunt. Postea
 tenendi sunt Acamas et Phyllis, et prior Helenae
 raptus, et Dioscurorum contra urbem expeditio,
 et quae acciderunt Hippolyto, et Heraclidarum
 reditus: Attica enim ista quoque videri possunt
 merito. Atque ista quidem Atheniensium, pau-
 ca sane speciminis ergo de multis omissis retuli.

41. Deinde *occurrunt* Megara, et Nisus, et
 Scylla et cincinnus purpureus, et profectio Mi-
 nois,

περὶ τὴν εὐεργέτιν ἀχαρισία. οἷς ἔξης ὁ Κιθα-
ρων, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ τὰ Λαβδαμιδῶν πά-
θη, καὶ Κάδμω ἐπιδημία, καὶ βοὸς ἑκλασις, καὶ
ὄφεις ὀδόντες, καὶ Σπαρτῶν ἀνάδοσις, καὶ αὐ-
θις τῷ Κάδμω εἰς δράκοντα μεταβολή, καὶ πρὸς
ἄλυσιν τέχσις, καὶ μανία τῷ τειχοποιῷ, καὶ
τῇς γυναικὸς αὐτῇ τῇς Νιόβης ἡ μεγαλαυχία,
καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγή, καὶ τὰ Πενθέως,
καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρα-
κλῆς σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν
παίδων σφαγή.

Εἰθ' ἡ Κόρινθος πλεῖα καὶ αὐτῇ μύθων, τὴν
Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα ἔχουσα· καὶ πρὸ αὐ-
τῶν τὸν Βάλλεροφόντην καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ
Ἡλίου

nois, ingratusque aduersus bene de se meritam
animus: post quae sequuntur Cithaeron, et The-
banorum, Labdacidarumque res, et Cadmi pere-
grinatio, et bos procumbens, et dentes serpen-
tis, et Spartorum exortus, ac rursus Cadmi in
serpentem mutatio, et aedificatio *Amphionis* ad
lyram, et furor structoris et vxoris illius Niobes
magniloquentia, et in luctu silentium, et Pen-
thi, et Actaeonis, et Oedipi res, et Hercules
suis cum laboribus omnibus, et liberorum *illius*
caedes.

42. Tum Corinthus plena et ipsa fabularum,
quae Glaucen habeat et Creontem, et ante hos
Bellerophonem et Sthenoboeam, et Solis atque

Ἡλίο μύχην, καὶ Ποσειδῶνος· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἀθάμαντος μανίαν, καὶ τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ τῷ κριῖ τὴν διαέριον Φυγὴν, Ἴνου καὶ Μελικέρτε υποδοχὴν.

Ἐπὶ ταῖς τὰ Πελοπιδῶν καὶ Μυκῆνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ πρὸ αὐτῶν, Ἰνάχος, καὶ Ἰώ, καὶ ὁ Φερεὺς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσὸν δέρας, καὶ Πελοπείας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνωνος σφαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι πρὸ τούτων ἡ τῶν ἑπτὰ λοχαγῶν στρατία, καὶ ἡ τῶν Φυγάδων γαμβρῶν τῷ Ἀδράστῃ υποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν πεσόντων ἀταφία, καὶ Ἀντιγόνης διὰ ταῦτα καὶ Μενεικίως ἐπιώλεια.

Καὶ

Neptuni pugnam: ac post haec Athamantis furorem, et liberorum Nephelae aëriam in ariete fugam, Ino et Melicertam mari exceptos.

43. Post haec Pelopidarum res et Mycenae, tum quae ibi, ante hos quoque, gesta sunt: Inachus, atque Io, ipsiusque Argus Custos, et Atræus ac Thyestes, et Aerope, et aureum vellus, et Pelopeiae nuptiae, et caedes Agamemnonis, et poena Clytaemnestrae: et ante haec etiam septem ducum ad Thebas expeditio, receptioque generorum Adraști exulum, oraculumque de illis, et insepulti qui ibi ceciderant, et Antigones propter ista Menoeceique interitus.

44. Et

Καὶ τὰ ἐν Νεμεῇ δὲ, ἡ Ὑψιπύλη καὶ Ἀρχέ-
μορος, ἀναγκαιότατα τῷ ὄρχησῃ μνημονεύμα-
τα. καὶ πρὸ αὐτῶν εἴσεται τὴν Δανάης παρ-
θένηυσιν, καὶ Περσέως γέννησιν, καὶ τῶν ἐπὶ
τάς Γοργόνας ἄθλον αὐτῷ προηρημένον, ὃ σίκεια
καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις, Κασσιόπεια καὶ Ἀν-
δρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ἕς καὶ ἄστροις ἐγκατέλε-
ξεν ἡ τῶν μετὰ ταῦτα πίσις. καὶ κείνα δὲ τὰ
ἀρχαῖα τὰ Αἰγύπτου καὶ Δαναῶ, εἴσεται καὶ
τὴν ἐπιθαλάμιον ἐπιβλήν.

Οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ ἡ Λακεδαιμόνων τοιαῦτα
παρέχεται· τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν τῷ Ἀπόλ-
λωνος ἀντεραστὴν Ζέφυρον, καὶ τὴν ὑπὸ τῷ δίσ-
κῳ τῷ μαιρακίῳ σφαγὴν, καὶ τὸ ἐκ τῷ αἵματος
ἄνθος,

44. Et quae in Nemea acciderunt, Hypsipyle
et Archemorus, res saltatori memoratu maxime
necessariae. Et ante ista sciet custoditam Danaës
virginitatem, et natum ex ea Perseum, propo-
situmque illi contra Gorgonas certamen; cui do-
mestica etiam illa Aethiopica narratio, Cassiopeia
et Andromeda, et Cepheus, quos astris etiam ad-
numeravit fides posterior. Illa quoque antiqua
sciet de Aegypto et Danao, et illas in nuptiali
toro insidias.

45. Non pauca vero etiam Lacedaemon talia
paebet. Hyacinthum, et rivalem Apollinis Ze-
phyrum, et caedem pueri a disco, et florem ex
sanguine

ἄνθος, καὶ τὴν ἐν αὐτῷ αἰάζεσαν ἐπιγραφήν,
καὶ τὴν Τυνδάρω ἀνάσσειν, καὶ τὴν Διὸς ἐπὶ τέ-
τῳ κατ' Ἀσκληπιῷ ὀργήν. ἔτι δὲ καὶ τὸν Πά-
ριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἀρπαγὴν, μετὰ
τὴν ἐπὶ τῷ μῆλῳ κρίσιν.

Νομισέον γάρ τῃ Σπαρτιατικῇ ἰστορίᾳ, καὶ τὴν
Ἰλιακὴν συνῆφθαι, πολλὴν ἔσαν καὶ πολυπρόσ-
ωπον. κατ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεί περὶ τῶν
δράμα τῇ σικηνῇ πρόκειται. καὶ μεμνησθαι δεῖ
τέτων αἰῶ, μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀρπαγῆς εὐθὺς ἄ-
χρι τῶν ἐν τοῖς νόσοις γεγεννημένων, καὶ τῆς Αἰ-
νεΐδ πλάνης καὶ Διδῶς ἔρωτος, ὧν ἐν ἀλλότρια
καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν
Σκυθίᾳ τῷ ἥρωϊ τετολμημένα. ἐν ἀπώδᾳ δὲ
καὶ

fanguine, inscriptionemque in illo lugubrem:
et excitatum ab inferis Tyndarum, Iouemque
propterea iratum Aesculapio. Porro hospitium
Paridis, et Helenae raptum, post iudicium de
pamo.

46. Putandum enim, Spartanæ historiae Ili-
cam quoque connexam esse, quæ multa est et
multarum personarum; de unoquoque enim eo-
rum qui ibi ceciderunt, actus aliquis scenæ pro-
positus est: et meminisse horum oportet semper,
maxime statim inde a rapina usque ad ea, quæ
in reditu cuiusque facta sunt, et errorum Aeneae
et Didis amorum, a quibus non alieni actus circa
Oresten, et quæ in Scythia Heros ille ausus est.
Nec

καὶ τὰ πρὸ τέτων, ἀλλὰ τοῖς Ἰλίουκοῖς συγγειῇ,
 Ἀχιλλεύς ἐν Σκύρῳ παρθένευσις, Ὀδυσσεύς
 μανία, καὶ Φιλοκτῆτα ἐρημία, καὶ ὅλως, ἡ πᾶ-
 σα Ὀδυσσεὺς πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγε-
 νος, καὶ ἡ Αἰόλη τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ
 ἄλλα μέχρι τῆς τῶν μνηστῆρων τιμωρίας· καὶ
 πρὸ τέτων ἡ κατὰ Παλαμίδος ἐπιβουλὴ, καὶ ἡ
 Ναυπλίε ὄργη, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ θα-
 τερα ἐν ταῖς πέτραις ἀπώλεια.

Ἐχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἥλις τοῖς ὀρχεῖ-
 σθαι πειρωμένοις, τὸν Οἰνόμαον, τὸν Μυρτί-
 λον, τὸν Κρένον, τὸν Δία, τὰς πρώτας τῶν Ὀ-
 λυμπίων ἀγωνιάς.

Πολλή

Nec abhorrent ab hisce quae ante gesta sunt, sed
 cognata rebus Iliacis, Achillis in Scyro pro vir-
 gine commoratio, furor *simulatus* Vlyssis, Philo-
 ceteres destitutus, et tota, in vniuersum, Vlyssaea
 peregrinatio, et Circe, et Telegonus, et Aeoli
 in ventos potestas, et reliqua ad poenam vsque
 procorum. Et ante haec structae Palamedi insi-
 diae, et Nauplii irae, et furor Aiakis, et alterius
Aiakis in scopulis interitus.

47. Habet multas occasiones Elis quoque pro
 saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Sa-
 turnum, Iouem, primos Olympiorum certatores.

48. Mul-

Πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία, Δάφνης Φυγὴ, Καλλιστὸς θηρίωσις, Κενταύρων παροιμία, καὶ Πανὸς γοναί, Ἀλφειῶ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκη τῷ λόγῳ, πᾶμπολλα κηκεῖθεν ἡ ὄρχησις ἐρανίζεται, τὴν Εὐρώπην, τὴν Πασιφάνην, τὰς Ταύρας ἀμφοτέρως, τὸν Λαβύρινθον, τὴν Ἀριάδνην, τὴν Φαίδραν, τὸν Ἀνδρείεων, τὸν Δαίδαλον, τὸν Ἰκαρον, τὸν Γλαῦκον, τὴν Πολυίδε μαντικὴν, τὸν Τάλω, τὸν χαλκὸν τῆς Κρήτης περίεργον.

Καὶ εἰς Αἰτωλίαν μετέλθεις, κηκεῖ πολλά ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει· τὴν Ἀλθαίαν, τὸν Μελέαγρον, τὴν Ἀταλάντην, τὸν δαλὸν, καὶ ποταμῶ

48. Multa quoque circa Arcadiam fabularum materies, Daphnes fuga, Callistus in feram mutatio, Centaurorum ebrii furores, Panis natiuitas, amor Alphei et iter sub mari.

49. Verum etiam in Cretam si commemoratio-
ne pergat, multa inde quoque sibi saltatio colli-
git, Europen, Pasiphaen, et vtroque Tauros,
Labyrinthum, Ariadnen, Phaedram, Andro-
geon, Daedalum, Icarum, Glaucum, Polyidi
vaticinandi artem, Talum illum aeneum per Cre-
tam erronem.

50. Et in Aetoliam si transferis, etiam ibi multa
inuenit saltatio: Althaeam, Meleagrum, Atalan-
tam, fatalem illum torrem, Herculis cum fluuio
luctam

ταμὲ καὶ Ἡρακλῆς πάλην, καὶ Σειρήνων γένε-
σιν, καὶ Ἐχινάδων ἀνάδοσιν, καὶ μετὰ τὴν μα-
ρίαν Ἀλκμαίωνος οἴκησιν. εἶτα Νέσσον καὶ Δηϊ-
ανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ἣ τὴν ἐν Οἴτῃ πυράν.

Ἔχει καὶ Θράκη πολλὰ τῷ ὀρχησομένῳ ἀναγ-
καῖα, τὸν Ὀρφέα, τὸν ἐκεῖνσ' σπαραγμὸν, καὶ
τὴν λάλον αὐτῇ κεφαλὴν τὴν ἐπιπλέεσαν τῇ
λύρα, καὶ τὸν Αἴμον, καὶ τὴν Ροδόπην, καὶ τὴν
Λυκέρην κόλασιν.

Καὶ Θεσσαλία δὲ ἐτι πλείω παρέχεται, τὸν
Πηλίαν, τὸν Ἰάσονα, τὴν Ἀλκίην, τὸν τῶν
πεντήκοντα νέων σόλον, τὴν Ἀργῶ, τὴν λάλον
αὐτῆς τρόπιν.

Τὰ ἐν Λήμνῳ τὸν Αἰήτην, τὸν Μηδείας ὄρι-
ρον, τὸν Ἀψύρτη σπαραγμὸν, καὶ τὰ ἐν τῷ
παρά-

luctam, Sirenum natales, et ortas Echinadas, et
furore discusso Alcmaeonis constitutam familiam.
Tum Nessum et Deianirae zelotypiam, ex ea-
que *Herculis* in Oeta rogum.

51. Habet etiam Thracē multa saltaturō ne-
cessaria: Orpheum, eius laniationem, caput illius
loquax lyrae innatans; et Haemum, et Rhodo-
pen, et Lycurgi supplicium.

52. Ac Thessalia multo etiam plura exhibet,
Peliam, Iasonem, Alcestin, quinquaginta iuue-
num classem, Argo, loquacem illius carinam.

53. Ea quae in Lemno acta sunt, Aetem, Me-
deae somnium, laceratum Absyrtum, et gesta
in

παράπλω γεγόμενα· καὶ μετὰ ταῦτα τὸν Πρω-
τεσίλαον καὶ τὴν Λαοδάμεαν.

Καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν διαβῆς, πολλὰ καὶ
καὶ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος εὐθύς καὶ τὸ Πολυ-
κράτης πάθος, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς μέχρι
Περσῶν πλάνη· καὶ τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἡ τῆς
Ταντάλης Φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῶν θεῶν ἐξία-
σις, καὶ ἡ Πέλοπος κρεουργία, καὶ ὁ ἐλεφάντι-
νος ὥμος αὐτῆς.

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ δὲ ὁ Ἑριδανὸς, καὶ Φαέθων,
καὶ Αἰγείοι ἀδελφοὶ θρηνησάμενοι, καὶ ἡλεκτρον
δακρύουσαι.

Εἴσεται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ
τὸν Φερζὸν τῆς χρυσοῦς ὀπίρας δρᾶνοντα, καὶ
τὸν

in praeternauiigando: et post ista Protefilaum et
Laodamian.

54. Et si in Asiam rursus transeas, multae ibi
etiam actiones. Statim enim occurrit Samus et
Polycratis calamitas, filiaeque ipsius ad Persas
usque error: et antiquiora adhuc, lingua Tantalii
incontinens, Deorum apud illum epulae, macta-
tus Pelops redditusque illi humerus eburneus.

55. In Italia vero Eridanus, et Phaëthon, et
sorores illius populi plorantes electri lacrimas.

56. Norit talis etiam Hesperides, et custo-
dem aurei auctumni draconem, et Atlantis
labo-

τὸν Ἀτλαντὸς μόχθον, καὶ τὸν Γηρυόνην, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν.

Οὐκ ἀγνοήσει δὲ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἀπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο, τὸν Κανέα λέγω, καὶ τὸν Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιούτους·

Καὶ ἐν Φοινίκη δὲ Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος μεριζόμενον 9). καὶ ταῦτα εἴσεται·
καὶ

laborem, et Geryonem, et boues ex Erytheia ab actos.

57. Neque ignorabit fabulosas formarum immutationes, quae in arbores, aut bestias, aut aues mutatae sunt, et quae ex mulieribus viri factae, Caeneum dico et Tiresiam, et similes.

58. In Phoenice Myrrham, et Assyrium illum luctum alternum. Haec, inquam, norit. Insuper

9. Μεριζόμενον] Μεριζόμενον hic *alternum* vertere malui. Adonis, Myrrhae filius, alternis lugetur apud Assyrios, quam diu nempe est cum Proserpina, ἐν ᾧδῃ, quam diu latet anni fertilitas, hieme quasi sepulta; deinde iterum gaudii materiem praebet, cum est cum Venere, secundam facit naturam etc. Igitur diuisus inter Venerem et Proserpinam Adonis alternis, quod dixi, apud Assyrios lugetur. *Gesner.*

καὶ τὰ νεώτερα δὲ, ὅσα μετὰ τὴν Μακεδόνων
ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπὸ τε Ἀντιπάτρου, καὶ παρὰ
Σελεύκου ἐπὶ τῷ Στρατονίκῃς ἔρωτι.

Τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μουσικώτερα ὄντα εἴσεται
μὲν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται, τὸν Ἐπα-
Φον λέγω, καὶ τὸν Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν θεῶν
εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. πρὸ πάντων δὲ τὰ πε-
ρὶ τὰς ἑρώτας αὐτῶν, καὶ αὐτῶν τῷ Διὶ, καὶ
εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκέυασεν.

Εἴσεται δὲ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ἀπασαν τραγωδίαν,
καὶ τὰς κολάσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἐνάσῃ αἰτίας, καὶ
τὴν Πειρίθεα καὶ Θησέως ἄχρι τῶν αὐτῶν ἐταιρείαν.

Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἔδεν τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμή-
ρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ
μάλι-

super vero etiam, recentiora, quae post *magnum*
illud Macedonum imperium suscepta sunt ab An-
tipatro, et a Seleuco amore Stratonices.

59. Aegyptiorum illa occultiora sciet quidem,
sed per signa tantum quaedam demonstrabit: E-
paphum dico, et Osirin, et mutatos in animalia
Deos: ante omnia vero amores illorum, ipsius-
que adeo Iouis, et in quos se habitus mutauerit.

60. Sciet etiam totam illam apud inferos tra-
goediam, supplicia, et singulorum causas, et
Perithoi atque Thesei ad inferos usque amicitiam.

61. Vt breuiter comprehendam, nihil eorum,
quae ab Homero et Hesiodo, et optimis poetis
et

μάλις α τῆς τραγωδίας λεγομένων, ἀγνοήσει. ταῦτα πάνν ὀλίγα ἐκ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελών, τὰ κεφαλαιωδέσσερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα τοῖς τε ποιηταῖς ἀδειν ἀφείς, καὶ τοῖς ὀρχηστῶν αὐτοῖς δεικνύναι, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν κατ' ὁμοιότητα τῶν περιρρημένων, ἅπερ ἅπαντα πρόχειρα καὶ πρὸς τὸν καιρὸν ἔκασον τῷ ὀρχηστῇ προπεπορισμένα, καὶ προτεταμειυμένα κείσθαι ἀναγκαῖον.

Ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐς, καὶ κινήμασι τὰ ἀδόμμενα δεῖξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκᾶν αὐτῷ, ὅπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφένειαν ἀσκεῖν, ὡς ἔκασον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτῷ δηλῆσθαι, μηδενὸς ἐξηγητῆ δεόμενον. ἀλλ' ὅπερ ἔφη ὁ Πυθικός

et maxime tragicis dicuntur, ignorabit. Haec patuca sane de multis, vel potius multitudinem de infinitis numero decerpens, enumeraui praecipua, reliqua tum poetis canenda relinquens, tum ipsis ostendenda saltatoribus, tibi que ad similitudinem praedictorum inuenienda, quae omnia in promptu, et vnoquoque tempore iam ante praeparata, et in penu quasi reposita esse saltatori necesse est.

62. Quandoquidem vero imitator est, et motibus ostendere ea quae canuntur promittit, opus est illi, quemadmodum et oratoribus, exercere diluciditatem, ut vnumquodque eorum, quae ostenduntur ab illo, declaretur, neque interprete opus habeat: sed quod dixit oraculum Py-

θικὸς χρησμὸς, δεῖ τὸν θεάμενον ὀρχησιν, καὶ
κωφῶ συνιέναι, καὶ μὴ λαλέοντος (τῷ ὀρχηστῇ)
ἀκούειν.

Ὁ δὲ καὶ Δημήτριον τὸν Κυνικὸν παθεῖν λέ-
γουσιν. ἐπεὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὁμοίᾳ σοι κατηγορεῖ
τῆς ὀρχησικῆς, λέγων τῷ αὐλῷ, καὶ τῶν συρίγ-
γων καὶ τῶν κτύπων, παρεργέν τι τὸν ὀρχηστὴν
εἶναι, μηδὲν αὐτὸν πρὸς τὸ δρᾶμα συντελέξαντα,
κινέμενον δὲ ἄλογον ἄλλως κίνησιν καὶ μάταιον,
ἔδενός αὐτῇ νῦν προσόντος· τῶν δ' ἀνθρώπων
τοῖς περὶ τὸ πρᾶγμα γοητευομένων, ἐσθῆτι Ση-
ρικῇ καὶ προσωπεῖω εὐπρεπεῖ, αὐλῷ τε καὶ τε-
ρετίσμασι, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων εὐφωνίᾳ, οἷς
κοσμεῖσθαι μηδὲν ὄν τὸ τῷ ὀρχηστῇ πρᾶγμα. ὁ

τότε

thicum, oportet a spectatore saltationis et mutum
intelligi, et audiri nihil loquentem saltatorem.

63. Quod etiam Cynico Demetrio accidisse
aiunt. Cum enim et ipse similibus argumentis,
quibus tu, usus accusaret saltatoriam, dicens ti-
biae et fistularum et percussionum accessionem
esse saltatorem, qui nihil ipse ad actionem con-
ferat, sed moueatur temere, motu quodam irra-
tionabili atque vano, quippe cui intellectus nul-
lus insit, fascinatīs interim hominibus per ea
quae adiuncta rei sunt, vestem Sericam, et per-
sonam decentem, et tibiam atque contillationes,
bonasque canentium voces, quibus exornari di-
ceret opus saltatoris, quod per se nihil esset: sal-

tator

τῷ Νέρωνα εὐδοκίμων ὀρχηστῆς, καὶ
ἀσύνετος, ὡς Φασιν, ἀλλ' εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν
τε ἱστορίας μνήμη, καὶ κινήσεως κάλλιπιδιενεγκῶν,
ἐδεήθη τοῦ Δημητρίου εὐγνωμονεσάτην, οἶμαι,
τὴν δέξιν, ἰδεῖν ὀρχάμενον, ἔπειτα κατηγο-
ρεῖν αὐτῷ, καὶ ὑπέσχετό γε ἄνευ αὐλῆς, καὶ
ἀσμάτων ἐπιδείξασθαι αὐτῷ· καὶ ἔτως ἐποίη-
σεν· ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κτυπέσι, καὶ τοῖς
αὐλῆσι, καὶ αὐτῷ παραγγείλας τῷ χορῷ, αὐ-
τὸς ἐΦ' ἑαυτῷ ὀρχήσατο τὴν Ἀφροδίτης καὶ
Ἄρσεος μοιχείαν, Ἡλίον μηνύοντα, καὶ Ἡφα-
στον ἐπιβλεπόντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους,
τὴν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα,
καὶ τοὺς ἐφεσῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ
αἰδουμένην μὲν τὴν Ἀφροδίτην, ὑποδεδοικότα
δὲ

tator qui tum floreret, Neronis temporibus, non
imprudens, vt aiunt, sed si quis alius, et histo-
riae memoria, et motus decentia, praestans, pe-
tiit a Demetrio rem aequisssimam, puto, vt sal-
tantem se videret, deinde accusaret: promisitque,
se absque tibia et canticis copiam sui facturum.
Idque fecit. Imperato enim scamilla pulsan-
tibus et infantibus tibias, choroque ipsi, silentio, ipse
per se saltavit Martis atque Veneris adulterium,
solem indicantem, insidiantem Vulcanum, et
vincula vtrisque, Veneri ac Marti, iniicientem,
adstantiumque Deorum vnumquemque: et Ve-
nerem quidem pudore suffusam, aliquantum

δὲ καὶ ἱμετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἰσορρίᾳ ταύτῃ πρόσθεν, ὥς τε τὸν Δημήτριον ὑπερησθέντα τοῖς γιγνομένοις, τῆτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τὸν μέγιστον τῷ ὀρχηστῇ. ἀνέκραγε γάρ, καὶ μεγάλη τῇ Φωνῇ ἀνεφθέγγετο· Ἀπὼ ἀνδρωπέῃ ποιεῖς, ἔχ' ἐγὼ μόνον, ἀλλὰ μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν.

Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Νέρωνα ἴσμεν τῷ λόγῳ, βέλομαι καὶ βαρβάρῳ ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀρχηστῇ γενόμενον εἰπεῖν, ὅπερ μέγιστος ἔπαινος ὀρχηστῆς γένοιτο· αὐτῶν γὰρ ἐκ τῶ Πόντου βαρβάρων βασιλικὸς τις ἀνδρωπος κατὰ τι χρέος ἦκων ὡς τὸν Νέρωνα, ἐθεῖτο μετὰ τῶν ἄλλων τὸν ὀρχηστὴν ἐκείνον, ἔτω σαφῶς ὀρχα-
μενον,

metuentem vero et supplicantem Martem, et quaecumque insunt in hac historia; adeo ut supra modum his quae fierent delectatus Demetrius, hanc saltatori laudem maximam tribueret. Exclamavit enim et maxima voce: *audio*, inquit, *homo, quae facis, non solum video: sed ipsis mihi manibus loqui videris.*

64. Quando vero circa Neronem nostra versatur oratio, volo etiam, quid barbaro homini in eodem saltatore acciderit, commemorare, quae quidem maxima saltatoriae artis laus fuerit. Regii generis homo de Barbaris ad Pontum, qui negotii cuiusdam sui causa ad Neronem venerat, spectabat cum aliis saltatorem illum saltantem ita dilu-

μενον, ὡς καὶ τοὶ μὴ ἐπακούοντα τῶν αἰδομένων
(ἡμιέλλην· γὰρ τις ὢν ἐτύγχανε) συνιέναι ἀπάν-
των. καὶ δὴ ἀπιὼν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν, τῷ Νε-
ρωνος δεξιζμένῃ, καὶ ὃ, τι βέλοιο αὐτῶν κε-
λεύοντος, καὶ δώσειν ὑπισχναμένῃ, Τὸν ὀρχη-
σὴν, ἔφη, δὲς τὰ μέγιστα εὐφρανεῖς. τῷ δὲ
Νέρωνος ἐρομένῃ, Τί ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο
ἐκῆ; Προσείκας, ἔφη, βαρβάρους ἔχω, οὐχ
ὁμογλώττες, καὶ ἐρμηνέων οὐ ῥάδιον εὐπορεῖν
πρὸς αὐτάς. ἦν ἔν τινος δέωμαι, διανεύων οὗ-
τος ἕκαστά μοι ἐρμηνεύσει. τοσῶτον ἄρα καθί-
κετο αὐτῷ ἡ μίμησις τῆς ὀρχήσεως, ἐπίσημός
τε καὶ σαφὴς φανεῖσα.

Ἡ δὲ

dilucide, vt, licet ea quae cantabantur non asse-
queretur, semi-Graecus enim erat, omnia tamen
intelligeret. Itaque cum reditum iam pararet,
Nerone illum complectente, et, quidquid vel-
let, iubente petere, atque dare pollicente, *Bea-*
veris, inquit, *si saltatorem illum mihi dederis*. In-
terrogante autem Nerone, *Qui nam tibi utilis ibi*
esse possit? *Accolas*, inquit, *habeo barbaros lin-*
guae diuersae, et difficile est interpretes ad illos nan-
cisci: si quid igitur opus habuero, hic nutibus suis
omnia mihi explicabit. Adeo in animum illius de-
scenderat imitatio saltationis, quae insignis et di-
lucida illi videretur.

Ἡ δὲ πλείη διατριβὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ὀρχησικῆς ἢ ὑπόκρισις ἐστίν, ὡς ἔφην, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τοῖς ῥήτορσιν ἐπιτηδευομένη, καὶ μά-
 λιστα τοῖς τὰς καλαρμένας ταύτας μελέτας διε-
 ξιδῶσιν. οἶδε 10) γὰρ καὶ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπ-
 αινεμένη, τῷ εἰοικέναι τοῖς ὑποκειμένοις προσώ-
 ποις, καὶ μὴ ἀπὸρθεῖν τὰ λεγόμενα τῶν εἰς-
 αγομένων ἀριζέων 11), ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πε-
 νήτων,

65. Caeterum maxima occupatio et scopus sal-
 tatoriae artis est actionis assimilatio, yti dixi, cui
 eodem modo rhetores dant operam, et illi maxi-
 me, qui eas quas declamationes vocamus, per-
 sequuntur. Solet enim in illis quoque laudari
 vehementer, cum congruunt personis subiectis,
 eaque quae dicuntur non abhorrent ab his, qui
 introducuntur viris fortibus, aut tyrannicidis,
 aut

10. Οἶδε] Puto dedisse Lucianum εἶωθε.
 Certe ita interpretatus sum. *Gesner*. Illud
 οἶδε certe intolerabile videtur, sed quia va-
 riis modis corrigi potest, et aequè in οἶδε
 — ἐπαινεμένοι ac in αἶ δε — εἶναι. Aequè
 in εἶωθε, quam in ἡ δὲ mutari, ideo ni-
 hil muto, quia incertum est, quid Lucianus
 reliquerit. *Gesneri* εἶωθε optimum videre-
 tur, si cum ἐπαινεμένη satis cohaerere pos-
 set. Etsi enim alias participium pro infini-
 tivo vsitatum, cum hoc verbo id noster sal-
 tem adhibere non solet. *Reitz*.

11. Ἀριζέων] Non satis assequitur vna vox
 Lati-

νήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ' ἐν ἐκάστῳ τέτων τὸ ἴδιον καὶ τὸ ἐξαιρετόν δεικνυσθαι.

Ἐθέλω γὰρ σοὶ καὶ ἄλλα βρεβάρε ρῆσιν ἐπὶ τέτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε πρόσωπα τῷ ὀρχηστῇ παρεσκευασμένα (τρεῖς γὰρ μερῶν τὸ δράμα ἦν) ἐξήτει, ἕνα ὁρῶν τὸν ὀρχηστὴν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ προσώπων εἶεν; ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι ὁ αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, Ἐλεή-
σεις,

aut pauperibus, aut agricolis; sed in vnoquoque horum, quod proprium est, quod eximium, demonstratur.

66. Volo autem tibi etiam alterius Barbari de hisce rebus dictum referre. Videns enim quinque personas saltatori paratas, tot nempe partium erat actio, et vnum modo videns saltatorem, interrogavit, *Quinam saltaturi et acturi reliquas personas essent?* Cum vero audisset, eundem acturum, et modos praeiturum omnes, *Nesciebam,*
B b 5 inquit,

Latina vim quae subiecta est τοῖς ἀριστεύσι. Sunt enim, qui insigne et eminens fortitudinis documentum edidere, quod praemio dignum leges iudicant, qui non bene tantum sed optime, comparatione aliorum, gesserunt rempublicam. Latina declamatorum schola fortes vocat simpliciter, aut fortiter fecisse dicit. *Gesuer.*

θεις, ἔφη, ὦ βέλτισε, σῶμα μὲν τέττο ἐν, πολ-
λὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲν ὁ Βάεβαρος.

Οὐκ ἀπεικότως δὲ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρ-
χητὴν παντόμιμον καλεῖσιν, ἀπὸ τῆ δρωμένης
σχεδόν. καλὴ γάρ καὶ ἡ ποιητικὴ παραίνεσις
ἐκείνη, τὸ, ὦ παῖ, Ποντίε θηρὸς πετραίε νόον
ἴσχων, πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει, καὶ τῷ ὀρχη-
στῇ ἀναγκαῖα. καὶ δεῖ προσφύντα τοῖς πράγμα-
σι συνοικεῖν ἑαυτὸν ἐκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ
δὲ ὅλον, ἥθη καὶ πάθη δείξειν καὶ ὑπεκρινεῖ-
σθαι ἢ ὀρχησικὴ ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἐρῶντα,
ἵν' ἐς ὀργιζόμενόν τινα εἰσάγῃς, καὶ ἄλλον με-
μνηότα, καὶ ἄλλον λελυπημένον, καὶ ἅπαντα
ταῦτα

inquit, vir optime, te corpus quidem hoc unum,
animas autem multas habere. Haec Barbarus.

67. Non absurde autem Itali saltatorem appel-
lant Pantomimum, (*imitatorem omnium*) ab eo
quod fit fere. Pulchra enim illa quoque poetica
adhortatio: *Fili, beluae in saxis marinae* (Polypi)
modo adhaerens urbes populosque frequenta, et sal-
tatori necessaria, oportetque rebus adhaerescen-
tem familiarem se et quasi domesticum unicuique
eorum, quae aguntur, reddere. Atque in uni-
versum mores atque affectus se demonstraturam
atque actione expressuram, saltatio pollicetur,
nunc amantem, nunc irascentem aliquem indu-
cens, et furem alium, affectum alium tristi-
tia,

ταῦτα μεμετρημένως. τὸ γὰρ παραδοξότατον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἄρτι μὲν Ἀθάμας μεμηνώς, ἄρτι δὲ Ἰνώ Φοβερμένη δεικνύται· καὶ ἄλλοτε Ἀτρεὺς ὁ αὐτὸς, καὶ μετὰ μικρὸν Θυέσης, εἴτα Αἰγισθοῦς, ἢ Ἀερόπης· καὶ πάντα ταῦτα εἰς ἀνθρώπος ἐστίν.

Τὰ μὲν ἔν ἄλλα θεάματα καὶ ἀνέσματα ἐνὸς ἐκάστω ἔργῳ τὴν ἐπίδειξιν ἔχει. ἢ γὰρ αὐλὸς ἐστίν, ἢ κιθάρα, ἢ διὰ Φωνῆς μελωδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία. ὁ δὲ ὀρχιστὴς τὰ πάντα ἔχει συλλαβών. καὶ ἐνεσι ποιήσας καὶ παρμιγῇ τὴν παρασιτυὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐλόν, σύριγγα, πρὸς κτύπον, κυμβάλα ψόφον, ὑποκριτὴ εὐφωνίαν, ἀδόντων ὁμοφωνίαν.

Ἐτι

tia, et sua vnumquodque mensura. Quod enim in primis admirabile est, eodem die iam quidem Athamas furens, iam perterrita Ino ostenditur: et alias idem est Atreus, ac paullo post Thyestes, tum Aegysthus, aut Aërope, et omnia haec vnus homo est.

68. Igitur spectacula quidem reliqua et acroamata, vnius cuiusdam operis specimen edunt: aut enim tibia est aut cithara, aut vocis cantus, aut tragica actionis repraesentatio, aut comica risus affectatio: et saltator omnia complexus habet, et licet varium illius et mixtum ex omnibus apparatus videre, tibiam, fistulam, pedum percussione(m) (*scamillum*) cymbali strepitum, actoris vocalitatem, canentium concentum.

69. Por-

"Ετι δὲ τὰ μὲν ἄλλα θατέρω τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἔργα ἐσὶ· τὰ μὲν ψυχῆς, τὰ δὲ σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσῃ ἀμφοτέρω συμμέμικται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως ἐνέργειαν. τὸ δὲ μέγιστον ἢ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβώναξ γὰρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθός, χειριστόφως τὰς ὀρχήσας ἀπεκάλει, καὶ ἦεν ἐπὶ τὴν θέαν αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀνασρέψων ἀπὸ τῶν θεάτρων. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῶν ἰδὼν ποτε ἅπαξ ἐκ ἐξελπίτηδες ἐπισὰς, ὀρχησθὲν τὰ αὐτῶν ποιοῦντα, Οἷα με, ἔφη, θεάματος ἢ πρὸς φιλοσοφίαν αἰδῶς ἀπεσέρηκεν.

Εἰ

69. Porro reliqua alterius vtrius partis in homine opera sunt, partim animae, partim corporis: at in saltatione commixta sunt utraque. Nam et intellectus demonstrationem habent, quae ibi fiunt, et corporalis exercitationis efficaciam: maximum autem est sapientia in his quae aguntur, et nihil extra rationem. Lesbonax igitur Mytilenaeus, vir honestus et bonus, manu sapientes vocabat saltatores, atque ad spectacula eorum ibat, tanquam melior e theatro reuersurus. Timocrates autem illius magister, cum vidisset semel, non dedita opera adstans, edentem opus suum saltatorem, *Quali*, dixit, *spectaculo philosophiae me verecundia priuauit?*

70. Si

Εἰ δ' ἔσιν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστῆς δείκνυσσι, τὸ θυμικόν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται, τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνεται, τὸ λογιστικόν, ὅταν ἕκαστα τῶν παθῶν χαλινάγωγῃ· τῷτο μὲν γὰρ ἐν ὅπαντι μέροςί τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἀφῆ ἐν ταῖς αἰσθήσεσι, παρέσπαρται. καὶ ἄλλος δὲ προνοῶν, καὶ τῆς ἐν τοῖς ὀρχήμασιν εὐμορφίας, τί ἄλλο, ἢ τὸ τῷ Ἀριστοτέλει ἐπαληθεύει, τὸ κάλλος ἐπανέντος, καὶ μέρος τρίτον ἡγεμένον τὰ γὰρ καὶ τῷτο εἶναι. ἤμας δὲ τινος καὶ περιττότερόν τι νεανειομένον ὑπὲρ τῆς τῶν ὀρχηστικῶν προσωπείων σιωπῆς, ὅτι καὶ αὕτη Πυθαγορικόν τι δόγμα αἰνίττεται.

"Ετι

70. Si vera sunt, quae de anima dicit Plato; tres partes illius pulchre saltator ostendit; iram, cum irati personam gerit, cupiditatem cum amantes agit; rationem, cum passionem vnamquamque frenis quasi moderatur, quod quidem in vnaquaque saltatione, quemadmodum in sensibus tactus, disseminatum est. Pulchritudini vero dum prospicit, et speciei in saltationibus, quid aliud quam verum esse Aristotelis illud demonstrat, laudantis pulchritudinem, et tertiam hanc quoque boni partem esse dicentis. Audiui etiam, qui iuueniliter lasciuiet de personarum saltationum silentio, etiam hoc Pythagoricum quoddam dogma innui.

71. Prae-

Ἐτι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τῶν μὲν τὸ τεργνόν, τῶν δὲ τὸ χρήσιμον ὑπισχνόμενων, μόνῃ ἢ ὀρχησις ἄμφω ἔχει. παρὰ πολὺ γὰρ τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσω μετὰ τῷ τεργνῷ γίγνεται. πόσω γὰρ τῷτο ὄρῳ ἡδίων, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ αἵματι ῥεόμενους, καὶ παλαιόντας ἄλλους ἐν κόνει, ἔς ἢ ὀρχησις πολλάκις ἀσφαλέςερον ἅμα καὶ εὐμῶρφότερον καὶ τεργνότερον ἐπιδείκνυται. τὴν μὲν ἔν γε σύντονον κίνησιν τῆς ὀρχησικῆς, καὶ σροφὰς αὐτῆς, καὶ περιαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπτιασμούς, τοῖς μὲν ἄλλοις τεργνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρῶσι· τοῖς δὲ ἐνεργῶσιν αὐτοῖς, ὑγιεινότερα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ

71. Praeterea cum studia alia partim quidem iucunditatem, partim vero vtilitatem promittant, sola vtrumque habet saltatio. Ac tanto plus prodest vtilitas, quatenus cum iucunditate contingit. Quanto enim hoc videre iucundius, quam pugnis contendentes iuuenes, et sanguine fluentes, luctantesque alios in puluere, quos saltatio saepe tutius simul, et formosius sepraesentat et iucundius. Contentior ergo ille motus saltatoriae, et conuersiones, et circumductiones, et saltus, et resupinati flexus corporis, aliis videntibus iucunda visu accidunt; ipsis vero efficientibus saluberrima. Exercitationum quippe omnium pulcherrimam

καὶ εὐρυθρότατον τῷτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι, μαλάττον μὲν τὸ σῶμα, καὶ κάμπτον, καὶ κη-
φίζον, καὶ εὐχερὲς εἶναι πρὸς μεταβολὴν διδά-
σκον, ἰσχὺν τε ἔμικρὰν περιποιῶν τοῖς σώμασι.

Πῶς ἂν ἔπαναρμόνιον τι χρεῖμα ἢ ὄρχησις,
θήγασα μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκεῖσα δὲ καὶ τὸ σῶ-
μα, τέτρεσσα δὲ τὰς ἐξῶντας, διδάσκεισα δὲ
πολλὰ τῶν πάλας ὑπ' αὐλοῖς, καὶ κυμβάλοις,
καὶ μελῶν εὐρυθμία, καὶ κηλήσει, διὰ τε ὀφ-
θαλμῶν, καὶ ἀκοῆς; εἰ γὰρ Φωνῆς εὐμοίριαν ζη-
τεῖς, πᾶ ἂν ἀλλοχόθι εὐροις, ἢ ποῖον πολυφω-
τότερον ἄκασμα, ἢ ἑμμελέεσεν; εἴτε αὐλῶ καὶ
σύριγγος τὸ λιγυρώτερον, ἅλις καὶ τᾶτων ἐν
ὄρχήσει ἀπολαῦσαι σοι πάρεσιν, ἐὼ λέγειν ὡς
ἀμεί-

rimam simul hanc et maxime concinnam esse,
equidem dixerim, quae subigat corpus, et fle-
stat, et leuius reddat, et ad omnem mutatio-
nem expeditum esse doceat, roburque non par-
uum conciliet.

72. Quidni ergo res vndique conueniens salta-
tio, animū acuens, exercens corpus, oblectans
vidētes, multaque antiqua docens, inter tibiae,
et cymbala, et canticorum concinnitate in oculos
auresque demulcens. Si igitur vocis oblectatio-
nem quaeris, ubi alias inuenias? aut quem au-
dias vocum plurium modulatioremque concen-
tum? siue tibiae fistulaeque argutiores sonos; sa-
tis etiam his frui in saltatione tibi datur. Omitto
dicere,

ἁμείνων τὸ ἥθος, ὁμιλῶν τῇ τοιαύτῃ θεᾷ, γενήσῃ, ὅταν ὁρᾷς μὲν τὸ θεάτρον μισᾷν μὲν τὰ κακῶς γιγνόμενα, ἐπιδακρύον δὲ τοῖς ἀδικημένοις· καὶ ὅλως τὰ ἥθη τῶν ὁρώντων παιδαγωγῇ.

Ὁ δ' ἔστι μάλισα ἐπὶ τῶν ὀρχηστῶν ἐπανέσαι, τῆτο ἤδη ἐρῶ. τὸ γὰρ ἰσχύει τε ἅμα καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παραδοξὸν εἶναι μοι δοκεῖ, ὥς εἴ τις ἐν τῷ αὐτῷ καὶ Ἡρακλέες τὸ καρτερόν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἄβρὸν δεκνύοι.

Ἐθέλω δὲ ἤδη καὶ ὑποδείξαι σοι τῷ λόγῳ, ὅποιον χρὴ εἶναι τὸν ἄριστον ὀρχηστὴν ἐν τε ψυχῇ καὶ σώματι. καίτοι τῆς μὲν ψυχῆς προεῖπον
τα

dicere, te meliorem etiam quod ad mores futurum, tali in spectaculo si verferis, cum videas theatrum odisse, quae male fiunt, illacrimare autem his qui opprimuntur iniuria, et in vniuersum mores spectantium regere.

73. Quod autem maxime in saltatoribus laudandum est, illud iam dicam. Quod robori simul et mobilitati membrorum studere hic licet, aequè admirabile mihi videtur, ac si quis eodem momento Herculis robur, et delicatos Veneris motus ostendat.

74. Volo iam illud oratione tibi declarare, qualem esse optimum saltatorem anima pariter et corpore oporteat. Quamquam animae pleraque
iam

τὰ πλεῖστα· μνημονικόν τε γάρ, καὶ εὐφυῶ, καὶ
 ξυνετόν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῶσαν, καὶ καιρῶ μάλιστα
 ἐσοχάσθαι Φημί δεῖν αὐτόν· ἔτι δὲ κερτακόν τε
 ποιημάτων, καὶ ᾠσμάτων, καὶ μελῶν τῶν ἀρί-
 στων διαγνωσικόν, καὶ τῶν κακῶς πεποιημένων
 ἐλεγκτικόν.

Τὸ δὲ σῶμα, κατὰ τὸν Πολυκλείτη κανόνα
 ἤδη ἐπιδείξειν μοι δοκῶ· μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν
 ἔσω, καὶ πέρα τῶ μετρίᾳ ἐπιμήκης, μήτε τα-
 πεινός, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἑμμετρος
 ἀκριβῶς· ἔτε πολύσαρκος, ἀπίθανον γάρ, ἔτε
 λεπτός εἰς ὑπερβολὴν· σκελετῶδες γὰρ τοῦτο
 καὶ νεκρικόν.

Ἐθέ-

iam dixi. Nam et memoria praestare, et inge-
 niosum esse, et prudentem, et acutum in cogi-
 tando, et opportunitatibus recte vti oportere il-
 lum, aio: ad hacc iudicare posse de poëmatibus,
 et cantica atque modulos optimos dignoscere et
 male facta redarguere.

75. Quantum vero ad corpus, ad Polycleti re-
 gulam illum iam demonstraturus mihi videor.
 Neque enim procerus fit nimium, et ultra mo-
 dum longus, neque humili statura et nano simi-
 lis: sed iustae exactaeque mensurae: neque car-
 nosus, neque enim probari sic potest, neque ad
 excessum vsque tenuis, vt sceleton referat aut
 mortuum.

Ἐθέλω γὰρ σοι καὶ δῆμα τινὸς ἔ Φαῦλα τα
 τοιαῦτα ἐπισημαίνεσθαι βοὰς εἰπεῖν. οἱ γὰρ
 Ἀντιοχεῖς εὐφροσύνη πόλιν, καὶ ὄρχησιν μύ-
 λισα πρεσβεύσας, ἔτως ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομέ-
 νων, καὶ τῶν γιγνομένων ἕκαστα, ὡς μηδένα μη-
 δὲν αὐτῶν διαλανθάνειν. μικρὸν μὲν γὰρ ὄρχη-
 σθ εἰσελθόντος καὶ τὸν Ἑκτορα ὄρχημένε, μὲν
 Φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ 12),
 Ἑκτωρ δὲ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μηκίσου τινὸς
 ὑπὲρ τὸ μέτριον ὄρχεῖσθαι τὸν Καπανέα ἐπι-
 χειρῶντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τεί-
 χεσιν, Ὑπέρβηθι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἔδεν σοι
 δεῖ

76. Volo tibi etiam populi cuiusdam, non
 mali ad talia notanda, clamores narrare. An-
 tiochenſes enim ingenioſiſſima ciuitas, et maxi-
 me saltationem commendans, ita quae dicuntur
 et fiunt singula obſeruat, vt neminem illorum
 quidquam effugiat. Paruo enim ingreſſo ſalta-
 tore et ſaltante Hectorē, vna voce exclamarunt
 omnes, *Hic Aſtynax, Hector autem ubi?* Alio
 vero tempore cum ultra modum longiſſimus ali-
 quis ſaltare Capaneum inciperet, et inuadere The-
 banorum moenia, *Transcende murum* dicebant,
 ſcalis

12. Ὡς Ἀστυάναξ] Legendum ἔπος. Corru-
 ptio orta ex compendio, quo pronomen il-
 lud ſcribere ſolebant antiqui librarii. *Gefner.*

δεῖ κλίμακος. καὶ ἐπὶ τῷ παχέος δὲ καὶ πιμε-
λῆς ὀρχησῆ, πηδᾶν μεγάλα πειρωμένα, Δεόμε-
θα ἔφασαν Φεῖσαι τῆς θυμέλης 13). τὸ δὲ
ἐναντίον τῷ πάνυ λεπτῷ ἐπεβόησαν, Καλῶς
ἔχε, ὡς νοσᾷντι. τῶν δὲ τῷ γελοῖα ἔνεκα
ἐπεμνήσθην, ἀλλ' ὡς ἴδης, ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι
μεγάλην σπεδὴν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῇ ὀρχησικῇ,
ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ καλὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐ-
τῆς δύνασθαι.

Εὐκίνητος δὲ τὸ μετὰ τῷ πάντως ἔσω, καὶ
τὸ σῶμα λευμένος τε ἅμα, καὶ συμπεπηγώς, ὡς
λυγί-

scalis nihil opus habes. Ac de crasso pinguique
saltatore, magnos tentante saltus, *Debemus*, aiunt,
parcere thymelae. Contra vehementer attenuato
succlamantur velut aegrotanti, *Bene habeas!* Ho-
rum non ridiculi causā mentionem feci, sed ut
videas, populos quoque integros magnum in sal-
tatoria arte studium posuisse, ut etiam quae de-
ceant illam, quae dedeceant, quasi ad normam
possent exigere.

77. Mobilis deinde omnino fit *saltator*, et cor-
pore soluto pariter et compacto, ut et inflecti op-
C c 2 portu-

13. Τῆς θυμέλης] Thymelen, orchestrae par-
tem mediam, locum proprium, et in centro
totius theatri positum, eorum, qui specta-
culo esse deberent, satis eleganter ac diluci-
de declaravit Boindinus in Comment. Acad.
Inscriptt. Tom. I p. 186. Edit. Holland. *Gesn.*

λυγίζεσθαι τε ὅπη καιρὸς, καὶ συνεσθῆναι κατεργῶς, εἰ τὰτ' ἐθέλοι.

Ὅτι δὲ ἐκ ἀπήλλακται ὄρχησις καὶ τῆς ἐναγωνίης χειρονομίας, ἀλλὰ μετέχει καὶ τῶν Ἑρμῆ καὶ Πολυδεύκους καὶ Ἡρακλέους ἐν ἀθλήσει καλῶν, ἰδοὺς ἂν ἐνάσῃ τῶν μιμήσεων ἐπισχῶν. Ἡροδότῳ μὲν ἐν τῇ δι' ὀμμάτων φαινόμενα, πιστώτερα εἶναι τῶν ὠτων δοκεῖ· ὄρχησται δὲ καὶ τὰ ὠτων καὶ ὀφθαλμῶν πρόσσεσιν.

Οὕτω δὲ θέλγει ὄρχησις, ὥς ἂν ἔρῳν τις, εἰς τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐσωφρονίσθῃ ἰδὼν ὅσα ἔρωτος κακὰ τέλη, καὶ λύπη ἐχόμενος, ἐξ-
έρχε-

portune, et firmiter consistere, vbi opus est, possit.

78. Non abhorreere autem saltationem nec ab illa v̄sitata in sacris certaminibus manuum gestikulatione; sed partem habere eorum, quae in Mercurii pariter et Pollucis et Herculis certaminibus pulchra sunt, videas, si vnicuique harum imitationum attendere animum volueris. Herodoto quidem ea, quae per oculos ad sensum perveniunt, fideliora esse auribus videntur: at saltationi aurium pariter et oculorum perceptiones adsunt.

79. Ita vero saltatio mulcet, vt si quis amans in theatrum veniat, resipiscat visis multis adeo malis amoris finibus. Et tristitia aliquis affectus
exit

ἔρχεται τῶν θεατρῶν Φαιδρότερος, ὡσπέρ τι Φάρμακον ληθεδανόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, νηπενθές τε καὶ ἄχολον πιών, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς τὰ γινόμενα οἰκειότητος, καὶ τῶν γνωρίζον ἑκάστον τῶν ὄρωντων τὰ δεικνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τὰς θεατάς, ὁπότεαν τι οἰκτρὸν καὶ ἔλαινόν Φαίνεται, ἢ μὲν γε Βακχικὴ ὄρχησις ἐν Ἰωνίᾳ μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπαρδαζομένη, καὶ τοὶ Σατυρικὴ ἔσα, ἔτω κεχρίρωται 14) τὰς ἀνθρώπους τὰς ἐκεῖ, ὥς κατὰ τὸν τεταγμένον ἑκαστοὶ καὶ τὸν ἀπάντων ἐπιλαθόμενοι τῶν ἄλλων, κάθονται δι' ἡμέρας, Τίτᾶνας καὶ Κορύβαντας, καὶ Σατύρους καὶ Βακχολὰς ὄρωντες. καὶ ὄρχων-

exit theatro hilarior, quasi epoto obliuionis quodam poculo, aut secundum poetam, *luctus bilisque medela*. Quam vero familiaria sunt naturae nostrae, quae fiunt in saltatione, et quam agnoscat unusquisque, quae demonstrantur, illud signum est, quod lacrumantur saepe spectatores, quum triste aliquid et miserabile apparet. Bacchica quidem saltatio, cui in Ionia praesertim et in Ponto seria datur opera, Satyrica licet sit, ita tamen qui ibi sunt homines subegit, ut stato tempore vniuersi reliquorum omnium obliti, totos dies sedeant, ac Titanas et Corybantes, Satyrosque, et pastores spectent: saltantque ista etiam ge-

C c. 3

nero-

14. *Κεχρίρωται*] Rursus passuum praeteritum actiue intelligendum. Reitz.

ὄρχοντά γε ταῦτα οἱ εὐγενέστατοι, καὶ πρωτεύοντες ἐν ἐκάσῃ τῶν πόλεων, ἔχ' ὅπως αἰδέμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονέοντες ἐπὶ τῷ πράγματι μᾶλλον περ, ἢ ἐπ' εὐγενείας καὶ λειτεργίας καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς.

Ἐπεὶ δὲ τὰς ἀρετὰς ἔφην τὰς ὀρχησινὰς, ἀνεχε καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. τὰς μὲν ἐν ἐν σώματι ἤδη ἔδειξα· τὰς δὲ τῆς διανοίας, ἕτως ἐπιτηρεῖν, οἶμαι, δύναιο ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας (ἀμήχανον γὰρ ἅπαντα εἶναι σοφῆς) καὶ σολοιμίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται· οἱ μὲν ἄλογα κινέμενοι, καὶ μηδὲν, ὥς φασι, κρὸς τὴν χορδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πᾶς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ εὐρυθυα
μὲν,

nerosissimi et principes vniuscuiusque ciuitatis, quos tantum abest vt pudeat eius rei, vt potius sibi valde in ea placeant, magis quidem, quam nobilitate, aut muneribus, aut dignitatibus maiorum.

80. Quandoquidem vero virtutes dixi saltatorias, audi nunc etiam vitia. Ac corporis quidem quae sint, iam ostendi: mentis vero, sic puto obseruare possis. Multi enim illorum prae inscitia, (neque vero fieri potest, vt omnes sint sapientes) etiam graues Soloecismos in saltatione comittunt: alii quidem irrationabiliter mouentes se, et nihil, aiunt, ad chordam: alia enim pes illorum, alia rhythmus indicat. Alii nume-
rose

μὲν, τὰ πράγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα,
οἷόν ἐγὼ ποτε ἰδὼν μέμνημαι. τὰς γὰρ Διὸς
γονὰς ὀρχέμενός τις, καὶ τὴν τῷ Κρόνῳ τεκνο-
Φαίαν, παρωρχεῖτο τὰς Θυέσου συμφορὰς,
τῷ ὁμοίῳ παρηγμένος. καὶ ἄλλος τὴν Σεμέλῃν
ὑποκρινόμενος βαλλομένην τῷ κεραυνῷ, τὴν
Γλαύκῃν αὐτῇ εἶκαζε, μεταγενεσέραν ἔσαν. ἀλλ'
οὐκ ἀπὸ γε τῶν τοιούτων ὀρχησῶν, ὀρχήσεως
αὐτῆς, οἶμα, κατὰ γινώσκον, οὐδὲ τὸ ἔργον
αὐτὸ μισητέον, ἀλλὰ τοὺς μὲν, ὥσπερ εἰσιν,
ἀμαθείς νομίζον. ἐπαινετέον δὲ τοὺς ἐννόμως
καὶ κατὰ ῥυθμὸν τῆς τέχνης ἱκανῶς ἔκαστα
δρῶντας.

Ὅλως

rose quidem illi, sed res ipsae aut post tempus
iustum aut ante fiunt. Quale quid ego quondam vi-
dere me memini. Iouis enim natales saltans ali-
quis, et Saturni in liberis suis vorandis crudeli-
tatem, aberrabat saltatione in Thyestis mala, si-
militudine abductus: et alius Semelen agens dum
feritur fulmine, Glaucen illi assimilavit tempore
posteriorem. Sed non puto tales propter saltato-
res, ipsam damnandam esse saltationem, neque
odio ipsam opus esse prosequendum, sed illos
quidem pro imperitis, quales sunt, habendos,
laudandos vero, qui legitime, et concinno artis
ordine omnia faciunt.

Ὅλως δὲ τὸν ὀρχηστὴν δεῖ πανταχόθεν ἀπη-
κρίβωσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὐρυθμον, εὐμορ-
Φον, σύμμετρον, αὐτὸ αὐτῷ εἰκὸς, ἀσχο-
Φάντητον, ἀνεπίληπτον, μηδαμῶς ἐλλιπὲς, ἐκ
τῶν ἀρίστων κεκραμένον· τὰς ἐνθυμήσεις ὀξύν-
τῃν παιδείαν βαθύν· τὰς ἐννοίας ἀνθρώπινον
μάλισα. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότε ἂν γίγνοιτο
ἐντελής παρὰ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τῶν
ὀρώντων γνωρίζῃ τὰ αὐτῶ· μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν
κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ
πάσχειν αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ
ἔδὲ κατέχειν ἑαυτὰς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς
δύνανται, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸν ἔπαινον ἐκχέον-
ται,

81. In vniversum autem oportet vndique per-
fectum exactumque esse saltatorem, vt omnia
sint concinna, formosa, mensuris sibi responden-
tibus, omnia sibi similia, calumnia et reprehen-
sione superiora, deficient nusquam, temperata
sint ex optimis. *Saltatorem ipsum oportet esse*
acutum in cogitando, profunda eruditione, hu-
manissimo praesertim animo. Nam tum denique
laus ipsi perfecta a spectatoribus contigerit, cum
spectantium vnusquisque sua quaedam agnoscet,
vel potius tanquam in speculo, sic in saltatore,
se ipsum videbit, quaeque sentire ipse, et quae
solet facere. Tunc enim ne continere quidem se
possunt prae gaudio homines, sed confertim in
laudes

ταί, τὰς τῆς ἐαυτᾶ ψυχῆς ἑκάστος εἰκόνας ὁρῶν-
τες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀτεχνῶς γὰρ τὸ
Δελφικὸν ἐκέκτο τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΕΑΥΤΟΝ ἐκ τῆς
θέας ἐκείνης αὐτοῖς περιγίγνεται. καὶ ἀπέρχον-
το ἀπὸ τῆς θεάτρας, ὅτε χρὴ αἰρεῖσθαι, καὶ ἅ-
φύγειν, μεμαθηκότες, καὶ ἅ πρότερον ἠγνόη-
σαν διδαχθέντες.

Γίγνεται δὲ ὥσπερ ἐκ λόγοις, ἔτω καὶ ἐν ὁρχή-
σει ἡ πρὸς τῶν πολλῶν λεγομένη κακοζηλία, ὑπερ-
βανόντων τὸ μέτρον τῆς μιμήσεως, καὶ πέρα τῆς
ἡσόντος ἐπιτείνοντων, καὶ εἰ μέγα τί δεῖξαι δεοί,
ὑπερμέγεθες ἐπιδεικνυμένων· καὶ εἰ ἀπαλόν, καὶ
ὑπερβολὴν θηλυνομένων· καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἅχρη
τῆς ἀγρίης καὶ θηριώδους προαγόντων.

Οἶον

laudes effunduntur, suae quisque animae viden-
tes agnoscentesque imaginem. Plane enim Del-
phicum illud *NOSCE TE IPSVM* ex hoc
illis spectaculo paratur: abeuntque e theatro, quae
eligenda sint, quae fugienda, moniti, edoctique
quae ante ignorauerant.

82. Existit autem quemadmodum in oratione, sic
in saltatione etiam ea quae cacozelia vulgo dicitur,
eorum qui egrediuntur modum imitationis, et
ultra quam par est contendunt, et si quid ma-
gnum ostendendum sit, immensum ostendunt;
et si molle, ad excessum usque effeminatum; ea-
que, quae virilia sunt, ad egrestem usque ferita-
tem producant.

- Οἷον ἐγὼ ποτε μέμνημαι ἰδὼν ποιῶντα ὄρχη-
σιν, εὐδοκίμῶντα πρότερον, συνετὸν μὲν τᾶλλα,
καὶ θαυμάζεσθαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον, ἐν οἷδᾳ δὲ
ἢ τινι τύχῃ εἰς ἀσχήμανα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβο-
λὴν μιμήσεως ἐξοκείλαντα. ὄρχόμενος γὰρ τὸν
Αἴαντα, μετὰ τὴν ἥτταν εὐθὺς μαίνόμενον, εἰς
τοσῶτον ὑπερεξέπεσεν, ὥς ἐχ' ὑποκρίνασθαι
μαίναν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τινι
ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν τῶ σιδηρῶ ὑποδήματι κτυ-
πάντων, τὴν ἐσθῆτα κατέρρηξεν. ἐνὸς δὲ τῶν
ὑπαυλόντων τὸν αὐλὸν ἀρπάσας, τῷ Ὀδυσσεῶς
πλησίον ἐς ὧτος καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ μέγα Φρονῶντος
διείλε τὴν κεφαλὴν κατενεγκών· καὶ εἶγε μὴ ὁ
πίλος ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέ-
ξατο,

83. Quale quid ego quondam memini facien-
tem videre saltatorem, qui ante haec florebat lau-
dibus, prudentem illum quidem de caetero, et
admiratione vere dignum, sed qui nescio quo
fato in indecentem actionem per excessum imita-
tionis incidisset. Saltans enim Aiacem furem,
cum primum victus esset, adeo modum omnem
egressus est, non ut ageret iam furem, sed fu-
rere ipse facile alicui videretur. Vnius enim eo-
rum qui ferrea solea humum feriebant, vestimen-
ta laceravit, modos autem tibia accinentium uni
ereptam tibiam, Vlyssis prope adstantis et victo-
ria sibi placentis capiti ita impegit, ut divideret,
et nisi obstitisset pileus, maioremque plagae par-
tem

DE SALTATIONE 411

ζατο, ἀπεκλώλει ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς,
 ὀρχησθῇ παραπαίοντι 15) περιπεσὼν· ἀλλὰ τότε
 θέατρον ἅπαν συνευεμήνει τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπή-
 δων καὶ ἐβόων, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρίπτει·
 οἱ μὲν συρφετώδεις, καὶ αὐτὸ τῶτο ἰδιῶται, τῷ
 μὲν εὐσχημονος καὶ ἐσοχασμένοι, καὶ τὸ χεῖρον ἢ
 τὸ κρεῖττον ὀρώντες, ἄκραν δὲ μίμησιν τῷ πα-
 θος τὰ τοιαῦτα οἴομενοι εἶναι· οἱ ἀξιοτέροι δὲ,
 συνιέν-

tem excepisset, perierat nobis infelix Vlysses, qui
 in insanientem saltatorem incidisset. Verum to-
 tum adeo theatrum cum Aiaçe furebat; exsulta-
 bant, clamabant, abiiciebant vestes. Nempe
 de plebe homines, et plane idiotæ, decorum
 ipsum non assecuti peius aut melius quid esset,
 non videbant, sed talia perfectissimam perturba-
 tionis esse imitationem putabant: urbaniores au-
 tem,

15. Παραπαίοντι.] Accidit hic quoque, ut di-
 ctionis suauitatem assequi Latina lingua non
 possit. Παραπαίειν proprie et ad verbum est
 pulsando aberrare, ferire, quod non desti-
 naueras: ponitur deinde, ut insanire, deli-
 rare certe, et a recta ratione aberrare signifi-
 cet. Hinc Pantomimus dum nimium εὐ-
 φαντασίωτος est, et furoris non imaginem
 tantum, sed ipsum quasi corpus animo con-
 cipit, ferit quod non debebat, παραπαίει,
 propria simul et translata significatione.
 Gesner,

συνιόντες μὲν, καὶ αἰδόμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις,
 ἐκ ἐλέγχοντες δὲ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα, τοῖς δὲ
 ἐπαίνοις καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπι-
 καλύπτοντας, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ἐκ Αἴαν-
 τος, ἀλλ' ὀρχησῆ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν. ἔ-
 γαρ ἀρεσθεῖς τέτοις ὁ γενναῖος, ἀλλὰ καὶ μα-
 κρῶ τέτε γελοιότερον ἔπραξε. καταβάς γάρ εἰς
 τὸ μέσον, ἐν τῇ βελῇ, δύο ὑπατικῶν μέσος ἐνα-
 θέζετο, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὡς-
 περ κριὸν μασιγῶσι λαβῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ
 μὲν ἐθαύμαζον, οἱ δὲ ἐγέλων, οἱ δὲ ὑπώπτευν,
 μὴ ἄρα ἐκ τῆς ἄγαν μιμήσεως εἰς τὴν τᾶ πάθος
 ἀλήθειαν ὑπηνέχθη.

Καὶ

tem, licet intelligerent, et puderēt eos illorum
 quas fierent, silentio tamen non arguebant fa-
 ctum, sed laudibus ipsi quoque tegebant saltato-
 ris amentiam, cum distincte viderent, non Aia-
 cis furores, sed saltatoris esse, quae fiebant. Nec
 enim satis habebat vir fortis ista fecisse, sed *ali-*
quid multo magis ridiculum hisce designabat.
 Descendens enim in medium, in Senatu, me-
 dius inter Consulares duos affidebat, valde me-
 tuentes, ne de ipsis etiam aliquem vt arietem ar-
 reptum flagellaret. Eamque rem alii quidem ad-
 mirari, videre alii, alii suspicari, num quid ni-
 mio imitandi studio, in verum furorem delatus
 esset.

Ὑψίφω, τῷ Ἰακώβῳ
ἀνακρίσει

DE SALTATIONE

413

Καὶ αὐτὸν μέντοι, Φασίν, ἀνανήψαντα ἔτω
μετανοῆσαι ἐφ' οἷς ἐπείησεν, ὥς κη νεσῆσαι
ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ἐπὶ μανίᾳ κατεγνωσμέ-
νον· καὶ ἐδήλωσέ γε τῷτοσαφῶς αὐτός. αἰτύν-
των γὰρ αὐθις τῶν συζασιωτῶν αὐτὸν τὸν Αἴ-
ωντα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, παρασησάμενος τὴν
ὑποκριτὴν, ἔφη πρὸς τὸ θεάτρον· Ἰκανὸν ἔστιν
ἅπαξ μανῆναι. μάλιστα δὲ αὐτὸν ἠνίασεν ὁ ἀντ-
αγωνιστὴς, καὶ ἀντίτεχνος· τῷ γὰρ ὁμοίᾳ Αἴ-
αντος αὐτῷ γραφέντος· ἔτω κοσμίως καὶ σω-
φρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπανεθῆναι,
μείνας ἐντὸς τῶν τῆς ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ πα-
ροινήσας εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

Ταῦτά

84. Ipsum quidem aiunt, cum respuisset, adeo
poenituisset factorum suorum, ut etiam in mor-
bum ex aegritudine incideret, seque veri ipse fu-
roris damnaret. Et satis aperte hoc declaravit
ipse. Cum enim rursus Aiace[m] ut sibi saltaret,
factionis illius homines peterent, et actorem *alium*
cominendans dixit ad theatrum: *Saris est semel*
insanuisse. Maxima vero illum molestia adfecit
aduersarius in certamine et artis aemulus. Cum
enim similis illi scriptus esset Ajax; adeo decen-
ter, modeste adeo simulavit furorem, ut lauda-
retur, quod mansisset intra terminos saltationis,
nec ebrioso quasi furore actionem violasset.

85. Haec

Ταῦτά σοι ὦ Φιλότης, ὀλίγα ἐκ παμπόλλων
παρέδειξα ἐρχήσεως ἔργα καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς
μὴ πάνυ ἄχθοιό μοι ἐρωτικῶς θεωμένῳ αὐτά,
εἰ δὲ βεληθείης κοινωνῆσαί μοι τῆς θέας, εὖ
οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλωσόμενόν σε, καὶ ὀρεχνομα-
γήσοντά γε προσέτι. ὥς ἐδὲν δεήσομαι τὸ τῆς
Κίρκης ἐκείνο πρὸς σὲ εἰπεῖν· τὸ,

Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πικρὸν τάδε Φάρ-
μακ' ἐθέλχθης.

Θελχθήσῃ γάρ, καὶ μὰ Δι' ἐκ ὄντα κεφαλὴν, ἣ
σουὸς καρδίαν ἔχεις· ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι ἐμπεδώ-
τερος ἔσσι, σὺ δὲ ὕψ' ἡδονῆς ἐδὲ ὀλίγον τῷ Κυ-
κλώντος ἄλλῳ μεταδώσεις πιεῖν. ὅπερ γὰρ ὁ Ὀ-
μηρος περὶ τῆς Ἑρμῆ ῥάβδος τῆς χρυσοῦς λέγει·
ὅτι

85. Haec tibi, amice, pauca de plurimis pro-
posui saltationis opera atque studia, ne omnino
aegre feras me cupide illa spectare. Si vero in
partem venire spectaculi mecum volueris, bene
nouī captum te iri, et insuper ad furorem usque
amaturum saltationem. Itaque non opus habe-
bo Circes illud apud te dicere:

Mirror, nec puto demulctum te te esse veneno.

Demulceberis enim, et medius fidius non asini ca-
put, aut suis cor habebis; sed stabiliior tibi mens
erit, tuque prae voluptate non parum de poculo
illo alii quoque bibendum imperties. Quod
enim de aurea Mercurii virga Homerus:

— Vi.

ὅτι καὶ ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει δι' αὐτῆς, ὧν
ἐθέλει, τὰς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει, τῷ-
το ἀτεχνῶς ὄρχησις ποιεῖ, καὶ τὰ ὄμματα θέλ-
γισα καὶ ἐγρηγορέναι ποιῶσα, καὶ ἐπεγείρσασα
τὴν διάνοιαν πρὸς ἑκάστα τῶν δρωμένων. ΚΡΑΤ.
Καὶ μὲν ἤδη ἐγὼ, ὦ Λυκίνε, πείθομαι τέ σοι,
καὶ ἀναπεπταμένα ἔχω καὶ τὰ ὦτα καὶ τὰ ὄμ-
ματα. καὶ μέμνησθ' γε, ὦ Φιλότης, ἐπειδὴν
εἰς τὸ θέατρον ἦς, καὶ ἐμοὶ παρὰ σεαυτῷ θέαν
καταλαμβάνειν, ὥς μὴ μόνος ἐκείθεν σοφώτε-
ρος ἡμῖν ἐπανίοις.

— *Virorum hac dulci lumina somno*

Mulcet quum lubuit, somnos dispellit eadem:

Hoc planissime facit saltatio, tum demulcens ocu-
los tum vigilare illos faciens, et mentem ad sin-
gula quae fiunt excitans. CRAT. Quin nunc
iam, Lycine, in sententiam tuam traductus sum,
apertosque et hiantes habeo cum auribus oculos.
Ac memineris, amice, cum in theatrum ieris,
etiam mihi iuxta te occupare spectaculum, ne
solus inde nobis sapientior reuertaris.

Λεξιφάνης.

ΛΥΚ. **Λ**εξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. ΛΕΞ.
 Νῆ Δί', ὦ Λυκίνε, γράμμα ἐστὶ τη-
 τινὸν τι τῶν ἐμῶν κομιδῇ νεοχμὸν. ΛΥΚ. Ἡ-
 δὴ γάρ τι περὶ αὐχμῶν ἡμῶν γράφεις; ΛΕΞ.
 Οὐ δῆτα, εἰδὲ αὐχμὸν εἶπον, ἀλλ' ὥρα σοι τὸ
 ἀρτιγραφεὺς ἔτω καλεῖν, σὺ δὲ κυψελόβυσα ἔογ-
 κας ἔχειν ὦτα. ΛΥΚ. Σύγγνωθι, ὦ ἐταῖρε.
 πολὺ γὰρ τῷ αὐχμῷ τὸ νεοχμὸν μετέχει. ἀλλ'
 εἰπέ μοι, τίς ὁ νῆς τῷ συγγράμματι; ΛΕΞ.
 Ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ. ΛΥΚ.
 Πολλοὶ μὲν οἱ Ἀρίστωνες· σὺ δὲ ὅσον ἀπὸ τῷ
 συμπο-

Lexiphanes.

LYC. **L**exiphanes ille pulcher cum libro *quid*
sibi vult? LEX. Per Iouem, Lycine,
 scriptum est *hornum* quoddam de meis, *musteum*.
 LYC. Nempe de musto aliquid nobis scribis?
 LEX. Minime equidem; neque mustum nomi-
 nauī: sed memineris *musteum* vocare quod mo-
 do scriptum est. At tu *fordibus* (Gr. *Cypseli*)
 obturatas habere aures mihi videris. LYC. Igno-
 sce mihi, sodalis, multum enim de musto ha-
 bet *musteum*. Sed dic mihi quod scripti consi-
 lium est? LEX. Conuiuio instruendo aemulor
filium Aristonis. LYC. Multi sunt Aristones:
 tu vero, quantum e conuiuii *mentionem* suspicor,
 dicere

συμποσίῃ, τὸν Πλάτωνα μοι δοκεῖς λέγειν. ΛΕΞ.
 Ὁρθῶς ἀνέγνως· τό δέ λεγόμενον, ὡς ἄλλω
 παντὶ ἀνόητον ἂν ᾔην. ΛΥΚ. Οὐκ ἔν ὀλίγα μοι
 αὐτῷ ἀνάγνωθι τῶ βιβλίῳ, ὅπως μὴ παντάπα-
 σιν ἀπολειπόμενῃ τῆς ἐσιάσεως. νέκταρος γάρ τι-
 νος ἔοικας οἰνοχοήσῃ ἡμῖν ἀπ' αὐτῷ. ΛΕΞ.
 Τὸν μὲν εἰρώνα πέδοι κατάβαλε. σὺ δὲ εὐπόρα
 ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκχε· ἀπέσω δὲ ἡ ἐπι-
 βύσρα ἡ Κυψελίς. ΛΥΚ. Λέγε θαρρύν· ὡς
 ἔμοιγε ἔτε Κυψελός τις, ἔτε Περιάνδρος ἐν τοῖς
 ὡσὶ καθεσται. ΛΕΞ. Σκόπει δὲ μεταξύ ὅπως
 διαπεραίνομαι, ὦ Λυκίε, τὸν λόγον, εἰ εὐαρ-
 χὸς γε ἐσὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύ-
 μενος, καὶ εὐλεξίς, ἔτι δὲ εὐώνυμος. ΛΥΚ.
 Ἔοι-

dicere mihi Platonem videris. LEX. Recte agno-
 visti: sed quam istud dictum ignorabile fuit cui-
 vis alii! LYC. Ergo mihi pauca lege de libro,
 ne omnino conuiuio illo excludar. Videris enim
 nectar nobis de illo ministraturus. LEX. Illum
 quidem cum irrisione simulatorem *animum et lin-*
guam solo allide: tu vero commeabiles fac aures,
 et iam audi: absit vero obturatric illa Cypselis.
 LYC. Quin tu audacter dicito: neque enim Cy-
 pselus, neque (*filius illius*) Periander in auribus
 mihi residet. LEX. Considera autem interea quo-
 modo peragam, Lycine, sermonem, num bene-
 principiatus sit, multamque beneloquentiam o-
 stendens, et bonis verbis constans, bonisque in-
 Luc. Op. T. IV. D d super

ἀσραβῆς ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἀσραβηλάτης ἐπέ-
σπερχε, καὶ τοὶ ἀσπικιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
ἐν αὐτῷ ἔκ ἀκμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερμὴν ὥδην· τὰς
δὲ τὰ Φοντῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
τὰ ἀνδρᾶ, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τῆ τε κρύας ἔνεκα, καὶ
ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
τὰ ἀρώματα, σφόδρὰ τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
φυκῶτα, καὶ γηπαττάλης τινὰς ἀνορύξας, καὶ
τῶν σιανδίων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
ἔτι δὲ κᾶχυρος περιάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
ἀνθο-

so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
nem per vires ludens. Sed neque in ipso rure fa-
tigationis expertus fui: deprehendebam enim operas ae-
stivam cantionem minurientes, partim vero sepul-
crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
gerant et ipse manibus laborem adiuvissem, illos qui-
dem dereliqui, cum frigoris causa, tum quod essent
ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
existere. Ego autem obiens veruacta, alliaque in-
veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant

ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, σὸς γε ὢν, ἀλλ' ἄρξαι ποτέ.

ΛΕΞ. Εἴτα δειπνήσομεν, ἥ δ' ὅς ὁ Καλλικλῆς·
εἴτα τὸ δειπνὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ· νῦν
δὲ ἡδὴ καιρὸς ἐστὶ χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαῆς, καὶ πρὸς
τὴν εἴλην θέρεσθαι, καὶ λυσαμένους, ἀρτοσιτεῖν·
καὶ ἡδὴ γε ἀπιτητέα. σὺ δὲ ὦ παῖ, σλεγγίδα
μοι, καὶ βύρσαν, καὶ Φωσώνια, καὶ ξύμματα,
ναυσολεῖν ἐς τὸ βαλανεῖον, καὶ τέπιλκτρον κο-
μίζειν. ἔχεις δὲ χαμάζε παρὰ τὴν ἐγγυοθή-
κην δὴ ὀβολῶ. σὺ δὲ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξι-
Φανες, ἥξεις, ἢ ἐλινύσεις ἔτι αὐτόθι, καὶ γὰρ
ἦν δ' ἐγὼ, τρίπαλαι λαιτῶ. ἐκ εὐπύρως τε γὰρ
ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ'
ἀσφα-

super nominibus. LYC. Videtur talis esse, tuus cum sit. Sed incipe tandem.

2. LEX. Tum coenabimus, inquit Callicles: tum ad vesperam giros faciemus in Lyceo. Nunc autem tempus est vngi in sole, et ad vaporem illius caleferi, et cum lauerimus, ponem gustare. Et iam eundem. Tu vero puer, strigilem mihi, et pellem, et lintea, et saposnes, classe aduchito in balneum, et balneatoris mercedem ferto: habes autem buni prope armarium obolos duo. Tu vero quid ages, Lexiphanes, venies ne, an hic adhuc moraberis. Quin ego etiam, inquam, ter olim est quod lauaturio: nec enim satis bene habeo, et circa perinaeum infirmus sum, clizellaria multa vectus. Aga-
so

ἀσραβῆς ὀχηθεῖς. ὁ γὰρ ἀσραβηλάτης ἐπέ-
σπερχε, καὶ τοὶ ἀσπυλιάζων αὐτός· ἀλλὰ καὶ
ἐν αὐτῷ ἔκ ἀμῆς ἦν τῷ ἀγρῷ· κατέλαβον γὰρ
τὰς ἐργάτας λιγυρίζοντας τὴν θερρινὴν ὁδὴν· τὰς
δὲ τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ κατασκευάζοντας. συν-
τυμβωρυχήσας οὖν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῆσι
τὰ ἀνδρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχειροπονήσας,
ἐκείνους μὲν διαφῆκα, τῷ τε κρύε ἐνεκα, καὶ
ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δὲ ὡς ἐν κρύει σφο-
δρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δὲ περιελθὼν
τὰ ἀρώματα, σκόροδά τε εὖρον ἐν αὐτοῖς πε-
φυκότα, καὶ γηπαττάλης τινὰς ἀγορεύσας, καὶ
τῶν σιανδίκων, καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος,
ἔτι δὲ κᾶχυς πριάμενος (ἔπω δὲ οἱ λειμῶνες
ἀνθο-

so enim nimis urgebat, quamquam ipse claudicatio-
nem per utres ludens. Sed neque in ipso rure fa-
tigationis expers fui: deprehendebam enim operas ae-
stiuam cautionem minurientes, partim vero sepul-
crum parantes meo patri. Cum ergo effodissem
cum illis sepulcrum, et his, qui ad ripas terram ag-
gerant et ipse manibus laborem adiuvissem, illos qui-
dem dereliqui, cum frigoris causa, tum quod essent
ustiones: nosti autem in frigore vehementi ustiones
existere. Ego autem obiens vernacula, alliaque in-
veni ibi nata, et effossis quibusdam terrae clavis, et
scandicibus, et bracanis pro olere lectis, erutisque
insuper cachrybus, (nondum autem odorifera erant

ἀνθοσμίας ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζεν) ἀνὰ-
 τεθείς ἐπὶ τὴν ἀσράβην, ἐδάρεν 1) τὸν ὄρεον.
 καὶ νῦν βαδίζω τε ὀδυνηρῶς, καὶ ἰδίῳ θαμᾷ,
 καὶ μαλακίῳ τὸ σῶμα, καὶ δέομαι διαγεῦσθαι ἐν
 τῷ ὕδατι ἐπιπλεῖσον, χαίρω δὲ μετὰ κάματον
 ἀπολαύμενος.

Ἀποθρεζομαι ἔν καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα 2), ἐν
 εἰκὸς ἢ παρὰ τῇ λευθοπωλίδι, ἢ παρὰ τῷ γυ-
 μαιο-

*prata, ut meis ipse pedibus ambulare mallet) in
 mulam iterum impersitus excoriatus sum in perinaeo,
 et nunc incedo cum dolore et sudo frequenter, et
 languico corpore, atque opus habeo perhazare in aqua
 plurimum. Gaudeo autem fessus abluī.*

3. *Decurram igitur ipse quoque ad puerum, quem
 credibile est aut apud pisorum venditricem, aut sal-
 samen-*

1. Ἐδάρεν] Quod est in omnibus, quos vi-
 di, editis, nihili esse puto. Legi et inter-
 pretatus sum ἐδάρεν. Nota vocis δέρω signi-
 ficatio. Vidit idem, credo, Micyllus, qui
 vertit *attrivi summum podicem*, melius ad in-
 tellectum: sed volebam propius adsequi ver-
 bilegulum Lexiphanem. *Gesner.*

2. Αὐτὸς τὸν παῖδα] Puto hic excidisse prae-
 positionem, legendumque ὡς τὸν παῖδα.
Κακοζηλία non videtur in omīssa praeposi-
 tione, sed in composito ἀποθρεζομαι. Λε-
 υθοπωλίδα quae statim sequitur interpre-
 tari etiam licebat *oꝝorum venditricem*, si cre-
 dimus

μαιοπώλη με περιμένειν. καὶ τοὶ προηγόρευτα
αὐτῶ ἐπὶ τὰ Σέδγη ἀπαντᾷν. ἀλλ' εἰς καιρὸν
ἄτοσι αὐτὸς ἐμπολήσας γε αἰς ὁρῶ πυριάτην τέ
τινα, καὶ ἐγκρυφίας, καὶ γήτεια, καὶ Φύκας,
καὶ οἶβον τρυτονί, καὶ λωγάνιον, καὶ τῆ βοός
τὸ πολὺπτυχον ἔγκατον, καὶ Φώκτας. Εὐ-
γε, ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄβατον ἐποίησας 3)
τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ, Ἐγὼ δέ, ἦ δ' ὅς, φίλος,
ὦ δέ-

*samentarium me expectare. Quamquam praedictum
ipsi fuerat, ut occurreret ad panes. Sed opportune
hic ipse adest, mercatus, ut video, clibanarium pa-
nem, et alios subcinericios, et cepas, et fucas, et
illum ocbum, et illud multorum foliorum bouis in-
testinum, et phoctas. Euge Atticio, compendi mihi
fecisti maiorem viae partem. Ego vero, inquit ille,*

Dd 3

strabus,

dimus scholiis ad h. l. et ad *Aristoph. Plut.*
v. 427. *Gesner.*

3. "Ἀβατον ἐποίησας] "Ἀβατος ex eo genere
est, ex quo ἀχρηστος et ἀφόρητος, cum hoc
non intolerabilem, sed nondum gestatum, il-
lud non iniutilem, sed nondum usurpatum si-
gnificat. ita nempe ἄβατος ὁδὸς non inac-
cessa, sed quam non opus fuit facere. Cae-
terum videtur Atticionem studio vocasse hunc
seruum Lucianus, ut absurdam Atticisimi af-
fectionem notaret, ac deinde *Onomacritum*,
ac postea *Onomarchum* quasi tu iudicem, prin-
cipemue nominum dicas. *Gesner.*

ὦ δέσποτα, γεγέννημαι, σὲ περιορῶν· σὺ δὲ πᾶ-
 χθές ἐδείπνεις; μὴν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ
 Δί', ἣν δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόνδε ὠχόμεν, ψύτ-
 ταν κατατείνας 4), οἶσθα δὲ ὡς Φίλαγρός εἰμι;
 ὑμεῖς δὲ ἴσως ᾤεσθέ με λαταγεῖν κοττάβους·
 ἀλλ' εἰσιὼν, ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἠδύνειν, καὶ
 τὴν κάρδοπον σμῆν, ὡς θριδακίνας μάττοίτε ἡμῖν.

Ἐγὼ δὲ ξηραλλοιφῆσω ἀπελθὼν. καὶ ἡμεῖς,
 ἥδ' ὃς ὁ Φιλῖνος, ἐγὼ τε καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ
 Ἑλλάνικος ἔτοσί ἐψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων
 σκιά-

*strabus, here, factus sum, te dum circumspicio.
 Tu vero ubi coenabas heri? num apud Onomacri-
 tum? Non per Iouem, inquam, verum rus abie-
 ram, cito percurrens: nosti autem quam sim amans
 ruris. Vos autem forte putabatis me sonare cotta-
 bos. Sed intro abi, haecque et alia condiro, et ex-
 purga mactram, ut lactucinas nobis subigatis.*

4. Ego vero ad siccam unctionem discedam. Nos
 vero, inquit Philinus, ego nempe, et Onomarchus
 et Hellanicus sequemur. Exenim gnomon mediam
 iam

4. Ψύτταν κατατείνας] Suspicabar legendum
 ψύττα κατατείνων, atque ψύττα esse ὠνο-
 ματοπεποιημένον, celeritatem motus indi-
 cans: suadere id mihi videbatur praeter scholia
 ad h. l. ipse Hesychius, qui ψύττα, inquit,
 ἐπὶ τῇ ταχέως ἀποδραμεῖν λέγεται. Est
 autem hoc κακόζηλον maxime in scripto se-
 rio talia immiscere. Gesner.

σκιάζει μέσην τὴν πόλιν. καὶ δέος μὴ ἐν λου-
τρίῳ ἀπολασώμεθα, κατόπιν τῶν Καριμάντων,
μετὰ τοῦ σύρφακος βύζην ὠσιζόμενοι. καὶ ὁ
Ἑλλάνικος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ δυσωπῶ, καὶ γὰρ
τὰ κόρα μοι ἐπιτεθόλωσθον, καὶ σκαρδαμυκτῶ
θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρὺς εἰμι, καὶ τὰ ὀμματά μοι
Φαρμακῶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφ-
θαλμοσόφου, ὃς ταράξας, καὶ ἐγχεάς μοι Φάρ-
μακον, ἀπερυθριάσαι ποιήσει τὰς ὀφθαλμούς,
καὶ μηκέτι λημαλέες εἶναι, μηδὲ διερὸν βλέπειν.

Τοιαῦτα ἅττα διεξίοντες ἅπαντες οἱ παρόν-
τες, ἀπήειμεν· καὶ περὶ δὴ περ ἤκομεν εἰς τὸ γυ-
μνάσιον ἀπησθηνέμενοι ἤδη, ὁ μὲν τις ἀεροχει-
ριασμῶ, ὁ δὲ τραχηλισμῶ, καὶ ὁρδοπάλη ἐχρή-
το,

*iam aream inumbrat, et metus est ne in turbido-
aliorum sordibus balneo abluamur, post Cariman-
tes, cum fece plebis confertim trudendi. Et Hella-
nicus, Ego vero, inquit, etiam aegre video; es-
enim utraque mihi pupilla turbida est, ac frequen-
ter conmiueo, et facilis lacrimarum sum, et medi-
camenta desiderant oculi, atque Asclepiade quodam
oculorum sapiente indigeo, qui confuso et infuso
medicamento faciat ut erubescere desinant, ut non
amplius lipposi sint, neque humidum videant.*

5. Talia quaedam disputantes praesentes omnes
abimus. Et cum venissemus in Gymnasium exue-
stiti iam, unus quidem exercitatione extremarum
manuum, alius supinandi, et luctus erectae ureba-

το, ὁ δὲ λίπα χρισάμενος, ἐλυγίζετο, ὁ δὲ ἀντέβαλε τῷ κωρύκῳ, ὁ δὲ μολυβδοάντας χερμαδίας ἀράγδην ἔχων, ἐχετροβόλει. εἶτα συντριβέντες, καὶ ἀλλήλους κατανωτισάμενοι, καὶ ἐμπάιξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν καὶ Φιλίνος ἐν τῇ θερμῇ πνέλῳ καταιονηθέντες, ἐξήκειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ τὸ ψυχροβαφές κάρα δελφινίσαντες, παρένεον ὑποβρύχιαι θαυμασίως. ἀναστρέψαντες δὲ αὐθις ἄλλος ἄλλα ἐδρωμέν. ἐγὼ μὲν ὑποδησάμενος, ἐξυόμην τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοντωτῇ ξύρῃ. καὶ γὰρ ἔκμηπτον, ἀλλὰ σκαφίον 5)

ἐνεκάρ-

tur. Alius uera pingui unctus inflectebat se: alius obiciebat se coryco: alius autem plumbeas manuum implentes cum fragore manibus iactabat. Deinde contriti (frictione usi) cum tergis nos inuicem portassemus, atque illusissemus (lulissemus in) Gymnasio, ego quidem et Philinus in labro calido perfusi exiimus. At reliqui caput frigidae Delphinorum instar immergentes, admirabiliter sub aqua adnatabant. Reuersi autem rursus alio, alia alii faciebamur. Ego quidem subligatus, radebam caput radula ex dente faba (pectebam) quippe non in simiam,

5. Κηπίον — σκαφίον] Duplex genus tonsurae hic indicari clarum est. Etiam hoc apparet, qui κηπίον tondetur illi non opus esse pectine, opus esse, qui σκαφίον. Iam κῆπον et κῆβον esse simiae genus, notum est.

Ita-

ἐκτενέμεν, ὡς ἂν ἔ' πρὸ πολλῶ τὸν κόνον, καὶ
τὴν κορυφαίαν ἀποκεκομηκώς. ἄλλος ἐθερμο-
τράγει, ὁ δὲ ἡμεῖς τὸν νῆσιν, ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν
τὰς ῥαφανίδας, ἐμυζίλατο τῷ ἰχθυήρῃ ζωμῶ,
ἄλλος ἡσθιε φαυλίας, ὁ δὲ ἐξ ῥέ' φειτῶν κριθῶν.

Καπειδὴ καίρεος ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος ἐδειπνέμεν,
ἐκείντο δὲ καὶ ὀκλαδία, καὶ ἀσκήντα. τὸ μὲν
δὲ δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν, 6) παρῆσθεύας
δὲ

*simiam, sed in scaphium ronsus eram, qui non ita
pridem, barbam et verticem decomaueim (toton-
derim,) alius lupinos edebat: alius vomebat iei-
num: alius excauatis raphani frustis hauriebat ius
pisculentum: edebat alius phaulias: (oliuas) forbe-
bat alius de bordeis.*

6. Ac deinceps cum tempus esset, cubito nixi coe-
nabamus: positae autem erant sellae et grabatuli.
Ac coena quidem ipsa erat de collationibus. Pa-

Dd 5

rata

Itaque notatur forte tonsura ἐν χερῶ, brevis
admodum, qua qui vtuntur, non habent
quod pectant: Scaphion forte liberat frontem,
aures, ceruicem, crinibus, qui tegere illas
partes possint, cranio autem, quod σκάφη
appellatur, pilorum tantum, quod pecti pos-
sit, relinquit. *Gesner.*

6. Ἀπὸ συμφορῶν] Συμφορὰν, quae calami-
tatem significat, posuit pro συμβολῇ colla-
tione, ex erymo scilicet. *Gesner.*

δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, δίχνηλα ὕεια, καὶ σχαλίδες,
καὶ ἡτριάϊα, καὶ τοκάδος υἱὸς τὸ ἐμβρυοδόχον ἐντε-
ρον, καὶ λαβὸς ἐκ ταγῆνε, καὶ μυττωτὰς, καὶ ἀβυρ-
τάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρκεῖαι, καὶ θρυμ-
ματίδες, 7) καὶ θρίξ, καὶ μελιττῆται. τῶν δὲ
ὑποβρυχίων τὰ σελάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ἐσφα-
κίνα τὸ δέρμα, καὶ τεμάχη ποντικά τῶν ἐκ σαρ-
γάνης, καὶ κωπαίδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ
ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπώδός, καὶ ἰχθυὺς ἦν παράσι-
τος. καὶ οἷν δὲ ὅλον ἰπποκλῆ εἶχομεν, καὶ βοὸς
λειπογνώμονος κωλήν. ἄρτοι μέντοι ἦσαν σι-
φῶϊοι, καὶ Φαῦλοι, καὶ ἄλλοι νεμῆνιοι, ὑπερήμε-
ροι

*rata autem erant multa et varia, et bisida (pedum
extrema) suilla, laterum pulpa, sumina, et por-
cae foedae intestinum embryonem recipiens (vulua)
et lobus ex sartagine, et alliatum, et abyrtace, si-
milesque quaedam conditurae, et thrymmatides, et
inuoluta foliis, et mellita. Et e marinis cartila-
ginosa multa, et quae corium habent testaceum, et
frusta Pontica de sporia, et Copaicae (anguillae)
et gallina domestica, et gallus qui iam canere desit:
et piscis conuictor. Quem autem etiam habuimus
totam in furno assatam, atque edentuli bonis pe-
dem anteriorem. Verum panes erant siliaginei non
mali, et alii de nouilunio, qui sero ad festum ve-
nerant,*

7. Θρυμματίδες] Placentae genus. aliis intri-
tum. *Quietus.*

ροι τῆς ἐφορτῆς· καὶ λάχανα τὰ τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑπερφυῖ· οἶνος δὲ ἦν ἐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ βύρσης, ἥδη μὲν ἀγλευκῆς, ἀπσπτος δὲ ἔτι.

Ποτήρια δὲ ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ τῆς δελφινίδος τραπέζης, ὁ κρυψιμέτωπος, καὶ τρυήλης Μεντορεγγῆς, εὐλαβῇ ἔχων τὴν κέρκον, καὶ βομβυλῖος, καὶ δειροκύπελον, καὶ γηγενῇ πολλὰ, οἷα Θηριυλῆς ὥπτα, εὐρυχαδῇ τε, καὶ ἄλλα εὖσομα. τὰ μὲν Φωκαῖζεν, τὰ δὲ Κνιδόζεν· πάντα μέντοι ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόσρακκ. κυμβία δὲ ἦν, καὶ Φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμματικά. ὥς μὲν ἦν τὸ κυλικεῖον.

Ο

nerant, et olera tum quae sub terra, tum quae supra illam crescunt. Vinum autem erat non senex, sed de vire, non illud quidem adhuc mustum, sed nondum tamen percoctum.

7. *Pocula posita erant omnis generis in Delpica mensa, fronticetum illud, et triclauium illud, Mentoris opus, caudam habens capiendo commodam, et bilbiens (angusti colli) et cervicatum illud, et terrigena multa, qualia assabat Thericles, late hiantia, et alia ore commodo, e Phocaea quaedam, alia e Cnido, omnia quidem, quae ventus auferret (prae leuitate) et testam membranae (instar tenuem) habentia. Cymbia autem erant, et phialae minutae, et literata pocula: itaque plenum erat pocularium (poculorum armarium.)*

8. Sed

Ὁ μέντοι ἱπνολέβης, ὑπερπαφλάζων, ἐς κε-
 Φαλὴν ἡμῖν ἐπέτρεπε τὰς ἀνθρακας. ἐπίνομεν
 δὲ ἀμυσι, καὶ ἤδη ἀκροθώρακες ἤμεν· εἴτ' ἐ-
 χρίομεθα βακχαρίδι. καὶ εἰσεκύλισέ τις ἡμῖν
 τὴν ποδοκτύπην, καὶ τριγωνίστριαν. μετὰ δὲ ὁ
 μὲν τις ἐπὶ τὴν κατήλιφα ἀναῤῥιχνησάμενος,
 ἐπιφθέρημα ἐζήτει, ὁ δὲ ληκίνδα ἐπαιζεν, ἄλλος
 ἐρρίκιζτο σὺν γέλῳ τὴν ὀσφύν.

Καὶ ἐν ταυτῷ λελεχμένοι, εἰσεκώμασαν ἡμῖν
 αὐτεπάγγελτοι, Μεγαλῶνυμός τε ὁ δικοδίφης,
 καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτέκτων, ὁ κατὰ νῦντα ποι-
 κίλος, καὶ ὁ Ὠκοάταξις Εὐδήμος. κἀγὼ ἤρο-
 μην αὐτὰς, τί παθόντες ὀψέ ἤκοιεν. ὁ μὲν ἔν
 Χαιρέας, Ἐγὼ ἦδ' ὅς, λείρον τινα ἐκρόταν, καὶ
 ἄλλοι.

3. Sed lebes camini supra modum ebulliens in ca-
 put nobis euerxit carbones. Bibimus autem amyssi-
 da: et iam bene poti eramus, cum ungeremur bac-
 charide: atque intro voluit nobis aliquis pedisonam
 (saltatricem) et trigonistriam (psaltriam) Postea
 alius quidem in cantherium enifus, insultum para-
 bat: alius ludebat crepitu: alius crispabat cum risu
 lumbum.

9. Eodem tempore loti commissatum non vocati
 ad nos venire Megalonymus ille causarum subactor,
 et Chaereas aurifaber ille tergo varius, et ille con-
 fractor ouorum Eudemus. Et ego interrogavi illos,
 Qua caussa fero adeo venirent? Ac Chaereas qui-
 dem: Ego, inquit, segmentum quoddam concinna-
 bam,

ἐλλόβια, καὶ πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ
 διὰ τῷτο ὑμῖν ἐπιδείπνιος ἀΦίγμαι. Ἐγὼ δὲ
 ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα εἶχον· ἦν μὲν
 γὰρ ἀδικος ἡ ἡμέρα, ὡς ἴξε, καὶ ἄλογος· ὡς ἂν
 ἔν ἐχεγλωττίας ἄτης ἄτε ῥησιμετρεῖν εἶχον, ἄτε
 ἡμερόλεγδον, ὡς ὑδρονομεῖσθαι. πυθόμενος δὲ
 ὅτι ὁ ξρατηγὸς ὀπτὸς ἐστὶ, λαβὼν ἄχρηστα ἱμά-
 τια, εὐήτρια, καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέ-
 φρησα ἑμαυτόν.

Εἶτ' εὐθὺς ἐντυγχάνω δαδᾶχῳ τε, καὶ ἱερο-
 Φάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρρήτοποιοῖς, Δεινίαν
 σύρξιν ἀγδὴν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν, ἐγκλήμα ἐπά-
 γοντας, ὅτι ὠνόμαζεν αὐτὰς, καὶ ταῦτα εὖ εἰ-
 δὼς, ὅτι, ἐξ ἔπερ ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοι τέ-
 ρισι,

*ham, et in aures, et compedes filiaq, ac propterea
 post coenam vobis adsum. Ego vero, inquit Me-
 galonymus, aliud agebam. Erat enim, ut scitis,
 sine iudicio, sine oratione dies, cum igitur lingui-
 stitium esset, neque admetiri verba habebam, nec
 aquae demensum ubi acciperem. Cognito autem, vi-
 sibilem esse (adiri posse) Praetorem, sumtis vesti-
 bus inusitatis (novis) boni staminis, calceis autem
 ingestis (novis) extuli me ipsum.*

10. Deinde statim incido in facigerum et bieo-
 phantam et reliquos infanda (sacra occulta, my-
 steria,) facientes, qui Diniam raptim in ius trabe-
 rent, crimen obiciētes hoc, quod illos nominasset,
 idque dum bene sciret, a quo tempore consecrati
 essent,

εἰσι, καὶ ἔκτι ὀνομαστοί, ὡς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. Οὐκ οἶδα, ἦν δ' ἐγὼ, ἐν λέγεις, τὸν Δεινίαν· ἐκάλει δ' ἔν με τ' ἔνομα. Ἔστιν, ἦδ' ὅς, ἐν τοῖς σκικραφείοις ἐγκαψικίδαλος ἄνθρωπος, τῶν αὐτοληκύθων, καὶ τῶν αὐτοκαβδάλων, αἰ κερῶν, ἐνδρομίδας ὑποδέμενος, ἡ βρυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. Τί ἔν, ἦν δ' ἐγὼ, ἔδωκεν ἀμνηστέη δίκην, ἡ λαξ πατήσας ὤχετο; Καὶ μὴν ἐκείνός γε, ἦδ' ὅς, ὁ τέως αὐλάμενος δ), ἤδη ἔμπεδός ἐστιν. ὁ γὰρ σρατηγός, καὶ τοὶ ἀτιμαγελοῦντι καρπώδεσμά τε αὐτῷ

περι-
essent, anonymos esse nec iam nominabiles (nomine tuo appellandos) qui sacro iam nomine gaudeant. Non noui, inquam, quem dicas Diniam. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in foris aleatoris cepimorus homo, ex illo genere qui lecythum ipsi sibi portant, qui farinam ipsi sibi subigunt, semper horrido capillitio sunt, endromides aut buncides solcas semper gerens, habensque tunicam virinque manicatam. Quid ergo, inquam, deditne poenas aliquo modo, an iactatis calcibus abiit? Quia ille, inquit, qui tum saltauerat, iam immortus est. Praetor enim, licet segregare (et subducere) se velle,

8. Αὐλάμενος] Verti quasi legeretur ἀλλόμενος, saltans, exsultans lasciuie, vt respondeat illi λαξ πατήσας. Si quis αὐλάμενος melius intelligat, libenter festinatum a me esse confitebor. Gesner.

περιθείς, καὶ περιδέραιον ἐν ποδοκίμαις, καὶ πο-
δοσφάβαις, ἐποίησεν εἶναι· ὥς ἐν δεσμοῖς ὦν,
ὑπέβδυνά τε ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶ δέους, καὶ
πορδαλέος ἦν, καὶ χρέματα ἀντίψυχα διδόναι
ἤθελεν.

Ἐμὲ δὲ, ἥ δ' ἐς ὁ Εὐδήμος, ὑπὸ τὸ ἀκροκνε-
Φὲς μετεσεύλατο Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλη-
τῆς, καὶ πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρεως ἐξαθ-
λος ὢν. οἶσθα τὸν χαλκῆν τὸν ἐσῶτα ἐν τῇ
ἀγορᾷ. καὶ τὰ μὲν πιττῶν 9), τὰ δὲ εὖων,
διετέ-

*vellet, et manicis circumdatis et collari, in cippis et
neruo illum esse fecit. Quare vinctus infelix sup-
pedebat prae metu, et crepitabundus erat, et opes
pretium animae dare volebat.*

II. *Me autem, Eudemus inquit, summo crepu-
sculo arcessiuit Damascias, Athleta olim et multorum
victor, iam vero prae senectute expers certaminum.
Nosti aeneum illum in foro stantem (cuius statua
est in foro) et partim quidem coquendo, partim
assando*

9. Πυττῶν] Πυττῶν quid sit, nescio an ali-
quis doceat: πιττῶν picans, quod alii ha-
bent, nondum reperio, qui huc faciat. Eu-
demus ὠοκάταξις, quasi tu dicas οὐοῖς fractor,
coquus videtur, vocatus summo mane ad
nuptiales epulas parandas. Εὖειν quod apud
Homerum torrere est, adurere, pilos v. g.
suis mactati, forte hoc ipso intellectu hic ca-
pitur, forte quidam ea tempestate pro culi-
nae

διετέλεσα. ἔξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τὴν μερὸν εἰς ἀνδρὸς τὴν θυγατέρα, καὶ ἤδη ἐκάλυνεν αὐτήν. εἶτα μερμέριόν τι κακὸν ἐμπεσόν, διέκοψε τὴν εὐεργεσίαν. ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Δίων, ἐκ οἷο' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ θεοεσχθία σχεθεὶς, ἀπῆγγεν αὐτόν. καὶ, εὖ ἴδε, ἀπολώλει ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ ἐπιβὰς, ἀπῆγγωνίσκ' τε αὐτόν, καὶ παραέλυσα τῆς ἐμβροχῆς, ἐπιπολὺ τε ὀκλαῶ παρακαθή-

affando occupatus fui. Elocare enim destinabat bodie viro filiam, et iam illam comebat. Deinde sollicitum malum quoddam incidens festum diem turbavit. Filius enim illius Dio, nescio qua re dolens, vel potius, deorum odio implicitus, ipse se suspendit. Et, scitote, perierat, nisi superueniens ego, ablaqueassem illum, et soluissem a nexu, multumque geni-

nae altero opere affare posuerunt, cui πέσων, πέπτων, πέπτων, coquens cognatum significatione est, et a πιττων vel πυττων non nisi apice vno alteroque abhorret. Id igitur interea fecutus sum. Si tamen vtrumque participium πιττων et εὖων ad infamem prope artem dropacistarum et glabratorum, pice et psilathris mollium hominum quidquid vsquam pilorum est euellentium, referre malis, ipsa verba non repugnant; sed non video, qui ὠπατάξις huc conuenire possit. Gesner.

καθήμενος, ἐπινύσσω τὸν ἄνθρωπον, βαυκαλιῶν, καὶ διακωδωνίζων, μὴ πῃ ἔτι συνεχῆς εἴη τὴν Φάρυγγα. τὸ δὲ μάλιστα ὀνῆσαν, ἐκείνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασυχῶν αὐτῆ τὰ ἄκρα διεπίεσα.

Μῶν ἐκείνον, ἦν δ' ἐγὼ, Φῆς Δίωνα, τὸν καταπύγωνα, καὶ λακκοσχέαν, τὸν μύρωνα καὶ σχινοτρώκταν νεανίσκον, ἀναφλῶντα, καὶ βλιμάζοντα, ἦν τινὰ πεῶδη καὶ πόσθωνα αἰσθητά μιν ἔῶν. ἐκεῖνός γε καὶ λεκαλέος. ἀλλὰ τοι γε τὴν θεὸν, ἥ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, θαυμάσας. Ἀρτεμις γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, σκοπάδειον ἔργον. ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῆ, πρεσβύτες ἦδη, καὶ τὴν

geniculatum affidens, fodiens hominem, titillans, explorans undique, ne qua adhuc continens (compressus, elusus) esset gula. Quod autem maxime profuit, illud erat, quod ambabus illius extrema tenens compressi.

12. Numquid illum, inquam ego, Dionem ais, cinaedum, laxo et pendente scroto, illum effeminatum, et leniscum rodentem adolescentem, illum masturbantem et lascive contrectantem, si quem bene vasatum, et improbe mutoniarum senserit, illum admittens. Ille quidem et patellarius: sed Deam, inquit Eudemus, adorans, Diana enim illis est in media aula, scopadeum opus, huic igitur supplicantes, Damasius et uxor illius, senex iam, et cana caput

Luc. Op. T. IV.

Ee

accura-

τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἰκέτευεν ἐλεῆσαι
σφᾶς· ἡ δὲ αὐτίκα ἐπένευσε· καὶ σῶς ἦν, καὶ
νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δὲ περὶ Φανῶς Ἀρτεμιδώ-
ρον ἔχουσι τὸν νεανίσκον· ἀνέθεσαν ἔν αὐτῇ τά-
τε ἄλλα, καὶ βέλη, καὶ τόξα, ὅτι χαίρει του-
τοῖς· τοξόταις γάρ, καὶ ἐκηβόλος, καὶ τηλέμα-
χος ἡ Ἀρτεμῆς.

Πίνωμεν ἔν, ἥδ' ὅς ὁ Μεγαλῶνυμος, καὶ γὰρ
καὶ λάγυνον τετονὶ παρηβηκότας, ἥκω ὑμῖν κο-
μίζων, καὶ τυρᾷ τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαι-
πετεῖς· φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ σφραγίσιν θρι-
πηδεσάτοις, καὶ ἄλλας ἐλαίας νευσάς, καὶ πῆ-
λινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξύσρακα, εὐπυνδάκωτα,
ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακῆντα ἐξ ἐντέρων
κρωβυ-

accurate, obsecrabant, ut sui misereretur: at illa
statim innuit, et saluus erat; et nunc Theodorum
(Deodatum), aut magis aperte Artemidorum (Dia-
nidatum) habent adolescentulum. Dedicarunt igitur
illi tum alia, tum tela et sagittas, quod his
gaudet: sagittaria enim, et procul-iaculans, emi-
nus-pugnans est Diana.

13. Bibimus ne igitur, inquit Megalonymus.
Etenim lagenam hancce effocti vini, vobis attuli,
et casei recentis massas, et oliuas caducas, (seruo
autem illas sub sigillis vermium opera praeclare ero-
sis) et alias oliuas colymbades, (natatiles) et lu-
rea ista pocula, acutitestacea, bono fundo, ut ex
illis bibamus: et placentiam ex intestinis cinnamato
plexu

κρωβυλώδῃ τὴν πλοκὴν· σὺ δ', ὦ παῖ, πλέον
μοι τῶ ὕδατος ἔγχει, ὥς μὴ καρηβαρεῖν ἀρξαί-
μην, κατὰ σοῦ παιδοβοσκὸν καλῶ ἐπὶ σέ.
ἴζε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπilon ἔχω τὴν κε-
φαλὴν.

Μετὰ δὲ τὸν ποτὸν συνυθλήσομεν, οἷα καὶ
ἄττ' εἰώθαμεν· εἰ γὰρ ἀκαιρον δῆπρ' εἶναι ἐνοίνο-
φλύσειν. ἐπαινῶ τῆτο, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ γὰρ ὅ-
τι περ ὀφελος ἐσμέν τῆς Ἀττικίσσεως ἄκρον. εὖ
λέγεις, ἦ δ' ὅς ὁ Καλλιμαχῆς. τὸ γὰρ ἐρεσχελεῖν
ἀλλήλας συχνάκις, λαλησθιγάνη γίγνεται. ἐγὼ
δὲ, ἦ δ' ὅς ὁ Εὐδημος, κρύας γὰρ ἐστίν, ἥδιον ἂν
εὐζωροτέρῳ ὑποπυκνάζοιμι· καὶ μὲν χειροθνή-
εἰμι, καὶ χλιανθεῖς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χει-
ροσό-

*plexu formatam. At tu, puer, plus mihi aquae
infunde, ne grauari caput incipiam, deinde tibi
puerulum (paedagogum) contra te aduocem. Sci-
tis enim quam cruciet, et quam compactum atque
minime peruium vaporibus caput habeam.*

14. *Post potum autem coniugabimur, qualisq; ex
quae salemus: neque enim intempestiuum sane in
vino garrere. Laudo hoc, inquam: etenim flos ipse
ex medulla sumus Atticissationis. Bene dicis, inquit
Callicles: saepe enim inuicem nugari coricula fit lo-
quelae. Ego vero, inquit Eudemus, frigus enim
est, libentius meraciore pocula suffrequentarem,
etenim frigore eneētus sum: ex calefactus libentius*

ροσόφων τούτων, τοῦ τε αὐλητοῦ, καὶ τῆς βαρβιτωδοῦ.

Τί ταῦτα εἶπες, ὦ Εὐδήμε, ἦν δ' ἐγώ· ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀσέμοις ἔσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις· ἐμοὶ δὲ ἡ γλῶττά τε ἦδη λογαῖ, καὶ δὴ ἀνηγόρευεν γὰρ ὡς ἀρχαιολογῆσαι ὑμῖν, καὶ κατανίψων ἀπὸ γλώττης 10) ἀπαντας· ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὀλκιάδα τριάμενον ἐν ἑρίῳ πλέεσαν, ἐμπνευματωμένῃ τῇ ἀκατίῃ, εὐφορεῖσθαι τε, καὶ ἀκροκυν-

audirem manus apientes illos, et tibicinem, et barbiticinem.

15. *Quid haec, inquam, Eudeme, indictionem (silentium) nobis iniungis, quasi ore carentibus, et elinguaris. Mibi vero et lingua iam sermocinatur, et iam prouehebar, ut qui antiquo apud vos sermone usus essem, et nunc vos de lingua mea conspuirurus omnes. At tu simile quid fecisti, ac si quis primum velorum onerariam nauem, secundo nauigantem, sinuatis velis scaphae, felici cursu per sum-*
mos

10. Κατανίψων ἀπὸ γλώττης] Illud, credo, apparet hic qui Homerum legerunt, κατανίψων hoc deriuandum a κατανίψω, respiciue ad Homericum Nestora, eiusque ἐπεα νιφάδεσσιν ὁικότα χειμῆρσιν: ut neque Horatii lectoribus ignotus esse potest ille Furius, qui hibernas cana nunc conspuis Alpes, ad quem interpretatio nostra alludit. Gesner.

ἀεροκυματᾶσαν, ἔκτορας τινες ἀμφισόμας, καὶ
 ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφείς, καὶ ναυσιπέδας, ἀνα-
 χατιζοῖ τῷ δρόμῳ τὸ ῥόθιον, Φθόνῳ τῆς εὐη-
 νεμίας. ἔκιν, ἥδ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βέλεις, πλεῖ
 καὶ νεῖ καὶ θεῖ κατὰ τῷ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ ἀπό-
 γειος, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ τῷ Ὀμήρῳ Ζεὺς, ἢ
 ἀπὸ Φαλάκων 11) ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρεανίας, ὅψο-
 μαί διαφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πρύμνη-
 θεν ἀπὸ τῷ ἀνέμῳ κατὰρξάνην 12).

ΛΥΚ.

*mos fluctus latam, dimissis quibusdam tenacibus an-
 cipitibus, aut habenis ferreis, et compedibus nauium,
 comis retrahat impetuosum illud cursus, inuidia
 venti ferentis. Igitur, inquit ille, tu quidem, si
 volueris, nauiga et nata et curre per fluctum: ego
 vero e terra, bibens interim, ut Homericus ille Iu-
 piter, aut de glabri montis specula, aut de caeli
 arce, videba te differri, ac nauim de puppi a vento
 secundo flatu impelli.*

E e 3

16. LYC.

11. Ἀπὸ Φαλάκων] Φαλάκῳ vel Φάλα-
 κῳ speciatim Idae montis vertex, vnde
 Homericus Iupiter imperat non minus, quam
 de caelo. *Gesner.*

12. Κατὰρξάνην] Vt caetera in hac metapho-
 ra nauigationis absurdissima et vere κακό-
 ζηλα sunt, ita hoc praesertim: κατὰρξίσθαι
 est perimigi, sed de nomine ἄρος et ἄριος
 dat illi Lexiphanes intellectum, quem in-
 terpretatio exprimit. Tales sunt lusus in

ΛΥΚ. Ἄλῃς ὦ Λεξίφανες καὶ ποτὲ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι καὶ ναυτιῶ, καὶ ἦν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα ὅποσα διεξελήλυθας, εὖ ἴσθι, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβέμενος ὑφ' ὧν κατεσκέδασάς με ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον, γελᾶν ἐπῆει μοι ἐπ' αὐτοῖς· ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάντα ὅμοια ἦν, ἤλεον σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπτωκότα καὶ νοσῶντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μελαγχολῶντα.

Ζητῶ

16. LYC. Satis Lexiphanes, conuiuii et lectio-
nis: ego enim iam ebrius tibi sum et nauseo, ac
nisi celeriter euomuerō haec omnia, quae recita-
sti, Corybanticum, scito, morbum macturus
mihi videor, circumsonantibus, quibus perfudi-
sti me, verbis. Quamquam primum ridere illa
subibat. Cum vero multa essent, et similia in-
ter se omnia, miseratus sum infelicitatem tuam,
qui viderem, in labyrinthum te incidisse e quo
fuga nulla sit, et morbo laborare maximo, vel
atra potius bili esse percitum.

17. Quae-

ἑκτορες, ἰσχαδες, et aliis, in quibus scili-
cet etyma dūm spectat, alienam et nouam
significationem confingit. *Gesner.*

Ζητῶ ἔν πρὸς ἑμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα
κακὰ συνελέξω, καὶ ἐν ὁπότῳ χρόνῳ, καὶ ὅπῃ
κατακλείσας εἶχες τοσῆτον ἑσμὸν ἀτόπων καὶ
διασρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίη-
σας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν,
κατὰ τὸ ἱαμβεῖον,

"Ολοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς
τοσῆτον βόρβορον συνερανίσας, κατήντηλσάς
με, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι
μήτε Φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ εὖναι ἔχειν, μή-
τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παρρησίαν ἄ-
γοντι ἐντετυχημέναι, ὃς τάλιθές εἰπὼν, ἔπαυ-
σεν ἂν σε ὑδέρῳ μὲν ἐχόμενον, καὶ ὑπὸ τῇ πά-
θῃ διαρραγῆναι κινδυνεύοντα. σαυτῷ δὲ εὖ-
σαρκον

17. Quaero igitur apud me ipse, unde tot
mala collegeris, et quanto tempore atque vbi tan-
tum examen absurdorum distortorumque nomi-
num concluderis, quorum partem quidem ipse
fecisti, partim vero sepulta alicunde eruisti, *ut
ex iambico illo tibi dici possit*, Pereas male morta-
lium mala eligens! tantum coeni collectum in me
effudisti, qui nulla te iniuria laeserim. Videris
autem mihi neque amicum quemquam, aut fa-
miliarem, aut beneuolum habere, neque in vi-
rum liberum vnquam, et fiducia vtentem inci-
disse, qui vera dicendo liberaret te aquoso tumo-
re correptum, et, ne a morbo illo rumparis, pe-
riclitantem, dum te corpus fecisse putas, et fir-

σαρκον εἶναι δοκῶντα, καὶ εὐρωσίαν οἰόμενον τὴν
 συμφορὰν, καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινε-
 μενον, ἀγνοούντων ἂ πάσχεις, ὑπὸ δὲ τῶν πε-
 παλδευμένων, εὐκότως ἐλεῶμενον.

Ἄλλ' εἰς καλὸν γὰρ τετονὶ Σώπολιν ὄρω τὸν
 ἱατρὸν προσιόντα, Φέρε τέτῳ ἐγχειρίσαντές
 σε, καὶ διαλεχθέντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἱασίν τι-
 νὰ σοι εὐρώμεθα, συνετὸς γὰρ ἀνὴρ, καὶ πολ-
 λὰς ἤδη παραλαβὼν ὥσπερ σὲ ἡμιμανεῖς καὶ κο-
 ρυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχεῖας Φάρμακον. χαῖρε
 Σώπολι, καὶ τετονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν ἐ-
 ταῖρον, ὡς αἶσαθα, ἡμῖν ὄντα, λήρω δὲ νῦν, καὶ ξέ-
 νη περὶ τὴν Φωνὴν νόσω ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα,
 ἤδη τελέως ἀπολωλένα, σῶσον ἐνίγῃ τῷ τρόπῳ.

ΛΕΞ.

nam validudinem esse, quae calamitas est: et ab in-
 fanis quidem laudaris, morbum tuum ignorantibus,
 eruditis autem misericordiam moues merito.

18. Verum enim vero, accedentem enim video
 praeclarum hunc Sopolin medicum, huic te com-
 mendemus, age, et sermone de morbo instituto
 curationem tibi aliquam inueniamus. Prudens
 enim vir est, qui iam multos tui similes furori
 proximos, et pituita laborantes, medicamento
 infuso liberauit. Salue Sopolis, et assumtum hunc
 Lexiphanem, sodalem, ut nosti, meum, verum
 in delirio iam et peregrino circa linguam morbo
 versantem, et ne iam plane perierit periclitan-
 tem, serua quacunque demum ratione licuerit.

19. LEX.

ΛΕΞ. Μὴ ἐμέ, Σώπολι, ἀλλὰ τετονὶ Λυκί-
 ναν, ὃς περιφανῶς μακκοῦ, καὶ ἀνδρας πεφρενω-
 μένης ὀλισθογνωμεῖν οἶεται, καὶ κατὰ τὸν Μνη-
 σάρχην τὸν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωτταργίαν
 ἡμῖν ἐπιβάλλει· ἀλλὰ μὰ τὴν ἀνάισχυντον Ἀ-
 θηναῖν, ἢ καὶ τὸν μέγαν θηριομάχον Ἡρακλέα,
 εἰδ' ὅσον τᾶ γρυῖ καὶ τᾶ Φνεί φροντιζόμεν αὐτῷ.
 ὀττεύομαι ἔν μηδὲ ὅλως ἐντυγχάνειν αὐτῷ· εἰ-
 κα δὲ καὶ ῥιναυσησείν 13), τοιαῦτα ἐπιτιμῶν-

τος

19. LEX. Non me, Sopoli, sed huncce Ly-
 cinum, qui manifeste maccus est, et homines
 cordatos labi sententia arbitratur, vt Samius ille
 Mnesarchi F. silentium nobis et linguotium im-
 ponit. Sed per impudentem (*quam nemo pudore
 afficiet*) Mineruam, et magnum monstripugna-
 cem Herculem, neque gry neque phnei illum
 curabimus, quare abominor etiam omnino in il-
 lum incidere. Videor mihi etiam nasum corru-
 gaturus, cum tot ipsius reprehensiones audiam:

E e 5

et

13. Ῥιναυσησείν] Verbum ῥιναυσησείν nec in-
 telligo, nec vnde deriuatum sit commini-
 scor, neque cur *ringi* dederit Micyllus vi-
 deo; nisi quod de origine nominis αὐσηρὸς
 forte somnare aliquid lubeat. Certe *os con-
 trahunt* austera; quae molesta sunt *corrugant
 nares*, bilis sedem. Sed hoc est hariolari, vt
 et illud, quod cogitabam, an ῥιναυλήσειν
 q. d. *nasō vt tibia canere*, locum habere pos-
 sit;

τος ἀνέων. καὶ ἤδη γε ἄπειμι παρὰ τὸν ἐταί-
ριον Κλενίαν, ὅτι πυνθάνομαι χρόνε ἤδη ἀκά-
θαρτον εἶναι αὐτῷ τὴν γυναῖκα, καὶ ταύτην νο-
σεῖν, ὅτι μὴ ῥεῖ. ὥς ἐκέτι ἔδ' ἀναβαίνει αὐ-
τὴν, ἀλλ' ἄβατος καὶ ἀνήροτός ἐστι.

ΣΩΠ. Τί δὲ νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης;
ΛΥΚ. Αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σώπολι, ἂν ἀκούεις,
οἷα φθέγγεται; καὶ ἡμᾶς τὲς νῦν προσομιλῶν-
τας καταλιπαῖν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέ-
γεται, διασρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ ταυτὶ τὰ
ἀλλόκοτα συντιθεῖς, καὶ σπαδὴν παίζμενος ἐπ'
αὐ-

et iam quidem abeo ad sodalicium meum Cli-
niam, quod audio tempore iam *satis* longo im-
puram (*non purgatam*) illi esse mulierem, eam-
que aegrotare, quod non fuit. Itaque non am-
plius inscendit illam, sed inuia et inarata est.

20. SOP. Quid vero aegrotat, Lycine, Lexi-
phanes? LYC. Ipsum hoc, Sopoli, non audis?
quae loquatur, et nobis qui iam cum ipso ver-
samur, relictis, ante mille annos *recepto sermone*
nobiscum loquitur, linguam ipsam peruertens,
et absurda illa componens, studiumque in illis
collo-

fit; quod ad risum de nare etiam cum fibi-
lo profusum, et *uncis naribus indulgentem*,
quod Persius ait, referebam. Quin video
praesidium huic lectioni et interpretationi in
vetustis Scholiis esse. Itaque huc inclino.
Gesner.

αὐτοῖς, ὡς δὴ τι μέγα ὄν, εἴτι ξενίζοι καὶ τὸ
 καθεστηκὸς νόμισμα τῆς Φωνῆς παρακόπτοι.
 ΣΩΠ. Μὰ Δί', ἐ μικρὰν τινα λέγεις τὴν νόσον,
 ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γὰρ τῷ ἀνδρὶ πάση μη-
 χανῇ, καὶ κατὰ θεὸν γὰρ, τῶν χολωτῶν τινι
 φάρμακον τῷ κερασάμενδς ἀπήειν, ὡς πιῶν
 ἐμέσεις· φέρε πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξίφα-
 νες, ὡς ὑγιὲς ἡμῖν καὶ καθαρὸς γένοιτο, τῆς τοι-
 αύτης τῶν λόγων ἀτοπίας κενωθείς· ἀλλὰ πεί-
 σθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥῶν ἔσῃ. ΛΕΞ.
 Οὐκ οἶδ' ὃ καὶ δράσετέ με, ὦ Σώπολι, σύ τε,
 καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τῷ τῷ φάρμακῳ.
 δέδοικα γὰρ μὴ πτόμα γένοιτό μοι τῷ τῶν
 λόγων τὸ πόμα. ΛΥΚ. Πίθι, καὶ μὴ μέλ-
 λε,

collocans, quasi magnum quiddam esset, si vt
 peregrinum se instituat, et constantem linguae
 monetam adulteret. SOP. Non paruum profe-
 cto morbum, Lycine, narras. Succurrendum
 igitur omni ope viro, et diuina quadam forte
 aribilario cuidam hoc poculum temperavi, iam-
 que ibam ad illum, vt eo potu vomeret. Age
 prius ipse bibe, Lexiphanes, vti sanus nobis et
 purus fias, exhausta illa sermonum absurditate.
 Quin obsequere mihi et bibe, habebisque mol-
 lius. LEX. Nescio quid acturi mecum sitis, So-
 poli, tuque Lycine, potantes me hoc medica-
 menti poculo. Metuo enim, ne loculum mihi
 verborum paret hoc poculum. LYC. Bibe, ne
 cuncta-

λε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίσις, καὶ λέγοις.
 ΛΕΞ. Ἰδὲ πείθομαι, καὶ πίομαι. Φεῦ, τί
 τῆτο; πολὺς βαρβορυγμός. ἐγγαστρέβυθόν 14)
 τίνα ἔοικα πεπωκέναι.

ΣΩΣΤ. Ἀρξαι δὴ ἐμεῖν βαβαί. πρῶτον τε
 τί τὸ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ, ἐξελήλυθε τὸ
 καῖτα· εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἡ δ' ὅς, καὶ ἀμη-
 γέπη, καὶ λῶσε, καὶ δῆπεθεν, καὶ συνεχές τὸ
 ἄττα. βίασαι δ' ὅμως, καὶ καίτεες εἰς τὴν φά-
 ρυγγα

cunctare, vt humanum iam sapias et loquare.
 LEX. En obsequor, et bibo, phy; quid hoc
 est? multus intestinorum tumultus. Videor mi-
 hi profunda ventris inuens daemonium glutuisse.

21. SOST. Incipe ergo vomere. Vah, pri-
 mum hoc μῶν; deinde post illud exiit καῖτα.
 Tum post illa, et ἡ δ' ὅς et ἀμηγέπη, et λῶσε,
 et δῆπεθεν, et frequens illud ἄττα. Attamen
 vim tibi adhibe, demitte in gulam digitos. Non-
 dum

14. Ἐγγαστρέβυθον] Ἐγγαστρίμυθον, puto,
 in mentem venit, quisquis vocem hanc in-
 solentem et forte ἀπαξ λεγομένην inspicit.
 Verum meminerimus, quis loquatur: est
 ille Lexiphanes, verborum faber abstruso-
 rum, qui emoueri sibi ima ventriculi queri-
 tur. Lufit igitur et ex ἐγγαστρίμυθῳ con-
 cinnant ἐγγαστρέβυθον, quasi tu dicas, in
 ventris ima, et fundum ipsum, se pene-
 trantem. *Gesner.*

φυγγα τὰς δακτύλους, εἰδὲπω τὸ ἵνταρ ἐμήμε-
 κας, εἰδὲ τὸ σκορδινᾶσθαι, εἰδὲ τὸ τευτάζεσθαι,
 εἰδὲ τὸ σκύλλεσθαι, πολλὰ ἔτι ὑποδέδωκε, καὶ
 μεσὴ σοι αὐτῶν ἡ γαστήρ. ἀμεινον δὲ εἰ καὶ κά-
 τω διαχωρήσειεν ἂν ἓνια. ἡ γὰρ σιληπορδία,
 μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται συνεκπεσῶσα μετὰ
 τῷ πνεύματι. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς ἔτοσί,
 πλὴν εἴ τι μεμύνηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐν-
 τέροις· σὺ δὲ τὸ μετὰ τῷτα, παραλαβὼν αὐ-
 τόν, ὦ Λυκίνε, μεταπαίδευε, καὶ δίδασκε ἃ
 χρὴ λέγειν.

ΛΤΚ. Οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώπολι, ἐπειδὴ
 περ ἡμῖν προωδοποιήται τὰ παρὰ σῶ· καὶ πρὸς
 σὲ τὸ λοιπὸν, ὦ Λεξίφανες, ἡ συμβελή. εἴ-
 περ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινέσθαι ἐπὶ λό-
 γοις,

dum enim ἵνταρ ευομνίστι, neque σκορδινᾶσθαι,
 neque τευτάζεσθαι, neque σκύλλεσθαι. Multa
 adhuc subiere, plenusque tibi illis venter. Melius
 fuerit, si deorium etiam quaedam decedant. Σι-
 ληπορδία enim magnum crepitum edet cum spi-
 ritu vna elabens. Sed iam purus hic est, nisi si
 quid mansit reliquum in inferioribus intestinis.
 Verum tu postea assumptum, Lycine, aliter in-
 stitue et doce quae dicenda sunt.

22. LYC. Sic faciemus, Sopoli, quandoqui-
 dem via nobis a te munita est. Ac tuum de
 caetero est consilium, Lexiphanes. Si volueris
 vere laudari ab oratione, et in multitudine cele-
 brari,

γοις, καὶ τοῖς πλήθεσιν εὐδοκίμειν, ἵτα μὲν
 ποιαῦτα πάντα Φεῦγε, καὶ ἀποτρέπε, ἀρξά-
 μενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ὑπὸ δι-
 δασκάλοις αὐτὰς ἀναγνῆς, μέτιθι ἐπὶ τὰς ῥήτο-
 ρας, καὶ τῇ ἐκείνων Φωνῇ συντραφεῖς, ἐπὶ τὰ
 Θεκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν κοινῷ μέτιθι, πολ-
 λὰ καὶ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγω-
 δίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τῶν ἅπαντα
 τὰ κάλλιστα ἀπανθισάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις·
 ὡς νῦν γε ἐλελήθεις σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορο-
 πλάθων εἰς τὴν ἀγορὰν πλαττομένοις ἐοικώς,
 κεχρωσμένος μὲν τῇ μίλτῳ καὶ τῷ κυανῷ, τὸ δ'
 ἔνδοθεν, πῆλινός τε καὶ εὐθρυπτός ὢν.

Ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸν ἐπὶ τῇ
 ἀπαίδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπομείνας, καὶ μὴ αἰδεσθεῖς

μετα-

brari, talia quidem omnia fuge, et auerfare.
 Facto autem initio a poetarum optimis, cum ma-
 gistrorum opera eos cognoueris, ad oratores transi,
 eorumque linguae innutritus, ad Thucydidis et
 Platonis libros tempestiue transi, multum in pul-
 chra etiam Comoedia et Tragoedia graui exer-
 citandus. Ab his enim si pulcherrima quaeque
 florum instar decerpseris, eris aliquid in eloquen-
 tiae studio, qui nunc imprudens similis fuisti his,
 quae a figulis in forum finguntur, rubrica quidem
 ac caeruleo pictus, cum intra luteus sis et fragilis.

23. Haec si feceris, et pauxillo tempore insci-
 tiae reprehensionem sustinueris, neque discere

de

μεταμαινάντων, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πλήθε-
σι, καὶ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, εἰδὲ δια-
σώματος ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς ἀρίστοις ἔσῃ, Ἑλλη-
να καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλόντων σε, τὸν μηδὲ βαρ-
βάρων ἐν τοῖς σαφεστάτοις ἀριθμεῖσθαι ἄξιον.
πρὸ πάντων δὲ ἐκείνο μέμνησό μοι, μὴ μιμῆ-
σθαι τῶν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενεσμένων σοφιστῶν
τὰ φαυλότατα, μηδὲ περισθίειν 15) ἐκεῖνα, ὥσ-
περ νῦν, ἀλλὰ τὰ μὲν τοιαῦτα καταπατεῖν, ζη-
λῶν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ
σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμῶναί τῶν λόγων, ἀλλὰ
κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ἢ σερεῖά σοι τρο-

Φῆ

de nouo te pudeat: cum fiducia multitudinem al-
loqueris, neque deridebere ut nunc, neque in
deteriorem partem in ore eris praestantissimorum,
Graecum te Atticumque per contemptum vocan-
tium, qui neque in barbarorum disertissimis nu-
merari dignus sis. Ante omnia vero hoc mihi
memento, ne imiteris Sophistarum, qui paullo
ante nos fuere, pessima, neque studiose illa con-
fectoris, uti nunc; verum talia conculces, ex-
empla autem antiqua aemuleris. Neque demul-
ceant te verborum inodori et caduci flores: sed
ex lege athletarum, solidus tibi cibus consuetus
sit.

15. Περισθίειν] Interpretantur *depasscere*: neu-
trum bene percipio. Suspicio *περίεπειν*
fuisse, quod studium et curam intentiorem
significat. *Gesner.*

Φῆ συνηθῆς ἔσω, μάλιστα δὲ χάρισι καὶ σαφηνείᾳ θύε, ὧν πάμπολλυ λίαν νῦν ἀπελέλειψο.

Καὶ ὁ τύφος δὲ καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύνεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν ἀπέσω, καὶ τὸ διασιλλάνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἶεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτός, ἦν τὰ πάντων τυκοφαντῆς. καὶ μὴν καὶ κείνο ἔμικρόν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι ἐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἦν περ ῥῆμα ἐκφυλὸν εὐρης, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῆς εἶναι καλόν, τέτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῆ, ἂν μὴ παρὰ βύσης αὐτό περ, καὶ τῷ λεγομένῳ μὴδ' ἀναγκάων

fit. Maxime vero Gratiis et Perspicuitati litato, a quibus longissime iam relictus es.

24. Tumor vero et iactantia, et mala consuetudo, et grauitatis illae sonorae dictionis affectatio absit, et insectatio aliorum, et ne putes primum te fore ipsum, si omnium scripta calumnieris. Etenim illud quoque non paruum, sed potius maximum peccas, quod non prius, quam verba, sententias comparatas, verbis deinde exornas nominibusque; sed si qua verbum extra suam tribum quasi oberrans inueneris, aut ipse confictum a te pulchrum putaueris, huic studes aptare sententiam, et damnum iudicas, si illud non aliquorsum infercias, etiamsi ei, quod dicitur

καῖον ἢ οἶον πρῶην, τὸν ἐμάλωπα, εἰδὼς
ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, εἰδὲν εἰκότα τῷ
ὑποκειμένῳ. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθή-
κεισαν, ὑπὸ τῷ ξένῳ πληγέντες τὰ ὦτα· οἱ δὲ
πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ ταῖς
ἐπανδύσιν, ἐγέλων.

Τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκείνῳ ἐστίν,
ὅτι ὑπεράττικος εἶναι ἀξιῶν, καὶ τὴν Φωνὴν εἰς
τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένος, τοιαῦτα ἐνία,
μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λό-
γοις, ἃ μὴδὲ πᾶσι ἄρτι μανθάνων ἀγνοήσκειν.
οἶον ἐκεῖνα πῶς οἶει κατὰ γῆς δύναμις ἡυχόμεν,
ἀλέων σε ἐπιδεικνυμένῃ· ὅτε χιτώνιον μὲν,
καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς λέγεσθαι· δελάρια δὲ, καὶ
τὰς

tur plane necessariū non fit. Vt nuper ἐμάλωπα illud, cum neque quid significaret scires, proiecisti, nihil argumento conueniens. Atque imperiti quidem omnes obstupescabant, cum aures illorum feriret peregrinitas: sed eruditi utroque, et te, et laudatores illos risere.

25. Maxime autem ridiculum illud est, quod, cum super omnes esse Atticos postules, et ad antiquissimam rationem linguam expoliisse, tamen talia quaedam, potius vero plurima immisces orationi, quae neque puer modo discens ignorare possit: ut illa, quid putas? terram mihi hiscere optabam, cum audirem te, specimen eloquentiae edentem χιτώνιον etiam virorum dici puta-

τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολέθων ἀπενάλεις· ἃ τίς
 ἐκ οἶδεν ὅτι χιτῶνιον μὲν, γυναικὸς ἐσθῆς, δε-
 λάρια δὲ τὰ θήλεα καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τέ-
 των προφανέζερα, οἷον τὸ, ἵπτατο, καὶ τὸ
 ἀπαντῶμενος, καὶ τὸ, καθεσθεῖς, ἐδὲ μετοι-
 κικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς. ἡμεῖς δὲ ἐδὲ ποιη-
 τὰς ἐπαινῶμεν τὰς κατὰ γλῶτταν γραφοντας
 ποιήματα· τὰ δὲ σὰ, ὡς περὶ μέτροις παρα-
 βάλλειν, καθάπερ ὁ Δωσιμάδης βωμὸς ἂν εἴη,
 καὶ ἡ τῆς Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἐτι
 τέτων τὴν Φωνὴν κακοδαιμονέζερος· ἂν ταῦτα
 ζηλώσης, καὶ μεταμάθῃς, ἄριστα βεβηλευμένος
 ὑπὲρ σεαυτῆς ἔσῃ. ἦν δὲ λάθῃς αὐθις εἰς τὴν
 λιχνείαν κατολισθῶν, ἐμοὶ μὲν ἀποπεπλήρω-
 ταί,

re, δελάρια autem etiam mares pedissequos ap-
 pellares: quae quis nescit, χιτῶνιον mulierum
 esse vestitum, δελάρια autem feminas modo illos
 vocare; et alia multo his apertiora, quale est
 ἵπτατο, et ἀπαντῶμενος et καθεσθεῖς, quae
 neque aliunde delata domicilium in Attico ser-
 mone acceperunt. Nos vero neque poëtas lau-
 damus poëmata scribentes ad quae glossario opus
 est. Tua vero, ut pedestria metris comparem,
 sicut Dosiadae ara fuerint, aut Alexandra Lyco-
 phronis, et si quis adhuc est linguae quam isti
 infeliciores. Haec si studiose dediscas, optime
 tibi consulueris. Sin imprudens iterum in de-
 licias illas fallente velut vestigio labaris, admoni-
 tione

ται ἡ παραίνεσις, σὺ δὲ σεαυτὸν αἰτιάσῃ, ἄνγρε καὶ ξυνῆς χείρων γενόμενος.

tione ego defunctus sum, tu vero te accusabis, si quidem aliquando deteriore te factum intelleges.

Ευνούχος.

ΠΑΜΦ. **Π**όθεν, ὦ Λυκίνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφίξαι; αἰεὶ μὲν γὰρ Φαιδρὸς ὧν τυγχάνεις. τετὶ δὲ πλεόν τε συνήθες εἶναι μοι δοκεῖ, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατός εἰ τὸν γέλωτα. ΛΥΚ. Ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἦκω σοι, ὦ Πάμφιλε· τε γέλωτος δὲ αὐτίκα κοινῶνόν ποιήσομαι σε, ἣν ἀκέσης οἷα δίκη διαζομένην παρσγενόμην, Φιλοσόφων πρὸς ἀλλήλους ἐριζόντων. ΠΑΜΦ. Καὶ τᾶτα μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον

Eunuchus.

PAMPH. **V**nde nobis, Lycine, aut quid ridens aduenis? Nam semper quidem hilaris esse soles: hoc autem solito plus mihi videtur, in quo neque risum continere potes. LYC. E foro tibi adsum, Pamphile: risus autem statim faciam te participem, si audieris, cui caussae disceptandae interfuerim contendentibus inter se philosophis. P A M P H. Illud ipsum quidem

λοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφῶντας διαμάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους· δέον, εἰ καὶ τι μέγα εἴη, κατ' εἰρήνην ἐν σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα.

ΛΤΚ. Πόθεν, ὦ μακάριε, κατ' εἰρήνην ἐκείνοι, οἳ γε ζυμπεσόντες, ὅλας ἀμάξας βλασφημιῶν κατεσκεδάσαν ἀλλήλων, κεκραγότες καὶ ὑπερδιατεινόμενοι; ΠΑΜΦ. Ἦπρ, ὦ Λυκίνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο, τὰ συνήθη ταῦτα, ἑτερόδοξοι τυγχάνοντες. ΛΤΚ. Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἑτεροῖόν τι τῆτο ἦν. ὁμόδοξοι γὰρ ἄμφω, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων· δίκη δὲ ὅμως συνεισέηκει, καὶ δικασαὶ ψηφοφορᾶντες ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι καὶ σοφώτατοι τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ὧν ἂν τις ᾔδεσθαι, παρὰ μέλος τι φθεγ-

vere ridiculum narras, philosophos iure inter se experiri, qui debeant, si quid etiam sit magnum, pacate inter se criminia dissolvere.

2. LYC. Vnde illi, sodalis, pacate? qui commissi inter se plaustra conuiciorum tota in se congesserunt inuicem, clamantes et ultra quam possent contententes? PAMPH. Numquid de literis disceptabant solennia illa, cum diuersae essent sententiae atque sectae. L Y C. Minime. Sed aliud quiddam hoc erat. Eiusdem enim ambo sententiae, et disciplinae eiusdem. Et tamen iudicium constitutum est, et suffragia ferebant iudices optimates, et aetate maxime prouecti et sapientissimi ciuitatis: apud quos merito pudet aliquem.

Φθεγγόμενος, ἔχ' ὅπως ἐς τοσαύτην ἀνάσχυ-
 τίαν τραπόμενος. ΠΑΜΦ. Οὐκ ἔν λέγοις ἂν
 ἤδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰ-
 δείην ὃ, τι σοι τὸ κεκίνηκός εἴη τὸν τοσῆτον
 γέλωτα.

ΛΥΚ. Συντέτακται μὲν, ὦ Πάμφιλε, ὡς
 οἶσθα, ἐκ βασιλέως μισθοφορὰς τὶς ἔ Φαύλη
 κατὰ γένη τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω,
 καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικυρεῖοις, ἔτι καὶ τοῖς
 ἐκ τῶ Περιπάτε, τὰ ἴσα τέτοις ἅπασιν. ἔδει
 δὲ ἀποθανόντος αὐτῶν τις, ἄλλον ἀντικαθί-
 ζασθαι, δοκιμασθέντα ψήφῳ τῶν ἀρίστων. καὶ
 τὰ ᾧθλα, ἔ βοεῖη τις ἦν, κατὰ τὸν ποιητὴν,
 ἀδ' ἱερήϊον, ἀλλὰ μύρια κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν, ἐφ'
 ὅτῳ

quem, extra numerum quidquam dicere, ne-
 dum ut eo impudentiae progrediatur. PAMPH.
 Quin tu igitur dicis iam caput causae, ut et ipse
 sciam, quid tantum tibi risum mouerit.

3. LYC. Constituta sunt, quod nosti, Pam-
 phile, ab imperatore salaria non contemnenda
 generatim philosophis, Stoicis dico, et Platoni-
 cis, et Epicureis, insuper etiam Peripateticis,
 aequalia omnibus. Oportebat autem in mortui
 alicuius locum surrogari, probatum suffragiis opti-
 matum. Praemium certaminis non *bubula pellis*
 erat, secundum poetam, *neque victima*, sed de-
 cies millenae quotannis drachmae, ut iuvenes do-

ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. ΠΑΜΦ. Οἶδα ταῦτα· καί τινα φασὶν αὐτῶν ἑναγχος ἀποθανεῖν, τῶν περιπατητικῶν οἶμαι τὸν ἕτερον. ΛΤΚ. Αὐτῇ, ὦ Πάμφιλε, ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν πρὸς ἀλλήλας· καὶ ἄχρι γε τῆς, γελοῖον ἔδεν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφως εἶναι φάσκοντας, καὶ χρημάτων καταφρονεῖν· ἔπειτα ὑπὲρ τῶν, ὡς ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύσεως, καὶ ἱερῶν πατρῶων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. ΠΑΜΦ. Καὶ μὴν καὶ τὸ δόγμα τῆτό γε ἐς τοῖς Περιπατητικοῖς, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τῆτό οἶεσθαι. ΛΤΚ. Ὅρθῶς λέγεις. Φασὶ γὰρ ἔν ταῦτα. καὶ κατὰ τὰ πατρια ἐγένετο αὐτοῖς ὁ πόλεμος.

Τὰ

ceret. PAMPH. Noui ista, et aiunt quendam illorum nuper mortuum, Peripateticorum puto alterum. LYC. Haec, Pamphile, Helena erat, pro qua depugnabant inter se inuicem: et hactenus ridiculum illis erat nihil aliud, quam quod qui philosophos se dicerent esse, et pecunias contemnere, deinde pro his, tanquam pro patria periclitante, et sacris patriis, et sepulcris maiorum suorum, decertarent. PAMPH. Quin etiam hoc dogma est Peripateticis, non valde contemnere diuitias, sed tertium quoddam bonum illud quoque putare. LYC. Recte dicis. Aiunt scilicet ista, et ex patria disciplina bellum ab iis gestum est.

Τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, ἤδη ἄκε. πολλοὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοι, τῶν ἐπιτάφιον τῷ ἀποθανόντος ἐκείνῃ ἡγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφήριςτοι αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτερος, οἷσθα ἐν λέγω, τὸν ἐρισικόν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνῆχος εἶναι δοκῶν· τὰ μὲν ἐν τῶν λόγων προηγωνίζο. αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἐκάτερος τῶν δογμάτων ἐπεδέδεικτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τῶν ἐκείνῳ δοκούντων, εἶχετο· καὶ μὰ τὸν Δί, ἑξέτερος αὐτῶν ἀμείνων ἦν.

Τὸ δ' ἐν τέλος τῆς δίκης ἐς τῷτο περιέστη· ἀφέντος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῷ δεικνῆναι τὰ αὐτοῦ, μετέβηκεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχετο ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ· κατὰ ταυτὰ δὲ

4. Quae autem post consecuta sunt, iam audi. Multi enim alii quoque in funebribus defuncti ludis pugnabant. Duo autem maxime erant, quorum anceps certamen, Diocles senex, nosti quem dico, contentiosum illum: et Bagoas, qui putatur eunuchus. Ac doctrinae certamen iam ante certatum illis fuerat, peritiamque dogmatum vterque demonstrauerat, seque Aristoteli eiusque sententiis addictum esse. Et sane neuter illorum erat melior.

5. Finis ergo causae huc euasit. Diocles omissio ostendere sua merita, ad Bagoam transit, et vitam maxime illius reprehendere tentauit: ea-

δὲ καὶ ὁ Βαγώας, ἀντεξήταζε τὸν ἐκείνου βίον.
 ΠΑΜΦ. Εἰκότως, ὦ Λυκίνε· καὶ τὰ πλείω γὰρ
 τῷ λόγῳ περὶ τέττα μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς·
 ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιαύ-
 τῳ τὰ πλεῖον διατρίψαι ἂν μοι δοκῶ, τὸν ἄμει-
 νον βιῶντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς
 προχειρότερον ζητῶν, καὶ οἰκειότερον τῇ νίκῃ
 νομίζων.

ΛΥΚ. Εὖ λέγεις, καὶ μὲ ὁμόψηφον ἐν τέττα
 ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἄλλισ μὲν εἶχον βλασφημιῶν, ἄ-
 λισ δὲ ἐλέγχων, τὸ τελευταῖον, ἥδη ὁ Διοκλῆς
 ἔφη, μηδὲ τὴν ἀρχὴν θειμιτὸν εἶναι τῷ Βαγώᾳ
 μεταποιεῖσθαι Φιλοσοφίας, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
 ἀρισεύων, εὐνέχω γὰρ ὄντι, ἀλλὰ τὰς τοιαύτους
 ἔχ

dem ratione vero etiam Bagoas contra in illius
 vitam inquisiuit. PAMPH. Merito illud quidem,
 Lyciné: ac maior pars orationis versari illis circa
 hoc potius debebat. Equidem si iudex essem,
 in hoc praecipue immoraturus mihi videor, quae-
 ramque potius, vter melius vixerit, quam qui
 promptior fit oratione, eumque magis affinem vi-
 ctoriae iudicem.

6. LYC. Bene dicis: meque ea in re suffragan-
 tem tibi habes. Cum vero satis haberent conui-
 ciorum et criminum, denique iam negavit Dio-
 cles, omnino fas esse Bagoae tractare philosophiam,
 et praemia illius affectare, qui eunuchus sit: ta-
 les

ἔχ' ὅπως τέτων ἀποκεκλεισθαι ἡξίας, ἀλλὰ καὶ
 ἱερῶν αὐτῶν, καὶ περιέρραντηρίων, καὶ τῶν κοι-
 νῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσοιωνισόν τι ἀπο-
 φαίνων, καὶ δυσάντητον θάμα, εἴ τις ἔωθεν
 ἐξιὼν ἐκ τῆς οἰκίας, ἴδοι τοιῦτόν τινα. καὶ πε-
 λὺς ἦν ὁ περὶ τῆς λόγος, ἔτε ἄνδρα ἔτε γυ-
 νῆκα εἶναι τὸν εὐνῶχον λέγοντος, ἀλλὰ τι σὺν-
 θετον, καὶ μικτόν, καὶ τερατώδες, ἔξω τῆς
 ἀνθρωπείας φύσεως. ΠΑΜΦ. Καινόν γε τὸ
 ἔγκλημα φῆς, ὦ Λυκίνε, καὶ ἤδη γελαῖν καὶ αὐ-
 τὸς, ὦ ἐταῖρ', προάγομαι, τῆς παραδόξε ταύ-
 τῆς κατηγορίας ἀκέρων. τί δ' ἔν ἄτερος; ἄρα
 τὴν ἡσυχίαν ἤγαγεν; ἢ τί πρὸς ταῦτα καὶ αὐ-
 τὸς ἀντειπεῖν ἐτόλμησε;

ΛΥΚ.

les vero non modo his rebus excludendos affir-
 mauit, sed sacris ipsis, et lustralibus vasis, et
 communibus vniuersis coetibus; ostendens inau-
 spicatum et abominabile spectaculum, si quis
 mane domo egressus, talem quendam viderit.
 Et fuit illi multus hac de re sermo, cum neque
 virum neque feminam esse eunuchum diceret,
 sed compositum quiddam, et mixtum et prodi-
 giosum, et a natura humana abhorrens. PAMPH.
 Nouum crimen narras, Lycine, iamque ipse ad-
 risum, sodalis, adducor, inexpectatam accusa-
 tionem audiens. Quid igitur alter? Numquid
 quieuit? an ipse quoque contra haec dicere quid-
 quam ausus est?

Ff 5

7. LYC.

ΛΥΚ. Τὰ μὲν πρῶτα ὑπ' αἰδῶς, καὶ δειλίας
 (οἰκῆτον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοῖτον). ἐπιπολὺ ἐσιώ-
 πα, καὶ ἡριθρία, καὶ ἰδίων Φανερός ἦν· τέλος
 δὲ λεπτόν τι καὶ γυναικῆτον ἐμφθεγξάμενος, ἔ-
 δίκαλα ποιεῖν ἔφη τὸν Διοκλέα, Φιλοσοφίας
 ἀποκλείοντα, εὐνᾶχον ὄντα, ἧς καὶ γυναιξί μετ-
 εῖναι· καὶ παρήγοντο Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα,
 καὶ Θαρρηλία, συνηγορήσασαι αὐτῷ· καὶ τις
 Ἀκαδημαῖκός εὐνᾶχος ἐκ Κελτῶν, ὀλίγον πρὸ
 ἡμῶν εὐδοκίμησας ἐν τοῖς Ἑλλήσιν. ὁ Διοκλῆς
 δὲ καί κεινον αὐτὸν, εἰ περιῆν, καὶ τῶν ὁμοίων
 μετεποιεῖτο, εἶρξεν ἄν, ἔ καταπλαγαῖς αὐτῷ
 τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς δόξαν· καὶ τινὰς καὶ αὐ-
 τὸς ἀπεμνημόνευε λόγους, καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὑπὸ

τε

7. LYC. Primo quidem prae pudore, ac metu,
 quod familiare his est, multum tacebat, aestua-
 bat, et manifeste sudabat: tandem vero tenue
 quiddam sonans ac muliebre, inique facere dixit
 Dioclem, qui philosophia arceat eum qui sit eu-
 nuchus, quam mulieres etiam vindicare sibi pos-
 sint, adducebanturque Aspasia, ac Diotima, et
 Thargelia, quae causam ipsius iuarent; atque
 aliquis Academicus e Gallia eunuchus, qui paullo
 ante nostram aetatem inter Graecos floruerit. At
 Diocles illum ipsum quoque, siquidem fuisset,
 et eadem tractasset, arcebat, nihil commotus
 ipsius apud vulgus gloria: et quaedam ipse me-
 morabat dicta, in illum quoque a Stoicis, et Cy-
 nicis

Στωϊκῶν καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένως πρὸς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῷ σώματος.

Ἐν τέτοις ἦν τοῖς δικασαῖς ἡ διατριβή· καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη τῷ σκέμματι τῷ ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμαστέος εὐνῆχος ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων προσασίαν ἔχειν εἰσθῆναι ἀξιοῦν· τῷ μὲν καὶ σχῆμα καὶ σώματος εὐμοιρίαν προσεῖναι φιλοσόφῳ δεῖν λέγοντος, καὶ τὸ μέγιστον, πύγωνα βαδύνειν αὐτόν, καὶ τοῖς προσιῶσι καὶ μανθάνειν βελομένοις ἀξιόπιστον, καὶ πρέποντα ταῖς μυρίαις, ὥς χρὴ παρὰ βασιλέως ἀποφέρεισθαι· τὸ δὲ τῷ εὐνέχῃ, καὶ τῶν βακχίων χειρὸν εἶναι. τὰς μὲν γὰρ καὶ πεπεισμένους

nicis maxime, ridicule in corporis illud vitium iacta.

8. In his agebant iudices, et caput caussae iam in eo vertebatur, probandusne esset eunuchus, philosophiam profiteri, et adolescentium praefecturam sibi demandari postulans? altero dicente, Habitum et integritatem partium omnium corporis inesse philosopho debere, praesertim, prolixam eum barbam habere, quae fidem ei apud accedentes et discere volentes auctoritatemque praestet, dignam denique decem millibus, quae ab imperatore acciperet. Eunuchi vero conditionem, electorum etiam statu deteriolem. Hos enim, tamen aliquando expertos esse virilitatem; hunc

ῥᾶσθαι ποτε ἀνδρείας, τᾶτον δὲ ἐξ ἀρχῆς εὐ-
 θὺς ἀπικνεόφθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶν εἶναι
 κατὰ ταυτὰ ταῖς κορώναις, αἷ μὴτε περισεραῖς,
 μὴτε κέρασιν ἐναριθμοῖντο ἄν.

Τῷ δὲ ἑ σωματικὴν λέγοντος εἶναι τὴν κρίσιν,
 ἀλλ' ἄλλην ψυχῆς, καὶ τῆς γνώμης ἐξέτασιν
 δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τῆς τῶν δογμάτων ἐπιστή-
 μης. εἶθ' ὁ Ἀριστατέλης ἐκαλεῖτο μάρτυς τοῦ
 λόγου, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν
 εὐνῆχον, τὸν ἐκ τῷ Ἀταρνέως τύραννον, ἅχι
 τῷ καὶ θύειν αὐτῷ κατὰ ταυτὰ τοῖς θεοῖς.
 καίτοι καὶ ἐτόλμα προστιθέναι ὁ Βαγώας τοιᾶ-
 τον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνῆχος ταῖς νέοις
 διδάσκαλος, οὐδὲ διαβολὴν τινα πρὸς αὐτὰς
 ἐνδέ-

hunc autem ab initio statim abscissum, et ambi-
 guum quoddam animal esse, cornicum instar,
 quae neque in columbis neque in coruis nume-
 rentur.

9. Altero autem contendente, Non corporis
 hoc esse iudicium, sed robur animi *spectari*, et
 examen mentis oportere fieri, atque scientiae do-
 gmatum: tum Aristoteles citabatur testis eius ora-
 tionis, qui supra modum admiratus fit Hermiam
 eunuchum, Atarnensem tyrannum, usque eo;
 ut etiam illi eodem modo quo Dñs rem sacram
 faceret. Quin etiam illud adiicere ausus est Ba-
 goas, Multo aptiorem esse adolescentibus eunu-
 chum magistrum, in quo neque haerere aliqua
 illo-

ἐνδέξασθαι δυνάμενος, ἔδδ' τῷ Σωκράτει ἐκεί-
νο ἔγκλημα παθεῖν ἂν, ὡς διαφθείρων τὰ μει-
ράνια. ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀγένειον μάλις αἰσκώ-
Φθη, χαριέντως τῷτο ὡς γέν' ᾤετο, προσέρι-
ψεν. εἰ γὰρ ἀπὸ πώγωνος, ἔφη, βαθέος κρύ-
νεσθαι δέοι τὰς φιλοσοφῶντας, τὸν τράγον ἂν
δικαιότερον προκριθῆναι πάντων.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἄλλος παρεστὼς (τὸ δὲ ὄνο-
μα ἐν ἀφανεί κείσθω) Καὶ μὲν, ἔφη, ὦ ἄνδρες
δικασαί, ἔτοσί ὃ τὰς γνάθας λεῖος, καὶ τὸ φώ-
νημα γυναικείος, καὶ τὰ ἄλλα εὐνέχω εἰσικώς, εἰ
ἀποδύσαιο, πάνυ ἀνδρεῖος ὑμῖν φανέται· εἰ
δὲ μὴ ψεύδονται οἱ περὶ αὐτῷ λέγοντες, καὶ μοι-
χὸς ἕαλω ποτέ, ὡς ὁ Ἀξων φησὶν, ἄρθρα ἐν
ἄρθροις

illorum respectu calumnia possit, neque Socratis
illud crimen locum habere, quasi corrumperet
adulescentulos. Cum in mentum imberbe in
primis iacta quaedam essent, lepide hoc, ut sibi
quidem videbatur, adiecit. Si enim, inquit, a
barba prolixa iudicari philosophos oporteat, ca-
prum iustius praeferrī omnibus.

10. Inter haec tertius alius superueniens, cu-
ius nomen in obscuro relinquatur, Verum tamen,
inquit, iudices, iste leuibus genis, muliebri
voce, et reliqua eunucho similis, si exuatur, vi-
sibilis valde vobis videatur. Si vero non men-
tiuntur, qui de isto narrant, etiam moechus ali-
quando deprehensus est, membra, quod ait ta-
bula.

ἀφ' ὧν ἔχων· ἀλλὰ τότε μὲν ἐς τὸν εὐνῆχον ἀναφυγὼν, καὶ τῷ κρησφύγετον εὐρόμενος ἀφείθη, ἀπισησάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, ἀπὸ γε τῆς Φανεραῆς ὀψευς. νῦν δὲ καὶ παλινωδῆσαι μοι δοκεῖ, τῷ προκειμένῳ μισθῷ ἕνεκα.

Τῶν δὲ λεγομένων, παρὰ πάντων μὲν γέλως ἐγίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγῶας δὲ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἰδρῶτι ρέομενος, καὶ ἔτε συγκατατίθεσθαι τῷ τῆς μοιχείας ἐγκλήματι καλῶς ἔχειν ὤετο, ἔτε ἀχρεῖον αὐτῷ τὴν κατηγορίαν ταύτην ἐς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἡγεῖτο εἶναι. ΠΑΜΦ. Γελοῖα, ὦ Λυκί-

νε,

bula Solonis, in membris habens. Sed tum quidem ad eunuchum se recipiens, inuento illo perfugio, absolutus est, fidem crimini, qui tum iudicabant, negantibus, ex specie manifesta: iam vero etiam retractaturus mihi videatur propositae mercedis causa.

II. His vero dictis, omnium quidem risus, ut facile est ad existimandum, ortus est. Bagoas vero magis etiam est perturbatus, in mille formas atque colores versus, frigidoque sudore diffluens: qui neque honestum putaret adulterii crimen non refutando fateri, neque vero inutile sibi crimen ad praesens certamen iudicaret. PAMPH. Ridicula

νε, ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ἃ τὴν τυχε-
σαν ὑμῖν διατριβὴν παρεσχῆσθαι. τὸ δ' ἐν τέ-
λος τι ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ
δικασαί;

ΛΥΚ. Οὐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ
μὲν ἤξιον ἀποδύσαντας αὐτὸν, ὥσπερ τὰς ἀρ-
γυρωνήτας ἐπισκοπεῖν, εἰ δύναιτο φιλοσοφεῖν
τάγε πρὸς τῶν ὀρχεων· οἱ δὲ ἔτι γελοιοτέρων
μετασειλαμένους τινὰς τῶν ἐξ οἰκήματος γυναι-
κῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ἱπυῖεν, καὶ
τινα τῶν δικασῶν τὸν πρεσβύτατόν τε καὶ πι-
στότατον ἐφεσῶτα ὄραν εἰ φιλοσοφεῖ. μετὰ δὲ
ἐπεὶ πάντας γέλως κατέειχε, καὶ ἄδεις ὅσις οὐ
τὴν γαστέρα ἤλγει βρασσόμενος ὑπ' αὐτῶ, ἔγνω-
σαν

cula profecto ista, quaeque non vulgarem vobis
oblectationem videantur praebuisse. Sed quid
tandem factum est, et quomodo iudices de illis
decreuerunt?

12. LYC. Non in eadem omnes erant senten-
tia, sed alii postulabant illum exutum instar man-
cipiorum inspicere, possetne, quantum quidem
ad testiculos, philosophari? alii, magis ridicule
arcessitis quibusdam de lupanari mulierculis, iu-
bere illum congredi, et inire, et iudicium ali-
quem, aetate maximum et fide dignissimum adfiste-
re, ac, num philosophetur, videre. Postea vero,
cum risus occupasset omnes, et nemo esset cui non
concul-

σαν ἀναπόμπιμον ἐς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην

Καὶ νῦν ἄτερος μὲν πρὸς τὴν τῶν λόγων ἐπίδειξιν, ὡς Φασι, γυμνάζεται, καὶ παρασκευάζεται καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῆς μοιχείας ἔγκλημα ὑποκινεῖ, ἐναντιότατον αὐτῷ καὶ ἕτος κατὰ τὰς Φαύλας τῶν ῥητόρων τῶτο ποιῶν, καὶ εἰς τὰς ἀνδρας τὸν ἀντίδικον ἐκ τῆς ἐγκλήματος καταλέγων. τῷ Βαγῳᾷ δὲ ἑτέρῳ, ὡς Φασι, μέλει, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ καὶ διὰ χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα, καὶ τέλος, κρατήσεν ἐλπίζει, ἣν ἐπιδείξῃ ὡς ἔδεν χείρων ἐς τῶν τὰς ἵππας ἀναβαινόντων ὄνων. αὕτη γὰρ, ὧς ἑταῖρε, Φιλοσοφίας ἀρίστη κρίσις οἶκεν εἶναι, καὶ

concussa dolerent ilia, decreuerunt reicere et remittere causlam in Italiam.

13. Et nunc alter quidem ad eruditionis ostentationem vt aiunt, exercet se et comparat, et accusationem componit, et adulterii crimen mouet, maxime sibi contrarium: isque more malorum causlidicorum hoc agit, et inter viros aduersarium suum hoc ipso crimine recenset. Bagoae autem alia, aiunt, cura tenet, et pro viro se gerit frequenter, et prae manu rem habet, et denique superaturum se sperat, si ostendat, nihilo se asinis, qui equas ineunt, deteriozem. Illud enim, sodalis, optimum videtur Philosophiae criterium esse,

καὶ ἀπόδειξις ἀναντίλεκτος. ὥς καὶ τὸν υἱὸν
(ἔτι δέ μοι κομιδῇ νέος ἐστίν) εὐζάμην ἄν, οὐ
τὴν γνώμην, εἰδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰ-
δοῖον ἔτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

esse, haec demonstratio cui contradici nihil pos-
sit. Itaque filium (est autem mihi admodum iu-
venis) optauerim, non mentem neque linguam,
sed verecundam partem philosophiae aptam ha-
bere.

Περὶ τῆς ἀστρολογίης.

Αμφί τε ἔραν, ἀμφί τε ἀσέρων ἡ γραφή·
ἐκ αὐτέων ἀσέρων, εἰδ' αὐτέκ περὶ ἔρα-
ν, ἀλλὰ μαντείης, καὶ ἀληθείης, ἡ δὲ ἐκ τε-
τέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λό-
γος ἐχ' ὑποθημοσύνην ἔχει, εἰδὲ διδασκαλίην
ἐπαγγέλλεται ὅπως ταύτην τὴν μαντοσύνην διε-
νεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὅκοσοι σοφοὶ ἔόντες,
τὰ

De Astrologia.

De coelo deque stellis haec scriptio est: non
ipsis de astris, ipso de caelo, sed de diui-
natione ac veritate, quae ab hisce ad hominum
vitam peruenit. Neque vero praecepta hic libel-
lus habet, neque disciplinam promittit, quomo-
do excellere hac diuinatione quis possit, sed re-
prehendo, quotquot docti cum sint, alia quidem

Luc. Op. T. IV.

Gg

exer-

τὰ μὲν ἄλλα ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτέων
ἀπηγέονται· μένην δ' ἀστρολογίην ἔτε τιμέουσι,
ἔτ' ἐπασκέουσι.

Καὶ ἡ μὲν σοφίη παλαιή, ἥ δὲ νέον ἐς ἡμέας
ἀπίετο, ἀλλ' ἔστιν ἔργον ἀρχαίων βασιλέων,
θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίη καὶ ῥαθυμίη,
καὶ προσέτι μισοπονίη, κείνοισι τε ἀντίζοα φρο-
νέουσι, καὶ εὐτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέωσι ψευδεα
μαντευομένοισιν, ἄσρων τε κατηγορέουσι, καὶ
αὐτὴν ἀστρολογίην μισέουσιν, ἥ δέ μιν ἔτε ὑγίεια
ἔτε ἀληθεῖα νομίζουσιν, ἀλλὰ λόγον ψευδέα, καὶ
ἀνεμώλιον, ἢ δικαίως, ἐμαὶ δοκεῖ, φρονέοντες.
ἔτε γὰρ τέκτονος αἰδρεῖται, τεκτοσύνης αὐτῆς
ἀφυΐη, ἥ δὲ αὐλητέω ἀμυσίη, μεσικῆς ἀσοφίη.
ἀλλ'

exercēt, et suis omnibus enarrant, solam autem
astrologiam neque honorant, neque exercent.

2. Ac sapientia quidem *huius rei*, antiqua, ne-
que recens demum ad nos venit, sed opus est
antiquorum regum Dis carorum. Verum qui
nunc sunt, inscitia et socordia, atque insuper la-
boris odio, cum contraria illis sentiunt, tum si
quando in homines incidunt falsa diuinantes, et
sidera accusant, et ipsam oderunt astrologiam,
eamque neque sanam neque veram arbitrantur,
sed disciplinam mendacem et ventosam, inique,
ut mihi videtur, sentientes. Neque enim fabri
inscitia, fabrilis ipsius artis mala indoles; neque
imperitia tibicinis, musicae ipsius est inertia.
Sed

ἀλλ' οἱ μὲν ἀμαθές τῶν τεχνέων, ἐκάστη δ' ἐν
ἑωυτῇ σοφῇ.

Πρῶτον μὲν ὧν Αἰθίοπες τόνδε τὸν λόγον ἀν-
δρώποισι κατεσήσαντο. αἰτίη δὲ αὐτέοισι, τὰ
μὲν ἡ σοφίη τῷ ἔθνεος (καὶ γὰρ τὰλλα τῶν ἄλ-
λων σοφώτεροι Αἰθίοπες) τὰ δὲ καὶ τῆς οἰκή-
σεως ἡ εὐμοιρίη· αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη καὶ γα-
ληναίη περιέεσται· ἡ δὲ τῶν τῷ ἔτεος τροπέων
ἀνέχονται, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες
ὧν πρῶτα τὴν σεληναίην ἐκ ἐς πᾶμπαν ὁμοίην
φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γιγνομένην, καὶ
ἐν ἄλλοτε ἄλλη μορφῇ τροπομένην, ἐδόκεεν αὐ-
τέοισι τὸ χρεῖμα θωύματος καὶ ἀπορίης ἄξιον.
ἐνθεν δὲ ζητούντες, εὔρον τουτέων τὴν αἰτίην,
ὅτι

Sed isti quidem artium imperiti, vnaquaeque au-
tem ars per se sapiens est.

3. Primi ergo Aethiopes hanc rationem homi-
nibus constituerunt. Causa illis partim sapientia
gentis, nam reliquis etiam in rebus sapientiores
caeteris Aethiopes; partim etiam habitandi fors
commoda. Semper enim illos serenitas et tran-
quillitas circumiacet, neque anni vices patiuntur,
sed in vna eademque tempestate habitant. Cum
igitur cernerent lunam non eandem semper appa-
rere; sed plures accipere species, et in aliam alias
formam verti: visa est illis res admiratione et du-
bitatione digna. Inde igitur quaerendo inuene-
runt

ὅτι οὐκ ἴδιον τῇ σεληναίῃ τὸ Φέγγος, ἀλλὰ οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται.

Εὖρον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀσέρων τὴν Φορὴν, τὰς δὲ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν (μᾶνοι γὰρ τῶν ἄλλων ἀσέρων κινέοντι) Φύσιν τε αὐτέων, καὶ δυναστείην, καὶ ἔργα, τὰ ἑκάστος ἐπιτελέσκει. ἐν δὲ καὶ ἑνόματα αὐτέοισιν ἐπέθεσαν, καὶ ὀνόματα, ὥς ἐδόκεον, ἀλλὰ σιγήτω.

Ταῦτα μὲν ὧν Αἰθίοπες ἐν τῷ ἔργῳ ἐπέβλεψαν· μετὰ δὲ, γείτοσιν ἔσιν Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέξ τὸν λόγον παρεῖδον, Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργέξ τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἡγείραν μέτρα τε τῆς ἐκάστης κινήσεως ἐσημήναντο, καὶ ἐτέων ἀριθμὸν, καὶ μηνέων καὶ
ώρέων

runt causam harum rerum, quod non sua lunae lux, verum a sole illi venit.

4. Inuenerunt vero aliorum quoque fiderum motum, quos quidem planetas nos vocamus, soli enim reliquorum fiderum mouentur: naturamque illorum et potestatem, et opera, quae singuli efficiunt. Imposuerunt autem illis quoque nomina: non *nuda nomina*, ut videbantur, sed *signa ipsarum naturarum*.

5. Haec igitur Aethiopes in caelo conspexerunt. Post vicinis suis Aegyptiis imperfectam artem tradiderunt: Aegyptii vero, quam accepere ab illis ex parte modo altera absolutam diuinandi rationem, in maius extulerunt, mensuram motus vniuscuiusque signarunt, et annorum numerum,

ὥρέων διατάξαντο. καὶ μηνέων μὲν σφίσι μέτρον ἡ σεληναίη, καὶ ἡ ταύτης ἀναστροφὴ ἐγένετο· ἔτερος δὲ ἡ ἥλιος, καὶ ἡ τῷ ἡλίῳ περίφορος.

Οἱ δὲ καὶ ἄλλα ἐμήσαντο πολλῶν μεζωτετέων. ἐν γὰρ δὴ τῷ παντός ἡέρος, καὶ ἀσέρων τῶν ἄλλων, ἀπλανέων τε, καὶ εὐσταθέων, καὶ ἑδαμῶ κινεομένων, δωδέκα μοίρας ἐτάμοντο ἐν τοῖσι κινεομένοις (I), καὶ οἰκεῖα ζῶα ἐόντα, ἕκαστον αὐτέων εἰς ἄλλην μορφὴν μεμιμέαται, τὰ μὲν ἐνάλια, τὰ δὲ ἀνθρώπων, τὰ δὲ θηρῶν, τὰ δὲ πτηνῶν, τὰ δὲ κτηνέων.

Ἀπὸ

rum, et mensium atque horarum ordinarunt. Et mensium quidem illis modus luna eiusque conversio fuit, anni autem sol, atque solis circuitus.

6. At ipsi alia quoque his multo maiora machinati sunt. Ex omni enim aëre, et stellis reliquis inerrantibus atque fixis, et haudquaquam mouentibus se, duodecim partes refecerunt, in quibus illae alterae mouerentur. His cum assignassent suum cuique animalia, in aliam singula formam expellere, marina alia, alia vero hominum, alia bestiarum, volucrum alia, alia iumentorum.

Gg 3

7. Vn-

I. Ἐν τοῖσι κινεομένοις] Non puto hunc locum esse integrum, sed verba quaedam temporum iniuria excidisse. Interpretationem interim dedi, non quam verba subiicerent, quippe quae non intelligebam, sed quam res ipsa postulare visa est. *Gesner.*

Ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἰρὰ τὰ Αἰγύπτια πολυεῖδεα ποιεῖται. ἔ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν δυνάδεκα μοιρέων πασέων ἐμαντεύοντο, ἄλλοι δὲ ἀλλοίησι μοίρησιν ἐχρέοντο· καὶ κριὸν μὲν σέβουσιν, ὀκόσοι ἐς κριὸν ἀπέβλεπον· ἰχθύας δὲ ἔσιτέονται, ὀκόσοι ἰχθύας ἐπεσημήναντο· ἔδὲ τράγον κτείνουσιν ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν· καὶ οἱ ἄλλοι τᾶλλα ὡς ἕκαστοι, ἰλάσκονται. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν τῆς ἡερίης ταύρας σεβίζονται. καὶ ὁ Ἄπις αὐτέοις χρῆμα ἱερώτατον, τὴν χώραν ἐπινέμεται, καὶ οἱ ἐκεῖ μαντήϊον τε ἀνατιθέασι, σημήϊον τῆς ἐκεῖναι τῆς ταύρας μαντικῆς.

Οὐ μετὰ πολλὸν δὲ καὶ Λίβυες ἐπέβησαν τῇ λόγῃ· καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήϊον τῆς Ἀμμωνός,

7. Vnde etiam sacra apud Aegyptios multorum generum fiunt. Nec enim Aegyptii omnes ex duodecim partibus *iisdem* omnibus diuinabant; sed aliis alii partibus diuersisque utebantur. Atque arietem quidem colunt, quotquot respiciebant Arietem: pisces non edunt, qui pisces *nomine illo* signauerant: neque caprum maciunt, qui cunque nouerant Capricornum: atque alii alia, ut cuique *visum est*, placant. Sane etiam taurum in honorem caelestis tauri colunt, atque est illis Apis res sanctissima, qui regionem illorum depalcatur, cui oraculum ibi constituerint, signum diuinationis illius *caelestis* tauri.

8. Non ita multo post Libyes etiam hanc rationem amplexi sunt. Nam Libyum etiam oraculum

νος, καὶ τῷτο ἐς τὸν ἥερα καὶ ἐς τὴν τετέα σο-
Φίην εἶρητο, παρὰ 2) τὸν Ἀμμωνα, καὶ ἔτοι κριο-
πρόσωπον ποιεῖνται.

Ἔγνωσαν δὲ τετέων ἕκαστα καὶ Βαβυλώνιοι,
ἔτοι μὲν λέγασσι καὶ πρὸ τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ δο-
κέει, πολλὸν ὕσερον ἐς τετέας ὁ λόγος ἀπίνετο.

Ἕλληνες δὲ ἔτε παρ' Αἰθιοπίων, ἔτε παρ'
Αἰγυπτίων ἀστρολογίης πέρι ἔδεν ἤκεσαν, ἀλλὰ
σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγεα καὶ Καλλιόπης, πρῶ-
τος τὰ δε ἀπηγγέσατο, ἔ μάλα ἐμφανέως, ἔδὲ
ἐς Φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοη-
τείην, καὶ ἱερολογίην, οἷη διανοίῃ ἐκείνῃ. πηξά-
μενος

culum Ammonis, ipsum quoque ad caelum eius-
que sapientiam, relatum est: quatenus Ammo-
nem hi etiam arietis vultu sibi faciunt.

9. Agnouerunt autem horum singula etiam Ba-
bylonii. Hi enim dicunt, etiam ante alios; mi-
hi vero videtur, multo post ad ipsos hanc ratio-
nem peruenisse.

10. Graeci autem neque ab Aethiopibus neque
ab Aegyptiis de astrologia quidquam audiere:
sed ipsis Orpheus Oeagri et Calliopes F. primus
haec enarravit: non ille manifeste valde; neque
in lucem totam rationem protulit, sed ad incan-
tationem et sacramenta quaedam, sola mens illi

G g 4

specta-

2. Παρὰ] Tenui mutatione παρὰ mutandum
in παρ' ὃ, quod cum sententia postulare
videretur, in interpretando secutus sum.
Gefner.

μενος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερά
 ἤειδεν· ἡ δὲ λύρη, ἐπτάμιτος ἔσσα, τὴν τῶν
 κινεομένων ἀσέρων ἀρμονίην συνεβάλλετο. ταῦ-
 τα Ὀρφεὺς διζήμενος, καὶ ταῦτα ἀνακινέων,
 πάντα ἔθελγε, καὶ πάντων ἐκράτεεν. οὐ γὰρ
 ἐκείνην τὴν λύρην ἔβλεπεν, ἀδὲ οἱ ἄλλης ἔμελε
 μισοχρηγίης, ἀλλ' αὕτη Ὀρφείως ἡ μεγάλη λύρη.
 "Ἐλληνες τε τάδε τιμέοντες, μοίρην ἐν αὐτῷ οὐ-
 ρανῷ ἀπέκριναν, καὶ ἀσέρες πολλοὶ καλέσονται
 λύρην Ὀρφείως, ἣν δέ ποτε Ὀρφεία ἴδης, ἡ λί-
 θοισίν, ἡ χροῖῃ μεμιμημένον ἐν μέσῳ ἔξεται ἱε-
 λος αἰδούντι, μετὰ χερσὶν ἔχων τὴν λύρην· ἀμ-
 φι δέ μιν ζῶα μυρία ἔσηκεν, ἐν οἷς καὶ ἄνθρωπος,
 καὶ

spectabat. Lyra enim constructa faciebat orgia,
 et sacra canebat. Lyra autem septem chorda-
 rum quae esset, errantium stellarum harmoniam
 symbolo quodam signabat. Haec inquirens Or-
 pheus, et haec mouens, mulcebat omnia, et
 omnia vincebat. Neque enim illam, quam fe-
 cerat sibi, lyram spectabat; neque alia illi cor-
 di erat musica; sed haec magna lyra Orphei.
 Honorantes vero ista Graeci, partem ipsa in
 caelo ei decreuerunt, et stellae plures lyra vo-
 cantur Orphei. Si vero videris aliquando Or-
 phea, vel lapidibus, vel colore assimilatum, in
 medio sedet canenti similis, in manibus habens
 lyram: circa ipsum autem animalia stant sex-
 centa, in quibus homo etiam, et taurus, et leo,
 eo-

καὶ ταῦρος καὶ λέων· καὶ τῶν ἑκαζον· εὖ τ' ἂν
ἐκεῖνα ἴδης, μέμνησό μοι τυχέων, κοίη ἐκείνου
αἰοιδῇ, κοίη δὲ καὶ ἡ λύρη, κοῖος δὲ καὶ ταῦρος,
ἢ κοῖος λέων, Ὀρφέως ἐπαίχσιν, ἣν δὲ τὰ λεί-
γω αἷτια γνοίης, σὺ δὲ καὶ ἐν τῷ ἔρηνῳ ἐέριεο
ἑκαζον τυχέων.

Λέγῃσι δὲ Τειρεσίην, ἄνδρα Βοιωτίον, τῷ δὲ
κλέος μαντοσύνης πέρι πολλὸν αἰρείεται, τῷτον
τὸν Τειρεσίην ἐν Ἑλλήσιν εἰπεῖν, ὅτι τῶν πλα-
νεομένων ἀστέρων, οἱ μὲν θῆλεες, οἱ δὲ ἀρρενες
έόντες, ἐκ ἴσα ἐκτελέσσι· τῷ καὶ μιν διφυέα
γενέσθαι, καὶ ἀμφίβιον Τειρεσίην μυθολογέ-
σιν, ἄλλοτε μὲν θῆλυν, ἄλλοτε δὲ ἀρρενα.

Ἀτρέως δὲ καὶ Θυέσῳ περὶ τῇ πατρῷῃ βα-
σιλῇῃ Φιλονεικέωντων; ἤδη τοῖσιν Ἑλλήσιν ἀνα-
Φαν-

eorumque singuli. Ea vero cum videris, ho-
rum mihi memento, qualis ille sit cantus, qua-
lis lyra, qualis etiam taurus, et qualis leo, Or-
pheum audiant. Si vero quas dico causas nosces,
tum tu etiam in caelo vnum quodque videres.

11. Aiunt vero Tiresiam, virum Boeotium,
cuius diuinandi gloria multum elata est, hunc
igitur Tiresiam inter Graecos dixisse ferunt, er-
rantium siderum alia quae sint feminina, alia ve-
ro masculina, non eadem efficere: unde etiam il-
lum duplicis naturae fuisse atque vitae Tiresiam
fabulantur, alias feminam, alias vero marem.

12. Atreo autem et Thyeste de regno paterno
contententibus, iam Graeci aperte astrologiam

Φανδὸν ἀστρολογίης τε καὶ σοφίης τῆς ἑρμηνείας
 μάλιστα ἔμελλε. καὶ τὸ ξυνὰν τῶν Ἀργείων, ἀρχὴν
 ἐγνωσαν ἑαυτῶν, ὅσις τῶ ἑτέρῳ σοφίην προφε-
 ρέσερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν κριὸν σφίσι τὸν ἐν
 τῷ ἑρμηνείᾳ σημηνάμενος, ὑπέδειξεν· ἀπὸ τῶ δὴ
 ἄρνα χρύσειον Θυέστη γενέσθαι μυθολογέσθιν.
 Ἀτρεὺς δὲ τῶ ἡλίῳ πέρι καὶ τῶν ἀνατολέων αὐ-
 τέας λόγον ἐποίησατο, ὅτι καὶ ἐς ὁμοίην Φορὴν
 ἡελίος τε, καὶ ὁ κόσμος κινέονται, ἀλλ' ἐς ἀντί-
 ξορον ἀλλήλοις ἀντιδρομέσσι. καὶ αἱ νῦν δύσεις
 δοκέσσαι τῶ κόσμου δύσεις εἶναι, τοῦ ἡλίου
 ἀνατολῆς εἶσι. τὰδε εἰπόντα, βασιλῆα μιν
 Ἀργεῖοι ἐποίησαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίᾳ
 αὐτέας ἐγένετο.

Ἐγὼ

et caelestem sapientiam vehementer sectabantur:
 et commune Argiuorum regnare eum apud se de-
 creuerunt, qui altero quantum ad hanc sapien-
 tiam esset praestantior. Hic Thyestes quidem
 arietem illis, qui in caelo est, designatum mon-
 strauit: a quo auream ouem Thyesti fuisse fabu-
 lantur. Atreus vero de sole, et ortibus illius ser-
 monem habuit, non versus eandem plagam so-
 lem atque mundum moueri, sed contrarium sibi
 inuicem cursum tenere: et qui nunc occidens
 fit, et mundi occidens videatur, solis ortum esse.
 Haec illum dicentem Regem suum Argini fece-
 runt, magnaque fuit sapientiae illius gloria.

13. Ego

Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Βελλεροφόντεω τοιαύδε Φρονέω· πτηνὸν μὲν οἱ γενέσθαι ἵππον ἔμαλα πεύδομαι, δοκέω δέ μιν ταύτην τὴν σοφίην μετέποντα, ὑψηλά τε Φρονέοντα, καὶ ἄστροισι ἀμιλέοντα, ἐς ἔρανὸν ἔχῃ τῷ ἵππῳ ἀναβῆναι, ἀλλὰ τῇ διανοίῃ.

Ἴσα δέ μοι καὶ ἐς Φρίξον τὸν Ἀθάμαντος εἰρησθῶ, τὸν δὴ κριῶ χρυσέῳ δι' αἰθέρος ἐλάσασθαι μυθεύονται. γὰρ μέντοι καὶ Δαίδαλον τὸν Ἀθηναῖον (ξείνη μὲν ἡ ἰσορίη, δοκέω γέ μιν ἐκῆξω ἀστρολογίης) ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐχρήσατο, καὶ παιδὶ τῷ ἑωυτῷ κατηγήσατο.

Ἰκαρος δὲ νεότητι καὶ ἀτασθαλίῃ χρεόμενος, καὶ ἐκ ἐπιεικτὰ διζήμενος, ἀλλ' ἐς πόλον ἀερεθεῖς
τῷ

13. Ego vero etiam de Bellerophonte eadem sentio. Alatum quidem equum illi fuisse, persuaderi mihi non patior; Puto autem illum sapientiae huius studiosum, sublimia cogitasse, et versatum cum astris, in caelum non equi opera adscendisse, sed animo.

14. Eadem mihi etiam in Athamantis Phryxum filium dicta funto; quem ariete aureo per aethera vectum fabulantur. Quin etiam Daedalum Atheniensem: peregrina quidem et mira historia: sed puto illum non fuisse ab astrologia alienum. Verum ea cum ipse maxime usus, tum filium eam suum docuit.

15. Icarus autem iuventute et temeritate usus, et inconcessa quaerens, sed animo in polum ipsum subla-

τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείης, καὶ παντὸς ἀ-
 πεσφάλη τῷ λόγῳ, καὶ ἐς πέλαγος κατηνέχθη
 ἀβύσσων περημάτων· τὸν Ἕλληνες ἄλλως μυ-
 θολογέουσι, καὶ κόλπον ἐπ' αὐτέῳ ἐν τῇδε τῇ
 θαλάσῃ Ἰκάρειον εἰκὴ καλέουσι.

Τάχα δὲ γὰρ ΠασιΦάη παρὰ Δαίδαλῳ ἀνέ-
 σασα ταύρῳ τε πέρι, τῷ ἐν τοῖς ἄστροισι φανο-
 μένῳ, καὶ αὐτῆς ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τῷ λό-
 γῳ ἀπῆκετο, ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλός μιν
 τῷ ταύρῳ ἐνύμφευσεν.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ κατὰ μέρεα τὴν ἐπιστήμην διε-
 λόντες, ἕκαστοι αὐτέων ἄλλα ἐπενοήσαντο, οἱ
 μὲν τὰ ἐς τὴν σεληναίην, οἱ δὲ τὰ ἐς Δία, οἱ δὲ
 τὰ ἐς ἥλιον συναγείραντες, ἐρόμεν τε αὐτέων
 πέρι κινήσεως, καὶ δυνάμεως.

Καὶ

sublatus, vero excidit, et ab tota ratione aberravit,
 et in mare decidit negotiorum fundo ac fine caren-
 tium. De quo aliam fabulam narrant Graeci, et ab
 illo finem in hoc mari temere vocant Icarium.

16. Fortasse etiam Pasiphaë quae audisset ex
 Daedalo de tauro tidere in astris lucente, et ipsa
 astrologia in amorem doctrinae devenit: unde pu-
 tant eam a Daedalo conciliatam tauro esse.

17. Sunt vero etiam qui diuisa in partes disci-
 plina, alia singuli excogitarunt, alii quae ad lu-
 nam pertinent, alii, quae ad Iouem, alii quae
 ad solem, colligentes, deque cursu illorum, mo-
 tu, et potestate.

18. At

Καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σεληναίην διατάξατο.

Φαέθων δὲ, τῷ ἡλίῳ δρόμον ἐτεκμήρατο, ὃ μὲν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀτελέα τὸν λόγον ἀπολιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάγε ἀγνοέοντες, ἡλίῳ παῖδα Φαέθοντα δοκέεσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ἔδαμα πιζὸν διηγέονται. ἐλθόντα γὰρ μιν παρὰ τὸν ἥλιον τὸν πατέρα αἰτέειν τὸ τῷ Φωτὸς ἄρμα ἡνιοχεύειν, τὸν δὲ δῶναι τε οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τῆς ἵππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἄρμα, ἡλικίῃ καὶ ἀπειρίῃ, ἄλλοτε μὲν πρόσγειος ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιρέμενος· τὰς δὲ ἀνθρώπους κρύος τε καὶ θάλπος ἐκ ἀνασχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι

18. Atque Endymion quidem quae ad lunam pertinent ordinavit.

19. Phaëthon autem solis cursum designavit, non sane exploratis omnibus, sed imperfectam artem relinquens mortuus est. Qui autem ista ignorant, solis filium Phaëthontem putant et fabulam de eo nulla parte credibilem narrant: venisse nempe ad Solem patrem, ab eoque petiisse, ut lucis currum regere sibi liceret, illum vero dedisse, et legem aurigationis subiecisse. At Phaëthon conscenso curru prae iuventute et imperitia alias quidem terrae nimis vicinus aurigatur, alias nimium a terra sublatus, unde homines frigus calorque intolerabilis perdidit. Inter haec Iovem indi-

τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανакτέοντα βαλεῖν πρὸς ἡρι
 Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δέ μιν αἱ ἀδελ-
 Φαὶ περισᾶσαι, πένθος μέγα ἐποίησον, ἐς τε μετ-
 έβαλλον τὰ εἶδεα, καὶ νῦν εἰσιν αἰγυριοι, καὶ
 τὸ ἡλεκτρον ἐπ' αὐτέῳ δάκρυον σαλάσσει. ἔχ-
 ῶν ταῦτα ἐγένετο, ἔδδ' ὅσιον αὐτέοισι πείθε-
 σθαι, ἔδδ' ἡέλιος παῖδα ἐποίησατο, ἔδδ' ὁ παῖς
 αὐτέῳ ἀπέθανε.

Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα,
 τοῖσιν ἐγὼ ἔ μάλα τι πείθομαι. κῶς γάρ δὴ
 ὅσιον πιεῦσαι παῖδα Αἰνείην τῆς Ἀφροδίτης
 γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεος Ἀσκάλα-
 Φον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμείῳ; ἀλλ' ἔτοι ἕναος
 αὐτέων θεοφιλέες ἐγένοντο, καὶ σφίσι γενομέ-
 νουσι, τῷ μὲν ἡ Ἀφροδίτῃ, τῷ δὲ ὁ Ζεὺς,
 τῷ

indignatum fulmine magno Phaëthontem feriisse.
 Cadentem circumstantes sorores luctus habuere
 magnos, donec formas mutarent; et nunc sunt
 populi, lacrumamque super eo electrum stillant.
 Non ita gesta haec sunt, nec fas est fidem iis ad-
 iungere. Neque filium Sol genuit, neque filius
 ipsi mortuus est.

20. Dicunt autem alia multa fabulosa Graeci,
 quibus ego non multum fidei tribuo. Quomodo
 enim fas sit credere filium Aeneam fuisse Vene-
 ris, et Iouis Minoem, et Martis Ascalaphum, et
 Autolycum Mercurii? At singuli horum cari Deo
 fuere, nascentēque hunc Venus, hunc Iupiter,
 hunc

τῷ δὲ ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐνόσοι γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ οἰκοδεσποτέσσιν, ἔτοι ὅπως τοιᾶς ἐωυτοῖσι πάντα ἴαλα ἐκτελέσσι, καὶ χροίην, καὶ μορφήν, καὶ ἔργα, καὶ διανοίην. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς ἡγεομένης, καλὸς δὲ Αἰνεΐης Ἀφροδίτης βαλῆσαι ἐγένετο· κλέπτῃς δὲ Αὐτόλυκος, ἡ δὲ οἱ κλεπτικὴ ἐξ Ἑρμῶ ἀπίκετο.

Οὐμενεν ἔδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, ἔδὲ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, ἔδὲ τὰ ἄλλα ἐμήσατο, ὁνόσα ἀνθρώποι νομίζουσιν· ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τὴν ἔξω Φορὴν, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ νωθρήτε ἡ κίνησις, καὶ ἔρηξιή τοῖσι ἀνθρώποισι ὀρέσθαι. διὸ δὴ μιν ἐσάναι λέγουσιν, ὅπως

hunc Mars respexerunt. Quicunque enim hominibus in hac genitura domum, ut domini vel decani, regunt, illi tanquam parentes familia sibi omnia efficiunt, et colorem, et formam, et opera, et animum: ac rex quidem Minos Ioue duce, pulcher autem Aeneas Veneris voluntate fuit: fur autem Autolycus, furandique illi ars a Mercurio venit.

21. Iam vero neque Saturnum Iupiter vinxit, neque in tartarum detrussit, neque reliqua machinatus est, quae putant homines. Sed enim fertur Saturnus per orbem extremum procul a nobis, estque illi languidus motus, neque observatu facilis hominibus. Propterea nempe stare

Luc. Op. T. IV.

Hh

illum

ὅκως πεπεδημένον. τὸ δὲ βάθος τὸ πολλὸν τῆ
ἡέρος, τάρταρος καλεῖται.

Μάλιστα ἐκ τε Ὀμήρου τῷ ποιητῷ, καὶ τῶν
Ἑσιόδου ἐπέων μάθοι ἂν τις τὰ πάσαις τοῖς ἀ-
στρολογέουσιν ὁμοφώνοντα. εὖτ' ἂν δὲ τὴν σει-
ρὴν τῷ Διὸς ἀπηγένηται, καὶ τῷ ἡελίῳ τὰς βο-
λὰς, τὰ δὲ ἐγὼ ἡμᾶτα εἶναι συμβάλλομαι, καὶ
τὰς πόλιας, τὰς ἐν τῇ ἀσπίδι Ἡφαιστος ἐποίη-
σατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀλωήν. τὰ μὲν
γὰρ ὁκόσα ἐς τὴν Ἀφροδίτην αὐτέω καὶ τῷ Ἄ-
ρεος τὴν μοιχείην λέλεκται, καὶ τὰ ἐμφανέα,
ἐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς δὲ τῆς σοφίης πεποιημένα.
ἢ γὰρ δὴ ὧν Ἀφροδίτης καὶ τῷ Ἄρεος ὁμοδρομίη
τὴν Ὀμῆρου ἀοιδὴν ἀπεργάζεται· ἐν ἄλλοισι δὲ
ἔπει

illum aiunt tanquam vinctum compedibus. In-
gens autem caeli profunditas tartarus vocatur.

22. Maxime ex Homeri poëtae et Hesiodi ver-
sibus discat aliquis, de quibus olim cum Astro-
logis conuenerit. Quando vero catenam Iouis
refert, et solis iacula, hos utique dies esse conii-
cio; et vrbes, quas in clypeo *Achillis* fecit Vul-
canus, et chorum, et vineam, ad *astrologiam*
perrinere arbitror. Nam illa quidem, quae in
Venerem ab illo et in Martis adulterium dicta
sunt, ipsa quoque manifesto non aliunde, quam
ex hac sapientia ficta sunt. Coniunctio nempe
Veneris et Martis Homeri cantum efficit, ac *verè*
aliquid habere ostendit. Aliis vero versibus ope-
ra

ἔπεσι τὰ ἔργα ἐκάσx αὐτέων διωρίσατο, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπὼν·

Ἀλλὰ σύγ' ἡμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
τὰ δὲ τῷ πολέμῳ·

Ταῦτα δ' Ἀρηϊ θοῶ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα
μελήσει.

Ἄπερ οἱ παλαιοὶ ἰδόντες, μάλισα μαντήσιον
ἔχρεόντο, καὶ ἑπάρεργον αὐτέην ἐποιέοντο· ἀλλ'
ἔτε πόλιας ὤκισον, ἔδὲ τείχεα περιεβάλλοντο,
ἔτε Φόνες ἐργάζοντο, ἔτε γυναικας ἐγάμεον,
πρὶν ἂν δὴ παρὰ μάντεων ἀκῆσαι ἔκαστα. καὶ
γὰρ δὴ τὰ μαντήϊα αὐτέοισι ἐκ ἔξω ἀστρολογίης
ἦν· ἀλλὰ παρὰ μὲν Δελφοῖς παρθένος ἔχει τὴν
προφητείην, σύμβολον τῆς παρθένου τῆς ἑρανίης,
καὶ

ra vniuscuiusque illorum definiuit, cum Veneri
dicit:

*Dulcia nempe tibi sunt connubia curae:
de bellicis autem:*

*Mars celer ista quidem Pallasque armata pa-
trabunt.*

23. Quae cum viderent veteres, maxime ute-
bantur diuinationibus, nec obiter illam tracta-
bant: sed nec vrbes condebant, neque ducebant
moenia, nec praelium committebant, neque vxo-
res ducebant ante, quam a vatibus audirent sin-
gula. Etenim neque oracula illis expertia astro-
logiae erant. Verum Delphis quidem virgo va-
ticipandi munus habet, caelestis virginis symbo-
lum.

καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται. καὶ ἐν Διδύμοις δὲ μαντήϊον τῷ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκέει, καὶ τῷτο ἐκ τῶν ἡερίων Διδύμων ὀνομάζεται.

Οὕτω δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἰσώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκεεν, ὥςτε δὴ Ὀδυσσεύς, ἐπειδὴ ἔκαμε πλανέμενος, ἐθελήσας ἀτρεκές ἀκῶσαι περὶ τῶν ἑωυτῷ πρηγμάτων, ἐς τὸν αἶδην ἀπίκετο, ἐκ ῥ' ὦρα ἴδη νέκυας, καὶ ἀτερπὲς χῶρον, ἀλλ' εἰς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίην ἐπιθυμέων. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν χῶρον ἦλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσκαψε τὸν βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκρῶν παρόντων, ἐν τοῖσι καὶ τῆς μητρὸς τῆς ἑωυτῷ, τῷ αἵματος πρῶτον ἐθελόντων, ἃ πρό-

lum: et Draco sub tripode vocem emittit, quoniam inter sidera quoque lucet Draco. Quod autem Didymis est Apollinis oraculum, ut mihi videtur, ipsum quoque a caelestibus Geminis (*Didymis*) dictum.

24. Adeo res sanctissima illis visa diuinationo est. Itaque Vlysses cum in errore illo suo laboraret, verum audire cupiens de rebus suis, ad inferos descendit, non *Cerneret ut functos vita, illacabile regnum*; sed in colloquium Tiresiae venire qui delideraret. Et cum venisset in locum, quem pessignauerat Circe, et fossam fodisset, mactassetque oves; mortuis multis praesentibus, interque illos matrem ipsius, ac bibere de sanguine volentibus,

ἔμπροτρερον ἀφῆκεν ἄδειν, ἔδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίην γεύσασθαι, καὶ ἐξαναγκάσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήιον· καὶ ἀνέσχετο διψῶσαν ὀρέων τῆς μητρὸς τὴν σκίην.

Λακεδαιμονίοισι δὲ Λύκαργος τὴν πολιτείην πᾶσαν ἐκ τῶ ἔξανῃ διετάξατο, καὶ νόμον σφίσιν ἐποιήσατο μηδαμῶ μηδὲ ἐς πόλεμον προχωρεῖν, πρὶν τὴν σεληναίην πληρεα γενέσθαι· ἔγὰρ ἴσῃν ἐνόμιζεν εἶναι τὴν δυναστείην, αὐξανόμενης τῆς σεληναίης, καὶ ἀφανιζομένης· πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέσθαι.

Ἄλλὰ μῶνοι Ἀρκάδες ταῦτα οὐκ ἐδέξαντο, ἔδὲ ἐτίμησαν ἀστρολογίην· ἀνοίῃ δὲ καὶ ἀσοφίῃ λέγεσι καὶ τῆς σεληναίης ἔμμεναι προγενέστεροι.

Οἱ

tibus, non prius permittit cuicumque, nec ipsi matri adeo, quam Tiresias gustasset, eumque ipse coëgisset edere sibi oraculum, sustinuitque fitientem matris vinbram videre.

25. Lacedaemoniis autem Lycurgus rem omnem publicam ex caeli rationibus constituit, et legem illis posuit, ne usquam in bellum ante procederentur, quam plena luna esset. Neque enim aequalem putabat esse potentiam augescentis lunae et decrescantis, omniaque ab illa administrari.

26. Sed soli ista Arcades non recepere, neque in honore habuerunt Astrologiam; sed amentia quadam et insipientia dicunt ipsa se Luna esse antiquiores.

Οἱ μὲν ὧν πρὸ ἡμέων ἔτω κάρτα ἦσαν Φιλο-
μύντιες, οἱ δὲ νῦν, οἱ μὲν αὐτέων ἀδύνατα εἶ-
ναι λέγουσιν ἀνθρώποισι τέλος εὑρασθαι μαντι-
κῆς. ἔ γάρ ἐῖναι μιν ἔτε πιστὴν, ἔτε ἀληθέα·
ἔδὲ τὸν Ἄρεα ἢ τὸν Δία ἐν τῷ ἔρανῳ ἡμέων ἐνε-
κα κινέσθαι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀνθρωπείων πρη-
γμάτων ἔδεμῖν ὥρην ἐκείνοι ποιεόνται, ἔδ' ἔ-
στιν αὐτέοισι πρὸς τὰδε κοινωνίη· κατὰ σφέας
δὲ χρεΐη τῆς περιφορῆς ἀναστρέφονται.

Ἄλλοι δὲ ἀστρολογίην ἀψευδέα μὲν, ἀνωφελέα
δ' εἶναι λέγουσιν. ἔ γάρ ὑπὸ μαντεσύνη ἀλλάσ-
σασθαι, ὅκιστα τῇσι μοίρῃσι δοκέοντα ἐπέσχεται.

Ἐγὼ

27. Maiores igitur nostri valde adeo diuinationis erant studiosi: sed qui nunc sunt, partim illi quidem fieri posse negant, vt inueniant homines finem *certumque fundamentum* diuinationis. Neque enim fidam illam esse, neque veram: neque Martem aut Iouem in caelo nostra causa moueri; sed humanarum rerum curam illos plane nullam habere, neque communionem adeo ipsis cum hisce rebus nostris vllam intercedere; sed suae rei causa atque quod necessarius sit ille ipsis circuitus, conuerti.

28. Alii vero astrologiam mendacii quidem, sed eandem vtilitatis quoque expertem aiunt. Neque enim ob diuinationem immutari, quae fato-
rum decreto eueniant.

29. Ego

Ἐγὼ δὲ πρὸς τάδε ἄμφω ἐκείνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἱ μὲν ἀσέρες ἐν τῷ ἔρανῳ τὴν σφετέρην εἰλέονται, πάρεργον δὲ σφίσι τῆς κινήσεως τῶν κατ' ἡμέας ἕκασον ἐπιγίγνεται. ἢ ἐθέλεις ἵππεα μὲν θέοντος, καὶ ὀρνέθων, καὶ ἀνδρῶν κλονομένων λίθας ἀνασαλεύεσθαι, καὶ κάρφεα δονέεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνέμων τῶν δρόμῳ, ὑπὸ δὲ τῇ δίνῃ τῶν ἀσέρων μηδὲν ἄλλο γίνεσθαι; καὶ ἐκ μὲν ὀλίγα πυρὸς ἀπορροίη ἐς ἡμέας ἔρχεται, καὶ τὸ πῦρ ἔτι δι' ἡμέας καίει τι, ἔδὲ οἱ μέλει τῶν ἡμετέρων θάλαπρος· ἀσέρων δὲ ἔδεμῖν ἀπορροίην δεχόμεθα; καὶ μέντοι τῇ ἀστρολογίῃ τὰ μὲν Φαῦλα ἐσθλά ποιῆσαι ἀδύνατά ἐστιν, ἔδὲ ἀλλάξαι τί τῶν ἀπορρέοντων πρηγμάτων· ἀλλὰ τὰς

χρεο-

29. Ego autem ad haec ambo illa habeo dicere, Stellas quidem in caelo suam sibi viam volui, sed obiter, praeter suum illum motum, nostra quoque peragunt. Aut vis tu equo quidem currente, aut auibus, hominibusue commotis moveri lapides, et festucas agitari a vento, quem effecit cursus; a stellarum autem vertigine aliud nihil fieri? Et ex parvulo quidem igni aliquid ad nos defluit, et tamen ignis non propter nos vrit quidquam, neque ille nos ut calefiamus curat: stellarum autem influxum non recipimus? Et sane Astrologiae quae mala sunt in melius mutare non licet, neque mutare quidquam rerum quae inde fluunt; sed qui ea vtuntur, illis prodest

χρεομένους τὰ δε ὠφελεῖ, τὰ μὲν ἐσθλὰ εἰδόν-
τας ἀπιζόμενα, πολλὸν ἀπόπροσθεν εὐφραίνει,
τὰ δὲ φαῦλα εὐμαρῶς ἔχοντα. ἔ γάρ σφισι
ἀγνοέουσι ἐπέρχεται. ἀλλ' ἐν μελέτῃ καὶ προσ-
δοκίῃ ζηΐδια καὶ πρηῆα ἡγεῖται. τὰ δε ἀστρολο-
γίης πέρι ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

prodest eatenus: bona euentura praemonitos
multo ante exhilarant, mala autem facilius acci-
piunt: neque enim imprudentes opprimunt, sed
exercitatione et expectatione facilia lenisque du-
cuntur. Haec de astrologia mihi videntur.

Historiae verae liber primus	1
Historiae verae liber secundus	65
Tyrannicida	127
Abdicatus	163
Phalaris prior	217
Phalaris alter	239
Alexander, seu Pseudomantis	249
De Saltatione	334
Lexiphanes	416
Eunuchus, seu Pamphilus	451
De Astrologia (non videtur Luciani)	465

L I P S I A E

EX OFFICINA SOMMERIA.